

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
“АГРОЛЕСПРОЕКТ” ЕООД**

Инвентаризация, Горскостопански план

и

План за дейностите по опазване на горските територии от пожари

на

ТП Държавно горско стопанство "Омуртаг"

област Търговище

Том I

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Водец лесоинженер:

(инж. Жечо Милев)

София, 2023 година

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	1
ГЛАВА I	2
Инвентаризация на горските територии.....	2
1. Природни условия. Типове горски месторастения и икономически ефект.....	2
2. Икономически условия.....	32
3. Защитени природни обекти.....	38
4. Характеристика на горските територии.....	69
ГЛАВА II	139
План за дейностите по опазване на горските територии от пожари.....	139
1. Барьерни противопожарни прегради.....	141
2. Лесокултурни прегради.....	141
3. Минерализовани ивици.....	141
4. Санитарни ивици.....	141
5. Пътища за движение на противопожарни автоцистерни.....	142
6. Водоизточници за противопожарни нужди.....	142
7. Стационарни наблюдателни пунктове.....	142
8. Табели и билбордове с противопожарно съдържание.....	142
9. Места за палене на огън.....	142
10. Противопожарни депа.....	143
11. Площадки за кацане на авиационна техника.....	143
12. Места за почивка и паркиране.....	143
13. Барieri на горски автомобилни пътища.....	143
14. Места за обръщане на противопожарни автоцистерни.....	143
ГЛАВА III	145
Инвентаризация на държавните горски територии.....	145
1. Природни условия. Типове горски месторастения и икономически ефект.....	145
2. Икономически условия.....	175
3. Досегашно стопанисване.....	180
4. Характеристика на горските територии.....	206
5. Основни насоки за организация на стопанството.....	238
6. Планирани мероприятия.....	255
ГЛАВА IV	312
Очаквано въздействие на планираните мероприятия върху предмета и целите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие.....	312
Увод.....	312
1. Обща инвентаризация на горските територии, които попадат в границите на защитените зони по ЗБР (Защитени зони по Натура 2000).....	313
2. Защитени територии по ЗЗТ.....	313
3. Горски територии за защита на водите.....	314

4. Ловностопански мероприятия.....	315
5. Строителство и ремонт на сгради и пътища.....	315
6. Разпределение на горските територии по функции.....	320
ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ.....	322
I. Защитена зона "КОТЛЕНСКА ПЛАНИНА" BG0000117.....	322
II. Защитена зона "ТВЪРДИШКА ПЛАНИНА" BG0000211.....	323
III. Защитена зона "СТАРА РЕКА" BG0000279.....	326
IV. Защитена зона "ГОЛЯМА РЕКА" BG0000432.....	331
ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПТИЦИТЕ.....	341
I. Защитена зона "КОТЛЕНСКА ПЛАНИНА" BG0002029.....	341
ГЛАВА V.....	350
Горски територии за ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ.....	350
1. Местонахождение и природни условия.....	350
ОБЩИ БЕЛЕЖКИ.....	354

УВОД

Предмет на настоящата обяснителна записка е инвентаризацията на горските територии, изработването на горскостопански план, план за ловностопанска дейност и дейностите по опазване на горите от пожар в териториалния обхват на дейност на Териториално поделение Държавно горско стопанство “Омуртаг” (ТП “ДГС Омуртаг”). Тя е изготвена съгласно Наредба №18 от 07.10.2015 г. на МЗХ за инвентаризация и планиране в горските територии, както и Закона за горите. Планът е разработен от “Агролеспроект” ЕООД на основание договор с РДГ Шумен № 16-3392/29.04.2022 г. Районът на дейност на горското стопанство е на територията на общините Омуртаг и Антоново, в границите на Североизточно държавно предприятие, РДГ гр. Шумен, област Търговище.

През 2022 г. са инвентаризирани са всички територии, независимо от собствеността им, които отговарят на понятието “гора” според Закона за горите. Те са с обща площ 32233,8 ха, в т.ч. залесена 31022,2 ха и незалесена 1211,6 ха, като тук не са включени горите по чл.83 които са с обща площ 21,6 ха.

Сегашната инвентаризация е главна ревизия на горскостопанския план от 2013 година. При тази инвентаризация са отразени всички промени станали в горските територии през ревизионния период.

При инвентаризацията след проучване на природните условия са установени и картирани типовете горски месторастения, определен е подходящия състав за месторастенето на насажденията на базата на “Класификационна схема на типовете горски месторастения в РБ” от 2011 г. и “Инструкция за установяване и картиране на типовете горски месторастения и определяне състава на дендроценозите” от 2011 г. и е изчислен очакваемият икономически ефект.

Разгледани са икономическите условия в района на стопанството. Направена е характеристика на горските територии по собственост, по вид на горите и по категории гори.

Направен е подробен анализ на досегашното устройство и стопанисване на горите в ТП ДГС “Омуртаг”. Защитните и специални гори са описани съгласно чл.5, ал.1, 2, 3 от Закона за горите. Направена е таксационна характеристика на гората, съобразно която са обособени стопански класове и турнуса на сеч. Поставени са целите на стопанисване и производство.

Горскостопанският план е разработен за 19268,5 ха държавни горски територии, от които залесени 18301,5 ха и незалесени 967,0 ха.

Въз основа на проучванията и анализите за състоянието на насажденията и културите и техните функции са дадени насоките за организация на стопанисването и са планирани мероприятия, осигуряващи оптимален ефект, както по отношение на продуктивността, така и по отношение на защитните и специалните функции на гората и защитените територии (съобразени със Закона за биологичното разнообразие – ЗБР и Закона за защитените територии – ЗЗТ).

Изработен е план за дейностите по опазване на горите от пожар за цялата територия на ТП “ДГС Омуртаг”, независимо от собствеността.

За горскостопанските територии, попадащи в санитарно-охранителни (вододайни) зони е разработена отделна глава. Горскостопанските мероприятия за държавните територии са съобразени със Наредба № 3/16.10.2000 г. на МОСВ, МЗ и МРРБ.

В последната глава от горскостопанския план е направена разработка в съответствие с **писмо № 92-82 / 29.03.2010 год. на ИАГ** относно **оценка на съвместимостта** на предвидените в горско и ловностопански мероприятия с предмета и целите на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие от ЕВРОПЕЙСКАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА “НАТУРА 2000”.

При планирането на всички мероприятия, залегнали в ГСП за териториите в защитените зони по ЗБР стриктно са спазени условията, които са предвидени в **Решение № ...-ОС/2023 г. на МОСВ**, с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

Разработен е и план за ловностопанска дейност, планирани са ловностопанските мероприятия, свързани със стопанисването и ползването на дивеча, като са разработени по ловностопански райони.

Отчетни форми на горските територии от 1 до 7(ОГФ 5 само за ДГТ) са изработени поотделно за всеки вид собственост и общо за цялото стопанство.

ГЛАВА I

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

1. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ. ТИПОВЕ ГОРСКИ МЕСТОРАСТЕНИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

1.1. ИМЕ И МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА ДЪРЖАВНОТО ГОРСКО СТОПАНСТВО

Териториално поделение “Държавно горско стопанство Омуртаг” е получило името си от гр. Омуртаг, който е общински център. Тук се намира и седалището на администрацията му. Горското планиране е извършено в границите на общините Омуртаг и Антоново, област Търговище.

В административно отношение Териториално поделение “Държавно горско стопанство Омуртаг” се числи към Североизточно държавно предприятие гр.Шумен и е разположено в териториалния обхват за контрол на Регионална дирекция по горите гр.Шумен.

Пътната мрежа в района на стопанството е много добре развита. Асфалтови пътища и автобусни връзки свързват град Омуртаг и град Антоново с всички селища в района. През територията на стопанството преминава първокласния път София – Варна, който осъществява връзки с цялата страна.

Стопанството разполага с относително гъста мрежа от горски пътища, някои от тях чакълирани, които свързват откъснати горски комплекси с републиканската и общинска пътна мрежа и създават условия за водене на стопанска дейност в гората.

Основните селища на територията на ТП “ДГС Омуртаг” са свързани с автобусни линии.

През изминалия ревизионен период е провеждана правилна горскостопанска дейност, която е била съобразена с лесовъдските изисквания и не е повлияла отрицателно на горскорастителната и екологична обстановка.

Наличните транспортни и съобщителни връзки благоприятстват правилното организиране, управление, стопанисване и опазване на горите в района на стопанството, за което допринасят в значителна степен и съвременните мобилни средства за комуникация. Осигурена е и постоянна интернет връзка.

Държавно горско стопанство "Омуртаг" е разделено на три горскостопански участъка. Това са: ГСУ "Антоново", ГСУ "Омуртаг" и ГСУ "Стеврек". Седалищата и на трите на горскостопански участъка са в град Омуртаг.

1.2. ФИЗИКО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.2.1. Географско положение

В географско отношение ТП ДГС “Омуртаг” се намира между 26°07' и 26°66' източна дължина по Гринуич и между 42°94' и 43°24' северна ширина.

Обхваща части от северните склонове на Източна Стара планина и югоизточната част на Дунавската хълмиста равнина.

Гората образува малки и по-големи масиви пръснати в сред земеделските земи.

Общата форма на стопанството е неправилен триъгълник с размери в посока север-юг около 30 км и в посока изток-запад около 47 км.

1.2.2. Релеф

Релефът на стопанството е твърде разнообразен. По голямата част от територията му е разположена в равнинно-хълмистата и хълмисто-предпланинската част на Дунавската равнина. Тук преобладават ниските и заоблени била и хълмове, а доловете са силно врязани със стръмни и много стръмни брегове. Южната и югоизточната част на стопанството обхваща най-северните разклонения на Източна Стара планина – част от Лиса планина. Релефът тук е типично нископланински с ясно изразени била, наклонени и стръмни терени, които на места преминават в много стръмни до урести.

Данни за характера на релефа по надморска височина, наклон и изложение на дървопроизводителната площ са посочени в таблици №№ 1, 2 и 3.

От таблица № 1 се вижда, че преобладават площите с надморска височина от 401 до 450 м (22,8%) и от 351 до 400 м (21,7%), следвани от площите с надморска височина от 451 до 500 м (14,3%), 301-350 м (9,5%) и други.

Най-високата точка е връх “Чуката” – 841,5 м (отд.139), на граничното било с ТП “ДГС Елена”, а най-ниските точки са при 104 л – надморска височина 100 м и на водослива на Бялата река и Стара река (отдел 88) - 120 м н.в.

Средната надморска височина на дървопроизводителната площ е 429,6 метра.

Стопанството има ясно изразен хълмисто-предпланински и нископланински характер. Затова по отношение на наклоните, теренът на стопанството е разнообразен. Преобладават наклоните – 46,5% и стръмните терени – 34,9%. Равните и полегати терени са 13,8%. Върху тях са се настанили ценни продуктивни насаждения на дълбоки и богати почви.

От друга страна големите наклони водят до бързо оттичане на повърхностните води, недостатъчното им проникване в почвата, а по оголените склонове и изредени насаждения и до появата на ерозионни процеси. Върху тези терени са формирани бедни и много бедни месторастения, а от там и по-малоценни насаждения. Такива терени на територията на стопанството са малко – много стръмни – 4,8%.

На територията на стопанството изложенията са с предимство за сенчестите (65,1%) над припечните (34,9%). Върху терените със сенчести изложения са формирани най-продуктивните насаждения на стопанството, докато припечните са характерни с по-сухи месторастения, където са формирани по-слабо продуктивни растителни формации.

Тези особености на релефа се отразяват върху разпределението на светлината, топлината, влагата, богатството на почвата и други екологични фактори, а от там и на формирането на различни типове горски месторастения.

Таблица № 1

Разпределение на дървопроизводителната площ по средна надморска височина

надморска височина	площ (ха)	%
51 - 100 m	0.4	-
101 - 150 m	59.4	0.2
151 - 200 m	384.7	1.3
201 - 250 m	810.8	2.6
251 - 300 m	1680.3	5.4
301 - 350 m	2965.1	9.5
351 - 400 m	6748.7	21.7
401 - 450 m	7076.2	22.8
451 - 500 m	4440.8	14.3
501 - 550 m	2870.9	9.2
551 - 600 m	1850.0	5.9
601 - 650 m	1159.9	3.7
651 - 700 m	622.5	2.0
701 - 750 m	330.7	1.1
751 - 800 m	86.2	0.3
всичко	31086.6	100.0

Таблица № 2

Разпределение на дървопроизводителната площ по наклон на терена в градуси

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стрълмно 21°-30°	Много стрълмно над 30°	Общо
площ хектари	436.7	3851.2	14450.7	10841.0	1507.0	31086.6
проценти	1.4	12.4	46.5	34.9	4.8	100.0

Таблица № 3
Разпределение на дървопроизводителната площ
по изложение на терена

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
площ хектари	6778.6	5284.3	5976.1	2207.4	3503.2	2775.9	1875.5	2685.6	31086.6
проценти	21.9	17.0	19.2	7.1	11.3	8.9	6.0	8.6	100.0
Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток				Припечни югоизток, югозапад, запад, юг				Всичко
площ хектари	20246.4				10840.2				31086.6
проценти	65.1				34.9				100.0

1.2.3. Хидроложки условия

Районът на стопанството обхваща части от водосбора на реките Стара река, Голяма река и Голяма Камчия.

1. Стара река - води началото си от м.“Вратник”, намираща се на територията на ТП “ДГС Стара река”, навлиза в територията на стопанството южно от махала Чеканци, тече общо взето в северозападна посока и след като приема водите на Бяла река, напуска района на стопанството. Една част от течението ѝ служи за граница с ТП “ДГС Елена”. По-големи притоци са:

– **Бяла река** - води началото си от м.“Колудже”. Тече в западна посока. При м.“Костадин тепе” приема водите на Черната река, която води началото си от водослива на доловете Дълбокия дол и Черния дол, североизточно от с. Стойново. Част от долното течение на Бяла река служи за граница с ТП “ДГС Горна Оряховица”.

– **Малката река** - извира под връх Малък Сакар, навлиза в територията на стопанството при м.“Изоставените ниви”, като една част от течението ѝ служи за граница с ТП “ДГС Тича” и при с. Стиврек се влива в Стара река.

– **Други** по-малки течения са Малката река - служи за граница с ТП “ДГС Елена”, Крушов дол - граница с ТП “ДГС Кипилово” и т.н.

2. Голяма река - води началото си от водослива на Птичевска река и Хилядата дола северно от с.Змейно. Тече в посока север-северозапад-запад, като една голяма част от нейното поречие служи за граница с ТП “ДПС Черни Лом”. Приема водите на Великденска река и Долната река, където е построен язовир “Ястребино”. Нейни притоци са:

– **Птичевска река** – води началото си от м.“Крушака” тече в северна посока и приема водите на доловете Орлово гнездо, Горския кладенец, Средния дол и други.

– **Великденска река** – води началото си от водослива на доловете Воденичарски дол и Балабановия дол на югозапад от с.Великденче и тече в посока север-северозапад.

– **Долната река** – води началото си от м.“Малката нива” северно от град Омуртаг, тече в северна посока и северно от с.Беломорци сменя рязко посоката си на запад.

3. Голяма Камчия – води началото си в ТП “ДГС Тича”. Навлиза в територията на стопанството при с. Могилец и след около 13 км напуска района в близост до с.Церовище. Въпреки малката част от течението в района, тя има много голям водосбор - близо една четвърт от площта на стопанството. По-характерни притоци са:

– **Гюрла** – води началото си от сливането на Черния дол и Мечия дол под с. Долно Козарево.

– **Усойката** – води началото си южно от с.Веренци, приема водите на доловете Веселецки дол, Гъстока, Моравка, Орловия дол, Студената вода и други и под с.Могилец се влива в Голяма Камчия.

1.3. ГЕОЛОЖКИ СТРОЕЖ И ПЕТРОГРАФСКИ СЪСТАВ

Според тектонското райониране на България - проф. Е. Тончев, районът на ТП “ДГС Омуртаг” попада в Старопланинската тектонска област, подобласт Източен Предбалкан. Тази подобласт се характеризира с по-слабо издигане, което е обусловило по-бавното развитие на денудационните процеси, поради което старите формации са незначително представени.

Стратиграфските проучвания показват, че в района са застъпени всички фации на Долната Креда.

Фациесите с най-голяма геоложка възраст са от етажа Хотрив, който обхваща най-голяма част от територията на стопанството. На север, изток и северозапад от град Омуртаг и в землищата на селата Змейно и Птичево са разположени фациесите от Бариеса и Волонежа. В югозападната част на стопанството са открити фациесите от Барем, Апт и Алб.

Петрографският състав е твърде еднообразен. На съвсем ограничени площи в югоизточната част на стопанството основните скали са представени от здрави и плътни Долнокредни мергели и варовити пясъчници. В останалата част от стопанството основните скали са представени от пясъчници, които се характеризират със силно изветряване. На места сред пясъчниците и мергелите се наблюдават шистозни образувания - южно от с. Птичево и др.

Разпространението на скалите е дадено в карта на геоложките формации в М 1:75000.

Характерът на основните скали оказва съществено влияние за формирането на почви с различен механичен състав и различна запасеност с хранителни вещества и минерални соли. Това разнообразие на почвите по типове и богатство, в комплекс с различните показатели на релефа, способстват за формирането на различни типове горски месторастения. Еднакви типове месторастения се срещат върху различни основни скали под влияние и на климатичния фактор и на растителността, като въздействащи елементи на почвообразуването.

В таблица №4 е показано разпределението на площта на стопанството по вид на скалите.

Таблица № 4
Разпределение на на дървопроизводителната и залесената площ
по вид на скалата

Основна скала	Залесена площ	Дървопроизводителна площ		Запас	
	ха	ха	%	куб.м	%
мергел	1060.1	1062.0	3.4	178535	4.3
пясъчник	29962.1	30024.6	96.6	3923680	95.7
Всичко	31022.2	31086.6	100.0	4102215	100.0

1.4. КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Според класификацията на Събев - Станев “Климатичните райони на България и техния климат” - 1963 година, територията на държавно горско стопанство “Омуртаг” се намира в **Европейско-континенталната климатична област, Умерено-континенталната климатична подобласт**. Територията му обхваща два климатични района - **Среден климатичен район на Дунавската равнина и Предбалкански (при планински) климатичен район** в която попада южната част на стопанството.

Поради малката разлика в превишенията рязка граница между двата района не може да бъде точно установена.

За нуждите на държавното горско стопанство, отразяващи влиянието на климатичните фактори върху дървесната растителност (формиране на дървостойките, продуктивност и т.н.) поточни данни ни дава горскорастителното райониране на проф. Б.Захариев и колектив. Данните от това райониране са за по-продължителен период от време, чието влияние е от съществено значение за растителността.

Според горскорастителното райониране стопанството попада в две области - **Мизийска област - подобласт Северна България и Тракийска област - подобласт Източна Стара планина**.

Във вертикално направление стопанството попада в два горскорастителни пояса и съответните им подпояси, а именно:

- 1. М-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори**
(0-600 м н.в.)
 - 1.1. М-I-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)
 - 1.2. М-I-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (400 - 600 м.н.в)
- 2. М-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1000 м н.в.)**
 - 2.1. М-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.)
- 3. Т-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори**
(0-700 м н.в.)

- 3.1. Т-I-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)
 3.2. Т-I-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

Поради това, че двете горскорастителни подобласти Северна България и Източна Стара планина и съответните им подпояси - М-I и Т-I попадат в един и същи климатичен район (Среден климатичен район на Дунавската равнина) им е направена обща климатична характеристика.

1.4.1. Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина

Откритостта на Дунавската хълмиста равнина към север създава благоприятни условия за безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси, поради това зимата е доста студена, пролетните мразове са често явление, лятото е сравнително топло, а през есента температурите не се отличават от пролетните. Средната януарска температура се движи между -2.5°C и -1.5°C . Снежната покривка е неустойчива, образува се в края на ноември или в началото на декември и рядко се задържа дълго. Само в по-студените и снеговити зими, тя може да се задържи непрекъснато до 30-40 и повече дни и поради натрупването да достигне 100-120 см. Сумата на валежите е малка – 85-140 мм. Характерни за пролетта са късните мразове, които се прекратяват едва към 10-20 април. Те са особено опасни, защото се явяват и след започването на вегетационния период. Валежните суми през пролетта и есента не се отличават с голяма разлика, съответно между 85-140 мм и 115-150 мм. Най-много валежи падат през лятото и достигат 150-220 мм. По-голяма част от тях падат през първата половина на лятото. Най-топлият летен месец е юли. Тогава средната температура на въздуха е около $23,2^{\circ}\text{C}$. Първите есенни мразове настъпват към 10 октомври, а приблизително към 26 октомври температурата на въздуха устойчиво се задържа под 10°C . Преобладаващите ветрове са от северозапад и север, но през зимата често духат и силни североизточни ветрове. Мъгли в района падат главно през есента.

Климатичната характеристика на района е сравнително благоприятна за развитието на дървесната растителност. Периодичните засушавания обаче са често явление и оказват вредно влияние, както на културите, така и на естествените насаждения, въпреки тяхната по-голяма сухо устойчивост. Вследствие на тези климатични особености горско-техническите мероприятия трябва да се насочат към по-високо влагонабиране и по-икономично и ефективно изразходване, чрез навременна почвоподготовка и избор на дървесни видове за залесяване съобразени с типове месторастения.

1.4.2. Предбалкански (при планински) климатичен район

За този район също е характерна студена зима. Пролетта и лятото са сравнително хладни, но есента е чувствително по-топла от пролетта. Средната температура през месец януари е от -1.5°C до -3.5°C . Поради преобладаването на наклонените терени абсолютните минимални температури не са много ниски, тъй като няма благоприятни условия за задържане на студен въздух. Валежите са между 130-200 мм. Снежната покривка се задържа средно между 50 и 60 дни. През пролетта средната денонощна температура се задържа трайно над 5°C към 20-25 март, а над 10°C към 20-25 април. През пролетта също са характерни късните мразове, които се случват около 18-20 април. Валежите са по-големи от зимните – средно 180-240 мм. Средната температура на най-топлия месец (юли) е около 22°C , а летните валежи са най-големи, около 200-250 мм, което характеризира лятото като сравнително хладно. Първите есенни мразове настъпват сравнително късно и не са опасни за горскодървесната растителност. Средните температури спадат под 10°C след 20 октомври, а под 5°C – след 20 ноември. Есенната сума на валежите е около 150-200 мм. Мъглите тук падат сравнително рядко (средно около 19,2 дни годишно), отколкото в равнината и са с по-малка плътност. Ветровете в този район са непостоянни, с различна сила и посока, но преобладават северозападните.

Климатичната характеристика на района е много благоприятна за развитието на дървесната растителност. Хладната пролет и липсата на късни пролетни мразове води до забавянето на вегетацията и безопасно развитие на растителността. Няма засушливи периоди, валежите са разпределени равномерно по сезони. Продължителността на вегетационния период е около 6 месеца. Основните дървесни видове тук са дъбовете, габъра и на по-големите надморски височини букът, които образуват чисти или смесени насаждения с добър и много добър растеж и развитие. В този район има и много изкуствено създадени култури от черен и бял бор, които също се развиват добре, но на места страдат от мокрите есенни снегове (снеголоми и снеговали).

Климатът на държавното горско стопанство като цяло не се отличава с особености, които да крият опасни изненади за вегетацията. Вегетационният период е от 6 до 7 месеца и е сравнително благоприятен, като се изключи началото на пролетта, когато се появяват късните пролетни мразове. Представа за вегетационния период в климатичните райони и данните от метеорологичните станции в град Омуртаг за Средния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина и в град Елена за Предбалканския (при планински) климатичен район, дава таблица № 5.

Таблица № 5
Средни дати на началото и края на периода с устойчиво задържане на температурата на въздуха над 5°C и 10°C

Климатичен район	Пролет		Есен	
	5° C	10° C	5° C	10° C
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина	15-23 III	10-20 IV	17-21 XI	20-26 X
Предбалкански (при планински) климатичен район	20 III-10 IV	15 IV-8 V	3-17 XI	8-22 X
Метеорологични станции				
гр.Омуртаг (530 м н.в.)	23 III	19 IV	26 XI	26 X
гр.Елена (329 м н.в.)	18 III	12 IV	24 XI	23 X

В таблици №№ 6 и 7 са дадени средните температурни и валежни данни в климатичните райони и съответните горскорастителни пояси и подпояси. Всички данни са взети от изданията на “Климатичен справочник за България” - издадени от 1979 до 1990 година.

Таблица № 6
Средни температурни данни по климатични райони и горскорастителни пояси и подпояси

Климатичен район	Пояси и подпояси (м н.в.)	Температурни условия			
		Средна годишна температура(°C)	Дни с температура над 10°C	Абсолютни температури °C	
				максимална	минимална
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина					
	М-I (0-600) T-I (0-700)				
	M-I-2 T-I-2 (0-400) (0-500)	9.3 - 12.6	190 - 222	36.2 - 39.9	-20.0 - -32.4
	M-I-2 T-I-3 (400-600)(500-700)	9.0	148 - 185	36.9 - 39.3	-24.1 - -30.3
Предбалкански (припланински) район					
	М - II (600 - 1800)				
	M - II - 1 (600 - 1000)	7.5 - 9.9	161 - 195	34.9 - 42.5	-25.7 - -38.3
Метеорологични станции:					
	град Омуртаг (530 м н.в.)	10.2	189	37.5	-22.1
	град Елена (329 м н.в.)	10.3	193	40.2	-29.0

Таблица № 7

Средни валежни данни по климатични райони и горско растителни пояси и подпояси

КЛИМАТИЧЕН РАЙОН	Пояси и подпояси М н.в.	ВАЛЕЖИ			
		Средно годишно	Месец с		Дни със сняг
			максимално	минимално	
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина	М-I (0-600) Т-I (0-700)				
	M-I-2 (0-400) Т-I-2 (0-500)	493 - 661	VI	II - III	41 - 63
	M-I-2 (400-600) Т-I-3 (500-700)	562 - 910	VI	II	40 - 67
Предбалкански (припланински) пояс	М-II (600 - 1000)				
	M-II-1 (600-1000)	570 - 672	VI	II	48 - 82

Въз основа на така направената характеристика могат да се направят следните изводи:

- Така изложените климатични и други растежни условия спомагат за формирането на сравнително голямо разнообразие от типове горски месторастения. Това е предпоставено и от факта, че вертикалното разпределение на площта е в широки граници (120 – 800 м н.в.), поради което районът попада в пет типологични подпояса.
- Наличните условия предполагат формирането на предимно богати и среднобогати, свежи и свежи до сухи месторастения.
- Климатичната влагообезпеченост и температурните условия създават добри предпоставки за отглеждане на високопродуктивни насаждения от типичната за района растителност с участието на благун, зимен дъб, бук, цер и спътниците им.
- Недостатъчната винаги влагообезпеченост на места, изисква ранна есенна почвоподготовка за залесяване за да бъде осигурено по-добро влагонабиране.
- Постоянно трябва да се полагат грижи за санитарното състояние на дървостойките, тъй като в района има благоприятни условия за развитието на болести и вредители.

1.5. ПОЧВИ

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” се срещат почви от почвен клас Лесивирани, почвен тип сива горска почва и три почвени вида: сиви горски светли, сиви горски обикновени и сиви горски тъмни. При определянето на почвите е използвана “Класификация на почвите в България” по ФАО, 1990 година и по проф.В.Донов, 1993 година.

За уточняване на почвените разновидности, по-пълна характеристика на лесорастителните свойства на почвите и с оглед по-правилно и целенасочено планиране на залесителните мероприятия са заложи общо 34 почвени профила. Използвани са почвените проучвания от устройствата през 1979 година – 10 почвени профила (от № 1 до № 10) от 1992 година – 17 почвени профила (от № 11 до № 27) и от 2002 година – 7 почвени профила (от № 28 до № 34). Резултатите от лабораторната обработка на взетите проби са посочени във ведомостта за почвените разрези в ТП “ДГС Омуртаг”, приложена в том IА.

При лабораторната обработка на почвените проби са определени механичният състав на почвите по Качински, за почвените разрези от 1979 година, и по Рутковски за тези от 1992 година, определено е процентното съдържание на хумуса по Здравец Наумов, съдържанието на общия азот - по Тюрин-Колонова, фосфорните съединения - по Егнер-Рим и киселинността на почвата - потенциометрично във вода.

Пространственото разпределение на типовете почва е показано в приложената в плана почвена карта в мащаб 1:75 000.

Разпределението на дървопроизводителната площ по почвен подтип и по дълбочина на почвата общо за стопанството се вижда в таблица № 8. Най-разпространени са обикновените сиви (56,9%), следвани от тъмните сиви почви (40,8%).

Един от съществените морфологични признаци за определяне на типа месторастение е дълбочината на почвата. От таблица № 9 се вижда, че преобладават дълбоките почви, които заемат 58,1% от дървопроизводителната площ.

Таблица № 8
Разпределение на дървопроизводителната площ
по почвен тип и вид

Почвен клас	Почвен тип	Почвен вид	Площ (ха)	%
Лесивирани Luvisols	Сиви горски (Gray Luvisols)	Тъмни (Molic)	12689.9	40.8
		Обикновени (Haplic)	17699.5	56.9
		Светли (Albic)	697.2	2.3
Всичко			31086.6	100.0

Таблица № 9
Разпределение на дървопроизводителната площ по
дълбочина на почвата

Дълбочина на почвата	тв.плитка 0-15 см	плитка 16-30 см	ср.дълбока 31-60 см	дълбока 61-120 см	мн.дълбока над 120 см	общо
хектари	-	2638.5	9576.8	18060.8	810.5	31086.6
проценти	-	8.5	30.8	58.1	2.6	100.0

1.5.1. Сиви горски почви

Тези почви са се формирали под влияние на типичната лесостепна растителност, която е била настанена в тази част на страната - дъбови и габъррови комплекси, разпокъсани от тревни растителни формации. Поради широкия ареал на разпространение на сивите горски почви има големи различия в техния строеж, състав и свойства – характеризират се с пълен почвен профил – ABC и със значително уплътняване на В-хоризонт. В зависимост от богатството им, влажността, изложението и наклона на терена и дървесната растителност те са разделени на три подтипа, а именно:

1.5.1.1. Тъмни сиви горски почви

Те заемат 40,8% от дървопроизводителната площ на стопанството. Намират се по северните и близки до тях изложения. Отличават се с голяма обща мощност, те са предимно дълбоки и много дълбоки с добре изразен хумусно-акумулативен хоризонт.

От тези почви са взети три почвени профила (№№ 28, 29 и 30), които са изследвани и е установено, че това са богати почви, средно пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция – рН се движи от 7.35 до 7.91, много дълбоки почви. Те са много добре запасени с хумус – от 3.03 до 4.28 т/ха за А-хоризонт и закономерно намаляващ в дълбочина, количеството на хумуса за В-хоризонт се движи от 2.65 до 2.90 т/ха, а за С-хоризонт – 0.50 до 1.90 т/ха. Общият азот е в достатъчни количества – за А-хоризонт от 0.217 до 0.298 т/ха, като също равномерно намалява в по-долните хоризонти – за В-хоризонт от 0.192 до 0.229 т/ха и за С-хоризонт – 0.076 до 0.146 т/ха. Количеството на фосфорните окиси, показва твърде различни резултати от 1.81 до 2.22 кг/ха за А-хоризонт, от 0.42 до 2.12 кг/ха за В-хоризонт и от 0.32 до 1.42 кг/ха за С-хоризонт.

Тъмносивите горски почви имат достатъчно запаси от хранителни вещества и висок капацитет активна влага. Това ги прави почви с високи лесорастителни свойства, върху които успешно могат да растат високопродуктивни чисти и смесени насаждения от зимен дъб, благун, цер и габър. Много добра производителност дават и създадените върху тях култури от черен и бял бор, череша, червен дъб, сребролистна липа, акация, тополи и други.

1.5.1.2. Обикновени сиви горски почви

Това е най-разпространеният подтип, заема 56,9% от дървопроизводителната площ на стопанството. Срещат се на различни терени с разнообразно изложение по цялата територия. Хумусният им слой е по-светъл на цвят и по-маломощен от този на тъмните. Тези почви са предимно дълбоки и средно дълбоки и по-рядко много дълбоки или плитки.

Характеристиката им може да се проследи във ведомостта за почвените разрези почвени – профили с №№ 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 31, 32, 33 и 34.

Това са плитки до много дълбоки (с превес на дълбоките) почви, средно пясъчливо-глинести до глинесто-пясъчливи. Реакцията им е кисела до алкална – рН се движи в границите между 3.80 и 8.28. Хумусното съдържание е различно за отделните почвени профили и варира в А-хоризонт от 1.14 до 5.54 т/ха, като сравнително равномерно намалява в дълбочина – за В-хоризонт от 0.43 до 2.57 т/ха и за С-хоризонт от 0.31 до 1.64 т/ха. Добре запасени са с общ

азот – за А-хоризонт количеството му се движи от 0.050 до 0.350 т/ха, но в повечето почвени проби намалява равномерно в по-долните слоеве – за В-хоризонт до 0.030 т/ха и за С-хоризонт до 0.022 т/ха. Фосфорните окиси се движат в широк диапазон, като разпределението им в дълбочина е неравномерно – от 0 до 7.00 кг/ха.

Сивите горски почви обуславят предимно средно богати до богати и средно богати месторастения. Върху тях добре се развиват, както естествените насаждения от бук, благун, зимен дъб, цер, габър, сребролистна липа и други, така също и културите от черен и бял бор, акация, бреза, череша, планински ясен и други.

1.5.1.3. Светли сиви горски почви

Тези почви заемат 2,3% от дървопроизводителната площ на стопанството. Срещат се заедно с другите сиви почви, но главно на южни склонове или на стръмни и много стръмни наклони на терена. Те са общо взето маломощни, със скъсен хумусен хоризонт и наличие на много камъни. Част от тях са до една или друга степен ерозирани. Предимно сухи до свежи плитки почви с ниски и средни лесорастителни показатели.

От изследваните почвени профили с №№ 1, 2, 9, 10, 11 и 24, като почвени профили с №№ 11 и 24 са на ерозирани месторастения, можем да проследим характеристиката на отделните елементи.

По механичен състав почвите са глинесто-песъчливи, с кисела до неутрална реакция, рН варира от 4.00 до 7.30. Хумусните вещества са в по-малко количество и за А-хоризонт те варират от 2.60 до 1.30 т/ха, но в дълбочина рязко намаляват, като в В-хоризонт достигат до 0.62 т/ха. Общият азот е сравнително малко и за А-хоризонт се движи от 0.154 т/ха до 0.238 т/ха и също рязко намалява в дълбочина, като за С-хоризонт достига до следи. Фосфорните окиси също са малко в А-хоризонт, достигат до 8.20 кг/ха, като рязко намаляват в дълбочина.

Върху светлосивите почви естествената растителност от зимен дъб, благун, габър и други е с лош растеж и малка продуктивност, докато боровите култури се развиват по-добре.

Като цяло почвите в района на стопанството са леко песъчливо-глинести, следвани от тежко и средно песъчливо-глинестите. Ограничено се срещат глинесто-песъчливите почви. Решаващ фактор за тяхното плодородие е количеството на почвената влага, дълбочината на почвата и степента на нейното ерозиране.

1.6. ЕРОЗИЯ

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” под въздействието на валежите и силно пресечения терен в хълмисто-предпланинската и нископланинската част на Стара планина се наблюдава появата на ерозионни процеси.

В по-голямата си част горските почви са лесно податливи на разрушаване и благоприятствуват за развитието на интензивни ерозионни процеси, когато са лишени от защитата на растителна покривка.

Материнската скала в района на стопанството се състои основно от пясъчници и мергели, които не са достатъчно устойчиви на разрушения и се поддават на ерозия.

Друг фактор, който влияе върху появата и развитието на ерозията е климата, главно с два свои елемента: валежите и температурата. Климата в района на стопанството се характеризира като умерено влажен и не се наблюдават чести проливни или продължителни валежи, които са почворазрушителни. Температурните разлики са сравнително неголеми и не оказват особено негативно влияние върху ерозионните процеси. Относително малко са замръзванията на почвата, което обуславя слаби разрушения на почвения слой.

Най-важен фактор в борбата с почвената ерозия е растителността. Тя служи като регулатор на действията на останалите природни фактори (релеф, геоложки строеж и климат). От трите познати видове растителност: горскодървесна, тревна и селскостопански култури, с най-голямо почвозащитно действие е горскодървесната, която е предмет на внимание в района на стопанството, както и на този горскостопански план.

Горската растителност играе трайна и решаваща роля за регулиране на водния отток, който е първопричина за развитието на ерозионните процеси. Много важно е при залесяване на голи горски площи избора на вида почвоподготовка. Например на по-стръмни терени залесяването трябва да се извършва на пояси и тераски по хоризонталите, което оказва водо и почвозадържащ ефект.

В някои случаи (поройни брегове и др.) за успешното и трайно настаняване на горската растителност се налага използването на дребно размерни технически съоръжения – задръствания, плетчета и клейонажи. В района на ТП “ДГС Омуртаг” през изминалото десетилетие не е било необходимо и не са били построени дребно размерни и едро размерни (баражи, прагове, стени) технически съоръжения.

По-голямата част от почвите в стопанството са не ерозиранни или слабо ерозиранни.

Ерозираните площи, ровини, сипеи и свлачища са разположени на стръмни и много стръмни терени. На много места се наблюдават терени с нарушени почви, нелесопригодни площи обрасли с дървесна и храстова растителност – 12,9 ха и напълно оголени площи – нелесопригодни голини, сипеи и скали – 32,8 ха.

В следствие на човешката дейност, която вторично засилва ерозионните процеси се е появила площна ерозия. По някои долове се е появила и ровинна ерозия.

Ерозионни процеси в една или друга степен са се развили на площ 208,4 ха, което представлява 0,6% от общата площ на стопанството. Представа за степента на ерозия за различните видове гори дава таблица № 10.

Както е видно от таблицата, 99,4% са неерозираните площи в стопанството, а на по-голямата част от площите ерозията е I или II степен, което значи, че е ерозиран част от А-хоризонт. В най голяма степен се е развила площната ерозия. В зависимост от степента на ерозия върху хектар дървопроизводителна площ, където площната ерозия надвишава 50 % са определени ерозиранни месторастения. На площ от 123,4 ха е измит част от А-хоризонт (I-II степен на ерозия) и на тези площи са определени група бедни ерозиранни месторастения - **В1, В1,2, В2 (131)**. Много бедните месторастения **А1,2 (132)** са се формирали на силно ерозиранни терени III-V степен на ерозия на площ 85,0 ха. Общо ерозираните месторастения заемат 0,6% от общата площ на стопанството. Разпределението на общата площ на стопанството по видове гори и видове ерозия е дадено в таблица № 11.

Таблица № 10
Разпределение на общата площ по видове гори и видове ерозия
(разпространение на ерозията)

Група гори	Без ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Ровинна	Дълбочинна	Всичко
	хектари						
иглолистни	4422.7	-	-	-	-	-	4422.7
широколистни високостъблени	4812.8	-	-	-	-	-	4812.8
издънкови за превръщане	17342.8	33.4	-	-	-	-	17376.2
нискостъблени	4223.6	171.1	-	-	-	-	4394.7
тополови	15.8	-	-	-	-	-	15.8
Голи площи	1207.7	3.9	-	-	-	-	1211.6
Всичко	32025.4	208.4	-	-	-	-	32233.8
Проценти	99.3	0.7	-	-	-	-	100.0

Ако разгледаме таблици №№ 10 и 11 ще видим, че ерозия е установена главно в нискостъблени (келявгабърви) насаждения. Малката пълнота и лошите качества на дървостойките позволяват развитието на площната ерозия. Някои насаждения в този вид гори са били неуспешно реконструирани, което е довело до допълнително развитие на площната ерозия. Иглолистните култури, в които е установена ерозия са създадени предимно на голи силно ерозиранни терени или в успешно реконструирани насаждения.

В общи линии ерозията в стопанството не обхваща изцяло площите, на които е установена. В по-голямата си част са ерозиранни между 30 и 50% от площите. Представа за действително ерозираната площ ни дава таблица № 12.

Фактически ерозираната площ на територията на стопанството е 0,2% от общата площ.

Борбата с ерозионните процеси се е водила предимно чрез зелено укрепване на ерозираните площи. В резултат на извършените залесявания ерозията в стопанството е намаляла. Основните залесявания са били предимно с иглолистни култури и по-рядко с акация. Голяма част от нискостъблените (келявгабърви) насаждения, които са останали, са вторично влошени не само поради бедните ерозиранни почви, на които растат, но и от постоянната паша на места. В по-голямата си част водните течения нямат пороен характер, поради което не са строени баражи и каменни прагчета.

Таблица № 11
Разпределение на общата площ по видове гори
и степени на ерозия

Група гори	Неерозирана	I	II	III	IV	V	Всичко
	хектари						
иглолистни	4422.7	-	-	-	-	-	4422.7
широколистни високостъблени	4812.8	-	-	-	-	-	4812.8
издънкови за превръщане	17342.8	14.9	7.4	11.1	-	-	17376.2
нискостъблени	4223.6	43.1	54.1	11.8	62.1	-	4394.7
тополови	15.8	-	-	-	-	-	15.8
Голи площи	1207.7	3.8	0.1	-	-	-	1211.6
Всичко	32025.4	61.8	61.6	22.9	62.1	-	32233.8
проценти	99.3	0.2	0.2	0.1	0.2	-	100.0

Таблица № 12
Разпределение на подложената на ерозия площ по видове ерозия
(размер на ерозията)

	Без площна ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Всичко
	хектари				
Всичко	32163.2	70.6	-	-	32233.8
в т.ч. с равини	-	-	-	-	-
в т.ч. без равини	32163.2	70.6	-	-	32233.8

Забележка: Тази таблица показва действителната площ, обхваната от процес на площна ерозия. Незасегнатата част на подотдела е дадена в графа "без площна ерозия".

1.7. РАСТИТЕЛНОСТ

Съгласно горско-географското райониране на България (“Класификационна схема на типовете горски месторастения в РБ” – 2011 г.) ТП “ДГС Омуртаг” попада в **Мизийската горско-растителна област, подобласт Северна България и Тракийска горскорастителна област, подобласт Източна Стара планина.**

По отношение на вертикалното райониране територията на стопанството се намира в два пояса и пет подпояса.

За подобласт Северна България на Мизийската горско-растителна област:

1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (М-I)

– подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I-2; 0–400 м н.в.)

– подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (М-I-3; 400–600 м н.в.)

2. Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (М-II)

– подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (М-II-1; 600–1000 м н.в.)

За подобласт Източна Стара планина на Тракийската горскорастителна област:

1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (Т-I)

– подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (Т-I-2; 0–500 м н.в.)

– подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (Т-I-3; 500–700 м н.в.)

Поради това, че двете горскорастителни подобласти Северна България и Източна Стара планина и съответните им пояси – М-I и Т-I попадат в един и същи климатичен район (Среден климатичен район на Дунавската равнина), релефът, хидроложките условия и почвите са почти еднакви, затова и растителността в тях е еднаква.

В двата подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I-2 и Т-I-2), преобладават чисти и смесени гори от цер, благун, зимен дъб, габър, бук и сребролистна липа. В тях се срещат

единично или с по една-две десети мъждрян, клен, мекиш, бряст и други. Келявия габър тук се среща главно в подлеса и на малки площи като чисти, заклеявели горички.

Културите в района са предимно от бял и черен бор. На много места се срещат и такива от червен дъб, череша, планински ясен, цер, благун, бреза, различни клонове тополи и други, които образуват чисти и смесени с естествено срещащата се растителност. На много места се среща акцията, като култури и издънкови насаждения, възобновили се след изсичането на културите.

В повечето насаждения като подлес освен келявия габър се срещат глогът, дряна, шипката, леската и други.

В следващите два подпояса (М-I-3 и Т-I-3) естествената растителност, която се среща е представена от бук, зимен дъб, благун, габър и по-малко от цер. Тези дървесни видове образуват, както чисти, така и смесени семенни и издънкови насаждения с подлес от келяв габър, дрян, глог, леска и други. Келявия габър образува чисти и смесени издънкови насаждения с ниска производителност, поради това че част от тях се срещат на бедни и ерозирани терени. С по една-две десети или единично в тези насаждения се срещат трепетликата, сребролистната липа, кленът, ясена, мъждряна и други. И тук основно културите са от бял и черен бор – чисти и смесени с естествено срещащата се растителност. На места са създадени култури от цер, явор, бреза, сребролистна липа, череша и други. С противоерозионни цели е създадена една култура от люляк. Акациевите култури и насаждения са също чисти и смесени.

Основният дървесен вид, който дава облика на **нископланинския подпояс (М-II-1)** е букът. Заедно със зимния дъб, габъра и по-рядко с благуна образува, както чисти така и смесени семенни и издънкови насаждения. В тези насаждения единично или с по една две десети се срещат церът, трепетликата, явора, черешата и други. Келявия габър, освен като подлес, образува чисти и смесени насаждения с ниска производителност на стръмни и много стръмни терени.

Културите създадени тук са основно от бял бор. Те са, както чисти, така и смесени със смърч, чер бор, както и с естествено срещащата се растителност.

Многогодишната стопанска дейност на човека общо взето се е отразила благоприятно върху общото състояние на гората. Голяма част от насажденията са запазени с добър сортиментен състав. В по-голямата част на стопанството възобновяването е добро и гарантира в бъдеще условия за действително възпроизводство на дървесина. На отделни места има повреди предимно от паша на селскостопански добитък, което е довело до някои неблагоприятни въздействия в растежа и развитието на дървесната растителност.

В таблица № 13 е показано разпределението на залесената площ на стопанството по видове и групи гори.

Таблица № 13
Разпределение на залесената площ по видове и групи гори

Видове гори	Групи гори				Общо	%
	игло-листни	широкол високост.	издънкови за превр.	нискостъб лени		
	хектари					
1. Гори от бял бор	2954.2	-	-	-	2954.2	9.6
1.1 - Естествени гори от бял бор	26.0	-	-	-	26.0	0.1
1.3 - Култури от бял бор – извън ест. зона	2928.2	-	-	-	2928.2	9.5
2. Гори от черен бор	1466.3	-	-	-	1466.3	4.7
2.1 - Естествени гори от черен бор	1.7	-	-	-	1.7	-
2.2 - Култури от черен бор в ест. зона	253.5	-	-	-	253.5	0.8
2.3 - Култури от черен бор – извън ест. зона	1211.1	-	-	-	1211.1	3.9
3. Гори от смърч	2.2	-	-	-	2.2	-
3.3 - Култури от смърч – извън ест. зона	2.2	-	-	-	2.2	-
10. Букови гори	-	628.7	-	-	628.7	2.0
10.1 - Семенни букови гори	-	628.7	-	-	628.7	2.0
11. Термофилни букови гори	-	313.1	-	-	313.1	1.0
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	313.1	-	-	313.1	1.0

Видове гори	Групи гори				Общо	%
	игло- листни	широкол високост.	издънкови за превр.	нискостъб лени		
	хектари					
12. Гори от зимен дъб	-	55.2	-	-	55.2	0.2
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	-	55.2	-	-	55.2	0.2
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	1960.8	-	-	1960.8	6.3
13.1 - Естеств семенни смесени дъбови гори	-	1428.9	-	-	1428.9	4.6
13.2 - Култури от дъбове	-	531.9	-	-	531.9	1.7
14. Гори от цер	-	485.6	-	-	485.6	1.6
14.1 - Семенни гори от цер	-	485.6	-	-	485.6	1.6
15. Гори от космат дъб	-	-	2.6	-	2.6	-
15.1 - Естествени гори от космат дъб	-	-	2.6	-	2.6	-
16. Крайречни гори	-	26.3	-	-	26.3	0.1
16.1 - Естествени крайречни гори	-	8.6	-	-	8.6	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др.	-	17.7	-	-	17.7	0.1
19. Гори от обикновен габър	-	743.8	-	-	743.8	2.4
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	-	743.8	-	-	743.8	2.4
20. Гори от липи	-	438.2	-	-	438.2	1.4
20.1 - Естествени липови гори	-	319.5	-	-	319.5	1.0
20.2 - Култури от липа	-	118.7	-	-	118.7	0.4
21. Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естествени	-	137.8	10.5	-	148.3	0.5
22. Гори от бреза	-	24.2	-	-	24.2	0.1
22.2 - Култури от бреза	-	24.2	-	-	24.2	0.1
23. Група издънкови за превръщане	-	12.1	17363.1	3.3	17378.5	56.0
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	-	-	396.9	-	396.9	1.3
23.2 - Издънкови букови гори	-	-	1847.6	-	1847.6	6.0
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	-	-	555.5	-	555.5	1.8
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	-	1.0	5863.7	-	5864.7	18.8
23.5 - Издънкови церови гори	-	-	3936.3	-	3936.3	12.7
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	-	-	4763.1	3.3	4766.4	15.4
23.7 - Естествени гори от трепетлика	-	11.1	-	-	11.1	-
24. Гори от акация	-	-	-	1039.7	1039.7	3.3
25. Гори от келяв габър	-	-	-	3351.7	3351.7	10.8
27. Орехови култури	-	2.8	-	-	2.8	-
ВСИЧКО	4422.7	4828.6	17376.2	4394.7	31022.2	100.0

1.7.1. Степен на естественост на горскодървесната растителност

Малка част от чистите горски насаждения (5446,7 ха - 17,6% от залесената площ на стопанството) са със семенен естествен произход, без да са първични екосистеми, тъй като в тях са водени регулярни сечи, вкл. възобновителни. Независимо от това в значителна част от горското стопанството в естествен вид е запазена горската растителност. Това са горите с висока консервационна стойност, горите на скални и урвести терени, лесонепригодните площи обрасли с дървесна и храстова растителност, в които отсъства и за достатъчно продължителен период от време е отсъствала човешка намеса.

Трябва да се извършва постепенна подмяна на не местните видове с местни, подходящи за условията на месторастене, както и постепенна трансформация на част от създадените иглолистни култури извън естественият им ареал в устойчиви разновъзрастни и смесени по състав и произход насаждения, чрез провеждане на подходящи регулиращи и възстановителни дейности.

1.8. ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ

Типът месторастене се разглежда като основна таксономична единица, формирана под въздействието на климатичните, хидроложките условия и релефа. То представлява горски площи с приблизително еднакъв лесорастителен ефект и относително еднакви екологични условия, които обуславят и еднородност в състава и продуктивността на дървесната растителност.

В района на ТП “ДГС Омуртаг” съгласно използваната методика за определяне на типовете горски месторастения са определени 21 типа месторастения – таблица № 14. От същата таблица се вижда разпределението на дървопроизводителната площ по типове месторастения и лесорастителни подпояси, както и съкратените обозначения на възприетите типове месторастения.

Таблица № 14
Разпределение на дървопроизводителната площ
по типове месторастения

Месторастене	ха	%
М-I-2 D-2,3	11	24.3
М-I-2 D-2	12	765.9
М-I-2 D-1	13	664.7
М-I-2 CD-2	14	6471.7
М-I-2 C-1	15	1996.5
М-I-3 D-2,3	16	55.7
М-I-3 CD-2	17	6956.6
М-I-3 C-1	19	1388.7
М-I-3 C-2,1	20	3858.9
М-I-3 B-1,2	21	638.2
М-II-1 C-2	27	1687.9
М-II-1 B-1	28	43.6
Т-I-2 CD-2,3	60	3145.2
Т-I-2 B-1,2	61	860.4
Т-I-3 CD-2,3	65	801.8
Т-I-3 B-1,2	66	105.0
МТЮ-I B-1,12,2	131	130.6
МТЮ-I A-0,A-1	132	73.9
М-I-2 B-1	138	1114.9
М-I-3 BC-2	139	302.1
Всичко	31086.6	100.0

Кратка характеристика на типовете горски месторастения

1. Мизийска горскорастителна област - М Подобласт Северна България

1.1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори – М-I (0–600 м н.в.)

1.1.1. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори - М-I-2 (0-400 м н.в.) Долинно, богато, свежо до влажно, на тъмна сива горска почва – Д_{2,3} (11)

Това месторастене заема площ 24,3 ха или 0,1% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно по долините, върху тъмни сиви горски почви, в близост до водни течения. От това месторастене е взет един почвен профил № 28. Почвите са

много дълбоки, некаменливи и свежи до влажни. По механичен състав са средно пясъчливо-глинести. Реакцията им е слабо алкална – рН варира от 7.35 до 7.50 в съответните хоризонти. Съдържанието на хумуса за А-хоризонт е 3.54 т/ха, като намалява в по-долните хоризонти – за В-хоризонт до 2.90 т/ха и за С-хоризонт – до 1.90 т/ха. Количеството на азотните съединения е сравнително високо за А-хоризонт е 0,238 т/ха, като постепенно намалява в дълбочина за В-хоризонт – до 0.229 т/ха и за С-хоризонт – до 0.146 т/ха. Фосфорните окиси са неравномерно разпределени в дълбочина за А-хоризонт до 1.81 кг/ха, за В-хоризонт – 2.12 кг/ха, а за С-хоризонт – 1.42 кг/ха. Обобщена характеристика на почвите: те са средно пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, хумусни, средно богати на азотни и фосфорни съединения, добре овлажнени, богати, свежи до влажни. Месторастенето е определено като богато, свежо до влажно.

Върху него са създадени една част от тополовите култури от И-214, Бахелиери, Робуста и Вернирубенс с производителност предимно от III бонитет. В бъдеще ще се запазят.

Равнинно, богато, свежо, на тъмна сива горска почва – Д₂ (12)

Площта му е 765,9 ха или 2,5% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на равни и полегати терени предимно на сенчести изложения. Почвите, на които се е формирало са тъмни сиви горски. От това месторастене е взет един почвен разрез № 29. Почвите са много дълбоки, некаменливи и свежи. По механичен състав са средно пясъчливо-глинести. Реакцията им е слабо алкална, рН варира от 7.41 до 7.62 за различните хоризонти. Съдържанието на хумус за А-хоризонт е до 3.03 т/ха, като намалява в по-долните хоризонти, за В-хоризонт до 2.99 т/ха и за С-хоризонт до 1.50 т/ха. Количеството на азотните съединения е сравнително високо, за А-хоризонт е до 0.298 т/ха като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.192 т/ха, а за С-хоризонт до 0.076 т/ха. Фосфорните окиси са също в добро количество, за А-хоризонт са до 2.22 кг/ха и намаляват в дълбочина за В-хоризонт до 1.74 кг/ха, а за С-хоризонт до 0.96 кг/ха. Общо почвите са средно пясъчливо-глинести, с алкална реакция, добре запасени с хумус и азот, бедни на фосфорни съединения, добре овлажнени, богати, свежи. Месторастенето е определено като богато и свежо.

Естествената растителност, която се е настанила на тези месторастения е главно от чисти и смесени горунови, благунови, церови и габъррови насаждения от I до V бонитет, често смесени с планински ясен, сребролистна липа, мъждрян и други. В много насаждения под склопа са се настанили като подлес келяв габър, дрян, глог и други. Създадените култури са предимно от бял и чер бор, смесени на места с дъбове, по-рядко липа и други. Културите от червен дъб са с много добра производителност.

Тенденцията е в бъдеще сегашния състав на естествените насаждения да не се променя значително. Основните дървесни видове остават дъбовете, които ще участвуват в смесени насаждения, докато изкуствено внесените дървесни видове ще намалят участието си. Производителността на месторастенето ще бъде I-II бонитет.

Равнинно и на склонове, богато, сухо, на тъмна сива горска почва – Д₁ (13)

Заема площ 664,7 ха, което е 2,1% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на равни, полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирало се е на тъмни сиви горски почви. От това месторастене е взета една почвена проба № 30. Почвите са много дълбоки, некаменливи, с непостоянно овлажняване. Механичният им състав е средно пясъчливо-глинест. Реакцията на почвата е слабо алкална, рН е средно около 7.57. Съдържанието на хумус за А-хоризонт е 4.28 т/ха, слабо намалява в В-хоризонт до 2.65 т/ха, като в С-хоризонт рязко спада до 0.50 т/ха. Общият азот е във високи количества, за А-хоризонт е 0.298 т/ха и сравнително равномерно намалява в дълбочина, като в С-хоризонт достига до 0.076 т/ха. Фосфорните съединения, както и азотните са в достатъчни количества за А-хоризонт, там достигат до 2.22 кг/ха, а в по-долните почвени слоеве рязко намаляват, за В-хоризонт до 0.42 кг/ха и за С-хоризонт до 0.39 кг/ха. Обща характеристика на почвите: те са средно пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, богати на хумус и общ азот и бедни на фосфорни окиси, богати и сухи почви. Месторастенето е определено като богато и сухо.

Насажденията на това месторастене са чисти и смесени от благун и цер. Производителността им е от I до IV бонитет. Създадените на това месторастене култури от акация, една част от които в последствие са станали издънкови насаждения, също имат добра производителност. На това месторастене са създадени черборови и бялборови култури, както чисти така и смесени с естествената растителност.

В бъдеще ще се разчита на естествената растителност, като ще се запазят предимно благуновите и церови насаждения и се внася спътникът им сребролистната липа.

На склонове, средно богато до богато, свежо, на тъмна сива горска почва – СД₂(14)

Това месторастение има площ 6471,7 ха и заема 20,8% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени с различно изложение. Формирало се е върху тъмни сиви горски почви, дълбоки, слабо каменливи, свежи. От него е взет един почвен профил № 31 със следните данни:

По механичен състав почвите са средно пясъчливо-глинести. Реакцията на почвата е слабо алкална, рН варира от 7.59 до 7.81 за различните хоризонти. Съдържанието на хумус е високо и равномерно намалява в дълбочина, за А-хоризонт е 4.5 т/ха, за В-хоризонт – 2.57 т/ха, за С-хоризонт намалява до 1.34 т/ха. Добре запасени са с азотни съединения, като в дълбочина намаляват равномерно, за А-хоризонт е 0.246 т/ха, за В-хоризонт – 0.144 т/ха и за С-хоризонт до 0.138 т/ха. Фосфорните съединения са с неравномерно разпределение в дълбочина, като за А-хоризонт са 2.07 кг/ха, за В-хоризонт – 1.23 кг/ха, за С-хоризонт са около 0.32 кг/ха. Общо почвите се характеризират като средно пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, богати на хумус и азот, и бедни на фосфор, дълбоки, слабо каменливи, добре овлажнени, среднобогати до богати. От тук месторастенето е определено като средно богато до богато и свежо.

Основните насаждения, които се срещат на това месторастение са чистите и смесени церови, габърви, горунови, благунови и букови с продуктивност от I до V бонитет. Създадените култури са предимно от бял и черен бор. На това месторастение са създадени и култури от акация с добра производителност, която на места образува издънкови насаждения, поради специфичния си начин на стопанисване.

В подходящия състав се предвижда да се запази естествената растителност, за сметка на иглолистните дървесни видове и се внася като спътник на дъбовете сребролистната липа. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде висока – I-II бонитет.

На склонове, средно богато, сухо, на обикновена сива горска почва – С₁ (15)

Това месторастение има площ 1996,5 ха и заема 6,4% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирало се е върху тъмни и обикновени сиви горски почви, дълбоки до среднодълбоки, със слабо овлажняване. От него са взети два почвени профила №№ 20 и 32. По механичен състав почвите са леко пясъчливо-глинести до пясъчливо-глинести. Реакцията на почвата е слабо кисела до слабо алкална, рН се движи между 6.00 и 7.79 за различните хоризонти. Съдържанието на хумус е в достатъчни количества - за А-хоризонт е от 1.69 до 17.8 т/ха и намалява в дълбочина, за В-хоризонт от 1.55 до 0.59 т/ха, за С-хоризонт достига до 0.41 т/ха. Азотните съединения също са в достатъчни количества - за А-хоризонт са около 0.108 до 0.135 т/ха, като намаляват в дълбочина, за В-хоризонт са от 0.120 до 0.044 т/ха, за С-хоризонт достигат до 0.035 т/ха. Почвите са слабо запасени с фосфорни окиси като за А-хоризонт са около 0.96 кг/ха, а за В и С-хоризонти са около 0.32 кг/ха. Обща характеристика на почвите: те са леко пясъчливо-глинести до пясъчливо-глинести, със слабо кисела до слабо алкална реакция, добре запасени с хранителни вещества, дълбоки до средно дълбоки, средно каменливи, слабо овлажнени, среднобогати. Месторастенето е определено като средно богато и сухо.

На това месторастение се срещат най-вече чисти благунови и церови насаждения, както и смесени насаждения от благун, цер, габър, липа и други. Производителността им е от I до V бонитет. Създадените култури са както чисти, така и смесени с естествената растителност от черен и бял бор със същата производителност. Тук са създадени чисти и смесени акациеви култури с производителност II - V бонитет.

В бъдеще се предвижда увеличаване участието на благуна и цера, като по сухоустойчиви видове за сметка на бора. Там където има по-слабопродуктивни насаждения частично ще се запази участието на черния бор. Като спътник ще се предпочита сребролистната липа. Също така ще се запазят и акациевите насаждения и култури. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде висока – I-III бонитет.

Равнинно и на склонове, бедно, сухо, на обикновена сива горска почва – В₁ (138)

Това месторастение заема площ от 1114,9 ха, което е 3,6% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени с различни изложения. Формирано е върху плитки, средно до силно каменливи, сиви или тъмни сиви горски почви. От него е взет един почвен разрез, № 12. По механичен състав почвите са леко пясъчливо-глинести. Реакцията на почвата е кисела, рН се движи от 5.63 до 6.16 за съответните хоризонти.

Хумусното съдържание е в недостатъчни количества, за А-хоризонт достига 1.14 т/ха и рязко намалява в В-хоризонт до 0.43 т/ха. Количеството на общ азот също е в недостатъчни количества, за А-хоризонт е около 0.120 т/ха, за В-хоризонт – 0.107 т/ха. Обща характеристика на почвите: те са обикновени сиви или тъмни сиви горски, със сравнително лек механичен състав, с кисела реакция, слабо запасени с хранителни вещества, слабо овлажнени, бедни. Месторастенето е определено, като бедно и сухо.

Насажденията на това месторастене са предимно чисти от келяв габър, на места смесени с благуи и цер с много ниска производителност – V бонитет. Предвижда се запазване на съществуващата растителност в подходящия състав. Културите създадени тук са предимно чисти от черен бор на места смесени с бреза и сребролистна липа. В бъдеще тези култури ще бъдат запазени.

1.1.2. Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори - М-I-3 (400-600 м н.в.)

Долинно, богато, свежо до влажно, на тъмна и обикновена сива горска почва – Д_{2,3} (16)

Заема площ от 55,7 ха, което е 0,2% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно в падини. Почвите, на които е формирано са тъмни и обикновени сиви горски, много дълбоки, слабо каменливи, много добре овлажнени.

Тези почви са тежко пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, много добре запасени с хумус, общ азот и различно запасени с фосфорни съединения, много дълбоки, слабо каменливи, много добре овлажнени, богати. Месторастенето също е богато, свежо до влажно.

Основно на това месторастене са създадени култури от И-214 и Вернирубенс с производителност предимно от III бонитет. Насажденията, които се срещат тук, са предимно смесени от цер, благуи и върба с висока производителност от II и по-рядко от III бонитет. В бъдеще видовият състав на естествените насаждения и културите от топола ще се запазят напълно, поради високата производителност.

Равнинно и на склонове, свежо, на обикновена сива и тъмна сива горска почва – СД₂ (17)

Заема площ от 6956,6 ха, което е 22,4% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на равни и наклонени терени със сенчести изложения. Почвите, върху които се е формирало са обикновени сиви и тъмни сиви горски, дълбоки, слабо каменливи, свежи. Изследвани са четири почвени профила №№ 4, 8, 16 и 17.

Механичният състав на тези почви е пясъчливо-глинест. Реакцията е кисела до алкална - рН е между 4.20 и 8.28. Хумусното съдържание е добро – за А-хоризонт е между 4.95 и 6.76 т/ха, като намалява в В-хоризонт от 1.96 до 0.99 т/ха и за С-хоризонт от 0.64 до 0.70 т/ха. Общият азот също е в достатъчни количества – за А-хоризонт е от 0.392 до 0.115 т/ха като намалява в дълбочина – за В-хоризонт от 0.160 до 0.042 т/ха и за С-хоризонт до 0.030 т/ха. Фосфорните окиси са с различни количества в отделните хоризонти – от следи до 1.50 кг/ха. Общо може да се каже, че почвите са пясъчливо-глинести, с кисела до алкална реакция, добре запасени с хранителни вещества, с добро овлажняване, среднобогати до богати. Месторастенето е определено като средно богато до богато, свежо.

На него са се развили чисти и смесени букови, габъррови, церови, благунови и горунови насаждения. В тях като единични видове, или с участие 1-2 десети се срещат летният дъб, трепетликата, сребролистната липа, черешата и други. Производителността им е висока предимно от I до III бонитет. Създадените тук култури са предимно чисти и смесени от иглолистни дървесни видове – бял бор, черен бор, и от широколистни – червен дъб, сребролистна липа, явор, акация и други. Като спътник е внасяна бреза.

В бъдеще ще се разчита предимно на естествената растителност, която има добра производителност, като се внасят и спътници. Акациевите насаждения и култури ще бъдат запазени. Очакваемата производителност е предимно от II бонитет.

Равнинно и на склонове, сухо на обикновена сива горска почва – С₁ (19)

Това месторастене заема площ от 1388,7 ха, което е 4,5% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирано е върху средно дълбоки до дълбоки, средно каменливи обикновени сиви горски почви. От него са взети два почвени разреза – №№ 19 и 33.

По механичен състав почвите са глинесто-песъчливи до песъчливо-глинести. Реакцията на почвата е слабо кисела до слабо алкална, рН се движи от 6.00 до 7.84. Хумусното съдържание е в достатъчни количества и варира в отделните почвени профили, за А-хоризонт от 1.78 до 1.85 т/ха, за В-хоризонт рязко намалява до 0.53 т/ха и за С-хоризонт достига до 0.33 т/ха. Количеството общ азот е в достатъчни количества и в А-хоризонт е от 0.108 до 0.135 т/ха, като рязко намалява в дълбочина за В-хоризонт – до 0.049 т/ха, а за С-хоризонт достига до 0.032 т/ха. Фосфорните окиси имат твърде различно разпределение в дълбочина и варира от 0.32 до 0.90 кг/ха. Общата характеристика на почвите е: обикновени сиви горски, глинесто-песъчливи, със слабо кисела до слабо алкална реакция, хумусни, средно запасени с общ азот, различно запасени с фосфорни окиси, не добре овлажнени, средно богати. Месторастенето е определено като средно богато, сухо.

На това месторастение се срещат чисти и смесени церови, благунови, горунови, и габъррови насаждения. С по една две десети в насажденията участват и летния дъб, сребролистната липа, клена и други. Производителността на насажденията е от I до V бонитет. Срещат се чисти и смесени с основната растителност келяв габъррови насаждения. Културите създадени тук са предимно от бял и черен бор, като спътник е използвана брезата. Тук се срещат предимно чисти и по-рядко смесени издънкови акациевии насаждения и култури. Производителността им е от II и IV бонитет.

В бъдеще ще се разчита предимно на по-сухоустойчивите дъбове благун и цер, а като спътник сребролистната липа. За подобряване производителността на слабопродуктивните насаждения ще се разчита до известна степен на черния бор. Очакваемата производителност е II-III бонитет.

На склонове, свежо до сухо, на обикновена сива горска почва – С_{2,1} (20)

Заема 3858,7 ха или 12,4% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на сенчести склонове на полегати и наклонени терени. Почвите, на които е формирано са сиви горски, средно дълбоки до дълбоки, слабо каменливи, свежи. От него са взети два почвени профила – №№ 13 и 15.

Механичният им състав е глинесто-песъчлив. Реакцията на почвата е кисела до алкална, рН варира от 5.55 до 8.16. Хумусното съдържание е сравнително високо – за А-хоризонт е от 1.50 до 2.48 т/ха, в В-хоризонт намалява от 1.41 до 0.96 т/ха. Общият азот е неравномерно разпределен в дълбочина, за А-хоризонт е от 0.050 до 0.175 т/ха, а в В-хоризонт е от 0.057 до 0.134 т/ха. От тук можем да характеризираме тези почви, като глинесто-песъчливи, с кисела до алкална реакция, добре запасени с хумус и слабо запасени с азот, средно дълбоки до дълбоки, слабо каменливи, различно овлажнени, средно богати. Месторастенето също е средно богато, свежо до сухо.

Насажденията, които се срещат тук, са чисти благунови и смесени от зимен дъб, цер, габър, сребролистна липа и бук. В състава с по 1-2 десети или единично участват клена, бряста, явора, трепетликата и други. Те са с производителност от II до V бонитет. Срещат се, както чисти, така и смесени с основните дървесни видове акациевии насаждения и култури. Културите създадени на това месторастение са предимно чисти от бял бор и смесени от чер бор, червен дъб, зимен дъб, планински ясен, бреза, сребролистна липа и други. Производителността на културите е от I до IV бонитет.

В бъдеще ще се увеличи участието на бука, зимния дъб и благуна, за сметка на иглолистните дървесни видове. Като спътници на естествената растителност ще се използват сребролистната липа, брекината, планинският ясен и други. Очаква се една много добра средна производителност от I - II бонитет.

На склонове, сухо до свежо, на светла сива горска почва – В_{1,2} (21)

Заема площ от 638,2 ха, което е 2,0% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на припечни склонове, на полегати и наклонени терени. Почвите, върху които се е формирало са светли сиви горски, средно дълбоки, средно каменливи, сухи до свежи. Изследвани са два почвени профила №№ 9 и 10.

Механичният състав на тези почви е песъчливо-глинест. Реакцията е кисела, рН е между 4.00 и 5.70. Хумусното съдържание е сравнително в малки количества, за А-хоризонт е между 1.30 и 1.60 т/ха, като намалява в В-хоризонт до 0.84 т/ха. И общият азот е в малки количества, за А-хоризонт е от 0.154 до 0.175 т/ха, като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.065 т/ха. Фосфорните окиси са с различни количества в отделните хоризонти, от 0.00 до 1.00 кг/ха, но малка част от тях е в усвоими форми. Общо може да се каже, че почвите са песъчливо-глинести, с кисела реакция, сравнително слабо запасени с хранителни вещества, с непостоянно овлажняване, бедни. Месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

На него са се развили слабо продуктивни келявгабъррови насаждения, чисти и смесени предимно със зимен дъб и благун, някои от които ще се подобряват в бъдеще с внасяне на черен бор. Създадените култури са както чисти, предимно от бял бор, така и смесени с чер бор и широколистни видове, като бук, зимен дъб, цер, акация и други с производителност III-IV бонитет. Има създадени и култури от люляк.

Бъдещите горскостопански мероприятия ще бъдат насочени към запазване на естествените насаждения. Коренната растителност трябва да заема поне половината от площта на културите. Целта трябва да бъде постигане на оптимален подходящ състав и продуктивност от III бонитет, за да се използва действителния потенциал на месторастенето.

На склонове, свежо, на обикновена и светла сива горска почва - ВС₂ (139)

Заема 302,1 ха или 1,0% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на склонове с различно изложение, на полегати и наклонени терени. Почвите, на които е формирано са обикновени и светли сиви горски, средно дълбоки, средно каменливи, свежи. От него е взет един почвен профил – № 34.

Механичният им състав е леко песъчливо-глинест. Реакцията на почвата е слабо алкална, рН варира от 7.55 до 7.74. Хумусното съдържание е сравнително ниско, за А-хоризонт е 1.53 т/ха, в В-хоризонт рязко намалява до 0.48 т/ха и за С-хоризонт – до 0.31 т/ха. Общият азот също е в ниски количества, за А-хоризонт е 0.097 т/ха, като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.041 т/ха, а за С-хоризонт до 0.029 т/ха. Съдържанието на фосфорни окиси е също твърде малко, като за отделните хоризонти варира от 0.23 до 0.37 кг/ха. От тук можем да охарактеризираме тези почви, като леко песъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, слабо запасени с хумус, общ азот и фосфорни съединения, средно дълбоки, слабо до средно каменливи, добре овлажнени, бедни до средно богати. Месторастенето също е бедно до средно богато, свежо.

Насажденията, които се срещат тук, са чисти предимно от благун и смесени със зимен дъб, цер, габър, сребролистна липа и други. Те са с производителност предимно от III до V бонитет. Срещат се чисти и смесени с основните дървесни видове акациеве насаждения. Културите създадени на това месторастене са предимно чисти и смесени от бял бор и акация. Производителността им е от III до IV бонитет.

В бъдеще ще се увеличи участието на зимния дъб и цера, за сметка на по-слабо продуктивните дървесни видове – габър, келяв габър и други. Като спътник на естествената растителност ще се използват сребролистната липа и брекината. Очаква се една добра средна производителност от III бонитет.

1.2. Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни – М-II (600-1800 м н.в.)

1.2.1. Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела – М-II-1 (600-1000 м н.в.)

Свежо, на обикновена сива горска почва – С₂ (27)

Това месторастене заема площ 1687,9 ха, което е 5,4% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно на сенчести склонове, на наклонени и стръмни терени. Формирано е върху сиви горски почви. От него са взети три почвени профила с №№ 7, 14 и 27.

Механичният им състав е песъчливо-глинест. Реакцията на почвата е кисела, рН варира от 5.20 до 6.32. Хумусното съдържание е сравнително високо, за А-хоризонт е от 1.95 до 2.82 т/ха, намалява в дълбочина за В-хоризонт от 1.40 до 2.82 т/ха и за С-хоризонт - до 0.64 т/ха. Общият азот също е в достатъчни количества, за А-хоризонт е от 0.127 до 0.154т/ха, като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.103 до 0.140 т/ха, а за С-хоризонт до 0.116 т/ха. Съдържанието на фосфорните окиси е неравномерно разпределено в дълбочина, като за отделните хоризонти варира от 0.40 до 1.10 кг/ха. От тук можем да охарактеризираме тези почви, като дълбоки до средно дълбоки, песъчливо-глинести по механичен състав, реакцията им е кисела и са сравнително добре запасени с хранителни вещества и влага, средно богати, свежи. От тук и месторастенето е определено като средно богато, свежо.

Насажденията, които се срещат тук, са предимно смесени и по-рядко чисти от бук, зимен дъб, габър и трепетлика. В състава им участват с по 1-2 десети или единично явора, сребролистната липа, черешата, шестила и други. Производителността им е I-V бонитет. На места, освен като подлес, келявият габър образува предимно смесени нископродуктивни насаждения. Културите

създадени на това месторастене са предимно от бял бор и по-рядко от черен бор, смърч и акация. Общата им производителност е от I - IV бонитет.

В бъдеще ще се увеличи участието на естествената растителност от бук и зимен дъб, за сметка на изкуствено внесените иглолистни дървесни видове и на по-слабо продуктивните широколистни - келяв габър и други.

Сухо, на обикновена сива горска почва – В₁ (28)

Площта му е 43,6 ха или 0,2 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се по стръмни и наклонени склонове на припечни изложения. Почвите, на които се е формирало са обикновени сиви горски.

Почвите са плитки до средно дълбоки, глинесто-песъчливи, с кисела реакция, бедни на хранителни вещества, слабо овлажнени, бедни, сухи. Месторастенето също е определено като бедно и сухо.

Естествената растителност, която се е настанила на тези месторастения е формирала нископродуктивни чисти и смесени насаждения от келяв габър с бук, зимен дъб, благун, габър и други. Културите, създадени тук, от бял бор имат добра производителност от III-IV бонитет. В бъдеще ще се запазва естествената растителност и иглолистните култури.

2. Тракийска горскорастителна област – Т **Подобласт Източна Стара планина**

2.1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори – Т-I (0-700 м н.в.)

2.1.1. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори Т-I-2 (0-500 м н.в.)

Свежо до влажно, на обикновена сива горска почва – СД_{2,3} (60)

Заема площ от 3145,2 ха или 10,1% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е най-вече на по-равни до наклонени терени, които имат предимно сенчести изложения, или в понижения. Почвите са обикновени сиви горски, много дълбоки. За по-точно характеризирани растителните свойства на почвата са изследвани седем почвени профила с №№ 3, 5, 6, 21, 22, 25 и 26. По механичен състав почвите са песъчливо-глинести до глинесто-песъчливи, с кисела до слабо кисела до неутрална реакция, рН се движи между 4,50 и 7,87. Хумусното съдържание за А-хоризонт е добро, от 0.120 до 0.210 т/ха, като рязко намалява в дълбочина и достига за В-хоризонт от 1.90 до 1.21 т/ха и за С-хоризонт от 0.69 до 0.43 т/ха. Азотното съдържание за А-хоризонт е от 0.120 до 0,350 т/ха, като рязко намалява в дълбочина и достига в В-хоризонт от 0.210 до 0,093 т/ха и за С-хоризонт от 0.022 до 0.032 т/ха. Фосфорните окиси са неравномерно разпределени в дълбочина, като се движат между 0.40 и 7.0 кг/ха, но една част от тях са в неусвоими форми. Общият извод е, че почвите са среднобогати до богати на хранителни вещества, добре овлажнени. От тук и месторастенето е определено като средно богато до богато, свежо до влажно.

Естествената растителност, която се среща на това месторастене е представена от бук, цер, благун, зимен дъб, габър и липа образуващи предимно смесени и по-рядко чисти насаждения с производителност от I до V бонитет. В тях единично или с по 1-2 десети се срещат клен, трепетлика, мъждрян, космат дъб, череша и други. Културите, създадени на това месторастене, са от иглолистни (бял и чер бор) и широколистни (червен дъб, сребролистна липа, цер, орех, акация и др.) дървесни видове с производителност от I до V бонитет.

В бъдеще съставът на насажденията ще бъде запазен, културите от бял и чер бор ще бъдат заменени с естествено срещащите се дъbove и техните спътници сребролистната липа и ясена с продуктивност I - II бонитет.

Сухо до свежо на обикновена сива горска почва – В_{1,2} (61)

Площта на това месторастене е 860,4 ха, което е 2,8% от дървопроизводителната площ на стопанството. Почвата е плитка до средно дълбока, силно каменлива. Заема припечни, главно стръмни терени. От тук са изследвани почвени разрези №№ 1, 2, 23. Почвата е с неутрална реакция, рН е от 7.00 до 7.42, песъчливо-глинеста, слабо запасена с хранителни

вещества. Хумусното съдържание за А-хоризонт варира от 2.28 до 1.60 и намалява в В-хоризонт от 1.76 до 0.91. Азотните съединения също са в недостатъчни количества, съответно за А-хоризонт от 0.238 до 0.224 т/ха, като рязко намалява в В-хоризонт от 0.037 до 0.065 т/ха. Фосфорните окиси за А-хоризонт са от 0.65 до 8.20 кг/ха, докато в В-хоризонт са от 4.70 до 0.60 кг/ха. Макар и с високи стойности една голяма част от хранителните вещества са в неусвоими форми. Слабо овлажнени почви. Месторастенето също е определено като бедно, сухо до свежо. Растителността се състои предимно от чисти и смесени нископродуктивни насаждения от келяв габър с благуи, цер, габър и други, както и култури от чер и бял бор, смесен със сребролистна липа и други.

В бъдеще ще се запазва сегашния състав на естествените дървостои и културите, като при мероприятията ще се внасят допълнително, където е необходимо, черен бор и сребролистна липа в ролята на почвоподобител.

2.1.2. Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори - Т-I-3 (500-700 м н.в.)

Свежо до влажно на обикновена сива горска почва – СД_{2,3} (65)

Това месторастене заема площ от 801,8 ха, което е 2,6% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно по наклонени и стръмни терени със сенчесто изложение. Почвата върху която се е формирало е обикновена сива горска, дълбока до много дълбока, слабо каменлива. За по-пълното ѝ охарактеризиране от нея е взет един почвен разрез № 18. От данните му се вижда, че почвите са песъчливо-глинести, с кисела реакция, рН е от 5.06 до 5.54. Хумусното съдържание за А-хоризонт е високо – 2.52 т/ха, като намалява в В-хоризонт до 1.67 т/ха. Азотните окиси намаляват рязко от 0,134 т/ха за А-хоризонт до 0,075 т/ха за В-хоризонт. От тук може да се направи изводът, че тези почви са среднобогати до богати, много добре овлажнени и месторастенето е определено като средно богато до богато, свежо до влажно. Естествената растителност тук е представена от бук, зимен дъб и габър, благуи, сребролистна липа и други, които образуват чисти и смесени насаждения с продуктивност от I-V бонитет. Културите, създадени тук, са предимно смесени и по-рядко чисти от бял и черен бор, червен дъб, сребролистна липа и бреза. В бъдеще ще се запази видовото разнообразие, като иглолистните ще намалеят значително, за сметка на естествено срещащите се дървесни видове с производителност I-III бонитет.

Сухо до свежо на обикновена сива горска почва – В_{1,2} (66)

Заема площ 105,0 ха, която е 0,3% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е на стръмни склонове и била с различно изложение. Почвата е обикновена сива, плитка до средно дълбока, силно каменлива, слабо запасена с влага, бедна. Оттук и месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

Настоящата растителност е представена от издънкови насаждения от келяв габър, като в тях се срещат до 1-3 десети зимен дъб, цер, габър и други със слаба продуктивност IV бонитет, и иглолистни култури, главно от черен и бял бор, смесени с бреза, сребролистна липа, келяв габър и издънкови дъбове, с продуктивност II-IV бонитет.

Бъдещият състав предвижда запазване на съществуващата растителност, а където е необходимо допълнително внасяне на черен и бял бор, както и на цер със спътниците им сребролистна липа, брекина и други, като почвоподобители.

3. Месторастения на ерозиран почви

3.1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори - М-I и Т-I

Група месторастения на слабо или средно ерозирана почва – В₁; В_{1,2}; В₂ (131)

Тази група месторастения заема 130,6 ха площ или 0,4% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на стръмни и много стръмни склонове предимно на сенчести изложения. Почвата е светлосива горска, плитка до средно дълбока, средно каменлива, ерозирана I-II степен. За по-пълното ѝ охарактеризиране от нея е взет един почвен профил № 24. Почвите са песъчливо-глинести, с кисела реакция (рН се движи между 5.91 и 5.78), бедна на хранителни вещества, хумусното съдържание е 1.4 т/ха за А-хоризонт, като рязко намалява в дълбочина до 0.62 т/ха за В-хоризонт, а азотните окиси са съответно 0.170

кг/ха за А-хоризонт и 0.095 кг/ха за В-хоризонт, с непостоянно овлажняване, бедна ерозирана почва. Месторастенето оттук е определено, като ерозирано, бедно, сухо до свежо.

На това месторастене преобладават чистите издънкови насаждения от келяв габър, като на места образува и смесени насаждения с благуна, зимния дъб, косматия дъб, мъждряна и други. Срещат се и смесени насаждения от цер и габър с много ниска производителност IV-V бонитет. Културите създадени тук са предимно чисти от черен и бял бор, смесени на места с естествената растителност и сребролистна липа. Производителността им е от III - IV бонитет.

За насажденията върху този тип месторастене не се предвиждат никакви лесовъдски мероприятия. Счита се, че съществуващите дървостои макар и в средно до лошо състояние все пак осигуряват известна защита срещу ерозирането на почвата. Подмяната им може да предизвика засилване на ерозията поради продължителния процес на създаване на нови дървостои. Там където има подходящи условия може да се извърши попълване с черен бор за увеличаване пълнотата на насаждението.

Група месторастения на средно или силно ерозирана почва – А₀; А₁ (132)

Това месторастене обхваща светлосиви горски почви, плитки, силно каменливи, ерозирани в III-V степен, предимно на стръмни и много стръмни терени със слабо овлажняване. Установено е на площ от **73,9 ха**, което е **0,2%** от дървопроизводителната площ на стопанството. Изследван е един почвен разрез № 11. От него се установява, че почвите са пясъчливо-глинести, с кисела реакция, рН е около 5,50, бедни на хранителни вещества, хумусното съдържание е 0,73 т/ха, общият азот е 0,056 т/ха. От тук и месторастенето е определено, като много бедно и сухо. Почвите са плитки, силно каменливи и ерозирани от III до V степен, глинеесто-пясъчливи, с ерозиран А-хоризонт и частично или изцяло В-хоризонт. Теренните проучвания определят това месторастене като много бедно и сухо. Естествената растителност се състои от малоценни и силно девастирани дървостои от келяв габър, благуна и цер.

По отношение на бъдещата стопанска дейност в тях, мероприятията в още по-висока степен трябва да се съобразяват със състоянието на почвената покривка.

В заключение може да се каже, че 89,5% от дървопроизводителната площ на стопанството се заемат от средно богатите и богати месторастения, което е една добра основа за доброто развитие на гората, като същевременно трябва да се запазват и подобряват специфичните й функции.

4. Месторастения на антропогенно нарушени терени

В района на стопанството се среща и **месторастенето А_{0,1} (152)** – много бедно, много сухо до сухо. То не е включено в разчетите на останалите месторастенията, защото площта му не е част от дървопроизводителната площ на стопанството. Месторастенето отговаря на условията, съществуващи върху лесонепригодни площи обрасли с дървесна и храстова растителност и за **района на стопанството е с площ 12,9 ха** (подотдели: **3 к, л; 357 ж**).

1.9. ОЧАКВАН ТЕХНИКО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

Съставянето на горскостопанския план на типологична основа позволява да се определи оптимален подходящ състав за всяко насаждение, култура или гола дървопроизводителна площ. Този оптимален подходящ състав отговаря на екологичните фактори на месторастенето и предполага значително по-висока продуктивност.

Чрез подходящия състав за месторастенето или бъдещото разпределение на площите по дървесни видове и бонитети ще се постигне увеличение на дървесния прираст и запас. Като се съпоставят сегашния и подходящия оптимален запас може да се получи представа за ефекта от предвидените мероприятия.

На практика сравнението на дървесните запаси е невъзможно, затова се приема използването на условни единици – условен общ среден зрелостен прираст. За тази цел всички сегашни дървесни видове са приведени към 100 годишна възраст (с изключение на тополи, върба и акация) и нормална пълнота 1,0. По опитни таблици е изчислен условният общ среден зрелостен прираст на сегашните дървостои. От предвижданията за оптималните подходящи дървостои за отделните типове месторастения се извършват същите изчисления и се установява общ среден зрелостен прираст отделно за залесената площ и общо за дървопроизводителната площ на стопанството.

Резултатите от тези изчисления са дадени в таблици № 15.

Таблица № 15

Размер на условния общ среден зрелостен прираст по дървесни видове и бонитети по сегашен видов състав и видове подходящи за месторастенето

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	I	8.7	316.2	2751	4.9	43	4.9	43
	II	7.5	929.6	6972	3.8	28	3.8	28
	III	6.2	1179.7	7314	1.2	7	1.2	7
	IV	4.9	142.2	697	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	2567.7	17734	9.9	78	9.9	78
Смърч	I	11.4	6.0	68	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	6.0	68	-	-	-	-
Черен бор	I	8.7	276.9	2409	41.5	361	41.5	361
	II	7.5	580.9	4357	86.9	652	87.5	656
	III	6.2	422.7	2621	203.7	1263	206.4	1280
	IV	4.9	58.3	286	30.6	150	31.6	155
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	1338.8	9673	362.7	2426	367.0	2452
Ела	I	14.8	0.2	3	-	-	-	-
	II	11.6	-	-	2.5	29	2.5	29
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	0.2	3	2.5	29	2.5	29
Дуглазка	I	14.8	4.4	65	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	4.4	65	-	-	-	-
Веймутов бор	I	8.7	2.9	25	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	2.9	25	-	-	-	-
Бук	I	9.4	68.3	642	1998.7	18788	1998.7	18788
	II	7.8	363.8	2838	1374.6	10722	1374.6	10722
	III	6.2	460.0	2852	336.6	2087	338.5	2099
	IV	4.7	81.5	383	18.4	86	18.4	86
	V	2.6	1.6	4	-	-	-	-
		Всичко	975.2	6719	3728.3	31683	3730.2	31695
Червен дъб	I	7.8	257.2	2006	277.5	2164	277.5	2164
	II	6.4	46.4	297	50.5	323	50.5	323
	III	5.0	7.0	35	5.4	27	5.4	27
	IV	3.7	3.1	11	2.7	10	2.7	10
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	313.7	2349	336.1	2524	336.1	2524
Зимен дъб	I	7.8	5.1	40	687.9	5366	687.9	5366
	II	6.4	61.8	396	2030.7	12996	2030.7	12996
	III	5.0	134.5	672	936.4	4682	940.2	4701
	IV	3.7	92.1	341	77.8	288	77.8	288
	V	1.4	128.4	180	0.3	-	0.3	-
		Всичко	421.9	1629	3733.1	23332	3736.9	23351
Летен дъб	I	7.8	-	-	3.1	24	3.1	24

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДАЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ		
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст	
куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м			
	II	6.4	0.9	6	5.4	35	5.4	35	
	III	5.0	1.7	8	4.5	22	4.5	22	
	IV	3.7	0.1	-	-	-	-	-	
	V	1.4	2.2	3	-	-	-	-	
	Всичко	4.9	17	13.0	81	13.0	81	81	
Благун	I	7.8	13.1	102	430.9	3361	430.9	3361	
	II	6.4	99.9	639	2317.6	14833	2322.7	14865	
	III	5.0	158.2	791	2299.9	11500	2304.4	11522	
	IV	3.7	295.3	1093	367.7	1360	368.3	1363	
	V	1.4	490.6	687	1.2	2	1.2	2	
	Всичко	1057.1	3312	5417.3	31056	5427.5	31113	31113	
Цер	I	7.8	86.0	671	859.8	6706	859.8	6706	
	II	6.4	233.1	1492	2992.6	19153	3009.4	19260	
	III	5.0	270.1	1350	1856.8	9284	1876.1	9380	
	IV	3.7	109.2	404	107.8	399	107.8	399	
	V	1.4	62.8	88	-	-	-	-	
	Всичко	761.2	4005	5817.0	35542	5853.1	35745	35745	
Габър	I	9.4	201.6	1895	1776.5	16699	1776.5	16699	
	II	7.8	308.0	2402	2735.4	21336	2735.8	21339	
	III	6.2	332.0	2058	1045.0	6479	1046.0	6485	
	IV	4.7	293.1	1378	94.7	445	94.7	445	
	V	2.6	26.5	69	-	-	-	-	
	Всичко	1161.2	7802	5651.6	44959	5653.0	44968	44968	
Бряст	I	7.8	0.1	1	4.0	31	4.0	31	
	II	6.4	5.9	38	20.1	129	20.1	129	
	III	5.0	5.7	28	14.3	72	14.3	72	
	IV	3.7	2.7	10	0.2	1	0.2	1	
	V	1.4	1.4	2	-	-	-	-	
	Всичко	15.8	79	38.6	233	38.6	233	233	
Трепетлика	I	8.9	31.8	283	13.6	121	13.6	121	
	II	7.4	37.3	276	26.8	198	26.8	198	
	III	5.4	16.4	89	5.8	31	5.8	31	
	IV	4.2	8.6	36	0.6	3	0.6	3	
	V	3.2	0.9	3	-	-	-	-	
	Всичко	95.0	687	46.8	353	46.8	353	353	
Явор	I	9.4	10.8	102	26.5	249	26.5	249	
	II	7.8	2.5	20	5.0	39	5.0	39	
	III	6.2	1.7	11	0.7	4	0.7	4	
	IV	4.7	0.4	2	-	-	-	-	
	V	-	-	-	-	-	-	-	
	Всичко	15.4	135	32.2	292	32.2	292	292	
Бреза	I	7.2	0.7	5	2.8	20	2.8	20	
	II	5.7	8.7	50	6.6	38	6.6	38	
	III	4.4	34.4	151	1.7	7	1.7	7	
	IV	3.2	1.4	4	-	-	-	-	
	V	2.2	0.3	1	-	-	-	-	
	Всичко	45.5	211	11.1	65	11.1	65	65	
Орех	I	7.8	-	-	0.3	2	0.3	2	
	II	6.4	0.5	3	0.6	4	0.6	4	
	III	5.0	0.4	2	3.0	15	3.0	15	
	IV	3.7	3.6	13	0.4	1	0.4	1	
	V	-	-	-	-	-	-	-	
	Всичко	4.5	18	4.3	22	4.3	22	22	
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-	
	II	6.4	-	-	3.7	24	3.7	24	
	III	5.0	0.1	-	10.0	50	10.0	50	
	IV	3.7	-	-	7.5	28	7.5	28	
	V	1.4	0.4	1	-	-	-	-	
	Всичко	0.5	1	21.2	102	21.2	102	102	

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
Брекина	I	7.8	-	-	2.3	18	2.3	18
	II	6.4	-	-	12.4	79	12.4	79
	III	5.0	-	-	4.7	24	4.7	24
	IV	3.7	-	-	0.3	1	0.3	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко			-	-	19.7	122	19.7
Върба	I	8.7	0.8	7	0.8	7	0.8	7
	II	7.5	-	-	5.1	38	5.1	38
	III	6.2	5.8	36	1.1	7	1.1	7
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		6.6	43	7.0	52	7.0	52
Джанка	I	7.8	0.1	1	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	4.4	28	4.4	28
	III	5.0	-	-	2.5	12	2.5	12
	IV	3.7	2.8	10	2.4	9	2.4	9
	V	1.4	12.8	18	-	-	-	-
	Всичко		15.7	29	9.3	49	9.3	49
Елша	I	8.5	0.1	1	0.3	3	0.3	3
	II	6.3	1.1	7	1.0	6	1.0	6
	III	4.1	2.8	11	3.1	13	3.1	13
	Всичко		4.0	19	4.4	22	4.4	22
Ива	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6.2	2.6	16	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.6	16	-	-	-	-
Клен	I	7.8	0.6	5	21.1	165	21.1	165
	II	6.4	5.2	33	45.5	291	45.5	291
	III	5.0	16.0	80	38.7	194	38.7	194
	IV	3.7	5.6	21	3.5	13	3.5	13
	V	1.4	0.8	1	-	-	-	-
	Всичко		28.2	140	108.8	663	108.8	663
Круша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.3	2	2.8	18	2.8	18
	III	5.0	0.6	3	0.8	4	0.8	4
	IV	3.7	1.6	6	1.3	5	1.3	5
	V	1.4	3.7	5	-	-	-	-
	Всичко		6.2	16	4.9	27	4.9	27
Сребролистна липа	I	6.4	96.0	614	245.2	1569	245.2	1569
	II	5.3	148.9	789	489.2	2593	491.8	2607
	III	4.2	226.3	950	164.1	689	164.8	692
	IV	3.2	135.8	435	12.5	40	12.5	40
	V	2.2	45.3	100	-	-	-	-
	Всичко		652.3	2888	911.0	4891	914.3	4908
Махалебка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	0.4	3	0.4	3
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	-	-	0.5	2	0.5	2
	V	1.4	0.9	1	-	-	-	-
	Всичко		0.9	1	0.9	5	0.9	5
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.5	2	0.5	2
	IV	3.7	0.5	2	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.5	2	0.5	2	0.5	2

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
Скоруша	I	7.8	0.7	5	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.7	4	0.7	4
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.7	5	0.7	4	0.7	4
Череша	I	7.8	1.9	15	68.0	530	68.0	530
	II	6.4	19.7	126	115.0	736	115.0	736
	III	5.0	17.2	86	29.9	150	29.9	150
	IV	3.7	7.0	26	0.8	3	0.8	3
	V	1.4	3.0	4	-	-	-	-
	Всичко		48.8	257	213.7	1419	213.7	1419
Черница	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.2	1	0.2	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	0.2	-	-	-	-	-
	Всичко		0.2	-	0.2	1	0.2	1
Шестил	I	9.4	-	-	3.2	30	3.2	30
	II	7.8	2.8	22	0.9	7	0.9	7
	III	6.2	-	-	0.1	1	0.1	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.8	22	4.2	38	4.2	38
Американски ясен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.9	6	-	-	-	-
	III	5.0	0.1	-	-	-	-	-
	IV	3.7	0.7	3	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1.7	9	-	-	-	-
Планински ясен	I	7.8	16.0	125	23.8	186	23.8	186
	II	6.4	11.7	75	22.8	146	23.0	147
	III	5.0	4.9	24	1.5	8	1.5	8
	IV	3.7	1.1	4	-	-	-	-
	V	1.4	0.8	1	-	-	-	-
	Всичко		34.5	229	48.1	340	48.3	341
Полски ясен	I	7.8	2.8	22	2.9	23	2.9	23
	II	6.4	1.4	9	10.0	64	10.6	68
	III	5.0	1.8	9	0.9	4	0.9	4
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		6.0	40	13.8	91	14.4	95
тп Bachelieri	I	24.3	-	-	0.1	2	0.1	2
	II	16.5	-	-	1.7	28	1.7	28
	III	9.7	1.8	17	-	-	-	-
	Всичко		1.8	17	1.8	30	1.8	30
тп I-214	I	24.3	0.5	12	0.7	17	1.6	39
	II	16.5	2.3	38	7.4	122	8.3	137
	III	9.7	6.5	63	0.5	5	0.5	5
	Всичко		9.3	113	8.6	144	10.4	181
тп R-16 Robusta	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	16.5	0.1	2	0.1	2	0.1	2
	III	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.1	2	0.1	2	0.1	2
тп Vernirubens	I	24.3	-	-	0.1	2	0.1	2
	II	16.5	-	-	4.6	76	4.6	76
	III	9.7	6.5	63	-	-	-	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м
		Всичко	6.5	63	4.7	78	4.7	78
Бяла топола	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	9.7	0.4	4	0.4	4	0.4	4
	Всичко		0.4	4	0.4	4	0.4	4
Ябълка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	0.1	-	-	-	-	-
	IV	3.7	0.1	-	0.1	-	0.1	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.2	-	0.1	-	0.1	-
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ			9621.9	58447	26588.6	180761	26652.2	181146
ПРЕВРЪЩАНЕ								
Бук	I	6.6	1969.2	12997	-	-	-	-
	II	5.8	182.3	1057	-	-	-	-
	III	4.4	39.9	176	-	-	-	-
	IV	3.1	7.0	22	-	-	-	-
	V	2.0	4.4	9	-	-	-	-
	Всичко		2202.8	14261	-	-	-	-
Зимен дъб	I	6.9	22.1	152	-	-	-	-
	II	6.1	282.7	1724	-	-	-	-
	III	5.1	1207.4	6158	-	-	-	-
	IV	4.0	425.1	1700	-	-	-	-
	V	3.0	24.6	74	-	-	-	-
	Всичко		1961.9	9808	-	-	-	-
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.1	2.7	14	-	-	-	-
	IV	4.0	0.2	1	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.9	15	-	-	-	-
Благун	I	6.9	41.2	284	-	-	-	-
	II	6.1	159.5	973	-	-	-	-
	III	5.1	1642.2	8375	-	-	-	-
	IV	4.0	945.6	3782	-	-	-	-
	V	3.0	163.1	489	-	-	-	-
	Всичко		2951.6	13903	-	-	-	-
Цер	I	6.9	239.4	1652	-	-	-	-
	II	6.1	1278.2	7797	-	-	-	-
	III	5.1	2313.8	11800	-	-	-	-
	IV	4.0	657.7	2631	-	-	-	-
	V	3.0	100.7	302	-	-	-	-
	Всичко		4589.8	24182	-	-	-	-
Габър	I	6.6	1620.6	10696	-	-	-	-
	II	5.8	1948.5	11301	-	-	-	-
	III	4.4	840.7	3699	-	-	-	-
	IV	3.1	171.6	532	-	-	-	-
	V	2.0	75.6	151	-	-	-	-
	Всичко		4657.0	26379	-	-	-	-
Бряст	I	6.9	2.5	17	-	-	-	-
	II	6.1	0.4	2	-	-	-	-
	III	5.1	3.8	19	-	-	-	-
	IV	4.0	9.6	38	-	-	-	-
	V	3.0	7.5	22	-	-	-	-
	Всичко		23.8	98	-	-	-	-
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ				
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ		
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст	
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.0	1.3	5	-	-	-	-	-
	V	3.0	11.9	36	-	-	-	-	-
		Всичко	13.2	41	-	-	-	-	-
Клен	I	6.9	1.7	12	-	-	-	-	-
	II	6.1	1.3	8	-	-	-	-	-
	III	5.1	41.2	210	-	-	-	-	-
	IV	4.0	50.4	202	-	-	-	-	-
	V	3.0	23.6	71	-	-	-	-	-
		Всичко	118.2	503	-	-	-	-	-
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			16521.2	89190	-	-	-	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ									
Бук	I	6.6	2.2	15	-	-	-	-	-
	II	5.8	15.6	90	10.2	59	10.2	59	
	III	4.4	2.6	11	30.1	132	30.1	132	
	IV	3.1	4.8	15	11.2	35	11.2	35	
	V	2.0	0.2	-	-	-	-	-	
		Всичко	25.4	131	51.5	226	51.5	226	
Зимен дъб	I	6.8	0.6	4	-	-	-	-	
	II	5.8	0.2	1	13.0	75	13.0	75	
	III	4.8	9.6	46	124.7	599	124.7	599	
	IV	3.8	11.4	43	14.3	54	14.3	54	
	V	2.8	3.8	11	-	-	-	-	
		Всичко	25.6	105	152.0	728	152.0	728	
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-	
	II	5.8	0.3	2	0.3	2	0.3	2	
	III	-	-	-	-	-	-	-	
	IV	-	-	-	-	-	-	-	
	V	-	-	-	-	-	-	-	
		Всичко	0.3	2	0.3	2	0.3	2	
Благун	I	6.8	0.8	5	-	-	-	-	
	II	5.8	1.3	8	16.5	96	16.5	96	
	III	4.8	14.8	71	282.1	1354	282.1	1354	
	IV	3.8	96.3	366	191.3	727	191.3	727	
	V	2.8	74.4	208	-	-	-	-	
		Всичко	187.6	658	489.9	2177	489.9	2177	
Цер	I	6.8	7.3	50	2.0	14	2.0	14	
	II	5.8	3.7	21	30.0	174	30.0	174	
	III	4.8	77.8	373	248.5	1193	248.5	1193	
	IV	3.8	140.9	535	220.8	839	220.8	839	
	V	2.8	51.7	145	3.9	11	3.9	11	
		Всичко	281.4	1124	505.2	2231	505.2	2231	
Габър	I	6.6	4.8	32	0.1	1	0.1	1	
	II	5.8	49.0	284	38.6	224	38.6	224	
	III	4.4	98.8	435	113.0	497	113.0	497	
	IV	3.1	46.1	143	113.1	351	113.1	351	
	V	2.0	6.8	14	-	-	-	-	
		Всичко	205.5	908	264.8	1073	264.8	1073	
Бряст	I	6.8	0.3	2	-	-	-	-	
	II	5.8	0.1	1	0.3	2	0.3	2	
	III	4.8	-	-	1.4	7	1.4	7	
	IV	3.8	0.2	1	0.7	3	0.7	3	
	V	2.8	2.1	6	-	-	-	-	
		Всичко	2.7	10	2.4	12	2.4	12	
Мъждрян	I	7.8	0.6	5	0.7	5	0.7	5	
	II	6.4	0.6	4	4.2	27	4.2	27	

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДАЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ		
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст	
			ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	
	III	5.0	21.5	108	25.7	128	25.7	128	
	IV	3.7	39.8	147	98.3	364	98.3	364	
	V	1.4	149.9	210	0.8	1	0.8	1	
	Всичко		212.4	474	129.7	525	129.7	525	
Акация	I	12.0	13.2	158	44.1	529	44.1	529	
	II	8.7	100.4	873	463.7	4034	464.2	4039	
	III	5.2	449.2	2336	480.6	2499	480.6	2499	
	IV	3.4	348.6	1185	43.4	148	43.4	148	
	V	1.9	109.6	208	-	-	-	-	
	Всичко		1021.0	4760	1031.8	7210	1032.3	7215	
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-	
	II	5.8	-	-	1.7	10	1.7	10	
	III	-	-	-	-	-	-	-	
	IV	3.8	1.7	6	5.9	22	5.9	22	
	V	2.8	6.4	18	0.5	1	0.5	1	
	Всичко		8.1	24	8.1	33	8.1	33	
Келяв габър	IV	-	2583.6	-	1751.2	-	1751.5	-	
	V	-	300.5	-	30.3	-	30.3	-	
	Всичко		2884.1	-	1781.5	-	1781.8	-	
Гледичия	I	-	-	-	-	-	-	-	
	II	8.7	-	-	0.7	6	0.7	6	
	III	5.2	0.6	3	-	-	-	-	
	IV	-	-	-	-	-	-	-	
	V	1.9	0.2	-	-	-	-	-	
	Всичко		0.8	3	0.7	6	0.7	6	
Клен	I	-	-	-	-	-	-	-	
	II	5.8	1.0	6	2.4	14	2.4	14	
	III	4.8	2.5	12	3.4	16	3.4	16	
	IV	3.8	9.7	37	7.1	27	7.1	27	
	V	2.8	7.4	21	-	-	-	-	
	Всичко		20.6	76	12.9	57	12.9	57	
Леска	IV	-	0.4	-	-	-	-	-	
	V	-	-	-	-	-	-	-	
	Всичко		0.4	-	-	-	-	-	
Люляк	IV	-	-	-	2.8	-	2.8	-	
	V	-	2.8	-	-	-	-	-	
	Всичко		2.8	-	2.8	-	2.8	-	
Мекиш	I	-	-	-	-	-	-	-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	
	III	-	-	-	-	-	-	-	
	IV	3.8	0.4	2	-	-	-	-	
	V	-	-	-	-	-	-	-	
	Всичко		0.4	2	-	-	-	-	
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ			4879.1	8277	4433.6	14280	4434.4	14285	
ОБЩО			31022.2	155914	31022.2	195037	31086.6	195427	

За изчисление на общият среден зрелостен прираст по дървесни видове и по бонитети е използвана пригодената за целта таблица за средния зрелостен прираст, разработена от "Агролеспроект" - ЕООД.

Използвани са следните опитни таблици: ест. бял бор, смърч - по Тюрин; култури от бял бор - по Кръстанов и колектив; ест. черен бор - по Недялков, култури от черен бор, атласки кедър, - по Цаков; ела, дуглазка - по Герхард; бук, габър, явор, шестил - по Недялков за високостъблен бук; семенен дъб (всички видове), бряст, брекина, джанка, кестен, клен, круша, скоруша, киселица, ясен - по Вименауер; тополи, чинар - по Кръстанов и колектив; липа - по Матеев - Мотин, елша - по Давидов; акация, върба, келяв габър - по Георгиев; издънкови бук, габър - по Недялков и колектив; издънкови дъбове и др. - по Шустов.

Отношението между средния зрелостен прираст на залесената площ с подходящия за месторастенето състав и средният зрелостен прираст на залесената площ със сегашния състав изразено в проценти дава числена представа за ефекта от заменянето на сегашния с този подходящ за месторастенето.

При сегашният условен зрелостен прираст на залесената площ на гората 155914 куб.м и подходящ 195041 куб.м на залесената площ и 195431 куб.м общо на дървопроизводителната площ (таблица № 13), очакваемото увеличение на прираста е:

$$195\ 037 : 155\ 914 \times 100 = 125,1\% \quad \text{и} \quad 195\ 427 : 155\ 914 \times 100 = 125,3\%$$

или се очаква увеличение на прираста с 39 513 куб.м (25,3%) от 31086,6 ха дървопроизводителна площ.

В таблица № 16 са посочени измененията, които ще се получат в площите по дървесни видове при сегашния и подходящия за месторастенето състав.

От таблицата се вижда, че на територията на ТП “ДГС Омуртаг” букът, зимният дъб, благуният, черът и габърът са основни дървесни видове в сегашния състав – 58,9% и в този подходящ за месторастенето. Заедно в бъдеще те ще заемат 83,2% от дървопроизводителната площ. Останалите видове заемат значително по-малка площ като с най-голямо участие е келявият габър (5,7%), следван от акацията (3,3%), сребролистната липа (2,9%) и черният бор (1,2%).

Иглолистните, създадени на нетипични месторастения се заменят с широколистни и тяхната площ като цяло е ограничена върху бедни и много бедни месторастения. Увеличава се делът на видове като явор, сребролистна липа, брекина, череша и други, които ще участват като спътници в подходящия за месторастенето състав на гората.

Виждат се и положителните резултати, които ще се получат от стопанисването на гората, на базата на предвидените, съгласно типологичните изисквания мероприятия. Тези резултати се изразяват в подобряване на състава на насажденията. Така ще се обогати състава им със сребролистна липа, брекина, череша.

Белият бор и черният бор, чието участие в сегашния състав не навсякъде е съобразено с екоизискванията на тези видове, силно намалят присъствието си в подходящия за месторастенето състав.

Площта на акацията се запазва, защото този вид има място, както за култури за ускорено производство на дървесина, така и за места, където нейните почвоукрепващи функции са особено полезни.

Там, където на средно богати и богати месторастения келявия габър и мъждрянът заемат мястото на по-продуктивни от тях видове, те ще бъдат постепенно заменени, като участието им ще се свежда до изпълняване ролята на подгон.

Тези промени в състава на гората ще допринесат за неговото оптимизиране, по-пълно и рационално използване дървопроизводителните възможности на месторастенията, в резултат на което ще се увеличи производството на дървесина. С така предвидения подходящ за месторастенето състав се цели оптималното използване възможностите на месторастенията и създаване на по-продуктивни насаждения, биологически и екологически по-устойчиви и с добри защитни и естетико-ландшафтни функции.

Таблица № 16

Разпределение на условния среден зрелостен прираст по дървесни видове в сегашния и в подходящия за месторастенето състав

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ					
	залесена площ			залесена площ			дървопр. площ		
	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха
Бял бор	2567.7	17734	6.9	9.9	78	7.9	9.9	78	7.9
Смърч	6.0	68	11.3	-	-	-	-	-	-
Черен бор	1338.8	9673	7.2	362.7	2426	6.7	367.0	2452	6.7
Ела	0.2	3	15.0	2.5	29	11.6	2.5	29	11.6
Дуглазка	4.4	65	14.8	-	-	-	-	-	-
Веймутов бор	2.9	25	8.6	-	-	-	-	-	-
Бук	3203.4	21111	6.6	3779.8	31909	8.4	3781.7	31921	8.4
Червен дъб	313.7	2349	7.5	336.1	2524	7.5	336.1	2524	7.5
Зимен дъб	2409.4	11542	4.8	3885.1	24060	6.2	3888.9	24079	6.2
Летен дъб	8.1	34	4.2	13.3	83	6.2	13.3	83	6.2
Благу	4196.3	17873	4.3	5907.2	33233	5.6	5917.4	33290	5.6
Цер	5632.4	29311	5.2	6322.2	37773	6.0	6358.3	37976	6.0

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ					
	залесена площ			залесена площ			дървопр. площ		
	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха
Габър	6023.7	35089	5.8	5916.4	46032	7.8	5917.8	46041	7.8
Бряст	42.3	187	4.4	41.0	245	6.0	41.0	245	6.0
Трепетлика	95.0	687	7.2	46.8	353	7.5	46.8	353	7.5
Явор	15.4	135	8.8	32.2	292	9.1	32.2	292	9.1
Бреза	45.5	211	4.6	11.1	65	5.9	11.1	65	5.9
Мъждрян	212.4	474	2.2	129.7	525	4.0	129.7	525	4.0
Орех	4.5	18	4.0	4.3	22	5.1	4.3	22	5.1
Акация	1021.0	4760	4.7	1031.8	7210	7.0	1032.3	7215	7.0
Космат дъб	21.8	66	3.0	29.3	135	4.6	29.3	135	4.6
Келяв габър	2884.1	-	-	1781.5	-	-	1781.8	-	-
Брекина	-	-	-	19.7	122	6.2	19.7	122	6.2
Върба	6.6	43	6.5	7.0	52	7.4	7.0	52	7.4
Гледичия	0.8	3	3.8	0.7	6	8.6	0.7	6	8.6
Джанка	15.7	29	1.8	9.3	49	5.3	9.3	49	5.3
Елша	4.0	19	4.8	4.4	22	5.0	4.4	22	5.0
Ива	2.6	16	6.2	-	-	-	-	-	-
Клен	167.0	719	4.3	121.7	720	5.9	121.7	720	5.9
Круша	6.2	16	2.6	4.9	27	5.5	4.9	27	5.5
Леска	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-
Среброл. липа	652.3	2888	4.4	911.0	4891	5.4	914.3	4908	5.4
Люляк	2.8	-	-	2.8	-	-	2.8	-	-
Махалебка	0.9	1	1.1	0.9	5	5.6	0.9	5	5.6
Мекиш	0.9	4	4.4	0.5	2	4.0	0.5	2	4.0
Скоруша	0.7	5	7.1	0.7	4	5.7	0.7	4	5.7
Череша	48.8	257	5.3	213.7	1419	6.6	213.7	1419	6.6
Черница	0.2	-	-	0.2	1	5.0	0.2	1	5.0
Шестил	2.8	22	7.9	4.2	38	9.0	4.2	38	9.0
Американски	1.7	9	5.3	-	-	-	-	-	-
Планински ясен	34.5	229	6.6	48.1	340	7.1	48.3	341	7.1
Полски ясен	6.0	40	6.7	13.8	91	6.6	14.4	95	6.6
тп Vachelieri	1.8	17	9.4	1.8	30	16.7	1.8	30	16.7
тп I-214	9.3	113	12.2	8.6	144	16.7	10.4	181	17.4
тп R-16 Robusta	0.1	2	20.0	0.1	2	20.0	0.1	2	20.0
тп Vernirubens	6.5	63	9.7	4.7	78	16.6	4.7	78	16.6
Бяла топола	0.4	4	10.0	0.4	4	10.0	0.4	4	10.0
Ябълка	0.2	-	-	0.1	-	-	0.1	-	-
Всичко	31022.2	155914	5.0	31022.2	195037	6.3	31086.6	195427	6.3

2. ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

2.1. ПЛОЩ И ЛЕСИСТОСТ НА РАЙОНА, В КОЙТО СЕ НАМИРА ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ “ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ОМУРТАГ”

Териториално поделение Държавно горско стопанство “Омуртаг” обхваща части от северните склонове на Източна Стара планина и югоизточната част на Дунавската хълмиста равнина. На север граничи с ТП “ДЛС Черни Лом”, на североизток с ТП “ДГС Търговище”, на изток и югоизток с ТП “ДГС Върбица”, на юг с ТП “ДГС Тича” и “Държавно горско стопанство Котел”, а на запад с ТП “ДГС Елена” и ТП “ДГС Горна Оряховица”. Лесистостта е 35,3%.

ТП “ДГС Омуртаг” се намира в Търговищка област и обхваща изцяло територията на две общини:

- **Община Антоново** обхваща 59 населени места, които се намират в 52 землища: град Антоново и селата Банковец, Богомолско, Букак, Великовци (вкл. Слънчовец), Вельово, Глашатай, Горна Златица, Девино, Длъжка поляна, Добротица, Долна Златица, Дъбравица, Изворово, Капище, Китино, Коноп, Крайполе, Крушолок (вкл. Калнище), Къпинец, Къосевци, Любичево, Малка Черковна, Малоградец, Мечово, Милино, Моравица, Моравка, Орач, Пиринец, Поройно, Присойна, Пчелно, Равно село (вкл. Стройновци), Разделци, Свирчово (вкл. Голямо Доляне, Греевци), Свободица, Семерци, Стара речка, Старчище, Стеврек (вкл. Чеканци),

Стойново, Таймище, Тиховец, Трескавец, Халваджийско, Черна вода (вкл. Манушевци), Черни бряг, Шишковица, Язовец, Яребично и Ястребино.

- **Община Омуртаг** обхваща 42 населени места, които се намират в 42 землища: град Омуртаг и селата Беломорци, Българаново, Великденче, Величка, Веренци, Веселец, Висок, Врани кон, Голямо църквище, Горна Хубавка, Горно Козарево, Горно Новково, Горско село, Долна Хубавка, Долно Козарево, Долно Новково, Зелена моравя, Змейно, Звездица, Илиино, Камбурово, Кестенево, Козма Презвитер, Красноселци, Могилец, Обител, Панайот Хитово, Паничино, Петрино, Плъстина, Птичево, Пъдарино, Първан, Росица, Рътлина, Станец, Тъпчилещово, Угледно, Царевци, Церовище, Чернокапци.

2.2. КРАТКА ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

В следващия текст са използвани и данни от “План за интегрирано развитие 2021-2027 г.” на община Антоново и община Омуртаг.

2.2.1. СТОПАНСКИ СЕКТОР

Община Антоново е разположена в Североизточна България, в югозападната част на Търговищка област. На север, североизток и изток граничи с общините Попово, Търговище и Омуртаг (Търговищка област), на югоизток – с община Котел (Сливенска област), а на югозапад и на северозапад – с общините Елена, Златарица и Стражица (Великотърновска област). Община Антоново се явява като гранична за споменатите три области. В посочените граници заема площ от 478,775 км². Изследваната територия се намира изцяло в Предбалкана.

Броят на населението в община Антоново към 31.12.2021 година е 5346 души (НСИ). По този показател общината е най-малката в област Търговище. До 1946 г. населението на общината непрекъснато нараства. Липсата на новоизградени индустриални мощности в периода след Втората световна война е основната причина за намаляване на населението. За периода 1946 – 2021 г. населението на община Антоново е намаляло пет пъти. В сравнение с други общини това обезлюдяване е сравнително по-интензивно. Основната причина е миграцията към големите градове на страната, а също така и към по-близко разположените общински центрове - Омуртаг, Търговище, Попово, Елена, Горна Оряховица, Велико Търново, Лясковец. Наличието на относително голям брой мюсюлманско население в общината е допълнителна причина за механичен отлив посредством изселване в Република Турция. Тенденцията към намаляване на броя на населението е характерна за всички селища в общината. Гъстотата на населението в общината е 11,2 души/кв.км. Тази гъстота е най-ниска от общините в Търговищка област, много по-ниска от средната за страната (61,6 души на кв.км) и от средната за област Търговище (39,8 души на кв.км).

Средностатистически данни (НСИ към 31.12.2021 г): брой жители - 5346; гъстота на населението - 11,2 души/км²; НСИ към 31.12.2019 г. - раждаемост - 8,1‰; смъртност - 19,8 ‰; естествен прираст - -12,9‰; полова структура на населението (мъже/жени) - 51,7%/48,3%; население в трудоспособна възраст - 59,7%; етническа структура(спрямо анкетиранияте): турска етническа група -50,1%; българска етническа група - 28,0%; ромска етническа група - 20,4%. Коефициентът на безработица е 28,8%, като по-голямата част от регистрираните безработни са жени и над 55 г. Той е повече от 6 пъти по-висок в сравнение с този в страната (4,2%) и почти 3 пъти по-висок от този в област Търговище (10,5%).

Населението на град Антоново към края на 2019 г. е 1404 д. (25,1% от населението на общината). Сред другите населени места в общината с относително по-голям брой население са с. Трескавец, с. Изворово и с. Стеврек, съответно 519 д., 411 д., 366 д. Село Слънчовец, с. Тиховец и с.Яребично имат само по 1 жител, а в с.Крайполе и с.Къпинец няма жители. Останалите населени места имат население между 100 и 300 души, а 42 - под 100 души.

Основните сектори на икономиката в общината са: дърводобив и дървообработване, лека промишленост, металообработване, селско, горско и ловно стопанство и търговия. Икономически активните предприятия към 2018 г. са 82 - микро (до 9 души) и малки (до 49 души). Нараства делът на услугите. Данните от 2018 г. показват, че подотраслите търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, ресторантьорство и хотелиерство формират над половината от създадения продукт в общината (58,8%). Другите подотрасли с най-голям относителен дял са селско, горско и ловно стопанство (11,0%) и преработваща промишленост (4,9%). В структурата на промишлеността, в контекста на област Търговище, Антоново се определя като община с ниска и много ниска степен на промишлено развитие. Основни производствени фирми, работещи в общината са „ПТС Холдинг“ ЕАД - завод за пътни знаци и съоръжения, което е единственото предприятие от този характер в България, склад за суровини на фирма „БиоПрограма“ ЕООД - най-големият български производител на чай и ОП „Тузлушка земя“ ЕООД, работещи в сектора на дърводобивната и дървопреработваща промишленост и

селско стопанство. Основните предприятия на територията на община Антоново запазват параметрите си на производство, което е особено важно от социална гледна точка. Икономическото развитие на общината се характеризира със слаба динамика, като през целия наблюдаван период то е неблагоприятно в сравнение със средното за страната и останалите общини в област Търговище. Слабо развитата общинска икономика има моноструктурен характер, като селското стопанство е приоритетна за развитие област.

Републиканската пътна мрежа на територията на общината се формира от един първокласен път – I-4 (E772) и пет третокласни пътища – III-204, III-408, III-409, III-2042, III-4006, с обща дължина 122,3 км. Основната пътна артерия за общината е първокласен път I-4, който е част от международния път клас „В” – Европейски път E772. Той свързва двете части от магистрала „Хемус“ и е един от най-важните транспортни коридори в страната. На територията на община Антоново пътят е с дължина 22 км като чрез него се осигурява достъпа на общината до областния център Търговище. Пътят е в добро състояние. Третокласните пътища са с важно стопанско значение. Те осигуряват бързата връзка на всички населени места с общинския център, както и с близките общини. Общата им дължина е 100,3 км. Те са в сравнително добро състояние, като на места се нуждаят от рехабилитация. Общинската пътна мрежа е с обща дължина 135 км. Тя е в сравнително добро състояние, но в по-голямата си част се нуждае от ремонт. Всички населени места са свързани с общинския център. Общата гъстота на пътната мрежа на територията на общината (58,8 км/100 км²) е по-висока от средната за страната (33,9 км/100 км²)

Водоснабдено е близо 50% от населението на общината. Съществуващите водни запаси не осигуряват нормално водопотреблението за битови и производствени нужди. Добре изградена е водоснабдителната мрежа по отношение на обхват на потребителите, но в по-голямата си част тя е амортизирана и се нуждае от ремонт. За питейно-битовото водоснабдяване на гр. Антоново и селата Девино, Черни бряг, Моравица, Семерци, Долна Златица, Горна Златица, Пиринец, Разделци, Добротица, Язовиц, Любичево, Трескавец, Моравка, Ястребино, Малоградец, кв. Божица и кв. Еревиш на гр. Антоново се използва яз. „Ястребино“. Останалите населени места се водоснабдяват предимно от извори по гравитачен път или чрез помпи. 11 населени места не са централно водоснабдени, но в тях живее под 1% от населението (0.86%). Една пета от населението в 8 населени места на общината е с режим на водоснабдяване.

Община Омуртаг е разположена в източната част на Предбалкана. Нарезда се на трето място в Търговищка област по площ на територията си и по степен на населеност, а в социално-икономически и инфраструктурен план е с водещо място в региона. Общината включва части от историко-географските области Герлово и Сланик. Има общи граници с общините Търговище и Антоново от област Търговище. На изток граничи с община Върбица от област Шумен, а на юг с община Котел от област Сливен. Територията на община Омуртаг се пресича от важни пътища с национално и регионално значение. В посочените граници заема площ от 400,831 км².

Средностатистически данни (НСИ 2021 г): брой жители - 20346; гъстота на населението - 50,8 души/км²; НСИ 2019 г. - раждаемост - 8,6‰; смъртност - 14,8 ‰; естествен прираст - -6,2‰; полова структура на населението (мъже/жени) - 49,7/50,3; население в трудоспособна възраст - 60,2%; етническа структура (спрямо анкетираните): турска етническа група - 68,3%; българска етническа група - 20,1%; ромска етническа група - 9,7%. Коефициентът на заетост е 25,7%, а безработните са 18,3%, като по-голямата част от тях са жени.

Разпределението на населението (НСИ 2019 г) в общината е следното: гр. Омуртаг - 7079 души; с. Камбурово - 1215 души. С население от 500 души до 1000 души са селата Беломорци, Врани кон, Звездица, Зелена Моравка, Козма Презвитер, Обител, Плъстина и Церовище. С население от 100 до 500 души са селата Българаново, Великденче, Величка, Веренци, Веселец, Висок, Врани кон, Голямо Църквище, Горна Хубавка, Горно Козарево, Горно Новково, Горско село, Долна Хубавка, Долно Козарево, Долно Новково, Змейно, Илийно, Кестенево, Красноселци, Могилец, Панайот Хитово, Паничино, Петрино, Птичево, Пъдарино, Първан, Рътлина, Станец, Угледно и Чернокапци. С население под 100 души са селата Росица, Тъпчилещово и Царевци.

В структурата на предприятията най-голям дял имат микропредприятията, формиращи дял от 92,3% от икономически активните. Това в голяма степен е предимство тъй като те по бързо се адаптират към динамиката на пазарите. На следващо място съответно се нареждат малките и средни предприятия. През 2018 г. най-голям е броят на предприятията, опериращи в сектора на търговията, ремонт на автомобили и мотоциклети (48,9%). На следващо място се нареждат секторът транспорт, складиране и площи (10,4%) и селско, горско и рибно стопанство (7,7%).

Индустрията в общината е представена от производство на текстил, текстилни изделия и трикотаж, пластмасови и каучукови изделия, бои и химикали, производство на хранителни продукти, напитки, машиностроене, производство и разпределение на електроенергия, газ и вода, доставяне на вода, канализационни и други услуги и строителство. По данни на ТСБ – Търговище през 2019 год. в общината работят около 200 фирми в областта на търговията и услугите. Основните дейности на фирмите в посочените сектори са търговията, ресторантьорството, хотелиерството и комуналните услуги. Нивото на търговските и битовите услуги в община Омуртаг е сравнително добро, като най-развити са в общинския център Омуртаг. В останалите населени места има магазини за хранителни стоки, смесени магазини и заведения в ресторантьорския бизнес. Бензиностанции и автосервизи има само в гр. Омуртаг. Аптеките и банките също са в град Омуртаг.

Основните предприятия на територията на община Омуртаг запазват параметрите си на производство, което е особено важно от социална гледна точка. Икономическото развитие на общината се характеризира със слаба динамика, като през целия наблюдаван период то е неблагоприятно в сравнение със средното за страната.

През общината преминават важни републикански пътища с регионално и национално значение. Първокласния път I-4 (София – Варна), второкласния път II-48 Омуртаг Котел-пк Градец (Бероново-“Мараша”) (Търговище – Сливен) и третокласните пътища (III-408, III-409, III-704 и III-4802), представляващи главни транспортни връзки на общинския център със съставните селища, които попадат в обхвата им, съседните общини, области, райони и националната транспортна мрежа. Общата дължина на пътищата от републиканската пътна мрежа е 102 км (I клас – 20 км, II клас – 18 км и III клас – 64 км). Общинските пътища съдействат за извършването на основните обслужващи функции в рамките на общината. Те осигуряват прекия транспортен достъп от общинския център до всички съставни селища в общината, които са извън обхвата на републиканската пътна мрежа. Транспортните връзки между населените места в общината имат важно социално значение. Дължината на общинската пътна мрежа е 133,7 км. Общата гъстота на пътната мрежа на територията на общината (58,8 км/100 км²) е по-висока от средната за страната (33,9 км/100 км²).

Дълготраен е проблемът с режима на водоснабдяване в община Омуртаг, в която 40% от населението, живеещи в 23 населени места са със сезонен режим на водоснабдяване, а град Омуртаг - с целогодишен режим.

2.2.2. АГРАРЕН СЕКТОР

Община Антоново. Най-голям е делът на териториите частна собственост, което е благоприятно за развитието на селското стопанство и частния сектор. Данните за земеделските територии в общината (439 095 дка) показват, че по-малко от половината от селскостопанските територии се обработват, продуктивността на земеделската земя е слаба, а обработваеми поливни площи няма. Структурата на земята по данни на Областна дирекция „Земеделие” гр. Търговище от 2019 г. е следната: ниви – 169622 дка; трайни насаждения – 5053 дка; естествени ливади – 13520 дка; мери, пасища – 45493 дка; горски територии – 178809 дка; полски пътища и прокари – 10824 дка; непригодни земи (скали, пясъци и др.) – 25574 дка.

Поради ниската продуктивност на земята, растениевъдството не е добре развито, а почвите са подходящи за някои видове трайни насаждения, който към момента заемат едва 1,1% от селскостопанските земи. Трайните насаждения са орехи, сливи и лешници, които се отглеждат на площ от 5 053 дка. Отглежданите култури на територията на общината са мека пшеница, овес, ечемик, просо, царевица и слънчоглед, а добивът от тях е нисък. Продукцията им се произвежда на площ от 169 622 дка, което представлява 38,0% от селскостопанската земя на община Антоново, но продуктивността на културите е слаба, което се дължи на сравнително бедните почви. Това предполага приоритетно развитие на животновъдството. По отношение на животновъдството, на фона на намаляването на общия брой отглеждани животни в област Търговище, в община Антоново отрасълът се развива (предимно от дребни животновъди). Водещо място имат говедовъдството и овцевъдството. Забелязва се интерес и към пчеларството и птицевъдството. Предоставяните субсидии и помощи по европейските схеми и мерки за подпомагане са добра възможност за създаване и развитие на стопанства, като това от своя страна ще допринесе за подобряването на състоянието на икономиката като цяло. Решение за преодоляване на негативните тенденции в икономическото развитие на общината може да се търси в развитието на селското стопанство, като благоприятни условия в този сектори има за развитие както на растениевъдството, така и на животновъдството. Площта на земите за нуждите на горското стопанство е 178809,0 дка, което представлява 39,4% от територията на общината, като по-голямата част от горите са държавна и общинска

собственост. Освен дърводобив и дървообработка, горските територии на общината благоприятстват развитието на свързаните с горското стопанство дейности, като добив на билки, гъби, диворастящи горски плодове и т.н.

Община Омуртаг. Земеделieto е важна съставна част от икономиката на община Омуртаг. Тук има потенциално силна селскостопанска основа. По данни на Областна дирекция „Земеделие“ гр.Търговище площите със земеделско предназначение в община Омуртаг през 2019 г. са в размер на 246 545 дка, разпределени както следва: ниви 165 400 дка - 67,1%; трайни насаждения 13 081 дка - 5,3%; ливади и пасища 68 064 дка - 27,6%.

Почвено климатичните условия са благоприятни за отглеждане на зърнени, технически и фуражни култури. Общите площи през 2019 г. са 83925 дка. Основна култура си остава пшеницата (49,6% от обработваемата площ), следвана от слънчогледа (29,0%), царевицата (12,2%) и ечемика 4 915 (5,9%). Трайните насаждения са обособени в по-големи масиви и при интензивно отглеждане са 9 994 дка (4,8% от селскостопанската земя), все още скромна дял. Типични култури за общината са сливи (79,5% от овощните насаждения), череши – 8,7%, малини – 6,7%, вишни – 3,3%. Разширяване на площите с трайни насаждения трябва да е приоритетно. Природните условия в общината са благоприятни за отглеждане на сливи, череши, вишни, ягодоплодни – малини и ягоди.

Сектор животновъдство винаги е бил с водещи функции в областта на селското стопанство за община Омуртаг. Условията са подходящи за развитието на месодайно и млекодайно животновъдство, с оглед наличието на големи ливадни пасища (27,3% от площите със селскостопанско предназначение). Успешно се развива производството на мед и пчелни продукти и други продукти от животински произход. Животновъдството е далеч от оптималния си капацитет. Продукцията се затваря в кръговете на натуралната микроикономика. На този фон, основният извод е, че конкурентоспособността на аграрния сектор е ниска. Без целеви субсидии, фермерите не могат да постигнат себестойност, кореспондираща на изкупните цени на преработвателите. Последните носят риска на пазарната реализация и конкуренция. Те са ориентирът и корективът за производителите на суровини. Нереализирани резерви за повишаване на ефективността на сектора са научно обслужване, сортовият и породният състав, агро-технологииите и агро-мениджмънта.

2.2.3. ТУРИЗЪМ

Община Антоново. Туризмът не е развит в общината. Като цяло в област Търговище туризмът има нисък дял на влияние в общото социално-икономическо развитие. Въпреки ниските данни за туристическия сектор, общината има потенциал за развитие на алтернативни форми на туризма – културно-познавателен и селски туризъм, което се дължи на красивата природа, кристално чистите води, природните и антропогенни дадености на общината и нейното богато културно-историческо наследство. По тези причини туризмът се оценява като приоритетна област в икономическото развитие на общината. На територията на община Антоново се намират 137 недвижими културни ценности (НКЦ). Обособени са и няколко исторически местности. Има 249 броя културно-исторически забележителности и паметници на културата, от които 30 броя исторически. Структурата на археологическите НКЦ е: селища - 28 бр.; некрополи - 6 бр.; могили - 43 бр.; конак - 2 бр.; църкви, джамии - 9 бр.; крепости - 15 бр.; пътища - 10 бр.; градежи - 4 бр.; мост - 1 бр. Архитектурно-строителните НКЦ са 97 броя.

Община Омуртаг. Археологически паметници от античността и средновековието от национално значение са: Антично селище - с.Голямо Църковище, м.Пупарлък; Тракийски некропол – с.Камбурово; Римски кастел – с.Камбурово, м.„Табията“; Римска вила – с.Могилец; Късно средновековно селище и некропол – с.Могилец; Късноримска крепост – с.Врани кон; Ранно средновековна крепост – гр.Омуртаг. Съществуват над 20 бр. надгробни и 2 селищни могили от национално значение, както и 2 крепости и 1 мост „Камера“ от местно значение; архитектурни, религиозни, етнографски обекти. На територията на общината има разнообразие от традиции, обичаи, празници и други събития които представляват интерес и могат да бъдат цел на посещение. Всички тези обекти и явления от природен и антропогенен характер трябва да се оценят и експонират за да бъдат достъпни. Тогава те ще се превърнат в туристически ресурс и ще бъдат цел на посещение.

2.3. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ТП “ДГС ОМУРТАГ” ЗА ИКОНОМИКАТА НА РАЙОНА

Горите в района на ТП “ДГС “Омуртаг”, като източник на дървесина, недървесни горски продукти и други екосистемни ползи, имат общонационално значение за икономиката на страната. Голямо е значението им и за икономическото развитие на селищата в района. Те са източници за задоволяване на нуждите на местното население от дърва за огрев и строителна дървесина.

Дървесината за промишлени цели се добива от фирми спечелили обектите чрез търг, а те от своя страна продават добития дървен материал на дървопреработвателни предприятия и цехове. Дървопреработващи предприятия на територията на стопанството няма. Най-големите и близки ползватели на дървесина са дървопреработвателните предприятия в град Котел и град Твърдица.

Освен това горите на стопанството са източник и на различни недървесни горски продукти. От голямо значение за общината е пашата на добитъка, която се допуска върху територията на стопанството. Ежегодно се добиват значителни количества сено, листников фураж, билки, горски плодове, гъби и други.

Районът на стопанството представлява добра база за развитието на интензивно ловно стопанство със значителни дивечови запаси и видово разнообразие (благороден елен, сърна, дива свиня, заек и други). Ловната площ възлиза на 82678,8 ха, разделена на 24 самостоятелни ловни района и ДУ „Голямо доляне”. В района се срещат дива свиня, също дребен дивеч – фазан, гривяк, гургулица и пъдпъдък. От хищниците са разпространени вълк, чакал, лисица, дива котка и бялка. Ловува се предимно за дива свиня и местен дребен дивеч. Възможен е трофеен отстрел на дива свиня (дължина на глигите до 24 см).

Има много добри условия за екотуризъм и фотолов.

Непосредствената близост на горите около град Антоново и град Омуртаг, определят тяхната голяма защитна, водоохранна и здравно-украсна роля. Със защитните си и противоерозионни функции, те съдействат за подобрене на климата, предотвратяване на ерозията, възстановяване и запазване на почвата. Източник са на питейна вода за селищата от района на стопанството. Със здравните си и украсни функции създават приятни условия за туризъм и почивка на населението от общините, от областта и от цялата страна.

Както вече се изтъкна в глава I, т.1, на територията на стопанството съществуват добри транспортни и съобщителни връзки, които са предпоставка за нормално провеждане на горскостопанска дейност.

Горскостопанската дейност е един основен поминък на населението в района.

Развитието на икономиката в нашата страна и многостранните функции на гората изискват провеждането на още по-високо ниво и в по-големи мащаби горскостопански мероприятия в района на стопанството, целящи повишаване на общата продуктивност на горите и на всестранните им функции - защитни, водоохранни, здравно-украсни и други.

Основен ползвател на дървесината на територията на ТП “ДГС Омуртаг” са фирмите “Рафаилов лес” ООД и “Алтея” ООД.

Дървесният запас на горите в района нараства слабо, но за сметка на това се концентрира в по-младите насаждения. През последните години бяха забранени голите сечи в горите. Преобладават отгледните сечи, а от възобновителните сечи – постепенно-котловинната сеч. Във връзка със спирането на голите сечи намаляха и площите, които се залесяват ежегодно. Разчита се все повече на естествено възобновяване на насажденията. От добитата дървесина все по-голям дял има технологичната и дървата за огрев, намалява дела на едрата строителна дървесина – трупите за фурнир, шперплат и за бичене. През последните две години се активизира събирането на билки и гъби, които представляват интерес както за вътрешни, така и за външни потребители. Този вид бизнес има добро бъдеще, като се има пред вид голямото количество от билки и гъби през пролетния, летния и есенния сезон. Подходящите природни условия (климат и релеф) гарантират достатъчно суровина през по-голямата част от годината.

Ловното и рибното стопанство със своите бази и дългогодишни традиции на територията на областта може да окаже силно влияние върху развитието на туризма. Проблем е недостига на едра строителна дървесина за фирмите от дървообработващата промишленост. Нараства дела на технологичната дървесина – потенциал за развитие на целулозната промишленост. Наличието на големи количества билки и гъби създава потенциал за развитие на билкарството и гъбарството като алтернативен поминък в планинските и полупланинските райони на общината.

От гледна точка на рекреационните функции от голямо значение за град Омуртаг са обявените в околностите му курортни гори и зелена зона, служещи за отдиха и почивката на жителите и гостите на града и района.

3.ЗАЩИТЕНИ ПРИРОДНИ ОБЕКТИ

В границите на ТП “ДГС Омуртаг” попадат следните защитени природни обекти:

3.1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

3.1.1.Природни забележителности

3.1.1.1. Природна забележителност “Костадин тепе” – скално образувание в землищата на селата Черни бряг и Малоградец - общ. Антоново, обявено със Заповед №1635/27.05.1976 г. на МГПП – отдели и подотдели: **53-а; 54-б; с обща залесена площ 5,0 ха.**

3.1.1.2. Природна забележителност “Гърбавата чешма” – скално варовиково образувание в землището на с. Стара речка - общ. Антоново, обявено със Заповед № 1187 от 9.04.1976 г. на МГПП – подотдел **49-б; с обща залесена площ 0,3 ха.**

3.2. ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА

На територията на ТП “ДГС „Омуртаг“ се намират следните вековни дървета:

№	Дърв. вид	Вид док.	№ док	Дата	ДВ	Населено място	Община	Възр год	Вис. м	Обиколка, м
1180	Дъб	Зап.	235	4.4.1980	35/06.05.1980	с. Величка, площада	Омуртаг	550	20	5,30
1181	Дъб	Зап.	235	4.4.1980	35/06.05.1980	с. Величка, площада	Омуртаг	500	18	4,95
1727	Дъб (зимен)	Зап.	1241	22.11.1985	94/06.12.1985	с. Добротица, мах.Две къщи	Антоново	200	12	2,40
1728	Дъб (зимен)	Зап.	1241	22.11.1985	94/06.12.1985	с. Добротица, мах.Две къщи	Антоново	250	13	3,30

3.3. ЗАЩИТЕНИ РАСТИТЕЛНИ ВИДОВЕ И РЕДКИ РАСТЕНИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП “ДГС ОМУРТАГ”

Посочените в следващия коментар растителни видове са съобразени с Приложение № 3 (чл.40) и Приложение № 4 (чл.41) от Глава III на Закона за биологичното разнообразие, приет от НС на 02.08.2002 г. (ДВ бр. 77/2002 г.).

Приложение № 3 от ЗБР: Растителни видове защитени на територията на цялата страна.

Забранява се:

-брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение.

-притежаването, пренасянето, превозването, изнасяне зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.

Забраните са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

ТП “ДГС Омуртаг” съвместно с РИОСВ гр.Шумен и други обществени организации трябва да организира контрола при добиване на лечебните растения, съгласно чл.50, ал.4 от Закона за лечебните растения.

3.3.1. Застрашени и защитени растения в района на ТП “ДГС Омуртаг” записани в Червената книга на Република България (електронно издание от 2015 г.) и в Приложение № 3 от Закона за биологичното разнообразие

Видове растения, включени в Червената книга на Република България с категория “критично застрашен от изчезване вид”.

Висши растения

Colchicum davidovii (давидов мразовец) – български ендемит. Расте по сухи и каменисти места, върху варовиков субстрат, сред храсталаци, в пояса на ксеротермните дъбови гори.

Популациите са малочислени и с мозаечно разпределение на индивидите. Разпространен е в Североизточна България (Шумен, Търговище) и Източна Стара планина (Сливен) до 1000 м н.в. Видът е с ниски миграционни способности и е привързан към специфичен рядък, и силно разпокъсан местообитание. Защитен е от Закона за биологичното разнообразие. Включен е в списъка на застрашените растения на IUCN от 1997 г. с категория „уязвим“.

Видове растения, включени в Червената книга на Република България с категория “застрашен от изчезване вид”.

Висши растения

***Betonica bulgarica* (български ранилист) – български ендемит.** Среща се по открити каменисти и пясъчливи терени в дъбовия и в буковия пояс върху сиви и кафяви горски почви и рендзини. Растението има добра възобновителна способност и популациите са с нормална численост, а площта им е 3–5 дка. Находища има в Средна и Източна Стара планина, и Тракийската низина, от 700 до 1500 м н.в. Отрицателно му въздействат пашата, утъпкването, събирането на суровина за лечебни цели. Видът е защитен съгласно Закона за биологичното разнообразие. Част от старопланинските находища са в национален парк „Централен Балкан“ и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

***Centaurea bovina* (волска метличина) – балкански ендемит.** Обитава сухи тревисти и каменисти места. Участва в състава на отворени ксеротермни съобщества. Популациите са в добро състояние, с по около 100–200 индивида, но са силно фрагментирани и с недобри миграционни способности. У нас находища има в Източна Стара планина и Тунджанската хълмиста равнина, до около 400 м н.в. Посочва се и за Североизточна България. Освен у нас видът се среща само в Гърция. Съгласно Закона за биологичното разнообразие е защитен вид. Включен е в 1997 IUCN Red List of Threatened Plants с категория „неопределен“. Източно Старопланинската популация попада в природен парк „Сините камъни“ и в защитена зона от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

***Eripactis palustris* (блатен дремник) – видът е локално разпространен в преовлажнени, мочурливи ливади и влажни дюни понижения – местообитания, които в последните десетилетия рязко са съкратили площта си. Състоянието на много находища е влошено поради изоставяне, превръщане в пасища, употреба на изкуствени торове и пестициди. Намалването на популацията е 30% за последните три поколения. В запазените находища има популации с площ до 1 дка, но преобладават тези с много по-малка площ, понякога само с по няколко вегетативни индивида. Среща се ограничено в различни райони, по-често в Стара планина, Софийски район, Средни Родопи, рядко по Черноморското крайбрежие, Дунавската равнина, Знеполският район, Витошкият район, Беласица, Пирин, Рила, Средна гора, Тунджанска хълмиста равнина, до 1300 м н.в. Видът е защитен съгласно Закона за биологичното разнообразие. Част от находищата попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.**

***Galanthus elwesii* (елвезиево кокиче) – обитава храсталаци, гори, скални поляни на варовити почви, по долините на реките в низинния и долния планински пояс, върху богати наносни почви. Среща се наредко в цяла България с изключение на Черноморското крайбрежие, Беласица и Странджа, до около 2000 м н.в. Освен на Балканския полуостров видът е разпространен и в Средна Европа - Италия, Унгария, Полша, Украйна, Зап. Русия. Като отрицателно действащи фактори могат да се посочат активното събиране на вида като декоративно и лечебно растение, туризъм, строежи, утъпкване, земеделие, залесяване, природни бедствия (пожари), ограничено разпространение, малка численост, проблеми, касаещи репродуктивната сфера. Видът е защитен съгласно Закона за биологичното разнообразие. Голяма част от находищата се намират в защитени територии (националните паркове „Централен Балкан“ и „Пирин“, природните паркове „Сините камъни“, „Шуменско плато“, „Българка“, „Врачански Балкан“, „Русенски Лом“ и др.) и попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.**

***Moehringia jankae* – балкански ендемит.** Обитава сухи скалисти места и пукнатини на варовити и кварцпорфирни скали. Участва в отворени ксерофилни тревни съобщества. Популациите са дифузни, с численост 35–70 индивида и ограничена площ (6–17 m²). На територията на страната са установени две находища - в Североизточна България (Шуменско) и Източна Стара планина (природен парк „Сините камъни“), от 500 до 1050 м н.в. Освен у нас видът е установен и в Румъния (Северна Добруджа). Като отрицателно действащи фактори могат да се посочат ерозията на почвата, увреждането на растенията при паша, ограниченото разпространение, малката численост, площ и плътност на популациите, ниската кълняемост на семената върху сухия и твърд терен. Защитен вид съгласно Закона за биологичното разнообразие. Включен в 1997 IUCN Red List of Threatened Plants с категория „рядък“ и в

Бернската конвенция. Част от находищата са в границите на природните паркове „Сините камъни“ и „Шуменско плато“ и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Ophrys apifera – среща се по слабо използвани пасища, ливади и сред храсталаци, предимно на варовити почви. Популациите са с неголяма площ (до 2 дка) и численост до 25 индивида, най-голямата съобщавана численост е 46 индивида. Локални находища са установени по Черноморското крайбрежие, Североизточна България, Западен Предбалкан, Източна и Западна Стара планина, Знеполски район, Софийски район, Източни Родопи, Тракийска низина, Странджа, до 1100 м н.в. Локално се среща и в умерената зона на Европа и Средиземноморието. Предполагаеми негативни фактори са залесяването с иглолистни култури и нерегулираната паша в сезона на цъфтеж и плодородие. Видът е защитен (ЗБР). Част от находищата са в защитени територии (защитена местност „Ликана“, Ивайловградско; резерват „Витаново“) и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Orchis militaris – застрашен от изчезване вид (оценката за категорията се основава на предположение за по-широко разпространение, но е възможно видът да е критично застрашен). Среща се по открити, слънчеви места, на варовити каменисти почви, по слабо използвани пасища, сред храсталаци, понякога на горски поляни. Съвременните данни от 7 находища са за популации с единични, рядко до 30–50 индивида, на площ под 0,5 дка. Видът е съобщаван за повечето флористични райони, като хербарийни образци има от Североизточна България, Дунавска равнина, Предбалкана, Стара планина, Витошки район, Тракийска низина и Родопи. След 1990 г. достоверно е установяван в Средна (природен парк „Българка“) и Източна (природен парк „Сините камъни“) Стара планина, Знеполски район (Трънско) и Средните Родопи (Добростан, Лъки, Турян, Триград), до 1500 м н.в. Видът се среща в Европа и Западен Сибир, рядко в планините на Средиземноморието. Предполагаеми негативни фактори са залесяването с иглолистни култури и нерегулираната паша в сезона на цъфтеж и плодородие. Видът е защитен съгласно Закона за биологичното разнообразие. Някои от находищата са в защитени територии и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Stachys leucoglossa – балкански ендемит. Расте по сухи, ерозирани терени в низините и планините. Среща се на малки групи от 2–3 растения. Популациите на вида са фрагментирани и заемат площ до 1 дка. У нас се среща по Черноморското крайбрежие, в Дунавската равнина, Предбалкана, Източна Стара планина, Струмска долина, Източни и Западни Родопи, Тракийска низина, Тунджанска хълмиста равнина, до 800 м н.в. Освен в България се среща и в Гърция. Част от находищата попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа „НАТУРА 2000“ в България. Необходимо е включването на вида в списъка на защитените растения съгласно Закона за биологичното разнообразие.

Гъби

Agaricus squamulifer – застрашен от изчезване вид (ЧКБ). Расте на почва в иглолистни и широколистни гори и в тревни съобщества, на варовити почви. Намиран е по Южното Черноморско крайбрежие, Западен Предбалкан, Източна Стара планина, Знеполски район (Краище), Средни Родопи, Тракийската низина. Разпространен е в Европа и Азия. Включен е в Червен списък на гъбите в България, част от находищата на вида са в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Agaricus macrocarpus – застрашен от изчезване вид (ЧКБ). Среща се на почва в иглолистни (смърч), смесени и широколистни (дъб, габър) гори и в тревни съобщества. Разпространен е по Черноморското крайбрежие, Източна и Западна Стара планина, Витошки район (Витоша), Северен Пирин, Рила, Западна Средна гора, Западни и Средни Родопи, Тракийска низина, Тунджанска хълмиста равнина. Освен у нас се среща и в Австрия, Германия, Дания, Италия, Русия, Украйна, Унгария. Включен е в Червен списък на гъбите в България. Част от находищата са разположени на територията на природните паркове „Сините камъни“ и „Витоша“, националните паркове „Пирин“ и „Рила“ и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Hericium erinaceus – застрашен от изчезване вид (ЧКБ). Среща се в широколистни гори (дъб, бук). Развива се като слаб паразит на ствола и на дебели клони на стари дървета, често по наранени части. У нас ареалът на разпространение обхваща Черноморското крайбрежие, Източна и Средна Стара планина, Западна Средна гора, Източни и Западни Родопи, Странджа. Освен за България видът се посочва за други части на Европа, за Азия и Северна Америка. Включен е в Червен списък на гъбите в България. Една от популациите е на територията на природен парк „Българка“. Част от находищата на вида са в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Boletus dupainii – застрашен от изчезване вид (ЧКБ). Обитава разредени светли ксеротермни дъбови гори върху бедни, плиткочувни почви. Среща се по Северното Черноморско крайбрежие, Източна Стара планина, Тунджанска хълмиста равнина, до около 400 м н.в. Освен у нас се среща в някои европейски страни (Австрия, Германия, Гърция, Испания, Италия, Русия, Словакия, Словения, Сърбия и Черна гора, Унгария, Франция, Хърватска, Швейцария) и в Мала Азия (Турция). Местообитанията на вида се нуждаят от приоритетна защита съгласно Закона за биологичното разнообразие. Включен е в Червен списък на гъбите в България. Находището в Източна Стара планина попада в границите на природен парк „Сините камъни“. Част от находищата са в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България. Включен в списъка на 33-те застрашени видове гъби в Европа, кандидати за включване в Приложение 1 на Бернската конвенция.

Boletus rhodopurpureus – застрашен от изчезване вид (ЧКБ). Образува облигатна микориза с различни видове дъб. Обитава разредени светли ксеротермни дъбови гори. Плодните тела се развиват поединично. Разпространен е по Черноморското крайбрежие, Източна Стара планина, Западна Средна гора, Тунджанска хълмиста равнина, до около 500 м н.в. Среща се в почти цяла Европа (без северните части) и Мала Азия (Турция). Включен е в Червен списък на гъбите в България. Част от находищата на вида са в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Видове растения включени в Червената книга на Република България с категория “уязвим вид”.

Висши растения

Himantoglossum caprinum – обитава открити, слънчеви места, по-често на варовити каменисти почви, по слабо използвани пасища, сред храсталаци и на горски поляни в светли широколистни гори. Популациите обикновено заемат неголеми площи (до 0.01–1 ha) и са с неголяма численост (до 50–100 растения). Рядко са наблюдавани находища с по-големи площи (до 5 ha), но с ниска плътност на популациите. Среща се ограничено в цялата страна, до 1100 м н.в., сравнително по-често в карстовите райони на Предбалкана, Стара планина, Знеполски район, Източни Родопи. Видът е локализиран в Югоизточна Европа (на северозапад до Словакия, Унгария, Словения). Негативни фактори са залесяването с иглолистни култури, нерегулираната паша в сезона на цъфтеж и плодносене и изоставянето на териториите (в последните десетилетия). През 70-те и 80-те години на миналия век превръщането на т. нар. пустеещи места във вилни зони е причина за унищожаване на много популации. Видът е защитен съгласно Закона за биологичното разнообразие. Има находища в защитени територии (природни паркове „Сините камъни“, „Русенски лом“, „Шуменско плато“; резервати „Лонгоза“, „Острица“, „Алиботуш“; защитени местности „Лакатнишки скали“, „Ликана“, „Дупката“ и др.), както и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Carduus thracicus – **балкански ендемит**. Расте по сухи, каменисти места, върху силикатна основна скала, в пояса на ксеротермните дъбови гори. Популациите са от десетки индивиди с мозаечно разпределение. Среща се в Североизточна България, Предбалкана, Източна Стара планина, Южна Струмска долина, Средна гора, Родопи, Тракийска низина, Тунджанска хълмиста равнина, Странджа (с. Сливарово и между селата Бръшлян и Дингизово), до около 500 м н.в. Освен в България видът е разпространен още в Гърция и Турция. Отрицателно действащи фактори са усвояването на нови земи за земеделски цели, пашата, застрояването, ниската плътност на популациите. Видът е защитен съгласно Закона за биологичното разнообразие. Включен е в *1997 IUCN Red List of Threatened Plants* с категория „рядък“. Част от находищата попадат в природен парк „Странджа“ и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Tulipa urumoffii – **български ендемит**. Обитава сухи каменисти места на варовита скална основа. Среща се в тревисти съобщества и разредени храсталаци с ограничен брой находища. Образува фрагментирани популации с много добра численост. Разпространен е в Североизточна България, Източна Стара планина, Софийски район, Знеполски район, Тунджанска хълмиста равнина, от 100 до 1000 м н.в. Местообитанията деградират поради разработване на каменни кариери, бране за букети, събиране на луковичи за засаждане в градини или с търговска цел, паша. Видът е защитен съгласно Закона за биологичното разнообразие. Някои от находищата на вида се намират на територията на природен парк „Сините камъни“, резерватите „Патлейна“ край Преслав и „Острица“ на Голо бърдо, защитените местности „Урумово лале“ (с. Пайдушко, община Търговище), „Марашка кория“ (с. Мараш, община Шумен), природна забележителност „Паликото“, западно от с. Венец и природна забележителност в землището на с. Чернево, община Суворово. Част от находищата попадат в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Гъби

Boletus satanas – видът е уязвим (ЧКБ). Обитава разредени, светли дъбови и букови гори, върху варовити почви. У нас се среща по Черноморското крайбрежие, Източна и Западна Стара планина, Знеполски район, Рила, до около 1000 м н.в. Разпространен е в Европа и Северна Америка. Видът е включен в Червен списък на гъбите в България. Част от находищата се намират в защитени територии (природен парк „Сините камъни“) и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Boletus regius – според ЧКБ видът е с категория уязвим. Образува облигатна микориза с различни видове дъб и бук. Обитава разредени светли дъбови и букови гори, обикновено върху варовити почви, по Южното Черноморско крайбрежие, Стара планина, Софийски район, Знеполски район, Витошки район, Западна Средна гора, Беласица, Източни Родопи, Тракийска низина, до около 1000 м н.в. Освен в България е разпространен в други части на Европа и в Северна Америка. Включен е в Червен списък на гъбите в България. Едно от находищата попада на територията на природна забележителност „Янковоцец“. Част от находищата на вида са в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

3.3.2. Растения под режим на опазване и регулирано ползване посочени в Приложение № 4 от Закона за биологичното разнообразие, които се срещат на територията на ТП “ДГС Омуртаг”

Режимите и условията на ползване са:

- предписания за достъп до определени райони;
- временна или местна забрана за ползване на вида или определени популации;
- срокове, правила и методи на ползване;
- условия за покупка, продажба, изнасяне зад граница и други;
- условия за отглеждане и размножаване на животински и растителни видове при контролирани от човека условия;
- въвеждане на разрешителен режим или определяне на квоти за ползване на екземпляри.

Зайча сянка – *Asparagus Officinalis* - многогодишно тревисто растение с тънки, голи стъбла, високи до 1 м. Листата са нишковидни, наподобяващи зелени клончета, излизат от пазвите на люсповидни листенца, като заменят същинските листа. Растението е двудомно, през третата година цъфти с дребни, жълтозелени, единични женски цветове с шест листен околоцветник. Плодът е червена обла ягода с 3—6 ръбести черни семена. Коренището е хоризонтално, люспесто и слабо разклонено. Растението цъфти през периода май-юни. Зайчата сянка се среща из храсталаците, горите и тревистите места навсякъде из страната.

Бодлив залист – *Ruscus Aculeatus* – вечнозелено храстовидно растение, достигащо 30 – 60 см. Растението не е защитено у нас от Закона за биологичното разнообразие. Стъблата също са много разклонения, изправени, набраздени, оцветени в зелено, лишени от кора, завършващи с много къси клонки. Крайните клонки са с елипсовидно-ланцетна форма, дълги 2,5 см., широки 1-1,5 см., заострени на върха. Разположени са последователно, твърди, кожести, тъмнозелени на цвят и приседнали. На тях се установяват много твърди, недоразвити листенца, приличащи на люспи, представляващи просто разширение на клончето. Истинските листата на растението са елипсовидни, заострени на върха, последователно разположени на стъблата, оцветени в тъмно зелено. Родното място на месарската метла е Средиземноморска Европа и Африка. Бодливият залист се установява във всички флористични райони, в рамките на надморска височина от 0 до 1000 метра. Сенкоиздръжливо растение е, затова може да се открие в гори и храсталаци. Други негови интересни места на растеж са крайбрежни скали, градини на домове и живи плетове.

В България вирее на места до 900 метра надморска височина, смята се за рядко, а събирането му се контролира. Бодливият залист е реликт, който предпочита ксеротермните (сухлюбиви) дъбови гори в Странджа планина и по крайбрежието

Червен божур - *Paeonia peregrina* - многогодишно тревисто растение с късо и вретеновидно надебелени, грудковидни корени. Цветовете са тъмно до светлочервени, рядко розови. Семената са черни и лъскави. Расте из храсталаци и редки гори по каменисти и тревисти места из цялата страна до 1000 м н.в.

Режимите и условията за ползване се въвеждат с ежегодна заповед на министъра на околната среда и водите, обнародвана в “Държавен вестник”.

Със заповед на министъра на околната среда и водите се забранява събирането на 24 вида билки от естествените им находища в България. Това са бенедектински трън, волски език, пролетен горицвет, лечебна делянка, бодлив залист, изтравниче, исландски лишей, лечебен исоп, едроцветна какула, копитник, мечо грозде, момина сълза, бял оман, жълта папаронка,

сантонинов пелин, пирински чай, пищялка, бухалковиден плаун, бял риган, лечебна ружа, салеп, жълт смил, обикновен плаун, цистозира.

С разрешение за събиране под специален режим са червен божур, зърнастец елшовиден, лечебна иглика, катраника, лазаркиня, лудо биле, лечебен ранилист, решетка безстъблена, лютивя тлъстига, трън кисел и шапиче. Ограниченията не се отнасят за растенията, събирани за лични нужди.

3.3.3. Лечебни растения в района на ТП “ДГС Омуртаг” според Хорологичния атлас на лечебните растения в Република България и Голямата билкова енциклопедия.

Известно е, че растителният свят представлява незаменим източник на нови лекарства. Развитието на научните изследвания в областта на фармацевтиката и фармакологията биха били немислими без използването на природните дадености, в частност растенията, които продължават да са неизчерпаем ресурс за получаване на биоактивни вещества. В днешния индустриализиран и замърсен свят все по-голямо внимание се обръща на екологично чистите райони, в които могат да се открият растения, притежаващи неизвестни досега пробиотични и биоактивни съставки. Съвременната наука открива нови приложения и употреба на тези вещества, заместващи с успех традиционните лекарствени средства и методи.

Лечебните растения в естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фон със сегашна или бъдеща ценност.

Опазването включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове лечебни растения.

ТП ДГС “Омуртаг” съвместно с РИОСВ гр. Шумен и други обществени организации трябва да организира контрола при добиване на лечебните растения, съгласно чл. 50, ал. 4 от Закона за лечебните растения.

Най-разпространените лечебни растения в ТП ДГС “Омуртаг” са някои от срещаните се тук дървесни видове като **бука** (*Fagus sylvatica*) – 10,5% от залесената площ на стопанството, и **габъра** (*Carpinus betulus*) – 17,3%. С лечебна цел се използва кората от клоните и стъблата на по-младите дървета, която съдържа дъбилни вещества, танини и др.

Важни в областта на фитотерапията видове, характерни за района на стопанството са **зимният дъб** (*Quercus sessiliflora*), **благунът** (*Quercus conferta*) и **церът** (*Quercus cerris*). Зимният дъб, благунът и церът се срещат повсеместно в региона, в чисти или смесени с други видове насаждения. Зимният дъб заема 8,1%, благунът – 14,3%, а церът – 17,1% от залесената площ на стопанството. Състоянието на насажденията е сравнително добро. В още по-голяма степен от бука, кората от клоните и стъблата на по-младите дървета съдържа дъбилни вещества, танини и др., които могат да се използват с лечебна цел.

В състава на повечето насаждения влизат единично или с по 1 – 2 десети други дървесни видове - сребролистна липа, бряст, клен и горскоплодни - брекина, круша, джанка и др. В естествено състояние **сребролистната липа** (*Tilia argentea*) се среща на по-свежите месторастения на стопанството. Участва единично в състава на насажденията, но практически тези дървета не могат да се използват за добив на цвят. **Брястът** (*Ulmus minor*) се среща рядко, само в състава на смесените гори. Така че този вид няма голямо значение за използването му като лечебно растение. По подобен начин стоят нещата и с горскоплодните видове – **брекина** (*Sorbus torminalis*), **джанка** (*Prunus cerasifera*) и **круша** (*Pirus communis*). За стопанството те са от значение, защото при различните горско стопански дейности се използват предимно с ловностопанска цел.

В района на стопанството върху 14,9% от залесената площ са внесени изкуствено **черен бор** (*Pinus laricio*), **бял бор** (*Pinus silvestris*), **смърч** (*Picea abies*), **зелена дуглазка** (*Pseudotsuga mensiensii*) и др. иглолистни. Залесявани са предимно с цел борба с ерозията, както на бедни, така и на по-богати месторастения. Използваемите им части съдържат етерични масла, смоли, витамини и други полезни вещества.

На отделни изолирани места в района на стопанството се среща **смардликата** (*Cotynus coggygia*). Тя се развива под склопа на насажденията. Състоянието на ресурсите е добро, макар че местообитанията са предимно бедни и по-каменливи, защото химичния състав на растението естествено го предпазва от пашата. Но значението ѝ като лечебно растение за района на стопанството не е голямо, поради силно ограниченото ѝ разпространение.

В горите на ТП ДГС “Омуртаг”, особено на местата с по-рехав склоп е формиран подлес от храсти, повечето от които са лечебни растения. Плодовете на **дряна** (*Cornus mas*) съдържат глюкозиди, плодови киселини, витамини и други полезни вещества. Плодоноси рядко.

Обикновено в подлесни съобщества с него се среща и **червения глог** (*Crataegus monogina*). Плодоноси предимно на откритите места и по периферията на гората и е по-продуктивен от дряна. По краищата на горските комплекси са се развили гъсти храсталаци от **трънка** (*Prunus spinosa*). Районът е благоприятен за развитието на вида и обикновено цъфтежът, и плодоносенето му е много обилно. **Шипката** (*Rosa canina*) често се среща заедно с трънката. Разпространена е повсеместно, както сред подлеса, така и по голите площи. Тя е доста устойчив вид и може да се срещне, както на много бедни месторастения и скални терени, така и върху дълбоки плодородни почви. **Къпините** трудно виреят под склопа на насажденията, но много бързо се развиват и разпространяват, когато намерят благоприятни условия. Срещат се покрай камионните пътища или бързо заемат тези от тях които не се използват, в сечищата или сред младите насаждения и култури. Коренищата и листата им са в достатъчни количества, където ги има, но районът е доста сух, което намалява плодоносенето и често плодовете изобщо не могат да узреят.

Единично в смесени храстови формации, се среща **брадавичест чашкодрян** (*Euonymus verrucosus*), а из влажните и сенчести места, покрай жилища и огради – **кучешко грозде** (*Solanum nigrum*).

На много места по единични възрастни дървета или във възрастни насаждения се среща паразитния вид **черен имел** (*Loranthus europaeus*). Количеството му е ограничено и е трудно за добив. Увеличеното му разпространение през последните години засилва опасността от влошаване санитарното състояние на горите.

В някои части на стопанството в състава на храстовите формации, около по-големите дерета, край пътищата и по поляните се срещат представители на семейство Бъзови (*Caprifoliaceae*). Това са храстовидния **черен бъз** (*Sambucus nigra*) и **тревистия бъз** (*Sambucus ebulus*) като последния се среща много по-често. Макар и по-рядко, най-вече в близост до водните течения, под склопа на насажденията се среща **обикновената леска** (*Corylus avellana*). На достатъчно ресурси от листа и лескови кори не може да се разчита.

Освен дървесни и храстови видове в медицината се използват и някои паразитни растения и лиани. Такъв например е **бръшлянът** (*Hedera helix*), който се среща в дъбовите гори на по-свежи и влажни места. Бръшлянът покрива свободна от растителност повърхност и с помощта на адвентивните си корени се увива около стволите на дърветата. Друго увивно растение което се среща често е **поветът** (*Clematis vitalba*). Увива се предимно около храсти и дървета по краищата на горските комплекси. Има възможност да се събират надземните му части, но количествата са незначителни.

Много ценни билки са и някои тревисти растения, които се срещат в района. Всред тревните формации по откритите места, сечищата, поляните, голините се срещат редица ценни растения като **жълт и червен кантарион, енъовче, бял равнец, обикновен риган, лайка, млечка** и много други. На първо място по значение трябва да се спомене **жълтият кантарион** (*Hypericum perforatum* - лечебна звъника), който е международно признато и търсено лечебно растение. За съжаление трябва да се каже, че безогледната експлоатация на находищата от жълт кантарион са довели до силната им редукция.

По горските поляни, а често и под склопа на изредените насаждения се среща **горската ягода** (*Fragaria vesca*). С лечебна цел се събират листата, а плодовете имат много добри вкусови качества. По-влаголюбиви лечебни растения като **копривата** (*Urtica dioica*), **ментата** (*Mentha aquatica*), **дивия джоджен** (*Mentha spicata*), **маточината, обикновения и теснолистия жиловлек** се срещат в микропониженията и на свежи изложения.

Освен изброените растения в района има редица билкови растения, които често се явяват като плевелни видове. Такъв плевел е **троскотът**, който наред с вредите, които нанася на културните растения, съдържа много полезни вещества в корените си, използвани в съвременната медицина. По подобен начин стоят нещата и с **магарешкия бодил** (*Onopordon asanthium*). През есента започва цъфтежа на **есенния минзухар** (кърпикожух) (*Colchicum autumnale*), с който трябва да се внимава защото е отровно растение. Друго ценно лечебно растение срещащо се в района на дъбовите формации това е **подъбичето** (*Teucrium lamifolium*).

По-долу са изброени вече споменатите и много други лечебни растения, за които е описано съдържанието на ценни вещества и дроги, съдържащи се в цветовете, плодовете, листата, кората и корените и коренищата, основното им действие, и приложението им във фитотерапията и народната медицина.

- **Бабини зъби (трабузан) – *Tribulus terrestris*** – едногодишно тревисто растение със стъбло 10 – 60 см. Расте по пясъчливи и каменливи места, край пътища и като плевел. Използва се надземната част – стръкове или цели растения, събрани по време на цъфтеж. Това е билка богата на стероидни фитосапонини. От нея се извлича активното вещество *Tribulus*. Екстрактът от билката стимулира производството на лутенизиращ хормон,

което влияе пряко върху производството на тестостерон. Прилага се при отоци, заболявания на бъбреците и простатата, при запек и хемороиди, за прочистване на кръвта.

- **Блатен аир – *Acorus calamus*** – многогодишно тревисто растение. Коренището е дебело, миризливо, дълго, пълзящо, малко сплескано, разклонено, покрито с остатъци от стари листа, с множество тънки шнуровидни немиризливи корени. Съцветието е цилиндрично, наподобяващо кочан, подпрян в основата на един покривен лист, слабо конично към върха. Цветчетата са дребни, многобройни, зеленикавожълти, с шестлистен прост околоцветник, двуполови. При нашите условия плодовете не узряват, поради което у нас растението се размножава вегетативно. Коренищата и листата имат приятна миризма и парлив вкус. Цъфти през юни — юли. Коренищата съдържат до 4,8% етерично масло, в състава на което влизат фенилпропановото производно азарон, пинен, камфен, борнеол, еугенол, метилеугенол, кариофилен, каламен, акорон, сесквитерпеновият лактон акоренон, нроазулен и др. Освен етерично масло коренищата съдържат горчивия глюкозид акорин, дъбилни вещества, аскорбинова киселина (до 150 мг%), скорбяла (до 40%), слузни вещества и др. Листата съдържат етерично масло и дъбилни вещества, както и до 130 мг% витамин С. За главен причинител на миризмата се смята азарилалдехидът. Голямо приложение намира етеричното масло като ароматизиращо средство в сладкарската, хранително-вкусовата, ликьорената и парфюмерийната промишленост. Влиза в състава на нашия препарат неутрацид, употребяван против язвена болест на стомаха и дванадесетопръстника. Някъде нарязаните листа от растението се употребяват за ароматизиране на жилищни помещения, а корените служат и за подправка.

- **Блян бял – *Hyoscyamus albus*** – едно-, две- или многогодишно, лепкаво и неприятно миришещо тревисто растение с меко окосмено, разклонено стъбло, високо до 80 см. Листата му са пересто нарязани, отгоре тъмнозелени, отдолу по-светли. Среца се най-вече по каменливи места и край пътищата, из цялата страна. Използват се листата на двегодишните растения, брани през време на цъфтежа (юни-септември). Блянът съдържа алкалоидите хиосциамин, атропин, скополамин; гликозидите хиосцерин и хиосцирозин, хиосципикрин; восъкообразно вещество, смолисто вещество и др. Семената съдържат още мазнини и ненаситени киселини. Блянът притежава противоспастично и болкоуспокояващо действие; предизвиква намаляване на секрецията на слюнчените, стомашните и потните жлези. В българската народна медицина се употребява при стомашни и чревни болки, невралгии, магарешка кашлица, менингит, ревматизъм, парализи (нервни и мозъчни), главоболие, възбуденост у атеросклеротици и алкохолици, старческо треперене, безсъние и др.

- **Блян черен – *Hyoscyamus niger*** - двегодишно (по рядко едногодишно) тревисто растение с дебел вретеновиден корен. Расте по сметища, буренливи места, край огради, пътища, изоставени зеленчукови градини и терените, които обилно се наторяват с естествен тор. Използва се в билколечението, само под лекарски контрол. Много от отровните вещества, които се съдържат в различните части на черния блян, в малки дози, имат лечебна сила. Затова във фармацевтичните фирми главно от събраните и изсушени през пролетта приосновни листа на растението се приготвят лекарства против главоболие, невралгии, бронхит, астма, спазми в стомаха и червата и други болести, а също и за разширяване на зениците.

- **Божур червен – *Paeonia peregrina*** - многогодишно тревисто растение с късо коренище и вретеновидно надбелени, грудковидни корени. Стъблата са 50 - 90 см. високи, набраздени, гладки неразклонени. Цъфти май - юни. Расте из храсталаци и редки гори по каменисти и тревисти места из цялата страна до към 1000 м. надморска височина. Използват се корените (*Radix Paeoniae*), венчелистчетата (*Flores Paeoniae*) и семената (*Semen Paeoniae*). Корените и семената съдържат алкалоидоподобно вещество пегеринин, резорциново производно пеонол, скорбяла, органични киселини и др. Венчелистчетата съдържат антоциановия гликозид пеонин и други пигменти. Корените имат противогърчово и болкоуспокояващо действие. Засилват тонуса на матката, засилват перисталтиката и тонуса на червата. Стимулират процеса на кръвосъсирване. Корените се използват в народната медицина като помощно средство при епилепсия, за лечение на хемороиди, за улесняване изхвърлянето на бъбречни камъни. Имат болкоуспокояващо действие при ревматизъм, подагра. Да се има предвид, че дрогата е токсична. В големи дози божурът може да предизвика аборт, да доведе до обилна менструация.

- **Брей обикновен – *Tamus communis*** - тревисто многогодишно растение с месесто грудесто коренище. Плодът прилича на червена ягода и е силно отровен. Както коренът, така и стеблото съдържат лютиво вещество, което дразни кожата. Разпространено из храсталаци и гори, предимно в по-топлите части на България до 1000 м н.в. Цъфти през май-юли. Използва се предимно коренището, което се изкопава през есента, като местно дразнещо средство при ставен ревматизъм, ишиас и други възпалителни процеси. Корените съдържат силно дразнещи вещества, кортикоиди, алкалоиди, гликозиди, сапонини и др. Извлекът от корените на брея има ревулсивно действие (предизвиква прилив на кръв към кожата). При по-голяма концентрация на

извлека, приложен локално, може да причини изгаряне на кожата. Прилага се външно при ревматизъм, бодежи, ишиас, невралгии, простудни заболявания и др.

- **Бодлив залист – *Ruscus aculeatus*** – вечнозелен храст със силно разклонено стъбло и пълзящо коренище. Крайните клонки на стъблото са плоски и с ланцетна форма, като на върха са бодливо заострени. Върху тях се разполагат недоразвитите листа, които имат вид на люспици. Сенкоиздръжливо растение. Разпространено в някои крайбрежни гори в подлеса, на надморска височина до 900 м н.в. Действа съдосвиващо на вени и капилляри; подобрява венозното кръвообръщение; използва се за профилактика на тромбози, хемороиди, разширени вени.

- **Боянка - *Erysimum diffusum*** – едногодишно тревисто растение с къс, вретеновиден корен. Стъблото е покрито с двуделни власинки. Цветовете са в гъсти гроздовидни съцветия. Разпространена е по сухи, тревисти и каменливи места, край пътища и огради и като плевел в нивите в цялата страна до 800 м н.в. Използват се стръковете по време на цъфтежа. Има успокояващо действие, подобрява кръвоснабдяването на сърцето и премахва проявите на сърдечна недостатъчност. Прилага се при сърдечна недостатъчност, аритмина сърдечна дейност, стенокардии.

- **Бръшлян - *Hedera helix*** – вечнозелено, увивно или пълзящо растение, с адвентивни коренчета на стъблата. При подходящи условия бръшлянът се среща във всички части на страната. Расте из храсталаците, поляните и разсветлените гори. Отровно! Използва се във фитотерапевтичната практика. Употребява се само под лекарски контрол. Съдържа сапонинови гликозиди, минерални соли, витамин Е, каротин, танин, пектин, смоли и др. Има противовъзпалително, секретолитично и отхрачващо действие. Повишава и укрепва физическата издръжливост след прекарани тежки заболявания. Ускорява растежа на косми и нокти. Използва се при хронични бронхити, общо изтощение, косопад, възпаление на половите органи, жлъчно-чернодробни възпалителни заболявания с хроничен характер. Външно се употребява при мазоли, брадавици, полипи, гнойни рани от изгаряне.

- **Бударица – *Galeopsis tetrahit*** - едногодишно тревисто растение. Расте из сухи тревисти и каменливи места, плевел из посежите. Използва се цъфтящата надземна част. Препоръчва се също при обща слабост като тонизиращо средство. При поемане на големи количества от растението е възможно да се появят признаци на интоксикация, изразяващи се в силни болки в мускулатурата, особено при активни движения. Съдържа танини, силикати, сапоници, смоли, восък, мазнини и др. Действа отхрачващо, улеснява изхвърлянето на храчките, намалява кашлицата и по такъв начин успокоява лигавицата на бронхите и трахеята. Водни извлекци от билката оказват противовъзпалително и обезболяващо действие. Прилага се при хронични заболявания на белите дробове и дихателните пътища, при хронична форма на туберкулоза (заедно с хвоц), при хронична форма на анемия и левкемия, локално, против гнойни кожни заболявания.

- **Бъз черен – *Sambucus nigra*** – ниско, листопадно дърво, което достига до 10 м височина. Цветовете са събрани в сложни гроздове (метлици). Сърцевината е мека. Среща се в състава на смесените широколистни гори като подлесен елемент, край реки и потоци, на плодородни и влажни почви, но понася и засушавания. Използват се корените, листата, цветовете и плодовете. Цветовете съдържат гликозиди, етерично масло, витамин С, дъбилни и слузни вещества, смоли, органични киселини, следи от алкалоиди. Плодовете съдържат още провитамин А, багрила, витамини от групата В, аминокиселини, захари, каротини, антоцианиди и др. Действа пикочогонно, слабително и потогонно. Подобрява отхрачването при възпаления на дихателните пътища. Подпомага функцията на черния дроб, понижава кръвното налягане. Продължителната употреба на бъзов цвят действа успокояващо върху нервната система. Плодовете действат общоукрепващо и имуностимулиращо. Използва се при бронхит, кашлица, прегракнал глас, ангина, високо кръвно налягане, запек, лениви черва, пролетна умора, отоци. Цветовете се използват в парфюмерията.

- **Бъзак (тревист бъз) – *Sambucus ebulus*** - многогодишно тревисто растение. Расте масово в плътни популации край пътища, потоци, храсталаци и сечища. Мезофит, привързан към богати и влажни почви. Използва се корена. Расте из сухи тревисти и каменливи места, плевел из посежите. За лечение се използва цъфтящата надземна част. Използува се като отхрачващо средство при бронхити. При поемане на големи количества от растението е възможно да се появят признаци на интоксикация, изразяващи се в силни болки в мускулатурата, особено при активни движения. Основното действие на бъзака е диуретично, антисептично, отхрачващо, улеснява отделянето на храчки при възпаления на дихателните пътища.

- **Бял имел – *Viscus albus*** – малък полупаразитен храст, вечно зелен, вилужно разклонен. Прикрепва се към растението гостоприемник посредством т.н. хаустории и използва от тях вода и минерални соли, а фотосинтезира самостоятелно. Плодът е топчеста бяла ягода с дребни лепкави семена. Среща се из цялата страна. Използват се листата. Съдържа витамин С, восъци, смолисти вещества, холин, ацетилхолин, флавоноиди танини, олеанолева киселина и

токсин с белтъчна природа — вискотоксин. Билката спомага за обогатяването на организма с калций, важен за костната система, регулира кръвното налягане (при хипертоници и хипотоници) и подобрява сърдечното здраве, премахва нарушенията в метаболизма. Лекува нередовна менструация, бъбречни заболявания, стерилитет при жените, бронхиална астма, нервни разстройства, изблици на паника и безпокойство, световъртеж, нарушено равновесие, безсъние, главоболие. Има кръвоспиращо и съсирващо действие.

- **Бял равнец - *Achillea millefolium*** - многогодишно тревисто растение. Расте из ливади и пасища, каменисти и тревисти места, изоставени ниви, край пътища и селища, вторично като плевел в посеви. Съдържа 0,1-0,5% етерично масло (азулен), горчиво вещество ахилеин, холин, танини, апигенин, слузни вещества, инулин, аскорбинова киселина и др. Противовъзпалителното действие се дължи главно на дъбилните вещества и етеричното масло. Азуленът може да се съдържа до 20% в маслото. Дрогата се прилага като ароматно и горчиво средство за възбуждане на апетита и за засилване на екскрецията на стомашните жлези при диспепсии и хиперацидитет. Повишава съсирваемостта на кръвта и действа кръвоспиращо при кръвоизливи (маточни и бъбречни), хемороиди, кървене от носа и венците, при лечение на рани. Действа адстринентно при диарии, стоматит, гингивит и противовъзпалително при гастрит, колит с диария и колики, възпаление на бъбреците и пикочния мехур, ревматизъм. Прилага се още като холеретично средство при дискинезии на жлъчния мехур и жълтеница. При предозиране са възможни отравяния.

- **Бял трън - *Silybium marianum*** – едногодишно или двугодишно растение с право, неразклонено или слабо разклонено стъбло, високо до 1,5 метра. Цветовете са в кошнички, пурпурночервени. Плодовете са с хвърчилки от бели власинки. Среща се по пътища и около изоставени сгради докъм 1300 м н.в. Използват се листата, корените и семената. Семената на белия трън съдържат 0,08% етерично масло, смоли, биогенни амини (тирамин, хистамин), флавоноиди, слузни вещества. Намира приложение при възпаление на черния дроб, жлъчните пътища и далака, при болки от жлъчни камъни и пясък и при хепатит.

- **Бяла бреза - *Betula alba*** – дърво с кора на характерни бели и черни петна. Листата са ромбовидни или сърцевидни, на дълги дръжки. Цветовете са събрани в реси. Плодът е крилато орехче. Среща се в цялата страна в иглолистни и широколистни гори, сечища и по скалистите места. Това е най-светлолюбивият широколистен вид. Изкачва се до 2000 м н.в. Използват се пъпките, кората, сокът рано напролет и листата. Листните пъпки съдържат етерично масло, смолисти вещества, сапонини. В листата се съдържат етерично масло, провитамин А, витамин С, никотинова киселина, горчиви вещества, сапонини, гликозиди, дъбилни вещества, захари и др. Корите съдържат етерично масло, дъбилни вещества, гликозиди, терпени и др. Действа пикочогонно и потогонно. Отвара от листата оказва противоревматично действие, спомага за изчистване на бъбреците от пясък, намалява пикочната киселина в кръвта, увеличава отделянето на жлъчен сок. Сокът от корени на брезата оказва общоукрепващо действие. Прилага се при пясък в бъбреците, пикочния и жлъчния мехур, при подагра, отоци, ревматизъм, атеросклероза, язвена болест.

- **Бяла върба - *Salix alba*** - едnodомно дърво, високо до 25-30 м, с широка корона и надлъжно напукана кора. Расте по влажни и блатисти места, край потоци, реки, блата и езера, из крайбрежните гори и храсталаци, заедно с други видове върби и тополи. Използва се във фитотерапевтичната практика. Кората съдържа алкалоида салицил, основна съставка на аскорбиновата киселина (аспирин), както и гликозиди, танини, оксалати, дъбилни вещества, флавоноиди, минерали и др. Прилага се при простудни заболявания, при ревматизъм, подагра, главоболие, при възпаление на пикочния мехур, при жлъчно-каменна болест и смущения в отделянето на жлъчен сок, при чернодробни заболявания, при възпаление на устата, гърлото, при пародонтоза, при изгаряне, при хемороиди, при потене на краката, при продължителна менструация, при кожни обриви, против пърхот.

- **Великденче - *Veronica officinalis*** - многогодишно тревисто влакнесто растение с тънко, пълзящо коренище. Среща се из цялата страна, особено в умерено влажните гористи и храсталачни места. Използва се във фитотерапевтичната практика. Дрогата от великденче съдържа гликозида аукубин, горчиви и дъбилни вещества, етерично масло, сапонини, органични киселини, смоли и др. Улеснява откашлянето и действа секретолитично при хронични бронхити и бронхиална астма. Притежава диуретично действие. Действието на дрогата е слабо.

- **Вратига - *Tanacetum vulgare*** - многогодишно тревисто растение. Расте из храсталачни места, разредени гори, горски покрайнини и поляни, из сечища, тревисти и каменисти места, като елемент на естествената растителност, по-рядко вторично по изоставени буренливи места. Среща се в разредени съобщества на дъб, бук, бял бор, смърч и други. Популациите са с мозаечна структура, на места значително плътни. Използва се във фитотерапевтичната практика. Билката съдържа горчиви вещества, флавоноиди, смоли, галова киселина и 1% етерично масло. Главна съставка на маслото е кетонът туйон (до 70% от маслото).

Вратигата тонизира гладката мускулатура. Прилага се при запек, язва на стомаха и дванадесетопръстника. Има противовъзпалително и болкоуспокояващо действие при колики и метеоризъм. Прилага се още при ставни болки, ревматизъм. Външно отвара от вратига се използва за миене на косата при пърхут и за бани при ревматизъм, при нервни разстройства, главоболие, подагра и др. Вратигата трябва да се използва само под лекарски контрол, тъй като дрогата от цветовете ѝ е токсична.

- **Вълнест напръстник - *Digitalis lanata*** - двегодишно до многогодишно тревисто растение. Расте по сухи до умерено влажни тревисти и каменисти места, из храсталациите и в крайнините на редките широколистни гори. Събират се листата през фазите пъпкуване и цъфтеж. Използват се във фитотерапевтичната практика и народна медицина. В листата се съдържат сърдечно действащи гликозиди, стероидни сапонини, флавоноиди, антрахинови гликозиди. Класическо средство за лечение на сърдечна слабост. Засилва работоспособността на сърдечния мускул, регулира сърдечния ритъм, увеличава количеството денонощна урина. За пръв път проф. Петър Николов доказва терапевтичните възможности на тази билка и приложението ѝ наред с **червения напръстник (*Digitalis purpurea*)** за лечение на хроничната сърдечна слабост, при различните видове аритмии, за подобряване на кръвообращението на сърцето и като пикочогонно средство при воднянка. Употреба само под контрол на лекар - при предозиране са възможни отравяния!

- **Върбинка - *Verbena officinalis*** - многогодишно тревисто растение с изправени или възходящи стъбла. Среща се във всички части на страната. Расте по влажни и умерено влажни и буренливи места в низините и планините, до към 1000 м н.в. Използва се в официалната и народната медицина. Върбинката съдържа етерично масло аромат на камфор, витамин С, фитонициди, алкалоиди, каротин, гликозиди, терпентини, дъбилни и горчиви вещества, танини, слюз, танини и др. Премахва умората и отпадналостта, действа тонизиращо на простатата, противотемпературно действие при простуда и грип, противоалергично, диуретично при задържане на течности в организма, засилва млечната секреция при кърмачки, при пясък и камъни в бъбреците и пикочния мехур, при анемия, при чернодробни заболявания, при атеросклероза, при кожни обриви, лишеи и трудно зарастващи рани, като антиоксидант при ендокринни и неврологични проблеми, при болезнена или нередовна менструация, стимулира храносмилането, стимулира метаболизма.

- **Глог червен (обикновен) - *Crataegus monogyna*** - бодлив храст. Среща се из цялата страна до към 1500 м н.в. Расте из храсталаци и гори, край пътеките в цялата страна. Умерено светлолюбив мезофит. Плодоноси предишно на открито. Използва се в официалната и народната медицина. В листата на глога се съдържат различни активни съставки хиперозит, кверцетин, витексин, кафена и хлорогенова киселина, левкоцианидин, катехин и др. Използва се за лечение на сърдечно-съдови заболявания – леки форми на хипертония, сърдечни неврози, гръдна жаба, атеросклероза, безсъние, нервна възбуда, повишена функция на щитовидната жлеза и др. Използва се при лечението на синдрома на сърдечно-съдовата недостатъчност, стабилизира сърдечно-съдовия ритъм и намалява риска от поява на аритмия, използва се с превантивна цел от всички, които претоварват сърцето си, подобрява кръвообращението в кръвоносните съдове, които снабдяват сърдечния мускул, подобрява кръвообращението на крайниците, справя се със свободните радикали благодарение на своите антиоксидантни свойства, глогът се бори успешно и с друго сърдечно-съдово заболяване – ангина пекторис. Глогът може да бъде полезен и в процеса на възстановяване след прекаран инфаркт.

- **Глухарче – *Taraxacum officinale*** - многогодишно тревисто растение с млечен сок. Расте повсеместно по песъчливи места, из ливади и пасища, край пътищата, по зелените площи на паркове и градини. Използват се коренът, листата и млечния сок. Всички части съдържат тритерпени, стероли и каучукови вещества. Корените съдържат още гликозиди, инулин, фенолни киселини, а листата и цветовете – каротиноиди, флавоноиди, витамините В₂ и С, провитамин А. Действа жлъчегонно, жлъчетворно, общо тонизиращо, пикочогонно. Подобрява функцията на стомашните жлези и увеличава стомашната секреция, като по такъв начин възбужда апетита, засилва чревната перисталтика, повишава обмяната на веществата, увеличава денонощното количество урина, увеличава кърмата. Намалява холестерола. Прилага се при жлъчнокаменна и бъбречнокаменна болест, когато камъните са много дребни, при възпаление на жлъчния мехур и бъбречните легенчета, при запек, атеросклероза, анемия, липса на апетит, затлъстяване, пролетна умора, гнойни циреи (фурункулоза), брадавици, кожни болести и др.

- **Голо изсипливче - *Herniaria glabra*** - едногодишно или двугодишно растение. Расте по песъчливи, тревисти и скалисти места, свежи до влажни. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол. Съдържа сапонините херниарин (около 3%) и малко количество херниарова киселина (производно на тритерпеновите сапонини), кумарина метилумбелиферон (също наричан херниарин), танини, флавоноиди, минерални вещества и

около 0,6% етерично масло. Тези вещества са причина за основното действие на дрогата, което е диуретично и спазмолитично. Освен отбелязаното заслужава внимание и присъствието на дъбилни вещества и на антоциани, които съставки несъмнено допринасят за адстрингиращия и противовъзпалителния ефект на дрогата, който е на по-заден план.

- **Голяма телчарка - *Polygala major*** - многогодишно тревисто растение. Расте из ливади, по тревисти места и в храсталаци (по-често на варовит терен). Използва се във фитотерапевтичната практика. Билката съдържа сапонинови вещества, гликозиди, танини, микроелементи и др. Основното ѝ действие е отхрачващо. Билката спомага за втечняване на храчките и по-лесното им изхвърляне. Подпомага възстановяването на увредената лигавица не само на бронхите и трахеята, но също на стомашно-чревния тракт, и бъбречните пътища. Възбужда стомашната секреция. Прилага се при остър и хроничен бронхит, бронхиална астма, бронхиектазии, белодробен емфизем, коремни колики, безапетитие, за увеличаване на кърмата, за бързо заздравяване на рани и екземи.

- **Горска ягода - *Fragaria vesca*** - многогодишно тревисто растение с хоризонтално или косо люспесто коренище. Расте масово в разсветлените гори, също из храсталаци, сечища и тревисти места и по-рядко по поляните сред горите. Плодоноси през юни - септември и се размножава предимно вегетативно чрез столови. Възобновителния ритъм е добър, дори в условията на ползване. Плодовете съдържат пектин, захари, аскорбинова киселина, флавоноиди, антоциани, танини, фосфати, органични киселини и др. В листата се съдържат следи от алкалоиди, витамин С, етерично масло, флавоноиди, танини, силициева киселина и др. Действа противовъзпалително и пикочогонно. Експериментално е установено, че листата от билката подобряват работата на сърцето и понижават кръвното налягане. Тонизират също маточната мускулатура. Освен незаменимите органолептични качества, плодовете на ягодата притежават лечебно действие при хронично възпаление на черния дроб и увеличават отделянето на жлъчен сок. Добър ефект оказва при стомашно-чревни (диария, хроничен колит), чернодробни и жлъчни заболявания. В народната медицина горската ягода се използва с успех за лечение на пясък в жлъчния мехур и в бъбреците, при анемия и хемороиди. Понякога ягодата причинява уртикариални обриви.

- **Горски енчез – *Solidago virga-aurea*** – многогодишно тревисто растение с късо коренище. Стъблото му е изправено, преминава в крилата дръжка. Цветовете са събрани в цилиндрични кошнички, в гроздовидно или метличесто съцветие. Плодът е ресничеста хвърчилка. Коренището е възлесто. Расте из храсталаци и редки гори, по тревисти и скални места докъм 2300 м н.в. Използва се цялото растение. Билката притежава подчертано пикочогонно и затягащо действие. Проявява и кръвоспиращи свойства. Прилага се като средство при бъбречни страдания – хронични нефрити, албумин в урината, при застой на течности в организма, увеличение на простатата, диарии, захарна болест, кръвохращене, при чернодробни заболявания, неволно напикаване, силна и продължителна менструация. Препоръчва се като диуретично средство при смущения в обмяната на пикочната киселина, при ревматизъм, подагра и отоци. Пресни или изсушени листа се използват за налагане на гнойни рани.

- **Градско омайниче - *Geum urbanum*** - многогодишно тревисто растение. Среща се в цялата страна. Расте из храсталаци, по сенчести места, в покрайнините на горите, по поляни, край селища и сгради, по изоставени места и други. Използва се във фитотерапевтичната практика. Коренището на градското омайниче е богато на дъбилни вещества, скорбяла, захари и багрилни вещества, съдържа етерично масло, в състава на което влиза евгенол, на който се дължи приятната му карамфилова миризма. В надземните части също има дъбилни вещества и флавоноиди. Градското омайниче действа затягащо, нервоуспокояващо, свиващо кръвоносните съдове. Билката се прилага при нервни заболявания, диария, дизентерия, хемороиди. В българската народна медицина корените на омайничето се употребяват и при лошо храносмилане, повръщане, бяло течение, газове, чревни и стомашни болки, при нерви и др. Използва се при кървящи венци, възпаление на стомаха, за успокояване и заздравяване на рани. Външно билката се прилага за компреси при възпаление на очите, за жабурене при кръвотечение от венците и за промивки при бяло течение. Може да се използва за ароматизиране на вина, за боядисване на вълна в кафяв цвят, за дъбене на кожи.

- **Гръмотрън обикновен (бодлив) - *Ononis spinosa*** - многогодишно тревисто растение. Расте из цялата страна по сухите, тревисти и пясъчливи места, по бреговете на реките, докъм 1500 м н.в., из покрайнините на горите и из храсталаци на добре осветени места. Вторично се среща като плевел из ниви, зеленчукови и овощни градини и лозя. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол. Корените съдържат 0,20% етерично масло, нишесте, захари, смоли, дъбилни вещества и до 10% минерални соли. Смята се, че биологично активните вещества са изофлавоновите гликозиди ононин, който при хидролиза се разлага на агликоната формононетин и глюкоза, и оноспин. Сладкият вкус се дължи на гликозида ононид. Корените имат пикочогонно и противовъзпалително действие. Прилагат се при отоци,

камъни и пясък в бъбреците и пикочния мехур, хронични възпаления на пикочните пътища, ревматизъм, подагра, кожни обриви и др.

- **Дебрянка – *Sanicula europaea*** – многогодишно тревисто растение с изправено, гладко, тънко стъбло. Коренището е възлесто и нишковидно. Цветовете са събрани в сложен сенник. Има силен мирис и горчив вкус. Надземните части на растението съдържат етерично масло, един кристален сапонин, дъбилни вещества, смоли, горчиви вещества, калиеви соли, витамин С. Съдържат също ябълчна, лимонена, малонова и оксалова киселина. Коренищата заедно с корените съдържат малко етерично масло, дъбилни и горчиви вещества и други още неуточнени съставки. Напоследък от подземните части на билката е изолиран алантоин в кристален вид и смес от сапонини, от която след хидролиза е получен сапогенин. От билката също е изолиран един сапонин с противомикробно действие. Установено е също, че сапонините, изолирани от листата и корените на билката, имат бактерицидно действие. Изолиран е също сапогенол. Изолирани са и квантитативно са доказани хлорогенова и розмаринова киселина. Използва се цялото растение като изстискан сок за спиране на кръвенето или като запарка за вътрешни кръвоизливи.

- **Дива тиква - *Bryonia alba*** - многогодишно тревисто еднородно (рядко двудомно) растение с грудковидно задебелен, жълтеникаво-белезникав корен. Расте из храсталаци и край пътища, предимно по влажни местообитания, из ниви и синори от морското равнище до към 1000 м н.в. Отровно. Използва се във фитотерапията. Употребява се само под лекарски контрол. Корените съдържат гликозиди, смоли, органични киселини, етерично масло, ферменти и др. Има слабително и пикочогонно действие. Наличието на етерично масло осигурява антисептично (противомикробно) действие. От корените на дивата тиква напоследък са изолирани активни вещества, на които се приписва противотуморно действие. В много малки дози и внимателно, се използва като слабително средство, а също и за увеличаване отделянето на урина. В големи дози дразни силно чревната лигавица и може да предизвика диарии и възпаление на бъбреците. Заслужава внимание действието на билката при възпаление на лимфните възли, плеврити, ревматизъм и подагра, както и при глисти. Във ветеринарната практика се използва за лечение на болестта гърлица при свинете.

- **Дилянка – *Valeriana officinalis*** – многогодишно тревисто растение от семейство Двусемеделни. Стъблото му е право, надлъжно набраздено, цилиндрично и достига до височина 1,5-2 м. Листата му са сложни, перести с 3 до 26 двойки линейно – ланцетни листчета. Цветовете са бледорозови и са събрани в щитовидни полусенници. Коренището е дебело и късо, отвътре е кухо и вертикално. От основата му излизат многобройни снопчести и надебелени коренчета. Лечебно растение използвано още от дълбока древност. Използват се корените заедно с коренищата. Корените на дилянката се вадят, когато надземните стебла започват да изсъхват. Изсушените корени са светлокафяви, с характерен мирис и сладникаво-горчив вкус. Характерният мирис се появява при сушенето. Дилянката съдържа етерично масло, алкалоиди, изовалерианова киселина, борнеол, миртенол, камфен, сесквитерпени, лимонен, холин, гликозиди, хлорогенова киселина, ензими, захари, скорбяла, дъбилни и смолисти вещества, флавоноиди и др. Действа успокоително при безсъние и нервна възбуда, при нервна и психическа преумора, при чревни и жлъчни спазми, при епилепсия, премахва сърдечни спазми, нормализира сърдечния ритъм, понижава кръвното налягане, при болезнена менструация, при критическа възраст, при базедова болест, при мигрена, при неврози.

- **Дяволска уста - *Leonurus cardiaca*** - многогодишно тревисто растение с вдървеняло коренище. Среща се като рудерално растение, единично или образува по-големи групи край селища, бунища, пътища, в края на синурите, сред храсталаци, пасища и горски поляни. Използва се в официалната и народната медицина. Съдържа етерични масла, алкалоиди, флавонолови гликозиди, сапонини, дъбилни вещества, смоли, плодови киселини, витамин С и др. Действа успокояващо, противогърчово, антиаритмично. Билката разширява кръвоносните съдове, регулира сърдечната дейност, понижава кръвното налягане, премахва гърчовите състояния, при сърцебиене води до нормализиране на сърдечната честота, притежава кръвоспиращо действие, увеличава отделянето на урина. Прилага се при безсъние, невроза, неврастения, сърдечна невроза, критическа възраст, високо кръвно налягане в началния стадий, безплодие, умствена преумора, оточни състояния, гуша, болезнена менструация, анемия, главоболие и др.

- **Елшовиден зърнастец - *Frangula alnus*** - храст, висок 1-3 м, или дърво, високо 5-7 м. Расте из влажните, крайречни храсталаци и редки горички, край блата, реки и потоци. Среща се рядко в низините и планините из цялата страна до 1000 м н.в. Събира се кората през април-май и зрелите плодове последователно през август и септември. Използват се във фитотерапевтичната практика. Корите съдържат антрахинови и антранолови глюкозиди, смолисти вещества, захари, дъбилни вещества, багрила, горчиви вещества, етерично масло и др. Има очистително действие. Билката усилва перисталтиката на дебелото черво, без да дразни лигавицата на тънките черва. Затова корите на зърнастеца се считат за нежно

слабително средство, подходящо за тежко болни и бременни. По своето действие зърнастецът е сходен с ревена и александрийския лист. Прилага се при хроничен запек, лениви черва, запек при бременни, хемороиди, чернодробни заболявания и др.

- **Еньовче - *Galium odoratum*** - многогодишно тревисто растение, с дълго, разклонено коренище. Расте по умерено сухи или умерено влажни тревисти места, из ливади и пасища, често с нарушен тревостой, в горски поляни, покрай ниви и пътища. Използва се в народната медицина. Съдържа кумарини, флавоноиди, танини и иридоиди - главно глюкозида асперулозид. Стръковете от еньовче имат диуретично, адстрингентно и противовъзпалително действие. Използва се при стомашно-чревни заболявания и др.

- **Живениче - *Scrophularia nodosa*** - многогодишно тревисто растение с подземно хоризонтално коренище с грудки. Расте из горски, влажни, сенчести места, изкопи, край пътища, по заливни крайречни тераси. Сенкоиздръжлив мезофит. Събират се коренища след узряване на плодовете. Използват се във фитотерапевтичната практика. Употребява се само под лекарски контрол. Възбужда апетита, действа против гуша, повлиява скрофули, използва се против рак и бяс, има противовъзпалително и противохемороидално действие, кардиотонично действие - усилва сърдечната дейност и увеличава диурезата, използва се за лечението на хронична съдова недостатъчност, сърдечна невроза, тиреотоксикоза, струма, екзема, краста, кожни обриви от неустановено естество, брадавици.

- **Жълт кантарион (звъника) - *Hypericum perforatum*** - многогодишно тревисто растение с хоризонтално, пълзящо коренище. Расте по сухи, тревисти, каменисти и храсталачни месторастения, в разредени гори и сечища, по необработваеми места, край пътища. Светлолюбив ксерофит - ксеромезофит. Събира се горната част на стъблото с листата и цветовете. Използва се във фармацевтичната промишленост, фитотерапевтичната практика, в ликьорената и кожухарската промишленост. Най-много употребяваната в България билка. Цветовете на звъниката съдържат антраценови производни (хиперицин, псевдохиперицин), флавоноиди (хиперозид, рутин, кверцетин, кверцитрин, изокверцитрин, мирицетин, левкоделфинидин), дъбилни вещества, етерични масла (гераниол, цинеол, Р-пинени), каротиноиди, витамин С и др. Най-важният ефект на звъниката е влиянието върху нивото на серотонин в централната нервна сисетма. Този ефект се дължи преди всичко на хиперицина и по тази причина звъниката се счита за растителен антидепресант и се използва при състояния свързани с нервни разстройства. Растението притежава също противовъзпалително, спазмолитично, укрепващо, антисептично, и репаративно свойство. Ето защо неговото използване е ефективно при лечението на язви, абсцеси, изгаряния, пиодермии, ринит, синусит, стоматит, хемороиди, заболявания на дихателната и пикочо-половата система. Звъниката подобрява апетита, стимулира секретарната функция на стомашните жлези, оказва жлъчогонно действие. Притежава фотосенсибилизиращи свойства, което трябва да се има пред вид при съответната чувствителност. От друга страна звъниката може да се използва при лечение на витилиго.

- **Жълта комунига – *Melilotus officinalis*** – среща се из цялата страна. Расте по сухи стърнища, в тревисти местности, храсталаци, покрай реките и нивите. Стръковете се берат през периода от май до август. Съдържат кумарини, гликозиди, флавоноиди, дъбилни вещества, слузести вещества, смоли и др. Билката притежава противосъсирващо, нервноуспокояващо, болкоуспокояващо и омекчително действие. Пречи на съсирването на кръвта, оказва противовъзпалително действие, удължава съня, предотвратява гърчовите състояния, влияе благоприятно върху черния дроб. Приложена външно подпомага зарастването на рани, циреи и др. Използва се при неврози, неврастения, хистерия, критическа възраст, при катар на горните дихателни пътища, болки в пикочния мехур и бъбреците, чревни колики и газове, мигрена, главоболие, вследствие на високо кръвно налягане, при гнойни рани, при циреи, фурункули, отоци при ревматизъм, болезнена менструация, подагра.

- **Жълтуга – *Genista tinctoria*** – силно разклонен храст или полухраст, достигащ височина 30-60 см. Цветовете са жълти, събрани в рехави, гроздовидни съцветия. Плодът е дълъг тъмнокафяв боб. Расте из храсталаци и просветлени гори до 1500 м н.в. в цялата страна. Използват се цъфтящите и облистени връхни части. Съдържа алкалоиди от хинолизидиновата група (цитизин, N-метилцитизин, анагириин и др.) и флавоноиди (генистеин, генистин, лутеолин, даидзеин и др.). Основно действие - диуретично, лаксативно. Диуретичният му ефект определя използването му при лечение на бъбречнокаменна болест, както и камъни в пикочния мехур. Растението притежава също и лаксативен ефект. Както диуретичният, така и лаксативният ефект на растението се дължи на лутеолина. Алкалоида цитизин притежава аналептичен ефект. Той повишава артериалното кръвно налягане и възбужда дишането. Макар и рядко, растението може да се използва и с такава цел. Според Попов (1967), както и според Гамерман и Юркевич (1965) растението се използва и при лечение на някои чернодробни заболявания. Нежелани ефекти - при поемане на големи количества от растението може да се развие никотиноподобно

отравяне поради съдържанието на цитизин в него. Това задължава използването му да става предпазливо.

- **Жълтурче - *Ranunculus acris*** - многогодишно тревисто растение. Расте по влажни ливади, из храсталаците и широколистните гори. Сенкоиздръжлив вид, с известно предпочитание към разсветлените места. Използва се в народната медицина за лечение на маясъл, подагра, кожни обриви и ревматизъм. Билката има противобактериално действие. Употребява се при главоболие, ревматизъм, невралгия, подагра, малокръвие. Външно билката се употребява за бани при ревматизъм, трудно зарастващи и гноини рани, подагра и хемороиди. Лечението се прилага при строго лекарско предписание, защото растението е отровно.

- **Зимзелен – *Vinca minor*** – многогодишно тревисто растение с пълзящо стъбла. Листата са вечнозелени, кожести. Цветовете са синьо-виолетови. Среща се из храсталаци и по-сухи каменливи места, предимно по варовити терени в цялата страна до 1300 м н.в. Отглежда се като декоративно растение. Използват се листата. Те съдържат алкалоиди, танини, флавоноиди, горчиво вещество и др. Действа хипотензивно, т.е. понижава кръвното налягане, благодарение разширяването на кръвоносните съдове, едновременно притежава успокояващо и слабо пикочогонно действие, понижава кръвната захар. Има данни, че притежава и кръвосъсирващо действие. Прилага се при високо кръвно налягане, при мозъчно-съдова склероза, при кръвотечения и др.

- **Змийско мляко - *Chelidonium majus*** - многогодишно тревисто растение с гъст, оранжев, млечен сок. Расте на каменисти, сенчести или открити влажни места, в храсталаци, на рудерализирани места край селища и в тях, в разредени гори, градини, по изоставени места до 1500 м н.в. Събират се надземните части във фаза на цъфтеж и в началото на плодообразуването. Използват се във фитотерапията, народната медицина. Приложението му във фитотерапията изисква лекарски контрол. Билката съдържа изохинолинови алкалоиди, флавоноиди, органични киселини, витамин С и др. Увеличава жлъчната секреция, действа обезболяващо и успокоително. Наличието на различни алкалоиди стимулира образуването и отделянето на жлъчен, слюнчен и стомашен сок и усилва чревната перисталтика. Повишава се тонусът на маточната мускулатура. Наблюдава се умерено пикочогонно действие. Змийското мляко оказва спазмолитичен ефект върху жлъчните пътища, но този ефект е по-изразен при сок от свежо растение, докато при престояла повече от една година билка действието е почти два пъти по-слабо. Билката стимулира и функцията на черния дроб. Някои сравняват действието на змийското мляко с това на морфина, тъй като има успокояващо действие. Но за разлика от последния, към билката няма пристрастяване. Използва се при чернодробни и жлъчни заболявания (жлъчни камъни, пясък, жълтеница), при гастрити, диарии, смущения в храносмилането. В народната медицина билката се употребява при глисти, подагра, хемороиди, нередовна менструация и др. Има данни, че пресният сок влияе благоприятно при псориазис, екземи, рак на кожата, брадавици и др.

- **Зърника – *Rhamnus catharticus*** – храст или неголямо дърво, с къси клонки, някои от които бодливи. Цветовете са зеленикави, по 10-15 в пазвите на листата. Плодът е сочен, костилков, черен и лъскав. Среща се из храсталаци, край реките, докъм 1200 м н.в. Цъфти през юни. В медицината се използват плода, листата и кората. Прясната кора съдържа предимно димерни, редуцирани производни на антрона и антраиола, които дразнят стомашната лигавица и предизвикват гадене и повръщане. След изсушаване и отлежаване те претърпяват редица промени, като окисление, ензимна хидролиза и др. Престоялата кора съдържа мономерния антрахинонов гликозид глюкофранулин — до 7%, който е главната действаща съставка на кората, гликозида франгулин и малки количества свободен франгула-емодин, хризофанол, рамноцерин, фитостероловия алкохол рамнол и горчиви вещества. Освен тези съединения се съдържат около 10% дъбилни вещества, органични киселини, етерично масло (следи). Билката притежава слабително или очистително действие в зависимост от дозата. Има и жлъчегонно действие. Най-добър ефект се получава при атоничен хроничен запек. Слабителното действие отслабва при продължителна употреба на билката едновременно с настъпване на токсични прояви — безсилие, мускулна слабост, обезводняване на организма, диарии. Може да се предизвика аборт.

- **Изтравниче – *Asplenium trichomanes*** – многогодишна папрат с пълзящо, туфеско коренище, покрито с кафяви люспи и власинки. Разпространено е по влажни, сенчести и каменливи терени и скални пукнатини. В медицината се използва надземната част и коренището. Обикновеното изтравниче съдържа етерично масло, захар, танин, клей, и др. В надземната част на билката са установени аминокиселините ацетилорнитин, гама-окси-алфа-аминопимелинова киселина и нейният лактон. Отвара от листата му се използва като успокоително средство при силна уплаха. Използва се и като средство за лечение на косопад. Под формата на отвара билката лекува фебрилни заболявания, също е от полза при кашлица, хроничен катар, дрезгав глас, грип, астма, и т.н. Също така е ефикасна при плеврит. Стръковете на билката се прилагат като отхрачващо средство.

- **Кисел трън – *Berberis vulgaris*** - бодлив, силно разклонен храст, висок до 3 метра. Клоните са покрити с триделни и петделни бодли. Плодът е червена, продълговата ягода и заедно с листата има кисел вкус. Расте по сухи и каменливи места, в изредени гори и храсталаци до 1900 м н.в. Използват се листата, плодовете и кората на корените. Прилага се при чернодробни и жлъчни заболявания и при възпаление на бъбреците и пикочния мехур. Установено е, че декокти (отвари) и тинктури от коренови кори на киселия трън, както и тоталната алкалоидна смес стимулират жлъчната секреция, повишават диурезата, увеличават тонуса и перисталтичната дейност на гладката мускулатура на храносмилателния тракт и съкращенията на матката, забавят сърдечната дейност и понижават краткотрайно кръвното налягане. Алкалоидите с протоберберинова структура (берберин, берберубин, колумбамин, палматин и ятроризин) упражняват широка гама от ефекти. Действайки върху централната нервна система, киселият трън потиска спонтанната активност, намалява мускулния тонус, удължава хексобарбиталовия сън. Алкалоидите на киселия трън оказват стимулиращо производството на билирубин и жлъчни киселини влияние, повишават жлъчния ток и съкращават жлъчния мехур. Най-подчертан жлъчкогонен ефект притежава берберинът, следван от бербамина, а най-продължителен - оксиакантинът. Гладката мускулатура на храносмилателния тракт и матката под влияние на алкалоидите на киселия трън повишават тонуса и съкратителната си активност. На техен фон влиянието на ацетилхолина се усилва. На кръвното налягане киселият трън оказва слабо и преходно понижаващо действие. Апорфин-бисбензиловите бази (бербамин, оксиакантин и изотетрандрин) като димерни алкалоиди оказват цитостатично действие, понижават значително и продължително кръвното налягане, упражняват отрицателен ино- и хронотропен ефект върху сърцето, стимулират съкращенията на чревната гладка мускулатура.

- **Киселица – *Malus silvestris*** – високо до 15 м дърво, има широка корона и тъмнозелени, широко леко назъбени елиптически листа. Цветовете са бели до бледорозови, ароматни, събрани по 5-6 в сенници. Плодовете са топчести, зелено-жълти, тръпчивокисели с 2-3 см в диаметър. У нас се среща като единично дърво в равнините. Понася добре засушаванията и градските условия. Изисква плодородна, умерено влажна почва. В практиката се използва за единични и групови засаждания. Дивите ябълки се консумират по същият начин, както и култивираните. Ядат се сурови, след като се обелят, или сготвят. Прекалено са твърди, така че е по-добре да се сварят или изпекат, като след това се пасират. С кашата може да се овкусят и други храни, използвайки я като заместител на захарта. Ако се налага да се съхраняват за по-дълъг период – нарязват се на тънки резенчета и се изсушават. Те са добър източник на витамини.

- **Коприва обикновена – *Urtica dioica*** – многогодишно тревисто растение, достигащо на височина до 200 см, с дълго пълзящо разклонено коренище. Расте по слънчеви, закътани и влажни места. У нас се среща като диворастваща в цялата страна. Копривата не е капризно растение, което вирее на всякакъв тип почви, с изключение на блатистите и мочурливи тежки глинести почви. С лечебна цел се използват свежите листа, стръковете и корените. Копривата е богата на витамини – А, В, С, D, Е и К, минерали, дъбилни вещества, протеини, захари, пантотенова киселина, аминокиселини, каротиноиди, ферменти, хлорофил, багрилни вещества, ситостерол, хистамин, нишесте и минерални соли – калций, манган, желязо, калий, цинк, магнезий и мед. Има усилващо, кръвоспиращо и противовъзпалително действие. Благоприятствува регенеративните процеси, стимулира епителизацията и грануляцията, ускорява заздравяването на рани, включително и на язвени ниши. Подобрява обменните процеси, понижават кръвната захар, увеличават млякото у кърмачките, действа обезболяващо при жлъчни, чернодробни и ревматични заболявания, действа кръвоспиращо. Използва се при анемия, общо изтощение, безапетитие, кръвотечение, кървящи хемороиди, захарна болест, разширени вени и варикозни язви, бавно заздравяващи рани, продължителна и обилна менструация, ревматични болки, жлъчно-чернодробни оплаквания, косопад и др.

- **Кукувича прежда - *Cuscuta europaea*** - едногодишно безхлорофилно паразитно растение, увиващо се около гостоприемника и прикрепващо се за него. Паразитира по различни тревисти растения и храсти. Използва се във фитотерапевтичната практика. Съдържа около 6% танини, глюкозида кускутин, флавоноиди, флавофени, лейкоантоциани и неутрицирано вещество с пургативно действие. Основното действие е пургативно, диуретично, болкоуспокояващо. Растението е използвано като лаксативно, диуретично и болкоуспокояващо средство, а в тибетската медицина — и за кръвоспиране. Прилага се при стомашно-чревни заболявания. Външно – за бани при кожни заболявания.

- **Къпина - *Rubus sp.*** – подрод храсти от сем. Розоцветни. В България растат 45 – 50 вида, предимно в равнинни местности, по сухи хълмове, гори, сечища, храсталаци и по скалистите части на планините. Стъблата са бодливи, пълзящи, дъговидно извити, до 2 м височина. Листата са текоперести. Цветовете са бели или розови. Плодът е сборен, съставен от многобройни орехчета, тъмночервен до черен след като узрее. Използват се неразтворените цветове, корените (*Radix Rubi fruticosi*), листата (*Folia Rubi fruticosi*) и плодовете (*Fructus Rubi*)

fruticosi). Съставът на корените не е добре проучен, листата съдържат 5 — 14% танини, флавоноиди, витамин С, органични киселини, слузиз и следи от етерично масло. Плодовете съдържат органични киселини (предимно лимонена), захари, пектини, слузи, антоциани, белтъчини и др. Основното действие е адстрингентно, запичащо, противовъзпалително. Експериментално е установено, че водни извлеци от листа на къпина имат силно виростатично действие спрямо херпес-вирусите и умерено цитотоксично действие.

- **Кървавочервен здравец – *Geranium sanguineum*** – многогодишно тревисто растение с вечнозелени, силно нарязани листа и разклонено коренище. Расте по сухи, тревисти и каменливи места, из храсталаци и горски поляни по цялата страна почти до 2000 м н.в. Използва се коренището. В кръвния здравец се съдържат етерично масло, танини, дъбилни и лепкави вещества, слюз, смоли, нишесте, пектин, захар, витамин С, провитамин А и др. Има кръвоспиращо и капиляроукрепващо действие, прилага се при гастрити, колити, диария, при кожни възпаления, сърбежи, фистули, рани, бяло течение, хемороиди, възпаление на дебелото черво, при злокачествени заболявания на кръвоотворните органи.

- **Лайка – *Matricaria chamomilla*** - едногодишно тревисто растение с изправено и силно разклонено в горната част стъбло. Съцветието е кошничка. Расте по сухи места, пасища, бедни почви, като плевел в пролетните култури до около 1200 м н.в. Използват се кошничките. Цветът от лайка е богат на етерично масло. То съдържа голямо количество парафин и сесквитерпени от кадиненов тип (около 10%), както и каприлова, нонилова и изовалерианова киселина. Главните му съставки са бизаболол и неговите кислородни производни фарнезен и хамазулен, съдържащи се във вариращи количества - от 1 до 15%. Дрогата е богата още на кумарини, флавонови гликозиди, слузни вещества, никотинова киселина, салицилова киселина, глицериди на олеиновата, палмитиновата, стеариновата и линоловата киселина, каротин, витамин С и горчиви вещества. Лайката е мощно лечебно средство поради богатия си състав на полезни вещества. Етеричното масло на лайката има противовъзпалително и омекчаващо действие. Използва се при заболявания на храносмилателния път - колики в стомаха и червата, гастрит, колит, метеоризъм, стоматит, гингивит, и при възпалителни процеси на дихателните пътища - тонзилит, фарингит, ларингит (инхалация с парите на маслото). Външно за промивка се прилага при възпаление на лигавицата на очите, на матката и при хемороиди. Има благоприятен ефект при възпалителни процеси, камъни в бъбреците и пикочния мехур. Етеричното масло увеличава броя на сърдечните съкращения и разширява съдовете на главния мозък. Гликозидите засилват отделянето на стомашен и чревен сок, повишават отделянето на жлъчен сок и подобряват апетита. Флавоноидите и кумарините показват умерено спазмолитично действие. Хамазуленът има добре изразено противоязвено действие (при астма) и местно анестетично действие. Той влияе благотворно и върху обмяната на веществата в организма. При варене се разпада, затова дрогата се употребява под форма на запарка или студен извлек. Запарка от цветовете на лайката под форма на компреси се употребява при трудно заздравяващи рани. Лайката намира приложение и като потогонно средство при лечение на бронхиална астма, ревматизъм, невралгични болки, алергични гастрити, колити, нервна възбудимост, епилепсия, главоболие, компреси при мокри екземи, отоци, болезнена менструация, маточни кръвоизливи, потене на краката и др.

- **Левурда (мечи лук) – *Allium ursinum*** - многогодишно тревисто луковично растение. Стъблото е тристенно, обхванато в основата от листни влагалища. Листата са две. Съцветието е полукълбовиден сенник. Цветовете са бели, плодът е тригнездна кутийка. Расте из сенчести, широколистни гори в цялата страна докъм 1200 м н.в. Използват се луковиците. Луковиците съдържат етерично масло, слузни вещества, минерални соли, захари, антибиотика алицин, витамини и др. Има противомикробно и антисклеротично действие. Екстракт от билката оказва потискащо действие върху развитието на едни от най-честите причинители на стомашно-чревните инфекции. Сокът от пресни луковици предизвиква значително понижение на серумния холестерол. При продължителна употреба се констатира понижение на кръвното налягане. Екстрактът има предпазно действие и срещу оловно отравяне. Сокът се препоръчва като укрепващо средство поради наличието на витамини. Притежава противоглистно действие спрямо острици. Външно приложен действа много добре при гноини рани. Използва се при бактериални чревни инфекции с разстройство, при острици, при високо кръвно налягане и високи стойности на серумния холестерол, при опасност от оловно отравяне. Билката е противоязвено средство при язвена болест и гастрити.

- **Лечебен росопас - *Fumaria officinalis*** - едногодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, изоставени и рудерални местообитания, по угари и като плевел в градини, лозя и окопни култури. Светлолюбив, студеноустойчив мезофит. Използва се във фитотерапевтичната практика под лекарски контрол. Съдържа алкалоиди, фумарова киселина, слузни, смолисти и горчиви вещества и др. Има жлъчегонно, спазмолитично и обезболяващо действие. Билката подпомага изпразването на жлъчния мехур, като разхлабва гладката мускулатура на жлъчните пътища. Подобно действие оказва и по отношение на пикочните пътища. Отстранява лошия

дъх от устата, повишава в умерена степен пониженото кръвно налягане, увеличава количеството на отделената урина за едно денонощие, усилва потоотделянето. Повишава тонуса на маточната мускулатура, намалява теглото. Прилага се при жлъчни колики, язва на стомаха, мигрена, хроничен запек, хемороиди, газове, затруднение в уринирането, лош дъх в устата, ниско кръвно налягане, затлъстяване.

- **Лечебна иглика - *Primula veris*** - многогодишно тревисто растение. Расте из храсталаци, по горски поляни, покрайнините и в разредените широколистни гори, а на места навлиза и в иглолистния пояс. Събират се листата, цветовете и коренищата. Използват се във фитотерапевтичната практика и за приготвяне на фитопрепарати. В корените са налични сапонини, етерично масло (до 0,08%) и гликозидите примулаверин (примулаверозид) и примверин (примверозид), примулагенин А, примулагенин D и волемит, както и естери на салициловата киселина. В листата на игликата се съдържат сапонини (около 2%), а в цветовете са налични сапонини и флавоноиди. Във всички части на игликата има аскорбинова киселина, примулова киселина и каротин, който е най-много в листата – до 3мг/100 г изсушени листа и подпомага имунната система. Действието на билката се дължи основно на сапонините, чието откашлечно и отхрачващо действие е доказано при заболявания като бронхиален катар, коклюш, астма, респираторни заболявания, грип. Наличието на салицилова киселина е причина игликата да се прилага за облекчаване болките при ревматизъм. Препарати, в които е вложена лечебна иглика действат успокоително при безсъние, неврози, епилепсия и други нервни неразположения. Билката проявява меко диуретично и слабително действие и може да се прилага при отоци и запек, подагра, но е желателно това да става под контрол на специалист.

- **Лечебна комунига - *Melilotus officinalis*** - двугодишно растение. Расте по влажни тревисти места в границите на естествената растителност или по нарушени терени край пътища и селища, в низините и предпланините до към 800 м н.в. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол. В прясното растение се съдържат кумаринови гликозиди, които при сушенето се разпадат и отделят кумарин. Дрогата съдържа още флавоноиди, дъбилни вещества и смоли. Комунигата успокоява централната нервна система, има сънотворно и болкоуспокояващо действие. Освен това тя има спазмолитично и противосъсирващо действие. Прилага се при повишена възбуда на нервната система, при неврастения, хистерия, нервни припадъци, безсъние, главоболие, климактерични нервни оплаквания. Използва се от народната медицина още при високо артериално налягане, нередовна менструация, за увеличаване млякото на кърмачки, при диарии, газове в червата.

- **Лечебна медуница - *Pulmonaria officinalis*** - многогодишно тревисто, грубовлакнесто растение. Расте из сенчести, храсталачни и умерено влажни широколистни гори главно в предпланините и планините. Събират се листа и цъфтящи надземни части. Използват се във фитотерапевтичната практика. Лечебната медуница има противовъзпалително, омекчаващо и отхрачващо действие. Използва се при заболявания на дихателните пътища (ларингит, остър и хроничен бронхит, бронхиална астма и кашлици от всякакъв произход), диарии и други заболявания на стомаха и червата, при възпаление на бъбреците, кървава урина, камъни в пикочния мехур, женски болести, хемороиди.

- **Лечебно птиче просо – *Lithospermum officinale*** – многогодишно тревисто растение с вретеновиден корен, с изправено и разклонено към върха си стъбло. Цветовете са кремаво-бели. Плодът е яйцевидно орехче. Среща се в посеви и тревисти места до 1400 м н.в. Използват се семената, листата и връхните съцветия. Използва се при камъни и пясък в бъбреците и пикочния мехур, при нощно напикаване на деца.

- **Лечебно сапунче - *Saponaria officinalis*** - многогодишно растение с пълзящо коренище. Расте по пясъчливи и чакълести места край реки, потоци и ж.п. линии, по диги на канали, в храсталаци и други. Използва се в билколечението. Корените съдържат до 5% сапонини, главно сапорубин и сапорубинова киселина, производни на пентацикличните терпени гипсогенин-тритерпенов сапонин. Надземната част съдържа флавоновия глюкозид сапонарин, който при хидролиза дава смес от агликоните сапонаретин и витексин (производни на апигенина); листата са богати на витамин С - около 1%. Основно действие - отхрачващо, диуретично, потогонно. Установено е, че водните извлеци на сапунчето имат цитотоксично действие. В народната медицина запарка от корените на билката сапунче се използва като отхрачващо, слабително и диуретично. Предизвиква изпотявания. Бронхиалният секрет се разводнява и отхрачването се облекчава. В зависимост от концентрацията на сапонините в запарката може да се предизвика дразнене на лигавицата на фаринкса и стомаха. Парите на запарката дразнят лигавиците на очите и носа и предизвикват сълзотечение и кихане. В народната медицина сапунчето се използва най-вече като отхрачващо при бронхити и фарингити с жилави секрети; при простудни заболявания — като потогонно средство.

- **Липа дребнолистна - *Tilia cordata*** - дърво, с височина на стъблото до 30 метра. Расте по сенчести и умерено влажни места, из смесените широколистни гори. Студоустойчив вид, но зле понасящ ниската почвена и въздушна влажност. Не понася добре замърсения въздух в

населените места. Във фитотерапията се използват цветовете на липата с или без прицветника, бране по време на цъфтежа – юни-юли. При брането цветовете не се мачкат, защото при сушенето потъмняват. Съдържат етерично масло (главно от фарнезол), флавоновия глюкозид хесперидин, гликозида тидиацин, сапонини, дъбилни вещества, провитамин А, витамин С, слуз и др. Липата проявява силно потогонно и пикочогонно действие. Притежава също и противоспастични, тонизиращи и противомикробни свойства. Прилага се като отхрачващо средство при болести на дихателните пътища (bronхити, пневмонии, катарии, ангина), при температурни състояния, ревматични болки и неврити. Употребява се и при заболявания на пикочните органи. В българската народна медицина липата се прилага още при болки в стомаха и червата, шарка, кожни обриви, главоболие, епилепсия, виене на свят, хистерия, пресипнал глас, диария и др. Външно липовия цвят се препоръчва за бани при нервни болести, за гаргара при гърлени възпаления и зъбобол.

В района се срещат и другите два вида липи характерни за страната - **Липа едролитна - *Tilia platyphyllos*** - дърво, с височина на стъблото до 40 метра (расте почти изключително във влажните и по-топли планински долини, където участва в образуване на смесените широколистни гори) и **Липа сребролистна - *Tilia tomentosa*** - дърво с височина на стъблото 25 метра (расте в смесени широколистни гори в равнините, предпланините и планините върху относително сухи почви. Изисква по-топъл климат и по-добро осветление в сравнение с другите липи, но е по-сухостойчива). Лечебната характеристика на дрогата (цветовете) е като на първия вид.

- **Лопен (овча опашка) — *Verbascum phlomoides*** – расте из храсталаци, горски поляни, сечища и каменисти склонове. Представлява тревисто едролитно растение на височина до метър и половина, с прости или в горната си част разклонени стъбла. Използват се венечните листа, без чашката, набрани по време на цъфтежа. Билката съдържа етерично масло, сапонини, алкалоиди, сапогенини, горчиви вещества, мастни киселини, каротин, кумарини, флавоноиди и др. Действа отхрачващо и болкоуспокояващо. Втечнява секретите в дихателните пътища и спомага за по-лесното им изхвърляне. Билката понижава кръвното налягане, спомага за по-бързо заздравяване при язва на стомаха, действа обезболяващо при спазми на стомашно-чревния тракт, жлъчните и пикочните пътища.

- **Лопен гъстоцветен - *Verbascum densiflorum*** - двугодишно тревисто растение. Среща се из цялата страна. Расте из храсталаци и редки гори, по слънчеви тревисти места, по бунища и буренливи терени. Използва се във фитотерапевтичната практика и народната медицина. Характеристиката на билката е същата като предходния вид.

- **Лудо биле – *Atropa belladonna*** – многогодишно тревисто растение с късо, едро, многоглавесто коренище и силно развит главен корен. Плодът е черно-виолетова, лъскава, сочна ягода. Расте по влажни и богати на хумус почви в разреждени широколистни гори в среднопланинския пояс, особено по склоновете със североизточно изложение докъм 1500 м н.в. Използват се листата и корените. Листата и корените съдържат алкалоидите хиосциамин, скополамин, атропин, беладонин и др. Алкалоида атропин се използва в офталмологията и други области на медицината. Има спазмолитично и обезболяващо действие, и помага срещу паркинсонова болест. Алкалоидите на лудото биле действат болкоуспокояващо при спазми на гладката мускулатура на стомашно-чревния тракт (остър гастрит, язва на стомаха), при спазми на жлъчните и пикочните пътища, както и при спазми на матката. Билката потиска слюнчената и стомашната секреция, предизвиква разширение на зениците, отпуска бронхиалната мускулатура, ускорява сърдечната дейност, умерено понижава кръвното налягане, в умерени дози възбужда централната нервна система, като при предозирание предизвиква халюцинации. Прилага се при язвена болест, жлъчнокаменна и бъбречнокаменна болест, бронхиална астма, при силно потоотделяне, паркинсонизъм, нощно напикаване, морска и планинска болест, хемороиди, задух и др. Наличието на скополамин в лудото биле дава основание на народния лечител Иван Раев да я използва за лечение на паркинсоновата болест. Създаденият от И. Раев метод на лечение е известен под названието „българско лечение“. Антипаркинсоновият ефект на беладоната се постига много по-добре с екстракт от билката, отколкото с чист атропин. Атропинът се използва като антагонист при отравяне със сърдечни гликозиди. Растението е силно отровно! Лечение се осъществява само под лекарски контрол!

- **Лютива тлъстига – *Sedum accre*** - многогодишно тревисто растение с разклонено в основата си пълзящо стъбло. Коренчето е тънко и пълзящо. Листата са месести, сочни и овални. Имат парлив вкус. Расте по сухи и камениливи места до 2000 м н.в. В съвременната медицина се употребява надземната част. Билката съдържа алкалоиди, руган, дъбилни вещества, органични киселини, слюзни вещества и др. Има общоукрепващо, понижаващо кръвното налягане и болкоуспокояващо действие. Билката стимулира жизненоважни функции на организма. Спомага за увеличаване на серумните протеини, фибриногена и други клетъчни елементи. Спокоява болките при спазми на дебелото черво. Подпомага зарастването на рани чрез стимулиране на епителизацията. Прилага се при хемороиди, фисури на ануса,

преболедували от тежки инфекциозни заболявания, при тежки изгаряния, след кръвозагуба, при хронично възпаление на черния дроб, епилепсия, катар на горните дихателни пътища, кожен рак, рани, пролапс на ректума и др.

- **Магарешки трън (гингер) – *Onopordun acanthium*** - едногодишно или двугодишно тревисто растение с височина до 2,5 метра. Стъблото е бодливо, силно разклонено в горната си част, покрито с бели власинки. Цветните кошнички са полукълбовидни, многоцветни, единични или разположени по 2-3 на върха на стъблото. Обитава сухи, каменливи места, в населените места или като плевел в нивите докъм 1500 м н.в. Използват се кошничките. Билката от гингер има кардиотонично, диуретично, кръвоспиращо, бактерицидно и тонизиращо действие. Използва се като подобряващо сърдечната дейност и повишаващо артериалното налягане средство, а също за стимулиране секретцията на жлезите от стомашно-чревния тракт.

- **Маточина - *Melissa officinalis*** - тревисто многогодишно растение с многобройни стъбла. Расте най-често край населени места, огради, гробища, пътища и в разредени храсталаци и горски поляни. Привързано е към умерено влажни и влажни, добре проветрени местообитания с богати почви. Използва се в парфюмерията, народната медицина, пчеларството. В листата се съдържат етерично масло, алдехиди, дъбилни вещества, горчиви вещества, тритерпенови киселини, ензими и др. Има успокояващо и антиспастично действие. Билката подобрява съня, отстранява чувството на възбуда и напрежение, премахва раздразнителността, безпокойството, тревогата, страха. Забавя сърдечната честота, понижава кръвното налягане, отстранява спазмите в стомаха и червата. Подобрява зрението. Прилага се при неврастения, невроза, мигрена, хипохондрия, депресия, безсъние, епилепсия, критическа възраст, смущения в менструацията, полова възбуда, сърцебиене, сърдечна невроза, гръдна жаба, язва на стомаха и дванадесетопръстника, гастрити, ентерити със спазми, колики, повръщане у кърмачета, високо кръвно налягане, възпаление на венците и циреи.

- **Мащерка - *Thymus vulgaris*** - полухрастче, високо до 20 см. Расте по тревисти места, край пътища и орници, в покрайнини и храсталаци и разредени горички. Използват се листата и цветовете. Събират се от април до октомври. Използва се във фитотерапевтичната практика. Главната съставна част на етеричното масло е тимол и карвакрол, които притежават бактерицидни свойства. Освен етеричното масло, мащерката е богата на органични киселини, дъбилни вещества, минерални соли, витамин С (до 55 мг%) и др. Използват се свежите и изсушените листа и цветове. Мащерката е универсален лек и е една от най-широко използваните билки у нас. Тя е и сред най-употребяваните от българите подправки. Спокойно може да бъде наречена лек за всичко. Поради богатото съдържание на етерично масло притежава отхрачващо, антисептично, противовъзпалително, спазмолитично и газогонно действие. Тя има и болкоуспокояващ ефект. Идеално успокояващо средство при нервна възбуда, безсъние, главоболие, малокръвие. Използва се за гаргара при зъбобол и възпаление на устната лигавица. Добре действат бани с отвара от мащерка при ставни и нервно-мускулни заболявания, радикулит, неврит, миозит, както и за лапи при гнойни рани от изгаряне и циреи.

- **Медицинска ружа - *Althea officinalis*** - многогодишно тревисто растение. Расте по влажните места покрай реките, на наносните почви, край пътищата и др. Употребяват се корените, листата и цветовете. Тъй като се употребява интензивно като лекарствено растение, природните запаси са силно редуцирани. Съдържа около 20% слузни вещества, 30% нишесте, пектини, танини и др. Слузните вещества се разтварят в студена вода. В практиката е въведен течен екстракт от корените (1:2). В народната медицина намират приложение и листата на растението. Листата и цветовете съдържат по-малко слузни вещества, следи от етерично масло, флавоноидни вещества и др. Основно действие: омекчаващо, отхрачващо и противовъзпалително. Тези въздействия на лечебната ружа се свързват с богатото съдържание на слизести вещества в корените ѝ. Корените на медицинската ружа се използват широко и са с доказана терапевтична активност. Показания за прилагането им на първо място са заболявания на дихателните пътища, придружени от упорита кашлица, магарешка кашлица, бронхити, трахеити и на второ място заболявания на храносмилателния канал (язвена болест, хиперацидни гастрити). Препоръчва се прилагането на ружата и при хронични колити и дори при дизентерия. В тези случаи ружата оказва и противодиарично действие. Ружата се препоръчва и за външно прилагане при възпалителни заболявания на устната кухина, при гингивити, тонзилити и при конюнктивити. Противовъзпалителното действие на извлек от медицинска ружа се свързва и с присъствието на полизахариден комплекс, изграден предимно от хексози и пентози. Корените на медицинската ружа намират приложение и в една друга област - в диететиката, в състава на т. нар. слузеста диета.

- **Мехунка - *Physalis alkekengi*** - многогодишно тревисто растение. Расте из сенчести храсталаци и влажни местообитания. Използва се във фитотерапевтичната практика, само под лекарски контрол. Плодовете съдържат червено багрило, алкалоиди, органични киселини, витамин С, провитамин А, мазнини, захари, органични киселини и др. Има пикочогонно действие. Билката спомага за изхвърлянето на уратни камъни от бъбреците, повлиява

благоприятно функцията на черния дроб при жлъчнокаменна болест и жълтеница, действа обезболяващо при ставен ревматизъм и зъбобол. Прилага се при пиелонефрити (възпаление на бъбречното легенче), при пясък в бъбреците, жълтеница, хронично възпаление на черния дроб, ревматизъм, зъбобол и др.

- **Момина сълза – *Convallaria majalis*** - многогодишно тревисто растение с пълзящо хоризонтално коренище. Цветоносното стъбло е без разклонения и листа. Листата са приосновни. Съцветието е връхно, гроздовидно. Плодът е кълбовидна, месеста, оранжево-червена ягода. Цъфти април – юни. Расте из светли, широколистни гори и храсталаци, в равнините и планините, наредко в цялата страна, предимно на свежи месторастения до около 2000 м н.в. Използваема част са листата и преди всичко цветовете в началото на цъфтежа. Цветовете и листата съдържат сърдечни гликозиди, сапонини, етерично масло, органични киселини и др. Билката укрепва сърдечната дейност. Засилва сърдечните съкращения, увеличава обема на протичащата кръв през сърцето, повишава умерено кръвното налягане, нормализира нарушения сърдечен ритъм, намалява налягането във вените и особено в белодробното кръвообращение, като по такъв начин намалява задуха. Подобрява съня. Общото състояние на болните, лекувани с момина сълза, се подобрява, особено ако се съчетае със съвременни сърдечни лекарства. Действа диуретично и лаксативно. Използва се при хронична сърдечна слабост, сърдечна невроза, аритмия, безсъние, критическа възраст, сърдечен задух, тиреотоксикоза, подагра, водянка (асцит), епилепсия.

- **Мразовец (есенен минзухар, кърпикужух) – *Colchicum autumnale*** - многогодишно, цъфтящо, едносемеделно растение, чиито подземен орган е дребна клубено-луковица. Известен е като кърпикужух, обикновен мразовец, или есенен минзухар. Обитава тревисти места, храсталаци, ливади и др. Съдържа алкалоидите колхицин и демеколцин, които имат противотуморно действие, но са силно отровни. Демеколцинът е 5 до 15 пъти по слабо отровен от колхицина и намира приложение за лечение на рак на кожата под формата на унгвент. Колхицинът е една от най-силните клетъчни отрови. Влияе върху деленето на клетките (спира митозата) и намира приложение в генетиката. В малки дози, причинява разширение на капилярите и подобрява оросяването на крайниците. Поради силно отровното действие, дължащо се на алкалоидите, препаратите от есенния минзухар се прилагат само в болнична обстановка. Използва се за лечение на подагра, някои форми на ревматизъм, перикардит и кожен рак. Прилага се само под лекарски контрол!

- **Мъждрян - *Fraxinus ornus*** - храст или дърво до 15 метра. Среща се доста често в страната. Расте по каменистите склонове на дефилетата при пълно слънчево осветление. Видът е силно пластичен. Издържа добре засушаванията, понася засенчванията и е непридирчив към почвените условия. Често формира самостоятелни съобщества. Кората се използва като суровина във фармацевтичната промишленост за производство на кумаринови производни, предимно ескулин, ескулетин, фраксин, фраксинол, танини, манит, флавоноловия глюкозид кверцитрин, смоли, гуми и др. Използува се и засъхналият сок (манна – Manna), който изтича от нареди по стеблото. Съдържа от 40 до 80% манит, фруктоза, глюкоза, слузи, смоли и др. Основното действие е адстрингентно. От Ламбрев и съавт. (1961) е установено наличието на бактериостатично действие на алкохолни екстракти от кори спрямо *Staphylococcus aureus*. Високото съдържание на ескулин определя използването на растението като суровина за получаването му. Добивът на ескулин от мъждрян възлиза на 3,8%.

Ескулинът притежава капиляро укрепващо, противовъзпалително и венотонично действие. Корите на мъждряна намират приложение в народната медицина като средство за лечение на диарии. Адстрингентният ефект на растението може да бъде обяснен с високото съдържание на танини в него. Сокът от дървото, получен след нарязване на кората, притежава леко лаксативно действие, което се обуславя от високото съдържание на манитол, широко известен като осмотичен диуретик.

- **Мъжка папрат - *Dryopteris filix-mas*** – многогодишно тревисто растение с едро, до 30 см дебело коренище. Листата са дълги до 1 м, пересто нарязани. Размножава се чрез спори. Расте из влажни и сенчести гори и храсталаци в планините до 1800 м н. в. Използват се коренището и листата. Коренищата на тази папрат съдържат ценното вещество филицин, етерични масла, мазнини, дъбилни и горчиви вещества и много други. Действието им е против глисти и тении. С отвара от коренища се препоръчват външни бани срещу кожни болести, подагра, ревматизъм, разширени вени и др. Да се взема под лекарско предписание!

- **Обикновен дрян - *Cornus mas*** - храст с кафяво зеленикави клонки. Расте разпръснато или групово в смесени, главно дъбови гори, където се явява като подлес, както и из храсталаци и скалисти склонове върху различни почви. Плодовете на дряна съдържат глюкозиди, плодови киселини, витамини и други полезни вещества. Плодоноси рядко. Използва се във фитотерапията. Дренките са сладки, колкото сливите. Те са едни от най-витаминозните плодове. Съдържат големи количества пектин. Използват се за приготвянето на сладка, пестил, компоти, вино, безалкохолни напитки. Особено полезни са при простудни заболявания и

стомашни разстройства. Чайт от дренки е изпитано средство против дизентерия. Отварата от корите на младите клонки успокоява болки на венците.

- **Обикновен киселец - *Rumex acetosa*** - многогодишно двудомно растение. Расте по влажни поляни, ливади и тревисти места из цялата страна докъм 2300 м н.в. Събират се листа и млади стъбла преди началото на цъфтежа. Използват се в народната медицина и фитотерапевтичната практика, като зеленчук в свежо или преработено състояние. Листата са богати с витамини (С, В₁, В₂, РР, каротин), белтъчни вещества, минерални соли на калия, желязото и фосфора, ябълчена, лимонена и янтарна киселини. Екстракт от надземната част на киселеца има антисептични и леки стягащи свойства.

- **Обикновен повет - *Clematis vitalba*** - многогодишно катерливо или увивно растение. Расте из горите и храсталците предимно на влажни места, от морското равнище до 1000 м н.в. Светлолюбив мезофит. Събират се листата, корените и цветовете от юни до август. Използват се във фитотерапевтичната практика. Листата съдържат алкалоиди, восък, органични киселини и някои още неизяснени вещества. Има противогъбично и противомикробно действие. Има и местно болкоуспокояващо и противовъзпалително действие. Наличието на силно токсични вещества в свежата билка е причина да не се препоръчва като лекарство за вътрешна употреба. Тя се използва само за външно приложение под формата на лапи със зехтин, които се поставят на болното място (при шипове, ревматични болки, артрози, разширени вени) при условие, че се използва изсушена билка, която губи своята токсичност.

- **Обикновен риган - *Origanum vulgare*** - многогодишно тревисто растение. Среща се из цялата страна. Расте из храсталаци, разредени гори и горски поляни от низините до 2000 м н.в. Използва се в парфюмерията и фитотерапията. Риганът съдържа етерично масло, провитамин А, витамини С, дъбилни и горчиви вещества, танини, минерални соли, флавоноиди, аскорбинова киселина, пигменти, мазнини и др. Действа отхрачващо и успокоително при кашлица, потогонно при трахеит, остър и хроничен бронхит, помага за преодоляване спазми и болки в стомаха и червата, при жлъчни и чернодробни възпаления, при безсъние, напрегнатост, епилепсия, при гъбични инфекции, при обриви, лишеи, екземи, има силно антиоксидантно действие, използва се за борба с чревни паразити, при болезнени ревматични отоци, при циреи и навяхвания, при ушни инфекции, понижава нивото на холестерола.

- **Обикновена леска - *Corylus avellana*** - храст или малко дърво. Формира самостоятелни съобщества-храсталаци на мястото на изсечени или унищожени гори. Среща се и като подлес в дъбови и габъррови гори. Търпи изсичане, при което се формират нови гнезда от многобройни млади стъбла. Използва се в медицината. Дрогите съдържат до 10% кондензирани танини, мономерни катехини, флавоноиди, следи от етерично масло, смолисти киселини, ситостирол, бетулин и др. В листата са установени танини, флавоноиди, парафини, систостерол. Имат действие укрепващо стените на вените и капиллярите и при възпаление на простатната жлеза. Има също адстрингентна (затягаща) и противовъзпалителна активност.

- **Обикновена луличка - *Linaria vulgaris*** - многогодишно тревисто растение с вретеновиден корен. Расте по тревисти места, край пътища и орници, в покрайнини и храсталаци, и изредени горички, както и като плевел в окопните култури със слята повърхност. Използва се във фитотерапевтичната практика. Съдържа алкалоида пеганин с възбуждащо действие върху гладката мускулатура и жлъчегонно действие. Изолирани са и флавононите гликозиди линарин (гликозид на акацетина), неолинарин и пектолинарин. Установени са освен това фитостерол, аскорбинова киселина и други органични киселини. Има очистително, диуретично, жлъчегонно и болкоуспокояващо действие. Билката се прилага при лениви черва като очистително, при нощно напикаване у децата, болезнено уриниране, възпаление на простатата жлеза, главоболие, жълтеница и др. Външно се използва при циреи, хемороиди, възпаление на конюнктивите, ухапване от насекоми и др. Дрогата е отровна. Тя дразни стомаха, предизвиква диария, затруднява дишането, отслабва сърдечната дейност и др. Затова трябва да се прилага внимателно под лекарски контрол.

- **Обикновена мента (джоджен) - *Mentha spicata complex*** - исправено многогодишно растение с надземни и подземни коренища. Среща се по влажни, тревисти места, край реки и блата, в низините и планините. Култивира се като подправка. Използва се и във фитотерапевтичната практика. Във всички надземни части на растението се съдържа етерично масло, чиято основна част е ментол (45-65%). Освен етерично масло, ментата съдържа още каротин и витамин С. Като билка намира допълнително приложение в ароматерапията и козметиката под формата на съставка за сапуни, пасти за зъби, вода за уста и други. Ментовото масло е важна суровина в парфюмерийната, захарната и алкохолната промишленост. Ментата е една от най-популярните билки поради множеството й полезни действия. От изсушена мента се приготвя трапезен чай, който е особено полезен през есенно-зимния сезон. Студеният ментов чай, от една страна, е отлична разхлаждаща напитка по време на летните жеги, докато горещият чай от мента има ясно изразени антиоксидантни, антимикробни и антивъзпалителни свойства. Ментоловото масло е добро средство за

успокояване на стомашно-чревни неразположения (болки, гадене, метеоризъм, разстройство) и спазми в храносмилателните пътища. Чайт от мента възвръща апетита, а освен това има жлъчегонно и противовъзпалително действие. В българската народна медицина ментата се прилага за лечение на безсъние, главоболие, световъртеж, депресия, епилепсия и други.

- **Обикновена хвойна – *Juniperus communis*** - храст, много рядко ниско дръвче, с червеникавокафяви леторасли и сиво-кафява кора. Единично или групово по сухите и каменливи склонове, скали, храсталаци и като подлес в широколистни и иглолистни насаждения докъм 1500-1700 м н.в. Не се среща в равнините. В съвременната медицина се използват месестите шишарки, които се берат през есента (септември — ноември). Плодовете на хвойната съдържат етерично масло (0,5-1,5 %) със състав: α-пинен, кадинен, борнеол, юниперол, камфен, терпинеол, юнен, α-терпинен, феландрен, дипентен, сабинен, цидрол, хвойнова камфора и др. Съдържа също инвертна захар (30%), горчивия гликозид юниперин, флавонови гликозиди, багрилни вещества, пектин, органични киселини и др. Има диуретично и дезинфекциращо действие върху пикочните пътища. Плодчетата регулират уратната обмяна при подагра извън пристъп. Имат благоприятно действие при невралгии, тендовагинити, миалгии. Маслото от хвойна се използва при ревматични заболявания за разтриване на ставите.

- **Обикновено подъбиче - *Teucrium chamaedrys*** - многогодишно тревисто растение. Расте по сухи тревисти и каменисти места, в разредени, смесени гори и храсталаци. Използва се във фитотерапията. Има запичащо и кръвоспиращо действие. Прилага се при запек, за подобряване на храносмилането и апетита, грип, при полова слабост, при болки в стомаха и червата, при пясък в жлъчния мехур. Външно – за промивка при бяло течение у жените, хемороиди, компреси и промивки при младежки пъпки, екзема, рани, възпаления при конюнктивита.

- **Оман черен - *Symphitum officinale*** – многогодишно тревисто растение с крехък корен. Стъблото е изправено, в горната си част разклонено, ръбесто и грапаво. Цветовете са виолетови, рядко розови или бели. Плодът е лъскаво черно орехче. Среща се по влажни места из крайречни храсталаци, край огради и пътеки из низините и предпланините. Използва се корена. Черният оман съдържа пуриновото производно алантоин, алкалоиди, танини, холин, слузни вещества, гликозиди, скорбяла, инулин, смоли, аспарагин, етерично масло и др. Дрогата от корените има противовъзпалително действие. Черният оман стимулира растежа на фибробластите и подпомага възстановяването на тъканите при костни възпаления, остеомиелит, контузии, навяхване, изкълчване.

- **Оман бял - *Inula helenium*** – многогодишно тревисто растение с дебело късо месесто многоглаво коренище с многобройни придатъчни корени. Цъфти юли — септември. Расте по влажни тревисти места, край реки и потоци. Разпространено наредко, главно в източните части на страната и Дунавската равнина докъм 1000 м надморска височина. Среща се в Югоизточна Европа, отглеждано в миналото и натурализирано почти в цяла Европа. Използваема част – корени и коренища. Съдържа етерично масло, сесквитерпенови лактони (алантолактон, изоалантолактон), около 45% инулин, тритерпени (фриделин, дамарадиенол). Основно действие противовъзпалително, отхрачващо, противоглистно, антипаразитно, антисептично, антибактериално, противогъбично, храносмилателен стимулант, успокоява кашлицата при асма, бронхит и хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ). Етеричното масло, съдържащо се в белия оман в количество до 3%, определя в общи линии терапевтичната противовъзпалителна активност на дрогата. Съставна част на етеричното масло е сесквиерпеновият лактон алантолактонът, който по химична структура и действие е близък до сантонина. Друга важна в терапевтично отношение съставка на белия оман е инулинът (до 45%). Всичко това оправдава прилагането на белия оман като средство на избор (всред билките) при лечението на възпалителните обструктивни заболявания на белите дробове, като тук противовъзпалителното му действие се съчетава с отхрачващата му секретолитична активност.

- **Орлова папрат - *Pteridium aquilinum*** – многогодишно тревисто растение с едри листа, дълги до 2 метра. В народната медицина се използват коренищата и листата. Съдържат производни на флороглуцина (филицин, филиксова киселина, флавапсидова киселина, аспиндол, албаспидин), етерично масло, мазнини, флавоноиди, дъбилни и горчиви вещества, восък, захари, фенол, цинеол, смола и др. Коренището на мъжката папрат се ценя за съдържащите се в него флороглуцинови производни, главно филицин, който действа парализиращо, а според други автори — като протоплазмена отрова, токсично при тении, конски глисти и метил. Прилага се главно против тении, глисти и метил при човека и животните. Българската народна медицина препоръчва коренищата на мъжката папрат при подагра, ревматизъм и разширени вени, външно — за бани при кожни обриви и разширени вени.

- **Паричка - *Bellis perennis*** - Многогодишно тревисто растение без надземно стъбло и с пълзящо коренище. Листата са събрани в при основна розетка. Цветовете са събрани в

съцветие кошничка. Плодът е хвърчилка. Расте по тревисти места и храсталаци в цялата страна до 1400 м н.в. Използват се листата и цветовете. Цветовете съдържат сапонини, етерично масло, флавоноиди, гликозиди, тлъсто масло, органични киселини, витамин С и др. Има противокашлично и противовъзпалително действие. Билката повлиява благоприятно възпалителните заболявания на дихателните пътища, съпроводени с упорита кашлица. Действа благотворно при възпаление на млечната жлеза при кърмачки. Има данни, че билката оказва лечебно действие при възпаление на бъбречните легенчета, пикочния мехур, при маточни кръвотечения и при ревматични заболявания. Притежава и очистително действие. Прилага се при бронхити, упорита кашлица с неизяснени причини, бронхопневмония, ревматични оплаквания, възпаление на млечната жлеза, остри и хронични заболявания на бъбречните легенчета, възпаление на пикочния мехур, маточни кръвотечения.

- **Пача трева - *Polygonum aviculare*** - едногодишно тревисто растение. Расте като плевел в посевите, както и по тревисти места край селищата, по синорите, пътищата и дори по утъпкани терени от крайбрежието до към 1200 м н.в. Използва се надземната част във фитотерапевтичната практика, народната медицина и за оцветяване. Съдържа дъбилни вещества, следи от етерично масло, въглехидрати, витамин С, глюкозида авикуларин, следи от алкалоиди, провитамин А, смоли, восък, силициева киселина и др. В корените се намерени оксиметилан-трахинони. Билката проявява кръвоспиращо и пикочогонно действие, повишава кръвното налягане и вентилационния обем на белите дробове. Прилага се при белодробна туберкулоза, кръвоизливи от стомаха и червата, маточни и туберкулозни кръвоизливи. В българската народна медицина пачата трева се употребява още при камъни в жлъчката, болки и язва в стомаха и червата, хемороиди, диария, изобилна менструация, бяло течение, малария, при пясък и камъни в бъбреците и пикочния мехур, кръвотечения от стомаха, червата, матката - язва, кървава диария, обилна менструация, при хемороиди, бяло течение у жените, глисти, отоци, сърдечни заболявания, ускоряващо и подпомагащо заздравяването на раните. Външно прясната билка се използва за лапи при рани.

- **Пелин обикновен (горчив) – *Artemisia absinthium*** – многогодишно благоуханно растение, със сребристи сиво-зелени листа и силно горчив вкус. Расте на припек по тревисти и каменисти места главно в равнините и предпланините до около 1600 м н.в. Среща се из храсталаци, край огради, пътища, необработени места и развалини. Използват се цъфтящите облистени връхни части, по време на цъфтежа през юли-август за приготвяне на запарки и тинктури. Богат е на вещества с противовъзпалително, противобактериално и противогъбичково действие. Съдържа сесквитерпенови лактони, органични киселини, провитамин А, витамин В₆ и др. Действа апетитовъзбуждащо, тонизира мускулатурата на храносмилателните органи и стимулира отделянето на повече стомашни сокове, стимулира образуването и отделянето на жлъчен сок. Използва се като антипиретично и противоглистно средство, прилага се при хронично възпаление на черния дроб, гинекологични проблеми – нередовна менструация, бяло течение, укрепване на маточната мускулатура, при лош дъх в устата, анемия, безсъние, стимулира дейността на сърдечно-съдовата и централната нервна системи, бронхиална астма, екземи, рани, ухапвания от насекоми, лечение на пърхот, натъртвания, плоско стъпало, ставни отоци, възпаления, при артрит, невралгия, ревматизъм, инфекции, възпаления на гърлото и белите дробове.

- **Петниста бударица - *Galeopsis tetrachit*** - едногодишно растение. Расте по умерено влажни, тревисти и каменисти места в изредени гори, в сечища, и като плевел из нивите. Използва се във фитотерапевтичната практика. Билката съдържа силициева киселина (до 10%), сапонини, дъбилни вещества, смола, мазнини, етерични масла, восък и др. Има отхрачващо действие, прилага се при туберкулоза, при кашлица, бронхит, бронхиална астма, използва се при болести на далака, срещу злокачествена анемия, при гуша.

- **Пипериче - *Persicaria hydropiper*** - едногодишно растение. Расте из влажни мочурливи места край езера, реки, потоци, канали, изкопи и като плевел в оризища, окопни култури, и зеленчукови градини. Използва се във фитотерапевтичната практика, народната медицина, в хранително-вкусовата промишленост (като подправка и за оцветяване). Медоносно и фуражно растение. Билката съдържа флавоноиди (рамназин, рутин, хиперозид, кверцитин и др.), танини, глюкозида полигопиперин, етерично масло, съдържащо нафталинови въглеродороди. Корените съдържат антрахинонови съединения (емодин, полигонин, хризифанова киселина и др.). Има основно кръвоспиращо (най-често при маточни и хемороидални кръвотечения) и утеротонизиращо действие. Освен че спира кръвотечението, водното пипериче увеличава кръвното налягане. Това е важно особено в случаите на обилна менструация, когато кръвното налягане обикновено се понижава. Билката действа общо тонизиращо на целия организъм. Клиничната проверка също напълно потвърждава данните на народната медицина за кръвоспиращото действие на водното пипериче. Приема се, че това действие зависи, от една страна, от съдържащите се в растението флавонови гликозиди, които понижават капилярната проницаемост, от друга страна, в растението се съдържат и вещества, които повишават

съсирваемостта на кръвта. В клиниката препаратите от водно пипериче са се оказали особено ефикасни при менорагии (обилно маточно кървене), дисменорея (болезнена менструация) и кървящи хемороиди. Екстрактът от водно пипериче предизвиква и усилване на контракциите на маточната мускулатура подобно на препаратите от мораво рогче, макар и значително по-слабо. Във връзка с упражнявано деконгестивно действие върху органите в малкия таз водното пипериче се прилага като помощно средство и при хипертрофия на простатата.

- **Планински очиболец - *Potentilla erecta*** – многогодишно тревисто растение с почти хоризонтално, дебело, възлесто коренище. Цветът е жълт. Расте из мочурливи влажни ливади в предпланините и планините, от 500 до 2800 м н.в. Използват се коренищата. Те съдържат гликозиди, органични киселини, танини, етерично масло, восък, скорбяла и др. Действа кръвоспиращо и запичащо. Билката спира кръвотечението от носа, от стомаха, от кървящи хемороиди и при маточни кръвотечения. Притежава и противовъзпалително действие при възпаление на венците и сливиците. Прилага се при кръвотечение от носа, стомаха, хемороиди, при кръвохрак от белите дробове, при кръв в урината, при маточни кръвоизливи. Използва се и при възпаление на гърлото, при рани, контузии, мокри екземи, напукана кожа, ентероколити, кървящи хемороиди и др.

- **Подбел - *Tussilago farfara*** - многогодишно тревисто растение. Расте по насипи, влажни брегове, край канали, изоставени места на глинеста почва. На места се развива като плевел из влажни зеленчукови и овощни градини. Използва се във фитотерапевтичната практика. Билката съдържа от 5 до 10% слузни вещества, горчивото вещество тусилагин, танини, сапонини, органични киселини, пигменти, следи от пиरोлизидинови алкалоиди. Билката влиза в състава на гръдния чай (*Species pectoralis*). Подбелът действа противовъзпалително и отхрачващо при остри възпалителни процеси на дихателната система, облекчава експекторацията, успокоява кашлицата, кашличните пристъпи, особено нощем. Благодарение на тези свойства подбелът се употребява често в лечебната фитотерапевтична практика главно при катарии на горните дихателни пътища, остри бронхити, ларингити, емфизема на белите дробове и силикоза. Подбелът има благоприятно въздействие при задух и туберкуозна кашлица, притежава и антисептично действие. В народната медицина подбелът се употребява при бронхити, бронхиална астма, кожни обриви, ревматизъм, нередовна и болезнена менструация, а външно — при флебити, пърхот и червен вятър. По нови данни пиролизидиновите алкалоиди, които се съдържат в следи в подбела, имат канцерогенно действие.

- **Полски хвоц - *Equisetum arvense*** - многогодишно тревисто спорово растение. Расте край реки, потоци, често като плевел в градини, ливади, необработени места и ниви, по-рядко в сенчести гори. Използва се във фитотерапевтичната промишленост. Полският хвоц съдържа сапонина еквицетонин, каротин, витамин С, голямо количество силициева киселина (алкални и алкалоземни силикати – първите са разтворими, а вторите – неразтворими във вода), флавоноидите едвизетрин, лутеолин и изокверцитин, горчиви вещества, смолисти вещества, алкалоидите паустрин, никотин и еквицетин, мазнини, аконитова киселина, еквицетова киселина, оксалова киселина, дъбилни вещества, белтъци, смоли и др. Високото съдържание на силикати и богатият състав на билката определят разностранното ѝ действие и приложение. Силициевата киселина, разтваряйки се във водата, образува соли, лесно резорбиращи се в стомашно-чревния канал. Тези соли са необходим компонент в жизнената дейност на различни системи, играят важна роля в метаболизма и функционалната дейност на съединителната тъкан, лигавиците, укрепват стените на кръвоносните съдове. Те са особено важни за развитието на костната тъкан. В урината силициевите съединения образуват защитни колоиди, препястващи кристализацията на минералните компоненти, като по този начин пречат на образуването на бъбречни камъни. Билката и препаратите от нея притежават силно изразено диуретично действие. Предизвикват усилена дейност на сърцето и засилване на кръвообръщението, при което отделителната работа на бъбреците се подобрява. Антимикробното и противовъзпалително действие на полския хвоц се дължи на 5-гликозид-лутеолина. Това обуславя приложението му при възпаление на пикочните пътища, камъни в бъбреците и пикочния мехур, отоци от сърдечен или бъбречен произход (при остър нефрит са противоположни, тъй като силно дразнят бъбреците). Те повишават обмяната на веществата и се прилагат с успех при заболявания на жлезите с вътрешна секреция и особено в периода на климакса, при отоци на краката от нарушена обмяна и др.). Засилват устойчивостта на съединителната тъкан, на което се дължи приложението им при ревматични заболявания, хроничен полиартрит, артроза, белодробна и костна туберкулоза, болестни процеси на кожата и кожните образувания (косопад), счупвания на костите и др. Подчертано е кръвоспиращото действие на полския хвоц при кръвохрачене, маточни кръвотечения и хемороиди. Благоприятен е ефектът и при астма. Билката участва в състава на противоастматичните и пикочогонните чайове. Установено е и противогнилостно действие. Експериментално е доказано, че полският хвоц оказва дезинтоксикационно действие, като способства за изхвърлянето на оловото от организма. Народната медицина препоръчва полски хвоц още и

при ишиас, подагра, хематурия, кръвно налягане, стомашни болки, напикаване, атеросклероза, белодробен кръвоизлив, разширени вени, екземи, бяло течение, трудно зарастващи рани (прах от стрит полски хвоц), възпаление на гърлото (гаргара).

- **Птиче просо - *Lithospermum officinale*** – многогодишно тревисто растение с вретеновиден корен, с изправено и разклонено към върха си стъбло. Цветовете са кремаво-бели. Плодът е яйцевидно орехче. Среща се в посеви и тревисти места до 1400 м н.в. Използват се семената, листата и връхните съцветия. Всички части на растението съдържат вещество, което потиска секрецията на хормони на хипофизата (гонадотропен хормон) Има диуретично действие. Прилага се при камъни и пясък в бъбреците и пикочния мехур, и при нощно напикаване на деца; екстракта от билката притежава контрацептивни свойства.

- **Пчелник – *Marrubium vulgare*** - многогодишно тревисто растение с четириръбесто стъбло, разклонено в основата, осеяно с власинки и вретеновиден дървенист корен. Среща се покрай пътищата, по хълмисти места, на сухи, наклонени терени до 1500 м н.в. Използват се връхните съцветия и листата. Съдържа етерично масло, горчиво вещество, алкалоиди, органични киселини, танини, смоли и др. Има отхрачващо, обезболяващо, жлъчегонно действие. Билката понижава кръвното налягане, оказва противокашличен ефект. Възбужда апетита. Подобрява функцията на черния дроб, действа благоприятно при стомашно-чревни заболявания. Прилага се при бронхити, жлъчни заболявания, възпаление на черния дроб, язвена болест, високо кръвно налягане, липса на апетит, колит, нередовна менструация.

- **Пълзящ очибелец (петопръстник) - *Potentilla reptans*** - многогодишно тревисто растение. Расте по тревисти места, край селища, из долове, край реки и потоци. Използва се във фитотерапевтичната практика и народната медицина. Билката съдържа гликозидите торментилин и торментол, хининова и елагова киселина, скорбяла, до 35% танини (главно катехини и катехинови флобафени, повече в коренището), смолисто вещество, восък, витамини от В група и каротин (предимно в стръковете), етерично масло, и др. Действа противовъзпалително, затягащо, кръвоспиращо. Билката се използва при простудни заболявания на дихателните органи, бяло течение, миома на матката, тумори, хемороиди, възпаления на стомаха, червата и бъбреците, диария, чернодробни заболявания, възпаление на очите, ушите, венците и др. Външно се прилага при изгаряне, мокреци екземи и бяло течение. Обикновено няма странични ефекти, но във високи дози може да затегне червата.

- **Ранилист – *Betonica officinalis*** – многогодишно тревисто растение с изправено, гладко, четириръбесто, финовлакнесто стъбло. Разпространен е по неплодни земи, в разредени гори, върху глинести и пясъчливи почви до 1700 м н.в. Използват се стръковете, корена и листата. Стръковете съдържат пирозолидинови алкалоиди, танини, горчиви вещества, каротиноиди и флавоноиди. Има регенеративно действие. Билката стимулира епителизацията на раните. Облекчава кашлицата и улеснява отхрачването, действа противовъзпалително върху бъбреците, пикочния мехур и половите органи. Оказва туморостатично действие. Използва се при бронхити, магарешка кашлица, възпаление на бъбречните легенчета, пикочния мехур, при главоболие, виене на свят, рани, отоци, рак и др.

- **Репей голям – *Arctium lappa*** – двегодишно тревисто растение със силно разклонено стъбло, високо до 2 метра. Расте предимно на необработвани терени и край изоставени сгради. Използват се едногодишните корени. Корените съдържат протеини, етерично масло, гликозиди, фитостерин, танини, мазнини, органични киселини, микроелементи, горчиви вещества, дъбилни вещества, слузни вещества и др. Действа регенеративно, стимулиращо обмяната, пикочогонно и потогонно. Билката стимулира функцията на черния дроб. Успокоява спазъма на бронхиалната мускулатура. Влияе благоприятно при увредена стомашна лигавица. Ускорява растежа на косата. Оказва противотуморно действие. Прилага се при бронхити, ларингити, язвена болест, възпаление на черния дроб, ревматични заболявания, подагра, хемороиди, при злокачествени новообразувания. Външно се използва при косопад, дерматити, екземи и др.

С подобни данни са и срещащите се в района **дребен репей (*Arctium minus*)** и **сенколюбив репей (*Arctium nemorosum*)**.

- **Решетка – *Carlina acanthifolia*** - многогодишно тревисто растение, на което стъблото атрофира още в ембрион, с мощен, цилиндричен, сочен вертикален корен. Съцветието е кошничка. Расте по тревисти и каменливи места от 400 до 2000 м н.в. Използваемата част е корена. Билката съдържа етерично масло, смоли, дъбилни вещества и др. Действа пикочогонно, спазмолитично, потогонно, успокояващо, противовъзпалително, противомикробно. Влияе благоприятно при възпаление на бъбречните легенчета и пикочния мехур. Подобрява състоянието при стомашно-чревни заболявания, съпроводени с болки и киселини. Оказва обезболяващ ефект при хемороиди. Прилага се при бъбречнокаменна болест, възпаление на бъбречните легенчета, колит, гастрит, хемороиди, цистит, кожни заболявания, нередовна менструация, глисти и др.

- **Рунянка (миши уши) – *Hieracium pilosella*** - многогодишно тревисто растение с дълги пълзящи надземни издънки с дребни листчета. Цъфти юни — август. Расте из планински

ливади и храсталаци, по изоставени места и из посевите. Разпространено из цялата страна в планините между 800 и 2000 м надморска височина. Среща се в цяла Европа. Използва се надземната част на растението (*Herba Hieracii*). Билката е малко проучена. Намерен е кумаринът умбелиферон, отчасти като глюкозид. Прилага се при стомашно-чревни разстройства, камъни в бъбреците, слабо кървене от различно естество (маточно, чревно и др.), белодробни възпаления, бронхит, циреи, кокоша слепота (вътрешно). Отварата от билката има изразено хипотензивно действие. Има експериментални данни за потискащо действие върху растежа на някои микроорганизми и по-специално на *Brucella melitensis*, *Br. abortus bovi*, *Br. suis*. В народната медицина диуретичният ефект на мишите уши се използва при кардио ренални отоци, при бъбречни заболявания, където може да понижи нивото на кръвната урея. Съобщава за спадане на повишената кръвна урея след прилагане на инфуз от прясна билка 10/100; заедно с общото подобрене изчезват главоболието, повръщането, безсънието. Подчертава се обаче прилагането на прясната билка. Освен като диуретично средство билката се препоръчва при маточни кръвотечения, както и при други кръвотечения — при хемороиди, дизентерия и хеморагични колити.

- **Синя жлъчка (цикория) - *Cichorium intybus*** - многогодишно тревисто растение. Среща се из цялата страна. Расте из ливади, изоставени и буренливи места, край селища, пътища, ж.п. линии, като плевел в градини, лозя и окопни култури, в низините и планините от морското равнище докъм 1000-1500 м н.в. Използва се във фитотерапевтичната практика. Корените съдържат 50-60% инулин и следи от горчиви вещества; листата — сесквитерпенони лактони (лактучин, лакукопикрин) с горчив вкус, тритерпени, цикориенова киселина; цветовете - кумариновият глюкозид цикорий. Основното действие е холагогно; стимулира храносмилането, понижава нивото на кръвната захар. Засилва рефлекторно стомашно-чревната секреция и перисталтика, регулира дефекацията, повишава апетита. Това е една от предпочитаните билки за лечение на чернодробни и жлъчни заболявания. Счита се, че засилва жлъчната секреция. Препоръчва се особено при застой в областта на порталното кръвообращение. Като богата на инулин дрога корените на цикорията подобряват обмяната на веществата в организма. Взема се и за ревматични състояния и подагра. Сокът е леко слабително и е особено подходящ за деца и възстановяващи се болни. Може да се използва за гаргара при възпалено гърло. Запарки се използват за лечение на хемороиди, туберкулоза, коремни спазми и обриви.

- **Сиротица – *Gratiola officinalis*** - многогодишно тревисто растение с пълзящо и възлесто коренище и кухо стъбло. Листата са срещуположни и приседнали. Плодът е кутийка. Расте по влажни ливади, край мочурища и по бреговете на водоеми в цялата страна. Използват се надземните органи, събрани по време на цъфтеж. Действа слабително и диуретично. Основното действие на растението се свързва със съдържащия се в него в количество до 0,30% глюкозид с все още неизяснена химична природа и с най-общо наименование грациотоксин. Освен присъщото на дрогата диуретично действие се доказва (използува се надземната част на растението) още и усилващ сърдечните контракции (дигиталисоподобен) ефект. Както е добре известно, кардиотоничните глюкозиди проявяват и определено диуретично действие. Освен това в билката се съдържат и други вещества, например тритерпеновият дериват грациолон и веществото грациолин, което вероятно лежи в основата на слабителната активност на билката. През последните години от растението са изолирани и флавоноиди – флавонови ацилглюкозиди. Билката се препоръчва и като противоглистно средство. Външното прилагане под формата на компрес се препоръчва при упорити сърбящи обриви.

- **Сладка папрат – *Polypodium vulgare*** - многогодишно тревисто растение с хоризонтално, пълзящо коренище, често разположено и над земята. Размножава се със спори. Расте по влажни, сенчести, каменливи места в горите из цялата страна. Използва се коренището. Коренището съдържа сапонини, тлъсто масло, слюзни и дъбилни вещества, белтъчини, нишесте, захари. Действа отхрачващо, противоглистно, жлъчегонно. Извлек от коренището влияе парализиращо върху дребните глисти (острици), които се изхвърлят от организма след прилагане на очистително. Сладката папрат втечнява храчките и улеснява тяхното откашляне. При застойни явления в жлъчния мехур билката спомага за евакуирането на жлъчен сок. Оказва и лек до умерен очистителен ефект. Действа болкоуспокояващо при подагра. Използва се при бронхити, ларингити, трахеити, жлъчнокаменна болест, еластичен колит, хроничен запек, подагра, глисти и др. Билката е противопоказана при възпаления на бъбреците и пикочния мехур.

- **Слез – *Malva sylvestris*** – двугодишно, по-рядко едногодишно или многогодишно тревисто растение с приповдигащи се или изправени стъбла. Цветовете са разположени в пазвите на листата. Използват се коренът, листата и цветовете. Листата съдържат слюзни вещества, антоцианови гликозиди, танини, витамин С, провитамин А, минерални вещества и др. Билката действа омекчаващо и отхрачващо. Оказва благоприятно въздействие върху възпалителните процеси на дихателните пътища, като действа омекчаващо на лигавиците и облекчава

отхрачването. Действа омекчаващо и върху чревната лигавица. Макар и по-слабо, билката оказва лечебен ефект и върху бъбречните легенчета и пикочния мехур, като потиска възпалителните процеси. Облекчава уринирането. Прилага се при ангина, остри и хронични бронхити, стомашно-чревни колики, невроза, безсъние, възпаление на бъбреците и пикочния мехур и др.

- **Смрадлика - *Cotinus coggygria*** - храст, рядко ниско дърво. Расте по сухи и каменисти почви из храсталаци, в дъбови гори, предимно върху варовици, в равнините и предпланинските райони. Образува и самостоятелни вторични съобщества на мястото на унищожените дъбови и други гори. Листата на смрадликата са особено ценни, защото съдържат до 25% дъбилни вещества, етерични масла, флавоноиди и др. Действа затягащо, противовъзпалително, антисептично. Поради високото си съдържание на дъбилни вещества смрадликата е растението с най-силно проявено затягащо и противовъзпалително действие. В по-големи дози понижава кръвното налягане. Стимулира зарастването на повърхностни рани и язви в стомаха и дебелото черво. Влияе противовъзпалително и при засягане на бъбречните легенчета. Използва се при диарии, кървящи хемороиди, язвен колит, възпаление на венците (пародонтоза), зъбобол, ангина, заболявания на бъбреците, язва на стомаха и дванадесетопръстника. Външно се използва при бяло течение, рани, циреи и др. Използва се във фитотерапевтичната практика, парфюмерията, като багрило и като декоративно растение. При вътрешно използване е отровно. Употреба само под лекарски контрол!

- **Теменуга миризлива - *Viola odorata*** - многогодишно тревисто растение. Расте по влажни и умерено влажни, каменисти, песъчливи и тревисти места, край потоци и реки. Използва се във фитотерапията, парфюмерийната промишленост и като декоративно растение. Коренището с корените съдържа сапонини, горчиво вещество, около 0,04%, етерично масло с метилов етер на салициловата киселина. Надземната част съдържа сапонин, етерично масло с виолотозид (метилов естер на салициловата киселина), слуз, одоратин - вещество, понижаващо кръвното налягане. В миризливата теменуга, растяща в България, не се откриват алкалоиди. Цветовете съдържат 0,03% етерично масло с ментолов етер на салициловата киселина, а- и в-иرون, а- и в-йонин (еднопръстенни ненаситени кетони с теменужна миризма), виолорутин, цианин (синьо оцветено багрило) киселини, слуз, захар. Действа отхрачващо, слабо диуретично. В народната медицина теменугата се използва при коклюш, както и при някои сърдечни заболявания, придружени с оточни състояния. Проведени са експериментални и клинични проучвания на горската теменуга, въз основа на което тя е намерила широко приложение за лечение на заболяванията на дихателната система. При тях билката оказва омекчаващо лигавицата и отхрачващо действие. Притежава известно антисептично, а от там и противовъзпалително действие. Някои автори са установили, че теменугата има и слабо хипно-седативно действие. Външно се употребява при различни дерматити.

- **Теменуга трицветна – *Viola tricolor*** – едногодишно или двегодишно тревисто растение. Стъблото високо 10-40 см. Листата са яйцевидни до яйцевидно ланцетни, тъпо назъбени. Цветовете са единични, разположени в пазвите на средните и горните листа. Цъфти през месеците май-септември. Среца се из сухи тревисти места, ливади, пасища, храсталаци. В стръковете на билката се съдържат алкалоиди, етерично масло, витамин С, сапонини, минерални вещества, танини, слузни вещества и др. Действа отхрачващо и пикочогонно. Понижава кръвното налягане, оказва очистително и дезинфекционно действие, макар и в по-слаба степен. Използва се при магарешка кашлица, бронхити, кожни обриви, гноини пъпки по кожата, ревматизъм, подагра, атеросклероза, за отводняване.

- **Теснолистен живовляк - *Plantago lanceolata*** - многогодишно тревисто растение със силно разклонено коренище. Расте из ливади, пасища, по сухи и умерено влажни, тревисти и песъчливи места, край пътища, като плевел в градини, лозя и окопни култури. Използва се във фитотерапевтичната практика. При вътрешна употреба са възможни отравяния. Лечебно действие – при разстройство на стомаха, метеоризъм, колики, хроничен гастрит, ентерит, дуоденална и стомашна язва, заболявания на дихателните органи, кашлица, бронхит, пресипналост, при възпаление на пикочния мехур, против бъбречни и жлъчни камъни, хемороиди чернодробни заболявания, при увеличена простата.

- **Синя тинтява – *Gentiana cruciata*** – многогодишно тревисто растение с право неразклонено, гъсто облистено стебло. Расте по каменливите склонове, из храсталаци и горските поляни във всички наши планини. Използва се надземната, брана през време на цъфтежа част – юли-август. Билката усилва секрециите на стомашните жлези, възбужда апетита, действа противоспастично, жлъчегонно и противоглистно. Прилага се при слаба стомашна дейност, при стомашни и чревни колики, газове в червата, лениви черва, малокръвие, жълтеница, против глисти.

С подобни данни са и срещащите се в района **блатна тинтява (*Gentiana pneumonanthe*)**, **жълта тинтява (*Gentiana lutea*)** и **петниста тинтява (*Gentiana punctata*)**.

- **Трепетлика – *Populus tremula*** – дърво с гладка, зелена кора, достигащо до 30 м височина. Короната е широка и рехава. Листата са закръглени, триъгълни или ромбовидни, на дълги дръжки. Цъфтежът е преди разлистването. Плодът е разпуклива кутийка, семената са с хвърчилка. Расте из гори, сечища и пожарища, предимно в планините докъм 1800 м н.в. Използват се кората, дървесината и листата в свежо състояние. Прилага се при нарушения на сърдечния ритъм, помага при треска и зъбобол, срещу стресови реакции, използва се като допълнително лечение срещу алкохолизъм, за лечение на натрапчиви мисли, сомнамбулизъм, говорене на сън, събуждане от кошмари, трудно заспиване, пристъпи на безпричинно безпокойство, изпотяване, сърцебиене, тръпки, при треперене на ръцете, при спазми и гърчове, смущения в храносмилателния апарат и колики, страхове у деца и възрастни, астматични пристъпи.

- **Троскот – *Cynodon dactylon*** – многогодишно тревисто растение с пълзящо коренище. У нас е повсеместно разпространен по тревисти места, пасища, ливади, храсталаци и като плевел до около 1200 м н.в. Използва се коренището. Коренищата съдържат сапонини, захари, нишесте, слузни вещества, полизахариди и др. Действа пикочогонно и очистително. Понижава кръвното налягане, вследствие на съдоразширяващото си действие. Това действие при склерозирани съдове обаче е слабо. Билката засилва сърдечните съкращения, като забавя сърдечната дейност. Прилага се при отоци, запек, еластичен колит, високо кръвно налягане.

- **Трънка – *Prunus spinosa*** - храст със силно разклонено стъбло. Расте из храсталаци, по синори, пасища, пустеещи места, край пътища, в покрайнините на дъбови гори. Дребноплодно растение. Понякога образува самостоятелни храстови съобщества. Използва се във фитотерапевтичната практика. Лечебно действие: трънката е отлично затягащо средство. Може да се използва в лечението на диария. Пектиновите компоненти имат успокояващ ефект върху разстроеният или възпален стомах. Отвара или настойка от растението може да се използва като леко слабително при лечение на запек. Плодовете на трънката могат да бъдат използвани за стимулиране на обмяната на веществата и могат да бъдат много подходящи за използване в случаи на екзема, херпес, алергии, настинки, катар, лошо храносмилане, камъни в бъбреците и жлъчката и заболявания на пикочния мехур. Потопени във вряща вода, цветовете имат леко диуретични, тонизиращи и слабителни свойства.

- **Хмел - *Humulus lupulus*** - многогодишно увивно двудомно растение. Расте из влажни широколистни гори и храсталаци, край реки и потоци. При подходящи условия се среща из цялата страна докъм 1000 м н.в. В хранително-вкусовата промишленост и във фитотерапевтичната практика се използват женските съцветия, събрани преди цъфтежа. Има нерво и болкоуспокояващо, противовъзпалително и пикочогонно действие. Нервоуспокоителния ефект се дължи на етеричното масло, също на хумулон, лупулон и лупарола. Горчивите вещества, съдържащи се в билката имат противобактериално действие. Хмелът има слабително и сънотворно действие, и възбужда апетита. При предозиране са възможни отравяния - употреба само под лекарски контрол!

- **Червен божур – *Paeonia peregrina*** - многогодишно тревисто растение с късо и вретеновидно надебелени, грудковидни корени. Цветовете са тъмно- до светлочервени, рядко розови. Семената са черни и лъскави. Расте из храсталаци и редки гори по каменисти и тревисти места из цялата страна до 1000 м н.в. Използват се корена, венчелистчетата и семената. Корените съдържат алкалоида перегринин, пеоново масло, танин и глутамин, а венечните листа – антоцианови багила и дъбилни вещества. Действа успокояващо и обезболяващо. Извлек или настройка от билката понижава кръвното налягане, забавя сърдечната дейност, подобрява съня и улеснява настъпването му. Подтиква тиковете на периферните мускули. Облекчава дишането и успокоява кашлицата.

- **Червен кантарион - *Centaurium erythraea*** - двегодишно тревисто растение. Расте по умерено влажни до сухи тревисти и каменисти места из пасища, изоставени обработваеми земи и ливади, в крайнините на храсталаци и редки гори като елемент на естествената растителност. Събират се напълно цъфнали стръкове. Използват се във фитотерапията. Билката има апетитовъзбуждащо действие, тонизира стомаха и стимулира отделянето на стомашен сок, жлъчка и панкреатичен сок. Приписва и се и газогонно действие. Експериментално е доказано, че има противоглистно действие.

- **Червена калина – *Viburnum opulus*** – храст, силно разклонен, висок до 4 метра. Цветовете са бели, събрани в щитовидни съцветия. Среща се из гори и храсталаци, главно в планините, почти до 2000 м н.в. Използва се кората, понякога и цветовете. Кората има съдосвиващо и кръвосъсирващо действие; понижава кръвното налягане. Плодът засилва сърдечната дейност, има и пикочогонно действие. Действието на корите се дължи на дъбилните вещества, галотанините, кверцитина, катехините. Прилага се при различни кръвотечения, при маточни кръвоизливи, болезнена менструация, авитаминоза. Действа успокояващо, понижава артериалното налягане, използва се при белодробни заболявания с кашлица, при болки и спазми на стомаха и червата, при сърдечни и бъбречни заболявания като

противооточно средство; в комбинация с листа от мента и змийско мляко се препоръчва при възпаление на жлъчката и жлъчните пътища.

- **Черна елша - *Alnus glutinosa*** – светлолюбиво дърво от средна величина. Расте край потоците и някои водоеми, от низините до долния планински пояс, докъм 1000 м н.в. Събират се шишарковидните женски съцветия. Използват се във фитотерапевтичната практика. Основно действие - антидиарично, адстрингентно. Във връзка със съдържанието на дъбилни вещества, тритерпени, багрила и други, кората се използва под форма на отвара за изплакване на устата и гаргара при ангина и фарингит. Листата, корите и съцветията имат добър лечебен ефект при остър и хроничен ентероколит. Водни извлеци от корите и плодовете на черната елша са прилагани с успех за лечение на остри и хронични ентероколита, съпровождащи се от диарични изпражнения. Добър ефект е отчетен и при деца, без да са отбелязани нежелани ефекти. Тези ефекти се обуславят в голяма степен от високото съдържание на танини в растението. Листата на черната елша се прилагат при простудни заболявания като потогенно средство. Шишарките притежават температуропонижаващи свойства и могат да се използват за лечение на малария. Таниновото съдържание определя използването на елшата при възпалителни кожни заболявания, варикозни язви и изгаряния – за локални приложения.

- **Червено кучешко грозде - *Solanum dulcamara*** – лиана, с вдървенена долна част на стъблото. Коренището е пълзящо, силно разклонено. Стъблото е разклонено, ръбесто, голо, достигащо до 1 м височина. При благоприятни условия обаче то пълзи по повърхността на почвата или се увива около околните предмети и може да достигне до 2 м дължина. Цъфти през лятото. У нас се среща доста често из влажните и сенчестите храсталаци и горите, покрай потоците, речните брегове и др., обикновено до 1000 м надморска височина. Употребяема част: Изсушените млади тревисти клонки заедно с листата. Червеното кучешко грозде е познато на народите като лекарствена билка още от средните векове, употребявано външно при кожни заболявания и изриви, сърбящи кожни екземи и възпаления, при простудни заболявания за налагане. Счуканите във вид на каша пресни листа и плодове с дървено масло се употребяват в нашата народна медицина за налагане на циреи, отоци, рани от изгорено. Да не се приема продължително време и в по-големи дози. Всички части на билката са повече или по-малко отровни. Декоративна билка за влажните полусенчести паркове. Засаждат го и за закрепване на стръмни терени.

- **Черно кучешко грозде - *Solanum nigrum*** - едногодишно тревисто растение. Расте по изоставени буренливи и необработени места, градини, покрай пътища, огради като плевел и бурен в цялата страна. Използва се в билколечението и народната медицина. Съдържа глюкоалкалоиди, танини, витамин С, алкалоида соланин, сапонини, органични соли и др. Билката има дезинфекционно, успокоително и болкоуспокоително действие. Употребява се при психични заболявания, епилепсия, менингит, главоболие, гърчове, спазми, възпаление на стомаха и червата. Прилага се само под лекарски контрол. Отровна билка!

- **Чобанка - *Petasites hybridus*** - многогодишно тревисто двудомно растение. Расте по влажни, каменисти, песъчливи и тревисти, крайпоточни и крайречни места. Използва се във фитотерапията. Билката съдържа слюз, инулин, холин, пектинови вещества, сапонини, органични киселини, смоли и др. Има противовъзпалително, спазмолитично, потогонно и омекчително действие. Употребява се при бронхит, кашлица, задух, стомашни болки, липса на апетит, подагра. Коренът се използва и при епилепсия и малокръвие. Външно - счукани листа за налагане на рани, изгаряния, екземи.

- **Шапиче – *Alchemilla subcrenata*** – многогодишно тревисто растение с дребни, жълто-зелени цветове, събрани в метличести съцветия. Среща се по тревисти места, из влажни ливади, край планински потоци до около 1000 м н.в. Използват се листата, а понякога цялото растение с коренището. Надземната част с корените съдържа до 8% танини, горчиви вещества, витамин С, слюз, скорбяла и други неуточнени вещества. Билката действа пикочогонно, затягащо. Широко се употребява при болести на женските полови органи (бяло течение, изобилна менструация, понижена функция на яйчниците), а също и при отоци (воднянка, ревматизъм и затлъстяване).

- **Шипка – *Rosa canina*** – често се среща заедно с трънката. Разпространена е повсеместно както сред подлеса, така и по голите площи. Тя е доста устойчив вид и може да се срещне както на много бедни месторастения и скални терени, така и върху дълбоки плодородни почви. Обилно плодоноси като плодовете ѝ са особено ценни с голямото си съдържание на витамин С. Поради богатото съдържание на витамини и флавоноиди плодът на шипката има разнообразно действие. Притежава диуретично, кръвоспиращо и запичащо действие. Понижава съдържанието на холестерол в кръвта, забавя отлагането на атероматозни плаки в кръвоносните съдове. В плодовете на шипката се съдържат почти всички витамини – С, Р, В, Е, К и каротин. Те активизират ензимните системи, усилват регенерацията на тъканите, синтезата на хормоните и влияят благоприятно върху въглехиратната обмяна и проникваемостта на съдовете. Съдържанието на витамин Р (рутин) способства за намаляване чупливостта на

капиллярите, подпомага използването на аскорбиновата киселина от организма. Витамин К взема участие в образуването на протромбина и влияе върху нормалното съсирване на кръвта. Другите витамини имат важни физиологични функции. Билката действа благоприятно при авитаминоза и като укрепващо средство в реконвалесцентния период. Използва се при застой на течности в организма, пясък и камъни в пикочните пътища, жлъчнокаменна болест, амфодонтози, маточни кръвотечения, анемия, изтощение на организма, при атеросклероза, като средство, повишаващо съпротивителните сили на организма в борбата му срещу местни или общи инфекции и интоксикации (скарлатина, дифтерия, пневмония, коклюш и др.), при бавно зарастващи рани, за нормално зарастване на костите при счупване, при понижена секреторна дейност на стомаха, за подобряване на кръвотворната функция на костния мозък и на обмяната на веществата в организма.

- **Широколистен живовляк - *Plantago major*** - многогодишно тревисто растение. Расте по влажни, тревисти, пясъчливи и наводнени места, край реки, блата, изкопи, край пътища и сечища. Използва се във фитотерапевтичната практика. При вътрешна употреба са възможни отравяния. За лечение се употребяват листата, събрани по време на цъфтеж. Съдържанието на билката е от слузни вещества, които са съставени от неутрални полизахариди, гликозида аукубин, ензими, витамин А, С и К, лимонена киселина, танини, стероидни сапонини, флавоноиди и каротини. Има противовъзпалително, обезболяващо и секретолитично действие. Установено е и противомикробно, противовирусно и слабително действие. Използва се при възпаление на горните дихателни пътища, фарингити, ларингити, остър и хроничен бронхит, пневмония, язва на стомаха и дванадесетопръстника, колит, заболявания на жлъчните пътища, цистити с хематурия и др.

Отрицателно действащи фактори върху лечебните растения

Изсичане на горите - влияе отрицателно на голям брой горски видове, като се унищожават популации, прекъсва се обмена на генетична информация, поради фрагментация на местообитанията. Особено голата сеч унищожават разнообразието на дървесни и храстови видове, като тези от рода на шестил, явор, турска леска, полски клен, дива череша, киселица, дива круша, брекина, скоруша, различните видове чашкодряни и др.

Залесяване с иглолистни култури - създавани са върху каменливи терени на мястото на ксеротермични тревни и храстови съобщества, но също така и на мястото на смесени букови, буково-дъбови, буково-габъррови и дъбово-габъррови формации т.е. тези култури се изграждат на мястото на най-богатите хабитати в района. Загубите на биоразнообразие, особено когато се засажда обширни гъсти масиви, без да се оставят рефугиуми за естествената флора и фауна, са огромни. Иглолистните насаждения влияят върху растителността и на съседните територии, тъй като те потребяват значително количество влага и предизвикват засушаване на целия район около тях. Залесяването с иглолистни трябва да се ограничава върху бедни месторастения, ерозирани терени или площи, където се извършва рекултивация на терена.

Горски пожари - в района те са сериозен екологичен фактор върху биоразнообразието от исторически времена като в малки мащаби, независимо от унищожаването на конкретни находища на отделни видове, имат и положително значение, защото осигуряват място за по-светлолюбиви или по-неконкурентно способни видове. Опожаряването на значителни площи имат локално катастрофално значение за екологичното и биогеографското разнообразие и е необходимо предприемане по-строги мерки за предотвратяване на подобни пожари.

Лечебните растения и естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване устойчивото им ползуване като част от естествения растителен генофонд. Опазването трябва да се извършва чрез система от мерки и дейности, целящи запазване на биологичното разнообразие и ресурси. Трябва да се обърне специално внимание на режима.

Приоритетни мерки за опазване на лечебните растения и разнообразието им

Лечебните растения и естествените им находища трябва да се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване устойчивото им ползуване като част от естествения растителен генофонд. Опазването трябва да се извършва чрез система от мерки и дейности, целящи запазване на биологичното разнообразие и ресурси. Трябва да се обърне специално внимание на режима за бране на жълт кантарион, липов цвят и някои други широко използвани билки за да не се унищожат находищата им. Опазването трябва да включва поддържане и съхраняване на екосистемите и естествените местообитания.

Стриктно трябва да се спазва ежегодната заповед на министъра на МЗХГ за забранителен и ограничителен режим на ползуване на определени видове лечебни растения.

4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

4.1. ОБЩА ПЛОЩ НА ГОРИТЕ И НЕЗАЛЕСЕНИТЕ ГОРСКИ ПЛОЩИ В РАЙОНА НА ДЕЙНОСТ НА ТП “ДГС ОМУРТАГ” И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО Й ПО ВИД НА ПОДОТДЕЛА И ГРУПИ ГОРИ, СПОРЕД ОСНОВНИТЕ ИМ ФУНКЦИИ

Общата инвентаризирана площ на горите и незалесените горски площи в района на стопанството е **32233,8 ха**. Разпределението ѝ по вид на подотдела и група гори е посочено в таблица № 17.

Таблица № 17

Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Общо за стопанството

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъб- лени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	27.7	3557.5	15870.4	4210.6	23666.2	73.4
склопени култури	4135.0	601.5	5.8	107.9	4850.2	15.1
несклопени култури	-	104.4	-	-	104.4	0.3
естествен произход 0.1-0.3	-	517.6	1500.0	65.8	2083.4	6.5
изредени култури	260.0	47.6	-	10.4	318.0	1.0
всичко насаждения	4422.7	4828.6	17376.2	4394.7	31022.2	96.3
всичко залесена площ	4422.7	4828.6	17376.2	4394.7	31022.2	96.3
сечище	12.6	1.1	7.6	-	21.3	0.1
голина	5.2	37.4	-	0.5	43.1	0.1
всичко незал.дървопр.	17.8	38.5	7.6	0.5	64.4	0.2
поляна	97.0	53.5	526.8	102.7	780.0	2.4
обработваема площ	5.4	0.5	6.5	3.7	16.1	0.1
дворно място	0.3	-	2.7	1.2	4.2	-
временен склад	-	0.3	0.1	-	0.4	-
просека	12.3	6.0	102.9	4.3	125.5	0.4
лесонепригодна голина	10.6	-	6.7	3.4	20.7	0.1
лесонепригодна площ	-	-	-	12.9	12.9	-
скали	0.5	-	3.6	5.8	9.9	-
сипей	-	-	2.0	0.2	2.2	-
кариера	-	-	4.2	-	4.2	-
гьол	-	-	0.3	-	0.3	-
прокар	0.4	-	-	-	0.4	-
дивечова нива	2.1	3.8	4.0	-	9.9	-
дивечова ливада	0.4	0.4	0.4	-	1.2	-
поляна с храсти	18.4	6.8	83.5	12.9	121.6	0.4
микроязовир	-	-	0.3	-	0.3	-
застроена площ	-	-	0.1	-	0.1	-
сметище	0.3	-	-	0.5	0.8	-
паметник	-	-	0.1	-	0.1	-
противопожарна просека	0.7	-	-	-	0.7	-
автомобилен път II кат.	-	0.2	0.3	-	0.5	-
автомобилен път III кат.	0.3	1.6	3.5	-	5.4	-
автомобилен път IV кат.	5.8	4.7	18.4	0.9	29.8	0.1
всичко недървопр. площ	154.5	77.8	766.4	148.5	1147.2	3.5
всичко инвентар. площ	4595.0	4944.9	18150.2	4543.7	32233.8	100.0
в т.ч. дървопр. площ	4440.5	4867.1	17383.8	4395.2	31086.6	96.5

От цялата площ на стопанството, залесена е **31022,2 ха** (96,3%), незалесена дървопроизводителна – **64,4 ха** (0,2 %), а недървопроизводителна – **1147,2 ха** (3,5%).

От залесената площ 25749,6 ха (83,0%) са гори с естествен произход, а 5272,6 ха (17,0%) са култури. По групи гори най-много са издънковите гори за превръщане – 17376,2 ха (56,0% от залесената площ).

Дървопроизводителната незалесена площ е 0,2% от общата площ и се състои от сечища - 21,3 ха и голини - 43,1 ха.

От недървопроизводителната площ най-много са поляните – 780,0 ха (2,4%), следвани от просеките – 125,5 ха (0,4%), поляните с храсти 121,6 ха (0,4%) и други.

Една част от недървопроизводителната площ може да бъде използвана за реализиране на недървесни горски продукти - поляни, просеки и др. Друга част са необходими за провеждане на горскостопанските мероприятия – автомобилни пътища. Неизползваемата за горскостопанска дейност площ е 51,5 ха (0,2% от общата площ). Това са лесонепригодни площи и лесонепригодни голини, скали, сипеи и др.

При настоящата инвентаризация са обхванати всички гори в обхвата на дейност на държавното горско стопанство, отговарящи на изискванията на чл.2, ал.1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год). С помощта на навигационна техника и векторизирани сателитни изображения е извършено прецизно картиране на площните и линейните обекти. Уточнени са границите между залесените и незалесените територии.

Инвентаризираната площ е съгласно заданието за инвентаризация и планиране на ТП “ДГС Омуртаг”, прието на ЕС. Инвентаризацията е извършена в границите на зададената територия.

В общата инвентаризирана площ, разположена на територията на стопанството влизат горите и земите върху горски територии (ГТ) и горите в земеделски и водни територии по КК.

ТП “ДГС Омуртаг” при предишната инвентаризация от 2013 г. е било разположено на обща площ **31768,7 хектара**, от която:

	обща площ ха	%
залесена	30366.5	95.7
незалесена дървопроизводителна	166.1	0.6
недървопроизводителна	1236.1	3.7
Общо	31768.7	100.0

Според функциите си тази площ се е разпределяла, както следва:

	обща площ ха	%
горски територии със защитни функции	586.3	1.8
горски територии със спец. функции	3187.2	10.0
горски територии със стоп. функции	11011.2	88.2
Общо	31768.7	100.0

По вид собственост тази площ се е разпределяла, както следва:

вид собственост	обща площ ха	%
Държавна	19127.3	60.2
Общинска	6221.8	19.6
Частна на физически лица	6176.7	19.4
Частна на юридически лица	242.9	0.8
Общо	31768.7	100.0

При сегашната инвентаризация бе установена обща площ **32233,8 хектара**, от която:

	обща площ ха	%
залесена	31022.2	96.7
незалесена дървопроизводителна	64.4	0.2
недървопроизводителна	1147.2	3.1
Общо	32233.8	100.0

Според функциите, които изпълнява инвентаризираната територия тя се разпределя, както следва:

	обща площ ха	%
горски територии със защитни функции	317.1	1.0
горски територии със спец. функции	14725.8	45.7
горски територии със стоп. функции	17190.9	53.3

Общо	32233.8	100.0
------	---------	-------

Залесената площ се е увеличила с 655,7 ха, дължащо се основно на новоустроените гори, на извършените залесявания и самозалесяване на част от незалесените площи, както и по-точното определяне на залесените територии въз основа на предоставените ортофотокарти.

Незалесената дървопроизводителна площ е намаляла със 101,7 ха и се дължи основно на извършените залесявания и самозалесяване на част от голините и сечищата.

Недървопроизводителната площ е намаляла с 88,9 ха и се дължи предимно на само залесили се поляни или части от тях.

При настоящата инвентаризация са обхванати всички гори в обхвата на дейност на държавното горско стопанство, отговарящи на изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите (ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.). С помощта на навигационна техника и векторизирани сателитни изображения е извършено прецизно картиране на площните и линейните обекти. Уточнени са границите между залесените и незалесените територии. Няма промени във външните граници по кадастрални карти за територията на ТП “ДГС Омуртаг”.

Установените новоустроени гори и горски територии с обща площ **476,7 ха** са отнесени към най-близките отдели.

Освен посочените по-горе площи при инвентаризацията бяха констатирани гори **по чл. 83** от ЗГ (Приложение I.3.3) на площ **21,6 хектара** (като 16,0 хектара са били инвентаризирани при предишната инвентаризация, а 5,6 хектара са новоустроени). Те не присъстват в коментарите за разпределение на горите по условни стопански класове и видове гори, както и за цялата обща и залесена площ и не участват в баланса на горските територии.

Таблица № 18

Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ, общия дървесен ЗАПАС и средния ПРИРАСТ по класове на ВЪЗРАСТ

Гори по чл.83 от ЗГ

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на основното насаждение		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	4.7	21.8	130	7.7	-	13
	11-20	6.4	29.6	340	20.1	-	18
II	21-30	10.5	48.6	1220	72.2	-	42
	31-40	-	-	-	-	-	-
Всичко		21.6	100.0	1690	100.0	-	73
средна възраст 22 години, среден запас 78 куб.м/ха, среден прираст 3.38 куб.м/ха							

За изтеклия ревизионен период **общата** площ на ТП “ДГС Омуртаг” се е **увеличила с 465,1 ха**, което е увеличение с **1,5%**.

През ревизионния период са настъпили следните промени по документи в общата площ на горското стопанство:

А) Увеличение на площта

+264,1 ха – се променят от земеделски в горски територии (новоустроени в ГТ) със заповеди на министъра на МЗХГ на основание чл.81, ал.1, във връзка с ал.2, т.1 и чл.82, ал.1 и 2 от Закона за горите. Общата площ на променените територии със заповеди е 458,5 ха, но 194,4 ха са посочени в ГСП 2013 г. като държавни и частни земеделски територии.

Промени настъпили в площта, вида територия и собственост по документи:

Земеделски територии променени в държавни горски територии през ревизионния период с различни заповеди:

Със Заповед № РД 49-286/26.08.2020 год. на МЗХГ на основание чл.81, ал.1, във връзка с ал.2, т.1 и чл.82, ал.1 и 2 от Закона за горите се променя предназначението от земеделски в горски територии на поземлени имоти частна държавна собственост с обща площ **1864,305 дка (186,4 ха)** както следва

ТП “ДГС ОМУРТАГ” – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
00518.11.2	7.322	00518	Антоново	Антоново	28	м2	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
00518.11.4	6.990	00519	Антоново	Антоново	28	г част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
00518.68.1	122.411	00520	Антоново	Антоново	58	х, а1, г1, д1, 3, 4	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
00518.95.1	12.013	00521	Антоново	Антоново	371	6	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
00518.95.2	17.905	00522	Антоново	Антоново	371	7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.11.8	5.999	02628	Банковец	Антоново	385	о	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.12.8	5.499	02628	Банковец	Антоново	385	4	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.17.3	3.001	02628	Банковец	Антоново	79	6	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.17.7	5.999	02628	Банковец	Антоново	79	4, 5	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.17.9	42.788	02628	Банковец	Антоново	79	щ, 3	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.18.15	6.0	02628	Банковец	Антоново	79	9	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.19.3	1.0	02628	Банковец	Антоново	79	10 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.19.11	2.0	02628	Банковец	Антоново	79	10 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
02628.28.3	2.0	02628	Банковец	Антоново	386	з1, 8	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.3.6	20.326	04755	Богомолско	Антоново	104	и част, 3	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.5.2	3.499	04755	Богомолско	Антоново	102	в1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.5.7	1.999	04755	Богомолско	Антоново	105	ц	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.12.3	6.1	04755	Богомолско	Антоново	101	и част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.12.4	3.086	04755	Богомолско	Антоново	101	и част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.12.5	5.398	04755	Богомолско	Антоново	101	и част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.15.22	5.993	04755	Богомолско	Антоново	101	7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.24.2	2.999	04755	Богомолско	Антоново	118	г част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.24.3	6.0	04755	Богомолско	Антоново	118	г част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.24.7	3.431	04755	Богомолско	Антоново	118	г част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.24.8	12.465	04755	Богомолско	Антоново	118	г част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
04755.24.10	34.643	04755	Богомолско	Антоново	118	г част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.11.6	1.0	06919	Букак	Антоново	119	ц	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.11.16	6.198	06919	Букак	Антоново	119	х, 12	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.15.23	3.498	06919	Букак	Антоново	119	13	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.18.8	1.997	06919	Букак	Антоново	77	9	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.20.17	16.998	06919	Букак	Антоново	124	1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.21.18	13.189	06919	Букак	Антоново	77	л1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.22.27	2.0	06919	Букак	Антоново	77	6 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.22.31	1.999	06919	Букак	Антоново	77	6 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.23.23	5.999	06919	Букак	Антоново	77	7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
06919.23.44	14.878	06919	Букак	Антоново	77	8	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
10433.1.5	23.997	10433	Великовци	Антоново	121	м	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
10433.22.1	9.989	10433	Великовци	Антоново	111	2 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
10433.22.4	16.01	10433	Великовци	Антоново	111	2 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
10433.23.6	13.641	10433	Великовци	Антоново	112	е1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
10433.23.7	10.858	10433	Великовци	Антоново	112	е1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
10433.53.8	6.0	10433	Великовци	Антоново	131	5	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.10.9	5.7	16211	Г.Златица	Антоново	30	х	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.10.18	14.599	16211	Г.Златица	Антоново	30	6	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.11.9	6.698	16211	Г.Златица	Антоново	30	ц	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.13.10	11.997	16211	Г.Златица	Антоново	30	ч	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.15.9	36.996	16211	Г.Златица	Антоново	30	п, 7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.16.3	24.998	16211	Г.Златица	Антоново	6	10	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.49.15	7.399	16211	Г.Златица	Антоново	27	8	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16211.60.32	13.997	16211	Г.Златица	Антоново	27	7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.10.21	4.983	20479	Девино	Антоново	34	м1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.10.51	1.0	20479	Девино	Антоново	34	б1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.14.28	1.816	20479	Девино	Антоново	34	х	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.18.9	5.016	20479	Девино	Антоново	58	1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.28.55	2.0	20479	Девино	Антоново	59	11	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.40.93	2.016	20479	Девино	Антоново	55	3	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.41.10	1.007	20479	Девино	Антоново	57	с1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.41.18	0.863	20479	Девино	Антоново	57	с1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.41.20	2.999	20479	Девино	Антоново	57	т1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.41.23	1.006	20479	Девино	Антоново	57	т1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
20479.43.4	5.642	20479	Девино	Антоново	55	4	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.44.17	2.5	20479	Девино	Антоново	55	2 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.44.19	1.9	20479	Девино	Антоново	55	2 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.44.26	2.898	20479	Девино	Антоново	55	1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.45.32	3.244	20479	Девино	Антоново	55	5	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.47.34	4.299	20479	Девино	Антоново	55	п	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.48.9	3.965	20479	Девино	Антоново	55	р част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.48.13	2.899	20479	Девино	Антоново	55	7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.48.20	2.081	20479	Девино	Антоново	55	р част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
20479.49.41	5.188	20479	Девино	Антоново	55	о	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21275.16.31	3.999	21275	Длъжка поляна	Антоново	51	з част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21275.26.7	4.999	21275	Длъжка поляна	Антоново	85	д част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21275.26.9	4.999	21275	Длъжка поляна	Антоново	85	д част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.3.28	7.983	21703	Добротица	Антоново	9	12	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.25.30	18.297	21703	Добротица	Антоново	9	1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.25.71	5.938	21703	Добротица	Антоново	9	1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.25.96	11.099	21703	Добротица	Антоново	9	1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.15.2	4.0	21703	Добротица	Антоново	11	у част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.17.11	9.998	21703	Добротица	Антоново	11	с	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.22.10	3.999	21703	Добротица	Антоново	9	л1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.33.1	19.185	21703	Добротица	Антоново	16	13	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.34.6	26.388	21703	Добротица	Антоново	15	14	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.62.1	6.551	21703	Добротица	Антоново	16	12	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.62.5	7.999	21703	Добротица	Антоново	16	11	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.64.16	16.833	21703	Добротица	Антоново	16	9	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.64.20	2.299	21703	Добротица	Антоново	16	м част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
21703.64.25	5.0	21703	Добротица	Антоново	16	10	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.23.2	6.5	22099	Д.Златица	Антоново	1	к част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.23.4	2.201	22099	Д.Златица	Антоново	1	3	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.23.7	4.0	22099	Д.Златица	Антоново	1	к част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.23.8	13.0	22099	Д.Златица	Антоново	1	к част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.23.9	16.998	22099	Д.Златица	Антоново	1	к част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.31.2	5.999	22099	Д.Златица	Антоново	1	4	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.31.6	2.008	22099	Д.Златица	Антоново	1	5	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.31.11	14.001	22099	Д.Златица	Антоново	1	л част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.31.13	12.998	22099	Д.Златица	Антоново	1	л част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.32.1	6.503	22099	Д.Златица	Антоново	1	6	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.32.5	6.0	22099	Д.Златица	Антоново	1	7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.34.1	14.998	22099	Д.Златица	Антоново	2	ю	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.36.2	8.699	22099	Д.Златица	Антоново	2	я	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.36.5	9.6	22099	Д.Златица	Антоново	2	т	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.40.14	4.5	22099	Д.Златица	Антоново	6	15	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.40.35	15.198	22099	Д.Златица	Антоново	6	у1 част, 14	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.41.1	1.482	22099	Д.Златица	Антоново	6	13	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.41.6	6.0	22099	Д.Златица	Антоново	6	у1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.44.4	11.998	22099	Д.Златица	Антоново	6	ж1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.45.2	8.0	22099	Д.Златица	Антоново	6	з1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.47.14	20.0	22099	Д.Златица	Антоново	4	6	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.48.8	8.0	22099	Д.Златица	Антоново	4	5	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.48.17	10.0	22099	Д.Златица	Антоново	4	4	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.59.10	11.002	22099	Д.Златица	Антоново	6	т1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.60.7	14.697	22099	Д.Златица	Антоново	6	12	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.68.19	18.394	22099	Д.Златица	Антоново	390	ц част, 7	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.71.3	4.999	22099	Д.Златица	Антоново	4	3	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.73.6	20.999	22099	Д.Златица	Антоново	5	ц част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.73.7	70.089	22099	Д.Златица	Антоново	5	ц част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.74.3	21.061	22099	Д.Златица	Антоново	5	х	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.82.1	33.197	22099	Д.Златица	Антоново	390	ш, 9	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
22099.85.5	10.0	22099	Д.Златица	Антоново	390	у част, 4	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
03647.12.5	20.192	03647	Беломорци	Омуртаг	311	и	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16420.36.1	66.899	16420	Г.Хубавка	Омуртаг	272	о, 2	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16420.224.3	178.347	16420	Г.Хубавка	Омуртаг	387	г, 1 част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
16420.227.6	56.847	16420	Г.Хубавка	Омуртаг	299	л част, 5	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
32620.114.153	13.16	32620	Илийно	Омуртаг	206	у, 9	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
53535.1.409	16.012	53535	Омуртаг	Омуртаг	236	х част, 2, 3	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
53535.230.130	2.431	53535	Омуртаг	Омуртаг	238	а част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
53535.230.143	45.291	53535	Омуртаг	Омуртаг	238	а част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
53535.338.225	151.872	53535	Омуртаг	Омуртаг	237	а част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
53535.338.227	9.089	53535	Омуртаг	Омуртаг	237	1	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
53535.338.230	3.173	53535	Омуртаг	Омуртаг	237	а част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
78166.19.55	12.301	78166	Царевци	Омуртаг	227	в част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
78166.19.56	14.257	78166	Царевци	Омуртаг	227	в част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
78166.19.62	10.2	78166	Царевци	Омуртаг	227	в част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ
78166.19.63	16.724	78166	Царевци	Омуртаг	227	в част	РД 49 -286/26.08.2020 МЗХГ

1864.305

Със Заповед № РД 49-251/17.06.2021 год. на МЗХГ на основание чл.81, ал.1, във връзка с ал.2, т.1 и чл.82, ал.1 и 2 от Закона за горите се променя предназначението от земеделски в горски територии на поземлени имоти частна държавна собственост с обща площ **250,712 дка (25,1 ха)** както следва:

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
16420.224.2	14.008	16420	Г.Хубавка	Омуртаг	387	2	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
16420.227.1	19.906	16420	Г.Хубавка	Омуртаг	387	а, 1 част	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
16420.227.4	35.606	16420	Г.Хубавка	Омуртаг	387	а част	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
16420.227.7	2.157	16420	Г.Хубавка	Омуртаг	299	л част	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
22280.395.1	23.598	22280	Д.Хубавка	Омуртаг	303	у, ф части	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
32620.506.163	32.915	32620	Илийно	Омуртаг	206	п част, с, 7, 8	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
63104.303.2	4.688	63104	Росица	Омуртаг	267	ц	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
63104.303.3	3.584	63104	Росица	Омуртаг	267	е1	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
63639.4.11	6.262	63639	Рътлина	Омуртаг	326	х част	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
63639.4.16	16	63639	Рътлина	Омуртаг	326	ю	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
63639.6.11	9.624	63639	Рътлина	Омуртаг	327	д, д1, 4, 5	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
63639.12.2	23.465	63639	Рътлина	Омуртаг	326	х част	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
78166.10.4	53.893	78166	Царевци	Омуртаг	243	д, 1-4	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ
78166.19.60	5.006	78166	Царевци	Омуртаг	227	в част	РД 49 -251/17.06.2021 МЗХГ

250.712

Със Заповед № РД 49-282/08.07.2021 год. на МЗХГ на основание чл.81, ал.1, във връзка с ал.2, т.1 и чл.82, ал.1 и 2 от Закона за горите се променя предназначението от земеделски в горски територии на поземлени имоти частна държавна собственост с обща площ **2418,858 дка (241,9 ха)** както следва:

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
04755.22.9	4	04755	Богомолско	Антоново	101	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
20479.12.31	3.5	20479	Девино	Антоново	57	б1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
20479.27.28	1	20479	Девино	Антоново	59	8	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
20479.27.82	1.751	20479	Девино	Антоново	59	9	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
20479.28.37	2.199	20479	Девино	Антоново	59	10	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
20479.47.7	1.6	20479	Девино	Антоново	55	8	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
21275.25.14	2	21275	Длъжка поляна	Антоново	85	ж	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
21275.27.9	2.999	21275	Длъжка поляна	Антоново	96	а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
21275.30.34	1.595	21275	Длъжка поляна	Антоново	96	г	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
21703.3.21	157.129	21703	Добротица	Антоново	10	е, ж, з част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
21703.38.254	13.465	21703	Добротица	Антоново	15	с част, 23	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.20.4	9.998	22099	Д.Златица	Антоново	2	ц част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.22.3	19.998	22099	Д.Златица	Антоново	2	ц част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.22.7	19.021	22099	Д.Златица	Антоново	1	и	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.26.5	4.099	22099	Д.Златица	Антоново	2	ч	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.26.11	6	22099	Д.Златица	Антоново	2	ш част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.26.12	6.299	22099	Д.Златица	Антоново	2	ш част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.27.4	8.999	22099	Д.Златица	Антоново	2	щ	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.57.4	8.959	22099	Д.Златица	Антоново	6	16	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.66.10	5.605	22099	Д.Златица	Антоново	390	ю	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.69.18	58.632	22099	Д.Златица	Антоново	5	т част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.79.3	10	22099	Д.Златица	Антоново	5	т част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.80.3	17.999	22099	Д.Златица	Антоново	5	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
22099.80.8	14.398	22099	Д.Златица	Антоново	390	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.80.9	17.997	22099	Д.Златица	Антоново	390	10 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
22099.81.8	11.999	22099	Д.Златица	Антоново	390	10 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
24428.15.7	2.934	24428	Дъбравица	Антоново	79	7	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
24428.17.2	2.499	24428	Дъбравица	Антоново	82	р1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
24428.17.3	1.999	24428	Дъбравица	Антоново	82	р1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.11.27	155.629	37040	Китино	Антоново	294	а	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.12.5	2	37040	Китино	Антоново	294	м	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.12.7	3.499	37040	Китино	Антоново	294	о	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.30.1	4.334	37040	Китино	Антоново	293	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.33.19	3	37040	Китино	Антоново	293	о	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.40.1	3.073	37040	Китино	Антоново	292	щ	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.72.2	2.701	37040	Китино	Антоново	296	и1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.73.10	7.599	37040	Китино	Антоново	296	п1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.73.12	3	37040	Китино	Антоново	296	р1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.74.45	16.86	37040	Китино	Антоново	296	ц	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
37040.74.46	4.036	37040	Китино	Антоново	296	х	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
38323.17.1	2.9	38323	Коноп	Антоново	288	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.7.2	9.999	39368	Крайполе	Антоново	90	4	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.7.4	7.5	39368	Крайполе	Антоново	90	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.8.6	4.499	39368	Крайполе	Антоново	90	е1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.8.12	6.7	39368	Крайполе	Антоново	90	д1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.13.7	5.999	39368	Крайполе	Антоново	91	5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.14.8	8.003	39368	Крайполе	Антоново	91	4	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.15.5	3	39368	Крайполе	Антоново	94	ш1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.15.6	11.998	39368	Крайполе	Антоново	94	ш1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.17.1	8.997	39368	Крайполе	Антоново	94	13 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.17.2	6	39368	Крайполе	Антоново	94	13 част, с1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.21.9	8.999	39368	Крайполе	Антоново	99	л	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
39368.21.15	6.099	39368	Крайполе	Антоново	99	н	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40258.42.5	2.694	40258	Крушолок	Антоново	382	5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40258.42.7	6.001	40258	Крушолок	Антоново	382	4	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.10.10	8.199	40871	Къпинец	Антоново	94	ю	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.10.13	4	40871	Къпинец	Антоново	96	у	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.10.14	2.999	40871	Къпинец	Антоново	96	т	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.10.23	2	40871	Къпинец	Антоново	96	н	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.13.3	2	40871	Къпинец	Антоново	94	з1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.13.12	3	40871	Къпинец	Антоново	94	7	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.15.31	7.4	40871	Къпинец	Антоново	94	9	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.15.9	2	40871	Къпинец	Антоново	94	6	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.15.39	2.499	40871	Къпинец	Антоново	94	8	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.18.17	8.5	40871	Къпинец	Антоново	78	3 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.18.19	5.099	40871	Къпинец	Антоново	78	3 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.19.1	5.998	40871	Къпинец	Антоново	94	11	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.19.4	1	40871	Къпинец	Антоново	94	10	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.20.31	9.026	40871	Къпинец	Антоново	97	з	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.23.10	10.297	40871	Къпинец	Антоново	77	ж	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.24.10	3	40871	Къпинец	Антоново	119	к	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.24.15	3.999	40871	Къпинец	Антоново	119	ж	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.26.3	3.999	40871	Къпинец	Антоново	79	14	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
40871.31.4	3.392	40871	Къпинец	Антоново	98	ж	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.7.10	10.169	41099	Къосевци	Антоново	256	4	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.10.3	9.729	41099	Къосевци	Антоново	64	о1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.13.13	8.514	41099	Къосевци	Антоново	256	п, 2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.13.18	7.998	41099	Къосевци	Антоново	260	в, 2 части, 1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.15.8	10.658	41099	Къосевци	Антоново	256	т, 3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.22.3	32.25	41099	Къосевци	Антоново	258	о	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.26.3	36.188	41099	Къосевци	Антоново	257	ш, 2, 3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.28.5	21.764	41099	Къосевци	Антоново	255	ш	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.45.1	31.489	41099	Къосевци	Антоново	252	т	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
41099.46.13	91.806	41099	Къосевци	Антоново	252	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.17.2	5.007	44598	Любичево	Антоново	280	н	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.20.20	5.309	44598	Любичево	Антоново	278	с	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.26.1	3	44598	Любичево	Антоново	280	м	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.35.2	1.7	44598	Любичево	Антоново	278	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.51.6	4.702	44598	Любичево	Антоново	278	л	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
44598.103.36	3.526	44598	Любичево	Антоново	281	л, ю части	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.58.8	3.99	44598	Любичево	Антоново	17	15 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.58.9	4.004	44598	Любичево	Антоново	17	15 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.64.1	3.023	44598	Любичево	Антоново	277	4 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.65.1	2	44598	Любичево	Антоново	277	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
44598.99.30	3.729	44598	Любичево	Антоново	277	и	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46468.11.12	4	46468	М. Черковна	Антоново	80	т	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46468.13.24	1.499	46468	М. Черковна	Антоново	69	о2 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.11.4	4.524	46735	Малоградец	Антоново	60	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.11.19	2.076	46735	Малоградец	Антоново	60	4	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.13.7	6.409	46735	Малоградец	Антоново	60	з част, 5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.14.36	2.122	46735	Малоградец	Антоново	81	6	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.15.23	1.599	46735	Малоградец	Антоново	81	а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.15.24	7.051	46735	Малоградец	Антоново	81	а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.16.3	62.428	46735	Малоградец	Антоново	81	а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.17.15	4.378	46735	Малоградец	Антоново	81	а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.19.2	25.234	46735	Малоградец	Антоново	81	а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.39.7	27.404	46735	Малоградец	Антоново	389	4	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.43.5	20.346	46735	Малоградец	Антоново	62	ш, 3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.47.8	3.907	46735	Малоградец	Антоново	389	ч	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.59.1	25.851	46735	Малоградец	Антоново	62	н2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.70.1	24.777	46735	Малоградец	Антоново	53	8	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
					54	3	
46735.71.9	25.646	46735	Малоградец	Антоново	53	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.71.15	1.901	46735	Малоградец	Антоново	53	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.73.1	17.794	46735	Малоградец	Антоново	54	5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.74.11	14.111	46735	Малоградец	Антоново	54	6	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.75.1	12.465	46735	Малоградец	Антоново	54	с част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
					60	б част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.76.31	5.533	46735	Малоградец	Антоново	53	е част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.79.6	21.592	46735	Малоградец	Антоново	53	д част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.79.21	3.199	46735	Малоградец	Антоново	53	е част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
46735.79.23	4.143	46735	Малоградец	Антоново	53	е част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.10.4	4.002	48026	Мечово	Антоново	104	л	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.16.8	3.500	48026	Мечово	Антоново	102	с	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.17.1	4.000	48026	Мечово	Антоново	102	д	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.17.7	17.940	48026	Мечово	Антоново	102	о част, 3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.17.8	10.774	48026	Мечово	Антоново	102	о част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.17.9	49.999	48026	Мечово	Антоново	104	д, 1 части	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.18.4	8.999	48026	Мечово	Антоново	102	б част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.18.10	8.000	48026	Мечово	Антоново	102	а, б части	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48026.18.11	7.998	48026	Мечово	Антоново	102	2, а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
48194.1.1	14.775	48194	Милино	Антоново	384	х	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
49045.43.1	8.489	49045	Моравица	Антоново	29	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
49045.93.3	8.891	49045	Моравица	Антоново	37	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
49059.37.13	83.037	49059	Моравка	Антоново	290	с	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.30.5	5.499	56424	Пиринец	Антоново	390	и част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.32.8	4.500	56424	Пиринец	Антоново	5	п	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.32.14	0.500	56424	Пиринец	Антоново	12	а част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.32.16	2.000	56424	Пиринец	Антоново	5	о част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.33.2	2.999	56424	Пиринец	Антоново	5	о част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.41.1	1.000	56424	Пиринец	Антоново	11	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.46.1	4.300	56424	Пиринец	Антоново	12	ж част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
56424.47.19	2.000	56424	Пиринец	Антоново	11	д част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
57827.24.10	3.999	57827	Поройно	Антоново	254	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
58476.18.5	8.999	58476	Присойна	Антоново	17	г1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
58476.20.19	8.799	58476	Присойна	Антоново	17	5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
61769.74.302	22.185	61769	Разделци	Антоново	15	ю1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
61769.36.2	2.16	61769	Разделци	Антоново	13	о	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
61769.54.5	2	61769	Разделци	Антоново	15	щ1, 19	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
61769.57.1	6	61769	Разделци	Антоново	13	н	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
61769.59.7	14.996	61769	Разделци	Антоново	10	7	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
61769.73.12	1.543	61769	Разделци	Антоново	15	25	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
61769.83.26	4.499	61769	Разделци	Антоново	15	26	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
65752.13.18	12.517	65752	Свирчово	Антоново	183	ф	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
65752.15.10	25.98	65752	Свирчово	Антоново	377	ф, 10	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ

ТП “ДГС ОМУРТАГ” – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
65752.31.1	4.231	65752	Свирчово	Антоново	380	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
65855.11.1	9.999	65855	Свободица	Антоново	386	ж част, 1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
65855.14.1	0.7	65855	Свободица	Антоново	75	р1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
65855.14.2	0.9	65855	Свободица	Антоново	75	р1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
65855.14.18	11	65855	Свободица	Антоново	386	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
65855.15.9	3.996	65855	Свободица	Антоново	75	п1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.10.1	4	68881	Стара речка	Антоново	48	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.10.3	9.998	68881	Стара речка	Антоново	48	1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.10.4	5.998	68881	Стара речка	Антоново	48	1 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.10.24	6.826	68881	Стара речка	Антоново	48	у	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.11.17	2.68	68881	Стара речка	Антоново	49	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.11.18	10.791	68881	Стара речка	Антоново	49	п	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.12.10	0.906	68881	Стара речка	Антоново	49	м част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.12.11	1	68881	Стара речка	Антоново	49	м част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.13.2	2.076	68881	Стара речка	Антоново	88	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.13.7	7.999	68881	Стара речка	Антоново	88	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.13.9	5.999	68881	Стара речка	Антоново	88	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.14.4	4	68881	Стара речка	Антоново	88	м	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.30.37	1.006	68881	Стара речка	Антоново	88	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.16.19	3	68881	Стара речка	Антоново	87	6	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.16.21	1.053	68881	Стара речка	Антоново	87	5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.20.26	14	68881	Стара речка	Антоново	86	с, 12	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
68881.20.44	7.496	68881	Стара речка	Антоново	86	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
69136.13.3	6.796	69136	Старчище	Антоново	383	е част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
69136.13.5	19.243	69136	Старчище	Антоново	383	е част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
69376.4.3	7.698	69376	Стойново	Антоново	253	5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
69376.12.29	18.801	69376	Стойново	Антоново	73	г, 3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
72062.21.12	21.075	72062	Таймище	Антоново	384	а1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
73078.20.16	54.075	73078	Трескавец	Антоново	282	к, л част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.6.7	2.011	80892	Черни бряг	Антоново	39	5	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.7.3	3.491	80892	Черни бряг	Антоново	39	6	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.7.7	1.998	80892	Черни бряг	Антоново	39	7	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.13.4	0.698	80892	Черни бряг	Антоново	39	8	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.25.2	3.276	80892	Черни бряг	Антоново	39	9	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.36.3	2.002	80892	Черни бряг	Антоново	39	10 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.37.5	1.5	80892	Черни бряг	Антоново	39	10 част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.117.14	3.01	80892	Черни бряг	Антоново	46	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
80892.121.3	54.243	80892	Черни бряг	Антоново	46	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.11.12	11.998	87521	Яребично	Антоново	48	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.11.49	4.899	87521	Яребично	Антоново	48	4	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.11.60	2	87521	Яребично	Антоново	47	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.11.97	2	87521	Яребично	Антоново	47	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.13.9	1	87521	Яребично	Антоново	47	б част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.13.12	7.199	87521	Яребично	Антоново	47	б част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.14.1	0.999	87521	Яребично	Антоново	52	ж част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.15.82	1.4	87521	Яребично	Антоново	52	ф	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.16.7	17.364	87521	Яребично	Антоново	52	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.16.8	15.749	87521	Яребично	Антоново	52	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.16.9	2.004	87521	Яребично	Антоново	52	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.16.20	13.985	87521	Яребично	Антоново	52	г част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.16.21	9.714	87521	Яребично	Антоново	52	д част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.18.56	7.978	87521	Яребично	Антоново	52	д част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.18.17	1.4	87521	Яребично	Антоново	83	ж	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.18.23	2.999	87521	Яребично	Антоново	83	1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.18.26	2.8	87521	Яребично	Антоново	83	2	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.19.3	6.901	87521	Яребично	Антоново	83	л	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.19.9	50.019	87521	Яребично	Антоново	83	н	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.19.27	1	87521	Яребично	Антоново	83	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.21.11	1.398	87521	Яребично	Антоново	83	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.22.8	9.037	87521	Яребично	Антоново	84	д	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.23.4	1	87521	Яребично	Антоново	84	в част	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.25.12	2	87521	Яребично	Антоново	82	3	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.26.4	0.999	87521	Яребично	Антоново	84	р	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.26.5	2	87521	Яребично	Антоново	84	п	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.26.18	3.5	87521	Яребично	Антоново	84	ч	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.28.16	3.999	87521	Яребично	Антоново	82	а	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ

ПИ N	Площ имот дка	ЕКАТТЕ	Землище	Община	По ГСП 2023		Заповед
					отдел	подотдел	
87521.28.33	9.035	87521	Яребично	Антоново	82	н1, 1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.28.87	16.963	87521	Яребично	Антоново	82	г1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
					84	у, 4	
87521.14.57	1.4	87521	Яребично	Антоново	48	о	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87521.14.53	2	87521	Яребично	Антоново	48	н	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87686.10.102	11.806	87686	Ястребино	Антоново	20	з	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87686.34.73	36.164	87686	Ястребино	Антоново	64	з	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ
87686.39.2	24.956	87686	Ястребино	Антоново	63	х1	РД 49 -282/08.07.2021 МЗХГ

2418.858

Всичко държавни земеделски територии променени в държавни горски територии през ревизионния период - 4533,875 дка (453,4 ха).

Земеделски територии променени в горски територии собственост на физически лица през ревизионния период с обща площ 50,609 дка (5,1 ха):

Със Заповед № РД 49-120/16.05.2022 год. на МЗ се променя предназначението от земеделска в горска територия частна собственост на поземлен имот № 53535.201.31 с площ 5 дка в землището на гр.Омуртаг, общ. гр.Омуртаг.

Със Заповед № РД 49-133/16.05.2022 год. на МЗ се променя предназначението от земеделска в горска територия частна собственост на поземлен имот № 53535.201.30 с площ 4.999 дка в землището на гр.Омуртаг, общ. гр.Омуртаг.

Със Заповед № РД 49-364/12.08.2021 год. на МЗХГ се променя предназначението от земеделска в горска територия частна собственост на поземлен имот № 06919.21.44 с площ 8.839 дка в землището на с.Букак, общ. гр.Антоново.

Със Заповед № РД 49 -507/24.11.2021 год. на МЗХГ се променя предназначението от земеделска в горска територия на поземлен имот № 48026.15.13 с площ 31.771 дка в землището на с.Мечово , общ. гр.Антоново.

Закупени от държавата горски територии, собственост на частни физически лица с обща площ 295,270 дка (29,5 ха):

С нотариални актове за покупко-продажба на недвижими имоти през ревизионния период са закупени от държавата следните горски територии, собственост на частни физически лица:

- поземлен имот с идентификатор 16211.101.3 в землището на с.Горна Златица, общ.Антоново (подотдел **6**: с по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 4.601 дка (0,4 ха);

- поземлен имот с идентификатор 66175.207.18 в землището на с.Семерци, общ.Антоново (подотдел **7**: ж1 по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 7.999 дка (0,8 ха) - **не е отразен в КК като ДГТ;**

- поземлен имот с идентификатор 87686.53.1 в землището на с.Ястребино, общ.Антоново (подотдел **20**: у по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 20 дка (0,2 ха);

- поземлен имот с идентификатор 00518.312.26 в землището на гр.Антоново общ.Антоново (подотдели **28**: ж2, з2 по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 5.101 дка (0,5 ха);

- поземлен имот с идентификатор 49045.319.26 в землището на с.Моравица, общ.Антоново (подотдел **33**: в - по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 7.749 дка (0,8 ха);

- поземлен имот с идентификатор 80892.140.52 в землището на с.Черни бряг, общ.Антоново (подотдел **40**: б по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 12 дка (1,2 ха);

- поземлен имот с идентификатор 80892.140.58 в землището на с.Черни бряг общ. Антоново (подотдел **40**: у по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 7.689 дка (0,8 ха);

- поземлени имоти с идентификатори 46468.28.12 и 46468.28.13 в землището на с. М.Черковна, общ.Антоново (подотдел **69**: р2 - по ГСП 2023 г) с площи на поземлените имоти съответно 11.901 дка (1,2 ха) и 8.599 дка (0,9 ха) - **не са отразени в КК като ДГТ;**

- поземлен имот с идентификатор 36169.27.7 в землището на с.Капище, общ.Антоново (подотдел **74**:г по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 8 дка (0,8 ха);

- поземлен имот с идентификатор 36169.27.9 в землището на с.Капище, общ.Антоново (подотдел **74**: б част по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 1.3 дка (0,1 ха);

- поземлен имот с идентификатор 69146.18.40 в землището на с.Стеврек, общ.Антоново (подотдел **141**: о част по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 13.247 дка (1,3 ха) - **не е отразен в КК като ДГТ;**

- поземлен имот с идентификатор 41099.58.6 в землището на с.Кьосевци, общ.Антоново (подотдел **257**: с по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 27,696 дка (2,8 ха);

- поземлен имот с идентификатор 32473.66.25 в землището на с.Изворово, общ.Антоново (подотдел **259**: л по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 9.999 дка (1,0 ха);

- поземлен имот с идентификатор 44598.102.5 в землището на с.Любичево, общ.Антоново (подотдел **279**: ш по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 13.5 дка (1,4 ха);
- поземлен имот с идентификатор 73078.503.6 в землището на с.Трескавец общ.Антоново (подотдели **282**: л част, м част по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 6 дка (0,6 ха);
- поземлен имот с идентификатор 49059.72.17 в землището на с.Моравка, общ.Антоново (подотдел **284**: д по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 11.599 дка (1,2 ха) - **не е отразен в КК като ДГТ**;
- поземлен имот с идентификатор 16420.101.5 в землището на с.Г.Хубавка, общ.Омуртаг (подотдел **306**: с по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 9.1 дка (0,9 ха);
- поземлен имот с идентификатор 16420.101.45 в землището на с.Г.Хубавка, общ.Омуртаг (подотдел **306**: л част по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 2.535 дка (0,3 ха);
- поземлен имот с идентификатор 16420.101.1 в землището на с. Г.Хубавка, общ.Омуртаг (подотдел **306**: у - по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 15.563 дка (1,6 ха) - **не е отразен в КК като ДГТ**;
- поземлен имот с идентификатор 55381.70.2 в землището на с.Паничино, общ.Омуртаг (подотдели **340**: к по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 49.097 дка (4,9 ха);
- поземлен имот с идентификатор 55381.65.7 в землището на с.Паничино, общ.Омуртаг (подотдел **341**: з по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 19,995 дка (2,0 ха);
- поземлен имот с идентификатор 68881.30.25 в землището на с.Стара речка, общ.Антоново (подотдел **372**: с част по ГСП 2023 г) с площ на поземления имот 22 дка (2,2 ха).

В резултат на гореупоменатото би следвало площта на ТП “ДГС Омуртаг” да бъде 32032,8 ха. Сега установената площ на стопанството е **32233,8 ха** или 201,0 ха повече.

Тази разлика се дължи на:

- непосочени в информацията за новата инвентаризация 16,0 ха гори по чл.83 от ЗГ, присъстващи в предишния план – намаление 16,0 хектара.
- новоустроени гори (без гори по чл.83 от ЗГ) 476,7 ха (Приложение I.3.4, таблици № 19 и № 20) - увеличение 212,6 ха без тези по заповед.
- определяне по-точно контурите на горите в земеделски територии при използване на актуални ортофотоснимки - увеличение 4,4 ха.

Таблица № 19
Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ на новоустроените гори и земи
по вид на подотдела и ГРУПА ГОРИ

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превр.	нискостъб- лени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	9.5	33.9	116.8	107.7	267.9	56.2
склопени култури	4.5	2.0	-	-	6.5	1.4
естествен произход 0.1-0.3	-	6.0	34.8	13.8	54.6	11.4
всичко насаждения	14.0	41.9	151.6	121.5	329.0	69.0
всичко залесена площ	14.0	41.9	151.6	121.5	329.0	69.0
голина	-	15.9	-	-	15.9	3.4
всичко незал.дървопр.	-	15.9	-	-	15.9	3.4
поляна	1.4	1.8	87.5	15.1	105.8	22.2
дворно място	-	-	-	1.2	1.2	0.2
просека	0.2	-	0.4	0.6	1.2	0.2
поляна с храсти	-	1.0	20.9	0.9	22.8	4.8
автомобилен път III кат.	-	-	0.8	-	0.8	0.2
всичко недървопр. площ	1.6	2.8	109.6	17.8	131.8	27.6
всичко инвентариз. площ	15.6	60.6	261.2	139.3	476.7	100.0
в т.ч. дървопр. площ	14.0	57.8	151.6	121.5	344.9	72.4

Таблица № 19 а

Разпределение на ЗАЛЕСЕНАТА ПЛОЩ, общия дървесен ЗАПАС и средния ПРИРАСТ на новоустроените гори по класове и подкласове на ВЪЗРАСТ

Класове на възраст	Подкласове на възраст	Площ		Запас на основното насаждение		Надлесни куб.м	Среден прираст куб.м
		хектари	%	куб.м	%		
I	1-10	2.3	0.7	45	0.2	-	5
	11-20	57.3	17.4	2355	11.9	-	132
II	21-30	55.4	16.8	2465	12.4	10	84
	31-40	61.6	18.7	3830	19.3	-	97
III	41-50	40.7	12.4	2865	14.5	-	59
	51-60	63.7	19.4	4565	23.0	-	76
IV	61-70	37.1	11.3	2445	12.3	-	36
	71-80	8.4	2.5	960	4.9	-	12
V	81-90	0.8	0.2	100	0.5	-	1
	91-100	0.9	0.3	85	0.4	-	1
VI	101-110	0.2	0.1	30	0.1	-	-
VII	131-140	0.6	0.2	100	0.5	-	1
Всичко		329.0	100.0	19845	100.0	10	504
средна възраст: 40 години среден запас: 60 куб.м/ха среден прираст: 1.53 куб.м/ха							

Съгласно чл.2(1) от ЗГ(ДВ, бр. 19/08.03.2011 год.), при изработване на ГСП са взети предвид и са отразени на горскостопанските карти всички територии, имащи характеристика на гора, не отразени в кадастралните карти. Общо за ТП “ДГС Омуртаг” при сегашната инвентаризация според КК са обособени **2625,7 ха** гори, разположени в земеделски и водни територии (таблица № 20). Изготвен е списък на подотделите в земеделски територии, придобили характеристики на гора попадащи под разпоредбите на **&49** към ЗИДЗГ(ДВ бр. 60/2015 г, в сила от 07.08.2015 г.) - Приложение I.3.5.

Таблица № 20

Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ на горите извън горските територии според кадастралната карта по вид на подотдела и ГРУПА ГОРИ

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни	издънкови за превр.	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	8.4	221.7	1245.3	610.5	2085.9	79.5
склопени култури	309.0	15.8	-	4.1	328.9	12.5
естествен произход 0.1-0.3	-	45.7	141.4	13.3	200.4	7.6
изредени култури	10.5	-	-	-	10.5	0.4
всичко залесена площ	327.9	283.2	1386.7	627.9	2625.7	100.0

Разпределението по собственост и вид територия при предишната инвентаризация от 2013 г. е показано в таблица № 21.

Таблица № 21

Разпределение на инвентаризираната площ по собственост и вид територия по ГСП от 2013 година

вид собственост	Общо				в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	19127.3	60.2	18090.1	59.6	18802.5	64.6	324.8	12.5
Общинска	6221.8	19.6	6035.3	19.9	4327.7	14.8	1894.1	72.6
Частна физически лица	6176.7	19.4	5998.5	19.7	5848.8	20	327.9	12.6
Частна юрид. лица	242.9	0.8	242.6	0.8	182.5	0.6	60.4	2.3

Всичко	31768.7	100.0	30366.5	100.0	29161.5	100.0	2607.2	100.0
--------	---------	-------	---------	-------	---------	-------	--------	-------

Собствеността на горските територии е определена по кадастрална карта (КК) на съответното землище, предоставени от инвеститора. Горите и земите в териториалния обхват на ТП “ДГС Омуртаг” се диференцират по вид територия и вид собственост както следва (таблица № 22):

Таблица № 22
Разпределение на инвентаризираната площ по вид територия и вид собственост по ГСП 2023 година

вид собственост	Общо				в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии		в т.ч. Водни територии	
	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	19437.2	60.2	18470.2	59.5	19268.5	65.1	165.7	6.3	3.0	48.4
Общинска	4567.8	14.2	4407.5	14.2	4333.7	14.6	232.4	8.9	1.7	27.4
Физически	6102.2	19	6023.3	19.5	5747.4	19.4	353.3	13.5	1.5	24.2
Юридич. лица	264.0	0.8	261.1	0.8	222.7	0.8	41.3	1.6	-	-
гори по чл.19	1862.6	5.8	1860.1	6.0	29.6	0.1	1833.0	69.7	-	-
Всичко:	32233.8	100.0	31022.2	100.0	29601.9	100.0	2625.7	100.0	6.2	100.0

Към плана са приложени списъци на подотделите по землища, собственост и вид територия (Приложение I.3.2).

Съгласно чл.2(1) от ЗГ(ДВ, бр. 19/08.03.2013 год.), при изработване на ГСП са взети предвид и са отразени на горскостопанските карти всички територии, имащи характеристика на гора, не отразени в кадастралните карти. Общо за ТП “ДГС Омуртаг” при сегашната инвентаризация са обособени **2625,7 ха** гори, разположени в земеделски територии (Приложение I.3.5). Гори във водни територии са установени на площ **6,2 ха** (Приложение I.3.8). Те представляват явна фактическа грешка и ще бъдат предложени за промяна на вида територия

Съгласно кадастралните карти предоставени от ИАГ се установиха 16,4 ха със собственост (11,8 ха горски и 4,6 ха земеделски територии), които са включени в табл. № 22 и 23 към частна собственост на физически лица.

От кадастралните карти предоставени от ИАГ се установиха **1862,6 ха** територии с вид собственост стопанисвани от общината (**ВСО**) - **гори по чл.19** от ЗСПЗЗ (Приложение I.3.6), в т.ч. 29,6 ха горски и 1833,0 ха земеделски територии. Те са **“явна фактическа грешка”** (ЯФГ) по отношение на вида територия и/или собствеността. Посочени са като общинска собственост по ГСП 2013 г. на базата на две протоколни решения (по едно за общ. Антоново и общ. Омуртаг).

- за община Омуртаг - Протоколно решение № 2В от 30.07.2008 г. на комисията по чл.19, ал.2 от ЗСПЗЗ, назначена със заповед № 47В/16.06.2008 г. на директора на ОД “ЗГ” гр.Търговище, одобрено със Заповед № 57/31.07.2008 г. на директора на ОД “ЗГ” гр.Търговище.

- за община Антоново - Протоколно решение № 2Г от 30.07.2008 г. на комисията по чл.19, ал.2 от ЗСПЗЗ, назначена със заповед № 47Г/16.06.2008 г. на директора на ОД “ЗГ” гр.Търговище, одобрено със Заповед № 58/31.07.2008 г. на директора на ОД “ЗГ” гр.Търговище.

Не са отразени в кадастралната карта.

Разпределението на измененията в площта по видове собственост през ревизионния период е дадено в таблица № 23.

Таблица № 23
Сравнение по собственост при двете инвентаризации на ТП “ДГС Омуртаг” 2013/2023 год.

Година	На държавата	На община Антоново	На община Омуртаг	На частни физ лица	На частни юрид лица	Гори по чл.19-ВСО	Общо
2012/13	19127.3	4284.1	1937.7	6176.7	242.9	-	31768.7
%	60.2	13.5	6.1	19.4	0.8	-	100.0
2022/23	19437.2	3041.5	1526.3	6102.2	264.0	1862.6	32233.8
%	60.2	9.5	4.7	19	0.8	5.8	100.0

Разлика	309.9	-1242.6	-411.4	-74.5	21.1	1862.6	465.1
---------	-------	---------	--------	-------	------	--------	-------

Промените в собствеността през ревизионния период в ТП “ДГС Омуртаг” е следното:

- **държавна: +309,9 ха** (+260,9 ха със заповед за промяна на предназначението от земеделски в горски територии (новоустроени); +29,5 ха гори закупени от Държавното предприятие с нотариални актове от частни физически лица; +5,6 ха новоустроени в земеделски територии; +20,2 по КК ГТ; +7,6 ха при по точно картиране на земеделски територии, имащи характеристика на гора, на база на актуални ортофотоснимки; -13,9 ха посочени в ГСП 2013 като държавни горски територии, а по КК към момента са частна собственост на юридически лица);

- **на община Антоново: -1242,6 ха** (-1258,3 ха гори по чл19 от ЗСПЗЗ (ВСО), отразени като общинска собственост в ГСП 2013 г. (с протоколни решения); +5,5 ха новоустроени гори; -5,6 ха по КК ГТ; +15,8 ха при по точно картиране на земеделски територии, имащи характеристика на гора, на база на актуални ортофотоснимки)

- **на община Омуртаг: -411,4 ха** (-427,8 ха гори по чл19. от ЗСПЗЗ (ВСО) отразени като общинска собственост в ГСП 2013 г. (с протоколни решения); +5,4 ха новоустроени гори; +9,7 ха по КК ГТ; +1,3 ха при по точно картиране на земеделски територии, имащи характеристика на гора, на база на актуални ортофотоснимки);

- **гори по чл.19 (ВСО): +1862,6 ха** (+1686,1 ха отразени като общинска собственост в ГСП 2013 г. (с протоколни решения) ; +150,7 ха новоустроени гори; +25,8 ха по кадастрална карта ГТ;

- **частна собственост на физически лица: - 74,5 ха** (-29,5 ха продадени гори на държавата с нотариални актове; +3,2 по заповед; +42,5 ха новоустроени гори; -79,6 ха по КК ГТ; -13,0 по чл.83; +1,9 ха при по точно картиране на земеделски територии, имащи характеристика на гора, на база на актуални ортофотоснимки)

- **частна собственост на юридически лица: +21,1 ха** (+13,9 ха посочени в ГСП 2013 като държавни горски територии, а по КК към момента са частна собственост на юридически лица; +6,1 ха новоустроени гори в земеделски земи; -3,0 по чл.83; +26,3 ха по КК ГТ; -22,2 ха при по точно картиране на земеделски територии, имащи характеристика на гора от предходното устройство, на база на актуални ортофотоснимки).

Землищата на населените места са нанесени с различен цвят в карта на землищата в М 1:75 000.

Разпределението на площта и запасът без клони по групи гори и по функции общо за стопанството е дадено в таблица № 24. Категориите гори и земи със защитни и специални функции са обособени съгласно нормативните документи, с които са обявени. В таксационните описания на всеки подотдел е посочено към коя категория гори е отнесен и какви функции изпълнява.

Таблица № 24

Разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ и ЗАПАСА без клони по групи гори и ФУНКЦИИ

ТП ДГС “Омуртаг” – общо за стопанството

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
200 м край язовир	1.1	1.1	240	10.2	9.9	610	11.3	11.0	850
вододайна зона пояс II	-	-	-	6.3	6.3	405	6.3	6.3	405
вододайна зона пояс III	-	-	-	6.0	6.0	850	6.0	6.0	850
Всичко защита на водите	1.1	1.1	240	22.5	22.2	1865	23.6	23.3	2105
скално-урвест терен	-	-	-	0.7	0.7	35	0.7	0.7	35
ерозирани земи	-	-	-	18.6	18.6	185	18.6	18.6	185
наклон над 30 градуса	-	-	-	264.3	264.3	23620	264.3	264.3	23620
Всичко защита на почви	-	-	-	283.6	283.6	23840	283.6	283.6	23840
защитна ивица шосе	7.2	6.8	1495	2.7	2.7	370	9.9	9.5	1865
Всичко защита на сгради и	7.2	6.8	1495	2.7	2.7	370	9.9	9.5	1865
Общо защитни функции	8.3	7.9	1735	308.8	308.5	26075	317.1	316.4	27810
природна забележителност	-	-	-	5.3	5.3	725	5.3	5.3	725

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
Всичко природни забележителности	-	-	-	5.3	5.3	725	5.3	5.3	725
защитена зона птици	48.1	42.5	11830	11.2	11.2	1075	59.3	53.7	12905
защитена зона	251.0	248.4	54515	2415.3	2270.6	269605	2666.3	2519.0	324120
Всичко Natura 2000	299.1	290.9	66345	2426.5	2281.8	270680	2725.6	2572.7	337025
Общо СпФ по т.1	299.1	290.9	66345	2431.8	2287.1	271405	2730.9	2578.0	337750
семепроизв.насаждение	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
Всичко СПН	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
географска култура	2.2	2.2	830	-	-	-	2.2	2.2	830
Всичко ГК	2.2	2.2	830	-	-	-	2.2	2.2	830
база за инт.стоп. на дивеч	-	-	-	1.0	1.0	140	1.0	1.0	140
Всичко БИСД	-	-	-	1.0	1.0	140	1.0	1.0	140
Общо СпФ по т.2	2.2	2.2	830	17.7	17.7	3610	19.9	19.9	4440
зелена зона	27.7	27.7	5845	3.2	3.2	800	30.9	30.9	6645
курортна гора	55.0	52.3	13270	148.6	142.0	21105	203.6	194.3	34375
Всичко рекреационни	82.7	80.0	19115	151.8	145.2	21905	234.5	225.2	41020
гори във фаза на старост	-	-	-	321.2	321.2	45905	321.2	321.2	45905
ГВКС 1	208.4	199.6	47935	858.6	815.0	116810	1067.0	1014.6	164745
ГВКС 2	1332.8	1306.1	339405	7699.3	7419.7	1084000	9032.1	8725.8	1423405
ГВКС 3	-	-	-	329.5	329.5	63880	329.5	329.5	63880
ГВКС 4	306.8	288.3	76385	564.8	528.9	57130	871.6	817.2	133515
представителни образци	-	-	-	119.1	119.1	3770	119.1	119.1	3770
Всичко ГВКС	1848.0	1794.0	463725	9892.5	9533.4	1371495	11740.5	11327.4	1835220
Общо СпФ по т.3	1930.7	1874.0	482840	10044.3	9678.6	1393400	11975.0	11552.6	1876240
Общо СпФ по т.1+т.2+т.3	2232.0	2167.1	550015	12493.8	11983.4	1668415	14725.8	14150.5	2218430
Общо ЗСпФ	2240.3	2175.0	551750	12802.6	12291.9	1694490	15042.9	14466.9	2246240
Всичко СтФ	2354.7	2247.7	508840	14836.2	14307.6	1347030	17190.9	16555.3	1855870
Общо	4595.0	4422.7	1060590	27638.8	26599.5	3041520	32233.8	31022.2	4102110

В разпределението на залесената площ и на запаса по функционални групи и категории преобладават горите със стопански функции. Те заемат 53,3% от залесената площ и 45,2% от запаса. Делът на горите със защитни и със специални функции е 46,7% по площ и 54,8% по запас.

В таблица № 24 горските територии са посочени само по водещата си функция, но поради факта, че в един подотдел може да има няколко различни специални и защитни функции е изготвен пълен списък на подотделите по функции.

Списък на териториите със защитни и специални функции

1. Горски територии за защита на водите

1.1. Защитни ивици (200 м) около язовир "Ястребино", обособени съгласно чл. 5, ал. 2 от ЗГ, отдели и подотдели: **262:**а, б, в, г, д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, з1, и1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14; **263:**д, е, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, с; **264:**а, б, в, д, ж; **265:**л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3; **266:**т, я, а1, б1; **267:**а, б, в, г, д, з, л, н, о, п, р, с, т, ч, ш, щ, а1, д1, е1, ж1, н1, о1, п1, р1, 1, 3, 5, 6, 7, 13, 14, 15; **268:**а, б, 1; **269:**а, б, в, г; **270:**а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **273:**б, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **274:**а, б, в, г, е, ж, и, к, л, м, н, о, п; **276:**в, е, ж, з, и, к, м; **277:**т, у, ф, х, б, 7; **301:**д, е, ж, з, и, л, м, а1, 3, 4, 5, 10, 11, 12; с **обща площ 449,9 ха**, от която залесена 422,1 ха и незалесена 27,8 ха.

1.2. Санитарно-охранителна зона (вододайна зона) пояс I, обявена със заповед № 28/22.06.2007 г. на БДЧР - подотдел: **342**: ч; със залесена площ **0,8 ха**.

1.3. Санитарно-охранителна зона (вододайна зона) пояс II, обявени със заповеди на БДЧР № 27 и 28/22.06.2007 г; № 3/20.03.2013; № 4/21.03.2013 г. - отдели и подотдели: **328**: ц, ч, ш; **337**: о1; **338**: ш; **342**: ф, х, ц, ш, щ, е1, ж1; **362**: х, 1; с **обща площ 12,1 ха**, от която залесена 12,0 ха и незалесена 0,1 ха.

1.4. Санитарно-охранителна зона (вододайна зона) пояс III, обявени със заповеди на БДЧР № 27 и 28/22.06.2007 г; № 3/20.03.2013; № 4/21.03.2013 г; № 25/04.06.2007 г.- отдели и подотдели: **326**: я, а1; **327**: д1; **328**: в, щ, ю; **337**: н1; **338**: ш, з; **342**: ф, х, ш, ю, я, г1, д1, 7; **362** х, 1; с **обща площ 18,8 ха**, от която залесена 18,3 ха и незалесена 0,5 ха.

2. Горски територии за защита на почвите

2.1. Ерозирани земи (с IV и V степен на ерозия) обособени съгласно указания от Националното съвещание от 26, 27.04.2007 г. и Протокол № 3600-100/01.08.2007 г. на НУГ и съгласно чл.5, ал.2 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г., изм. и доп. бр.60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г. – отдели и подотдели: **115**:а; **305**:а, б, в; **331**:т; **357**:г; **372**:ж; с **обща площ 73,9 ха** цялата залесена.

2.2. Гори, разположени на терени с наклон над 30 градуса - обособени съгласно чл.43, ал.1, т.1 от Наредба №18 от 07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии, притурка към ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г. и с протокол от 02.10.2014 г, одобрен от ИД на ИАГ – отдели и подотдели: **2**:з; **5**:е, и, н; **12**:и; **13**:и, м; **38**:а, б; **42**:ю; **43**:з, л; **44**:в, д; **46**:т; **49**:а, м, н; **53**:а, б, в; **54**:а, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, р, с; **55**:и, м, н; **56**:а, в, г, е; **69**:п2; **78**:з; **85**:з; **86**:а, к, л, м, н; **88**:ж; **89**:п; **90**:ш, щ; **91**:с, у, я; **92**:а; **93**:а; **98**:н; **99**:и, к; **100**:а, б, в, г, д; **101**:ж, о; **102**:х, ч; **106**:в, к; **108**:б, в; **109**:м, о; **110**:а, г, д; **114**:а, н; **115**:а, д, л, о; **116**:и, о, п; **117**:а, б, г, е, ж; **118**:а, б, в; **119**:у, ш; **120**:а; **127**:л1; **133**:е, п, в1; **135**:в; **136**:г, и; **145**:ж1, и1; **148**:б; **149**:а; **150**:а, з, и, л, м; **152**:г; **153**:а; **155**:к; **156**:ц; **162**:д, е, ж, з, м, н; **166**:у, ф; **167**:н; **172**:д, ж, к, л; **174**:з; **177**:д; **188**:е; **216**:а; **218**:к, л; **220**:р; **239**:ж; **263**:е; **278**:а, б; **288**:о; **338**:т; **340**:ж; **367**:а; **370**:м, х, ц, ч, а1; **372**:ж; с **обща залесена площ 1505,8 ха**.

2.3. Скално-урвести терени (лесонепригодни горски площи, обрасли с дървесна и храстова растителност и гори на наклон над 40 градуса) – обособени съгласно чл.5, ал.2 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г., изм. и доп. бр.60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г. и с протокол от 02.10.2014 г, одобрен от ИД на ИАГ - отдели и подотдели: **3**: к, л; **49**: н; **99**: з; **101**: л; **357**: ж; с **обща площ 40,8 ха**, от която залесена 27,9 ха и незалесена 12,9 ха.

3. Горски територии за защита на техническата инфраструктура

3.1. Защитни ивици (50 м) от двете страни на първокласен път София–Варна, обособени съгласно чл.5, ал.2 от ЗГ – отдели и подотдели : **20**:к; **21**:л, м, р; **23**:ю, я, е1, ж1, щ1, ю1; **24**:н, з; **28**:8; **63**:и1, к1, л1, 8; **64**:б, ю, с1, 2; **238**:г, з, 9; **256**:ч, щ; **257**:г, д, е, ж, з, и, к, е1, ж1, з1, п1, т1, к2, л2, о2, п2, ф2, х2, ю2, я2, 1; **260**:а, в, г, д, 2; **261**:н; **305**:и, л, с, т, у, 5, 6, 7; **309**:е; **313**:а, б, в, г; **314**:а; **392**:н, ш, щ; **обща площ 93,6 ха**, от която залесена 88,6 ха и незалесена 5,0 ха.

4. Горски територии включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии

4.1. Природни забележителности

4.1.1. Природна забележителност “Костадин тепе” – скално образувание в землищата на селата Черни бряг и Малоградец - общ. Антоново, обявена със Заповед №1635/27.05.1976 г. на МГГП – отдели и подотдели: **53**: а; **54**: б; с **обща залесена площ 5,0 ха**.

4.1.2. Природна забележителност “Гърбавата чешма” – скално варовиково образувание в землището на с. Стара речка - общ. Антоново, обявена със Заповед № 1187 от 9.04.1976 г. на МГГП – подотдел **49**: б; с **обща залесена площ 0,3 ха**.

5. Защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, обособени по Закона за биологичното разнообразие

5.1. Защитени зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна от екологичната мрежа Натура 2000

5.1.1. Защитена зона за опазване на хабитатите „Голяма река” с код **BG 0000432** е обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал.1, т.2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и РМС № 122 от 02.03.2007 год. (бр. 21/2007 на Държавен вестник) - отдели и подотдели: **1; 2:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 1, 2; **3; 4:** а, б, в, г, е, ж, з, 1, 2, 3, 5, 6; **5:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2; **6:** щ, а1, б1, в1, з1, и1, к1, л1, м1, п1, 20; **7:** о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ж1, 5; **8:** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11; **9:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, л1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **10:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **11:** а, б, в, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 5, 6; **12; 13; 14:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **15:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, ф1, я1, а2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 22, 23, 25, 26; **16:** г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **17:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15; **18:** к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2; **22:** а, б, г, д; **25:** з, и, к, л, щ, 1, 2; **26:** а, б, е, ж, 1; **27:** а, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **28:** а, б, н2, о2, п2; **29:** а, б, в, д, е, ж; **30:** а, б, г, д, е, ж, о, х, ц, ч, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **31; 32:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 2; **64:** д1, е1; **262:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, е1, ж1, з1, и1, 1, 2, 6; **275:** т; **277:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5; **278; 279:** а, б, в; **390:** а, д, ш, щ, 1, 10; с **обща площ 1971,8 ха**, от която залесена 1839,2 ха и незалесена 132,6 ха (в т.ч. ДГТ 1187,1 ха).

5.1.2. Защитена зона за опазване на хабитатите „Стара река” с код **BG 0000279** е обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал.1, т.2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията, РМС № 122 от 02.03.2007 год. Решение №.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-279-122-2007 г, отдели и подотдели: **49:**о, п, р, т; **88:**б, н; **90:**е1; **99:**а, г, з, и, к; **100:**г, 4, 5, 6, 7; **101:**а, б, и, к, л, м, н, о, 8, 10, 11, 12, 13, 17; **102:**ю, 6, 7; **105:**б; **108:**б, в, 6; **109:**м, о, р, с, т, у, 1; **110:**а, б, в; **111:**в, ж, 1; **113:**б1; **115:**а; **116:**в, п; **133:**п, р, с, т, у, ч, 2; **135:**г; **136:**ж; **145:**г, л, м, н, о, п, с, 1; **148:**а; **149:**а, е, ж, з, 1; **150:**а, б, з; **153:**а; **154:**в, е, з, 4; **155:**а; **158:**б, в; **159:**т, у, ф; **165:**н; **166:**т, у, 3; **169:**и, к, л; **170:**г, д, 3; **372:**в, г, д, е, и, ю, я, 1; с **обща площ 621,0 ха**, от която залесена 606,3 ха и незалесена 14,7 ха, (в т.ч. ДГТ 436,0 ха).

5.1.3. Защитена зона за опазване на хабитатите „Твърдишка планина” с код **BG 0000211** е обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал.1, т.2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията, РМС № 661 от 16.10.2007 год. (ДВ, бр.85 от 2007 год.), изменено с РМС № 52 от 05.02.2008 год. (ДВ бр.14 от 2008 г) и РМС № 615 от 02.09.2020 год. (ДВ бр.79 от 2020 г.) и заповед № РД-326 от 31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ, бр.52 от 2021 г) - отдели и подотдели: **156:** т, х, ц; **158:** р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю; с **обща залесена площ 67,9 ха** (в т.ч. ДГТ 44,2 ха).

5.1.4 Защитена зона за опазване на хабитатите „Котленска планина” с код **BG 0000117**, в землището на село Звездица, община Омуртаг е обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал.1, т.2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията, РМС № 661 от 16.10.2007 год. (ДВ бр. 85 от 2007 год.), изменено с РМС № 52 от 05.02.2008 год. (ДВ бр.14 от 2008 год.) и РМС № 615 от 02.09.2020 год. (ДВ бр.79 от 2020 год.) и заповед № РД-986 от 10.12.2020 г. на МОСВ (ДВ, бр.5 от 2021 г) – отдел и подотдел: **394:** г ; с **обща залесена площ 5,6 ха**.

5.2. Защитени зони, обявени по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици от екологичната мрежа Натура 2000

5.2.1. Защитена зона за опазване на дивите птици „Котленска планина ” с код **BG 00002029** е обявена за опазване и съхранение на дивите птици и техните популации съгласно чл.6, ал.1, т.3 и 4 от ЗБР, Директива 79/409/ЕЕС за дивите птици и РМС № 122 от 02.03.2007 год. (ДВ бр.21 от 2007 год.), одобрена със Заповед № РД-910 от 11.12.2008 г. на МОСВ (ДВ, бр.15 от 2009 г.) и промяна на режима със Заповед № РД-72 от 28.01.2013 г. на МОСВ (ДВ, бр.10 от 2013

г.)– отдели и подотдели: **166:** у, з; **370:** и-с, у-в1, 10-13, 15-21; **394:** а-г; с **обща площ 67,2 ха**, от която 61,1 ха залесена и 6,1 ха незалесена (в т.ч. ДГТ 21,0 ха).

6. Други специални горски територии по чл. 5 от ЗГ

6.1. Семепроизводствени насаждения, определени като базови източници на горски репродуктивни материали с протокол от 24.02.2023 г, одобрен от ИД на ИАГ и обособени съгласно чл.5, ал.3, т.2 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г., изм. и доп. бр.60 от 07.08.2015 г, в сила от 07.08.2015 г. – отдели и подотдели: **141 ж; 144 д; 157 ш; 163 г; 175 ж; 219 г, д; 226 д; 233 е; 304:в;** с **обща залесена площ 102,7 ха** (ДГТ).

6.2. Географска култура, определена с протокол от 24.02.2023 г, одобрен от ИД на ИАГ и обособени съгласно чл.5, ал.3, т.2 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г., изм. и доп. бр.60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г. – подотдел: **290 д;** с **обща залесена площ 2,2 ха** (ОГТ).

6.3. Бази за интензивно стопанисване на дивеча, обособени съгласно чл.5, ал.3, т.2 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г., изм. и доп. бр.60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г. и писмо с изх.№ ИАГ -32442/28.09.2011 г. на ИАГ/МЗХ – отдели и подотдели: **173 к, л, 1; 174 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3; 175 е, ж, и, м, н, с, 1;** с **обща площ 84,8 ха**, от която залесена 83,3 ха и незалесена 1,5 ха.

7. Горски територии с рекреационно значение.

7.1. Зелена зона около град Омуртаг, обявена с протокол от 10.02.1976 г. на Колегиума на МГГП и обособена съгласно чл.5, ал.3, т.2 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г, изм. и доп. бр.60 от 07.08.2015 г, в сила от 07.08.2015 г. – отдели и подотдели: **233:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **234; 235; 236; 391;** с **обща площ 295,8 ха**, от която 291,8 ха залесена и 4,0 ха незалесена.

7.2. Курортни гори – одобрени с протокол от 1969 год. и обособени съгласно чл.5, ал.3, т.2 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г., изм. и доп. бр.60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г. – отдели и подотдели: **233:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3; **234; 235; 236** р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3; **309;** с **обща площ 342,2 ха**, от която залесена 332,9 ха и незалесена 9,3 ха.

8. Горски територии с висока консервационна стойност.

Обособени съгласно чл.5, ал.3, т.3 от Закона за горите, обнародван ДВ бр. 19 от 08.03.2011 г, чл.43, ал.11 от Наредба №18 от 07.10.2015 г. и проучване извършено в периода януари-май 2017 г, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на ТП „ДГС Омуртаг“ и в изпълнение на Принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по системата на FSC.

ТП „ДГС Омуртаг“ е сертифицирано по FSC и актуализацията на доклада е от 2019 г. Във връзка с това са определени горите с висока консервационна стойност подробно описани по степен на ВКС по отдели и подотдели в доклада за сертификация.

8.1. Представителни образци на основните екосистеми (ПрЕКО), определени съгласно сертификационен доклад - отдели и подотдели: **1:**б, г, д, е, ж; **2:**д, ж, з, п, у; **3:**е, з; **5:**а, е, м, н; **6:**д1, ж1; **9:**а, и, л; **11:**б, в; **12:**б, г, м; **15:**в; **17:**ж1, к1; **27:**а; **30:**б, е; **47:**а, б; **48:**е; **49:**о; **52:**е; **77:**ш, ю; **83:**и, ж1; **85:**в, е, з; **88:**б; **90:**у, ш, щ, ю; **91:**с, я; **92:**л; **94:**г, у1; **98:**о; **99:**в, г, ж, з, и, к; **100:**г, д; **101:**а, к, л, м, н, о; **102:**щ; **106:**б; **107:**з; **108:**б, в, г, д, е; **116:**в, и, л; **117:**г, д, е, ж; **118:**а, б, в; **122:**а, д; **123:**ж, и; **131:**м; **135:**а, в, г; **136:**ж; **137:**а, и; **139:**с; **140:**и; **141:**д, ж, и; **142:**а; **143:**а; **145:**г, л, м, п; **149:**а, е, ж, и, к; **150:**м; **151:**а; **153:**а; **156:**т; **157:**к; **158:**б, о, р; **159:**у; **160:**а, л; **164:**з; **165:**а, б, в; **167:**е; **168:**с; **169:**и, л; **170:**д; **171:**ж; **172:**г, д, ж; **176:**е; **179:**з, п; **181:**д; **184:**ж; **186:**р; **187:**а, р; **188:**е; **189:**б; **191:**м; **298:**а; **299:**а, б; **305:**а, б, з; **309:**б, в; **327:**а; **332:**и; **372:**г; **374:**а, в, г, д; **387:**б, г; с **обща залесена площ 1731,0 ха**.

8.2. Гори във фаза на старост - определени съгласно Приложение 3 към Заповед РД 49-421/02.11.2016 г. на министъра на МЗХГ и сертификационен доклад – отдели и подотдели: **1:**б, г, д, е, ж; **2:**д, ж, п, у; **3:**е, з; **5:**а, е, м, н; **9:**а, и, л; **11:**б; **15:**в; **17:**ж1, к1; **27:**а; **30:**б, е; **48:**е; **49:**о; **88:**б; **90:**у, ш, щ, ю; **91:**с, я; **98:**о; **99:**в, г, ж; **100:**г, д; **101:**к, л, м, н; **102:**щ; **108:**б, в, д, е; **116:**и; **117:**г, е, ж;

118:а, б, в; **135:**а, в, г; **136:**ж; **137:**а, и; **145:**г, л, м, п; **149:**а, е, ж; **150:**м; **151:**а; **153:**а; **156:**т; **158:**б, о, р; **159:**у; **160:**а, л; **169:**и, л; **170:**д; **372:**г; с **обща залесена площ 931,0 ха**.

В т.ч. гори във фаза на старост (ГФС) определени съгласно Приложение 3 към Заповед РД 49-421/02.11.2016 г. на министъра на МЗХГ – отдели и подотдели: **1:**б, г, е, ж; **2:**ж; **5:**а, н; **9:**и, л; **11:**б; **17:**ж1, к1; **27:**а; **30:**б, е; **135:**г; **136:**ж; **145:**м; **170:**д; **372:**г; с **обща залесена площ 226,9 ха**.

8.3. ГВКС 1 – определени съгласно сертификационен доклад - отдели и подотдели: **1:**б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **2:**а, г, д, е, ж, з, и, к, н, п, р, с, у, ц, ч, ш, щ, ю, я, 2; **3:**в, е, ж, з, и, к, м, н, о; **4:**б, г, д, е, ж, з, 3, 4, 5, 6; **5:**а, б, г, е, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 2; **6:**щ, з1, п1, 20; **7:**о, р, с, у, х, ц, ч, ж1, 5; **8:**е, ж, з, 3, 6, 11; **9:**а, в, д, з, и, л, у, ш, щ, ю, в1, л1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **10:**б, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, у, ф, 1, 3, 4, 5, 6; **11:**б, в, ж, з, и, к, м, р, с, т, у, 1, 2, 3, 5, 6; **12:**а, б, г, д, ж, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **13:**л, н, о; **14:**и, т, 6, 7, 8, 9; **15:**а, б, в, г, и, л, р, с, т, ф, х, ц, щ, б1, а2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 23, 25, 26; **16:**г, д, е, з, и, л, м, н, п, р, с, ч, я, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **17:**а, ц, ч, ш, а1, б1, г1, е1, ж1, и1, к1, л1, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15; **18:**л, м, н, о, п, р, с, 1, 2; **22:**б, д; **25:**и, щ; **26:**а, б, 1; **27:**а, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **28:**а, б, п2; **29:**а, б, в, д, е, ж; **30:**а, б, г, д, е, ж, х, ц, ч, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **31:**а, д, и, к, л, м, о, р, с, т, 1, 2; **32:**д, н, 2; **49:**о, п, р; **53:**г, д, е, 4, 7, 8; **54:**и, к, л, н, о, п, р, с, 2, 3, 4, 5, 6; **56:**а, г, е, 1; **64:**е1; **88:**б, н; **90:**е1; **92;** **93;** **94:**у1; **95:**а, б, з; **98:**б, н, о, 2; **99:**а, г, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5; **100:**а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9; **101:**а, и, к, л, м, н, о, 8, 10, 11, 12, 13, 17; **108:**б, в, 6; **110:**б; **115:**р; **116:**в; **125:**а, б, в, г, е, ж, к, л, м, н, р, с, у, ф, 1; **126:**а, б, д, е, ж, з, и, к, л, 2, 3; **133:**р; **135:**г; **136:**ж; **145:**г, л, м, п, с, 1; **149:**а, е, ж, 1; **153:**а; **154:**в, з, 4; **155:**а; **156:**т, ц; **158:**б, р, щ; **159:**т, у, ф; **165:**а, б, в, г, к, м, н, с, 1; **166:**т, у, 3; **169:**и, к, л; **170:**г, д, 3; **181;** **184:**и; **198:**а, б, в, е, ж, п, р, с, ф, ч, ю, я, а1, б1, з1, и1, к1, м1, н1, о1, т1, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **244:**а, б, 5, 7; **262:**а, б, г, д, ж, и, к, у, ф, з1, 1, 2, 6; **263:**б, д, е, ж, и, м, н, о, п, р, с, ч; **275:**т; **277:**а, б, ж, и, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5; **278:**л, п, р, с; **298:**а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, о, 1; **303:**а, б, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5; **304:**а, б, в, г, д, и, 1, 2; **314:**и, м, 5, 6; **352;** **367:**е, з, и, к, л, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **370:**к, м, о, ф, х, ч, щ, ю, а1, в1, 10, 11, 12, 13, 19, 20, 21; **372:**г, е, я, 1; **390:**а, д, ш, щ, 1, 10; с **обща площ 2770,3 ха**, от която залесена 2612,4 ха и незалесена 157,9 ха.

8.4. ГВКС 2 – определени съгласно сертификационен доклад - отдели и подотдели: **1:**б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **2:**а, г, д, е, ж, з, и, к, н, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, щ, ю, я, 2; **3:**в, е, ж, з, и, к, м, н, о; **4:**б, г, д, е, ж, з, 3, 4, 5, 6; **5:**а, б, г, е, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 2; **27;** **29:**а, б, в, д, е, ж, з, и, к, н, 1, 2, 3; **30:**а, б, г, д, е, ж, з, л, м, н, п, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **31:**а, д, и, к, л, м, о, р, с, т, 1, 2; **32:**д, н, р, ф, щ, в1, ж1, з1, п1, л1, 1, 2; **33:**а, в, д, з, л, п, у, ч, 1, 2; **34:**а, г, д, е, з, н, о, х, ц, ш, б1, м1, 1; **35:**б, в, г, д, е, ж, з; **36:**е, з, и, к, м; **37:**г, н, р, ф; **38:**а, б, г, д, е, и; **39:**а, д, ж, з, и, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **40:**а, б, д, ж, и, л, у, х, ш, д1, 2; **41:**а, б, в, г, д, 1; **42:**а, б, в, ж, к, м, о, п, т, ч, ш, ю, я; **43:**д, е, ж, з, и, к, л, о, 1, 2, 3; **44:**а, в, г, д, е, к, 1, 2, 3, 4; **45:**б, ж, и, к, л, н, о, п, ф, 1; **46:**а, в, ж, м, р, т, у, х, 1, 2; **47:**а, б, в, г, д, 1, 2, 3; **48:**в, е, м, н, о, р, у, 1, 2, 3, 4; **49:**м, о, п, р; **50:**в, г, д, е, ж, з, и, м, н, о, 1, 2, 3; **51:**а, д, е, з, и, к, л, м, 1, 2, 3; **52:**в, г, д, е, ж, к, л, ф, 1, 2, 3, 4; **53:**г, д, е, 4, 7, 8; **54:**и, к, л, н, о, п, р, с, 2, 3, 4, 5, 6; **55:**б, д, е, ж, и, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **56:**а, г, е, 1; **57:**а, б, д, ж, и, к, м, н, п, с, т, ц, щ, я, б1, е1, о1, п1, р1, с1, т1, 1, 2, 3, 4, 5; **77:**а, в, ж, и, к, л, м, п, т, у, х, ц, ш, щ, ю, а1, б1, в1, г1, д1, е1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, п1, р1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **78:**а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3; **79:**г, е, ж, к, п, у, ч, ш, щ, я, г1, е1, ж1, к1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15; **82:**а, г, д, и, н, о, ф, х, ч, ш, я, г1, к1, н1, р1, 1, 2, 3; **83:**ж, и, л, н, о, р, ю, в1, ж1, и1, к1, л1, 1, 2, 3, 4; **85:**а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4; **86:**в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **87:**б, в, г, д, з, и, 3, 4, 5, 6; **88:**б, г, ж, м, н, 1, 2, 3; **89:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, 1, 2; **90:**б, г, к, м, н, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, а1, д1, е1, 1, 2, 3, 4; **91:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, о, р, с, х, я, а1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11; **92;** **93;** **94:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, м, н, о, ю, з1, с1, у1, ш1, 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13; **95:**а, б, з; **96:**а, б, г, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3; **97:**з, к, л, м, н, о, 5, 6, 7; **98:**б, г, ж, н, о, 2; **99:**а, в, г, ж, з, и, к, л, н, 1, 2, 3, 4, 5; **100:**а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9; **101:**а, д, ж, и, к, л, м, н, о, п, р, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **102:**а, б, в, д, з, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, щ, я, б1, в1, 1, 2, 3, 4, 5; **103;** **104:**а, г, д, ж, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **105:**в, д, л, м, р, с, т, у, ц, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **106:**б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **107:**а, г, з, и, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10; **108:**а, б, в, г, д, е, ж, 3, 4, 5, 6; **110:**б; **111:**м, н, 2; **112:**е1; **113:**е, д1; **115:**р; **116:**в, д, и, л, 1; **117:**а, б, в, г, д, е, ж, з; **118:**а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **119:**г, ж, к, л, м, п, у, х, ц, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **120:**а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5; **121:**а, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, р, с, 1, 2; **122:**а, д, ж, к, л, м, н, 1, 2, 3; **123:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, п, р, с, 1, 2, 3; **124:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4; **125:**а, б, в, г, е, ж, к, л, м, н, р, с, у, ф, 1; **126:**а, б, д, е, ж, з, и, к, л, 2, 3; **127:**а, б, в, е, ж, и, к, м, н, о, п, р, т, у, ф, ч, ш, ю, а1, л1, н1, р1, с1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **128:**а, в, г, д, ж, з, и, к, н, о, т, х, ш, з1, о1, п1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **129:**а, б, ж, и, к, н, п, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, а1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; **130:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **131:**а, б, г, е, м, о, т, х, я, е1, л1, п1, р1, с1, ф1, х1, ч1, щ1, я1, б2, г2, ж2, л2, 1, 5, 6, 7, 8; **132:**и; **133:**р, я; **134:**б, е, ж, з, и, к, о, п, р, т, у, ф, х, ц, щ, а1, г1, е1, з1, и1, к1, 1, 3, 4; **135;** **136;** **137;** **138:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, н, 1, 2, 3; **139:**а, б, в, г, д, з, п, с, т, 1, 2; **140:**д, е, з, и, к, л, о, п, р, с, 2, 3, 4; **141:**а, б, в, г, д, ж,

з, и, о, с, 1, 2; **142:**а, б, в, г, д, е, л, о, п, 1, 2, 3, 4; **143:**а, б, в, г, ж, з, и, 1, 2, 3; **144:**в, д, ж, з, 1, 2; **145:**а, г, д, л, м, п, с, т, х, ч, щ, ю, я, г1, ж1, и1, л1, 1; **146:**б, в, з, и, л, м, н, о, п, с, т, 1, 2, 3; **147:**а, в, е, и, к, л, н, у, 1, 2, 3; **148:**б, в, д, ж, л, м, о, п, с, у, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, м1, о1, с1, ф1, ч1, ш1, щ1, ю1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **149:**а, в, е, ж, и, к, л, н, о, р, с, т, у, ф, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **150:**в, г, д, е, и, м, н, о, п, х, ш, ю, а1, б1, г1, е1, ж1, з1, л1, м1, 1; **151:**а, б, в, и, к, л, н, о, 2, 3, 4; **152:**а, в, з, и, к, м, н, о, п, р, с, ф; **153:**а, в, г, ж, к, м, п, р, т, у, 1; **154:**а, б, в, г, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4; **155:**а, б, в, г, д, е, и, л, м, н, о; **156:**а, ж, т, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, г1, 1, 2, 3; **157:**ж, к, о, р, с, у, ф, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1; **158:**б, г, ж, м, о, р, щ, 1; **159:**а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, п, с, т, у, ф, 1; **160:**а, б, в, г, д, е, з, и, л; **161:**а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5; **162:**з, и, к, л, м, н, о, 5, 6, 7; **163:**а, б, в, г, д, ж, з, и, 1, 2, 3; **164:**б, г, д, е, ж, з, и, к, 1; **165:**а, б, в, г, к, м, н, с, 1; **166:**а, б, в, г, д, е, и, к, л, т, у, ф, 1, 2, 3; **167:**д, е, з, и, к, л, м, н, о, п, р; **168:**б, в, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, р, с, т, у, х, ц, ш, ю, а1, б1, е1, 1, 2; **169:**д, е, з, и, к, л, м, н, о, п, р; **170:**а, б, в, г, д, ж, з, и, л, 1, 2, 3; **171:**а, б, е, ж, м, п, р, с, 1; **172:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о; **173:**а, б, в, г, д, е, ж, з, к, л, 1, 2, 3; **174:**а, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, п, р, 1, 2, 3; **175:**б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, т, 1; **176:**а, в, д, е, ж, з, и, м, п, р, 1; **177:**б, д, е, ж, з, и, м, п, т, ф, 2; **178:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2; **179:**г, д, ж, з, и, к, л, м, п, 1; **180:**з, и, к, л, м, н, о, п, р, ф, х; **181;** **182:**б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1; **183:**е, ж, з, к, л, н, п, с, т, у, ф; **184:**б, в, д, ж, и, к, л, м, о, п, 2, 4; **185:**а, б, г, е, ж, з, и, к, н, о, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, щ, 2, 3, 5, 6; **186:**а, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 3; **187:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **188;** **189;** **190:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, с, у, ц, б1, в1, г1, д1, 1, 2; **191:**г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **192:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **193;** **194:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, у, х, ц, ч, ш, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; **195:**в, г, д, з, к, 1, 2, 3, 4; **196:**б, г, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3; **197:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, н, о, п, 1, 2, 3; **198:**а, б, в, е, ж, п, р, с, ф, ч, ю, я, а1, б1, з1, и1, к1, м1, н1, о1, т1, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17; **199:**а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2; **200:**г, д, ж, з, и, м; **201:**б, м, н, с, х, щ, я, а1, 1, 5; **202:**а, д, з, к, н, о, ф, х, ч, щ, ю, я, а1, б1, д1, е1, и1, к1, м1, н1, п1, р1, с1, т1, 1, 2; **203:**а, б, л, н, т, у, ф, х, ц, ч, 1, 2, 3; **204:**а, ж, з, л, м, н, о, п, р, у, х, ц, ш, ю, я, в1, д1, з1, 1, 2, 3; **205:**д, и, к, н, о, п, с, т, у; **206:**о, п, р, с, у, 5, 7, 8, 9; **207:**а, д, е, ж, з, к, н, о, п, ф, 2, 6; **208:**б, г, ж, з, и, к, л, у, ф, 1, 3, 4, 5; **209:**б, в, г, е, ж, з, м, о, р, с, у, 1, 2, 3; **210:**г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, с, т, у, 1; **211;** **212:**в, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, п, р, 1, 2; **213:**а, б, в, г, е, з, л, н, р, т, ф, х, ц, 1, 2, 3; **214:**е, ж, з, и, л, 3, 4; **215:**в, д, з, к, л, м, н, с, т, ф, ц, ч, ш, щ, ю, я, 1, 2; **216:**а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 4, 5; **217:**б, в, е, з, и, к, л, р, т, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; **218:**а, г, д, з, л, н, 2, 3, 4, 5, 6, 7; **219:**б, в, г, д, ж, з, и, 1, 2; **220:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, р, с, 1, 2, 3; **221:**ж; **223:**а, б, м, н, 2; **224:**а, г, е, ж, з, к, о, п, р, ф, х, ц, ч, ш, ю, 1, 2; **367:**е, з, и, к, л, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **368:**2; **372:**г, е, ж, н, с, ф, х, я, 1; **376:**д, ж, к, н, о, р, с, т, ц, щ, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11; **377:**г, о, р, с, ф, ч, ш, щ, и1, 6, 7, 8, 10; **378:**а, г, ж, и, л, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; **379:**б, в, д, е, з, и, л, м, о, п, у, ц, ч, 1, 2, 3, 4; **380:**а, б, в, г, е, ж, з, и, к, м, п, р, с, т, у, ф, 1, 2; **381:**ж, з, к, л, н, 2, 3; **382:**в, е, ж, л, п, с, т, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5; **383:**б, в, д, е, ж, 1, 2; **384:**г, з, к, л, р, т, ф, х, ч, щ, ю, а1, 2, 4; с обща площ **11184,6 ха**, от която залесена 10816,8 ха и незалесена 367,8 ха.

8.5. ГВКС 3 – определени съгласно сертификационен доклад - отдели и подотдели: **6:**ч; **25:**а, б; **44:**е; **47:**а, б, в; **48:**в, е, м; **52:**е, л; **77:**в, и, ю, б1, к1; **78:**з; **80:**п, с; **88:**м, н; **92:**л; **106:**ж, к; **107:**з, м; **117:**а, г, е, ж; **119:**л; **120:**б, в, е; **121:**а, к, л; **122:**а, д, к, м; **123:**в, и, п, с; **124:**а, и, к; **125:**л; **126:**з, и; **130:**м; **131:**е, м; **135:**а, г, и; **137:**в; **138:**в, и; **139:**з, с; **140:**з, р; **141:**д, ж, и, о; **142:**а, о, п; **143:**а, б; **144:**в, д; **145:**а, с, ю, я, ж1, и1; **146:**б, в, с, т; **147:**и, л, н, у; **148:**в, о, в1, к1, с1, ф1, ч1; **149:**л, с, т, у, ц; **150:**г, д, е, и, м, б1, м1; **151:**а; **152:**ф; **156:**я; **159:**у; **164:**з, и; **165:**а; **167:**л, м; **168:**в, м, о, б1; **170:**б, з; **171:**м; **172:**б, д, и, к, л; **173:**д, ж, к; **174:**г, д, е, ж, з, о, п; **175:**ж, л, м, н, о; **176:**з, р; **177:**д; **178:**н; **179:**г, з, п; **180:**м; **181:**д, е, з, к, м; **182:**б, з, к; **184:**д, и, л, о; **185:**к, н, о, с; **186:**е, н, ч; **187:**а, к, м, ф; **188:**в, г, д, з, и; **189:**а, б, в; **190:**к, п, с; **191:**е, з, л, м, н, о; **192:**в, ж, н; **193:**в, г, д, ж, л, м; **194:**в, ж, и, л, м, н, с, х; **195:**в, г, д, з, к; **196:**б, о, т; **197:**б, в, д, ж, и, п; **198:**ч, ю, я, б1, з1; **199:**а, в, е; **200:**м; **203:**н, х; **204:**н, у, х, ц; **208:**з, л; **209:**е, ж, с; **211:**б; **212:**ж; **213:**х; **214:**з, и; **215:**ш, щ, я; **216:**а, б, в, г, и; **217:**в; **218:**а, д, з, л, н; **220:**н, о, р; **223:**б; **229:**и; **233:**д, е, ж; **234:**г; **235:**д; **236:**р; **250:**в; **290:**с; **305:**е; **311:**а, б; **318:**е, н; **321:**б; **325:**а; **327:**а; **334:**ю; **335:**ф; **338:**л; **340:**г, к; **342:**с; **347:**г; **348:**а, в; **351:**б; **352:**а, в; **353:**в; **354:**и, ф; **356:**в; **358:**а; **359:**б; **361:**г; **362:**з; **365:**з; **366:**е; **367:**е, к; **372:**я; **384:**р; **385:**и, н; **386:**ю, д1, м1; с обща залесена площ **2298,4 ха**.

8.6. ГВКС 4 – определени съгласно сертификационен доклад - отдели и подотдели: **2:**з; **5:**е, н; **20:**к; **21:**л, м, н, р; **23:**ж, з, ю, я, а1, е1, ж1, щ1, з2; **24:**н, п, р, 2, 3; **28:**о, 1, 8; **38:**а, б; **42:**т, ю; **43:**з, л; **44:**в, д; **46:**т; **54:**и, л, р, с; **55:**и, м, н; **56:**а, г, е; **63:**и1, к1, л1, 8; **64:**б, ш, ю, с1, 2; **78:**з; **85:**з; **86:**к, л, м, н; **88:**ж; **89:**п; **90:**ш, щ; **91:**е, и, с, я; **92:**а; **93:**а; **94:**г, е; **98:**н; **99:**з, и, к; **100:**а, б, в, г, д; **101:**ж, л, о; **102:**х; **106:**в, к; **108:**б, в; **113:**е; **116:**и; **117:**а, б, г, е, ж; **118:**а, б, в; **119:**у, ш; **120:**а; **124:**а, в; **125:**б; **126:**а, б, д; **127:**л1; **135:**в; **136:**г, и; **145:**ж1, и1; **148:**б; **149:**а, в; **150:**и, м; **153:**а; **156:**ц; **162:**з, и, к, м, н; **164:**д, е; **166:**у, ф; **167:**н; **172:**б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л; **173:**з; **174:**а, в, д, е, ж, з, к, о, р; **175:**д, е; **178:**в, е, ж, и, м, о, п, с; **179:**г, з, п; **180:**л, н, п; **181:**д, е, ж, з, к; **182:**в, д; **183:**к; **184:**д, и, л, м, п;

185:ж, з, и, к, н, о, р, у; 186:е, и, л, н, ч, щ; 187:а, б, г, е, з; 188:д, е, з, и; 189:б, в, д; 190:б, г; 191:л, н; 192:в, и, л, н; 196:л, м, н, т; 198:з1, и1, к1; 199:в; 216:а, м, н, 5; 217:з, л; 218:л; 220:а, в, р; 231:и; 232:в; 233:в, г, д, ж, з, р; 234:а, б, в, г, е; 235:е, и, к; 238:г, ж, з, 9; 242:д; 256:ч; 257:д, е, ж, и, к, л, п, е1, ж1, з1, п1, т1, у1, ц1, л2, о2, п2, х2, ю2, я2, 1; 260:б, в, г, д, 2; 261:н; 262:а, б, г, д, ж, и, к, л, м, н, о, п, т, у, ф, з1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 14; 263:д, е, ж, и, м, н, о, п, р, с; 264:а, б, в, д, ж; 265:к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3; 266:с, т, я, а1, б1; 267:а, б, в, г, д, з, л, н, о, п, р, с, т, у, ч, ш, щ, ю, а1, д1, е1, и1, н1, о1, п1, р1, 1, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15; 268:а, б, г, х, 1, 2, 6; 269:а, б, в, г; 270:а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 273:б, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6; 274:в, е, ж, и, к, л, м, н, о, п; 276:в, е, ж, з, и, к, м; 277:р, с, т, у, ф, х, 3, 6, 7; 297:ч; 301:в, г, д, е, ж, з, и, л, м, а1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 12; 305:а, б, д, з, и, к, л, м, н, с, 5, 6, 7, 8; 309:е; 313:б, в, г; 323:л, м; 326:а, а1; 328:б, е, к, ч, ш, щ; 331:т; 334:л; 338:ш, 3; 339:е, ж, з, и; 342:х, ч, ш, г1, д1, е1, ж1, 7; 357:ж; 362:х, 1; 369:к, 3; 370:к, м, о, т, ф, х, ч, а1, 1, 2, 3, 6; 372:ж; 380:а, е, и, с, т, ф; 392:н; с **обща площ 2705,7 ха**, от която залесена 2647,4 ха и незалесена 58,3 ха.

Определянето и инвентаризацията на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) в **държавните** горски територии е направено съгласно Сертификационен доклад от 2019 г., одобрен от ДП СИДП - гр. Шумен и според чл.5, ал.3, т.3 от ЗГ и чл. 43 на Наредба № 18 за инвентаризация и планиране на горските територии, като ГВКС са актуализирани съгласно Практическо ръководство „Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България“, разработено с подкрепата на WWF и работната група по разработване на национален FSC стандарт – 2016 г. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за горските територии, управлявани от ТП “ДГС Омуртаг”.

Списък на категориите ГВКС, съгласно сертификацията по FSC е даден в Приложение III.3.5.

В защитените зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна от екологичната мрежа Натура 2000 с помощта на “Ръководство за определяне на местообитания с европейска значимост” са установени местообитания с площ **1751,4 ха**, като разпределението им е показано в таблица № 25.

Таблица № 25

Разпределение на горските местообитания в защитените зони по площ и запас

Местообитания	широколистни високостъблени		издънкови за превръщане		Всичко			
	площ	запас	площ	запас	площ	%	запас	%
91E0	7.4	645			7.4	0.4	645	0.3
91G0	31.6	5345	451.1	75825	482.7	27.6	81170	33.6
91M0	138.7	15760	1086.1	135400	1224.8	69.9	151160	62.5
91W0	30.1	7600	2.9	380	33	1.9	7980	3.3
91Z0	3.5	790			3.5	0.2	790	0.3
ОБЩО	211.3	30140	1540.1	211605	1751.4	100.0	241745	100.0

4.2. ТАКСАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСАЖДЕНИЯТА

Залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” е 31022,2 ха, като 46,5% от нея са гори със защитни и специални функции и 53,5 % са със стопански функции. Разпределението ѝ, както и това на дървесния запас общо за горите (без клони), по типове месторастения в границите на обособените условни стопанските класове е дадено в таблица № 26.

Таблица № 26

разпределение на залесената площ и общия дървесен запас (без клони) по условни стопански класове и типове месторастения

Месторастение		Площ		Запас на			
				основното насаждение		надлесните	
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
Условен стопански клас Бялборови култури - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	19.1	1.4	6125	1.7	-	-
M-I-2 D-1	13	30.1	2.2	6790	1.9	-	-
M-I-2 CD-2	14	193.3	13.8	47790	13.2	-	-
M-I-2 C-1	15	14.9	1.1	2705	0.7	-	-
M-I-3 CD-2	17	286.4	20.6	74910	20.7	-	-

Месторастене		Площ		Запас на					
				основното насаждение		надлесните			
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%		
M-I-3 C-1	19	96.8	7	23070	6.4	-	-		
M-I-3 C-2,1	20	370.3	26.6	100640	27.9	-	-		
M-I-3 B-1,2	21	23.4	1.7	5750	1.6	-	-		
M-II-1 C-2	27	283.4	20.4	75820	21	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	8.3	0.5	2805	0.8	-	-		
T-I-2 B-1,2	61	5.6	0.4	1410	0.4	-	-		
T-I-3 CD-2,3	65	54.1	3.9	11850	3.3	-	-		
T-I-3 B-1,2	66	0.7	-	155	-	-	-		
M-I-3 BC-2	139	5.3	0.4	1460	0.4	-	-		
Всичко		1391.7	100	361280	100	-	100		
Условен стопански клас Смесени иглолистно-широколистни и култури - ЗСпФ									
M-I-2 CD-2	14	48.6	11.7	9850	10.4	-	-		
M-I-2 C-1	15	42.8	10.3	8990	9.5	10	100		
M-I-3 CD-2	17	114	27.4	28030	29.5	-	-		
M-I-3 C-1	19	15.8	3.8	3380	3.6	-	-		
M-I-3 C-2,1	20	108.6	26	24980	26.3	-	-		
M-II-1 C-2	27	75.2	18	17050	18	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	6.3	1.5	1630	1.7	-	-		
T-I-3 B-1,2	66	5.6	1.3	1000	1	-	-		
Всичко		416.9	100	94910	100	10	100		
Условен стопански клас Черборови култури - ЗСпФ									
M-I-2 D-2	12	3.6	1	1190	1.3	-	-		
M-I-2 D-1	13	16.5	4.5	4280	4.5	-	-		
M-I-2 CD-2	14	58.8	16.1	15880	16.6	-	-		
M-I-2 C-1	15	56.7	15.5	13635	14.3	-	-		
M-I-3 CD-2	17	36.1	9.8	9785	10.2	-	-		
M-I-3 C-1	19	16.6	4.5	4460	4.7	-	-		
M-I-3 C-2,1	20	62.6	17.1	16060	16.8	-	-		
M-I-3 B-1,2	21	25.4	6.9	4950	5.2	-	-		
M-II-1 C-2	27	16.7	4.6	3770	3.9	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	23.4	6.4	7570	7.9	-	-		
T-I-2 B-1,2	61	42.5	11.6	11830	12.4	-	-		
M-I-2 B-1	138	7.5	2	2150	2.2	-	-		
Всичко		366.4	100	95560	100	-	100		
Условен стопански клас Буков високобонитетен - ЗСпФ									
M-I-2 CD-2	14	20.4	9.1	5670	9	-	-		
M-I-3 CD-2	17	100	44.3	29480	46.8	20	100		
M-I-3 C-2,1	20	16.1	7.1	3310	5.2	-	-		
M-II-1 C-2	27	81.4	36.1	22210	35.2	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	6.4	2.8	1980	3.2	-	-		
T-I-3 CD-2,3	65	1.3	0.6	380	0.6	-	-		
Всичко		225.6	100	63030	100	20	100		
Условен стопански клас Буков среднобонитетен - ЗСпФ									
M-I-2 CD-2	14	83	19.2	18760	19.7	-	-		
M-I-3 CD-2	17	257.4	59.4	57530	60.2	25	100		
M-I-3 C-2,1	20	34.9	8	7350	7.7	-	-		
M-II-1 C-2	27	58.2	13.4	11845	12.4	-	-		
Всичко		433.5	100	95485	100	25	100		
Условен стопански клас Габъров - ЗСпФ									
M-I-2 D-2,3	11	2.8	0.8	65	0.1	-	-		
M-I-2 D-2	12	3.9	1	195	0.4	-	-		
M-I-2 CD-2	14	46.1	12.9	6430	11.4	60	24.5		
M-I-2 C-1	15	7.5	2.1	1060	1.9	-	-		
M-I-3 CD-2	17	104.5	29.3	23510	41.7	50	20.4		
M-I-3 C-2,1	20	117.1	32.8	16210	28.8	130	53.1		
M-I-3 B-1,2	21	20.3	5.7	160	0.3	-	-		
M-II-1 C-2	27	32.6	9.1	4855	8.6	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	7	2	830	1.5	-	-		
T-I-3 CD-2,3	65	1.5	0.4	85	0.1	5	2		
M-I-2 B-1	138	13.9	3.9	2940	5.2	-	-		

Месторастене		Площ		Запас на			
				основното насаждение		надлесните	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
Всичко		357.2	100	56340	100	245	100
Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	0.8	0.1	-	-	-	-
M-I-2 D-1	13	0.7	0.1	35	-	-	-
M-I-2 CD-2	14	86.5	9.6	12150	10.5	-	-
M-I-2 C-1	15	30.7	3.4	4050	3.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	159.5	17.7	26620	23.1	10	50
M-I-3 C-1	19	153.1	17	15725	13.6	10	50
M-I-3 C-2,1	20	275	30.6	37845	32.8	-	-
M-I-3 B-1,2	21	3.4	0.4	170	0.2	-	-
M-II-1 C-2	27	69.1	7.7	7410	6.4	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	0.7	0.1	40	-	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	24.2	2.7	1330	1.1	-	-
M-I-2 B-1	138	1.8	0.2	200	0.2	-	-
M-I-3 BC-2	139	93.8	10.4	9880	8.6	-	-
Всичко		899.3	100	115455	100	20	100
Условен стопански клас Липов - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	5.6	2	1210	1.9	-	-
M-I-2 D-1	13	12.6	4.5	2140	3.4	-	-
M-I-2 CD-2	14	183.2	65.6	47290	75.7	-	-
M-I-2 C-1	15	2.1	0.7	280	0.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	20.3	7.3	3100	5	-	-
M-I-3 C-1	19	14.3	5.2	330	0.5	-	-
M-I-3 C-2,1	20	9.8	3.5	1960	3.1	-	-
M-II-1 C-2	27	7.6	2.7	1860	3	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	23.7	8.5	4310	6.9	-	-
Всичко		279.2	100	62480	100	-	100
Условен стопански клас Церов - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	8	7	135	2.4	-	-
M-I-2 D-1	13	10.3	9	770	13.3	20	50
M-I-2 CD-2	14	65.3	57.3	3570	61.5	-	-
M-I-2 C-1	15	11.4	10	945	16.3	-	-
M-I-3 CD-2	17	3.2	2.8	-	-	-	-
M-I-3 C-1	19	4.5	4	-	-	-	-
M-I-3 C-2,1	20	11.3	9.9	380	6.5	20	50
Всичко		114	100	5800	100	40	100
Условен стопански клас Широколистен високоствъблен - ЗСпФ							
M-I-2 D-2,3	11	10.9	7.8	1675	5.8	-	-
M-I-2 D-2	12	28	20.3	5255	18.3	25	100
M-I-2 D-1	13	12.2	8.8	1540	5.4	-	-
M-I-2 CD-2	14	22.2	16.1	4500	15.7	-	-
M-I-2 C-1	15	0.6	0.4	70	0.2	-	-
M-I-3 D-2,3	16	2.6	1.9	220	0.8	-	-
M-I-3 CD-2	17	32.3	23.4	8650	30.2	-	-
M-I-3 C-2,1	20	17.9	12.9	4705	16.4	-	-
M-I-3 B-1,2	21	1.5	1.1	-	-	-	-
M-II-1 C-2	27	8.8	6.4	1655	5.8	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	1.2	0.9	410	1.4	-	-
Всичко		138.2	100	28680	100	25	100
Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане - ЗСпФ							
M-I-2 CD-2	14	54.5	5.1	12390	5.6	-	-
M-I-3 CD-2	17	536.5	50.2	103800	47.7	210	87.5
M-I-3 C-2,1	20	16.7	1.6	3510	1.6	-	-
M-II-1 C-2	27	276.9	25.9	57155	26.3	30	12.5
T-I-2 CD-2,3	60	74.2	6.9	17150	7.9	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	109.8	10.3	23630	10.9	-	-
Всичко		1068.6	100	217635	100	240	100
Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане - ЗСпФ							
M-I-2 CD-2	14	2.9	1	380	0.8	-	-
M-I-3 CD-2	17	207.7	70.6	32530	69.8	-	-

Месторастене		Площ			Запас на			
					основното насаждение		надлесните	
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%	
M-I-3 C-2,1	20	5.7	1.9	880	1.9	-	-	
M-II-1 C-2	27	54.5	18.5	9870	21.2	-	-	
M-II-1 B-1	28	0.6	0.2	45	0.1	-	-	
T-I-2 CD-2,3	60	21.6	7.3	2700	5.8	-	-	
T-I-3 CD-2,3	65	1.3	0.5	190	0.4	-	-	
Всичко		294.3	100	46595	100	-	100	
Условен стопански клас Габърв високобонитетен за превръщане - ЗСпФ								
M-I-2 D-2	12	28.3	2.5	6010	2.7	-	-	
M-I-2 CD-2	14	527.3	46.8	102165	45.8	10	66.7	
M-I-3 CD-2	17	397.3	35.3	82490	37	5	33.3	
M-I-3 C-1	19	1.2	0.1	190	0.1	-	-	
M-I-3 C-2,1	20	103.2	9.1	17740	7.9	-	-	
M-II-1 C-2	27	56.6	5	12510	5.6	-	-	
T-I-3 CD-2,3	65	13.7	1.2	2070	0.9	-	-	
Всичко		1127.6	100	223175	100	15	100	
Условен стопански клас Габърв средно и нискобонитетен за превръщане - ЗСпФ								
M-I-2 D-2	12	13.5	2.9	1790	3.2	-	-	
M-I-2 CD-2	14	198	42.9	23565	41.6	140	59.6	
M-I-2 C-1	15	14.8	3.2	1680	3	-	-	
M-I-3 CD-2	17	56.1	12.2	6970	12.3	80	34	
M-I-3 C-1	19	21.2	4.6	2530	4.5	15	6.4	
M-I-3 C-2,1	20	88.5	19.2	11205	19.8	-	-	
M-II-1 C-2	27	18.2	3.9	2525	4.5	-	-	
T-I-2 CD-2,3	60	11.2	2.4	1600	2.8	-	-	
T-I-3 CD-2,3	65	18.9	4.1	2620	4.6	-	-	
M-I-2 B-1	138	5.1	1.1	450	0.8	-	-	
M-I-3 BC-2	139	16	3.5	1670	2.9	-	-	
Всичко		461.5	100	56605	100	235	100	
Условен стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане - ЗСпФ								
M-I-2 D-2	12	5	4.7	210	1.2	-	-	
M-I-2 D-1	13	3.8	3.6	620	3.6	-	-	
M-I-2 CD-2	14	4.1	3.8	790	4.5	-	-	
M-I-2 C-1	15	12.3	11.5	2050	11.7	-	-	
M-I-3 CD-2	17	15.8	14.8	2550	14.6	-	-	
M-I-3 C-2,1	20	15.8	14.8	2250	12.9	-	-	
M-II-1 C-2	27	1.6	1.5	350	2	-	-	
T-I-2 CD-2,3	60	11.5	10.8	1910	10.9	-	-	
T-I-3 CD-2,3	65	36.9	34.5	6750	38.6	-	-	
Всичко		106.8	100	17480	100	-	100	
Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - ЗСпФ								
M-I-2 D-2	12	40.4	3.4	2940	2.2	-	-	
M-I-2 D-1	13	5.6	0.5	530	0.4	-	-	
M-I-2 CD-2	14	116.4	9.8	20040	14.7	-	-	
M-I-2 C-1	15	153	12.9	15805	11.6	-	-	
M-I-3 CD-2	17	243.4	20.5	28435	20.9	-	-	
M-I-3 C-1	19	138.5	11.7	16180	11.9	-	-	
M-I-3 C-2,1	20	325.6	27.4	35205	25.8	10	100	
M-I-3 B-1,2	21	3.7	0.3	180	0.1	-	-	
M-II-1 C-2	27	59	5	7365	5.4	-	-	
M-II-1 B-1	28	1.5	0.1	70	-	-	-	
T-I-2 CD-2,3	60	31.4	2.7	2250	1.6	-	-	
T-I-3 CD-2,3	65	43.2	3.6	4170	3.1	-	-	
M-I-3 BC-2	139	24.9	2.1	3090	2.3	-	-	
Всичко		1186.6	100	136260	100	10	100	
Условен стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане - ЗСпФ								
M-I-2 D-2	12	9.2	1	1520	1	-	-	
M-I-2 D-1	13	6.5	0.7	380	0.2	15	21.4	
M-I-2 CD-2	14	302.8	34.1	50070	31.2	25	35.7	
M-I-2 C-1	15	13.7	1.6	2530	1.6	-	-	
M-I-3 D-2,3	16	14	1.6	3880	2.4	-	-	

Месторастене		Площ		Запас на			
				основното насаждение		надлесните	
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
М-I-3 CD-2	17	317.4	35.7	62395	38.8	30	42.9
М-I-3 C-1	19	19.8	2.2	2130	1.3	-	-
М-I-3 C-2,1	20	46	5.2	7720	4.8	-	-
М-II-1 C-2	27	106.5	12	19060	11.9	-	-
Т-I-2 CD-2,3	60	32.4	3.6	6280	3.9	-	-
Т-I-3 CD-2,3	65	20.2	2.3	4720	2.9	-	-
Всичко		888.5	100	160685	100	70	100
Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане - ЗСпФ							
М-I-2 D-2	12	11.9	1.2	1560	1.2	-	-
М-I-2 D-1	13	2.7	0.3	215	0.2	-	-
М-I-2 CD-2	14	328.5	32.1	42815	34.4	15	75
М-I-2 C-1	15	148.8	14.5	14210	11.4	-	-
М-I-3 CD-2	17	172.1	16.8	23245	18.7	5	25
М-I-3 C-1	19	30.5	3	2945	2.4	-	-
М-I-3 C-2,1	20	222.7	21.7	28225	22.7	-	-
М-I-3 В-1,2	21	15.4	1.5	820	0.7	-	-
М-II-1 C-2	27	33.9	3.3	3445	2.8	-	-
Т-I-2 CD-2,3	60	19	1.9	2705	2.2	-	-
Т-I-2 В-1,2	61	3.9	0.4	230	0.2	-	-
Т-I-3 CD-2,3	65	2.6	0.2	385	0.3	-	-
МТЮ-I В-1,12,2	131	11.1	1.1	1540	1.2	-	-
М-I-3 ВС-2	139	20.9	2	1990	1.6	-	-
Всичко		1024	100	124330	100	20	100
Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане - ЗСпФ							
М-I-2 D-2	12	10.8	2.5	1730	2.8	-	-
М-I-2 D-1	13	0.9	0.2	195	0.3	-	-
М-I-2 CD-2	14	275.5	65.1	42320	67.7	-	-
М-I-2 C-1	15	50.8	12	7910	12.6	-	-
М-I-3 CD-2	17	69.5	16.4	8145	13	-	-
М-I-3 C-1	19	6.9	1.7	1140	1.8	-	-
М-I-3 C-2,1	20	8.7	2.1	1105	1.8	-	-
Всичко		423.1	100	62545	100	-	100
Условен стопански клас Церов за превръщане - ЗСпФ							
М-I-2 D-2	12	15.2	1.5	1230	1.1	5	10
М-I-2 D-1	13	10.6	1.1	1120	1	10	20
М-I-2 CD-2	14	441.7	44.1	51740	45.2	-	-
М-I-2 C-1	15	369.9	36.8	43585	38.1	5	10
М-I-3 D-2,3	16	0.7	0.1	70	0.1	-	-
М-I-3 CD-2	17	27.9	2.8	1880	1.7	30	60
М-I-3 C-1	19	15.8	1.6	1535	1.4	-	-
М-I-3 C-2,1	20	31.9	3.2	3585	3.1	-	-
Т-I-2 CD-2,3	60	0.3	-	40	-	-	-
Т-I-2 В-1,2	61	0.3	-	35	-	-	-
МТЮ-I В-1,12,2	131	21.1	2.1	2310	2	-	-
М-I-2 В-1	138	67.2	6.7	7210	6.3	-	-
Всичко		1002.6	100	114340	100	50	100
Условен стопански клас Акациев - ЗСпФ							
М-I-2 D-2,3	11	3.8	2.6	275	3.6	-	-
М-I-2 D-2	12	25.8	17.6	1175	15.4	20	18.2
М-I-2 D-1	13	4.6	3.1	260	3.4	-	-
М-I-2 CD-2	14	49	33.5	1855	24.2	70	63.6
М-I-2 C-1	15	5	3.4	325	4.3	-	-
М-I-3 CD-2	17	14.6	10	1605	21	15	13.6
М-I-3 C-1	19	5.8	4	250	3.3	-	-
М-I-3 C-2,1	20	28.1	19.2	1235	16.2	5	4.6
М-II-1 C-2	27	5.4	3.7	510	6.7	-	-
Т-I-2 CD-2,3	60	0.5	0.3	30	0.4	-	-
Т-I-2 В-1,2	61	3	2	110	1.4	-	-
Т-I-3 CD-2,3	65	0.9	0.6	5	0.1	-	-
Всичко		146.5	100	7635	100	110	100

Месторастене		Площ		Запас на			
				основното насаждение		надлесните	
означение	№	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
Условен стопански клас Келявгабъров - ЗСпФ							
M-I-2 D-2,3	11	1.8	0.1	90	0.1	-	-
M-I-2 D-2	12	3.2	0.1	95	0.1	-	-
M-I-2 D-1	13	3.2	0.1	130	0.1	-	-
M-I-2 CD-2	14	94.7	4.5	5955	6	-	-
M-I-2 C-1	15	202.4	9.6	10455	10.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	25.1	1.2	1325	1.3	-	-
M-I-3 C-1	19	174.9	8.3	7305	7.3	10	28.6
M-I-3 C-2,1	20	114.7	5.4	7960	8	15	42.9
M-I-3 B-1,2	21	308.3	14.6	13260	13.3	5	14.2
M-II-1 C-2	27	33.1	1.6	2195	2.2	-	-
M-II-1 B-1	28	28.8	1.4	1105	1.1	-	-
T-I-2 B-1,2	61	75.7	3.6	1330	1.3	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	9.3	0.4	130	0.1	-	-
T-I-3 B-1,2	66	3.3	0.2	200	0.2	-	-
МТЮ-I B-1,12,2	131	63.2	3	3220	3.2	-	-
МТЮ-I A-0,A-1	132	73.9	3.4	920	0.9	-	-
M-I-2 B-1	138	875.6	41.4	42865	42.9	-	-
M-I-3 BC-2	139	23.6	1.1	1395	1.4	5	14.3
Всичко		2114.8	100	99935	100	35	100
Общо ЗСпФ		14466.9		2246240			1170
Стопански клас Бялборови култури - СтФ							
M-I-2 D-2	12	21.2	1.9	5360	2.1	-	-
M-I-2 D-1	13	32.7	2.9	9230	3.7	-	-
M-I-2 CD-2	14	100.5	8.9	24000	9.6	-	-
M-I-2 C-1	15	53.4	4.7	10275	4.1	-	-
M-I-3 CD-2	17	155.8	13.8	34970	13.9	-	-
M-I-3 C-1	19	79.6	7.1	14400	5.7	-	-
M-I-3 C-2,1	20	162.8	14.5	32000	12.7	-	-
M-I-3 B-1,2	21	0.3	-	20	-	-	-
M-II-1 C-2	27	45.3	4	6110	2.4	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	312.3	27.7	78495	31.2	-	-
T-I-2 B-1,2	61	38.7	3.4	8890	3.5	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	90.6	8	22945	9.1	-	-
T-I-3 B-1,2	66	23	2.1	2900	1.1	-	-
M-I-2 B-1	138	1	0.1	110	0.1	-	-
M-I-3 BC-2	139	9.8	0.9	2030	0.8	-	-
Всичко		1127	100	251735	100	-	100
Стопански клас Смесени иглолистно-широколистни и култури - СтФ							
M-I-2 D-1	13	2.5	1.2	290	0.7	-	-
M-I-2 CD-2	14	34.6	15.6	6830	16.7	-	-
M-I-2 C-1	15	8.4	3.8	920	2.2	-	-
M-I-3 CD-2	17	51.2	23	11490	28	-	-
M-I-3 C-1	19	4.4	2	450	1.1	-	-
M-I-3 C-2,1	20	18.7	8.4	3615	8.8	-	-
M-II-1 C-2	27	7	3.1	1530	3.7	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	49.2	22.1	9190	22.4	-	-
T-I-2 B-1,2	61	40.9	18.4	6060	14.8	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	5.2	2.4	650	1.6	-	-
Всичко		222.1	100	41025	100	-	100
Стопански клас Черборови култури - СтФ							
M-I-2 D-2	12	36.8	4.1	9040	4.2	-	-
M-I-2 D-1	13	3.7	0.4	1190	0.6	-	-
M-I-2 CD-2	14	45.5	5.1	8860	4.1	-	-
M-I-2 C-1	15	25.9	2.9	4750	2.2	-	-
M-I-3 CD-2	17	109.1	12.1	29380	13.6	-	-
M-I-3 C-1	19	45.9	5.1	9065	4.2	-	-
M-I-3 C-2,1	20	58.7	6.5	15010	7	40	100
M-I-3 B-1,2	21	19.6	2.2	3840	1.8	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	282.9	31.5	67520	31.2	-	-

Месторастене		Площ		Запас на			
				основното насаждение		надлесните	
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
T-I-2 B-1,2	61	184.8	20.6	49265	22.8	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	24.6	2.7	4610	2.1	-	-
T-I-3 B-1,2	66	60	6.7	13220	6.1	-	-
M-I-2 B-1	138	1.1	0.1	330	0.1	-	-
Всичко		898.6	100	216080	100	40	100
Стопански клас Буков високобонитетен - СтФ							
M-I-2 CD-2	14	5.5	4.8	890	4.7	-	-
M-I-3 CD-2	17	39.8	35	3720	19.8	40	100
M-I-3 C-2,1	20	4.1	3.6	690	3.7	-	-
M-II-1 C-2	27	61.2	53.8	12400	66	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	3.2	2.8	1090	5.8	-	-
Всичко		113.8	100	18790	100	40	100
Стопански клас Буков среднобонитетен - СтФ							
M-I-2 CD-2	14	27.9	16.5	1870	12.6	60	50
M-I-3 CD-2	17	74.3	44	6210	41.9	5	4.1
M-I-3 C-2,1	20	5.5	3.3	595	4	35	29.2
M-II-1 C-2	27	51.3	30.4	4920	33.2	20	16.7
T-I-2 CD-2,3	60	5.1	3	560	3.8	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	4.8	2.8	675	4.5	-	-
Всичко		168.9	100	14830	100	120	100
Стопански клас Габъров - СтФ							
M-I-2 D-2	12	34.3	8.9	1030	3.3	70	16.7
M-I-2 D-1	13	0.7	0.2	60	0.2	-	-
M-I-2 CD-2	14	126.5	32.7	11190	36.1	115	27.4
M-I-2 C-1	15	1.2	0.3	110	0.3	-	-
M-I-3 CD-2	17	134.7	34.8	10850	35	180	42.9
M-I-3 C-1	19	7.5	1.9	765	2.5	-	-
M-I-3 C-2,1	20	46.9	12.1	3435	11.1	20	4.8
M-II-1 C-2	27	29.7	7.7	3395	10.9	30	7.1
T-I-2 CD-2,3	60	4.5	1.2	115	0.4	5	1.1
T-I-3 CD-2,3	65	0.6	0.2	70	0.2	-	-
Всичко		386.6	100	31020	100	420	100
Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен - СтФ							
M-I-2 D-2	12	33.5	5.2	1360	3.1	-	-
M-I-2 D-1	13	26.2	4	1220	2.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	130	20.1	9220	20.8	-	-
M-I-2 C-1	15	48.5	7.5	5380	12.1	20	9.3
M-I-3 CD-2	17	119.2	18.4	5530	12.4	55	25.6
M-I-3 C-1	19	92.7	14.3	5200	11.7	130	60.5
M-I-3 C-2,1	20	93.9	14.5	9050	20.4	-	-
M-II-1 C-2	27	5.3	0.8	665	1.5	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	45	6.9	2815	6.3	10	4.6
T-I-2 B-1,2	61	2.2	0.3	190	0.4	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	26.6	4.1	1255	2.8	-	-
M-I-2 B-1	138	13.1	2	1440	3.2	-	-
M-I-3 BC-2	139	12.4	1.9	1135	2.5	-	-
Всичко		648.6	100	44460	100	215	100
Стопански клас Липов - СтФ							
M-I-2 D-2	12	1.6	1	340	1.7	-	-
M-I-2 D-1	13	0.2	0.1	20	0.1	-	-
M-I-2 CD-2	14	36.4	22.9	4965	24.2	-	-
M-I-2 C-1	15	12.6	7.9	1250	6.1	-	-
M-I-3 CD-2	17	72.4	45.6	8800	42.9	-	-
M-I-3 C-1	19	2.1	1.3	270	1.3	-	-
M-I-3 C-2,1	20	5.9	3.7	1085	5.3	-	-
M-II-1 C-2	27	8.7	5.5	440	2.1	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	14.9	9.4	2740	13.4	-	-
T-I-2 B-1,2	61	0.4	0.2	35	0.2	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	3.8	2.4	550	2.7	-	-
Всичко		159	100	20495	100	-	100

Месторастене		Площ		Запас на			
				основното насаждение		надлесните	
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%
Стопански клас Церов - СтФ							
M-I-2 D-2	12	40.2	8.5	1875	7.8	55	15.1
M-I-2 D-1	13	43.8	9.3	2310	9.6	55	15.1
M-I-2 CD-2	14	180.7	38.4	10085	41.9	85	23.3
M-I-2 C-1	15	3.2	0.7	270	1.1	5	1.4
M-I-3 CD-2	17	105.5	22.5	5650	23.5	85	23.3
M-I-3 C-1	19	44.4	9.5	60	0.2	-	-
M-I-3 C-2,1	20	30.4	6.5	2220	9.2	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	16.2	3.4	1590	6.6	30	8.2
T-I-2 B-1,2	61	4.9	1	-	-	50	13.6
T-I-3 CD-2,3	65	0.8	0.2	25	0.1	-	-
Всичко		470.1	100	24085	100	365	100
Стопански клас Широколистен високоствъблен - СтФ							
M-I-2 D-2,3	11	4.4	1	565	0.8	-	-
M-I-2 D-2	12	18.4	4.3	2520	3.4	-	-
M-I-2 D-1	13	22.1	5.1	3035	4.1	-	-
M-I-2 CD-2	14	71.7	16.5	11265	15.2	-	-
M-I-2 C-1	15	2.5	0.6	45	0.1	-	-
M-I-3 D-2,3	16	2.8	0.7	380	0.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	154.7	35.7	29360	39.6	25	29.4
M-I-3 C-2,1	20	37.9	8.7	6130	8.3	60	70.6
M-I-3 B-1,2	21	1.3	0.3	-	-	-	-
M-II-1 C-2	27	28.2	6.5	1080	1.5	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	61.3	14.1	14395	19.5	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	28.3	6.5	5200	7	-	-
Всичко		433.6	100	73975	100	85	100
Стопански клас Буков високобонитетен за превръщане - СтФ							
M-I-3 CD-2	17	89.7	40.1	12445	34.4	-	-
M-I-3 C-2,1	20	8.1	3.6	1000	2.8	-	-
M-II-1 C-2	27	38.7	17.3	6515	17.9	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	56.8	25.4	12130	33.5	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	30.5	13.6	4120	11.4	-	-
Всичко		223.8	100	36210	100	-	100
Стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане - СтФ							
M-I-3 CD-2	17	72.7	37	7590	35.9	-	-
M-I-3 C-2,1	20	5.5	2.8	790	3.8	-	-
M-II-1 C-2	27	27.8	14.1	2750	13	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	50.4	25.7	5085	24.1	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	40	20.4	4895	23.2	-	-
Всичко		196.4	100	21110	100	-	100
Стопански клас Габъргов високобонитетен за превръщане - СтФ							
M-I-2 D-2	12	6.1	0.7	810	0.6	-	-
M-I-2 CD-2	14	292.8	34.5	48180	33.9	350	87.5
M-I-2 C-1	15	1.6	0.2	240	0.2	-	-
M-I-3 D-2,3	16	0.3	-	45	-	-	-
M-I-3 CD-2	17	220.5	25.9	36145	25.5	40	10
M-I-3 C-2,1	20	77.5	9.1	11375	8	10	2.5
M-II-1 C-2	27	23.9	2.8	3280	2.3	-	-
T-I-2 CD-2,3	60	220.3	25.9	40440	28.5	-	-
T-I-3 CD-2,3	65	7.4	0.9	1480	1	-	-
Всичко		850.4	100	141995	100	400	100
Стопански клас Габъргов средно и нискобонитетен за превръщане - СтФ							
M-I-2 D-2	12	44.1	3.9	3590	3.4	10	3.5
M-I-2 CD-2	14	314.6	27.8	27325	25.6	85	29.9
M-I-3 CD-2	17	365.3	32.3	36450	34.2	15	5.3
M-I-3 C-1	19	3.7	0.3	470	0.4	-	-
M-I-3 C-2,1	20	166.3	14.7	15980	15	60	21
M-II-1 C-2	27	21.7	1.9	2220	2.1	40	14.1
T-I-2 CD-2,3	60	191.4	16.9	18440	17.3	10	3.5
T-I-3 CD-2,3	65	15.3	1.3	1600	1.4	5	1.7

Месторастене		Площ		Запас на					
				основното насаждение		надлесните			
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%		
M-I-3 BC-2	139	9.6	0.9	600	0.6	60	21		
Всичко		1132	100	106675	100	285	100		
Стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане - СтФ									
M-I-2 CD-2	14	7.3	4.9	1410	5.9	-	-		
M-I-2 C-1	15	22.7	15.4	2950	12.3	-	-		
M-I-3 CD-2	17	34.5	23.3	5880	24.6	-	-		
M-I-3 C-1	19	5.6	3.8	990	4.2	-	-		
M-I-3 C-2,1	20	43.9	29.7	7385	30.9	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	6.2	4.2	825	3.4	-	-		
T-I-3 CD-2,3	65	27.7	18.7	4470	18.7	-	-		
Всичко		147.9	100	23910	100	-	100		
Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - СтФ									
M-I-2 D-2	12	45.6	2.6	4995	3	-	-		
M-I-2 D-1	13	90.9	5.1	9365	5.5	-	-		
M-I-2 CD-2	14	163.5	9.1	14895	8.8	-	-		
M-I-2 C-1	15	118.9	6.6	12140	7.1	-	-		
M-I-3 CD-2	17	382.2	21.3	35360	20.9	35	87.5		
M-I-3 C-1	19	123.3	6.9	10240	6.1	5	12.5		
M-I-3 C-2,1	20	310.8	17.3	30720	18.2	-	-		
M-I-3 B-1,2	21	7.1	0.4	410	0.2	-	-		
M-II-1 C-2	27	10.9	0.6	970	0.6	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	459.8	25.6	41885	24.8	-	-		
T-I-2 B-1,2	61	26.7	1.5	1805	1.1	-	-		
T-I-3 CD-2,3	65	38.6	2.1	4205	2.5	-	-		
M-I-3 BC-2	139	16.3	0.9	2000	1.2	-	-		
Всичко		1794.6	100	168990	100	40	100		
Стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане - СтФ									
M-I-2 D-2	12	9.9	1.5	610	0.6	-	-		
M-I-2 D-1	13	16.9	2.6	820	0.8	10	18.2		
M-I-2 CD-2	14	154.6	23.8	22980	22.9	35	63.6		
M-I-2 C-1	15	5.9	0.9	410	0.4	-	-		
M-I-3 CD-2	17	133.5	20.6	17735	17.7	10	18.2		
M-I-3 C-2,1	20	28.9	4.5	3785	3.8	-	-		
M-II-1 C-2	27	9.8	1.5	1400	1.4	-	-		
T-I-2 CD-2,3	60	266.1	41	48425	48.3	-	-		
T-I-3 CD-2,3	65	22.3	3.4	3780	3.8	-	-		
M-I-3 BC-2	139	1.4	0.2	270	0.3	-	-		
Всичко		649.3	100	100215	100	55	100		
Стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане - СтФ									
M-I-2 D-2	12	82	3.2	6645	3.3	-	-		
M-I-2 D-1	13	109.2	4.3	6805	3.4	35	4.9		
M-I-2 CD-2	14	544.8	21.2	51005	25.2	145	20.4		
M-I-2 C-1	15	155.2	6.1	11025	5.5	35	4.9		
M-I-3 D-2,3	16	8	0.3	430	0.2	-	-		
M-I-3 CD-2	17	765	29.7	59195	29.2	205	28.9		
M-I-3 C-1	19	106.1	4.1	4100	2	70	9.9		
M-I-3 C-2,1	20	262.3	10.2	17450	8.6	140	19.7		
M-I-3 B-1,2	21	9.2	0.4	710	0.3	-	-		
M-II-1 C-2	27	30	1.2	640	0.3	70	9.9		
T-I-2 CD-2,3	60	365.2	14.2	35590	17.6	10	1.4		
T-I-2 B-1,2	61	44.1	1.7	2690	1.3	-	-		
T-I-3 CD-2,3	65	53.8	2.1	4690	2.3	-	-		
T-I-3 B-1,2	66	5.9	0.2	90	-	-	-		
M-I-2 B-1	138	1.4	-	10	-	-	-		
M-I-3 BC-2	139	28.9	1.1	1540	0.8	-	-		
Всичко		2571.1	100	202615	100	710	100		
Стопански клас Церов високобонитетен за превръщане - СтФ									
M-I-2 D-2	12	39.6	6.5	3525	4.5	20	57.1		
M-I-2 D-1	13	41.4	6.8	4500	5.8	-	-		
M-I-2 CD-2	14	236.2	38.6	30710	39.4	15	42.9		

Месторастене		Площ		Запас на					
				основното насаждение		надлесните			
означение	Но	ха	%	куб.м	%	куб.м	%		
М-I-2 C-1	15	21.8	3.6	3390	4.4	-	-		
М-I-3 D-2,3	16	20.3	3.3	1510	1.9	-	-		
М-I-3 CD-2	17	184.4	30.1	24335	31.2	-	-		
М-I-3 C-1	19	0.5	-	30	-	-	-		
М-I-3 C-2,1	20	50.3	8.2	7120	9.1	-	-		
Т-I-2 CD-2,3	60	17.8	2.9	2905	3.7	-	-		
Всичко		612.3	100	78025	100	35	100		
Стопански клас Церов за превръщане - СтФ									
М-I-2 D-2	12	81.4	5	7865	5.3	-	-		
М-I-2 D-1	13	99.1	6.1	7225	4.9	15	25		
М-I-2 CD-2	14	599.8	37.1	54570	36.9	5	8.3		
М-I-2 C-1	15	251.2	15.5	24710	16.7	15	25		
М-I-3 D-2,3	16	6.4	0.4	610	0.4	-	-		
М-I-3 CD-2	17	250.8	15.5	21345	14.4	10	16.7		
М-I-3 C-1	19	32.4	2	3450	2.3	-	-		
М-I-3 C-2,1	20	124.6	7.7	12255	8.3	15	25		
М-I-3 В-1,2	21	2.7	0.2	190	0.1	-	-		
Т-I-2 CD-2,3	60	133.6	8.2	13120	8.8	-	-		
Т-I-2 В-1,2	61	22.6	1.4	1475	1	-	-		
Т-I-3 CD-2,3	65	13.3	0.8	1210	0.8	-	-		
МТЮ-I В-1,12,2	131	1.2	0.1	140	0.1	-	-		
Всичко		1619.1	100	148165	100	60	100		
Стопански клас Акациев - СтФ									
М-I-2 D-2	12	36.4	4.1	2990	5.9	-	-		
М-I-2 D-1	13	49.9	5.6	2990	5.9	25	11.1		
М-I-2 CD-2	14	104.2	11.7	6075	11.9	35	15.6		
М-I-2 C-1	15	2.3	0.3	135	0.3	-	-		
М-I-3 CD-2	17	210	23.5	10275	20.1	25	11.1		
М-I-3 C-1	19	9.2	1	725	1.4	-	-		
М-I-3 C-2,1	20	183.3	20.5	12600	24.7	20	8.9		
М-I-3 В-1,2	21	2.8	0.3	150	0.3	-	-		
Т-I-2 CD-2,3	60	239.1	26.8	12150	23.9	120	53.3		
Т-I-2 В-1,2	61	43.8	4.9	2525	4.9	-	-		
Т-I-3 CD-2,3	65	7.5	0.8	245	0.5	-	-		
М-I-3 ВС-2	139	4.7	0.5	120	0.2	-	-		
Всичко		893.2	100	50980	100	225	100		
Стопански клас Келявгабъров - СтФ									
М-I-2 D-2	12	0.5	-	5	-	-	-		
М-I-2 D-1	13	5.1	0.4	205	0.5	-	-		
М-I-2 CD-2	14	87.3	7.1	3080	7.6	215	46.7		
М-I-2 C-1	15	119.5	9.7	3890	9.6	40	8.6		
М-I-3 CD-2	17	25.4	2	985	2.5	-	-		
М-I-3 C-1	19	101	8.2	3940	9.7	85	18.5		
М-I-3 C-2,1	20	85.2	6.9	2870	7.1	15	3.3		
М-I-3 В-1,2	21	191.9	15.5	6570	16.2	15	3.3		
М-II-1 C-2	27	9.7	0.8	390	1	-	-		
М-II-1 В-1	28	12.7	1	325	0.8	-	-		
Т-I-2 CD-2,3	60	60.8	4.9	1420	3.5	85	18.5		
Т-I-2 В-1,2	61	316.1	25.6	8630	21.3	-	-		
Т-I-3 CD-2,3	65	19.5	1.6	200	0.5	-	-		
Т-I-3 В-1,2	66	6.5	0.5	160	0.4	-	-		
МТЮ-I В-1,12,2	131	34	2.7	920	2.3	-	-		
М-I-2 В-1	138	127.2	10.3	5385	13.3	5	1.1		
М-I-3 ВС-2	139	34.5	2.8	1510	3.7	-	-		
Всичко		1236.9	100	40485	100	460	100		
Общо СтФ		16555.3		1855870		3555			
Общо		31022.2		4102110		4725			

4.2.1. Гори със защитни и специални функции

Залесената площ на горите със **защитни и специални функции** общо за стопанството е 14466,9 ха, което е 46,5% от общата залесена площ. По условни стопански класове площта се разпределя, както следва:

4.2.1.1. Условен стопански клас Бялборови култури (ЗСпФ)

(таблици с №№ 1- 7 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1391,7 ха – 4,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 361 280 куб.м. Обособен е от чисти култури (39,2%) и смесени култури и насаждения (60,8%).

Дървостойките са с производителност от I до IV бонитет.

Месторастенията са бедни – 2,1%, среднобогати 55,1%, среднобогати до богати 38,8%, богати 3,6% и бедни до среднобогати 0,4%.

Средната възраст е 50 години. Средният бонитет е II (2,3). Средната пълнота е 0,67. Средният запас е 260 куб.м/ха. Средният прираст е 5,20 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 7234 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите от III клас на възраст (84,7% от площта).

Здравословното състояние на културите е добро до средно. Установени са леки и средни повреди на площ 438,5 ха, в това число от снеговал 3,1 ха, ветровал 16,4 ха, снеголом 14,8 ха, суховършии 319,4 ха и корояди 84,8 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е белият бор – 80,1 % от площта и 85,3% от запаса.

4.2.1.2. Условен стопански клас Черборови култури (ЗСпФ)

(таблици с №№ 8 - 14 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 366,4 ха – 1,2% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 95 560 куб.м. Обособен е от чисти (57,6%) и смесени иглолистни култури (42,4%). Дървостойките са с производителност от II, III и IV бонитет.

Месторастенията са бедни – 20,5%, среднобогати 41,7%, среднобогати до богати 32,3%, и богати 5,5%.

Средната възраст е 50 години. Средният бонитет е II (2,4). Средната пълнота 0,68. Средният запас е 261 куб.м/ха. Средният прираст е 5,42 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1987 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите от III клас на възраст (64% от площта).

Здравословното състояние на културите е от добро до средно. Установени са леки и средни повреди на площ 66,8 ха, в това число от пожар 4,9 ха, суховършии 54,3 ха и корояди 7,6 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е черният бор – 86,8% от площта и 90,1% от запаса.

4.2.1.3. Условен стопански клас Смесени иглолистно - широколистни култури (ЗСпФ) (таблици с №№ 15 - 23 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 416,9 ха – 1,3% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 94 910 куб.м, а на надлесните дървета е 10 куб.м. Обособен е от смесени иглолистно-широколистни насаждения (0,2%) и смесени иглолистно-широколистни култури (99,8%). Дървостойките са с производителност от I до IV бонитет.

Месторастенията са бедни – 1,3%, среднобогати 58,1%, и среднобогати до богати 40,6%.

Средната възраст е 51 години. Средният бонитет е III (2,5). Средната пълнота 0,72. Средният запас е 228 куб.м/ха. Средният прираст е 4,52 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1883 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите от III клас на възраст (83,7% от площта).

Здравословното състояние на културите е от добро до средно. Установени са леки и средни повреди на площ 43,5 ха, в това число от суховършии 42,2 ха и корояди 1,3 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е белият бор – 40,5% от площта и 50,9% от запаса.

4.2.1.4. Условен стопански клас Буков високобонитетен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 24 - 32 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 225,6 ха – 0,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 63030 куб.м, а на надлесните дървета е 20 куб.м. Обособен е основно от чисти (57%) и смесени широколистни насаждения с преобладание на бук (43%). Дървостойките са с производителност от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати 43,2% и среднобогати до богати 56,8%.

Средната възраст е 117 години. Средният бонитет е II (2,1). Средната пълнота 0,67. Средният запас е 279 куб.м/ха. Средният прираст е 2,58 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 583 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от седми клас на възраст (49,9% от площта).

Установени са повреди от гниене на площ 5,8 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 86% от площта и 88% от запаса.

4.2.1.5. Условен стопански клас Буков среднобонитетен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 33 - 41 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 433,5 ха – 1,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 95485 куб.м, а на надлесните дървета е 25 куб.м. Обособен е от чисти (42,7%) и смесени широколистни насаждения с преобладание на бук (57,3%). Дървостойките са с производителност от II, III и IV бонитет.

Месторастенията са среднобогати (21,4%) и среднобогати до богати (78,6%).

Средната възраст е 125 години. Средният бонитет е III (3,1). Средната пълнота 0,58. Средният запас е 220 куб.м/ха. Средният прираст е 1,89 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 818 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от седми клас на възраст (39,8%).

Установени са повреди на площ 198,6 ха, в това число снеговал 27,1 ха, гниене 155,4 ха, клоносек 2,0 ха, снеголом 4,1 ха и суховършии 10,0 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 81,2% от площта и 81,8% от запаса.

4.2.1.6. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 42 - 50 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 899,3 ха – 2,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 115455 куб.м, а на надлесните дървета е 20 куб.м. Обособен е от чисти насаждения и култури (17,9%) и смесени широколистни насаждения и култури (82,1%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни – 0,6%, среднобогати 58,7%, среднобогати до богати 30,1%, богати 0,2% и бедни до среднобогати 10,4%.

Средната възраст е 105 години. Средният бонитет е IV (4,2). Средната пълнота е 0,49. Средният запас е 128 куб.м/ха. Средният прираст е 1,33 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1192 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от VI клас на възраст (35%).

Установени са повреди на площ 81,9 ха, в това число гниене 12,6 ха и суховършии 69,3 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е зимният дъб – 51,7% от площта и 45,3% от запаса.

4.2.1.7. Условен стопански клас Церов (ЗСпФ)

(таблици с №№ 51 - 59 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 114,0 ха - 0,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 5800 куб.м, а на надлесните дървета е 40 куб.м.

Съставен е от чисти насаждения и култури от цер (7,1%) и смесени насаждения (92,9%). Насажденията са с производителност от II до V бонитет.

Месторастенията са среднобогати 23,9%, среднобогати до богати 60,1% и богати 16%.

Средната възраст е 32 години. Средният бонитет е III (3,1). Средният запас е 51 куб.м/ха. Средна пълнота 0,65. Средният прираст е 1,54 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 176 куб.м.

Преобладават насажденията и културите от I клас на възраст (71,4%). Санитарното им състояние е добро, като не са установени повреди. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е черът – 66,6% по площ и 70,4% по запас.

4.2.1.8. Условен стопански клас Липов (ЗСпФ)

(таблици с №№ 60 - 66 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 279,2 ха – 0,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клоновете е 62480 куб.м. Съставен е от чисти култури и насаждения (5,6%) и смесени широколистни култури и насаждения с преобладание на сребролистна липа (94,4%).

Месторастенията са среднобогати 12,1%, среднобогати до богати 81,4% и богати 6,5%.

Средната възраст 65 години. Средният бонитет е II(2,4). Средният запас е 224 куб.м/ха. Средната пълнота е 0,71. Средният прираст е 3,40 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 948 куб.м.

Най-голяма е площта в четвърти клас на възраст 60,2%.

Установени са повреди на площ 7,1 ха, в това число снеголом 2,1 ха и суховършии 5,0 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е сребролистната липа 62,6% от площта и 69,3% от запаса.

4.2.1.9. Условен стопански клас Габър (ЗСпФ)

(таблици с №№ 67 - 75 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 357,2 ха – 1,2 % от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клоновете е 56340 куб.м, а запасът на надлесните без клоновете е 245 куб.м. Съставен е от чисти семенни насаждения (8,3%) от обикновен габър и смесени насаждения (91,7%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет. Преобладават насажденията от осми клас на възраст (26,5%).

Месторастенията са бедни 9,6%, среднобогати 44%, среднобогати до богати 44,6% и богати 1,8%.

Средната възраст е 98 години. Средният бонитет е IV (3,6). Средната пълнота е 0,55. Средният запас е 158 куб.м/ха. Средният прираст е 1,84 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 657 куб.м.

Установени са повреди на площ 109,8 ха, в това число гниене 44,5 ха, клоносек 14,8 ха, снеголом 40,6 ха и суховършии 9,9 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 66,2% по площ и 69,6% по запас.

4.2.1.10. Условен стопански клас Широколистен високоствъблен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 76 - 84 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 138,2 ха, което е 0,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клоновете е 28 680 куб.м, а на надлесните дървета е 25 куб.м.

Съставен е от чисти насаждения и култури (64,9%) и смесени насаждения и култури (35,1%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни 1,1%, среднобогати 19,7%, среднобогати до богати 40,4% и богати 38,8%.

Средната възраст е 45 години. Средният бонитет е II (1,7). Средната пълнота е 0,66. Средният запас е 208 куб.м/ха. Средният прираст е 4,40 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 608 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от III клас на възраст (71,4% от площта).

Установени са леки повреди от суховършии на площ 17,8 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е червения дъб – 58,1% по площ и 81% по запас.

4.2.1.11. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 85 - 93 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1068,6 ха – 3,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клоновете е 217635 куб.м. Запасът на надлесните дървета без клоновете е 240 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (25,1%) насаждения и смесени издънкови широколистни с преобладание на бук (74,9%). Производителността на насажденията е от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати 27,5% и среднобогати до богати 72,5%.

Средната възраст е 77 години. Средния бонитет е I (1,0). Средната пълнота е 0,69. Средният запас е 204 куб.м/ха. Средният прираст е 2,75 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2943 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. С най-голяма площ са тези от XIV клас на възраст (23,3% от площта).

Здравословното състояние на насажденията е средно – установени са повреди на площ 92,2 ха, в това число ветровал 74,4 ха, гниене 4,4 ха и суховършии 13,4 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 77,5% по площ и 80,2% по запас.

4.2.1.12. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 94 - 100 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 294,3 ха, което е 0,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 46595 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (60,4%) и смесени насаждения с преобладание (39,6%). Производителността на насажденията е от I до III бонитет.

Месторастенията са бедни 0,2%, среднобогати 20,4% и среднобогати до богати 479,4%. Средната възраст е 70 години. Средния бонитет е I (1,1). Средната пълнота е 0,55. Средният запас е 158 куб.м/ха. Средният прираст е 2,28 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 671 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (64,3% от площта).

Установени са повреди на площ 92,8 ха, в това число снеговал 36,6 ха, ветровал 30,3 ха и гниене 25,9 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е бука – 85,9% по площ и 87,8% по запас.

4.2.1.13. Условен стопански клас Габърв високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 101 - 109 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1127,6 ха, което е 3,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 223 175 куб.м, а на надлесните дървета е 15 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (13,8%) и смесени насаждения с преобладание на габър (86,2%). Производителността на насажденията е от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати 14,2%, среднобогати до богати 83,3% и богати 2,5%. Средната възраст е 66 години. Средния бонитет е II (1,7). Средната пълнота е 0,77. Средният запас е 198 куб.м/ха. Средният прираст е 3,12 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 3522 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (36,2% от площта).

Установени са повреди на площ 12,7 ха, в това число от снеговал 2,1 ха, гниене 8,0 ха, клоносек 0,1 ха и суховършии 2,5 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габъра – 71% по площ и 71% по запас.

4.2.1.14. Условен стопански клас Габърв средно и нискобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 110 - 118 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 461.5 ха, което е 1,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 56 605 куб.м, а на надлесните дървета е 235 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (10,6%) и смесени насаждения с преобладание на габър (89,4%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни 1,1%, среднобогати 30,9%, среднобогати до богати 61,6%, богати 2,9% и бедни до среднобогати 3,5%.

Средната възраст е 54 години. Средния бонитет е II (2,4). Средната пълнота е 0,63. Средният запас е 123 куб.м/ха. Средният прираст е 2,50 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1156 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (30,2% от площта).

Установени са повреди на площ 3,8 ха, в това число от гниене 0,6 ха, снеголом 3,0 ха и суховършии 0,2 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габъра – 71,5% по площ и 71,6% по запас.

4.2.1.15. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 119 - 125 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 106,8 ха, което е 0,3% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 17 480 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (8,8%) и смесени насаждения с преобладание на зимен дъб и благун (91,2%).. Производителността на насажденията е от I до III бонитет.

Месторастенията са среднобогати 27,8%, среднобогати до богати 63,9% и богати 8,3%.

Средната възраст е 72 години. Средния бонитет е II (2,3). Средната пълнота е 0,67. Средният запас е 164 куб.м/ха. Средният прираст е 2,31 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 247 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XVI клас (34,9% от площта).

Установени са леки повреди от гниене на площ 0,2 ха и суховършии на 0,2 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е зимния дъб – 55,9% по площ и 55,4% по запас.

4.2.1.16. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 126 - 134 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1186,6 ха, което е 3,8% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 136 260 куб.м, на надлесните дървета е 10 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (12,5%) и смесени насаждения с преобладание на зимен дъб и благун (87,5%). Производителността на насажденията е от II до V бонитет.

Месторастенията са бедни 0,4%, среднобогати 57%, среднобогати до богати 36,6%, богати 3,9% и бедни до среднобогати 2,1%.

Средната възраст е 74 години. Средния бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0,54. Средният запас е 115 куб.м/ха. Средният прираст е 1,58 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1880 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (30,3% от площта).

Здравословното състояние на насажденията е средно. Върху 131,9 ха са установени леки повреди както следва: от снеговал 22,1 ха, гниене 0,7 ха и суховършии 109,1 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благунът – 43,6% по площ и 41,4% по запас.

4.2.1.17. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 135 - 141 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 423,1 ха, което е 1,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 62545 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (33,4%) и смесени насаждения с преобладание на цер (42,4%). Производителността на насажденията е от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати 15,8%, среднобогати до богати 81,5% и богати 2,7%.

Средната възраст е 67 години. Средния бонитет е II (2,0). Средната пълнота е 0,61. Средният запас е 148 куб.м/ха. Средният прираст е 2,35 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 995 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (35,7%) и XV клас (19,0%).

Установени са леки повреди от суховършии на площ 54,6 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 77,9% по площ и 78,7% по запас.

4.2.1.18. Условен стопански клас Церов за превръщане (ЗСпФ)
(таблици с №№ 142 - 150 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1002,6 ха, което е 3,2% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 114 340 куб.м, а на надлесните дървета е 50 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (20,9%) и смесени насаждения с преобладание на цер (79,1%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни 8,8%, среднобогати 41,5%, среднобогати до богати 47,1% и богати 2,6%.

Средната възраст е 68 години. Средния бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0,56. Средният запас е 114 куб.м/ха. Средният прираст е 1,71 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1712 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (37,8%).

Установени са повреди на площ 26,0 ха, в това число от пожар 0,9 ха и суховършии 25,1 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 74,1% по площ и 74,7% по запас.

4.2.1.19. Условен стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 151 - 159 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 888,5 ха, което е 2,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 160685 куб.м. Запасът на надлесните дървета е 70 куб.м. Съставен е от издънкови смесени широколистно-иглолистни (23,6%) и смесени широколистни насаждения без преобладаване на дървесен вид (76,4%). Производителността на насажденията е от I до III бонитет.

Месторастенията са среднобогати 21%, среднобогати до богати 75,7% и богати 3,3%.

Средната възраст е 67 години. Средния бонитет е II (1,9). Средната пълнота е 0,69. Средният запас е 181 куб.м/ха. Средният прираст е 2,86 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2542 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (21,6% от площта).

Установени са повреди на площ 34,6 ха в това число от: гниене 4,1 ха; снеголом 24,9 ха и суховършии 5,6 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габъра – 32,9% по площ и 33,5% по запас.

4.2.1.20. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 160 – 168 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1024,0 ха, което е 3,3% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 124330 куб.м, а на надлесните дървета е 20 куб.м. Съставен е от издънкови смесени широколистно-иглолистни (12,1%) и смесени широколистни насаждения без преобладаване на дървесен вид (87,9%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни 5,2%, среднобогати 42,6%, среднобогати до богати 50,9% и богати 1,3%.

Средната възраст е 63 години. Средния бонитет е III (2,9). Средната пълнота е 0,64. Средният запас е 122 куб.м/ха. Средният прираст е 2,06 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2112 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (25,4%).

Установени са повреди от суховършии на площ 2,1 ха и корояди 0,1 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и цера – 29,1% по площ и 28,7% по запас.

4.2.1.21. Условен стопански клас Акациев (ЗСпФ)

(таблици с №№ 169 - 177 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 146,5 ха, което е 0,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 7 635 куб.м, а на надлесните дървета е 110 куб.м. Съставен е от издънкови чисти насаждения и култури (72,6%) и смесени култури или насаждения с преобладаване на акация (27,4%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни 2,0%, среднобогати 30,3%, среднобогати до богати 44,4% и богати 23,3%.

Средната възраст е 17 години. Средния бонитет е III (3,4). Средната пълнота е 0,74. Средният запас е 52 куб.м/ха. Средният прираст е 3,34 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 489 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията и културите от I и V клас на възраст (25,3% от площта).

Установени са повреди от ветровал на площ 2,1 ха и суховършии на площ 10,2 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е акацията – 90,5% по площ и 81,7% по запас.

4.2.1.22. Условен стопански клас Келявгабър (ЗСпФ)

(таблици с №№ 178 - 186 от Приложение I.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 2114,8 ха, което е 6,8% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 99935 куб.м. Запасът на надлесните дървета е 35 куб.м. Съставен е от издънкови чисти насаждения (27,7%) и смесени широколистни насаждения с преобладание на келяв габър и мъждрян (72,3%). Производителността на насажденията е от III до V бонитет.

Месторастенията са бедни 64,2%, среднобогати 24,9%, среднобогати до богати 6,1%, богати 0,2%, бедни до среднобогати 1,1% и много бедни 3,5%.

Средната възраст е 73 години. Средният бонитет е IV (4,1). Средната пълнота е 0,75. Средният запас е 47 куб.м/ха. Средният прираст е 0,68 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1443 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XVI клас на възраст (36,9% от площта).

Установени са повреди на площ 6,7 ха в това число от: клоносек 0,2 ха; снеголом 4,3 ха и суховършии 2,2 ха.

Общо за горите със защитни и специални функции

Средната възраст е 71 години.

Средната пълнота е 0,65.

Средният бонитет е III (2,7).

Общият дървесен запас е 2246240 куб.м (без клони).

Средният запас е 155 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е 35788 куб.м.

Средният прираст на 1 ха е 2,47 куб.м/ха.

4.2.2. Гори със стопански функции (СтФ)

Залесената площ на горите със стопански функции е 16 555,3 ха или 53,5% от общата залесена площ. По стопански класове тя се разпределя, както следва:

4.2.2.1. Стопански клас Бялборови култури (СтФ)

(таблици с №№ 187 – 193 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 1127,0 ха – 3,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 251735 куб.м. Обособен е от чисти култури и насаждения (59,2%) и смесени култури (40,8%).

Дървостойките са с производителност I до IV бонитет.

Месторастенията са бедни (5,6%), среднобогати (30,3%), среднобогати до богати (38,4%), богати (4,8%) и бедни до среднобогати (0,9 %).

Средната възраст на стопанския клас е 47 години. Средният бонитет е II (2,5). Средната пълнота е 0,61. Средният запас е 223 куб.м/ха. Средният прираст е 4,94 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 5564 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите от III клас на възраст (64,4% от площта).

Установени са повреди на площ 364,1 ха, в това число от снеговал 40,8 ха, снеголом 11,0 ха, суховършии 252,4 ха и корояд 59,9 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е белият бор – 87,6 % от площта и 91,1% от запаса.

4.2.2.2. Стопански клас Черборови култури (СтФ)

(таблици с №№ 194 – 202 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 898,6 ха – 2,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 216 080 куб.м, а на надлесните дървета е 40 куб.м. Обособен е чисти култури (45,8%) и смесени насаждения и култури (54,2%). Дървостойките са с производителност от I до IV бонитет.

Месторастенията са бедни (29,6%); среднобогати (14,5%), среднобогати до богати (51,4%), и богати (4,5%).

Средната възраст на този стопански клас е 45 години. Средният бонитет е II (2,1). Средната пълнота 0,68. Средният запас е 241 куб.м/ха. Средният прираст е 5,65 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 5080 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите от II клас на възраст (49,5% от площта).

Установени са повреди на площ 80,9 ха, в това число от: гниене 6,6 ха и суховършии 74,3 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е черният бор – 81,6% от площта и 87,5% от запаса.

4.2.2.3. Стопански клас Смесени иглолистно - широколистни култури (СтФ)

(таблици с №№ 203 – 209 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 222,1 ха – 0,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 41025 куб.м. Обособен е от смесени иглолистно-широколистни насаждения (0,5%) и смесени култури (99,5%). Дървостойките са с производителност от I до IV бонитет.

Месторастенията са бедни (18,4%); среднобогати (17,3%), среднобогати до богати (63,1%), и богати (1,2%).

Средната възраст на този стопански клас е 43 години. Средният бонитет е III (2,6). Средната пълнота 0,67. Средният запас е 185 куб.м/ха. Средният прираст е 4,47 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 992 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите от II клас на възраст (62% от площта).

Установени са повреди на площ 30,8 ха в това число от: снеговал 0,3 ха; суховършии 29,2 ха и корояд 1,3 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ е белия бор – 31,6% от площта и черен бор 41,9% от запаса.

4.2.2.4. Стопански клас Буков високобонитетен (СтФ)

(таблици с №№ 210- 218 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 113,8 ха – 0,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 18 790 куб.м. Запасът на надлесните дървета е 40 куб.м. Обособен е основно от чисти (54,3%) и смесени широколистни насаждения с преобладание на бук (45,7%). Дървостойките са с производителност от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати (57,4%) и среднобогати до богати (42,6%).

Средната възраст на този стопански клас е 72 години. Средният бонитет е II (1,6). Средната пълнота 0,66. Средният запас е 165 куб.м/ха. Средният прираст е 2,50 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 285 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от I клас на възраст (35,1% от площта).

Установени са повреди от гниене на площ 3,2 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 81,8% от площта и 85,6% от запаса.

4.2.2.5. Стопански клас Буков среднобонитетен (СтФ)

(таблици с №№ 219- 227 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 168,9 ха – 0,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 14830 куб.м, а на надлесните дървета е 120 куб.м. Обособен е от чисти (26,5%) и смесени широколистни насаждения с преобладание на бук (73,5%).

Дървостойките са с производителност от III и IV бонитет.

Месторастенията са среднобогати (33,7%), среднобогати до богати (66,3%).

Средната възраст е 58 години. Средният бонитет е III (3,1). Средната пълнота 0,67. Средният запас е 88 куб.м/ха. Средният прираст е 1,47 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 248 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от I клас на възраст (61,4% от площта).

Установени са повреди на площ 7,8 ха, в това число от гниене 7,4 ха и суховършии 0,4 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 71,5% от площта и 82,1% от запаса.

4.2.2.6. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен (СтФ)

(таблици с №№ 228 - 236 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 648,6 ха – 2,1% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 44460 куб.м, а на надлесните дървета е 215 куб.м. Обособен е от чисти насаждения и култури (23,6%) и смесени широколистни насаждения и култури (76,4%).

Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (2,3%), среднобогати (37,1%), среднобогати до богати (49,5%), богати (9,2%) и бедни до среднобогати (1,9 %).

Средната възраст е 60 години. Средният бонитет е IV (3,6). Средната пълнота е 0,60. Средният запас е 69 куб. м./ха. Средният прираст е 1,68 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1092 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията и културите от I клас на възраст (51,9% от площта).

Установени са повреди на площ 23,4 ха, в това число от снеговал 0,9 ха, гниене 0,1 ха, клоносек 11,2 ха, паша 1,2 ха и суховършии 10,0 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благауна – 56,6% от площта и 61,8% от запаса.

4.2.2.7. Стопански клас Церов (СтФ) (таблици с №№ 237 - 245 от Приложение I.2.1)

Площта на стопанския клас е 470,1 ха – 1,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 24 085 куб.м, а на надлесните дървета е 365 куб.м.

Съставен е от чисти култури и насаждения от цер (17,4%) и смесени насаждения с преобладание на цер (82,6%). Насажденията са с производителност от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (1,0%); среднобогати (16,7%), среднобогати до богати (64,5%) и богати (17,8%).

Средната възраст е 22 години. Средният бонитет е III (2,6). Средният запас е 51 куб.м/ха. Средна пълнота 0,79. Средният прираст е 2,44 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1148 куб.м.

Преобладават насажденията и културите от първи клас на възраст 89,5%.

Санитарното им състояние е добро, като не са установени повреди.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 69,9% по площ и 72,5% по запас.

4.2.2.8. Стопански клас Липов (СтФ) (таблици с №№ 246 - 252 от Приложение I.2.1)

Площта на стопанския клас е 159,0 ха от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 20495 куб.м. Съставен е от чисти култури и насаждения (27,5%) и смесени (72,5%). Производителността им е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (0,2%), среднобогати (18,4%), среднобогати до богати (80,3%) и богати (1,1%).

Средната възраст 54 години. Средният бонитет е III (2,8). Средният запас е 129 куб.м/ха. Средната пълнота е 0,54. Средният прираст е 2,63 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 418 куб.м.

Най-голяма е площта на насажденията и културите от III клас на възраст (40,2%).

Установени са повреди от суховършии на площ 11,7 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е сребролистната липа 67,2% по площ и 72,2% по запас.

4.2.2.9. Стопански клас Габърв (СтФ) (таблици с №№ 253 - 261 от Приложение I.2.1)

Площта на стопанския клас е 386,6 ха – 1,2% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 31 020 куб.м., а запасът на надлесните без клони е 420 куб.м. Съставен е от чисти семенни насаждения (20,6%) от обикновен габър и смесени широколистни насаждения с преобладание (79,4%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са среднобогати (22%), среднобогати до богати (68,9%) и богати (9,1%).

Средната възраст е 35 години. Средният бонитет е II (2,4). Средната пълнота е 0,75. Средният запас е 80 куб.м/ха. Средният прираст е 2,55 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 985 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от I клас на възраст (56,9% от площта).

Установени са повреди от гниене на площ 5,2 ха и клоносек 2,4 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 69,5% по площ и 75,5% по запас.

4.2.2.10. Стопански клас Широколистен високоствъблен (СтФ)

(таблици с №№ 262 - 270 от Приложение I.2.1)

Площта на стопанския клас е 433,6 ха, което е 1,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 73975 куб.м, а на надлесните дървета е 85 куб.м.

Съставен е от чисти насаждения и култури (41,2%) и смесени насаждения и култури (58,8%). Производителността им е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (0,3%), среднобогати (15,8%), среднобогати до богати (72,8%) и богати (11,1%).

Средната възраст е 40 години. Средният бонитет е II (2,0). Средната пълнота е 0,74. Средният запас е 171 куб.м/ха. Средният прираст е 4,32 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1875 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от II клас на възраст (45,5% от площта).

Установени са повреди на площ 25,7 ха, в това число от: задушаване от плевели 0,3 ха, снеголом 0,4 ха и суховършии 25,0 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е червеният дъб – 51,1% по площ и 64,6% по запас.

4.2.2.11. Стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (СтФ)

(таблици с №№ 271 - 277 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 223,8 ха – 0,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 36210 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (38%) насаждения и смесени с преобладание на бук (62%). Производителността на насажденията е от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати (20,9%) и среднобогати до богати (79,1%).

Средната възраст е 76 години. Средният бонитет е I (1,1). Средната пълнота е 0,56. Средният запас е 162 куб.м/ха. Средният прираст е 2,30 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 514 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Преобладават насажденията от XVIII клас на възраст (33,3%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като не са установени повреди. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 81,1% по площ и 85,6% по запас.

4.2.2.12. Стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 278 - 284 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 196,4 ха, което е 0,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 21 110 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (35,4%), и смесени насаждения с преобладание на бук (64,6%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са среднобогати (16,9%) и среднобогати до богати (83,1%).

Средната възраст е 70 години. Средният бонитет е I (1,3). Средната пълнота е 0,41. Средният запас е 108 куб.м/ха. Средният прираст е 1,62 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 319 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (42%).

Здравословното състояние на насажденията е добро. Върху 13,2 ха са установени леки повреди от снеговал 4,2 ха и ветровал 9,0 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 81,9% по площ и 84,9% по запас.

4.2.2.13. Стопански клас Габърв високобонитетен за превръщане (СтФ)

(таблици с №№ 285 - 293 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 850,4 ха, което е 2,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 141995 куб.м. Запасът на надлесните дървета е 400 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (24%) и смесени издънкови насаждения с преобладание на габър (76%). Производителността на насажденията е от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати (12,1%), среднобогати до богати (87,2%) и богати (0,7%).

Средната възраст е 60 години. Средният бонитет е II (1,5). Средната пълнота е 0,72. Средният запас е 167 куб.м/ха. Средният прираст е 3,10 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2638 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (29,8%).

Здравословното състояние на насажденията е добро. Върху 0,9 ха са установени леки повреди от суховършия 0,8 ха и снеговал 0,1 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 74,9% по площ и 76,2% по запас.

4.2.2.14. Стопански клас Габър средно и нискобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 294 – 302 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 1132,0 ха, което е 3,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 106 675 куб.м, а на надлесните дървета е 285 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (15,7%) и смесени насаждения с преобладание на габър (84,3%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са среднобогати (16,9%), среднобогати до богати (78,3%), богати (3,9%) и бедни до среднобогати (0,9 %).

Средната възраст е 51 години. Средния бонитет е II (2,4). Средната пълнота е 0,58. Средният запас е 94 куб.м/ха. Средният прираст е 2,10 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2374 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (37,8%).

Установени са повреди на площ 15,2 ха, в това число от: пожар 2,8 ха и суховършии 12,4 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 72,0% по площ и 74,4% по запас.

4.2.2.15. Стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 303 - 309 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 147,9 ха, което е 0,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 23 910 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (3,7%) и смесени насаждения с преобладание на зимен дъб и благун (86,3%). Производителността на насажденията е от I до III бонитет.

Месторастенията са среднобогати (48,9%), и среднобогати до богати (51,1%).

Средната възраст е 66 години. Средния бонитет е II (2,4). Средната пълнота е 0,67. Средният запас е 162 куб.м/ха. Средният прираст е 2,45 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 363 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIII клас на възраст (66,9% от площта).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като няма установени повреди.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благунът – 48,8% по площ и 46,6% по запас.

4.2.2.16. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 310 - 318 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 1794,6 ха, което е 5,8% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 168990 куб.м. Запасът на надлесните дървета без клони е 40 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (22%), и смесени издънкови насаждения с преобладание на зимен дъб и благун (78%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (1,9%), среднобогати (31,4%), среднобогати до богати (58,1%), богати (7,7%) и бедни до среднобогати (0,9 %).

Средната възраст е 66 години. Средния бонитет е III (3,3). Средната пълнота е 0,51. Средният запас е 94 куб.м/ха. Средният прираст е 1,50 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2697 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас на възраст (42%).

Установени са повреди на площ 169,2 ха, в това число от снеголом 13,7 ха и суховършии 155,5 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благунът – 51,7% по площ и 49,8% по запас.

4.2.2.17. Стопански клас Церов високобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 319 - 327 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 612,3 ха, което е 2,0% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 78025 куб.м. Запасът на надлесните дървета е 35 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (32,1%) и смесени насаждения с преобладание на цер (67,9%). Производителността на насажденията е от I и II бонитет.

Месторастенията са среднобогати (11,8%), среднобогати до богати (78,1%) и богати (10,1%).

Средната възраст е 50 години. Средния бонитет е II (1,7). Средната пълнота е 0,67. Средният запас е 127 куб.м/ха. Средният прираст е 2,88 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1765 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (29,4%).

Установени са повреди от суховършии на площ 19,9 ха .

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 77,1% по площ и 77% по запас.

4.2.2.18. Стопански клас Церов за превръщане (СтФ)

(таблици с №№ 328 – 336 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 1619,1 ха, което е 5,2% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 148165 куб.м. Запасът на надлесните дървета е 60 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (30%) и смесени насаждения с преобладание на цер (70%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (1,7%), среднобогати (25,2%), среднобогати до богати (61,6%) и богати (11,5%).

Средната възраст е 59 години. Средния бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0,55. Средният запас е 92 куб.м/ха. Средният прираст е 1,74 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2812 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (24,2%).

Установени са повреди на площ 116,3 ха, в това число от гниене 20,4 ха и суховършии 95,9 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 76,5% по площ и 76,9% по запас.

4.2.2.19. Стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане (СтФ)

(таблици с №№ 337 – 345 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 649,3 ха, което е 2,1% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 100215 куб.м, а на надлесните дървета е 55 куб.м. Съставен е от издънкови смесени широколистно-иглолистни (3,8%) и смесени широколистни насаждения без преобладание на дървесен вид (96,2%). Производителността на насажденията е от I до III бонитет.

Месторастенията са среднобогати (6,9%), среднобогати до богати (88,8%), богати (4,8%) и бедни до среднобогати (0,9 %).

Средната възраст е 58 години. Средния бонитет е II (1,7). Средната пълнота е 0,72. Средният запас е 154 куб.м/ха. Средният прираст е 2,88 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1869 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (29%).

Установени са повреди на площ 35,6 ха, в това число от пожар 0,9 ха, снеголом 9,0 ха и суховършии 25,7 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 33,1% по площ и 35,5% по запас.

4.2.2.20. Стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 346 – 354 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 2571,1 ха, което е 8,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 202615 куб.м. Запасът на надлесните дървета без клони е 710 куб.м. Съставен е от издънкови смесени широколистно-иглолистни (4,7%) и смесени широколистни насаждения без преобладание на дървесен вид (95,3%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (2,3%), среднобогати (21,6%), среднобогати до богати (67,5%), богати (7,5%) и бедни до среднобогати (1,1 %).

Средната възраст е 44 години. Средния бонитет е III (3,3). Средната пълнота е 0,68. Средният запас е 79 куб.м/ха. Средният прираст е 2,13 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 5474 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XIV клас на възраст (23,8%).

Установени са повреди от суховършии на площ 82,9 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ е церът – 24,5% по площ и габърът - 25,9% по запас.

4.2.2.21. Стопански клас Акациев (СтФ)

(таблици с №№ 355 - 363 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 893,2 ха, което е 2,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 50 980 куб.м. Запасът на надлесните дървета без клони е 225 куб.м. Съставен е от издънкови чисти насаждения и култури (74,7%) и смесени култури и насаждения с преобладание на акация (25,3%). Производителността на насажденията е от I до V бонитет.

Месторастенията са бедни (3,2%), среднобогати (1,3%), среднобогати до богати (85,3%), богати (9,7%) и бедни до среднобогати (0,5%).

Средната възраст е 16 години. Средния бонитет е III (3,4). Средната пълнота е 0,80. Средният запас е 57 куб.м/ха. Средният прираст е 3,75 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 3351 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от II клас на възраст (53,3%).

Установени са повреди на площ 58,7 ха, в това число от снеговал 1,8 ха и суховършии 56,9 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е акацията – 91% по площ и 85,1% по запас.

4.2.2.22. Стопански клас Келявгабър (СтФ)

(таблици с №№ 364 - 372 от Приложение I.2.1)

Площта на този стопански клас е 1236,9 ха, което е 4,0% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 40485 куб.м, а на надлесните дървета е 460 куб.м. Съставен е от издънкови чисти (32,5%) и смесени широколистни насаждения с преобладание на келяв габър и мъждрян (67,5%). Производителността на насажденията е от III до V бонитет.

Месторастенията са бедни (55,6%), среднобогати (25,6%), среднобогати до богати (15,6%), богати (0,4%) и бедни до среднобогати (2,8%).

Средната възраст е 56 години. Средния бонитет е IV (4,1). Средната пълнота е 0,69. Средният запас е 33 куб.м/ха. Средният прираст е 0,67 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 833 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията от XVI клас на възраст (23,7% от площта).

Установени са повреди от суховършии на площ 0,6 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е келявият габър – 75,1% по площ и 37,9% по запас.

Общо за горите със стопански функции (таблици с №№ 390 – 405 от Приложение I.2.1)

Средната възраст е 51 години.

Средната пълнота е 0,64.

Средният бонитет е III (2,8).

Общият дървесен запас е 1855870 куб.м (без клони).

Средният запас е 112 куб.м/ха.

Средният годишен прираст е 2,58 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е 42696 куб.м.

Общо за гората (таблици с №№ 406 - 421 от Приложение I.2.1)

Средната възраст е 60 години.

Средната пълнота е 0,65.

Средният бонитет е III (2,8).

Общият дървесен запас е 4102110 куб.м (без клони).

Средният запас е 132 куб.м/ха.

Средният годишен прираст 2,53 кум.м/ха.
Общият среден годишен прираст е 78484 куб.м.

В таблици № 27 и № 28 е показано разпределението на залесената площ и общия дървесен запас (с клони) при двете последователни инвентаризации по класове на възраст.

Таблица № 27
За разпределение на залесената площ по класове на възраст при двете последователни инвентаризации

Година на инвентаризация	Класове на възраст								Всичко
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	над 140	
	кубически метри								
2012/13	3923.6	5487.7	12034.6	6414.1	907.2	927.5	495.8	176.0	30366.5
%	12.9	18.1	39.7	21.1	3.0	3.0	1.6	0.6	100.
2022/23	5035.0	3202.3	6873.0	11896.1	2180.0	835.9	773.6	226.3	31022.2
%	16.2	10.3	22.2	38.4	7.0	2.7	2.5	0.7	100.0
+	1111.4			5482	1272.8		277.8	50.3	
Разлика									655.7
-		-2285.4	-5161.6				-91.6		

Залесената площ се увеличава с 655,7 хектара или 2,1%, като причините за това са упоменати по-горе. Всичките промени в площите са в границите на нормалното и се дължат на неравномерното преминаване на насажденията от един клас на възраст в друг. Най-голямо е увеличението в IV клас на възраст.

Таблица № 28
За разпределение на дървесния запас (с клони) по класове на възраст при двете последователни инвентаризации

Година на инвентаризация	Класове на възраст								Всичко
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	над 140	
	кубически метри								
2012/13	98740	1149555	2111555	925245	130710	145370	94295	23575	4679045
%	2.1	24.6	45.1	19.8	2.8	3.1	2.0	0.5	100.0
2022/23	257735	640735	1530165	1733385	339635	144665	134470	41785	4822575
%	5.4	13.3	31.7	35.9	7.0	3.0	2.8	0.9	100.0
+	158995			808140	208925		40175	18210	
Разлика									143530
-		-508820	-581390				-705		

Общият дървесен запас на стопанството през 2013 година е бил **4679045** куб.м, средният прираст на гората за 1 година през ревизионния период е 94655 куб.м или 946550 куб.м за изминалия десетгодишен период, ползването е било 1109650 куб.м стояща маса с клони (454570 куб. м. от държавни гори, 235330 куб.м. от общински гори, 408215 куб.м. от гори на частни физически лица и 11535 куб. м.от гори на частни юридически лица) или вероятният запас в края на 2022 година трябва да е 4515945 куб.м.

Установеният сега запас е **4822575** куб.м и е с **306630** куб.м повече от предвиденото, което се дължи на общото увеличение на залесената площ и високия текущ прираст на младите и средновъзрастни гори.

Общото увеличение на дървесния запас (с клони) е **143530** куб.м или **3,0%**.

Разликите в запаса по класове на възраст са аналогични на тези по площ.

В таблица № 29 са съпоставени основните средни таксационни показатели, установени при двете последователни инвентаризации. Всичките данни касаещи запаса и прираста са без клони.

Таблица № 29
Сравнение на основните таксационни показатели
при двете последователни инвентаризации

Показатели	Мярка	По ГСП от 2013	По ГСП от 2023	Разлика-
1. Обща площ	ха	31768.7	32233.8	465.1
2. Залесена площ	ха	30366.5	31022.2	655.7
3. Средна възраст	год.	54	60	6
4. Среден бонитет	-	III (2,8)	III (2,8)	-
5. Средна пълнота	-	0.70	0.65	-0.05
6. Общ запас (без клони)	куб.м	4075350	4102110	26760
7. Среден запас на 1 ха (без клони)	куб.м	134	132	-2
8. Общ среден год. прираст	куб.м	85054	78484	-6570
9. Среден прираст на 1 ха (без	куб.м	2,80	2.53	-0.27

Увеличение се наблюдава при площта и запаса. То се дължи предимно на новоустроените гори и на самозалесилите се поляни и голини. Намалението при средната пълнота, общия и средния годишен прираст на хектар се дължи на застаряването на горите, както и на по-лошите таксационни показатели на новоустроените гори. Това ще се промени през следващия период в резултат на планираните възобновителни и отгледни сечи.

В таблица № 30 са дадени средните таксационни показатели на отделните условни стопански класове по функции и общо.

Таблица № 30
Средни таксационни показатели по функции и условни стопански класове общо за стопанството

Условни стопански класове	Залесена площ		Средна възраст години	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха куб.м/ха	Среден прираст на 1 ха куб.м/ха	Общ среден прираст куб.м	Общ дървесен		Надлесни	
	ха	%							без клони куб.м	с клони куб.м	без клони куб.м	с клони куб.м
А. Горски територии със защитни и специални функции												
Бялборови култури	1391.7	4.5	50	II (2.3)	0.67	260	5.19	7224	361280	438850	-	-
Черборови култури	366.4	1.2	50	II (2.4)	0.68	261	5.42	1987	95560	116320	-	-
Смес.Игл.Шир . култури	416.9	1.3	51	III (2.6)	0.72	228	4.52	1883	94910	115140	10	10
Буков В	225.6	0.7	117	II (2.0)	0.67	279	2.58	583	63030	71730	20	20
Буков Ср	433.5	1.4	125	III (3.0)	0.58	220	1.89	818	95485	108355	25	30
Дъбов СрН	899.3	2.9	105	IV (4.4)	0.49	128	1.33	1192	115455	133850	20	30
Церов	114.0	0.4	32	III (3.0)	0.65	51	1.54	176	5800	7470	40	40
Липов	279.2	0.9	65	II (2.5)	0.71	224	3.40	948	62480	70570	-	-
Габъров	357.2	1.2	98	IV (3.6)	0.55	158	1.84	657	56340	66745	245	245
Широколист. В	138.2	0.4	45	II (1.7)	0.66	208	4.40	608	28680	37375	25	25
Буков В П	1068.6	3.4	77	I (1.0)	0.69	204	2.75	2943	217635	252655	240	250
Буков СрН П	294.3	0.9	70	I (1.1)	0.55	158	2.28	671	46595	54945	-	-
Габъров В П	1127.6	3.6	66	II (1.5)	0.77	198	3.12	3522	223175	264950	15	20
ГабъровСрНП	461.5	1.5	54	II (2.3)	0.63	123	2.50	1156	56605	69665	235	260
Дъбов В П	106.8	0.3	72	III (2.6)	0.67	164	2.31	247	17480	19490	-	-
Дъбов СрН П	1186.6	3.8	74	III (3.3)	0.54	115	1.58	1880	136260	151210	10	10
Церов В П	423.1	1.4	67	II (2.0)	0.61	148	2.35	995	62545	69740	-	-
Церов П	1002.6	3.2	68	III (3.2)	0.56	114	1.71	1712	114340	126765	50	60
Смесен В П	888.5	2.9	67	II (1.5)	0.69	181	2.86	2542	160685	187665	70	90
Смесен СрН П	1024.0	3.3	62	III (3.0)	0.64	121	2.06	2112	124330	141895	20	35
Акациев	146.5	0.5	17	III (3.4)	0.74	52	3.34	489	7635	8175	110	130
Келявгабъров	2114.8	6.8	73	IV (4.1)	0.75	47	0.68	1443	99935	112040	35	45

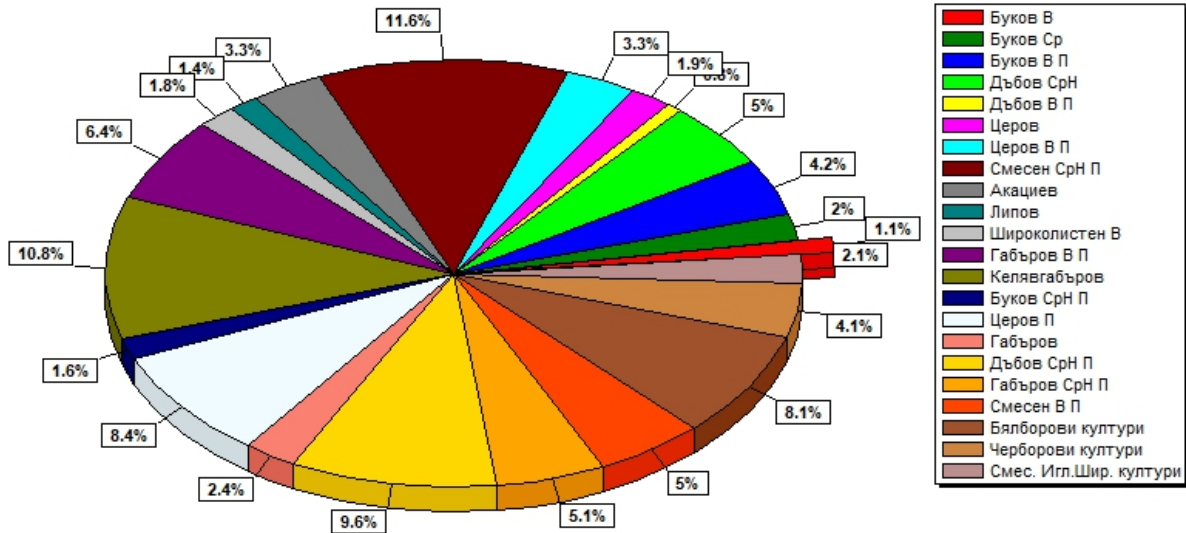
Условни стопански класове	Залесена площ		Средна възраст години	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха куб.м/ха	Среден прираст на 1 ха куб.м/ха	Общ среден прираст куб.м	Общ дървесен		Надлесни	
	ха	%							без клони куб.м	с клони куб.м	без клони куб.м	с клони куб.м
Всичко ГТ със ЗСпФ	14466.9	46.5	71	III (2.7)	0.65	155	2.47	35788	2246240	2625600	1170	1300
Б. Горски територии със стопански функции												
Бялборови култури	1127.0	3.6	47	II (2.5)	0.61	223	4.94	5564	251735	308865	-	-
Черборови култури	898.6	2.9	45	II (2.1)	0.68	241	5.65	5080	216080	267950	40	40
Смес.Игл.Шир . култури	222.1	0.7	43	II (2.5)	0.67	185	4.47	992	41025	51145	-	-
Буков В	113.8	0.4	72	II (1.6)	0.66	165	2.50	285	18790	21925	40	50
Буков Ср	168.9	0.5	58	III (3.1)	0.67	88	1.47	248	14830	17215	120	140
Дъбов СрН	648.6	2.1	60	IV (3.6)	0.60	69	1.68	1092	44460	54800	215	240
Церов	470.1	1.5	21	III (2.6)	0.79	51	2.44	1148	24085	32795	365	435
Липов	159.0	0.5	54	III (2.9)	0.54	129	2.63	418	20495	23520	-	-
Габъров	386.6	1.2	35	II (2.4)	0.75	80	2.55	985	31020	40700	420	485
Широколист. В	433.6	1.4	40	II (1.6)	0.74	171	4.32	1875	73975	95690	85	110
Буков В П	223.8	0.7	76	I (1.1)	0.56	162	2.30	514	36210	42275	-	-
Буков СрН П	196.4	0.6	70	I (1.3)	0.41	108	1.62	319	21110	24850	-	-
Габъров В П	850.4	2.7	61	II (1.5)	0.72	167	3.10	2638	141995	169950	400	470
ГабъровСрНП	1132.0	3.6	51	II (2.4)	0.58	94	2.10	2374	106675	129535	285	360
Дъбов В П	147.9	0.5	66	II (2.4)	0.67	162	2.45	363	23910	26750	-	-
Дъбов СрН П	1794.6	5.8	66	III (3.3)	0.51	94	1.50	2697	168990	187520	40	65
Церов В П	612.3	2.0	50	II (1.7)	0.67	127	2.88	1765	78025	87335	35	40
Церов П	1619.1	5.2	59	III (3.1)	0.55	92	1.74	2812	148165	164790	60	80
Смесен В П	649.3	2.1	58	II (1.7)	0.72	154	2.88	1869	100215	116185	55	75
Смесен СрН П	2571.1	8.6	44	III (3.3)	0.68	79	2.13	5474	202615	233515	710	855
Акациев	893.2	2.9	16	III (3.4)	0.80	57	3.75	3351	50980	54370	225	285
Келявгабъров	1236.9	4.0	56	IV (4.1)	0.69	33	0.67	833	40485	45295	460	515
Всичко ГТ със СтФ	16555.3	53.5	50	III (2.8)	0.64	112	2.58	42696	1855870	2196975	3555	4245
ОБЩО	31022.2	100.0	60	III (2.8)	0.65	132	2.53	78484	4102110	4822575	4725	5545

За онагледяване са изготвени и десет диаграми:

1. За разпределение на залесената площ по стопански класове в проценти.
2. За разпределение на залесената площ по класове на възраст във високостъблените гори.
3. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори.
4. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в издънковите гори за превръщане.
5. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане.
6. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в нискостъблените гори.
7. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискостъблените гори.
8. За разпределение на залесената площ по дървесни видове.
9. За разпределение на дървесния запас по дървесни видове.
10. За разпределение на залесената площ по видове гори в проценти.

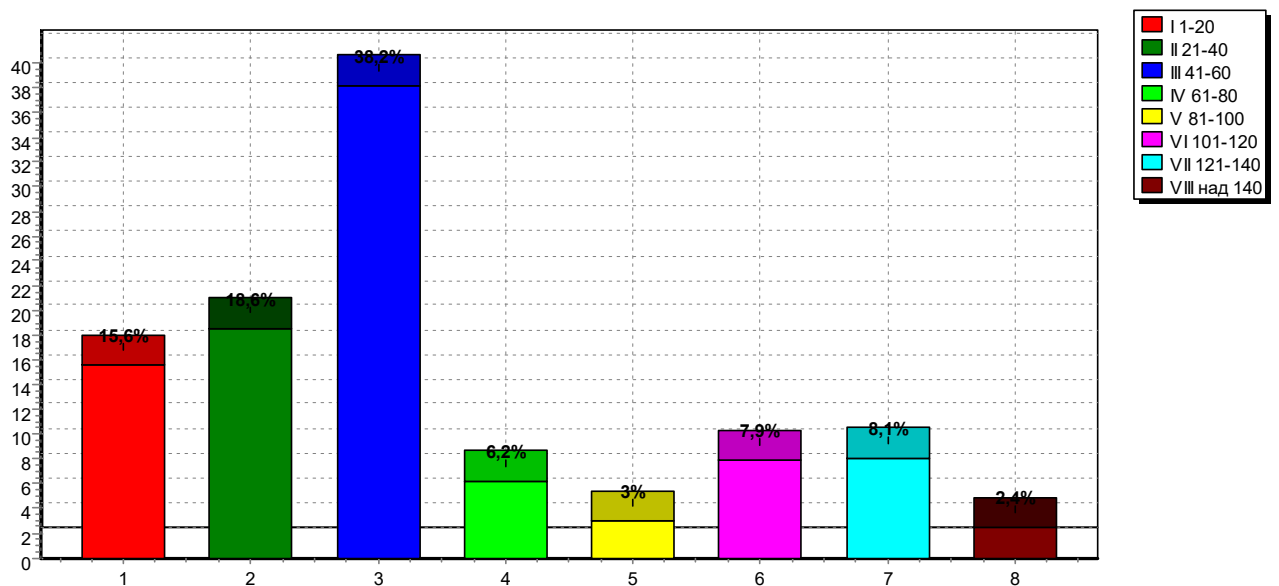
ДИАГРАМА № 1

Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г. по стопански класове, изразено в проценти от залесената площ

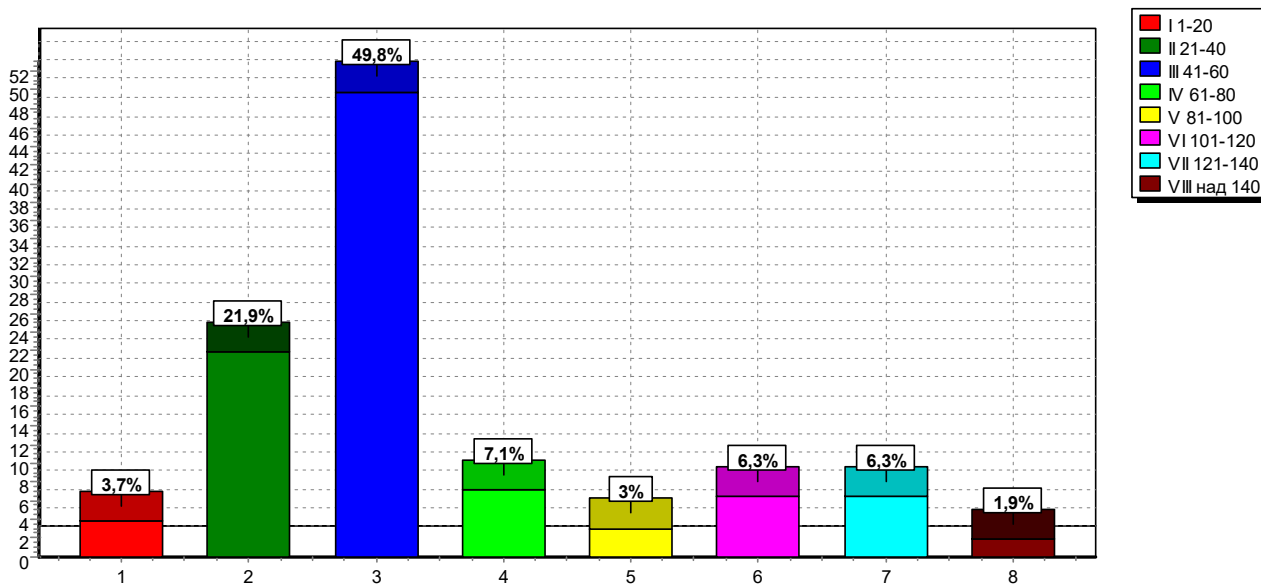

ДИАГРАМА № 2

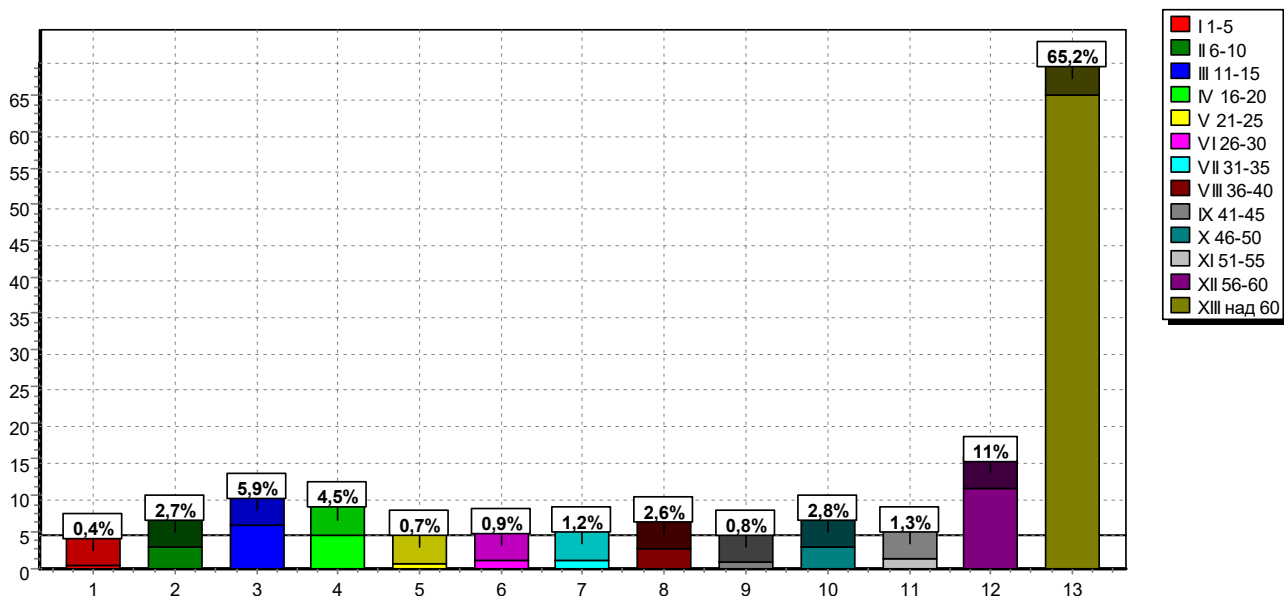
Разпределение на залесената площ по класове на възраст във високостъблените гори на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.

ДИАГРАМА № 3
 Разпределение на дървесния запас по класове на възраст
 във високостъблените гори на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.

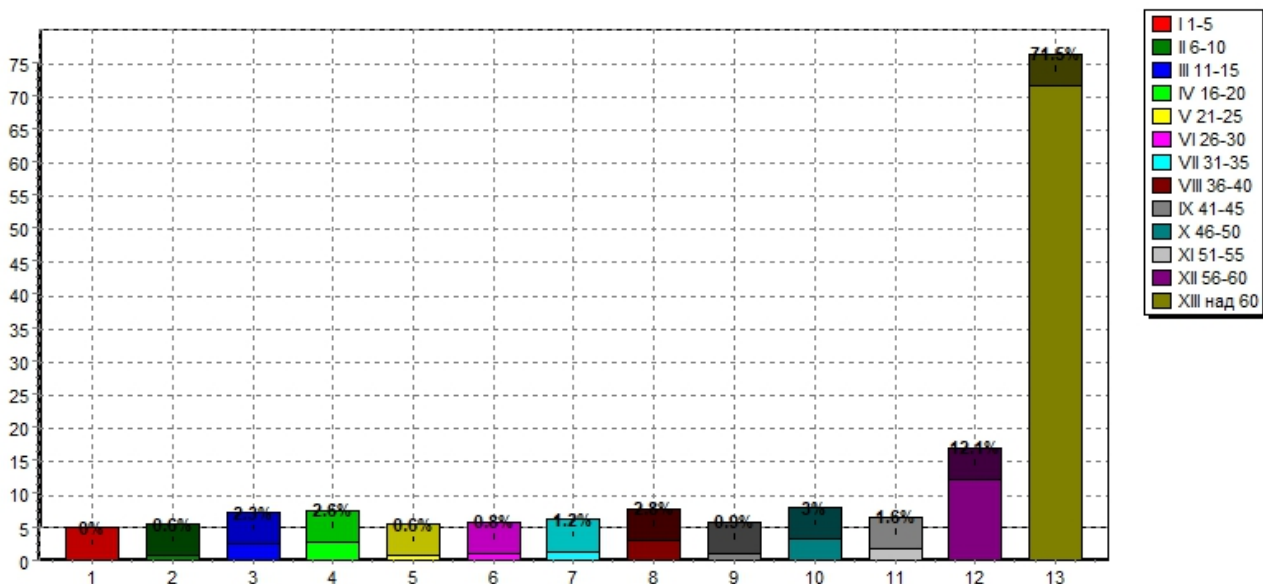

ДИАГРАМА № 4
 Разпределение на залесената площ по класове на възраст в
 издънковите гори за превръщане на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.

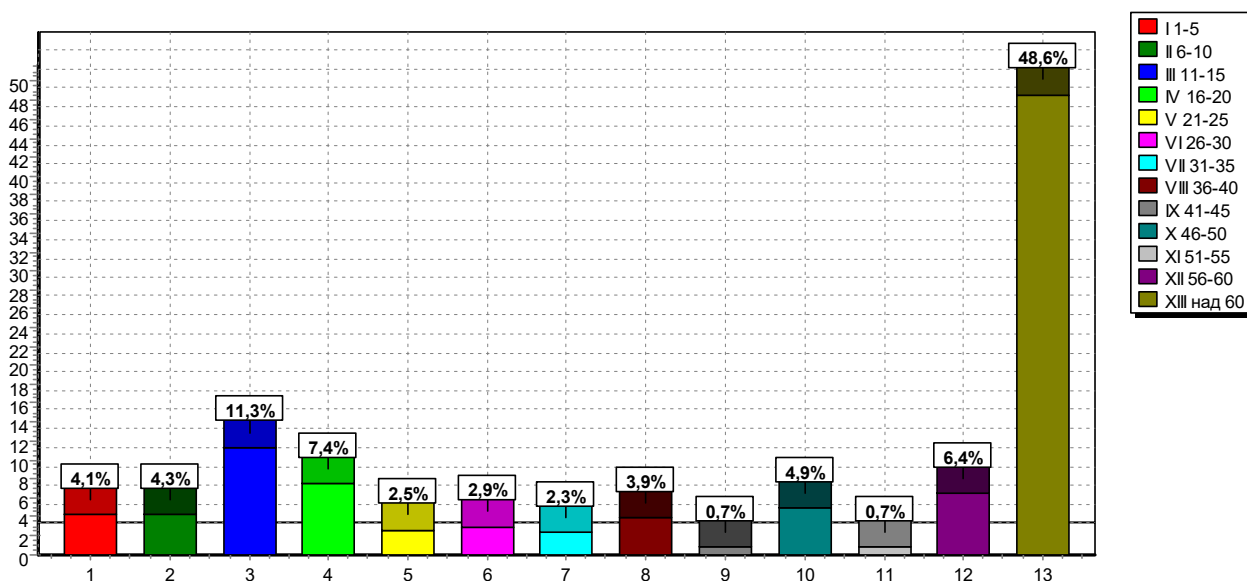
ДИАГРАМА № 5

Разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.

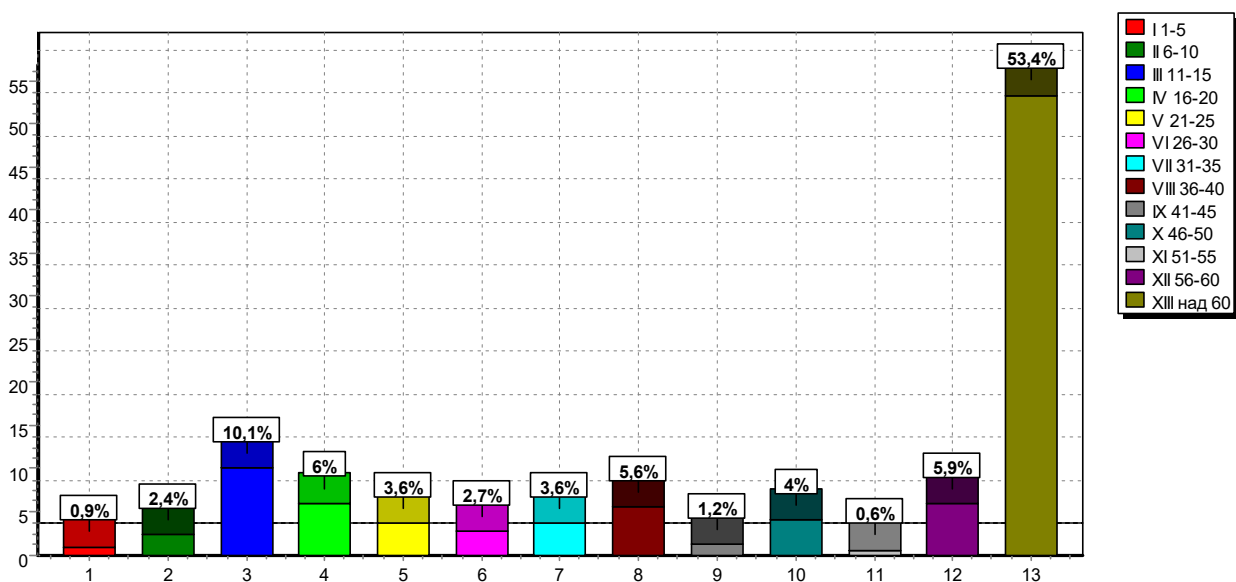

ДИАГРАМА № 6

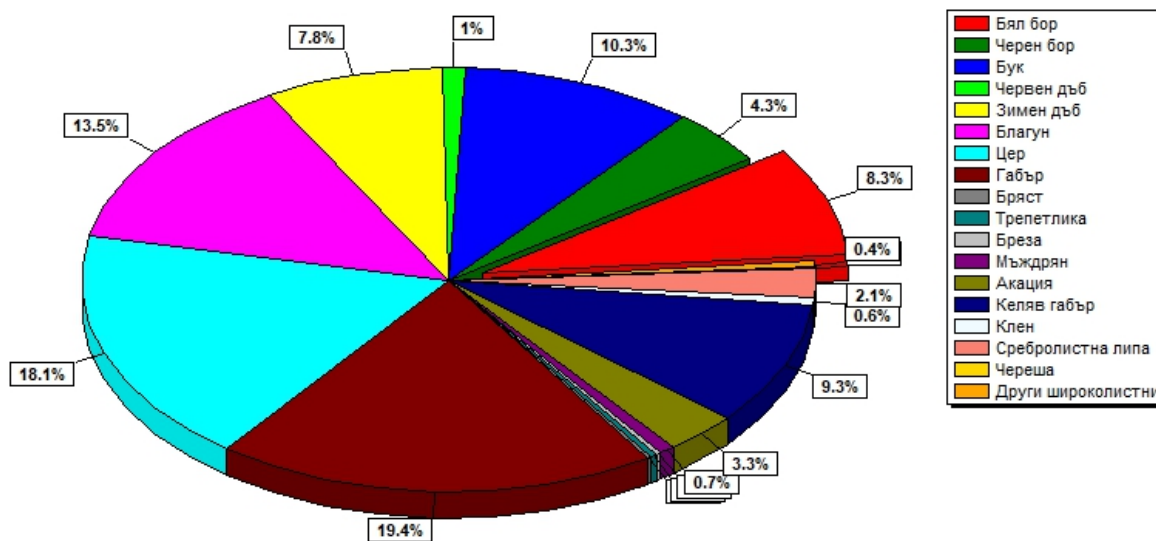
Разпределение на залесената площ по класове на възраст в нискостъблени гори на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.

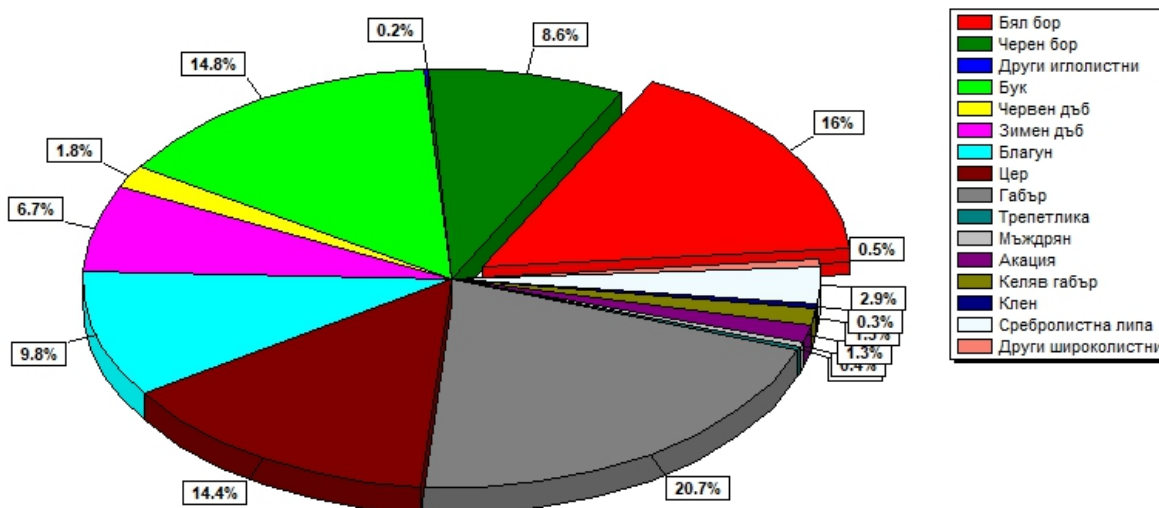
ДИАГРАМА № 7
 Разпределение на дървесния запас по класове на възраст
 в нискоствъблени гори на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.

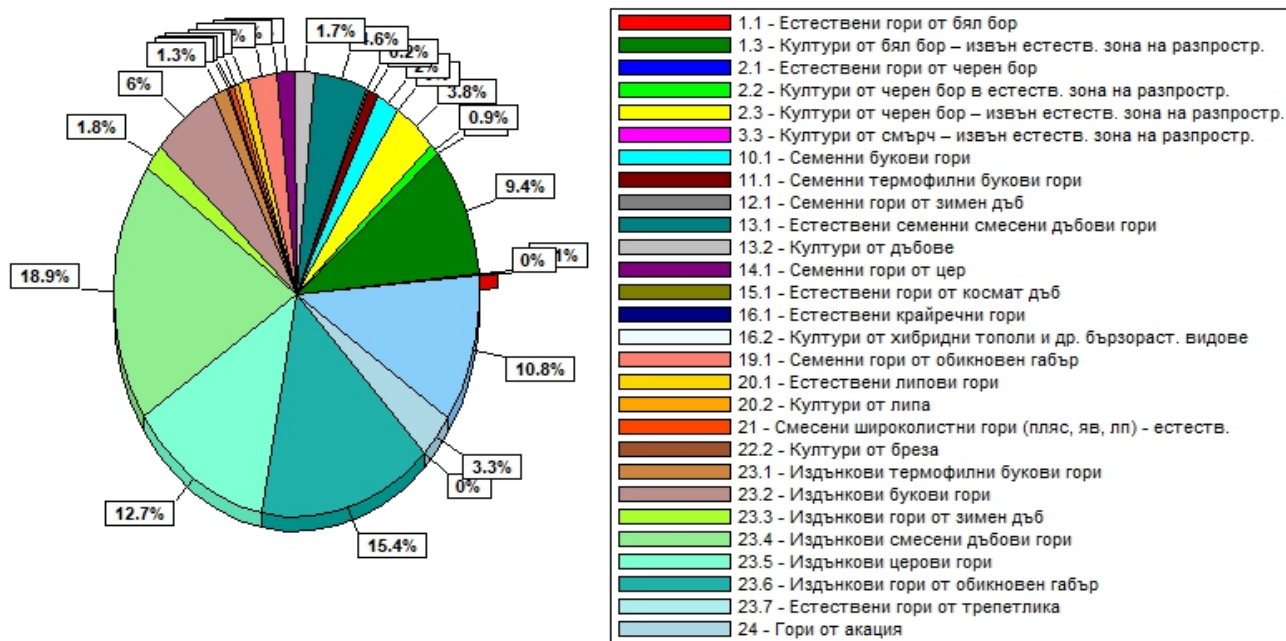
ДИАГРАМА № 8
 Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по дървесни видове

ДИАГРАМА № 9
Разпределение на дървесния запас на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
по дървесни видове

ДИАГРАМА № 10
Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023г. по видове гори

4.3. УСЛОВНИ СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ

При предишната инвентаризация 88,3% от залесената площ на стопанството е била с дървопроизводителни и средообразуващи функции, а 11,7% със защитни и рекреационни функции и гори в защитени територии. При сегашната инвентаризация 46,5% от залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” са горски територии със защитни и специални функции. Сравнението по условни стопански класове е направено общо, независимо от функционалната принадлежност на горите.

Стопанските класове при предишната инвентаризация са били 25 на брой. Съгласно ЗП и действащите нормативни документи при сегашната инвентаризация в горите са обособени 22 условни стопански класа. Организацията на залесената площ на стопанството при двете последователни инвентаризации е посочено в Таблица № 31. Съгласно Заданието за проектиране и Наредба № 18 отпадат ЛВ, ЛСрН, ЗдВП, ЗдСрНП, БлВП и БлСрНП стопански класове, като са новообособени условни стопански класове са: Л, ДВП и ДСрНП.

Следва сравнение в наименованията и площите на условните стопански класове между двете последователни инвентаризации:

Таблица № 31
За сравнение на залесената площ по условни стопански класове при двете последователни инвентаризации

№	Условни стопански класове	Съкращения	ОБЩО			в т.ч. ДЪРЖАВНИ		
			2013 г	2023 г	разлика	2013 г	2023 г	разлика
			Площ ха	Площ ха	+/-	Площ ха	Площ ха	+/-
1	Бялборови култури	ББК	3150.1	2518.7	-631.4	2143.7	1758.4	-385.3
2	Черборови култури	ЧБК	1510.3	1265.0	-245.3	1008.7	806.5	-202.2
3	Смес.игл.шир.култури	СМИШК	380.2	639.0	258.8	309.3	531.8	222.5
4	Буков В	БВ	364.6	339.4	-25.2	243.5	224.1	-19.4
5	Буков Ср	БСр	540.4	602.4	62.0	418.9	416.7	-2.2
6	Дъбов СрН	ДСрН	1480.0	1547.9	67.9	877.5	958.6	81.1
7	Церов	Ц	574.4	584.1	9.7	98.7	196.6	97.9

№	Условни стопански класове	Съкращение	ОБЩО			в т.ч. ДЪРЖАВНИ		
			2013 г	2023 г	разлика	2013 г	2023 г	разлика
			Площ ха	Площ ха	+/-	Площ ха	Площ ха	+/-
8	Липов В	Л В	229.4	-	-229.4	132.3	-	-132.3
9	Липов СрН	ЛСрН	197.3	-	-197.3	149.9	-	-149.9
10	Липов	Л	-	438.2	438.2	-	298.4	298.4
11	Габъров	Г	450.8	743.8	293.0	194.4	371.1	176.7
12	Широколистен В	ШВ	579.1	571.8	-7.3	398.2	375.3	-22.9
13	Буков В П	БВП	1478.2	1292.4	-185.8	1101.3	1054.8	-46.5
14	Буков СрН П	БСрНП	304.9	490.7	185.8	192.8	269.7	76.9
15	Габъров В П	ГВП	2214.3	1978.0	-236.3	1394.9	1398.9	4.0
16	Габъров СрН П	ГСрНП	934.4	1593.5	659.1	421.2	532.4	111.2
17	Зимендъбов В П	ЗдВП	635.7	-	-635.7	488.8	-	-488.8
18	Зимендъбов Ср Н П	ЗдСрНП	901.2	-	-901.2	587.4	-	-587.4
19	Благунов В П	БлВП	258.9	-	-258.9	152.7	-	-152.7
20	Благунов Ср НП	БлСрНП	2009.7	-	-2009.7	1077.6	-	-1077.6
21	Дъбов В П	ДВП	-	254.7	254.7	-	195.5	195.5
22	Дъбов СрН П	ДСрНП	-	2981.2	2981.2	-	1849.0	1849.0
23	Церов В П	ЦВП	1538.8	1035.4	-503.4	794.4	697.2	-97.2
24	Церов П	ЦП	2008.2	2621.7	613.5	992.8	1316.9	324.1
25	Смесен В П	СмВП	1712.2	1537.3	174.9	1215.2	1178.5	-36.7
26	Смесен СрН П	СмСрНП	2546.5	3595.6	1049.1	1038.8	1478.7	439.9
27	Акациев	А	1042.9	1039.7	-3.2	562.1	523.6	-38.5
28	Келявгабъров	Кгбр	3324.0	3351.7	27.7	2095.0	2037.0	-58.0
ОБЩО			30366.5	31022.2	655.7	18090.1	18470.2	380.1

Условен стопански клас Бялборови култури с площ 2518,7 ха (в т.ч. 1758,4 ха държавна собственост) намалява със 631,4 ха, в следствие на извършените санитарни сечи и последващото възобновяване със широколистни дървесни видове със семенен и издънков произход, както и залесявания.

Условен стопански клас Черборови култури с обща площ 1265,0 ха (в т.ч. **806,5 ха държавна собственост**) намалява с 245,3 ха. Причините са като по-горе упоменатите.

Условен стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури с площ 639,0 ха (в т.ч. **531,8 ха държавна собственост**) се увеличава с 258,8 ха, в следствие на преминаване на иглолистни култури от условни стопански класове ББК и ЧБК, с участие на иглолистни 5 десети.

Условен Буков високобонитетен стопански клас с площ 339,4 ха (в т.ч. **224,1 ха държавна собственост**) намалява минимално с 25,2 ха, поради влошаване на санитарното състояние на някои насаждения, в следствие на ветровал.

Условен Буков среднобонитетен стопански клас е с площ 602,4 ха (в т.ч. **416,7 ха държавна собственост**) се увеличава с 62,0 ха - преминаване на насаждения от БВ и самосеви.

Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас е с площ 1547,9 ха (в т.ч. **958,6 ха държавна собственост**). Увеличението на площта със 67,9 ха се дължи на новоустроени гори, извеждане на санитарни сечи 100% в бялборовите и черборови култури и извършени залесявания в ДГТ.

Условен Церов стопански клас с площ 584,1 ха (в т.ч. **196,6 ха държавна собственост**) се увеличава с 9,7 ха в следствие на извършени залесявания в ДГТ.

Условен Липов стопански клас с площ 438,2 ха (в т.ч. **298,4 ха държавна собственост**) – новообособен от старите Липов В и Липов СрН.

Условен Габъров стопански клас е с площ 743,8 ха (в т.ч. **371,1 ха държавна собственост**). Увеличението на площта с 293,0 ха се дължи на изведени постепенни сечи окончателна фаза в недържавни гори, санитарни сечи в иглолистните култури и появата на семенни габърови фиданки, както и на новоустроени гори.

Условен Широколистен високоствъблен стопански клас с площ 571,8 ха (в това число **375,3 ха държавна собственост**) намалена минимално със 7,3 ха.

Условен Буков високобонитетен стопански клас за превръщане се запазва със същото име с площ 1292,4 ха (в това число **1054,8 ха държавна собственост**), като площта му намалява със 185,8 ха. Това се дължи на преминаване на част от насажденията в Буков средно и нискобонитетен за превръщане, поради влошаване на санитарното им състояние, поява на възобновяване и извеждане на възобновителни сечи, предимно в недържавни гори.

Условен Буков средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане с площ 490,7 ха (в това число **269,7 ха държавна собственост**) се увеличава със 185,8 ха, поради причините, упоменати в горния коментар.

Условен Габъров високобонитетен стопански клас за превръщане с площ 1978,0 ха (в това число **1398,9 ха държавна собственост**) намалява с 236,3 ха поради изведени постепенни сечи окончателна фаза в не държавните гори.

Условен Габъров средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане с площ 1593,5 ха (в това число **532,4 ха държавна собственост**) се увеличава със 659,1 ха, поради по-горе упоменатите причини, както и изведените санитарни сечи в иглолистни култури и възобновителни сечи окончателна фаза в дъбовите издънкови гори за превръщане в не държавните гори.

Условен Дъбов високобонитетен стопански клас за превръщане е новообособен с площ 254,7 ха (в това число **195,5 ха държавна собственост**) и е формиран от бившите БлВП и ЗдВП условни стопански класове, чиято обща площ е 894,6 ха. Намалението на площта им е със 639,9 ха поради по-горе упоменатите причини.

Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане с площ 2981,2 ха (в това число **1849,0 ха държавни горски територии**) е формиран от бившите БлСрНП и ЗдСрНП стопански класове. Площта им по ГСП 2013 г. е 2910,9 ха. Увеличението със 70,3 ха се дължи на по-горе упоменатите причини.

Условните стопански класове ЗдВП, ЗдСрНП, БлВП и БлСрНП отпадат, като насажденията от тези условни стопански класове са отнесени към горепосочените.

Условен Церов високоствъблен стопански клас за превръщане с площ 1035,4 ха (в това число **697,2 ха държавна собственост**) намалява с 503,4 ха, в следствие влошаване санитарното състояние на част от дървостойките, по-ниската им производителност, както и изведени възобновителни сечи окончателна фаза в не държавни гори .

Условен Церов стопански клас за превръщане е с площ 2621,7 ха (в това число **992,8 ха държавна собственост**), като се увеличава с 613,5 ха. Това увеличение се дължи на преминаване на част от насаждения от БлСрНП и ЗдСрНП към ЦП стопански клас както и на новоустроените гори.

Условен Смесен високобонитетен стопански клас за превръщане с площ 1537,3 ха (в това число **1178,5 ха държавна собственост**), намалява със 174,9 ха. Това се дължи на преминаване на насаждения към СмСрНП, поради по-горе упоменатите причини.

Условен Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане с площ 3595,6 ха (в това число 1478,7 ха държавна собственост) се увеличава с 1049,1 ха поради изведените санитарни сечи в иглолистни култури, преминаване на част от насажденията от ЦВП и СМВП и новоустроени гори.

Условен Акациев стопански клас се запазва със същото име с площ 1039,7 ха (в това число 523,6 ха държавна собственост), като площта му е намалена минимално с 3,2 ха .

Условен Келявгабъров стопански клас се запазва със същото име с площ 3351,7 ха (в това число 2037,0 ха държавна собственост), като площта му се увеличава минимално с 27,7 ха от новоустроени гори.

В Таблица № 32 е посочено разпределението на залесената площ по условни стопански класове и групи гори съобразно техните функции.

Таблица № 32
разпределение на залесената площ по условни стопански класове
и групи гори съобразно техните функции общо за стопанството

Условни стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
Бялборови култури	1.9	1389.8	1391.7	1127.0	2518.7	8.1
Черборови култури	6.0	360.4	366.4	898.6	1265.0	4.1
Смес.Игл.Шир. култури	-	416.9	416.9	222.1	639.0	2.1
Буков В	-	225.6	225.6	113.8	339.4	1.1
Буков Ср	8.6	424.9	433.5	168.9	602.4	2.0
Дъбов СрН	3.3	896.0	899.3	648.6	1547.9	5.0
Церов	3.2	110.8	114.0	470.1	584.1	1.9
Липов	22.9	256.3	279.2	159.0	438.2	1.4
Габъров	16.9	340.3	357.2	386.6	743.8	2.4
Широколистен В	1.2	137.0	138.2	433.6	571.8	1.8
Буков В П	9.1	1059.5	1068.6	223.8	1292.4	4.2
Буков СрН П	5.8	288.5	294.3	196.4	490.7	1.6
Габъров В П	9.6	1118.0	1127.6	850.4	1978.0	6.4
Габъров СрН П	29.5	432.0	461.5	1132.0	1593.5	5.1
Дъбов В П	-	106.8	106.8	147.9	254.7	0.8
Дъбов СрН П	9.3	1177.3	1186.6	1794.6	2981.2	9.6
Церов В П	3.0	420.1	423.1	612.3	1035.4	3.3
Церов П	3.3	999.3	1002.6	1619.1	2621.7	8.4
Смесен В П	4.6	883.4	888.0	649.3	1537.3	5.0
Смесен СрН П	4.8	1019.7	1024.5	2571.1	3595.6	11.6
Акациев	1.4	145.1	146.5	893.2	1039.7	3.3
Келявгабъров	172.0	1942.8	2114.8	1236.9	3351.7	10.8
всичко	316.4	14150.5	14466.9	16555.3	31022.2	100.0

4.4. ТУРСУСИ НА СЕЧ

За постигане на поставените пред ТП “ДГС Омуртаг” цели, за всеки условен стопански клас са възприети турнуси на сеч съгласно действащата Наредба № 18, указанията на ИАГ за стопанисване на горите и Заданието за проектиране.

Турнусите на сеч са приети от ЕС на ИАГ към МЗХ на 10.04.2023 год.

А. Горски територии със защитни и специални функции

Залесената площ на групата гори със защитни и специални функции е 14466,9 ха или 46,5% от залесената площ. В тази група гори са обособени условни стопански класове по същите критерии, както и в горите със стопански функции.

4.4.1. Условен стопански клас Бялборови култури – ББК (ЗСпФ)

Обособен е предимно от чисти и смесени култури от бял бор, разположени извън естествената зона на разпространението им (до 800 м н.в).

Горските територии със защитни функции са 1,9 ха, а останалите са със специални функции: защитени зони по Натура 2000 – 10,0%, ГВКС – 90,0% (в това число гори във фаза на старост и образци на основните екосистеми – 1,1 ха). При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213 / 28.06.2017 г. на ИАГ бялборовите култури се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	380.1
	Iб - влошено здравословно състояние	261.3
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	569.7
	IIб - влошено здравословно състояние	178.3
III – слабо рискови (751 - 1000 мн.в.)	IIIa - добро здравословно състояние	2.3
	IIIб - влошено здравословно състояние	-
Общо (хектари)		1391.7

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на културите. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при насока на стопанисване трансформация.

4.4.2. Условен стопански клас Черборови култури – ЧБК (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени култури от черен бор, разположени извън естествената зона на разпространението им до 500 м н.в - 295,3 ха и такива в естествена зона на разпространение над 500 м н.в - 71,1 ха.

Горските територии със защитни функции са 1,6%, а останалите са със специални функции:: защитени зони по Натура 2000 – 20,6%, рекреационни - 7,7% и ГВКС – 71,1%.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213 / 28.06.2017 г. на ИАГ черборовите култури се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	228.5
	Iб - влошено здравословно състояние	66.8
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	71.1
	IIб - влошено здравословно състояние	-
Общо (хектари)		366.4

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на културите. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 80 години за културите в естествената им зона на разпространение, а за културите извън естествената им зона, с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при ориентировъчен турнус 60 години и насока на стопанисване трансформация.

4.4.3. Условен стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури – СмиШК (ЗСпФ)

Обособен е от смесени иглолистно-широколистни култури без преобладание на определен дървесен вид, но с водещо участие на бял и черен бор, разположени извън естествената им зона на разпространение, с изключение на култури с преобладание на черен бор с площ 27,5 ха.

Всички горски територии са със специални функции: защитени зони Натура 2000 – 18,3% и ГВКС – 81,7%.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	345.9
	Iб - влошено здравословно състояние	43.5
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	26.1
	IIб - влошено здравословно състояние	1.4
Общо (хектари)		416.9

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на културите. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години и насока на стопанисване трансформация.

4.4.4. Условен стопански клас Буков високобонитетен – БВ (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или с водещо участие на бук високостъблени семенни насаждения с производителност I и II бонитет в добро санитарно състояние.

Всички горски територии са със специални функции: ГВКС – 100,0%(в това число гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми – 58,4 ха). При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см при турнус на сеч 140 години.

4.4.5. Условен стопански клас Буков среднобонитетен – БСр (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или с водещо участие на бук семенни насаждения с производителност от II до IV бонитет в сравнително добро санитарно състояние, като тези от II бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас и не могат да достигнат поставената цел.

Горските територии със защитни функции са 2,0%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 10,8% и ГВКС – 87,2 % (в това число гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми – 84,0 ха). При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 120 години.

4.4.6. Условен стопански клас Габър – Г (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени семенни дървостои с преобладание на габър.

Горските територии със защитни функции са 4,7%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 6,6% и ГВКС – 91,4 %, като от тях гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми – 8,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години.

4.4.7. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен – ДСрН (ЗСпФ)

Съставен е от семенни дъбови високостъблени дървостои.

Горските територии със защитни функции са 0,4%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 8,8%, рекреационни - 5,6% и ГВКС – 85,2 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 107,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 120 години.

4.4.8. Условен стопански клас Церов стопански клас – Ц (ЗСПФ)

Съставен е от семенни церови дървостой в добро санитарно състояние.

Горските територии със защитни функции са 2,8%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 52,7% и ГВКС – 44,5%, като от тях гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми са 10,8 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години.

4.4.9. Условен стопански клас Липов – Л (ЗСПФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на сребролистна липа насаждения и култури.

Горските територии със защитни функции са 8,2%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 4,0%, рекреационни - 1,0% и ГВКС – 86,8 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 61,7 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години.

4.4.10. Условен стопански клас Широколистен високоствъблен – ШВ (ЗСПФ)

Съставен е предимно от чисти и смесени насаждения и култури с преобладание или с водещо участие на: червен дъб, бряст, ясен, бреза, липа, клен, махалебка, елша, топола и други широколистни видове.

Горските територии със защитни функции са 8,2%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 15,3%, рекреационни - 0,7% и ГВКС – 75,8 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 3,2 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и културите. Целта на производство и турнусите на сеч са диференцирани в зависимост от дървесните видове, както следва:

- за насажденията и културите от червен дъб, ясен, бряст, клен е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години;
- за насажденията от трепетлика, бяла върба и черна елша е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 40 години за трепетликата и бялата върба и 90 години за елшата;
- за насажденията и културите от бреза е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 60 години;
- за културите от топола е добив на средна и едра строителна дървесина при турнус на сеч 15 години.

4.4.11. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане – БВП (ЗСПФ)

Съставен е от издънкови букови насаждения с производителност I и II бонитет.

Горските територии със защитни функции са 0,8%, а останалите са със специални функции: рекреационни - 0,4% и ГВКС – 98,8 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 124,4 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години.

4.4.12. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен – БСрНП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови букови насаждения с производителност от I до IV бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I и II бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетния буков стопански клас за превръщане и не могат да достигнат поставената цел.

Горските територии със защитни функции са 2,0%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 1,0%, рекреационни - 5,4% и ГВКС – 91,6 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 6,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва.

4.4.13. Условен стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови габърови насаждения с производителност I и II бонитет.

Горските територии със защитни функции са 0,8%, а останалите са със специални функции: природна забележителност - 0,2%, Натура 2000 – 26,1%, рекреационни - 0,2% и ГВКС – 76,7 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 247,4 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години.

4.4.14. Условен стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане – ГСрНП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови габърови насаждения с производителност от I до V бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I до III бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетния габъров стопански клас за превръщане и не могат да достигнат поставената цел.

Горските територии със защитни функции са 6,4%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 26,7% и ГВКС – 66,9 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 18,2 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва.

4.4.15. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане – ДВП (ЗСпФ)

Обособен е от високопроизводителни чисти и с преобладание на зимен дъб и благуни издънкови насаждения (част от II и III бонитет).

Всички горски територии са със специални функции: Натура 2000 – 4,7% и ГВКС – 95,3 % В този условен стопански клас няма гори във фаза на старост и представителни екосистеми..

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години.

4.4.16. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - ДСрНП (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб, летен дъб и благуни издънкови насаждения с производителност от II до V бонитет, като тези от II и III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас и не могат да достигнат поставената цел.

Горските територии със защитни функции са 0,8%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 2,7%, рекреационни - 1,0% и ГВКС – 95,5 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 21,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва.

4.4.17. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на цер издънкови насаждения с производителност от I и II бонитет.

Горските територии със защитни функции са 0,7%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 56,4%, рекреационни - 12,9% и ГВКС – 20,0 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 92,4 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина с дебелина на тънкия край 18 см при турнус на сеч 60 години.

4.4.18. Условен стопански клас Церов за превръщане - ЦП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови церови насаждения с производителност от I до V бонитет, като тези от I и II бонитет не отговарят на критериите за церовия високобонитетен стопански клас.

Горските територии със защитни функции са 0,3%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 52,1%, рекреационни - 0,1% и ГВКС – 47,8 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 256,8 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва.

4.4.19. Условен стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане – СмВП (ЗСпФ)

Обособен е от смесени високобонитетни издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до III бонитет.

Горските територии със защитни функции са 0,5%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 9,8%, рекреационни - 1,9% и ГВКС – 87,8 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 19,9 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години.

4.4.20. Условен Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане - СмСрНП (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени насаждения с преобладание на клен и смесени издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до V бонитет, като тези от I до III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас.

Горските територии със защитни функции са 0,5%, а останалите са със специални функции: природна забележителност - 0,3 ха, Натура 2000 – 23,2% и ГВКС – 76,0 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 60,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва.

4.4.21. Условен стопански клас Акациев – А (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени акациеви насаждения и култури.

Горските територии със защитни функции са 1,0%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 44,6% и ГВКС – 54,4 %.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см при турнус на сеч 20 години.

4.4.22. Условен стопански клас Келявгабър – Кгбр (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени издънкови насаждения с водещо участие на келяв габър и мъждрян.

Горските територии със защитни функции са 8,1%, а останалите са със специални функции: природна забележителност - 0,1%, Натура 2000 – 20,4% и ГВКС – 71,4 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 550,7 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Санитарното състояние на насажденията е средно до лошо.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, поддържане жизнеността на дървостойте, запазване на биологичното разнообразие и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 години.

4.5. Гори със стопански функции (СтФ)

Горските територии със стопански функции са с площ 16555,3 ха (53,5% от залесената площ).

4.5.1. Стопански клас Бялборови култури – ББК (СтФ)

Обособен е предимно от чисти и смесени култури от бял бор, всички разположени извън естествената зона на разпространение - до 800 м н.в.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови	Ia - добро здравословно състояние	533.9

(до 500 мн.в.)	Iб - влошено здравословно състояние	278.2
II – рискови	IIа - добро здравословно състояние	228.3
(501 - 750 мн.в.)	IIб - влошено здравословно състояние	86.6
Общо (хектари)		1127.0

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при насока на стопанисване трансформация.

4.5.2. Стопански клас Черборови култури – ЧБК (СтФ)

Обособен е от чисти и смесени култури от черен бор, разположени извън естествената зона на разпространението им до 500 м н.в – 742,4 ха и такива в естествена зона на разпространение над 500 м н.в – 156,2 ха.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	682.0
	Iб - влошено здравословно състояние	60.4
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIа - добро здравословно състояние	147.8
	IIб - влошено здравословно състояние	8.4
Общо (хектари)		898.6

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 80 години за културите в естествената им зона на разпространение, а за културите извън естествената им зона, с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при ориентировъчен турнус 60 години и насока на стопанисване трансформация.

4.5.3. Стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури – СМИШК (СтФ)

Обособен е от смесени иглолистно-широколистни култури без преобладание на определен дървесен вид, но с водещо участие на бял и черен бор, разположени извън естествената им зона на разпространение.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	191.3
	Iб - влошено здравословно състояние	30.8
Общо (хектари)		222.1

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при насока на стопанисване трансформация.

4.5.4. Стопански клас Буков високобонитетен – БВ (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или с водещо участие на бук високоствъблени семенни насаждения с производителност I и II бонитет в добро санитарно състояние.

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см при турнус на сеч 140 години.

4.5.5. Стопански клас Буков среднобонитетен – БСр (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или с водещо участие на бук семенни насаждения с производителност от II до IV бонитет, като тези от II бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас и не могат да достигнат поставената цел.

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 120 години.

4.5.6. Габърв стопански клас – Г (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени широколистни семенни дървостои с преобладание на габър.

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години.

4.5.7. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас – ДСрН (СтФ)

Съставен е от семенни дъбови дървостои.

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 120 години. Естествените насаждения на по-бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина ще се стопанисват с цел запазване на семенния им произход и възможен добив на дребна дървесина и дърва за огрев.

4.5.8. Церов стопански клас – Ц (СтФ)

Съставен е от семенни церови дървостои.

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години.

4.5.9. Липов стопански клас – Л (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени липови култури и насаждения

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години. .

4.5.10. Стопански клас Широколистен високостъблен - ШВ (СтФ)

Стопанският клас има сборен характер.

Целта на стопанисване и турнусите на сеч са диференцирани в зависимост от дървесните видове, както следва:

- за насажденията и културите от ясен, бряст, клен е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус на сеч 100 години;
- за насажденията и културите от трепетлика, целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при турнус на сеч 40 години
- за насажденията и културите от бреза е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 60 години;
- за културите от топола, стопанисване при турнус на сеч 15 години и цел добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см;
- за културите от орех, джанка, махалебка, череша и люляк не се поставя производствена цел;
- за всички останали дървесни видове целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус на сеч 100 години.

4.5.11. Стопански клас Буков вискобонитетен за превръщане – БВП (СтФ)

Съставен е от издънкови букови насаждения с производителност I и II бонитет.

Целта на стопанисване превръщането на насажденията в семенни високостъблени и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години.

4.5.12. Стопански клас Буков средно и нискобонитетен – БСрНП (СтФ)

Съставен е от издънкови букови насаждения с производителност от I до IV бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I и II бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетния буков стопански клас за превръщане и не могат да достигнат поставената цел.

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни високостъблени и добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г.

4.5.13. Стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови габърови насаждения с производителност I и II бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни високостъблени и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 г.

4.5.14. Стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане – ГСрНП (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови габърови насаждения с производителност от I до IV бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I до III бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетен стопански клас и не могат да достигнат поставената цел.

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни високостъблени и добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г.

4.5.15. Стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане – ДВП (СтФ)

Обособен е от високопроизводителни чисти и с преобладание на зимен дъб и благун издънкови насаждения (I, II и част от III бонитет).

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни високостъблени и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 г.

4.5.16. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - ДСрНП (СтФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб и благун издънкови насаждения с производителност от II до V бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни високостъблени и производство на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 години. При насажденията с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта ще бъде добив на дърва.

4.5.17. Стопански клас Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП (СтФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на цер издънкови насаждения с производителност I и II бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни високостъблени и производство на средна строителна дървесина с дебелина на тънкия край 18 см при турнус на сеч 60 години.

4.5.18. Стопански клас Церов за превръщане - ЦП (СтФ)

Съставен е от издънкови церови насаждения с производителност от I до V бонитет, като тези от I и II бонитет не отговарят на критериите за церовия високобонитетен стопански клас.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни високостъблени и производство на средна строителна дървесина при турнус на сеч 55 години. При насажденията с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта ще бъде добив на дърва.

4.5.19. Стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане – СмВП (СтФ)

Обособен е от смесени високобонитетни издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до III бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години.

4.5.20. Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане - СмСрНП (СтФ)

Съставен е от смесени издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до V бонитет, като тези от I до III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения във високоствъблени и производство на средна строителна дървесина при турнус 60 години. За насажденията с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е превръщането им в семенни и възможен добив на дърва.

4.5.21. Стопански клас Акациев – А (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури от акация.

Здравословното състояние на насажденията е добро до средно, като върху площ 28,3 ха са установени леки до средни повреди от суховършия (26,5 ха) и снеговал (1,8 ха).

Целта на стопанисване е производство на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см, запазване на издънковото им възобновяване, при турнус на сеч 20 години.

4.5.22. Стопански клас Келявгабър – Кгбр (СтФ)

Обособен е предимно от чисти и смесени издънкови насаждения с водещо участие на келявгабър и мъждрян.

Целта на стопанисване е поддържане жизнеността на дървостойките, запазване на биологичното разнообразие и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 години.

4.6. ВИДОВЕ ГОРИ

За всички залесени площи е определен вида гора съгласно Приложение № 5 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии. В таблица № 33 е посочено разпределението на залесената площ по видове гора и условни стопански класове.

В таблица № 34 са дадени средните таксационни показатели на отделните видове гори и общо за гората.

В Приложение 1.2.2 са изготвени в електронен вариант таксационни таблици (№№ от 1 до 240) по видове гори.

Таблица № 33

Разпределение на залесената площ по видове гори и условни стопански класове

Общо за стопанството

Видове гори	Условни стопански класове																					Общо	%		
	ББК	ЧБК	СМИШК	БВ	БСр	ДСрН	Ц	Л	Г	ШВ	БВП	БСрНП	ГВП	ГСрНП	ДВП	ДСрНП	ЦВП	ЦП	СмВП	СмСрНП	А			Кгбр	
	хектари																								
1. Гори от бял бор	2516.5	-	437.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2954.2	9.6
1.1 Ест. гори от бял бор	24.2	-	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.0	0.1
1.3 Култури от бял бор – извън	2492.3	-	435.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2928.2	9.5
2. Гори от черен бор	-	1265.0	201.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1466.3	4.7
2.1 Ест. гори от черен бор	-	1.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.7	-
2.2 Култури от черен бор в ест. зона	-	225.6	27.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	253.5	0.8
2.3 Култури от черен бор – извън	-	1037.7	173.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1211.1	3.9
3. Гори от смърч	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	-
3.3 Култури от см – извън	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	-
10. Букови гори	-	-	-	258.9	369.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	628.7	2.0
10.1 - Сем. букови гори	-	-	-	258.9	369.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	628.7	2.0
11. Термоф. букови гори	-	-	-	80.5	232.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313.1	1.0
11.1 Сем. термофилни букови гори	-	-	-	80.5	232.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313.1	1.0
12. Гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	55.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55.2	0.2
12.1 Сем. гори от здб	-	-	-	-	-	55.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55.2	0.2

ТП “ДГС ОМУРТАГ” – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори	Условни стопански класове																				Общо	%		
	ББК	ЧБК	СМИШК	БВ	БСр	ДСрН	Ц	Л	Г	ШВ	БВП	БСрНП	ГВП	ГСрНП	ДВП	ДСрНП	ЦВП	ЦП	СмВП	СмСрНП			А	Кгбр
хектари																								
13. Смесени дъбови гори (здб, бл, цр)	-	-	-	-	-	1492.7	98.5	-	-	369.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1960.8	6.3
13.1 Ест. сем. смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	1428.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1428.9	4.6
13.2 - Култури от дъбове	-	-	-	-	-	63.8	98.5	-	-	369.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	531.9	1.7
14. Гори от цер	-	-	-	-	-	-	485.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	485.6	1.6
14.1 Сем. гори от цер	-	-	-	-	-	-	485.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	485.6	1.6
15. Гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.6	-	-	2.6	-
15.1 Ест. гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.6	-	-	2.6	-
16. Крайречни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.3	0.1
16.1 Ест. Крайр. гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.6	-
16.2 - Култури от хибр. тополи и др.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.7	0.1
19. Гори от обик. габър	-	-	-	-	-	-	-	-	743.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	743.8	2.4
19.1 Сем. гори от габър	-	-	-	-	-	-	-	-	743.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	743.8	2.4
20. Гори от липи	-	-	-	-	-	-	-	438.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	438.2	1.4
20.1 Ест. липови гори	-	-	-	-	-	-	-	319.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	319.5	1.0
20.2 Култури от липа	-	-	-	-	-	-	-	118.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	118.7	0.4
21. Смесени широк. гори (пляс, яв, лп)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	137.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.5	-	-	148.3	0.5
22. Гори от бреза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.2	0.1

ТП “ДГС ОМУРТАГ” – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори	Условни стопански класове																				Общо	%				
	ББК	ЧБК	СМИШК	БВ	БСр	ДСрН	Ц	Л	Г	ШВ	БВП	БСрНП	ГВП	ГСрНП	ДВП	ДСрНП	ЦВП	ЦП	СмВП	СмСрНП			А	Кгбр		
	хектари																									
22.2 Култури от бреза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.2	0.1
23. Група издънкови за превръщане	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.1	1292.4	490.7	1978.0	1593.5	254.7	2981.2	1035.4	2621.7	1537.3	3582.5	-	-	17378.5	56.0	
23.1 Изд. термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	240.5	32.6	-	-	-	-	-	-	114.3	9.5	-	-	396.9	1.3	
23.2 Изд. букови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1051.9	458.1	-	-	-	-	-	-	284.7	52.9	-	-	1847.6	6.0	
23.3 Изд. гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	83.9	471.6	-	-	-	-	-	-	555.5	1.8	
23.4 Изд. смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	170.8	2509.6	-	-	447.7	2736.6	-	-	5864.7	18.8	
23.5 Изд. церови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1035.4	2621.7	61.8	217.4	-	-	3936.3	12.7	
23.6 Изд. гори от габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1978.0	1593.5	-	-	-	-	628.8	566.1	-	-	4766.4	15.4	
23.7 Ест. гори от трепетлика	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.1	-	
24. Гори от акация	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1039.7	1039.7	3.3	
25. Гори от келяв габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3351.7	3351.7	10.8	
27. Орехови култури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8	-	
ВСИЧКО	2518.7	1265.0	639.0	339.4	602.4	1547.9	584.1	438.2	743.8	571.8	1292.4	490.7	1978.0	1593.5	254.7	2981.2	1035.4	2621.7	1537.3	3595.6	1039.7	3351.7	31022.2	100.0		

Таблица № 34
Средни таксационни показатели по видове гори и общо за гората

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%							без клони	с клони	без клони	с клони
	години	куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м					
1.1 - Естествени гори от бял бор	26.0	0.1	21	II (1.6)	0.63	60	2.77	72	1560	2145	-	-
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	2928.2	9.4	49	II (2.4)	0.65	242	5.02	14685	707275	862595	-	-
2.1 - Естествени гори от черен бор	1.7	-	20	II (2.2)	0.50	59	2.94	5	100	130	-	-
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	253.5	0.8	48	II (2.1)	0.62	233	5.12	1299	59010	72390	-	-
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	1211.1	3.9	46	II (2.4)	0.69	241	5.50	6664	291545	359650	50	50
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	2.2	-	50	I (1.0)	0.90	500	10.00	22	1100	1360	-	-
10.1 - Семенни букови гори	628.7	2.0	100	III (2.6)	0.64	199	2.13	1341	125325	143165	125	160
11.1 - Семенни термофилни букови гори	313.1	1.0	114	III (2.9)	0.61	213	2.10	658	66810	76060	80	80
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	55.2	0.2	112	IV (4.3)	0.37	93	0.82	45	5155	5795	-	-
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	1428.9	4.6	88	IV (4.0)	0.54	107	1.60	2282	152225	179515	235	270
13.2 - Култури от дъбове	531.9	1.7	34	II (2.0)	0.73	166	3.94	2095	88345	116650	140	165
14.1 - Семенни гори от цер	485.6	1.6	26	III (2.7)	0.78	56	2.63	1276	27210	36695	350	420
15.1 - Естествени гори от космат дъб	2.6	-	35	IV (4.3)	0.60	69	1.92	5	180	210	-	-
16.1 - Естествени крайречни гори	8.6	-	57	III (2.6)	0.40	85	2.21	19	730	800	-	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	17.7	0.1	16	III (2.7)	0.60	103	6.44	114	1830	2140	-	-
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	743.8	2.4	65	III (3.1)	0.65	118	2.42	1801	87360	107445	665	730
20.1 - Естествени липови гори	319.5	1.0	67	II (2.3)	0.66	204	3.05	973	65230	73555	-	-
20.2 - Култури от липа	118.7	0.4	44	III (3.2)	0.62	150	3.39	402	17745	20535	-	-
21 - Смесени широколистни гори (пляс, яв, лп) - естеств.	148.3	0.5	38	III (2.7)	0.69	95	2.52	373	14090	17055	25	25
22.2 - Култури от бреза	24.2	0.1	51	III (2.9)	0.51	102	2.02	49	2475	2785	-	-
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	396.9	1.3	76	II (1.5)	0.66	184	2.52	1000	72880	84585	30	30
23.2 - Издънкови букови гори	1847.6	6.0	73	I (1.3)	0.62	178	2.53	4682	329355	385135	250	260
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	555.5	1.8	75	III (2.8)	0.54	126	1.70	943	70025	77915	-	-
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	5864.7	18.8	59	III (3.1)	0.60	101	1.86	10934	590430	662710	605	765
23.5 - Издънкови церови гори	3936.3	12.7	60	III (2.8)	0.59	110	2.04	8039	433730	484050	160	210
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	4766.4	15.4	57	II (2.1)	0.69	145	2.74	13065	690140	826190	1180	1405
23.7 - Естествени гори от трепетлика	11.1	-	31	III (2.5)	0.69	98	3.15	35	1090	1280	-	-

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%							без клони	с клони	без клони	с клони
	години	куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м				
24 - Гори от акация	1039.7	3.4	16	III (3.4)	0.79	56	3.74	3891	58615	62545	335	415
25 - Гори от келяв габър	3351.7	10.8	67	IV (4.1)	0.73	42	0.68	2278	140450	157360	495	560
27 - Орехови култури	2.8	-	57	IV (3.8)	0.44	71	1.43	4	200	250	-	-
ОБЩО	31022.2	100.0	60	III (2.8)	0.65	132	2.53	78484	4102110	4822575	4725	5545

ГЛАВА II

ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

Настоящата глава представлява общ противопожарен план на ТП “ДГС Омуртаг”, включващ всички горски територии, независимо от тяхната собственост.

Всички мероприятия за защита на горските територии от пожари са планирани съгласно чл. 136 от Закона за горите от 08.03.2011 г. (влязъл в сила от 09.04.2011 г.), Наредба № 6 от 5.02.2004 г. (ДВ бр.7 от 2004 г.) и са спазени изискванията на новата **Наредба № 8/11.05.2012 год. на МЗХ** при планирането на дейностите по опазване на горите от пожари.

Съгласно приетото технико-икономическо задание планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари е разработен само за горските територии, независимо от собствеността им.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 – съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: с червен цвят – I клас, с оранжев цвят – II клас, с зелен цвят – III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника – с червена непрекъсната линия. Всички водни площи са оцветени със светлосин цвят. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

Горските територии, стопанисвани от ТП “ДГС Омуртаг” са разпределени според степента на пожарен риск в три класа:

Към **I клас** с висока пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения, насаждения със съхнещи, ветровални и снеговални петна, непочистени сечища и пожарища, както и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 962,3 ха (3,3%)**.

Към **II клас** със средна пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до сухи месторастения, както и всички широколистни дървостои на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения. Тук са отнесени и намиращите се в съседство незалесени голи площи. Общата площ на териториите, отнесени към този клас е **8045,7 ха (27,2%)**.

Към **III клас** с ниска пожарна опасност са отнесени всички иглолистни насаждения и култури на свежи до влажни и влажни месторастения, както и всички широколистни дървостои на свежи до сухи, свежи, свежи до влажни и влажни месторастения и намиращите се в съседство голи площи, **с обща площ 20593,9 ха (69,5%)**.

Най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност в ГСП се приема отдела, като той се определя като среднопретеглена стойност от класовете на подотделите.

Всички мероприятия за защита на горските територии от пожари са планирани съгласно чл. 136 от Закона за горите от 08.03.2011 г. (влязъл в сила от 09.04.2011 г.), Наредба № 6 от 5.02.2004 г. (ДВ бр.7 от 2004 г.) и са спазени изискванията на новата Наредба № 8/11.05.2012 год. на МЗХ при планирането на дейностите по опазване на горите от пожари.

Съгласно приетото технико-икономическо задание планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари е разработен само за горските територии

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 – съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: с тъмночервен цвят – I клас, с жълт цвят – II клас и със зелен цвят – III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника (с лилава непрекъсната линия - достъпните за тежка техника и червена непрекъсната линия – достъпните за високопроходима техника). На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

При определяне класовете на пожарна опасност са взети предвид следните таксационни характеристики:

– за иглолистни – участие на дървостоя; пълнота; процент на покритие на площта с подлес и храсти от следните видове – келяв габър, трънка, шипка, мъждрян; месторастене.

– за широколистни – процент на покритие с подлес и храсти, като изброените по-горе видове, месторастене.

– за незалесени площи – покритие и големина на тревната покривка и месторастенето.

Най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност в ГСП се приема отдела, като той определя се като среднопретеглена стойност от класовете на подотделите.

Класовете на пожарна опасност по подотдели са посочени в Приложение II.

Основните фактори за възникване на горските пожари са: небрежна, непредпазлива или умишлена дейност на човека или природни явления.

Най-честите причини са следните:

- Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;

- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;

- Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;

- Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;

- Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;

- Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;

- Умисъл;

- Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

Разпределение площта на горските територии по класове на пожарна опасност, ГСУ и собственост е показано в таблица № 35.

Таблица № 35

Разпределение на площта според класовете на пожарна опасност по ГСУ и собственост

Общо горски територии

Териториален обхват ТП “ДГС Омуртаг”		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
		хектари			
ГСУ 1	площ	177.4	2861.4	6514.1	9552.9
	процент	0.6	9.7	22.0	32.3
ГСУ 2	площ	585.0	1836.6	7734.8	10156.4
	процент	2.0	6.2	26.1	34.3
ГСУ 3	площ	199.9	3347.7	6345.0	9892.6
	процент	0.7	11.3	21.4	33.4
ВСИЧКО	площ	962.3	8045.7	20593.9	29601.9
	процент	3.3	27.2	69.5	100.0
<i>в т.ч. Държавна собственост</i>	<i>площ</i>	<i>642.3</i>	<i>5567.5</i>	<i>13058.7</i>	<i>19268.5</i>
	<i>процент</i>	<i>2.2</i>	<i>18.8</i>	<i>44.1</i>	<i>65.1</i>
<i>в т.ч. Общинска собственост</i>	<i>площ</i>	<i>223.9</i>	<i>1388.3</i>	<i>2721.5</i>	<i>4333.7</i>
	<i>процент</i>	<i>0.8</i>	<i>4.7</i>	<i>9.2</i>	<i>14.7</i>
<i>в т.ч. Частна собственост</i>	<i>площ</i>	<i>92.6</i>	<i>1019.3</i>	<i>4623.7</i>	<i>5735.6</i>
	<i>процент</i>	<i>0.3</i>	<i>3.4</i>	<i>15.6</i>	<i>19.3</i>
<i>в т.ч. Съсобственост</i>	<i>площ</i>	<i>0.8</i>	<i>0.7</i>	<i>10.3</i>	<i>11.8</i>
	<i>процент</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>в т.ч. Врем.стоп. от общината</i>	<i>площ</i>	<i>2.7</i>	<i>24.8</i>	<i>2.1</i>	<i>29.6</i>
	<i>процент</i>	<i>-</i>	<i>0.1</i>	<i>-</i>	<i>0.1</i>
<i>в т.ч. Юридически лица</i>	<i>площ</i>	<i>-</i>	<i>45.1</i>	<i>177.6</i>	<i>222.7</i>
	<i>процент</i>	<i>-</i>	<i>0.2</i>	<i>0.6</i>	<i>0.8</i>

Поради това, че основен източник на пожари са запалени стърнища и други подобни по време на работа в селскостопанските територии, а също така и неправилно запалени огньовете от овчари, дървари и гъбари, всички предвидени по-долу мероприятия трябва задължително да се проведат в първите 2–3 години от влизане в сила на плана.

Предвижда се провеждането на следните противопожарни мероприятия

БАРИЕРНИ ПРОТИВОПОЖАРНИ ПРЕГРАДИ

Съществуващи бариерни прегради - техните функции се изпълняват от пътищата с асфалтова настилка, просеки и реките Стара река, Голяма Камчия, Голяма река и прокари. За изкуствено създадените широчината им трябва да е 15-20 м. Общата им дължина за стопанството е 265,4 км, в това число в държавни горски територии 162,3 км. Нови не са планирани, тъй като съществуващите такива разделят гората на дялове не по-големи от 4000 ха.

2. ЛЕСОКУЛТУРНИ ПРЕГРАДИ

Това са просеки и автомобилни пътища (чакълирани или землени) широки 6–15 метра, почистени от растителност и растителни отпадъци. Планират се и се изграждат с цел да се забави и евентуално преустанови разпространението на нисови пожари с определени характеристики и да се създадат условия за успешното им гасене, да послужат за придвижване на гасачи и евентуално техника по време на пожар, както и да се използват за опорна линия за косвена атака срещу настъпващ пожар. Залаят се през 2 км в горските територии от I клас на пожарна опасност, през 2 до 5 км в горските територии от II клас на пожарна опасност и през 5 до 7 км в горските територии от III клас на пожарна опасност. Общата им дължина е 94,7 м.

Съществуващи лесокултурни прегради – за такъв тип прегради ще бъдат използвани съществуващите просеки, автомобилни пътища и по-тесни шосета, на които средната им ширина е 5-10 метра, а също и някои по-големи постоянни водни течения. Общата им дължина за стопанството е 82,5 км (в т.ч. ДГТ 58,6 км).

Планирани лесокултурни прегради - планирани са по основните била, по коларски пътища и пътеки, които трябва да се разширят с цел да могат да се използват при евентуални сечи. Общата им дължина е 12,2 км (в т.ч. ДГТ 2,7 км). Ако се допусне тяхното обрастване, то тогава те не могат да изпълняват функциите, за които са създадени. Всички противопожарни просеки (включително и новосъздадените) следва на няколко години (минимум два пъти през периода на действие на ГСП) да се почистват, като за целта се заделят средства в годишните разчети.

3. МИНЕРАЛИЗОВАНИ ИВИЦИ

Минерализованите ивици са изкуствено построени противопожарни прегради, почистени от всички горими материали до минералния почвен слой с ширина поне 1,5 м.

Минерализованите ивици са заложили по средата на бариерни и лесокултурни прегради, по периферията на горските територии откъм страната на пожарния риск в комбинация със санитарна ивица и около постоянни нелинейни обекти в горските територии, ж.п. линиите и републиканските пътища, както и около местата за спиране и паркиране, къмпинги, лагери и др.

По реда на наредбата по чл.138, ал. 1 от Закона за горите са планирани минерализовани ивици около временни обекти, покрай населени места, вилни зони, хижи, зони за отдих, както и други обекти в горски територии.

Широчината на минерализованите ивици е:

- от 1,5 до 3 метра в случаите когато са по средата на бариерни и лесокултурни прегради, около постоянни нелинейни обекти в горските територии, ж.п. линии и републикански пътища;
- от 3 до 6 метра в случаите, когато са по периферията на горските територии, граничещи с пасища и земеделски територии.

Общата им дължина е 91,3 км, от които 69,6 км съществуващи и 21,7 км планирани.

От тях на държавна територия общо са 63,9 км, от които съществуващи 45,3 км и 18,6 км планирани.

САНИТАРНИ ИВИЦИ

Това са ивици, почистени от суха маса, паднали дървета и други растителни отпадъци по краищата на горските територии и от двете страни на републикански пътища и ж. п. линии.

В иглолистни гори се прилага и окастряне на клоните на височина до 2 метра. В незалесени площи санитарните ивици представляват окосени и почистени площи.

Широчината на санитарните ивици е не по-малка от 10 м.

Общата дължина е 295,3 км, от които 72,7 км съществуващи и 222,6 км планирани.

От тях на държавна територия общо са 182,7 км, от които 42,6 км съществуващи и 140,1 км планирани.

ПЪТИЩА ЗА ДВИЖЕНИЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНИ АВТОЦИСТЕРНИ

На картите са нанесени всички пътища, по които е възможно движението на противопожарни цистерни, както и тези за които е предвиден ремонт за привеждане в желаното техническо състояние, а също и местата за обръщане.

Общата им дължина е 73,6 км, от които 71,6 км съществуващи и 2,0 км планирани.

От тях на държавна територия общо са 38,9 км, от които 36,9 км съществуващи и 2,0 км планирани.

Трасетата на пътищата за ремонт са две:

- подотдел **138**: 3 – започва от подотдел **138**: а и завършва до подотдел **138**: 3 и е с дължина 1,0 км;

- подотдел **173**: 3 – започва от подотдел **173**: а и завършва в подотдел **173**: д и е с дължина 1,0 км.

6. ВОДОИЗТОЧНИЦИ ЗА ПРОТИВОПОЖАРНИ НУЖДИ

Съществуват 23 бр. водоизточници и площадки към тях пригодени за противопожарни цели. Намират се в селата или са естествени водоизточници (в т.ч. 11 бр. в държавни територии). Освен от тях при необходимост може да се черпи вода от язовир "Ястребино".

Планирани са два броя водоизточници, но те се намират на общинска територия.

Точните местоположения на планираните водоизточници са отразени на картите на противопожарните мероприятия.

7. СТАЦИОНАРНИ НАБЛЮДАТЕЛНИ ПУНКТОВЕ

Съществува един противопожарен наблюдателен пункт в земеделска територия, в землището на с. Крушолок - ПИ 40258.38.2 с географски координати: N 430247,91; E 261240,84 и UTM координати: 43,04664056 СШ; 26,21134306 ИД. Има радиус на действие 15 км и покрива охраняема площ 70000 ха. Няма съществуващи в държавна територия.

Съгласно "Национална схема за разполагане на средства за наблюдение и откриване на пожари в горските територии" е **планирано** изграждането на един противопожарен наблюдателен пункт с географски координати: N 430249,43; E 262835,53 и UTM координати: 43,04706389; 26,47653611. Той трябва да бъде оборудван с инфрачервена камера, която да засича скрито и открито горене, като разстоянието на действие е от 200 м до 15 км, площ на сканиране 360 градуса с диапазон до 700 кв.км. Време за сканиране 10 сек. Време за потвърждение 60 сек.

8. ТАБЕЛИ И БИЛБОРДОВЕ С ПРОТИВОПОЖАРНО СЪДЪРЖАНИЕ

Поставят се покрай пътищата водещи към горските масиви, на местата за почивка и палене на огън, край паркингите, на по-важните кръстовища и на други места. Общият им брой е 31, в това число в държавни горски територии 7 бр. Всяка година да се прави инвентаризация на табелите и да се подновяват при необходимост.

9. МЕСТА ЗА ПАЛЕНЕ НА ОГЪН

Няма обособени и не се предвижда обособяване на места за палене на огън в горските територии или в съседство на тях.

10. ПРОТИВОПОЖАРНИ ДЕПА

Оборудването им е съгласно наредбата по чл.138, ал.1 от Закона за горите. Броят и местата им се съобразяват с броя гасачи, които трябва да бъдат обезпечени, но за всеки стопански участък трябва да има минимум едно депо.

Депата се устройват в седалищата на ДГС/ДЛС,УОГС, общински и други структури, горски пунктове, стопански и жилищни сгради, по възможност в близост до пожароопасните насаждения. Където няма подходящи за целта помещения се предвижда изграждането на специализирани противопожарни депа.

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” има обособени три депа държавна собственост: в гр. Антоново, гр. Омуртаг и едно специализирано в с.Великовци на ДГС и две на общински гори: в гр.Антоново и гр.Омуртаг в сградите на общините.

Депата са обозначени със специалните знаци на противопожарните карти. Противопожарни депа следва да съдържат следния инвентар:

- гръбни пръскачки – 4 бр.
- кофи за вода – 4 бр.
- лопати – 10 бр.
- брадви – 3 бр.
- кирки – 3 бр.
- тупалки – 15 бр.
- съд с 200 л вода - 1 бр.
- моторни триони – 2 бр.
- мотики – 5 бр.
- съдове за питейна вода от 10 л – 5 бр.
- железни гребла – 5 бр.
- моторна помпа – 1 бр.
- електрически фенери – 5 бр.
- радиостанции – 4 бр.
- 200 метра шлангове с два броя струйници и сечение, съобразно използваните противопожарни помпи – 1 бр.

При необходимост трябва да се дооборудват съгласно наредбата.

11. ПЛОЩАДКИ ЗА КАЦАНЕ НА АВИАЦИОННА ТЕХНИКА

Съществува 1 брой хеликоптерна площадка, която се намира на територията на гр.Омуртаг. Обозначено е на терена съгласно Наредба № 14 за летищата и летищното осигуряване (ДВ бр. 103/104 от 2000 г.) Точното и местоположение е отбелязано на картите на противопожарните мероприятия. Поддръжката трябва да се осъществява съвместно с общинската служба на гр.Омуртаг. Достатъчна е за противопожарните нужди на стопанството.

12. МЕСТА ЗА ПОЧИВКА И ПАРКИРАНЕ

Обособени места за почивка и паркиране на територията на стопанството има два броя, които се намират на общинска територия.

13. БАРИЕРИ НА ГОРСКИ АВТОМОБИЛНИ ПЪТИЩА

На всички горски автомобилни пътища, които не са за обща употреба и водят в горски масиви от първи клас на пожарна опасност, могат да се планират и поставят бариери за ограничаване достъпа във вътрешността на горите при висока текуща пожарна опасност. В момента няма съществуващи бариери в горските територии.

14. МЕСТА ЗА ОБРЪЩАНЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНИ АВТОЦИСТЕРНИ

На територията на стопанството съществуват общо 53 бр. места за обръщане на противопожарна техника, от тях в държавни горски територии 11 бр. Поради това, че тези пътища преминават през горски територии с различна собственост ежегодното им поддържане трябва да се извършва съвместно със собствениците.

Пълната информация за противопожарните мероприятия на територията ТП “ДГС Омуртаг” е показана в таблица № 36.

Таблица № 36

Разпределение на съществуващите и планирани противопожарни мероприятия

Общо горски територии

ПРОТИВОПОЖАРНИ МЕРОПРИЯТИЯ В ТП “ДГС ОМУРТАГ”					
		ОБЩО	ДГТ	ОБЩИНСКА	ЧАСТНА и др.
	Барьерни прегради	265.4	162.3	65.8	37.3
	съществуващи:	265.4	162.3	65.8	37.3
	планирани:	-	-	-	-
	Лесокултурни прегради	94.7	61.3	28.1	5.3
	съществуващи:	82.5	58.6	18.6	5.3
	планирани:	12.2	2.7	9.5	-
	Минерализовани ивици	91.3	63.9	12.6	14.8
	съществуващи:	69.6	45.3	9.5	14.8
	планирани:	21.7	18.6	3.1	-
	Пожарозащитни ивици	295.3	182.7	86.5	26.1
	съществуващи:	72.7	42.6	21.3	8.8
	планирани:	222.6	140.1	65.2	17.3
	Пътища за движение на ПП техника	73.6	38.9	26.6	8.1
	съществуващи:	73.6	38.9	26.6	8.1
	планирани:	-	-	-	-
	Водоизточници и подходи към тях	25	11	9	5
	съществуващи:	23	11	7	5
	планирани:	2	-	2	-
	Стацион. наблюдателни пунктове	2	-	2	-
	съществуващи:	1	-	1	-
	планирани:	1	-	1	-
	Табели с ПП съдържание	31	7	24	-
	съществуващи:	31	7	24	-
	планирани:	-	-	-	-
	Противопожарни депа	5	3	2	-
	съществуващи:	5	3	2	-
	планирани:	-	-	-	-
1	Хеликоптерни площадки	1	-	1	-
0	съществуващи:	1	-	1	-
	планирани:	-	-	-	-
1	Бариели на автомобилни пътища	-	-	-	-
1	съществуващи:	-	-	-	-
	планирани:	-	-	-	-
1	Места за обръщане на ПП техника	53	11	27	15
2	съществуващи:	53	11	27	15
	планирани:	-	-	-	-
1	Места за почивка и паркиране	2	-	2	-
3	съществуващи:	2	-	2	-
	планирани:	-	-	-	-

ГЛАВА III

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

1. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ. ТИПОВЕ ГОРСКИ МЕСТОРАСТЕНИЯ И ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

1.1. ИМЕ И МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ НА ДЪРЖАВНОТО ГОРСКО СТОПАНСТВО

Териториално поделение “Държавно горско стопанство-Омуртаг” е получило името си от гр. Омуртаг, който е общински център. Тук се намира и седалището на администрацията му. Горското планиране е извършено в границите на общините Омуртаг и Антоново, област Търговище.

В административно отношение Териториално поделение “Държавно горско стопанство-Омуртаг” се числи към Североизточно държавно предприятие гр. Шумен и е разположено в териториалния обхват за контрол на Регионална дирекция по горите гр. Шумен.

Пътната мрежа в района на стопанството е много добре развита. Асфалтови пътища и автобусни връзки свързват град Омуртаг и град Антоново с всички селища в района. През територията на стопанството преминава първокласния път София – Варна, който осъществява връзки с цялата страна.

Стопанството разполага с относително гъста мрежа от горски пътища, някои от тях чакълирани, които свързват откъснати горски комплекси с държавната пътна мрежа и създават условия за водене на стопанска дейност в гората.

Основните селища на територията на ТП ДГС “Омуртаг” са свързани с автобусни линии.

През изминалия ревизионен период е провеждана правилна горскостопанска дейност, която е била съобразена с лесовъдските изисквания и не е повлияла отрицателно на горскорастителната и екологична обстановка.

Наличните транспортни и съобщителни връзки благоприятстват правилното организиране, управление, стопанисване и опазване на горите в района на стопанството, за което допринасят в значителна степен и съвременните мобилни средства за комуникация. Осигурена е и постоянна интернет връзка.

Държавно горско стопанство "Омуртаг" е разделено на три горскостопански участъка. Това са: "Стеврек", "Антоново" и "Омуртаг". Седалищата и на трите на горскостопански участъка са в град Омуртаг.

1.2. ФИЗИКО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.2.1. Географско положение

В географско отношение ТП ДГС “Омуртаг” се намира между 26°07' и 26°66' източна дължина по Гринуич и между 42°94' и 43°24' северна ширина.

Обхваща части от северните склонове на Източна Стара планина и югоизточната част на Дунавската хълмиста равнина.

Гората образува малки и по-големи масиви пръснати сред земеделските земи.

Общата форма на стопанството е неправилен триъгълник с размери в посока север-юг около 30 км и в посока изток-запад около 47 км.

1.2.2. Релеф

Релефът на стопанството е твърде разнообразен. По голямата част от територията му е разположена в равнинно-хълмистата и хълмисто-предпланинската част на Дунавската равнина. Тук преобладават ниските и заоблени била и хълмове, а доловете са силно врязани със стръмни и много стръмни брегове. Южната и югоизточната част на стопанството обхваща най-северните разклонения на Източна Стара планина – част от Лиса планина. Релефът тук е типично нископланински с ясно изразени била, наклонени и стръмни терени, които на места преминават в много стръмни до урвеси.

Данни за характера на релефа по надморска височина, наклон и изложение на дървопроизводителната площ са посочени в таблици №№ 37, 38 и 39.

От таблица № 37 се вижда, че преобладават площите с надморска височина от 301 до 400 м (29,0%) и от 401 до 500 м (33,%), следвани от площите с надморска височина от 501 до 600 м (18,1%), 201-300 м (9,3%) и други.

Най-високата точка е връх “Чуката” – 841,5 м (отд. 139), на граничното било с ТП ДГС “Елена”, а най-ниската точка на водослива на “Бялата река” и “Стара река” (отдел 88) – 120 м н.в.

Средната надморска височина на дървопроизводителната площ е 426,7 метра.

Стопанството има ясно изразен хълмисто-предпланински и нископланински характер. Затова по отношение на наклоните, теренът на стопанството е разнообразен. Преобладават наклонените – 42,3% и стръмните терени – 41,3%. Равните и полегати терени са 10,2%. Върху тях са се настанили ценни продуктивни насаждения на дълбоки и богати почви.

От друга страна големите наклони водят до бързо оттичане на повърхностните води, недостатъчното им проникване в почвата, а по оголените склонове и изредени насаждения и до появата на ерозионни процеси. Върху тези терени са формирани бедни и много бедни месторастения, а от там и по-малоценни насаждения. Такива терени на територията на стопанството са малко – мн.стръмни – 6,2%.

На територията на стопанството изложенията са с предимство на сенчестите (65,3%) над припечните (34,7%). Върху терените със сенчести изложения са формирани най-продуктивните насаждения на стопанството, докато припечните са характерни с по-сухи месторастения, където са формирани по-слабо продуктивни растителни формации.

Тези особености на релефа се отразяват върху разпределението на светлината, топлината, влагата, богатството на почвата и други екологични фактори, а от там и на формирането на различни типове горски месторастения.

Таблица № 37

Разпределение на дървопроизводителната площ по средна надморска височина

Държавни горски територии

надморска височина	площ (ха)	%
51 - 100 m	0.4	-
101 - 150 m	25.8	0.2
151 - 200 m	266.8	1.4
201 - 250 m	576.8	3.2
251 - 300 m	1123.4	6.1
301 - 350 m	1805.1	9.9
351 - 400 m	3508.1	19.1
401 - 450 m	3484.8	19.0
451 - 500 m	2572.6	14.0
501 - 550 m	1868.9	10.2
551 - 600 m	1449.9	7.9
601 - 650 m	864.4	4.7
651 - 700 m	519.1	2.8
701 - 750 m	230.8	1.3
751 - 800 m	42.7	0.2
всичко	18339.6	100.0

Таблица № 38

Разпределение на дървопроизводителната площ по наклон на терена в градуси

Държавни горски територии

Степени на наклон	Равно 0°-4°	Полегато 5°-10°	Наклонено 11°-20°	Стръмно 21°-30°	Много стръмно над 30°	Общо
площ хектари	207.0	1668.6	7748.1	7575.1	1140.8	18339.6
проценти	1.1	9.1	42.3	41.3	6.2	100.0

Таблица № 39

Разпределение на дървопроизводителната площ по изложение на терена

Държавни горски територии

Изложение	север	североизток	северозапад	изток	югоизток	югозапад	запад	юг	Всичко
площ хектари	4051.1	3063.6	3667.3	1191.7	2050.5	1614.8	1137.4	1563.2	18339.6
проценти	22.1	16.7	20.0	6.5	11.2	8.8	6.2	8.5	100.0

Обобщена –Държавни горски територии

Изложения	Сенчести север, североизток, северозапад, изток	Припечни югоизток, югозапад, запад, юг	Всичко
площ хектари	11973.7	6365.9	18339.6
проценти	65.3	34.7	100.0

1.2.3. Хидроложки условия

Районът на стопанството обхваща части от водосбора на реките Стара река, Голяма река и Голяма Камчия.

1. Стара река - води началото си от м. "Вратник", намираща се на територията на ТП ДГС "Стара река", навлиза в територията на стопанството южно от махала Чеканци, тече общо взето в северозападна посока и след като приема водите на Бяла река, напуска района на стопанството. Една част от течението ѝ служи за граница с ТП ДГС "Елена". По-големи притоци са:

– **Бяла река** - води началото си от м. "Колудже". Тече общо взето в западна посока. При м. "Костадин тепе" приема водите на Черната река, която води началото си от водослива на доловете Дълбокия дол и Черния дол, североизточно от с. Стойново. Част от долното течение на Бяла река служи за граница с ТП ДГС "Горна Оряховица".

– **Малката река** - извира под връх "Малък Сакар", навлиза в територията на стопанството при м. "Изоставените ниви", като една част от течението ѝ служи за граница с ТП ДГС "Тича" и при с. Стеврек се влива в Стара река.

– **Други** по-малки течения са дол Малката река - служи за граница с ТП ДГС "Елена", Крушов дол - граница с ТП ДГС "Кипилово" и т.н.

2. Голяма река - води началото си от водослива на Птичевска река и Хилядата дола северно от с.Змейно. Тече в посока север-северозапад-запад, като една голяма част от нейното поречие служи за граница с ТП ДГС "Черни Лом". Приема водите на Великденска река и Долната река, където е построен язовир "Ястребино". Нейни притоци са:

– **Птичевска река** – води началото си от м. "Крушака" тече в северна посока и приема водите на доловете Орлово гнездо, Горския кладенец, Средния дол и други.

– **Великденска река** – води началото си от водослива на доловете Воденичарски дол и Балабановия дол на югозапад от с.Великденче и тече в посока север-северозапад.

– **Долната река** – води началото си от м. "Малката нива" северно от град Омуртаг, тече в северна посока и северно от с. Беломорци сменя рязко посоката си на запад.

3. Голяма Камчия – води началото си в ТП ДГС “Тича”. Навлиза в територията на стопанството при с. Могилец и след около 13 км напуска района в близост до с.Церовище. Въпреки малката част от течението в района, тя има много голям водосбор - близо една четвърт от площта на стопанството. По-характерни притоци са:

- **Гюрла** – води началото си от сливането на Черния дол и Мечия дол под с. Долно Козарево.
- **Усойката** – води началото си южно от с. Веренци, приема водите на доловете Веселецки дол, Гъстока, Моравка, Орловия дол, Студената вода и други и под с. Могилец се влива в Голяма Камчия.

1.3. Геоложки строеж и петрографски състав

Според тектонското райониране на България - проф. Е. Тончев, районът на ТП ДГС “Омуртаг” попада в Старопланинската тектонска област, подобласт Източен Предбалкан. Тази подобласт се характеризира с по-слабо издигане, което е обусловило по-бавното развитие на денудационните процеси, поради което старите формации са незначително представени. Стратиграфските проучвания показват, че в района са застъпени всички фаacies на Долната Креда.

Фаaciesите с най-голяма геоложка възраст са от етажата Хотрив, който обхваща най-голяма част от територията на стопанството. На север, изток и северозапад от град Омуртаг и в землищата на селата Змейно и Птичево са разположени фаaciesите от Бариеца и Волонежа. В югозападната част на стопанството са открити фаaciesите от Барем, Апт и Алб.

Петрографският състав е твърде еднообразен. На съвсем ограничени площи в югоизточната част на стопанството основните скали са представени от здрави и плътни Долнокредни мергели и варовити пясъчници. В останалата част от стопанството основните скали са представени от пясъчници, които се характеризират със силно изветряване. На места всред пясъчниците и мергелите се наблюдават шистозни образувания - южно от с. Птичево и др.

Разпространението на скалите е дадено в карта на геоложките формации в М 1:75000.

Характерът на основните скали оказва съществено влияние за формирането на почви с различен механичен състав и различна запасеност с хранителни вещества и минерални соли. Това разнообразие на почвите по типове и богатство, в комплекс с различните показатели на релефа, способстват за формирането на различни типове горски месторастения. Еднакви типове месторастения се срещат върху различни основни скали под влияние и на климатичния фактор и на растителността, като въздействащи елементи на почвообразуването.

Таблица № 40

Разпределение на дървопроизводителната и залесена площ по вид на основната скалата

Държавни горски територии

Основна скала	Залесена площ	Дървопроизводителна площ		Запас	
	ха	ха	%	куб.м	%
мергел	788,0	789,9	4,3	148215	5,1
пясъчник	17513,5	17549,7	95,7	2728140	94,9
Всичко	18301,5	18339,6	100,0	2876355	100,0

Геоложният строеж и петрографският състав са описани на основата на съответните карти от: Атлас НРБ (1973 год.); “Геология на България” от Е.Бончев (1955, 1960 год.).

1.4. КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Според класификацията на Събев - Станев “Климатичните райони на България и техният климат” - 1963 година, територията на държавно горско стопанство “Омуртаг” се намира в **Европейско-континенталната климатична област, Умерено-континенталната климатична подобласт**. Територията му обхваща два климатични района - **Среден климатичен район на Дунавската равнина и Предбалкански (при планински) климатичен район** в която попада южната част на стопанството.

Поради малката разлика в превишенията рязка граница между двата района не може да бъде точно установена.

За нуждите на държавното горско стопанство, отразяващи влиянието на климатичните фактори върху дървесната растителност (формиране на дървостойките, продуктивност и т.н.) по-

точни данни ни дава горскорастителното райониране на проф. Б.Захариев и колектив. Данните от това райониране са за по-продължителен период от време, чието влияние е от съществено значение за растителността.

Според горскорастителното райониране стопанството попада в две области - **Мизийска област - подобласт Северна България и Тракийска област - подобласт Източна Стара планина.**

Във вертикално направление стопанството попада в два горскорастителни пояса и съответните им подпояси, а именно:

- 1. М-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори**
(0-600 м н.в.)
 - 1.1. М-I-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)
 - 1.2. М-I-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (400 - 600 м.н.в.)
- 2. М-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1000 м н.в.)**
 - 2.1. М-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.)
- 3. Т-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори**
(0-700 м н.в.)
 - 3.1. Т-I-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-500 м н.в.)
 - 3.2. Т-I-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (500-700 м н.в.)

Поради това, че двете горскорастителни подобласти Северна България и Източна Стара планина и съответните им подпояси - М-I и Т-I попадат в един и същи климатичен район (Среден климатичен район на Дунавската равнина) им е направена обща климатична характеристика.

1.4.1. Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина

Откритостта на Дунавската хълмиста равнина към север създава благоприятни условия за безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси, поради това зимата е доста студена, пролетните мразове са често явление, лятото е сравнително топло, а през есента температурите не се отличават от пролетните. Средната януарска температура се движи между -2.5°C и -1.5°C . Снежната покривка е неустойчива, образува се в края на ноември или в началото на декември и рядко се задържа дълго. Само в по-студените и снеговити зими, тя може да се задържи непрекъснато до 30-40 и повече дни и поради натрупването да достигне 100-120 см. Сумата на валежите е малка – 85-140 мм. Характерни за пролетта са късните мразове, които се прекратяват едва към 10-20 април. Те са особено опасни, защото се явяват и след започването на вегетационния период. Валежните суми през пролетта и есента не се отличават с голяма разлика, съответно между 85-140 мм и 115-150 мм. Най-много валежи падат през лятото и достигат 150-220 мм. По-голяма част от тях падат през първата половина на лятото. Най-топлият летен месец е юли. Тогава средната температура на въздуха е около $23,2^{\circ}\text{C}$. Първите есенни мразове настъпват към 10 октомври, а приблизително към 26 октомври температурата на въздуха устойчиво се задържа под 10°C . Преобладаващите ветрове са от северозапад и север, но през зимата често духат и силни североизточни ветрове. Мъгли в района падат главно през есента.

Климатичната характеристика на района е сравнително благоприятна за развитието на дървесната растителност. Периодичните засушавания обаче са често явление и оказват вредно влияние, както на културите, така и на естествените насаждения, въпреки тяхната по-голяма сухо устойчивост. Вследствие на тези климатични особености горско-техническите мероприятия трябва да се насочат към по-високо влаго набиране и по-икономично и ефективно изразходване, чрез навременна почвоподготовка и избор на дървесни видове за залесяване съобразени с типовете месторастения.

1.4.2. Предбалкански (при планински) климатичен район

За този район също е характерна студена зима. Пролетта и лятото са сравнително хладни, но есента е чувствително по-топла от пролетта. Средната температура през месец януари е от -1.5°C до -3.5°C . Поради преобладаването на наклонените терени абсолютните минимални температури не са много ниски, тъй като няма благоприятни условия за задържане на студен

въздух. Валежите са между 130-200 мм. Снежната покривка се задържа средно между 50 и 60 дни. През пролетта средната денонощна температура се задържа трайно над 5°C към 20-25 март, а над 10°C към 20-25 април. През пролетта също са характерни късните мразове, които се случват около 18-20 април. Валежите са по-големи от зимните – средно 180-240 мм. Средната температура на най-топлия месец (юли) е около 22°C, а летните валежи са най-големи, около 200-250 мм, което характеризира лятото като сравнително хладно. Първите есенни мразове настъпват сравнително късно и не са опасни за горскодървесната растителност. Средните температури спадат под 10°C след 20 октомври, а под 5°C – след 20 ноември. Есенната сума на валежите е около 150-200 мм. Мъглите тук падат сравнително по-рядко (средно около 19,2 дни годишно), отколкото в равнината и са с по-малка плътност. Ветровете в този район са непостоянни, с различна сила и посока, но преобладават северозападните.

Климатичната характеристика на района е много благоприятна за развитието на дървесната растителност. Хладната пролет и липсата на късни пролетни мразове води до забавянето на вегетацията и безопасно развитие на растителността. Няма засушливи периоди, валежите са разпределени равномерно по сезони. Продължителността на вегетационния период е около 6 месеца. Основните дървесни видове тук са дъбовете, габъра и на по-големите надморски височини букът, които образуват чисти или смесени насаждения с добър и много добър растеж и развитие.

В този район има и много изкуствено създадени култури от черен и бял бор, които също се развиват добре, но на места страдат от мокрите есенни снегове (снеголоми и снеговали).

Климатът на държавното горско стопанство като цяло не се отличава с особености, които да крият опасни изненади за вегетацията. Вегетационният период е от 6 до 7 месеца и е сравнително благоприятен, като се изключи началото на пролетта, когато се появяват късните пролетни мразове. Представа за вегетационния период в климатичните райони и данните от метеорологичните станции в град Омуртаг за Средния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина и в град Елена за Предбалканския (при планински) климатичен район, дава таблица № 41.

Таблица № 41

Средни температури на въздуха

Климатичен район	Пролет		Есен	
	5° C	10° C	5° C	10° C
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина	15-23 III	10-20 IV	17-21 XI	20-26 X
Предбалкански (припланински) климатичен район	20 III-10 IV	15 IV-8 V	3-17 XI	8-22 X
Метеорологични станции				
гр.Омуртаг (530 м н.в.)	23 III	19 IV	26 XI	26 X
гр.Елена (329 м н.в.)	18 III	12 IV	24 XI	23 X

,

Таблица № 42

За разпределение на средните годишни и сезонни суми на валежите

Климатичен район	Пояси и подпояси (м н.в.)	Температурни условия			
		Средна годишна температура(°C)	Дни с температура над 10°C	Абсолютни температури °C	
				максимална	минимална
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина					
	М-I (0-600) Т-I (0-700)				
	M-I-2 T-I-2 (0-400) (0-500)	9.3 - 12.6	190 - 222	36.2 - 39.9	-20.0 - -32.4
M-I-2 T-I-3 (400-600)(500-700)	9.0	148 - 185	36.9 - 39.3	-24.1 - -30.3	
Предбалкански (припланински) район					
	М - II (600 - 1800)				
M - II - 1 (600 - 1000)	7.5 - 9.9	161 - 195	34.9 - 42.5	-25.7 - -38.3	
Метеорологични станции:					
	град Омуртаг (530 м н.в.)	10.2	189	37.5	-22.1
град Елена (329 м н.в.)	10.3	193	40.2	-29.0	

Таблица № 43**Средни валежни данни по климатични райони и горско растителни пояси и подпояси**

КЛИМАТИЧЕН РАЙОН	Пояси и подпояси М Н.В.	ВАЛЕЖИ			
		Средно годишно	Месец с		Дни със сняг
			максимално	минимално	
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина	М-I (0-600) Т-I (0-700)				
	M-I-2 Т-I-2 (0-400) (0-500)	493 - 661	VI	II - III	41 - 63
	M-I-2 Т-I-3 (400-600)(500-700)	562 - 910	VI	II	40 - 67
Предбалкански (припланински) пояс	М-II (600 - 1000)				
	M-II-1 (600-1000)	570 - 672	VI	II	48 - 82

Въз основа на така направената характеристика могат да се направят следните изводи:

1.Така изложените климатични и други растежни условия спомагат за формирането на сравнително голямо разнообразие от типове горски месторастения. Това е предпоставено и от факта, че вертикалното разпределение на площта е в широки граници (120 – 800 м н.в.), поради което районът попада в пет типологични подпояса.

2.Наличните условия предполагат формирането на предимно богати и среднобогати, свежи и свежи до сухи месторастения.

3.Климатичната влагообезпеченост и температурните условия създават добри предпоставки за отглеждане на високопродуктивни насаждения от типичната за района растителност с участието на благун, зимен дъб, бук, цер и спътниците им.

4.Недостатъчната винаги влагообезпеченост на места, изисква ранна есенна почвоподготовка за залесяване за да бъде осигурено по-добро влагонабиране.

5.Постоянно трябва да се полагат грижи за санитарното състояние на дървостойките, тъй като в района има благоприятни условия за развитието на болести и вредители.

1.5. ПОЧВИ

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” се срещат почви от почвен клас Лесивирани (*Luvisols*), почвен тип сива горска почва и три почвени вида: сиви горски светли, сиви горски обикновени и сиви горски тъмни. При определянето на почвите е използвана “Класификация на почвите в България” по ФАО, 1990 година и по проф.В.Донов, 1993 година.

За уточняване на почвените разновидности, по-пълна характеристика на лесорастителните свойства на почвите и с оглед по-правилно и целенасочено планиране на залесителните мероприятия са заложили общо 34 почвени профила. Използвани са почвените проучвания от устройствата през 1979 година – 10 почвени профила (от № 1 до № 10), от 1992 година – 17 почвени профила (от № 11 до № 27) и от 2002 година – 7 почвени профила (от № 28 до № 34). Резултатите от лабораторната обработка на взетите проби са посочени във ведомостта за почвените разрези, приложена в том IА.

При лабораторната обработка на почвените проби са определени механичният състав на почвите по Качински, за почвените разрези от 1979 година, и по Рутковски за тези от 1992 година, определено е процентното съдържание на хумуса по Здравец Наумов, съдържанието на общия

азот - по Тюрин-Колонова, фосфорните съединения - по Егнер-Рим и киселинността на почвата - потенциометрично във вода.

Пространственото разпределение на типовете почва е показано в приложената в плана почвена карта в мащаб 1:75 000.

Разпределението на дървопроизводителната площ по почвен подтип и по дълбочина на почвата се вижда в таблица №44. Най-разпространени са обикновените сиви, следвани от сива горска тъмна .

Един от съществените морфологични признаци за определяне на типа месторастене е дълбочината на почвата. От таблица № 44а се вижда, че преобладават дълбоките почви, които заемат 56,2% от дървопроизводителната площ.

Таблица № 44
разпределение на дървопроизводителната площ
по почвени типове и подтипове и дълбочина на почвата

Държавни горски територии

Почвени типове	тв.плитка	плитка	ср.дълбока	дълбока	мн.дълбока	общо	%	средна дълбочина
	хектари							
сива горска обикновена	-	1185.0	5887.3	3889.6	48.8	11010.7	60.1	3.3
сива горска тъмна	-	40.6	152.2	6411.8	318.8	6923.4	37.7	4.0
сива горска светла	-	341.3	64.2	-	-	405.5	2.2	2.2
всичко	-	1566.9	6103.7	10301.4	367.6	18339.6		3.5
%	-	8.5	33.3	56.2	2.0	-	100.0	

Таблица № 44а
Разпределение на дървопроизводителната площ по
дълбочина на почвата

Държавни горски територии

Дълбочина на почвата	тв.плитка 0-15 см	плитка 16-30 см	ср.дълбока 31-60 см	дълбока 61-120 см	мн.дълбока над 120 см	общо
хектари	-	1566.9	6103.7	10301.4	367.6	18339.6
проценти	-	8.5	33.3	56.2	2.0	100.0

1.5.1. Сиви горски почви (Gray Luvisols)

Тези почви са се формирали под влияние на типичната лесостепна растителност, която е била настанена в тази част на страната - дъбови и габъррови комплекси, разпокъсани от тревни растителни формации. Поради широкия ареал на разпространение на сивите горски почви има големи различия в техния строеж, състав и свойства – характеризират се с пълен почвен профил – АВС и със значително уплътняване на В-хоризонт. В зависимост от богатството им, влажността, изложението и наклона на терена и дървесната растителност те са разделени на три подтипа, а именно:

1.5.1.1. Тъмни сиви горски почви (Molic)

Те заемат 37,8% от дървопроизводителната площ на стопанството. Намират се по северните и близки до тях изложения. Отличават се с голяма обща мощност, те са предимно дълбоки и много дълбоки с добре изразен хумусно-акумулативен хоризонт.

От тези почви са взети три почвени профила (№№ 28, 29 и 30), които са изследвани и е установено, че това са богати почви, средно пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция – рН се движи от 7.35 до 7.91, много дълбоки почви. Те са много добре запасени с хумус – от 3.03 до 4.28 т/ха за А-хоризонт и закономерно намаляващ в дълбочина, количеството на хумуса за В-хоризонт се движи от 2.65 до 2.90 т/ха, а за С-хоризонт – 0.50 до 1.90 т/ха. Общият азот е в

достатъчни количества – за А-горизонт от 0.217 до 0.298 т/ха, като също равномерно намалява в по-долните хоризонти – за В-горизонт от 0.192 до 0.229 т/ха и за С-горизонт – 0.076 до 0.146 т/ха. Количеството на фосфорните окиси, показва твърде различни резултати от 1.81 до 2.22 кг/ха за А-горизонт, от 0.42 до 2.12 кг/ха за В-горизонт и от 0.32 до 1.42 кг/ха за С-горизонт.

Тъмносивите горски почви имат достатъчно запаси от хранителни вещества и висок капацитет активна влага. Това ги прави почви с високи лесорастителни свойства, върху които успешно могат да растат високопродуктивни чисти и смесени насаждения от зимен дъб, благуи, цер и габър. Много добра производителност дават и създадените върху тях култури от черен и бял бор, череша, червен дъб, сребролистна липа, акация, тополи и други.

1.5.1.2. Обикновени сиви горски почви (*Harlic*)

Това е най-разпространеният подтип, заема 60,0% от дървопроизводителната площ на стопанството. Срещат се на различни терени с разнообразно изложение по цялата територия. Хумусният им слой е по-светъл на цвят и по-маломощен от този на тъмните. Тези почви са предимно дълбоки и средно дълбоки и по-рядко много дълбоки или плитки.

Характеристиката им може да се проследи във ведомостта за почвените разрези почвени – профили с №№ 3, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 31, 32, 33 и 34.

Това са плитки до много дълбоки (с превес на дълбоките) почви, средно пясъчливо-глинести до глинесто-пясъчливи. Реакцията им е кисела до алкална – рН се движи в границите между 3.80 и 8.28. Хумусното съдържание е различно за отделните почвени профили и варира в А-горизонт от 1.14 до 5.54 т/ха, като сравнително равномерно намалява в дълбочина – за В-горизонт от 0.43 до 2.57 т/ха и за С-горизонт от 0.31 до 1.64 т/ха. Добре запасени са с общ азот – за А-горизонт количеството му се движи от 0.050 до 0.350 т/ха, но в повечето почвени проби намалява равномерно в по-долните слоеве – за В-горизонт до 0.030 т/ха и за С-горизонт до 0.022 т/ха. Фосфорните окиси се движат в широк диапазон, като разпределението им в дълбочина е неравномерно – от 0 до 7.00 кг/ха. Сивите горски почви обуславят предимно средно богати до богати и средно богати месторастения. Върху тях добре се развиват, както естествените насаждения от бук, благуи, зимен дъб, цер, габър, сребролистна липа и други, така също и културите от черен и бял бор, акация, бреза, череша, планински ясен и други.

1.5.1.3. Светли сиви горски почви (*Albic*)

Тези почви заемат 2,2 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Срещат се заедно с другите сиви почви, но главно на южни склонове или на стръмни и много стръмни наклони на терена. Те са общо взето маломощни, със скъсен хумусен хоризонт и наличие на много камъни. Част от тях са до една или друга степен ерозирани. Предимно сухи до свежи плитки почви с ниски и средни лесорастителни показатели.

От изследваните почвени профили с №№ 1, 2, 9, 10, 11 и 24, като почвени профили с №№ 11 и 24 са на ерозирани месторастения, можем да проследим характеристиката на отделните елементи. По механичен състав почвите са глинесто-пясъчливи, с кисела до неутрална реакция, рН варира от 4.00 до 7.30. Хумусните вещества са в по-малко количество и за А-горизонт те варират от 2.60 до 1.30 т/ха, но в дълбочина рязко намаляват, като в В-горизонт достигат до 0.62 т/ха. Общият азот е сравнително малко и за А-горизонт се движи от 0.154 т/ха до 0.238 т/ха и също рязко намалява в дълбочина, като за С-горизонт достига до следи. Фосфорните окиси също са малко в А-горизонт, достигат до 8.20 кг/ха, като рязко намаляват в дълбочина.

Върху светлосивите почви естествената растителност от зимен дъб, благуи, габър и други е с лош растеж и малка продуктивност, докато боровите култури се развиват по-добре.

Като цяло почвите в района на стопанството са леко пясъчливо-глинести, следвани от тежко и средно пясъчливо-глинестите. Ограничено се срещат глинесто-пясъчливите почви. Решаващ фактор за тяхното плодородие е количеството на почвената влага, дълбочината на почвата и степента на нейното ерозиране.

1.6. ЕРОЗИЯ

На територията на ТП ДГС “Омуртаг” под въздействието на валежите и силно пресечения терен в хълмисто-предпланинската и нископланинската част на Стара планина се наблюдава появата на ерозионни процеси.

В по-голямата си част горските почви са лесно податливи на разрушаване и благоприятствуват за развитието на интензивни ерозионни процеси, когато са лишени от защитата на растителна покривка.

Материнската скала в района на стопанството се състои основно от пясъчници и мергели, които не са достатъчно устойчиви на разрушения и се поддават на ерозия.

Друг фактор, който влияе върху появата и развитието на ерозията е климата, главно с два свои елемента: валежите и температурата. Климата в района на стопанството се характеризира като умерено влажен и не се наблюдават чести проливни или продължителни валежи, които са почворазрушителни. Температурните разлики са сравнително неголеми и не оказват особено негативно влияние върху ерозионните процеси. Относително малко са замръзванията на почвата, което обуславя слаби разрушения на почвения слой.

Най-важен фактор в борбата с почвената ерозия е растителността. Тя служи като регулатор на действията на останалите природни фактори (релеф, геоложки строеж и климат). От трите познати видове растителност: горскодървесна, тревна и селскостопански култури, с най- голямо почвозащитно действие е горскодървесната, която е предмет на внимание в района на стопанството, както и на този горскостопански план.

Горската растителност играе трайна и решаваща роля за регулиране на водния отток, който е първопричина за развитието на ерозионните процеси. Много важно е при залесяване на голи горски площи избора на вида почвоподготовка. Например на по-стръмни терени залесяването трябва да се извършва на пояси и тераски по хоризонталите, което оказва водо- и почвозадържащ ефект.

В някои случаи (поройни брегове и др.) за успешното и трайно настаняване на горската растителност се налага използването на дребноразмерни технически съоръжения – задръствания, плетчета и клейонажи. В района на ТП ДГС “Омуртаг” през изминалото десетилетие не е било необходимо и не са били построени дребноразмерни и едроразмерни (баражи, прагове, стени) технически съоръжения.

По-голямата част от почвите в стопанството са неерозирани или слабо ерозирани. Ерозираните площи, ровини, сипеи и свлачища са разположени на стръмни и много стръмни терени.

В следствие на човешката дейност, която вторично засилва ерозионните процеси се е появила площна ерозия. По някои долове се е появила и ровинна ерозия.

Ерозионни процеси в една или друга степен са се развили на площ 70,7 ха, което представлява 0,2% от общата площ на стопанството. Представа за степента на ерозия за различните видове гори дава таблица № 45.

Както е видно от таблицата, 99,6% са неерозирани площи в стопанството, а на по-голямата част от площите ерозията е I степен, което значи, че е ерозиран част от А-хоризонт. В най голяма степен се е развила площната ерозия. В зависимост от степента на ерозия върху хектар дървопроизводителна площ, където площната ерозия надвишава 50 % са определени ерозирани месторастения. Тези площи са определени група бедни ерозирани месторастения - **B1, B1,2, B2 (131)** и много бедните месторастения **A0,1 (132)**. Общо ерозираните месторастения заемат 0,4% от общата площ на държавните гори на стопанството. Разпределението на общата площ по видове гори и видове ерозия е дадено в таблица № 45а.

Ако разгледаме таблици №№ 45 и 45а ще видим, че ерозия е установена главно в нискостъблени (келявгабърви) насаждения. Малката пълнота и лошите качества на дървостойките позволяват развитието на площната ерозия. Някои насаждения в този вид гори са били неуспешно реконструирани, което е довело до допълнително развитие на площната ерозия. Иглолистните култури в които е установена ерозия са създадени предимно на голи силно ерозирани терени, или в успешно реконструирани насаждения.

В общи линии ерозията в стопанството не обхваща изцяло площите на които е установена. В по-голямата си част са ерозирани между 30 и 50% от площите. Представа за действително ерозираната площ ни дава таблица № 46.

Борбата с ерозионните процеси се е водила предимно чрез зелено укрепване на ерозираните площи. В резултат на извършените залесявания ерозията в стопанството е намаляла. Основните залесявания са били предимно с иглолистни култури и по-рядко с акация. Голяма част от нискостъблените (келявгабърви) насаждения, които са останали, са вторично влошени не само поради бедните ерозирани почви, на които растат, но и от постоянната паша на места. В по-голямата си част водните течения нямат пороен характер, поради което не са строени баражи и каменни прагчета.

Таблица № 45

Разпределение на общата площ по група гори и степени на ерозия

Държавни горски територии

Група гори	Неерозирана	I	II	III	IV	V	Всичко
иглолистни	3085.9	-	-	-	-	-	3085.9
шир.високостъб.	2833.3	-	-	-	-	-	2833.3
издънкови за превръщане	9912.0	-	5.0	-	-	-	9917.0
нискостъблени	2400.0	34.0	22.1	6.3	-	-	2462.4
тополови	2.9	-	-	-	-	-	2.9
Голи площи	964.1	3.0	0.1	-	-	-	967.2
Всичко	19198.2	37.0	27.2	6.3	-	-	19268.7
проценти	99.6	0.2	0.2	-	-	-	100.0

Таблица № 45а

Разпределение на общата площ по група гори и видове ерозия

Държавни горски територии

Група гори	Без ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Ровинна	Дълбочинна	Всичко
иглолистни	3085.9	-	-	-	-	-	3085.9
шир.високостъб.	2833.3	-	-	-	-	-	2833.3
издънкови за превръщане	9912.0	5.0	-	-	-	-	9917.0
нискостъблени	2400.0	62.4	-	-	-	-	2462.4
тополови	2.9	-	-	-	-	-	2.9
Голи площи	964.1	3.1	-	-	-	-	967.2
Всичко	19198.2	70.5	-	-	-	-	19268.7
Проценти	99.6	0.4	-	-	-	-	100.0

Таблица № 46

разпределение на подложената на ерозия площ по видове ерозия (размер на ерозията)

Държавни горски територии

	Без площна ерозия	Площна	Струйчеста	Браздова	Всичко
Всичко	19252,0	16,7	-	-	19268,7
в т.ч. с ровини	-	-	-	-	-
в т.ч. без ровини	19252,0	16,7	-	-	19268,7

Забележка: Тази таблица показва действителната площ, обхваната от процес на ерозия. Незасегнатата част на подотдела е дадена в графа "без пл. ерозия".

1.7. РАСТИТЕЛНОСТ

1.7.1. Характеристика на растителните условия

Съгласно горско-географското райониране на България (“Класификационна схема на типовете горски месторастения в РБ” – 2011 г.) ТП ДГС “Омуртаг” попада в **Мизийската горско-растителна област, подобласт Северна България и Тракийска горскорастителна област, подобласт Източна Стара планина.**

По отношение на вертикалното райониране територията на стопанството се намира в два пояса и пет подпояса.

За подобласт Северна България на Мизийската горско-растителна област:

1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (М-I)

– подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I-2; 0–400 м н.в.)

– подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (М-I-3; 400–600 м н.в.)

2. Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (М-II)

– подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (М-II-1; 600–1000 м н.в.)

За подобласт Източна Стара планина на Тракийската горскорастителна област:

1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (Т-I)

– подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (Т-I-2; 0–500 м н.в.)

– подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (Т-I-3; 500–700 м н.в.)

Поради това, че двете горскорастителни подобласти Северна България и Източна Стара планина и съответните им пояси – М-I и Т-I попадат в един и същи климатичен район (Среден климатичен район на Дунавската равнина), релефът, хидроложките условия и почвите са почти еднакви, затова и растителността в тях е еднаква.

1.7.2. Характеристика и разпространение на дървесната растителност

В двата подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I-2 и Т-I-2), преобладават чисти и смесени гори от цер, благун, зимен дъб, габър, бук и сребролистна липа. В тях се срещат единично или с по една-две десети мъждрян, клен, мекиш, бряст и други. Келявия габър тук се среща главно в подлеса и на малки площи като чисти, закелявели горички.

Културите в района са предимно от бял и черен бор. На много места се срещат и такива от червен дъб, череша, планински ясен, цер, благун, бреза, различни клонове тополи и други, които образуват чисти и смесени с естествено срещащата се растителност. На много места се среща акцията, като култури и издънкови насаждения, възобновили се след изсичането на културите.

В повечето насаждения като подлес освен келявия габър се срещат глогът, дряна, шипката, леската и други.

В следващите два подпояса (М-I-3 и Т-I-3), естествената растителност, която се среща е представена от бук, зимен дъб, благун, габър и по-малко от цер. Тези дървесни видове образуват, както чисти, така и смесени семенни и издънкови насаждения с подлес от келяв габър, дрян, глог, леска и други. Келявия габър образува чисти и смесени издънкови насаждения с ниска производителност, поради това че част от тях се срещат на бедни и ерозирани терени. С по една-две десети или единично в тези насаждения в тези насаждения се срещат трепетликата, сребролистната липа, кленът, ясена, мъждряна и други. И тук основно културите са от бял и черен бор – чисти и смесени с естествено срещащата се растителност. На места са създадени култури от цер, явор, бреза, сребролистна липа, череша и други. С противоерозионни цели е създадена една култура от люляк. Акациевите култури и насаждения са също чисти и смесени.

Основният дървесен вид, който дава облика на **нископланинския подпояс (М-II-1)** е букът. Заедно със зимния дъб, габъра и по-рядко с благуна образува, както чисти така и смесени семенни и издънкови насаждения. В тези насаждения единично или с по една две десети се срещат церът, трепетликата, явора, черешата и други. Келявия габър, освен като подлес, образува чисти и смесени насаждения с ниска производителност на стръмни и много стръмни терени.

Културите създадени тук са основно от бял бор. Те са, както чисти, така и смесени със смърч, чер бор, както и с естествено срещащата се растителност.

Многогодишната стопанска дейност на човека общо взето се е отразила благоприятно върху общото състояние на гората. Голяма част от насажденията са запазени с добър сортиментен състав. В по-голямата част на стопанството възобновяването е добро и гарантира в бъдеще

условия за действително възпроизводство на дървесина. На отделни места има повреди предимно от паша на селскостопански добитък, което е довело до някои неблагоприятни въздействия в растежа и развитието на дървесната растителност.

1.8. ТИПОВЕ МЕСТОРАСТЕНИЯ

Типът месторастене се разглежда като основна таксономична единица, формирана под въздействието на климатичните, хидроложките условия и релефа. То представлява горски площи с приблизително еднакъв лесорастителен ефект и относително еднакви екологични условия, които обуславят и еднородност в състава и продуктивността на дървесната растителност.

В района на ТП ДГС “Омуртаг” съгласно използваната методика за определяне на типовете горски месторастения са определени 20 типа месторастения – таблица № 47. От същата таблица се вижда разпределението на дървопроизводителната площ по типове месторастения и лесорастителни подпояси, както и съкратените обозначения на възприетите типове месторастения.

Таблица № 47
За разпределение на дървопроизводителната площ
по типове месторастения

Държавни горски територии			
Месторастене	ха	ха	%
М-I-2 D-2,3	11	10.3	0.1
М-I-2 D-2	12	363.8	2.0
М-I-2 D-1	13	276.6	1.5
М-I-2 CD-2	14	3357.7	18.3
М-I-2 C-1	15	1141.8	6.2
М-I-3 D-2,3	16	20.0	0.1
М-I-3 CD-2	17	4271.4	23.2
М-I-3 C-1	19	805.7	4.4
М-I-3 C-2,1	20	2507.8	13.7
М-I-3 B-1,2	21	386.8	2.1
М-II-1 C-2	27	1278.2	7.0
М-II-1 B-1	28	30.9	0.2
Т-I-2 CD-2,3	60	1845.5	10.1
Т-I-2 B-1,2	61	526.5	2.9
Т-I-3 CD-2,3	65	528.6	2.9
Т-I-3 B-1,2	66	13.4	0.1
МТЮ-I B-1,12,2	131	61.1	0.3
МТЮ-I A-0,A-1	132	6.3	-
М-I-2 B-1	138	718.1	3.9
М-I-3 BC-2	139	189.1	1.0
Всичко		18339.6	100.0

Кратка характеристика на типовете горски месторастения

1. Мизийска горскорастителна област - М

Подобласт Северна България

1.1. ДОЛЕН РАВНИННО-ХЪЛМИСТ И ХЪЛМИСТО-ПРЕДПЛАНИНСКИ ПОЯС НА ДЪБОВИТЕ ГОРИ – М-I (0–600 М Н.В.)

1.1.1. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори - М-I-2 (0-400 м н.в.)

Долинно, богато, свежо до влажно, на тъмна сива горска почва – Д_{2,3} (11)

Това месторастене заема площ 10,3 ха или 0,1% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно по долините, върху тъмни сиви горски почви, в близост до водни течения. Почвите са много дълбоки, некаменливи и свежи до влажни. По механичен състав са средно пясъчливо-глинести. Реакцията им е слабо алкална – рН варира от 7.35 до 7.50 в съответните хоризонти. Съдържанието на хумуса за А-хоризонт е 3.54 т/ха, като намалява в по-долните хоризонти – за В-хоризонт до 2.90 т/ха и за С-хоризонт – до 1.90 т/ха. Количеството на азотните съединения е сравнително високо за А-хоризонт е 0,238 т/ха, като постепенно намалява в дълбочина за В-хоризонт – до 0.229 т/ха и за С-хоризонт – до 0.146 т/ха. Фосфорните окиси са неравномерно разпределени в дълбочина за А-хоризонт до 1.81 кг/ха, за В-хоризонт – 2.12 кг/ха, а за С-хоризонт – 1.42 кг/ха. Обобщена характеристика на почвите: те са средно пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, хумусни, средно богати на азотни и фосфорни съединения, добре овлажнени, богати, свежи до влажни. Месторастенето е определено като богато, свежо до влажно.

Върху него са създадени една част от тополовите култури от И-214, Бахелиери, Робуста и Вернирубенс с производителност предимно от II бонитет. В бъдеще ще се запазят.

Равнинно, богато, свежо, на тъмна сива горска почва – Д₂ (12)

Площта му е 363,8 ха или 2,0% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на равни и полегати терени предимно на сенчести изложения. Почвите, на които се е формирало са тъмни сиви горски. От това месторастене е взет два почве разреза № 28,29. Почвите са много дълбоки, некаменливи и свежи. По механичен състав са средно пясъчливо-глинести. Реакцията им е слабо алкална, рН варира от 7.41 до 7.62 за различните хоризонти. Съдържанието на хумус за А-хоризонт е до 3.03 т/ха, като намалява в по-долните хоризонти, за В-хоризонт до 2.99 т/ха и за С-хоризонт до 1.50 т/ха. Количеството на азотните съединения е сравнително високо, за А-хоризонт е до 0.298 т/ха като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.192 т/ха, а за С-хоризонт до 0.076 т/ха. Фосфорните окиси са също в добро количество, за А-хоризонт са до 2.22 кг/ха и намаляват в дълбочина за В-хоризонт до 1.74 кг/ха, а за С-хоризонт до 0.96 кг/ха. Общо почвите са средно пясъчливо-глинести, с алкална реакция, добре запасени с хумус и азот, бедни на фосфорни съединения, добре овлажнени, богати, свежи. Месторастенето е определено като богато и свежо.

Естествената растителност, която се е настанила на тези месторастения е главно от чисти и смесени горунови, благунови, церови и габъррови насаждения от I до V бонитет, често смесени с планински ясен, сребролистна липа, мъждрян и други. В много насаждения под склопа са се настанили като подлес келяв габър, дрян, глог и други. Създадените култури са предимно от бял и чер бор, смесени на места с дъбове, по-рядко липа и други. Културите от червен дъб са с много добра производителност.

Тенденцията е в бъдеще сегашния състав на естествените насаждения да не се променя значително. Основните дървесни видове остават дъбовете, които ще участват в смесени насаждения, докато изкуствено внесените дървесни видове ще намалят участието си. Производителността на месторастенето ще бъде I-II бонитет.

Равнинно и на склонове, богато, сухо, на тъмна сива горска почва – Д₁ (13)

Заема площ 276,6 ха, което е 1,5 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на равни, полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирало се е на тъмни сиви горски почви. От това месторастене е взета една почвена проба № 30. Почвите са много дълбоки, некаменливи, с непостоянно овлажняване. Механичният им състав е средно пясъчливо-глинест. Реакцията на почвата е слабо алкална, рН е средно около 7.57. Съдържанието на хумус за А-хоризонт е 4.28 т/ха, слабо намалява в В-хоризонт до 2.65 т/ха, като в С-хоризонт рязко спада до 0.50 т/ха. Общият азот е във високи количества, за А-хоризонт е 0.298 т/ха и сравнително равномерно намалява в дълбочина, като в С-хоризонт достига до 0.076 т/ха. Фосфорните съединения, както и азотните са в достатъчни количества за А-хоризонт, там достигат до 2.22 кг/ха, а в по-долните почвени слоеве рязко намаляват, за В-хоризонт до 0.42 кг/ха и за С-хоризонт до 0.39 кг/ха. Обща характеристика на почвите: те са средно пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, богати на хумус и общ азот и бедни на фосфорни окиси, богати и сухи почви. Месторастенето е определено като богато и сухо.

Насажденията на това месторастене са чисти и смесени от благун и цер. Производителността им е от I до IV бонитет. Създадените на това месторастене култури от акация, една част от които в последствие са станали издънкови насаждения, също имат добра производителност. На това

месторастене са създадени черборови и бялборови култури, както чисти така и смесени с естествената растителност.

В бъдеще ще се разчита на естествената растителност, като ще се запазят предимно благуновите и церови насаждения и се внася спътникът им сребролистната липа.

На склонове, средно богато до богато, свежо, на тъмна сива горска почва – СД₂(14)

Това месторастене има площ 3357,7 ха и заема 18,3% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени с различно изложение. Формирало се е върху тъмни сиви горски почви, дълбоки, слабо каменливи, свежи. От него е взет един почвен профил № 31 със следните данни:

По механичен състав почвите са средно песъчливо-глинести. Реакцията на почвата е слабо алкална, рН варира от 7.59 до 7.81 за различните хоризонти. Съдържанието на хумус е високо и равномерно намалява в дълбочина, за А-хоризонт е 4.5 т/ха, за В-хоризонт – 2.57 т/ха, за С-хоризонт намалява до 1.34 т/ха. Добре запасени са с азотни съединения, като в дълбочина намаляват равномерно, за А-хоризонт е 0.246 т/ха, за В-хоризонт – 0.144 т/ха и за С-хоризонт до 0.138 т/ха. Фосфорните съединения са с неравномерно разпределение в дълбочина, като за А-хоризонт са 2.07 кг/ха, за В-хоризонт – 1.23 кг/ха, за С-хоризонт са около 0.32 кг/ха. Общо почвите се характеризират като средно песъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, богати на хумус и азот, и бедни на фосфор, дълбоки, слабо каменливи, добре овлажнени, средно богати до богати. От тук месторастенето е определено като средно богато до богато и свежо.

Основните насаждения, които се срещат на това месторастене са чистите и смесени церови, габъррови, горунови, благунови и букови с продуктивност от I до V бонитет. Създадените култури са предимно от бял и черен бор. На това месторастене са създадени и култури от акация с добра производителност, която на места образува издънкови насаждения, поради специфичния си начин на стопанисване.

В подходящия състав се предвижда да се запази естествената растителност, за сметка на иглолистните дървесни видове и се внася като спътник на дъбовете сребролистната липа. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде висока – I-II бонитет.

На склонове, средно богато, сухо, на обикновена сива горска почва – С₁ (15)

Това месторастене има площ 1141,8 ха и заема 6,2% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирало се е върху тъмни и обикновени сиви горски почви, дълбоки до среднодълбоки, със слабо овлажняване. От него са взети два почвени профила №№ 20 и 32. По механичен състав почвите са леко песъчливо-глинести до песъчливо-глинести. Реакцията на почвата е слабо кисела до слабо алкална, рН се движи между 6.00 и 7.79 за различните хоризонти. Съдържанието на хумус е в достатъчни количества - за А-хоризонт е от 1.69 до 17.8 т/ха и намалява в дълбочина, за В-хоризонт от 1.55 до 0.59 т/ха, за С-хоризонт достига до 0.41 т/ха. Азотните съединения също са в достатъчни количества - за А-хоризонт са около 0.108 до 0.135 т/ха, като намаляват в дълбочина, за В-хоризонт са от 0.120 до 0.044 т/ха, за С-хоризонт достигат до 0.035 т/ха. Почвите са слабо запасени с фосфорни окиси като за А-хоризонт са около 0.96 кг/ха, а за В и С-хоризонти са около 0.32 кг/ха. Обща характеристика на почвите: те са леко песъчливо-глинести до песъчливо-глинести, със слабо кисела до слабо алкална реакция, добре запасени с хранителни вещества, дълбоки до средно дълбоки, средно каменливи, слабо овлажнени, средно богати. Месторастенето е определено като средно богато и сухо.

На това месторастене се срещат най-вече чисти благунови и церови насаждения, както и смесени насаждения от благун, цер, габър, липа и други. Производителността им е от I до V бонитет. Създадените култури са както чисти, така и смесени с естествената растителност от черен и бял бор със същата производителност. Тук са създадени чисти и смесени акациеви култури с производителност II - V бонитет.

В бъдеще се предвижда увеличаване участието на благуна и цера, като по сухоустойчиви видове за сметка на бора. Там където има по-слабопродуктивни насаждения частично ще се запази участието на черния бор. Като спътник ще се предпочита сребролистната липа. Също така ще се запазят и акациевите насаждения и култури. Очакваемата производителност на бъдещите дървостои ще бъде висока – I-III бонитет.

Равнинно и на склонове, бедно, сухо, на обикновена сива горска почва – В₁ (138)

Това месторастене заема площ от 718,1 ха, което е 3,9 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени с различни изложения. Формирано е върху плитки, средно до силно каменливи, сиви или тъмни сиви горски почви. От него са взети два почвени разрези, № 11, 12. По механичен състав почвите са леко песъчливо-глинести. Реакцията на почвата е кисела, рН се движи от 5.63 до 6.16 за съответните хоризонти. Хумусното съдържание е в недостатъчни количества, за А-хоризонт достига 1.14 т/ха и рязко намалява в В-хоризонт до 0.43 т/ха. Количеството на общ азот също е в недостатъчни количества, за А-хоризонт е около 0.120 т/ха, за В-хоризонт – 0.107 т/ха. Обща характеристика на почвите: те са обикновени сиви или тъмни сиви горски, със сравнително лек механичен състав, с кисела реакция, слабо запасени с хранителни вещества, слабо овлажнени, бедни. Месторастенето е определено, като бедно и сухо.

Насажденията на това месторастене са предимно чисти от келяв габър, на места смесени с благун и цер с много ниска производителност – V бонитет. Предвижда се запазване на съществуващата растителност в подходящия състав. Културите създадени тук са предимно чисти от черен бор на места смесени с бреза и сребролистна липа. В бъдеще тези култури ще бъдат запазени.

1.1.2. Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори - М-I-3 (400-600 м н.в.)**Долинно, богато, свежо до влажно, на тъмна и обикновена сива горска почва – Д_{2,3} (16)**

Заема площ от 20,0 ха, което е 0,1% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно в падини. Почвите, на които е формирано са тъмни и обикновени сиви горски, много дълбоки, слабо каменливи, много добре овлажнени.

Тези почви са тежко песъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, много добре запасени с хумус, общ азот и различно запасени с фосфорни съединения, много дълбоки, слабо каменливи, много добре овлажнени, богати. Месторастенето също е богато, свежо до влажно.

Основно на това месторастене са създадени култури от И-214 и Вернирубенс с производителност предимно от III бонитет. Насажденията, които се срещат тук, са предимно смесени от цер, благун и върба с висока производителност от II и по-рядко от III бонитет. В бъдеще видовият състав на естествените насаждения и културите от топола ще се запазят напълно, поради високата производителност.

Равнинно и на склонове, свежо, на обикновена сива и тъмна сива горска почва – СД₂ (17)

Заема площ от 4271,4 ха, което е 23,2% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на равни и наклонени терени със сенчести изложения. Почвите, върху които се е формирало са обикновени сиви и тъмни сиви горски, дълбоки, слабо каменливи, свежи. Изследвани са четири почвени профила №№ 4, 8, 16 и 17.

Механичният състав на тези почви е песъчливо-глинест. Реакцията е кисела до алкална - рН е между 4.20 и 8.28. Хумусното съдържание е добро – за А-хоризонт е между 4.95 и 6.76 т/ха, като намалява в В-хоризонт от 1.96 до 0.99 т/ха и за С-хоризонт от 0.64 до 0.70 т/ха. Общият азот също е в достатъчни количества – за А-хоризонт е от 0.392 до 0.115 т/ха като намалява в дълбочина – за В-хоризонт от 0.160 до 0.042 т/ха и за С-хоризонт до 0.030 т/ха. Фосфорните окиси са с различни количества в отделните хоризонти – от следи до 1.50 кг/ха. Общо може да се каже, че почвите са песъчливо-глинести, с кисела до алкална реакция, добре запасени с хранителни вещества, с добро овлажняване, среднобогати до богати. Месторастенето е определено като среднобогато до богато, свежо.

На него са се развили чисти и смесени букови, габъррови, церови, благунови и горунови насаждения. В тях като единични видове, или с участие 1-2 десети се срещат летният дъб, трепетликата, сребролистната липа, черешата и други. Производителността им е висока предимно от I до III бонитет. Създадените тук култури са предимно чисти и смесени от иглолистни дървесни видове – бял бор, черен бор, и от широколистни – червен дъб, сребролистна липа, явор, акация и други. Като спътник е внасяна бреза.

В бъдеще ще се разчита предимно на естествената растителност, която има добра производителност, като се внасят и спътници. Акациевите насаждения и култури ще бъдат запазени. Очакваемата производителност е предимно от II бонитет.

Равнинно и на склонове, сухо на обикновена сива горска почва – С₁ (19)

Това месторастене заема площ от 805,7 ха, което е 4,4% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се на полегати и наклонени терени предимно на припечни изложения. Формирано е върху средно дълбоки до дълбоки, средно каменливи обикновени сиви горски почви. От него са взети два почвени разреза – №№ 19 и 33.

По механичен състав почвите са глинесто-песъчливи до песъчливо-глинести. Реакцията на почвата е слабо кисела до слабо алкална, рН се движи от 6.00 до 7.84. Хумусното съдържание е в достатъчни количества и варира в отделните почвени профили, за А-хоризонт от 1.78 до 1.85 т/ха, за В-хоризонт рязко намалява до 0.53 т/ха и за С-хоризонт достига до 0.33 т/ха. Количеството общ азот е в достатъчни количества и в А-хоризонт е от 0.108 до 0.135 т/ха, като рязко намалява в дълбочина за В-хоризонт – до 0.049 т/ха, а за С-хоризонт достига до 0.032 т/ха. Фосфорните окиси имат твърде различно разпределение в дълбочина и варира от 0.32 до 0.90 кг/ха. Общата характеристика на почвите е: обикновени сиви горски, глинесто-песъчливи, със слабо кисела до слабо алкална реакция, хумусни, средно запасени с общ азот, различно запасени с фосфорни окиси, не добре овлажнени, средно богати. Месторастенето е определено като средно богато, сухо.

На това месторастене се срещат чисти и смесени церови, благунови, горунови, и габърви насаждения. С по една две десети в насажденията участват и летния дъб, сребролистната липа, клена и други. Производителността на насажденията е от I до V бонитет. Срещат се чисти и смесени с основната растителност келяв габърви насаждения. Културите създадени тук са предимно от бял и черен бор, като спътник е използвана брезата. Тук се срещат предимно чисти и по-рядко смесени издънкови акациевы насаждения и култури. Производителността им е от II и IV бонитет.

В бъдеще ще се разчита предимно на по-сухоустойчивите дъбове благун и цер, а като спътник сребролистната липа. За подобряване производителността на слабопродуктивните насаждения ще се разчита до известна степен на черния бор. Очакваемата производителност е II-III бонитет.

На склонове, свежо до сухо, на обикновена сива горска почва – С_{2,1} (20)

Заема 2507,8 ха или 13,7% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на сенчести склонове на полегати и наклонени терени. Почвите, на които е формирано са сиви горски, средно дълбоки до дълбоки, слабо каменливи, свежи. От него са взети два почвени профила – №№ 13 и 15.

Механичният им състав е глинесто-песъчлив. Реакцията на почвата е кисела до алкална, рН варира от 5.55 до 8.16. Хумусното съдържание е сравнително високо – за А-хоризонт е от 1.50 до 2.48 т/ха, в В-хоризонт намалява от 1.41 до 0.96 т/ха. Общият азот е неравномерно разпределен в дълбочина, за А-хоризонт е от 0.050 до 0.175 т/ха, а в В-хоризонт е от 0.057 до 0.134 т/ха. От тук можем да охарактеризираме тези почви, като глинесто-песъчливи, с кисела до алкална реакция, добре запасени с хумус и слабо запасени с азот, средно дълбоки до дълбоки, слабо каменливи, различно овлажнени, средно богати. Месторастенето също е средно богато, свежо до сухо.

Насажденията, които се срещат тук, са чисти благунови и смесени от зимен дъб, цер, габър, сребролистна липа и бук. В състава с по 1-2 десети или единично участват клена, бряста, явора, трепетликата и други. Те са с производителност от II до V бонитет. Срещат се, както чисти, така и смесени с основните дървесни видове акациевы насаждения и култури. Културите създадени на това месторастене са предимно чисти от бял бор и смесени от чер бор, червен дъб, зимен дъб, планински ясен, бреза, сребролистна липа и други. Производителността на културите е от I до IV бонитет.

В бъдеще ще се увеличи участието на бука, зимния дъб и благуна, за сметка на иглолистните дървесни видове. Като спътници на естествената растителност ще се използват сребролистната липа, брекината, планинският ясен и други. Очаква се една много добра средна производителност от I - II бонитет.

На склонове, сухо до свежо, на светла сива горска почва – В_{1,2} (21)

Заема площ от 386,8 ха, което е 2,1% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на припечни склонове, на полегати и наклонени терени. Почвите, върху които се е формирало са светли сиви горски, средно дълбоки, средно каменливи, сухи до свежи. Изследвани са два почвени профила №№ 9 и 10.

Механичният състав на тези почви е пясъчливо-глинест. Реакцията е кисела, рН е между 4.00 и 5.70. Хумусното съдържание е сравнително в малки количества, за А-хоризонт е между 1.30 и 1.60 т/ха, като намалява в В-хоризонт до 0.84 т/ха. И общият азот е в малки количества, за А-хоризонт е от 0.154 до 0.175 т/ха, като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.065 т/ха. Фосфорните окиси са с различни количества в отделните хоризонти, от 0.00 до 1.00 кг/ха, но малка част от тях е в усвоими форми. Общо може да се каже, че почвите са пясъчливо-глинести, с кисела реакция, сравнително слабо запасени с хранителни вещества, с непостоянно овлажняване, бедни. Месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

На него са се развили слабопродуктивни келявгабърви насаждения, чисти и смесени предимно със зимен дъб и благун, някои от които ще се подобряват в бъдеще с внасяне на черен бор. Създадените култури са както чисти, предимно от бял бор, така и смесени с чер бор и широколистни видове, като бук, зимен дъб, цер, акация и други с производителност III-IV бонитет. Има създадени и култури от люляк.

Бъдещите горскостопански мероприятия ще бъдат насочени към запазване на естествените насаждения. Коренната растителност трябва да заема поне половината от площта на културите. Целта трябва да бъде постигане на оптимален подходящ състав и продуктивност от III бонитет, за да се използва действителния потенциал на месторастенето.

На склонове, свежо, на обикновена и светла сива горска почва - ВС₂ (139)

Заема 189,1 ха или 1,0% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на склонове с различно изложение, на полегати и наклонени терени. Почвите, на които е формирано са обикновени и светли сиви горски, средно дълбоки, средно каменливи, свежи. От него е взет един почвен профил – № 34.

Механичният им състав е леко пясъчливо-глинест. Реакцията на почвата е слабо алкална, рН варира от 7.55 до 7.74. Хумусното съдържание е сравнително ниско, за А-хоризонт е 1.53 т/ха, в В-хоризонт рязко намалява до 0.48 т/ха и за С-хоризонт – до 0.31 т/ха. Общият азот също е в ниски количества, за А-хоризонт е 0.097 т/ха, като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.041 т/ха, а за С-хоризонт до 0.029 т/ха. Съдържанието на фосфорни окиси е също твърде малко, като за отделните хоризонти варира от 0.23 до 0.37 кг/ха. От тук можем да охарактеризираме тези почви, като леко пясъчливо-глинести, със слабо алкална реакция, слабо запасени с хумус, общ азот и фосфорни съединения, средно дълбоки, слабо до средно каменливи, добре овлажнени, бедни до средно богати. Месторастенето също е бедно до средно богато, свежо.

Насажденията, които се срещат тук, са чисти предимно от благун и смесени със зимен дъб, цер, габър, сребролистна липа и други. Те са с производителност предимно от III до V бонитет. Срещат се чисти и смесени с основните дървесни видове акациеве насаждения. Културите създадени на това месторастене са предимно чисти и смесени от бял бор и акация. Производителността им е от III до IV бонитет.

В бъдеще ще се увеличи участието на зимния дъб и цера, за сметка на по-слабо продуктивните дървесни видове – габър, келяв габър и други. Като спътник на естествената растителност ще се използват сребролистната липа и брекината. Очаква се една добра средна производителност от III бонитет.

1.2. Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни – М-II (600-1800 м н.в.)

1.2.1. Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела – М-II-1 (600-1000 м н.в.)

Свежо, на обикновена сива горска почва – С₂ (27)

Това месторастене заема площ 1278,2 ха, което е 7,0% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно на сенчести склонове, на наклонени и стръмни терени. Формирано е върху сиви горски почви. От него са взети три почвени профила с №№ 7, 14 и 27.

Механичният им състав е пясъчливо-глинест. Реакцията на почвата е кисела, рН варира от 5.20 до 6.32. Хумусното съдържание е сравнително високо, за А-хоризонт е от 1.95 до 2.82 т/ха, намалява в дълбочина за В-хоризонт от 1.40 до 2.82 т/ха и за С-хоризонт - до 0.64 т/ха. Общият азот също е в достатъчни количества, за А-хоризонт е от 0.127 до 0.154 т/ха, като намалява в дълбочина за В-хоризонт до 0.103 до 0.140 т/ха, а за С-хоризонт до 0.116 т/ха. Съдържанието на фосфорните окиси е неравномерно разпределено в дълбочина, като за отделните хоризонти

варира от 0.40 до 1.10 кг/ха. От тук можем да охарактеризираме тези почви, като дълбоки до среднодълбоки, песъчливо-глинести по механичен състав, реакцията им е кисела и са сравнително добре запасени с хранителни вещества и влага, средно богати, свежи. От тук и месторастенето е определено като средно богато, свежо.

Насажденията, които се срещат тук, са предимно смесени и по-рядко чисти от бук, зимен дъб, габър и трепетлика. В състава им участват с по 1-2 десети или единично явора, сребролистната липа, черешата, шестила и други. Производителността им е I-V бонитет. На места, освен като подлес, келявият габър образува предимно смесени нископродуктивни насаждения. Културите създадени на това месторастене са предимно от бял бор и по-рядко от черен бор, смърч и акация. Общата им производителност е от I - IV бонитет.

В бъдеще ще се увеличи участието на естествената растителност от бук и зимен дъб, за сметка на изкуствено внесените иглолистни дървесни видове и на по-слабо продуктивните широколистни - келяв габър и други.

Сухо, на обикновена сива горска почва – В₁ (28)

Площта му е 30,9 ха или 0,2 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се по стръмни и наклонени склонове на припечни изложения. Почвите, на които се е формирало са обикновени сиви горски.

Почвите са плитки до средно дълбоки, глинесто-песъчливи, с кисела реакция, бедни на хранителни вещества, слабо овлажнени, бедни, сухи. Месторастенето също е определено като бедно и сухо.

Естествената растителност, която се е настанила на тези месторастения е формирала нископродуктивни чисти и смесени насаждения от келяв габър с бук, зимен дъб, благун, габър и други. Културите, създадени тук, от бял бор имат добра производителност от III-IV бонитет. В бъдеще ще се запазва естествената растителност и иглолистните култури.

2. Тракийска горскорастителна област – Т

Подобласт Източна Стара планина

2.1. ДОЛЕН РАВНИННО-ХЪЛМИСТ И ХЪЛМИСТО-ПРЕДПЛАНИНСКИ ПОЯС НА ДЪБОВИТЕ ГОРИ – Т-I (0-700 М Н.В.)

2.1.1. Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори Т-I-2

(0-500 м н.в.)

Свежо до влажно, на обикновена сива горска почва – СД_{2,3} (60)

Заема площ от 1845,5 ха или 10,1% от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е най-вече на по-равни до наклонени терени, които имат предимно сенчести изложения, или в понижения. Почвите са обикновени сиви горски, много дълбоки. За по-точно характеризирание растителните свойства на почвата са изследвани седем почвени профила с №№ 3, 5, 6, 21, 22, 23, 24, 25 и 26. По механичен състав почвите са песъчливо-глинести до глинесто-песъчливи, с кисела до слабо кисела до неутрална реакция, рН се движи между 4,50 и 7,87. Хумусното съдържание за А-хоризонт е добро, от 0.120 до 0.210 т/ха, като рязко намалява в дълбочина и достига за В-хоризонт от 1.90 до 1.21 т/ха и за С-хоризонт от 0.69 до 0.43 т/ха. Азотното съдържание за А-хоризонт е от 0.120 до 0,350 т/ха, като рязко намалява в дълбочина и достига в В-хоризонт от 0.210 до 0,093 т/ха и за С-хоризонт от 0.022 до 0.032 т/ха. Фосфорните окиси са неравномерно разпределени в дълбочина, като се движат между 0.40 и 7.0 кг/ха, но една част от тях са в не усвоими форми. Общият извод е, че почвите са среднобогати до богати на хранителни вещества, добре овлажнени. От тук и месторастенето е определено като средно богато до богато, свежо до влажно.

Естествената растителност, която се среща на това месторастене е представена от бук, цер, благун, зимен дъб, габър и липа образуващи предимно смесени и по-рядко чисти насаждения с производителност от I до V бонитет. В тях единично или с по 1-2 десети се срещат клен, трепетлика, мъждрян, космат дъб, череша и други. Културите, създадени на това месторастене,

са от иглолистни (бял и чер бор) и широколистни (червен дъб, сребролистна липа, цер, орех, акация и др.) дървесни видове с производителност от I до V бонитет.

В бъдеще съставът на насажденията ще бъде запазен, културите от бял и чер бор ще бъдат заменени с естествено срещащите се дървоове и техните спътници сребролистната липа и ясена с продуктивност I - II бонитет.

Сухо до свежо на обикновена сива горска почва – В_{1,2} (61)

Площта на това месторастение е **526,5 ха**, което е **2,9%** от дървопроизводителната площ на стопанството. Почвата е плитка до среднодълбока, силно каменлива. Заема припечни, главно стръмни терени. От тук са изследвани почвени разрези №№ 1, 2. Почвата е с неутрална реакция, рН е от 7.00 до 7.42, песъчливо-глинеата, слабо запасена с хранителни вещества. Хумусното съдържание за А-хоризонт варира от 2.28 до 1.60 и намалява в В-хоризонт от 1.76 до 0.91. Азотните съединения също са в недостатъчни количества, съответно за А-хоризонт от 0.238 до 0.224 т/ха, като рязко намалява в В-хоризонт от 0.037 до 0.065 т/ха. Фосфорните окиси за А-хоризонт са от 0.65 до 8.20 кг/ха, докато в В-хоризонт са от 4.70 до 0.60 кг/ха. Макар и с високи стойности една голяма част от хранителните вещества са в не усвоими форми. Слабо овлажнени почви. Месторастенето също е определено като бедно, сухо до свежо. Растителността се състои предимно от чисти и смесени нископродуктивни насаждения от келяв габър с благун, цер, габър и други, както и култури от чер и бял бор, смесен със сребролистна липа и други.

В бъдеще ще се запазва сегашния състав на естествените дървостои и културите, като при мероприятията ще се внасят допълнително, където е необходимо, черен бор и сребролистна липа в ролята на почвоподобрител.

2.1.2. Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори - Т-I-3 (500-700 м н.в.)

Свежо до влажно на обикновена сива горска почва – СД_{2,3} (65)

Това месторастение заема площ от **528,6 ха**, което е **2,9%** от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е предимно по наклонени и стръмни терени със сенчесто изложение. Почвата върху която се е формирало е обикновена сива горска, дълбока до много дълбока, слабо каменлива. За по-пълното ѝ охарактеризиране от нея е взет един почвен разрез № 18. От данните му се вижда, че почвите са песъчливо-глинести, с кисела реакция, рН е от 5.06 до 5.54. Хумусното съдържание за А-хоризонт е високо – 2.52 т/ха, като намалява в В-хоризонт до 1.67 т/ха. Азотните окиси намаляват рязко от 0,134 т/ха за А-хоризонт до 0,075 т/ха за В-хоризонт. От тук може да се направи изводът, че тези почви са среднобогати до богати, много добре овлажнени и месторастенето е определено като средно богато до богато, свежо до влажно. Естествената растителност тук е представена от бук, зимен дъб и габър, благун, сребролистна липа и други, които образуват чисти и смесени насаждения с продуктивност от I-V бонитет. Културите, създадени тук, са предимно смесени и по-рядко чисти от бял и черен бор, червен дъб, сребролистна липа и бреза. В бъдеще ще се запази видовото разнообразие, като иглолистните ще намалееят значително, за сметка на естествено срещащите се дървесни видове с производителност I-III бонитет.

Сухо до свежо на обикновена сива горска почва – В_{1,2} (66)

Заема площ **13,4 ха**, която е **0,1 %** от дървопроизводителната площ на стопанството. Разпространено е на стръмни склонове и била с различно изложение. Почвата е обикновена сива, плитка до средно дълбока, силно каменлива, слабо запасена с влага, бедна. Оттук и месторастенето е определено като бедно, сухо до свежо.

Настоящата растителност е представена от издънкови насаждения от келяв габър, като в тях се срещат до 1-3 десети зимен дъб, цер, габър и други със слаба продуктивност IV бонитет, и иглолистни култури, главно от черен и бял бор, смесени с бреза, сребролистна липа, келяв габър и издънкови дървоове, с продуктивност II-IV бонитет.

Бъдещият състав предвижда запазване на съществуващата растителност, а където е необходимо допълнително внасяне на черен и бял бор, както и на цер със спътниците им сребролистна липа, брекина и други, като почвоподобрители.

3. Месторастения на ерозиранни почви

3.1. Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори - М-I и Т-I

Група месторастения на слабо или средно ерозирана почва – В₁; В_{1,2}; В₂ (131)

Тази група месторастения заема 61,1 ха площ или 0,3% от дървопроизводителната площ на стопанството. Среща се предимно на стръмни и много стръмни склонове предимно на сенчести изложения. Почвата е светлосива горска, плитка до средно дълбока, средно каменлива, ерозирана I-II степен. Те са пясъчливо-глинести, с кисела реакция (рН се движи между 5.91 и 5.78), бедна на хранителни вещества, хумусното съдържание е 1.4 т/ха за А-хоризонт, като рязко намалява в дълбочина до 0.62 т/ха за В-хоризонт, а азотните окиси са съответно 0.170 кг/ха за А-хоризонт и 0.095 кг/ха за В-хоризонт, с непостоянно овлажняване, бедна ерозирана почва. Месторастенето оттук е определено, като ерозирано, бедно, сухо до свежо.

На това месторастене преобладават чистите издънкови насаждения от келяв габър, като на места образува и смесени насаждения с благуна, зимния дъб, косматия дъб, мъждряна и други. Срещат се и смесени насаждения от цер и габър с много ниска производителност IV-V бонитет. Културите създадени тук са предимно чисти от черен и бял бор, смесени на места с естествената растителност и сребролистна липа. Производителността им е от III - IV бонитет.

За насажденията върху този тип месторастене не се предвиждат никакви лесовъдски мероприятия. Счита се, че съществуващите дървостои макар и в средно до лошо състояние все пак осигуряват известна защита срещу ерозирането на почвата. Подмяната им може да предизвика засилване на ерозията поради продължителния процес на създаване на нови дървостои. Там където има подходящи условия може да се извърши попълване с черен бор за увеличаване пълнотата на насаждението.

Група месторастения на средно или силно ерозирана почва – А₀; А₁ (132)

Това месторастене обхваща светлосиви горски почви, плитки, силно каменливи, ерозиранни в III-V степен, предимно на стръмни и много стръмни терени със слабо овлажняване. Установено е на сравнително малка площ - 6,3 ха, като не участва като процент от дървопроизводителната площ на стопанството. Изследван е един почвен разрез № 11. От него се установява, че почвите са пясъчливо-глинести, с кисела реакция, рН е около 5,50, бедни на хранителни вещества, хумусното съдържание е 0,73 т/ха, общият азот е 0,056 т/ха. От тук и месторастенето е определено, като много бедно и сухо. Почвите са плитки, силно каменливи и ерозиранни от III до V степен, глинесто-пясъчливи, с ерозиран А-хоризонт и частично или изцяло В-хоризонт. Теренните проучвания определят това месторастене като много бедно и сухо. Естествената растителност се състои от малоценни и силно девастирани дървостои от келяв габър, благуна и цер.

По отношение на бъдещата стопанска дейност в тях, мероприятията в още по-висока степен трябва да се съобразяват със състоянието на почвената покривка.

В заключение може да се каже, че 85,8% от дървопроизводителната площ на стопанството се заемат от средно богатите и богати месторастения, което е една добра основа за доброто развитие на гората, като същевременно трябва да се запазват и подобряват специфичните й функции.

1.9. ОЧАКВАН ТЕХНИКО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

Съставянето на горскостопанския план на типологична основа позволява да се определи оптимален подходящ състав за всяко насаждение, култура или гола дървопроизводителна площ. Този оптимален подходящ състав отговаря на екологичните фактори на месторастенето и предполага значително по-висока продуктивност.

Чрез подходящия състав за месторастенето или бъдещото разпределение на площите по дървесни видове и бонитети ще се постигне увеличение на дървесния прираст и запас. Като се съпоставят сегашния и подходящия оптимален запас може да се получи представа за ефекта от предвидените мероприятия.

На практика сравнението на дървесните запаси е невъзможно, затова се приема използването на условни единици – условен общ среден зрелостен прираст. За тази цел всички сегашни дървесни видове са приведени към 100 годишна възраст (с изключение на тополи, върба и акация) и нормална пълнота 1,0. По опитни таблици е изчислен условният общ среден зрелостен прираст на сегашните дървостои. От предвижданията за оптималните подходящи дървостои за отделните типове месторастения се извършват същите изчисления и се установява общ среден зрелостен прираст отделно за залесената площ и общо за дървопроизводителната площ на стопанството.

Резултатите от тези изчисления за държавните гори са показани в таблица № 48.

Таблица № 48

Размер на условния общ среден зрелостен прираст по група гори, дървесни видове и бонитети при сегашния и подходящ състав на гората

Държавни горски територии

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
ВИСОКОСТЪБЛЕНИ								
Бял бор	I	8.7	264.8	2304	0.6	5	0.6	5
	II	7.5	675.8	5068	-	-	-	-
	III	6.2	791.9	4910	0.9	6	0.9	6
	IV	4.9	73.2	359	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1805.7	12641	1.5	11	1.5	11
Смърч	I	11.4	5.4	62	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		5.4	62	-	-	-	-
Черен бор	I	8.7	156.4	1361	13.1	114	13.1	114
	II	7.5	399.0	2992	44.5	334	44.8	336
	III	6.2	304.2	1886	144.4	895	146.0	905
	IV	4.9	22.5	110	7.4	36	8.4	41
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		882.1	6349	209.4	1379	212.3	1396
Ела	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	11.6	-	-	1.8	21	1.8	21
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		-	-	1.8	21	1.8	21
Дуглазка	I	14.8	4.3	64	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		4.3	64	-	-	-	-
Веймутов бор	I	8.7	2.9	25	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		2.9	25	-	-	-	-
Бук	I	9.4	27.3	257	1512.3	14216	1512.3	14216
	II	7.8	280.1	2185	977.8	7627	977.8	7627
	III	6.2	357.2	2215	227.1	1408	227.1	1408
	IV	4.7	50.4	237	15.4	72	15.4	72
	V	2.6	1.0	3	-	-	-	-
	Всичко		716.0	4897	2732.6	23323	2732.6	23323
Червен дъб	I	7.8	164.6	1284	180.6	1409	180.6	1409
	II	6.4	33.2	212	25.6	164	25.6	164
	III	5.0	5.0	25	1.1	6	1.1	6

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
	IV	3.7	0.1	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	202.9	1521	207.3	1579	207.3	1579	
Зимен дъб	I	7.8	0.6	5	518.7	4046	518.7	4046
	II	6.4	23.5	150	1488.1	9524	1488.1	9524
	III	5.0	117.2	586	610.7	3054	613.3	3066
	IV	3.7	74.1	274	72.6	269	72.6	269
	V	1.4	119.4	167	0.3	-	0.3	-
	Всичко	334.8	1182	2690.4	16893	2693.0	16905	
Летен дъб	I	7.8	-	-	3.1	24	3.1	24
	II	6.4	0.9	6	2.0	13	2.0	13
	III	5.0	0.6	3	4.2	21	4.2	21
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	2.2	3	-	-	-	-
	Всичко	3.7	12	9.3	58	9.3	58	
Благун	I	7.8	1.4	11	247.0	1927	247.0	1927
	II	6.4	18.2	116	1296.7	8299	1300.8	8325
	III	5.0	81.6	408	1171.4	5857	1171.9	5860
	IV	3.7	149.7	554	222.8	824	223.4	827
	V	1.4	354.5	496	1.2	2	1.2	2
	Всичко	605.4	1585	2939.1	16909	2944.3	16941	
Цер	I	7.8	17.7	138	415.8	3243	415.8	3243
	II	6.4	50.5	323	1459.2	9339	1474.0	9434
	III	5.0	142.8	714	964.0	4820	970.7	4854
	IV	3.7	67.7	250	59.4	220	59.4	220
	V	1.4	36.7	51	-	-	-	-
	Всичко	315.4	1476	2898.4	17622	2919.9	17751	
Габър	I	9.4	83.8	788	1155.1	10858	1155.1	10858
	II	7.8	170.4	1329	1477.1	11521	1477.1	11521
	III	6.2	198.3	1229	537.8	3334	537.8	3334
	IV	4.7	209.7	986	40.9	192	40.9	192
	V	2.6	12.6	33	-	-	-	-
	Всичко	674.8	4365	3210.9	25905	3210.9	25905	
Бряст	I	7.8	-	-	2.5	20	2.5	20
	II	6.4	5.8	37	8.2	52	8.2	52
	III	5.0	3.7	18	7.7	38	7.7	38
	IV	3.7	2.6	10	-	-	-	-
	V	1.4	1.0	1	-	-	-	-
	Всичко	13.1	66	18.4	110	18.4	110	
Трепетлика	I	8.9	14.7	131	9.6	85	9.6	85
	II	7.4	17.7	131	7.1	53	7.1	53
	III	5.4	8.6	46	1.1	6	1.1	6
	IV	4.2	0.2	1	0.1	-	0.1	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	41.2	309	17.9	144	17.9	144	
Явор	I	9.4	9.3	87	22.0	207	22.0	207
	II	7.8	0.9	7	3.2	25	3.2	25
	III	6.2	1.7	11	0.7	4	0.7	4
	IV	4.7	0.4	2	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	12.3	107	25.9	236	25.9	236	
Бреза	I	7.2	0.7	5	2.8	20	2.8	20
	II	5.7	7.9	45	5.3	30	5.3	30
	III	4.4	26.0	114	1.0	4	1.0	4
	IV	3.2	1.4	4	-	-	-	-
	V	2.2	0.3	1	-	-	-	-
	Всичко	36.3	169	9.1	54	9.1	54	
Орех	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.5	3	0.6	4	0.6	4
	III	5.0	-	-	3.0	15	3.0	15

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
	IV	3.7	3.6	13	0.3	1	0.3	1
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		4.1	16	3.9	20	3.9	20
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	1.4	9	1.4	9
	III	5.0	0.1	-	6.4	32	6.4	32
	IV	3.7	-	-	5.5	20	5.5	20
	V	1.4	0.4	1	-	-	-	-
	Всичко		0.5	1	13.3	61	13.3	61
Брекина	I	7.8	-	-	1.6	12	1.6	12
	II	6.4	-	-	9.5	61	9.5	61
	III	5.0	-	-	3.4	17	3.4	17
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		-	-	14.5	90	14.5	90
Върба	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	7.5	-	-	3.0	22	3.0	22
	III	6.2	3.2	20	0.7	4	0.7	4
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		3.2	20	3.7	26	3.7	26
Джанка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	1.8	9	1.8	9
	IV	3.7	2.0	7	2.3	9	2.3	9
	V	1.4	6.5	9	-	-	-	-
	Всичко		8.5	16	4.1	18	4.1	18
Елша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.3	0.9	6	0.5	3	0.5	3
	III	4.1	2.7	11	3.1	13	3.1	13
	Всичко		3.6	17	3.6	16	3.6	16
Ива	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	6.2	0.8	5	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		0.8	5	-	-	-	-
Клен	I	7.8	0.3	2	10.2	80	10.2	80
	II	6.4	0.6	4	13.6	87	13.6	87
	III	5.0	11.0	55	14.4	72	14.4	72
	IV	3.7	2.6	10	1.5	6	1.5	6
	V	1.4	0.8	1	-	-	-	-
	Всичко		15.3	72	39.7	245	39.7	245
Круша	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.3	2	0.7	4	0.7	4
	III	5.0	0.1	-	0.4	2	0.4	2
	IV	3.7	0.7	3	0.2	1	0.2	1
	V	1.4	1.7	2	-	-	-	-
	Всичко		2.8	7	1.3	7	1.3	7
Сребролистна липа	I	6.4	57.4	367	189.4	1212	189.4	1212
	II	5.3	96.1	509	291.9	1547	294.5	1561
	III	4.2	147.8	621	93.6	393	93.8	394
	IV	3.2	105.9	339	8.6	28	8.6	28
	V	2.2	11.0	24	-	-	-	-
	Всичко		418.2	1860	583.5	3180	586.3	3195
Махалебка	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	-	-	0.4	3	0.4	3
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.7	-	-	0.5	2	0.5	2
	V	1.4	0.9	1	-	-	-	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
		Всичко	0.9	1	0.9	5	0.9	5
Череша	I	7.8	0.2	2	44.2	345	44.2	345
	II	6.4	4.8	31	57.7	369	57.7	369
	III	5.0	9.5	48	17.4	87	17.4	87
	IV	3.7	2.7	10	0.7	3	0.7	3
	V	1.4	1.4	2	-	-	-	-
		Всичко	18.6	93	120.0	804	120.0	804
Черница	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.0	-	-	0.2	1	0.2	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.4	0.2	-	-	-	-	-
		Всичко	0.2	-	0.2	1	0.2	1
Шестил	I	9.4	-	-	2.9	27	2.9	27
	II	7.8	2.8	22	0.9	7	0.9	7
	III	6.2	-	-	0.1	1	0.1	1
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	2.8	22	3.9	35	3.9	35
Американски ясен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	6.4	0.9	6	-	-	-	-
	III	5.0	0.1	-	-	-	-	-
	IV	3.7	0.5	2	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	1.5	8	-	-	-	-
Планински ясен	I	7.8	14.3	112	20.7	161	20.7	161
	II	6.4	10.8	69	15.8	101	16.0	102
	III	5.0	3.8	19	1.4	7	1.4	7
	IV	3.7	1.1	4	-	-	-	-
	V	1.4	0.3	-	-	-	-	-
		Всичко	30.3	204	37.9	269	38.1	270
Полски ясен	I	7.8	0.4	3	0.5	4	0.5	4
	II	6.4	0.8	5	8.5	54	9.1	58
	III	5.0	1.2	6	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	2.4	14	9.0	58	9.6	62
тп Bachelieri	I	24.3	-	-	0.1	2	0.1	2
	II	16.5	-	-	0.6	10	0.6	10
	III	9.7	0.7	7	-	-	-	-
		Всичко	0.7	7	0.7	12	0.7	12
тп I-214	I	24.3	-	-	-	-	0.9	22
	II	16.5	1.1	18	1.9	31	2.5	41
	III	9.7	1.2	12	-	-	-	-
		Всичко	2.3	30	1.9	31	3.4	63
тп Vernirubens	I	24.3	-	-	0.1	2	0.1	2
	II	16.5	-	-	0.4	7	0.4	7
	III	9.7	1.6	16	-	-	-	-
		Всичко	1.6	16	0.5	9	0.5	9
Бяла топола	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-
	III	9.7	0.4	4	0.4	4	0.4	4
		Всичко	0.4	4	0.4	4	0.4	4
Всичко ВИСОКОСТЪБЛЕНИ			6175.0	37243	15815.0	109135	15852.3	109377
ПРЕВРЪЩАНЕ								
Бук	I	6.6	1511.7	9977	-	-	-	-
	II	5.8	104.2	604	-	-	-	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ				
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ		
			площ	прираст	площ	прираст	площ	прираст	
		куб.м/ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха
	III	4.4	19.3	85	-	-	-	-	-
	IV	3.1	0.5	2	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1635.7	10668	-	-	-	-	-
Зимен дъб	I	6.9	4.7	32	-	-	-	-	-
	II	6.1	213.3	1301	-	-	-	-	-
	III	5.1	851.9	4345	-	-	-	-	-
	IV	4.0	239.7	959	-	-	-	-	-
	V	3.0	15.4	46	-	-	-	-	-
	Всичко		1325.0	6683	-	-	-	-	-
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-	-
	III	5.1	1.3	7	-	-	-	-	-
	IV	4.0	0.2	1	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко		1.5	8	-	-	-	-	-
Благун	I	6.9	11.4	79	-	-	-	-	-
	II	6.1	94.9	579	-	-	-	-	-
	III	5.1	916.6	4675	-	-	-	-	-
	IV	4.0	448.0	1792	-	-	-	-	-
	V	3.0	54.3	163	-	-	-	-	-
	Всичко		1525.2	7288	-	-	-	-	-
Цер	I	6.9	91.0	628	-	-	-	-	-
	II	6.1	803.3	4900	-	-	-	-	-
	III	5.1	1157.9	5905	-	-	-	-	-
	IV	4.0	293.9	1176	-	-	-	-	-
	V	3.0	35.5	106	-	-	-	-	-
	Всичко		2381.6	12715	-	-	-	-	-
Габър	I	6.6	1102.8	7278	-	-	-	-	-
	II	5.8	1147.9	6658	-	-	-	-	-
	III	4.4	248.3	1093	-	-	-	-	-
	IV	3.1	37.5	116	-	-	-	-	-
	V	2.0	16.2	32	-	-	-	-	-
	Всичко		2552.7	15177	-	-	-	-	-
Бряст	I	6.9	1.5	10	-	-	-	-	-
	II	6.1	0.4	2	-	-	-	-	-
	III	5.1	0.8	4	-	-	-	-	-
	IV	4.0	0.4	2	-	-	-	-	-
	V	3.0	3.5	10	-	-	-	-	-
	Всичко		6.6	28	-	-	-	-	-
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-	-
	III	-	-	-	-	-	-	-	-
	IV	4.0	0.7	3	-	-	-	-	-
	V	3.0	7.5	22	-	-	-	-	-
	Всичко		8.2	25	-	-	-	-	-
Клен	I	6.9	0.2	1	-	-	-	-	-
	II	6.1	0.7	4	-	-	-	-	-
	III	5.1	15.1	77	-	-	-	-	-
	IV	4.0	17.4	70	-	-	-	-	-
	V	3.0	9.5	28	-	-	-	-	-
	Всичко		42.9	180	-	-	-	-	-
Всичко ПРЕВРЪЩАНЕ			9479.4	52772	-	-	-	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ									
Бук	I	6.6	2.2	15	-	-	-	-	-
	II	5.8	15.2	88	9.9	57	9.9	57	
	III	4.4	1.2	5	25.8	114	25.8	114	
	IV	3.1	4.3	13	9.4	29	9.4	29	
	V	-	-	-	-	-	-	-	

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
		Всичко	22.9	121	45.1	200	45.1	200
Зимен дъб	I	6.8	0.3	2	-	-	-	-
	II	5.8	-	-	8.3	48	8.3	48
	III	4.8	7.9	38	84.8	407	84.8	407
	IV	3.8	8.2	31	9.7	37	9.7	37
	V	2.8	2.5	7	-	-	-	-
		Всичко	18.9	78	102.8	492	102.8	492
Летен дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.8	0.3	2	0.3	2	0.3	2
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
		Всичко	0.3	2	0.3	2	0.3	2
Благуи	I	6.8	0.4	3	-	-	-	-
	II	5.8	0.8	5	7.8	45	7.8	45
	III	4.8	3.8	18	135.1	648	135.1	648
	IV	3.8	57.6	219	101.1	384	101.1	384
	V	2.8	45.7	128	-	-	-	-
		Всичко	108.3	373	244.0	1077	244.0	1077
Цер	I	6.8	3.1	21	0.3	2	0.3	2
	II	5.8	1.9	11	15.7	91	15.7	91
	III	4.8	53.1	255	159.4	765	159.4	765
	IV	3.8	100.3	381	147.3	560	147.3	560
	V	2.8	37.6	105	3.9	11	3.9	11
		Всичко	196.0	773	326.6	1429	326.6	1429
Габър	I	6.6	3.5	23	0.1	1	0.1	1
	II	5.8	32.0	186	19.3	112	19.3	112
	III	4.4	47.6	209	56.1	247	56.1	247
	IV	3.1	17.6	55	54.6	169	54.6	169
	V	2.0	3.1	6	-	-	-	-
		Всичко	103.8	479	130.1	529	130.1	529
Бряст	I	6.8	0.3	2	-	-	-	-
	II	5.8	0.1	1	0.3	2	0.3	2
	III	4.8	-	-	0.1	-	0.1	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	2.8	0.3	1	-	-	-	-
		Всичко	0.7	4	0.4	2	0.4	2
Мъждрян	I	7.8	0.1	1	0.5	4	0.5	4
	II	6.4	0.2	1	2.8	18	2.8	18
	III	5.0	5.6	28	15.5	78	15.5	78
	IV	3.7	23.1	85	55.4	205	55.4	205
	V	1.4	92.2	129	0.8	1	0.8	1
		Всичко	121.2	244	75.0	306	75.0	306
Акация	I	12.0	12.1	145	25.4	305	25.4	305
	II	8.7	55.5	483	230.2	2003	230.7	2007
	III	5.2	212.8	1107	246.1	1280	246.1	1280
	IV	3.4	182.1	619	14.4	49	14.4	49
	V	1.9	56.3	107	-	-	-	-
		Всичко	518.8	2461	516.1	3637	516.6	3641
Космат дъб	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.8	-	-	1.7	10	1.7	10
	III	-	-	-	-	-	-	-
	IV	3.8	1.7	6	-	-	-	-
	V	2.8	0.5	1	0.5	1	0.5	1
		Всичко	2.2	7	2.2	11	2.2	11
Келяв габър	IV	-	1401.4	-	1013.0	-	1013.3	-
	V	-	136.8	-	19.9	-	19.9	-
		Всичко	1538.2	-	1032.9	-	1033.2	-
Гледичия	I	-	-	-	-	-	-	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори и дървесни видове	бонитет	ус.ср.зр. прираст на 1 ха куб.м/ха	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
			залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
			площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м	площ ха	прираст куб.м
	II	8.7	-	-	0.6	5	0.6	5
	III	5.2	0.5	3	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-	-	-	-
	V	1.9	0.2	-	-	-	-	-
	Всичко	0.7	3	0.6	5	0.6	5	
Клен	I	-	-	-	-	-	-	-
	II	5.8	-	-	0.3	2	0.3	2
	III	4.8	1.1	5	1.7	8	1.7	8
	IV	3.8	5.8	22	5.6	21	5.6	21
	V	2.8	5.1	14	-	-	-	-
	Всичко	12.0	41	7.6	31	7.6	31	
Леска	IV	-	0.3	-	-	-	-	-
	V	-	-	-	-	-	-	-
	Всичко	0.3	-	-	-	-	-	
Люляк	IV	-	-	-	2.8	-	2.8	-
	V	-	2.8	-	-	-	-	-
	Всичко	2.8	-	2.8	-	2.8	-	
Всичко НИСКОСТЪБЛЕНИ			2647.1	4586	2486.5	7721	2487.3	7725
ОБЩО ВСИЧКО			18301.5	94601	18301.5	116856	18339.6	117102

Използвани са следните опитни таблици: ест. бял бор, смърч - по Тюрин; култури от бял бор - по Кръстанов и колектив; ест. черен бор - по Недялков, култури от черен бор, атласки кедър, - по Цаков; ела, дуглазка - по Герхард; бук, габър, явор, шестил - по Недялков за високостъблен бук; семенен дъб (всички видове), бряст, брекина, джанка, кестен, клен, круша, скоруша, киселица, ясен - по Вименауер; тополи, чинар - по Кръстанов и колектив; липа - по Матеев - Мотин, елша - по Давидов; акация, върба, келяв габър - по Георгиев; издънкови бук, габър - по Недялков и колектив; издънкови дъбове и др. - по Шустов.

Отношението между средния зрелостен прираст на залесената площ с подходящия за месторастенето състав и средният зрелостен прираст на залесената площ със сегашния състав изразено в проценти дава числена представа за ефекта от заменянето на сегашния с този подходящ за месторастенето.

При сегашният условен зрелостен прираст на залесената площ на гората 94601 куб.м и подходящ 116856 куб.м на залесената площ, и 117 102 куб.м общо на дървопроизводителната площ (таблица № 48), очакваемото увеличение на прираста е:

$$117102 : 94601 \times 100 = 123,8\%$$

Изчисленията показват, че в резултат на предвидената подмяна на насажденията с продуктивни, производителността общата дървопроизводителна площ на гората ще се повиши с 23,8%.

В таблица № 49 са посочени измененията, които ще настъпят в площите по дървесни видове при сегашния и подходящия за месторастенето състав.

Таблица № 49

Разпределение на условния среден зрелостен прираст по дървесни видове в сегашния и подходящия състав

Държавни горски територии

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ					
	залесена площ			залесена площ			дървопр. площ		
	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха
Бял бор	1805.7	12641	7.0	392.5	2900	7.4	392.5	2900	7.4
Смърч	5.4	62	11.5	13.5	128	9.5	13.5	128	9.5
Черен бор	882.1	6349	7.2	308.1	2192	7.1	311.0	2209	7.1
Ела	-	-	-	1.8	21	11.7	1.8	21	11.7
Дуглазка	3.0	44	14.7	2.9	35	12.1	2.9	35	12.1
Веймутов бор	2.9	25	8.6	7.6	66	8.7	7.6	66	8.7
Зелена	1.3	19	14.6	-	-	-	-	-	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ			ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ					
	залесена площ			залесена площ			дървопр. площ		
	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха	ха	куб.м	куб.м/ха
Бук	2374.6	15686	6.6	2731.7	23222	8.5	2731.7	23222	8.5
Червен дъб	202.9	1521	7.5	206.8	1577	7.6	206.8	1577	7.6
Зимен дъб	1678.7	7940	4.7	2561.3	16030	6.3	2563.9	16043	6.3
Летен дъб	5.5	22	4.0	3.3	20	6.1	3.3	20	6.1
Благун	2238.9	9246	4.1	2957.7	16716	5.7	2962.9	16747	5.7
Цер	2893.0	14960	5.2	3117.0	18512	5.9	3138.5	18640	5.9
Габър	3331.3	20019	6.0	3284.8	25971	7.9	3284.8	25971	7.9
Бряст	20.4	98	4.8	16.4	102	6.2	16.4	102	6.2
Трепетлика	41.2	309	7.5	18.2	145	8.0	18.2	145	8.0
Явор	12.3	107	8.7	25.9	239	9.2	25.9	239	9.2
Бреза	36.3	169	4.7	10.7	62	5.8	10.7	62	5.8
Мъждрян	121.2	244	2.0	90.9	368	4.0	90.9	368	4.0
Орех	4.1	16	3.9	1.9	10	5.3	1.9	10	5.3
Акация	518.8	2461	4.7	534.7	3749	7.0	535.2	3753	7.0
Космат дъб	10.9	33	3.0	16.3	80	4.9	16.3	80	4.9
Келяв габър	1538.2	-	-	1217.3	-	-	1217.6	-	-
Брекина	-	-	-	13.7	85	6.2	13.7	85	6.2
Върба	3.2	20	6.3	3.7	26	7.0	3.7	26	7.0
Гледичия	0.7	3	4.3	0.2	2	10.0	0.2	2	10.0
Джанка	8.5	16	1.9	3.4	15	4.4	3.4	15	4.4
Елша	3.6	17	4.7	3.3	14	4.2	3.3	14	4.2
Ива	0.8	5	6.3	-	-	-	-	-	-
Клен	70.2	293	4.2	48.6	283	5.8	48.6	283	5.8
Круша	2.8	7	2.5	1.2	7	5.8	1.2	7	5.8
Леска	0.3	-	-	-	-	-	-	-	-
Дребнол. липа	-	-	-	4.5	27	6.0	4.5	27	6.0
Едрол. липа	0.1	-	-	0.1	1	10.0	0.1	1	10.0
Среброл. липа	418.1	1860	4.4	552.4	3017	5.5	555.2	3031	5.5
Люляк	2.8	-	-	2.8	-	-	2.8	-	-
Махалебка	0.9	1	1.1	0.9	5	5.6	0.9	5	5.6
Череша	18.6	93	5.0	96.5	647	6.7	96.5	647	6.7
Черница	0.2	-	-	-	-	-	-	-	-
Шестил	2.8	22	7.9	3.9	35	9.0	3.9	35	9.0
Америк. ясен	1.5	8	5.3	0.5	3	6.0	0.5	3	6.0
Планински ясен	30.3	204	6.7	39.3	281	7.2	39.5	283	7.2
Полски ясен	2.4	14	5.8	2.1	14	6.7	2.7	18	6.7
тп Bachelieri	0.7	7	10.0	0.7	12	17.1	0.7	12	17.1
тп I-214	2.3	30	13.0	1.9	31	16.3	3.4	63	18.5
тп Vernirubens	1.6	16	10.0	0.5	9	18.0	0.5	9	18.0
Бяла топола	0.4	4	10.0	-	-	-	-	-	-
Всичко	18301.5	94601	5.2	18301.5	116856	6.4	18339.6	117102	6.4

От таблицата се вижда, че намаляват площите на някои ниско продуктивни дървесни видове като мъждрян и келяв габър.

Иглолистните, създадени на нетипични месторастения се заменят с широколистни и тяхната площ намалява значително с изключение на дугласката и веймутовия бор, които имат малка площ в стопанството. Последните няма да оказват влияние върху добивите поради малкото си участие в залесената площ. Значително се увеличава дялът на видове като череша, сребролистна липа и други, които ще участват като спътници в подходящия за месторастенето състав на гората.

Белият и черния бор, които имат участие в сегашния състав, ще продължат да участват в подходящия състав, съобразено с възможностите на месторастенията, но със значително редуцирани площи.

С така предвиденият подходящ за месторастенето състав се цели оптималното използване възможностите на месторастенията и създаването на по-продуктивни насаждения, биологически и екологически по-устойчиви и с по-добри защитни и естетико-ландшафтни функции.

От таблицата се виждат положителните резултати, които ще се получат от стопанисването на гората, на базата на предвидените, съгласно типологичните изисквания мероприятия. Тези резултати се изразяват в подобряване на състава на насажденията.

Площта на ценни видове като бук, зимен дъб, благуна, цер, шестил, турска леска, череша и брекина се увеличава. Съставът на тези насаждения също ще бъде обогатяван с меки широколистни – ясен и сребролистна липа. Участието на горскоплодните дървесни видове – брекина, череша, джанка, киселица, круша и др. е съобразено с изискванията на ловностопанските мероприятия.

Там, където на средно богати и богати месторастения келявия габър и мъждряна заемат мястото на по-продуктивни от тях видове, те ще бъдат постепенно заменени и участието им ще се свежда до изпълняване ролята на подлес.

Тези промени в състава на гората ще допринесат за неговото оптимизиране, по-пълно и рационално използване дървопроизводителните възможности на месторастенията, в резултат на което ще се увеличи производството на дървесина.

2. ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

2.1. ПЛОЩ И ЛЕСИСТОСТ НА РАЙОНА, В КОЙТО СЕ НАМИРА ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ “ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ОМУРТАГ”

Териториално поделение Държавно горско стопанство “Омуртаг” обхваща части от северните склонове на Източна Стара планина и югоизточната част на Дунавската хълмиста равнина. На север граничи с ТП “ДЛС Черни Лом”, на североизток с ТП “ДГС Търговище”, на изток и югоизток с ТП “ДГС Върбица”, на юг с ТП “ДГС Тича” и “Държавно горско стопанство Котел”, а на запад с ТП “ДГС Елена” и ТП “ДГС Горна Оряховица”. Лесистостта е 35,3%.

ТП “ДГС Омуртаг” се намира в Търговищка област и обхваща изцяло територията на две общини:

- **Община Антоново** обхваща 59 населени места, които се намират в 52 землища: град Антоново и селата Банковец, Богомолско, Букак, Великовци (вкл. Слънчовец), Вельово, Глашатай, Горна Златица, Девино, Длъжка поляна, Добротица, Долна Златица, Дъбравица, Изворово, Капище, Китино, Коноп, Крайполе, Крушолок (вкл. Калнище), Къпинец, Кьосевци, Любичево, Малка Черковна, Малоградец, Мечово, Милино, Моравица, Моравка, Морач, Пиринец, Поройно, Присойна, Пчелно, Равно село (вкл. Стройновци), Разделци, Свирчово (вкл. Голямо Доляне, Греевци), Свободица, Семерци, Стара речка, Старчище, Стеврек (вкл. Чеканци), Стойново, Таймище, Тиховец, Трескавец, Халваджийско, Черна вода (вкл. Манушевци), Черни бряг, Шишковица, Язовец, Яребично и Ястребино.

- **Община Омуртаг** обхваща 42 населени места, които се намират в 42 землища: град Омуртаг и селата Беломорци, Българаново, Великденче, Величка, Веренци, Веселец, Висок, Врани кон, Голямо църквище, Горна Хубавка, Горно Козарево, Горно Новково, Горско село, Долна Хубавка, Долно Козарево, Долно Новково, Зелена морава, Змейно, Звездица, Илийно, Камбурово, Кестенево, Козма Презвитер, Красноселци, Могилец, Обител, Панайот Хитово, Паничино, Петрино, Плъстина, Птичево, Пъдарино, Първан, Росица, Рътлина, Станец, Тъпчилещово, Угледно, Царевци, Церовище, Чернокапци.

2.2. КРАТКА ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

В следващия текст са използвани и данни от “План за интегрирано развитие 2021-2027 г.” на община Антоново и община Омуртаг.

2.2.1. СТОПАНСКИ СЕКТОР

Община Антоново е разположена в Североизточна България, в югозападната част на Търговищка област. На север, североизток и изток граничи с общините Попово, Търговище и Омуртаг (Търговищка област), на югоизток – с община Котел (Сливенска област), а на югозапад и на северозапад – с общините Елена, Златарица и Стражица (Великотърновска област). Община

Антоново се явява като гранична за споменатите три области. В посочените граници заема площ от 478,775 км². Изследваната територия се намира изцяло в Предбалкана.

Броят на населението в община Антоново към 31.12.2021 година е 5346 души (НСИ). По този показател общината е най-малката в област Търговище. До 1946 г. населението на общината непрекъснато нараства. Липсата на новоизградени индустриални мощности в периода след Втората световна война е основната причина за намаляване на населението. За периода 1946 – 2021 г. населението на община Антоново е намаляло пет пъти. В сравнение с други общини това обезлюдяване е сравнително по-интензивно. Основната причина е миграцията към големите градове на страната, а също така и към по-близко разположените общински центрове - Омуртаг, Търговище, Попово, Елена, Горна Оряховица, Велико Търново, Лясковец. Наличието на относително голям брой мюсюлманско население в общината е допълнителна причина за механичен отлив посредством изселване в Република Турция. Тенденцията към намаляване на броя на населението е характерна за всички селища в общината. Гъстотата на населението в общината е 11,2 души/кв.км. Тази гъстота е най-ниска от общините в Търговищка област, много по-ниска от средната за страната (61,6 души на кв.км) и от средната за област Търговище (39,8 души на кв.км).

Средностатистически данни (НСИ към 31.12.2021 г.): брой жители - 5346; гъстота на населението - 11,2 души/км²; НСИ към 31.12.2019 г. - раждаемост - 8,1‰; смъртност - 19,8 ‰; естествен прираст - -12,9‰; полова структура на населението (мъже/жени) - 51,7%/48,3%; население в трудоспособна възраст - 59,7%; етническа структура(спрямо анкетираните): турска етническа група -50,1%; българска етническа група - 28,0%; ромска етническа група - 20,4%. Коефициентът на безработица е 28,8%, като по-голямата част от регистрираните безработни са жени и над 55 г. Той е повече от 6 пъти по-висок в сравнение с този в страната (4,2%) и почти 3 пъти по-висок от този в област Търговище (10,5%).

Населението на град Антоново към края на 2019 г. е 1404 д. (25,1% от населението на общината). Сред другите населени места в общината с относително по-голям брой население са с. Трескавец, с. Изворово и с. Стеврек, съответно 519 д., 411 д., 366 д. Село Слънчовец, с. Тиховец и с. Яребично имат само по 1 жител, а в с.Крайполе и с.Къпинец няма жители. Останалите населени места имат население между 100 и 300 души, а 42 - под 100 души.

Основните сектори на икономиката в общината са: дърводобив и дървообработване, лека промишленост, металообработване, селско, горско и ловно стопанство и търговия. Икономически активните предприятия към 2018 г. са 82 - микро (до 9 души) и малки (до 49 души). Нараства делът на услугите. Данните от 2018 г. показват, че подотраслите търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, ресторантьорство и хотелиерство формират над половината от създадения продукт в общината (58,8%). Другите подотрасли с най-голям относителен дял са селско, горско и ловно стопанство (11,0%) и преработваща промишленост (4,9%). В структурата на промишлеността, в контекста на област Търговище, Антоново се определя като община с ниска и много ниска степен на промишлено развитие. Основни производствени фирми, работещи в общината са „ПТС Холдинг“ ЕАД - завод за пътни знаци и съоръжения, което е единственото предприятие от този характер в България, склад за суровини на фирма „БиоПрограма“ ЕООД - най-големият български производител на чай и ОП „Тузлушка земя“ ЕООД, работещи в сектора на дърводобивната и дървопреработваща промишленост и селско стопанство. Основните предприятия на територията на община Антоново запазват параметрите си на производство, което е особено важно от социална гледна точка. Икономическото развитие на общината се характеризира със слаба динамика, като през целия наблюдаван период то е неблагоприятно в сравнение със средното за страната и останалите общини в област Търговище. Слабо развитата общинска икономика има моноструктурен характер, като селското стопанство е приоритетна за развитие област.

Републиканската пътна мрежа на територията на общината се формира от един първокласен път – I-4 (E772) и пет третокласни пътища – III-204, III-408, III-409, III-2042, III-4006, с обща дължина 122,3 км. Основната пътна артерия за общината е първокласен път I-4, който е част от международния път клас „В“ – Европейски път E772. Той свързва двете части от магистрала „Хемус“ и е един от най-важните транспортни коридори в страната. На територията на община Антоново пътят е с дължина 22 км като чрез него се осигурява достъпа на общината до областния център Търговище. Пътят е в добро състояние. Третокласните пътища са с важно стопанско значение. Те осигуряват бързата връзка на всички населени места с общинския център, както и с близките общини. Общата им дължина е 100,3 км. Те са в сравнително добро състояние, като на места се нуждаят от рехабилитация. Общинската пътна мрежа е с обща дължина 135 км. Тя е в сравнително добро състояние, но в по-голямата си част се нуждае от ремонт. Всички населени места са свързани с общинския център. Общата гъстота на пътната мрежа на територията на общината (58,8 км/100 км²) е по-висока от средната за страната (33,9 км/100 км²)

Водоснабдено е близо 50% от населението на общината. Съществуващите водни запаси не осигуряват нормално водопотреблението за битови и производствени нужди. Добре изградена е

водоснабдителната мрежа по отношение на обхват на потребителите, но в по-голямата си част тя е амортизирана и се нуждае от ремонт. За питейно-битовото водоснабдяване на гр. Антоново и селата Девино, Черни бряг, Моравица, Семерци, Долна Златица, Горна Златица, Пиринец, Разделци, Добротица, Язовиц, Любичево, Трескавец, Моравка, Ястребино, Малоградец, кв. Божица и кв. Еревиш на гр. Антоново се използва яз. „Ястребино“. Останалите населени места се водоснабдяват предимно от извори по гравитачен път или чрез помпи. 11 населени места не са централно водоснабдени, но в тях живее под 1% от населението (0.86%). Една пета от населението в 8 населени места на общината е с режим на водоснабдяване.

Община Омуртаг е разположена в източната част на Предбалкана. Нарезда се на трето място в Търговищка област по площ на територията си и по степен на населеност, а в социално-икономически и инфраструктурен план е с водещо място в региона. Общината включва части от историко-географските области Герлово и Сланик. Има общи граници с общините Търговище и Антоново от област Търговище. На изток граничи с община Върбица от област Шумен, а на юг с община Котел от област Сливен. Територията на община Омуртаг се пресича от важни пътища с национално и регионално значение. В посочените граници заема площ от 400,831 км².

Средностатистически данни (НСИ 2021 г.): брой жители - 20346; гъстота на населението - 50,8 души/км²; НСИ 2019 г. - раждаемост - 8,6‰; смъртност - 14,8 ‰; естествен прираст - -6,2‰; полова структура на населението (мъже/жени) - 49,7/50,3; население в трудоспособна възраст - 60,2%; етническа структура (спрямо анкетираните): турска етническа група - 68,3%; българска етническа група - 20,1%; ромска етническа група - 9,7%. Коефициентът на заетост е 25,7%, а безработните са 18,3%, като по-голямата част от тях са жени.

Разпределението на населението (НСИ 2019 г) в общината е следното: гр. Омуртаг - 7079 души; с. Камбурово - 1215 души. С население от 500 души до 1000 души са селата Беломорци, Врани кон, Звездица, Зелена Морава, Козма Презвитер, Обител, Плъстина и Церовище. С население от 100 до 500 души са селата Българаново, Великденче, Величка, Веренци, Веселец, Висок, Врани кон, Голямо Църквище, Горна Хубавка, Горно Козарево, Горно Новково, Горско село, Долна Хубавка, Долно Козарево, Долно Новково, Змейно, Илийно, Кестенево, Красноселци, Могилец, Панайот Хитово, Паничино, Петрино, Птичево, Пъдарина, Първан, Рътлина, Станец, Угледно и Чернокапци. С население под 100 души са селата Росица, Тъпчилещово и Царевци.

В структурата на предприятията най-голям дял имат микро предприятията, формиращи дял от 92,3% от икономически активните. Това в голяма степен е предимство тъй като те по бързо се адаптират към динамиката на пазарите. На следващо място съответно се нареждат малките и средни предприятия. През 2018 г. най-голям е броят на предприятията, опериращи в сектора на търговията, ремонт на автомобили и мотоциклети (48,9%). На следващо място се нареждат секторът транспорт, складиране и площи (10,4%) и селско, горско и рибно стопанство (7,7%).

Индустрията в общината е представена от производство на текстил, текстилни изделия и трикотаж, пластмасови и каучукови изделия, бои и химикали, производство на хранителни продукти, напитки, машиностроене, производство и разпределение на електроенергия, газ и вода, доставяне на вода, канализационни и други услуги и строителство. По данни на ТСБ – Търговище през 2019 год. в общината работят около 200 фирми в областта на търговията и услугите. Основните дейности на фирмите в посочените сектори са търговията, ресторантьорството, хотелиерството и комуналните услуги. Нивото на търговските и битовите услуги в община Омуртаг е сравнително добро, като най-развити са в общинския център Омуртаг. В останалите населени места има магазини за хранителни стоки, смесени магазини и заведения в ресторантьорския бизнес. Бензиностанции и автосервиси има само в гр. Омуртаг. Аптеките и банките също са в град Омуртаг.

Основните предприятия на територията на община Омуртаг запазват параметрите си на производство, което е особено важно от социална гледна точка. Икономическото развитие на общината се характеризира със слаба динамика, като през целия наблюдаван период то е неблагоприятно в сравнение със средното за страната.

През общината преминават важни републикански пътища с регионално и национално значение. Първокласния път I-4 (София – Варна), второкласния път II-48 Омуртаг Котел-пк Градец (Бероново-“Мараша”) (Търговище – Сливен) и третокласните пътища (III-408, III-409, III-704 и III-4802), представляващи главни транспортни връзки на общинския център със съставните селища, които попадат в обхвата им, съседните общини, области, райони и националната транспортна мрежа. Общата дължина на пътищата от републиканската пътна мрежа е 102 км (I клас – 20 км, II клас – 18 км и III клас – 64 км). Общинските пътища съдействат за извършването на основните обслужващи функции в рамките на общината. Те осигуряват прекия транспортен достъп от общинския център до всички съставни селища в общината, които са извън обхвата на републиканската пътна мрежа. Транспортните връзки между населените места в общината имат важно социално значение. Дължината на общинската пътна мрежа е 133,7 км. Общата гъстота на пътната мрежа на територията на общината (58,8 км/100 км²) е по-висока от средната за страната (33,9 км/100 км²).

Дълготраен е проблемът с режима на водоснабдяване в община Омуртаг, в която 40% от населението, живеещи в 23 населени места са със сезонен режим на водоснабдяване, а град Омуртаг - с целогодишен режим.

2.2.2. АГРАРЕН СЕКТОР

Община Антоново. Най-голям е делът на териториите частна собственост, което е благоприятно за развитието на селското стопанство и частния сектор. Данните за земеделските територии в общината (439 095 дка) показват, че по-малко от половината от селскостопанските територии се обработват, продуктивността на земеделската земя е слаба, а обработваеми поливни площи няма. Структурата на земята по данни на Областна дирекция „Земеделие“ гр. Търговище от 2019 г. е следната: ниви – 169622 дка; трайни насаждения – 5053 дка; естествени ливади – 13520 дка; мери, пасища – 45493 дка; горски територии – 178809 дка; полски пътища и прокари – 10824 дка; непригодни земи (скали, пясъци и др.) – 25574 дка.

Поради ниската продуктивност на земята, растениевъдството не е добре развито, а почвите са подходящи за някои видове трайни насаждения, които към момента заемат едва 1,1% от селскостопанските земи. Трайните насаждения са орехи, сливи и лешници, които се отглеждат на площ от 5 053 дка. Отглежданите култури на територията на общината са мека пшеница, овес, ечемик, просо, царевица и слънчоглед, а добивът от тях е нисък. Продукцията им се произвежда на площ от 169 622 дка, което представлява 38,0% от селскостопанската земя на община Антоново, но продуктивността на културите е слаба, което се дължи на сравнително бедните почви. Това предполага приоритетно развитие на животновъдството. По отношение на животновъдството, на фона на намаляването на общия брой отглеждани животни в област Търговище, в община Антоново отрасълът се развива (предимно от дребни животновъди). Водещо място имат говедовъдството и овцевъдството. Забелязва се интерес и към пчеларството и птицевъдството. Предоставяните субсидии и помощи по европейските схеми и мерки за подпомагане са добра възможност за създаване и развитие на стопанства, като това от своя страна ще допринесе за подобряването на състоянието на икономиката като цяло. Решение за преодоляване на негативните тенденции в икономическото развитие на общината може да се търси в развитието на селското стопанство, като благоприятни условия в този сектор има за развитие както на растениевъдството, така и на животновъдството. Площта на земите за нуждите на горското стопанство е 178809,0 дка, което представлява 39,4% от територията на общината, като по-голямата част от горите са държавна и общинска собственост. Освен дърводобив и дървообработка, горските територии на общината благоприятстват развитието на свързаните с горското стопанство дейности, като добив на билки, гъби, диворастящи горски плодове и т.н.

Община Омуртаг. Земеделието е важна съставна част от икономиката на община Омуртаг. Тук има потенциално силна селскостопанска основа. По данни на Областна дирекция „Земеделие“ гр.Търговище площите със земеделско предназначение в община Омуртаг през 2019 г. са в размер на 246 545 дка, разпределени както следва: ниви 165 400 дка - 67,1%; трайни насаждения 13 081 дка - 5,3%; ливади и пасища 68 064 дка - 27,6%.

Почвено климатичните условия са благоприятни за отглеждане на зърнени, технически и фуражни култури. Общите площи през 2019 г. са 83925 дка. Основна култура си остава пшеницата (49,6% от обработваемата площ), следвана от слънчогледа (29,0%), царевицата (12,2%) и ечемика 4 915 (5,9%). Трайните насаждения са обособени в по-големи масиви и при интензивно отглеждане са 9 994 дка (4,8% от селскостопанската земя), все още скромни дял. Типични култури за общината са сливи (79,5% от овощните насаждения), череша – 8,7%, малини – 6,7%, вишни – 3,3%. Разширяване на площите с трайни насаждения трябва да е приоритетно. Природните условия в общината са благоприятни за отглеждане на сливи, череша, вишни, ягодоплодни – малини и ягоди.

Сектор животновъдство винаги е бил с водещи функции в областта на селското стопанство за община Омуртаг. Условията са подходящи за развитието на месодайно и млекодайно животновъдство, с оглед наличието на големи ливадни пасища (27,3% от площите със селскостопанско предназначение). Успешно се развива производството на мед и пчелни продукти и други продукти от животински произход. Животновъдството е далеч от оптималния си капацитет. Продукцията се затваря в кръговете на натуралната микроикономика. На този фон, основният извод е, че конкурентоспособността на аграрния сектор е ниска. Без целеви субсидии, фермерите не могат да постигнат себестойност, кореспондираща на изкупните цени на пре работвателите. Последните носят риска на пазарната реализация и конкуренция. Те са ориентиран и корективът за производителите на суровини. Нереализирани резерви за повишаване на ефективността на сектора са научно обслужване, сортовият и породният състав, агро-технологии и агро-мениджмънта.

2.2.3. ТУРИЗЪМ

Община Антоново. Туризмът не е развит в общината. Като цяло в област Търговище туризмът има нисък дял на влияние в общото социално-икономическо развитие. Въпреки ниските данни за туристическия сектор, общината има потенциал за развитие на алтернативни форми на туризма – културно-познавателен и селски туризъм, което се дължи на красивата природа, кристално чистите води, природните и антропогенни дадености на общината и нейното богато културно-историческо наследство. По тези причини туризмът се оценява като приоритетна област в икономическото развитие на общината. На територията на община Антоново се намират 137 недвижими културни ценности (НКЦ). Обособени са и няколко исторически местности. Има 249 броя културно-исторически забележителности и паметници на културата, от които 30 броя исторически. Структурата на археологическите НКЦ е: селища - 28 бр.; некрополи - 6 бр.; могили - 43 бр.; конак - 2 бр.; църкви, джамии - 9 бр.; крепости - 15 бр.; пътища - 10 бр.; градежи - 4 бр.; мост - 1 бр. Архитектурно-строителните НКЦ са 97 броя.

Община Омуртаг. Археологически паметници от античността и средновековието от национално значение са: Антично селище - с.Голямо Църковище, м.Пупарлък; Тракийски некропол – с.Камбурово; Римски кастел – с.Камбурово, м.„Табията”; Римска вила – с.Могилец; Късносредновековно селище и некропол – с.Могилец; Късноримска крепост – с.Врани кон; Ранно средновековна крепост – гр.Омуртаг. Съществуват над 20 бр. надгробни и 2 селищни могили от национално значение, както и 2 крепости и 1 мост „Камера” от местно значение; архитектурни, религиозни, етнографски обекти. На територията на общината има разнообразие от традиции, обичаи, празници и други събития които представляват интерес и могат да бъдат цел на посещение. Всички тези обекти и явления от природен и антропогенен характер трябва да се оценят и експонират за да бъдат достъпни. Тогава те ще се превърнат в туристически ресурс и ще бъдат цел на посещение.

2.3. РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА ТП “ДГС ОМУРТАГ” ЗА ИКОНОМИКАТА НА РАЙОНА

Горите в района на ТП “ДГС “Омуртаг”, като източник на дървесина, недървесни горски продукти и други екосистемни ползи, имат общонационално значение за икономиката на страната. Голямо е значението им и за икономическото развитие на селищата в района. Те са източници за задоволяване на нуждите на местното население от дърва за огрев и строителна дървесина.

Дървесината за промишлени цели се добива от фирми спечелили обектите чрез търг, а те от своя страна продават добития дървен материал на дървопреработвателни предприятия и цехове. Дървопреработващи предприятия на територията на стопанството няма. Най-големите и близки ползватели на дървесина са дървопреработвателните предприятия в град Котел и град Твърдица.

Освен това горите на стопанството са източник и на различни недървесни горски продукти. От голямо значение за общината е пашата на добитъка, която се допуска върху територията на стопанството. Ежегодно се добиват значителни количества сено, листников фураж, билки, горски плодове, гъби и други.

Районът на стопанството представлява добра база за развитието на интензивно ловно стопанство със значителни дивечови запаси и видово разнообразие (благороден елен, сърна, дива свиня, заек и други). Ловната площ възлиза на 82678,8 ха, разделена на 24 самостоятелни ловни района и ДУ „Голямо доляне”. В района се срещат дива свиня, също дребен дивеч – фазан, гривяк, гургулица и пъдпъдък. От хищниците са разпространени вълк, чакал, лисица, дива котка и бялка. Ловува се предимно за дива свиня и местен дребен дивеч. Възможен е трофеен отстрел на дива свиня (дължина на глигите до 24 см).

Има много добри условия за екотуризм и фотолов.

Непосредствената близост на горите около град Антоново и град Омуртаг, определят тяхната голяма защитна, водоохранна и здравно-украсна роля. Със защитните си и противоерозионни функции, те съдействат за подобрене на климата, предотвратяване на ерозията, възстановяване и запазване на почвата. Източник са на питейна вода за селищата от района на стопанството. Със здравните си и украсни функции създават приятни условия за туризъм и почивка на населението от общините, от областта и от цялата страна.

Както вече се изтъкна в глава I, т.1, на територията на стопанството съществуват добри транспортни и съобщителни връзки, които са предпоставка за нормално провеждане на горскостопанска дейност.

Горскостопанската дейност е един основен поминък на населението в района.

Развитието на икономиката в нашата страна и многостранните функции на гората изискват провеждането на още по-високо ниво и в по-големи мащаби горскостопански мероприятия в района на стопанството, целящи повишаване на общата продуктивност на горите и на всестранните им функции - защитни, водоохранни, здравно-украсни и други.

Основен ползвател на дървесината на територията на ТП “ДГС Омуртаг” са фирмите “Рафаилов лес” ООД и “Алтея” ООД.

Дървесният запас на горите в района нараства слабо, но за сметка на това се концентрира в по-младите насаждения. През последните години бяха забранени голите сечи в горите. Преобладават отгледните сечи, а от възобновителните сечи – постепенно-котловинната сеч. Във връзка със спирането на голите сечи намаляха и площите, които се залесяват ежегодно. Разчита се все повече на естествено възобновяване на насажденията. От добитата дървесина все по-голям дял има технологичната и дървата за огрев, намалява дела на едрата строителна дървесина – трупите за фурнир, шперплат и за бичене. През последните две години се активизира събирането на билки и гъби, които представляват интерес както за вътрешни, така и за външни потребители. Този вид бизнес има добро бъдеще, като се има пред вид голямото количество от билки и гъби през пролетния, летния и есенния сезон. Подходящите природни условия (климат и релеф) гарантират достатъчно суровина през по-голямата част от годината.

Ловното и рибното стопанство със своите бази и дългогодишни традиции на територията на областта може да окаже силно влияние върху развитието на туризма. Проблем е недостига на едра строителна дървесина за фирмите от дървообработващата промишленост. Нараства дела на технологичната дървесина – потенциал за развитие на целулозната промишленост. Наличието на големи количества билки и гъби създава потенциал за развитие на билкарството и гъбарството като алтернативен поминък в планинските и полупланинските райони на общината.

От гледна точка на рекреационните функции от голямо значение за град Омуртаг са обявените в околностите му курортни гори и зелена зона, служещи за отдиха и почивката на жителите и гостите на града и района.

3. ДОСЕГАШНО СТОПАНИСВАНЕ

3.1. КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА ДОСЕГАШНИТЕ ИНВЕНТАРИЗАЦИИ

Териториално поделение Държавно горско стопанство “Омуртаг” в настоящите си граници е създадено през 1951 година, след извършената реорганизация на горите в страната, при която бившите горскостопански единици “Антоновска” и “Омурташка” са обединени в едно горско стопанство със седалище град Омуртаг.

Преди това тези горскостопански единици са били стопанисвани като самостоятелни стопанства със седалища, съответно в село Антоново (сега град) и град Омуртаг. За първи път са били устроени през 1950/51 година, непосредствено преди обединението си, като са изработени отделни проекти за всяко едно от тях.

Цялостен лесоустройствен проект на горското стопанство при сегашните му граници е изготвен през 1967 година, след извършената лесоустройствена ревизия.

Следващите инвентаризации на ТП “ДГС Омуртаг” са направени както следва: втора през 1979 година, трета през 1992 година, четвърта през 2002 година и пета през 2012 година.

При последната инвентаризация през 2012 г. площта на стопанството е увеличена с 1531,2 ха в резултат на новоустроени гори и е с обща площ 31768,7 ха.

Настоящата инвентаризация през 2022 г. е шеста по ред.

За създаване на правилна организация, стопанисване и управление ТП ДГС “Омуртаг” е било разделено на три горскостопански участъка: I ГСУ “Антоново”, II ГСУ “Омуртаг” и III ГСУ “Стеврек”.

Общата площ на стопанството е била разделена на 394 отдела с №№ от 1 до 394, като разпределението по ГСУ е било следното:

I горскостопански участък “Антоново” с обща площ 10180,2 ха, от която 9704,3 ха залесена и 475,9 ха незалесена - 122 броя отдели с №№: от 1 до 46, от 53 до 67, от 70 до 76, 125, 126; 181; 182; от 192 до 194, от 200 до 202, от 250 до 264, от 273 до 296, 371, 384, от 388 до 390. Запасът на насажденията (без клони) е 1138000 куб. м.

II горскостопански участък “Омуртаг” с обща площ 10873,3 ха, от която 10354,2 ха залесена и 519,1 ха незалесена - 145 броя отдели с №№: 187, 189, 191, от 195 до 199, от 203 до 249, от 265 до 272, от 297 до 370, от 373 до 375, 387, от 391 до 394. Запасът на насажденията (без клони) е 1520315 куб.м.

III горскостопански участък “Стеврек” с обща площ 10715,2 ха, от която 10308,0 ха залесена и 407,2 ха незалесена - 127 броя отдели с №№: от 47 до 52, 68, 69, от 77 до 124, от 127 до 180, от 183 до 186, 188, 190, 372, от 376 до 383, 385, 386. Запасът на насажденията (без клони) е бил 1417055 куб.м.

Площта на горскостопанските участъци е била изчертана на горски карти (картни листове със съответните номера), както следва:

I ГСУ “Антоново”

– в М 1:10000 – 16 бр. - №№ от 1 до 16;

– в М 1:25000 – 3 бр. - №№ от 1 до 3;

II ГСУ “Омуртаг”

– в М 1:10000 – 20 бр. - №№ от 17 до 36;

– в М 1:25000 – 4 бр - №№ от 4 до 7;

III ГСУ “Стеврек”

– в М 1:10000 – 10 бр., №№ от 37 до 46;

– в М 1:25000 – 2 бр. - № 8 и № 9.

Цялата площ на ТП ДГС “Омуртаг” е била изчертана на една карта в М 1:75 000.

Общата площ на държавните горски територии със стопански функции е била 16626,8 ха, от която 15741,5 ха залесена и 885,3 ха незалесена, а на тези със защитни и специални функции 2500,5 ха, от която 2348,6 ха залесена и 151,9 ха незалесена.

На основание чл. 5, ал. 3 от Закона за горите, чл.6 и чл.8 на Закона за биоразнообразието към категорията “специални” са отнесени площите, попадащи в защитени зони по Натура 2000: “Котленска планина” BG0000117, “Твърдишка планина” BG0000211, “Стара река” BG0000279, “Голямата река” BG0000432, определени по Директива на ЕС 92/43 (за местообитанията) и защитена зона “Котленска планина” BG0002029, определени по Директива на ЕС 79/409 (за дивите птици).

Стопанските класове, към които са отнесени горите са условни. Определени са по същите критерии както за стопанските горски територии, с цел улесняване на планирането. Стопанисването е насочено към запазване и подобряване на техните защитни и специални функции, при рационално оползотворяване на дървесните и недървесните им ресурси.

Залесената площ е била разделена на следните условни стопански класове и съответните турнуси: Бялборови култури (ББК) – 60 години, Черборови култури (ЧБК) – 80 години, Смесени иглолистно-широколистни култури (СМИШК) - 80 години, Буков високобонитетен (БВ) – 140 години; Буков среднобонитетен (БСр) – 120/100 години, Церов (Ц) – 100 години; Габъров (Г) – 100 години; Дъбов средно и нискобонитетен (ДСрН) – 120; Липов високобонитетен (ЛВ) - 80 години, Липов средно и нискобонитетен - 60 години, Широколистен високоствъблен (ШВ). Целта на стопанисване е била определена индивидуално за всяко насаждение, в зависимост от специфичните му функции.

Целта на за производство за условия широколистен високоствъблен стопански клас е била диференцирана според дървесния вид и за тези с най-голямо участие и е както следва:

- червен дъб – добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и турнус на сеч 100 години
- тополи – производство на средна строителна дървесина и турнус на сеч 12 години
- горскоплодни – производство на плодове.
- планински ясен – добив на едра и средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см и ориентировъчен турнус на сеч 80 години.

За останалите условни стопански класове турнусите на сеч са били следните: Буков високобонитетен за превръщане (БВП) – 80 години, Зимендъбов високобонитетен за превръщане (ЗдВП) – 80 години, Благунов високобонитетен за превръщане (БлВП) – 80 години, Смесен високобонитетен за превръщане (СмВП) – 80 години, Зимен дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ЗдСрНП) – 50 години, Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП) – 50 години, Зимен дъбов средно и ниско бонитетен за превръщане (ЗдСрНП) – 50, Благунов средно и нискобонитетен за превръщане (БлСрНП) – 50 години, Церов високобонитетен за превръщане (ЦВП) – 60 години, Церов за превръщане (ЦП) – 30 години, Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП) – 50 години, Акациев (А) – 20 години и Келявгабъров (Кгбр) – 40 години.

Посредством пробни площи (Битерлих) и пълно клупиране е бил изчислен запасът на зрелите семенни насаждения, а запасът на младите и средновъзрастните семенни и издънкови насаждения и култури е изчислен по следните опитни таблици: черен бор - Цаков; бял бор - Кръстанов и колектив; смърч - Тюрин; зелена дуглазка - Герхард; бук - С. Недялков; семенен дъб - Вименауер; издънков дъб - Шустов; келяв габър - Ж. Георгиев и др.

Следва сравнителен анализ между данните предоставени от ТП “ДГС Омуртаг” за извършените мероприятия в държавните горски територии, с предвиденото по горскостопански план.

3.2. ОБЩ ПРЕГЛЕД НА ПОЛЗВАНЕТО ПРЕЗ РЕВИЗИОННИЯ ПЕРИОД

По горскостопански план от 2013 година (утвърден със заповед № 423/06.06.2014 г от ИД на ИАГ) за държавните територии на ТП “ДГС Омуртаг” са били планирани следните видове сечи: възобновителни, съобразно възприетите турнуси по условни стопански класове, отгледни, селекционни, санитарни и голи.

За отчетния десет годишен период, съгласно ГСП сечи са планирани на обща площ 9090,8 ха, а са изведени на площ 8416,8 ха (таблица № 50) - изпълнение 92,6%.

3.2.1. Възобновителни сечи

По ГСП 2013 г. са планирани следните възобновителни сечи: краткосрочно-постепенна, постепенно-котловинна, групово-постепенна, неравномерно постепенна и гола на обща площ 3835,0 ха, а са изведени на площ 3562,0 ха, което представлява 92,9% спрямо планираното по площ.

Възобновителните сечи са планирани и изведени, съобразно биологичните особености на дървесните видове, типове горски месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновяване и целта на стопанисване, основно тези, при които има добри възможности за естествено възобновяване.

Таблица № 50
за разпределение на планираните и изведени сечи по площ в хектари

№ по ред	Вид на сечта по видове гори	Предвидено по ГСП	изпълнено	% на изпълнение
I.	Възобновителни сечи			
A.	В иглолистни	32.2	23.2	72.0
1	Краткосрочно-постепенна	32.2	23.2	72.0
1	осеменителна фаза	32.2	21.5	66.8
2	осветителна фаза		1.7	
Б.	Във високоствъблени	466.6	343.1	73.5
1	Краткосрочно-постепенна	56.7	22.1	39.0
1	осеменителна фаза	17.7	1.1	6.2
2	осветителна фаза	28.0	21.0	75.0
3	окончателна фаза	11.0		
2	Постепенно-котловинна	173.4	149.0	85.9
3	Групово-постепенна	227.1	172.0	75.7
4	гола в тополи	9.4	4.7	50.0
В.	В издънкови за превръщане	3005.2	2989.0	99.5
1	Краткосрочно-постепенна	1591.7	944.3	59.3
1	осеменителна фаза	673.2	241.3	35.8
2	осветителна фаза	595.7	470.6	79.0
3	окончателна фаза	322.8	232.4	72.0
3	Постепенно-котловинна	893.6	1509.4	168.9
4	Групово постепенна	519.9	535.3	103.0
Г.	В нискоствъблени	331.0	206.7	62.4
1	Гола	331.0	206.7	62.4
	Всичко възобновителни сечи:	3835.0	3562.0	92.9
II.	Отгледни сечи			
A.	В иглолистни	2055.7	1448.2	70.4
1	Осветления	74.4		
2	Прочистки	75.0	18.4	24.5
3	Прореждане	1240.7	858.6	69.2
4	Пробирки	665.6	571.2	85.8
Б.	Във високоствъблени	584.8	622.2	106.4
1	Осветление	109.6	183.4	167.3
2	Прочистки	20.1	16.1	80.1
3	Прореждане	283.6	247.2	87.2
4	Пробирка	163.8	175.5	107.1
5	Селекционна	7.7		
В.	В издънкови за превръщане	2024.8	1884.7	93.1
1	Осветления	64.6		
2	Прочистки	3.4		
3	Прореждане	257.9	203.4	78.9
4	Пробирка	1642.9	1632.2	99.3
5	Селекционна	56.0	49.1	87.7
	Всичко отгледни сечи	4665.3	3955.1	84.8
III.	Санитарни сечи			
1	В иглолистни	280.9	538.9	191.8

№ по ред	Вид на сечта по видове гори	Предвидено по ГСП	изпълнено	% на изпълнение
	в т.ч. 100%	43.4	184.7	425.6
2	Във високостъблени	144.9	64.0	44.2
	в т.ч. 100%	59.4		
3	В издънкови за превръщане	164.7	230.5	140.0
	в т.ч. 100%			
	Всичко санитарни сечи	590.5	833.4	141.1
IV.	Технически сечи			
1	В сервитути		66.3	
	Всичко технически сечи		66.3	
	Общо от всички видове сечи	9090.8	8416.8	92.6

3.2.1.1. Краткосрочно-постепенна сеч

Планирана е била да се изведе в иглолистни култури, в широколистни високостъблени, в издънкови букови, габъррови, дъбови и церови насаждения със сравнително равномерен строеж и пълнота, както и в такива с неравномерен строеж, но с достатъчно подраст по цялата площ, нуждаещ се от осветляване и освобождаване на площ 1680,6 ха.

През десетилетието постепенната сеч в държавните горски територии е изведена по план на три фази, като са спазени индивидуалните особености на всяко насаждение (пълнота и ход на естественото възобновяване) на площ 989,6 ха или 58,9% от предвиденото, което е незадоволително изпълнение.

– **осеменителна фаза** - планирана е на площ 723,1 ха. При извеждането на сечта с интензивност 20–30% склопеността на насажденията е сведена до 0,6–0,7. В насажденията с подлесна растителност сечта е съпроводена с изсичането ѝ, а наличието на подраст дори и в малко количество е толерирано, като е извършено отглеждането му. От горското стопанство отчетат изпълнение на площ 263,9 ха или 36,5% от предвиденото - отдели и подотдели: **6:** ф; **8:** а; **35:** д; **58:** ч, и1; **171:** а, **213:** ф и др. Резултатите са добри. Причините за неизпълнението са: промяна в Наредбата за сечите относно този вид сеч - да се извежда на сечища до 2 ха, в следствие на което в голяма част от планираните за осеменителна фаза насаждения е изведена постепенно-котловинна сеч; при появата на подраст дори и с малко, но достатъчно покритие също е водена постепенно-котловинна сеч - отдели и подотдели: **20:** ж; **251:** б, б1; **325:** в и др. В други насаждения, в които е изведена веднъж планираната сеч тя е продължила като постепенно-котловинна или групово постепенна, поради същата причина - отдели и подотдели: **6:** ф; **199:** в; **300:** л; **302:** в и др.

– **осветлителна фаза** - планирана е на площ 623,7 ха, при пълнотата 0,5-0,7 и наличие на подраст над 50% от площта. Сечта е водена с интензивност 35-50%. От стопанството отчетат изпълнение на площ 493,3 ха или 79,1%, като това може да бъде отчетено като задоволително изпълнение - отдели и подотдели: **6:** и, н, о; **64:** е, н, у; **246:** а, г, д и др. Резултатите са добри, като там където е имало нужда подраста е отглеждан и е изсечен подлеса. Причините за неизпълнението са като горепосочените.

– **окончателна фаза** - планирана е на площ 333,8 ха предимно в издънкови насаждения, на които в резултат на изведени в миналото сечи пълнотата е сведена до 0,3 и имат надеждно възобновяване с покритие над 70% от площта. Изведена е на площ 232,4 ха - изпълнение 69,6% - отдели и подотдели: **7:** а; **35:** з; **68:** г; **96:** а; **291:** е и др. В някои насаждения сечта е изведена на част от площта. Резултатите са добри, като там където е имало нужда подраста е отглеждан и е изсечен подлеса. Оставени са и надлесни дървета. Причините за неизпълнението са като горепосочените.

3.2.1.2. Постепенно-котловинна сеч – планирана е на площ 1067,0 ха в семенни и издънкови насаждения с пълнота 0,5-0,8 и неравномерно възобновяване или неравномерен строеж. Сечта е изведена на площ 1658,4 ха - изпълнение 155,4% - отдели и подотдели: **10:** з; **19:** б, и, р, с; **26:** б, в; **234:** д, е и др. Интензивността е спазена, като в някои насаждения сечта е изведена двукратно през периода. Причините за преизпълнението са посочени в горния коментар. Отворени са котли, там където е имало достатъчен по количество и качество подраст, а в останалата част от насажденията пълнотата е намалена за да се създадат условия за възобновяване. В някои насаждения без достатъчно подраст и с пълнота 0,7-0,8 сечта е водена като краткосрочно-постепенна. Резултатите са добри, като там където е имало нужда подраста е отглеждан и е изсечен подлеса.

3.2.1.3. Групово-постепенна – планирана е на площ 747,0 ха в семенни и издънкови букови и габъррови насаждения, като възобновителният период е 20-40 години. Сечта е изведена на площ 707,3 ха - много добро изпълнение 94,7% - отдели и подотдели: **10:** н; **120:** в, е; **123:** с; **124:** и; **234:** г и др. Сечта е изведена добре - отворени са прозорци там, където подраста е бил достатъчен. Интензивността на ползване е спазена - 20–25%. Резултатите са добри, като там

където е имало нужда подраства е отглеждан и е изсечен подлеса. В едно насаждение (175: м) с площ 2,7 ха, пълнота 0,3 и процент на покритие на подраства 70% е планирана окончателна фаза на сечта, но не е изведена.

3.2.1.4. Гола сеч - планирана е на площ 340,4 ха в насаждения и култури от акация и топола, а е изведена на площ 211,4 ха - изпълнение 62,1%. В акациевите гори изпълнението е 62,4%, а в тополовите 50,0% - отдели и подотдели: **3:** н; **19:** м; **28:** м, с, у; **177:** п; **300:** з; **342:** ж и др. Неизпълнението на сечта се дължи на лошата сортиментна структура на част от акациевите дървостои и големия процент на покритие от храстова растителност под склопа им, затрудняваща достъпа до отделните дървета.

3.2.2. Отгледни сечи

За регулиране състава на насажденията и повишаване на устойчивостта им, за използване на естествения отпад, поддържане на добро санитарно състояние и съкращаване срока за производство на технически ценна дървесина за десетилетието е планирано да се водят отгледни сечи на площ 4665,3 ха. Изведени са на площ 3955,1 ха, което е 84,8% от предвиденото - едно добро изпълнение.

Планирани са следните видове отгледни сечи:

3.2.2.1. Осветление – планирано е в млади култури и насаждения до 10 годишна възраст без материален добив, в които има опасност да бъдат заглушени главните дървесни видове на площ 124,3 ха, като площта е удвоена. От стопанството отчитат площ 183,4 ха само във широколистните високостъблени гори. Общото изпълнение е 147,5% - новосъздадените култури се отглеждат вече трикратно. Неизпълнение има при иглолистните и издънковите гори за превръщане. Причината е неизведените санитарни сечи 100% в тях и съответно не е извършено залесяване и осветление на планираните за залесяване площи. Там, където е извършено осветление резултатите са добри.

3.2.2.2. Прочистка – планирана е в склопени култури и насаждения на възраст до 20 години, в семенните широколистни младиняци без материален добив на площ 98,5 ха. Изведена е само в иглолистни култури, където е бил възможен материален добив на площ 34,5 ха - изпълнение 35,0% – отдели и подотдели: **16:** а, д; **62:** я1; **69:** ж1. Интензивността е спазена. След сечта резултатите са добри – подобрен е съставът и качествата на иглолистните култури.

3.2.2.3. Прореждане – планирано е в широколистни и иглолистни насаждения и култури на възраст от 21-40 г, при семенните насаждения от дъб и бук и до 60 години и средна пълнота 0,8-1,0, с обща площ 1782,2 ха. Изведено е на площ 1309,2 ха, което е 73,5% спрямо предвиденото по ГСП. При насажденията с неравномерен строеж е изведена само в гъстите групи. Сечите са водени с интензивност 10–30% в зависимост от пълнотата, бонитета, дървесния вид и месторастенето. Изведена е в отдели и подотдели: **24:** к; **33:** у, ч; **120:** г; **220:** о; **265:** о; **319:** л и др. Резултатите след сечта са добри – формирани са дървостои с добри качества на стъблата и са осигурени условия за нарастването им по височина. В иглолистните култури извън зоната на разпространение на белия и черния бор при извеждане на сечта правилно са толерирани местните широколистни дървесни видове. В някои иглолистни култури пълнотата е намалена до 0,4-0,6, тъй като е имало повреди от суховършии и корояд - сечта е имала и санитарен характер. В широколистни насаждения от бук до 30 годишна възраст на площ 12,3 ха сеч не е водена.

3.2.2.4. Пробирка – планирана е на площ 2472,3 ха с интензивност 15–20% в насаждения и култури с възраст над 40 години (при семенния бук и дъб над 60 години). Изведена е на площ 2378,9 ха, което е 96,2% спрямо предвиденото по ГСП - отдели и подотдели: **28:** а; **60:** б, з, о; **170:** в; **250:** в и др. Интензивността по ГСП е спазена. Тук отново в някои иглолистни култури и широколистни насаждения пълнотата е намалена до 0,5-0,6 заради повреди или двукратно изведена сеч. Резултатите са добри. В иглолистните култури и дозряващите насаждения са създадени добри условия за възобновяване.

3.2.2.5. Селекционна сеч – планирана е в семепроизводствени насаждения на площ 63,7 ха. Изведена е на площ 49,1 ха, което е 77,1% спрямо предвиденото в отдел и подотдели: 219-г, д. Изведените сечи са съгласувани с Горска семеконтролна станция гр.София. Резултатите са добри.

В заключение може да се каже, че извършените мероприятия в младите и дозряващи гори на ТП “ДГС Омуртаг” са изпълнени сравнително добре. Планираните сечи са изпълнени според предвиденото по площ и интензивност. Изключение правят прочистките. Недостатък при работата може да се отчете факта, че често има не отсечени изостанали в растежа, угнетени стъбла. На по-добри месторастения, високата пълнота на дървостойте и значителния им прираст по височина (най-вече за дъба) създават сериозна опасност за устойчивостта им. Не навсякъде сечта е изведена върху цялата площ - на места в по-гъсти групи, с по-малък диаметър на

дървостоя сеч не е водена. Там, където отгледната сеч е водена два пъти през десетилетието в някои дървостои пълнотата е намалена на 0,5-0,6.

3.2.3. Санитарни сечи

Планирани са в иглолистни и широколистни култури и насаждения на площ 590,5 ха, в които са били установени повреди от абиотичен и биотичен характер, но състоянието им не е позволявало извеждането на друг вид сеч. Изведени са на площ 833,4 ха, което е 141,1% спрямо предвиденото по ГСП. Интензивността на сечта е била в зависимост от степента на повредите в границите от 10 до 100%. Санитарна сеч 100% е планирана на обща площ 102,8 ха, а е изпълнена на площ 184,7 ха само в иглолистни гори - изпълнение 179,7%.

Причините за преизпълнението на санитарните сечи са от абиотичен характер - повреди от снеголом, снеговал, ветролом, ветровал и от биотичен - върхов корояд. Това е довело до извеждане на санитарни и принудителни сечи в подотдели, които не са били планирани.

3.2.4. Технически сечи

Технически сечи през десетилетието са изведени въпреки, че не са планирани на площ 66,3 ха - в сервитути като пътища, ел. и В и К просеки.

3.2.5. Почистване на сечищата

През изминалото десетилетие почистването на сечищата се е извършвало: при извеждане на постепенната и постепенно-котловинната сечи, като отпадъците са се събирали на купчини, а при голите са изгаряни. Там, където е имало опасност от ерозия, отпадъците са се използвали с противоерозионна цел – за задръстване на ровините и доловете или са се събирали на ивици по хоризонталите.

Изгарянето е ставало върху заболелите пънове за да се унищожава мицела на паразитиращата гъба, а събирането на купчини е ставало на места, свободни от подраст.

При отгледните сечи отпадъците са разхвърляни равномерно върху площта, а при санитарните са изнасяни от насажденията или са изгаряни.

3.3. ОБЩ РАЗМЕР НА ПОЛЗВАНЕТО И РЕАЛИЗИРАНА СОРТИМЕНТНА СТРУКТУРА

Общият размер на ползването за периода 2013–2022 год. по горскостопански план е 474560 куб.м стояща маса (с клони), а действително добитата дървесина е 454570 куб.м - изпълнение 95,8%. Сравнение на планираното ползване по запас и действително извършеното през периода е посочено в таблица № 51.

Планираното ползване от възобновителни сечи е 240420 куб.м, от отгледни 195290 куб.м и от санитарни сечи 38850 куб.м.

По години най-голямо спрямо планираното е ползването през 2018 година с 9274 куб.м в повече или превишение с 19,5%. То се дължи на изведените с приоритет санитарни сечи (превишение с 368,7%) за усвояване на повредената от суховършии и корояд иглолистна дървесина. Най-малко е изпълнението на плана в края на ревизионния период през 2020 и 2021 г, съответно 85,2% и 62,3%.

От таблицата е видно, че общо възобновителните сечи са изпълнени 89,5% в сравнение с предвиденото поради усвояване на дървесина от санитарни сечи - превишение с 46,7%. Отгледните сечи по обем почти са изпълнени спрямо плана - 93,4%.

I. Иглолистни гори

Изпълнението по запас спрямо ГСП в тази група гори е 100,9%. Възобновителни сечи са планирани в размер на 2920 куб.м, а са добити 1740 куб.м - изпълнение 59,6%, поради извеждане с приоритет на санитарни сечи - превишение със 105,0%. Планираните отгледни са с общ запас 100640 куб.м, а са добити 76465 куб.м - изпълнение 76,0%. Причината е, че в част от планираните за отгледна сеч култури е водена санитарна сеч. По план санитарните сечи са с общ запас 25240 куб.м, а са добити 51750 куб.м.

II. Широколистни високостъблени гори

Изпълнението по запас спрямо ГСП в тази група гори е 74,9%. Възобновителни сечи са планирани в размер на 29490 куб.м, а са добити 20680 куб.м - изпълнение 70,1%, най-вече поради липса на пътища и стръмните терени в някои от планираните за сеч насаждения, както и причисляването им към категорията “гори във фаза на старост”. От планираните отгледни сечи с общ запас 22050 куб.м са добити 20940 куб.м или изпълнение 95,0%. По план санитарните сечи

са с общ запас 7700 куб.м, като са добити 2745 куб.м или изпълнение 35,6% - част от горите са отнесени към ГФС или представителни образци.

III. Издънкови гори за превръщане

Изпълнението по запас спрямо ГСП в тази група гори е 100,8%. Възобновителни сечи са планирани в размер на 178580 куб.м, а са добити 171570 куб.м - изпълнение 96,1%. От планираните отгледни сечи с общ запас 72600 куб.м са добити 85020 куб.м или изпълнение 117,1% - в част от насажденията е водена сеч два пъти през десетилетието. По план санитарните сечи са с общ запас 5910 куб.м, като са добити 2480 куб.м или изпълнение 42,0% - в част от горите сечта не е изведена, поради по-малкия процент повреди, най-вече суховършия в дъбовите гори.

IV. Нискостъблени гори

Тук са планирани само възобновителни сечи в размер на 29430 куб.м, като са добити 21180 куб.м, което представлява 72,0% изпълнение. Причините са обяснени в анализа по площ.

Резултатите от изведените сечи както по площ, така и по запас са близки до планираните. Това говори за добро стопанисване на горите в ДГТ на ТП “ДГС Омуртаг”.

Таблица № 51

за сравнение на предвиденото ползване по ГСП и отсеченото през ревизионния период по видове сечи, видове гори и общо в куб.м.

Години	Възобновителна сеч				Отгледна сеч				Санитарна сеч				В с и ч к о			
	Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното	
			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко
К у б и ч е с к и м е т р и с т о я щ а м а с а с к л о н и																
I. ИГЛОЛИСТНИ																
2013	292	-	-	-292	10064	4020	-	-6044	2524	3590	1066	-	12880	7610	-	-5270
2014	292	-	-	-292	10064	1900	-	-8164	2524	3650	1126	-	12880	5550	-	-7330
2015	292	-	-	-292	10064	4210	-	-5854	2524	2110	-	-414	12880	6320	-	-6560
2016	292	790	498	-	10064	7540	-	-2524	2524	815	-	-1709	12880	9145	-	-3735
2017	292	800	508	-	10064	7930	-	-2134	2524	11400	8876	-	12880	20130	7250	-
2018	292	-	-	-292	10064	10770	706	-	2524	17870	15346	-	12880	28640	15760	-
2019	292	-	-	-292	10064	11900	1836	-	2524	6755	4231	-	12880	18655	5775	-
2020	292	150	-	-142	10064	9000	-	-1064	2524	4240	1716	-	12880	13390	510	-
2021	292	-	-	-292	10064	8760	-	-1304	2524	1220	-	-1304	12880	9980	-	-2900
2022	292	-	-	-292	10064	10435	371	-	2524	100	-	-2424	12880	10535	-	-2345
Общо:	2920	1740	-	-1180	100640	76465	-	-24175	25240	51750	26510	-	128800	129955	1155	-
%		59.6				76.0				205.0				100.9		
II ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ																
2013	2949	2035	-	-914	2205	1480	-	-725	770	230	-	-540	5924	3745	-	-2179
2014	2949	805	-	-2144	2205	550	-	-1655	770	20	-	-750	5924	1375	-	-4549
2015	2949	2200	-	-749	2205	-	-	-2205	770	1290	520	-	5924	3490	-	-2434
2016	2949	4280	933	-	2205	5290	3085	-	770	520	-	-250	5924	10090	4166	-
2017	2949	2620	-	-329	2205	1570	-	-635	770	-	-	-770	5924	4190	-	-1734
2018	2949	240	-	-2709	2205	3500	1295	-	770	-	-	-770	5924	3740	-	-2184
2019	2949	980	-	-1969	2205	4930	2725	-	770	-	-	-770	5924	5910	-	-14
2020	2949	2360	-	-589	2205	1990	-	-215	770	505	-	-265	5924	4855	-	-1069
2021	2949	240	-	-2709	2205	810	-	-1395	770	180	-	-590	5924	1230	-	-4694
2022	2949	4920	1971	-	2205	820	-	-1385	770	-	-	-770	5924	5740	-	-184
Общо:	29490	20680		-8810	22050	20940	-	-1110	7700	2745	-	-4955	59240	44365	-	-14875
%		70.1				95.0				35.6				74.9		
III. ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ																
2013	17858	27130	9272	-	7260	6525	-	-735	591	-	-	-591	25709	33655	7946	-
2014	17858	29435	11577	-	7260	6830	-	-430	591	-	-	-591	25709	36265	10556	-
2015	17858	18460	602	-	7260	13860	6600	-	591	1450	859	-	25709	33770	8061	-
2016	17858	16360	-	-1498	7260	11400	4140	-	591	-	-	-591	25709	27760	2051	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Години	Възобновителна сеч				Отгледна сеч				Санитарна сеч				В с и ч к о			
	Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното	
			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко
Кубически метри стояща маса с клони																
2017	17858	10755	-	-7103	7260	9110	1850	-	591	-	-	-591	25709	19865	-	-5844
2018	17858	16170	-	-1688	7260	5520	-	-1740	591	340	-	-251	25709	22030	-	-3679
2019	17858	14895	-	-2963	7260	10310	3050	-	591	370	-	-221	25709	25575	-	-134
2020	17858	10965	-	-6893	7260	8830	1570	-	591	320	-	-271	25709	20115	-	-5594
2021	17858	12520	-	-5338	7260	5270	-	-1990	591	-	-	-591	25709	17790	-	-7919
2022	17858	14880	-	-2978	7260	7365	105	-	591	-	-	-591	25709	22245	-	-3464
Общо:	178580	171570	-	-7010	72600	85020	12420	-	5910	2480	-	-3430	257090	259070	1980	-
%		96.1				117.1				42.0				100.8		
IV. НИСКОСТЪБЛЕНИ																
2013	2943	2830	-	-113	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	2830	-	-113
2014	2943	1680	-	-1263	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	1680	-	-1263
2015	2943	2420	-	-523	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	2420	-	-523
2016	2943	3560	617	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	3560	617	-
2017	2943	1720	-	-1223	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	1720	-	-1223
2018	2943	2320	-	-623	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	2320	-	-623
2019	2943	1230	-	-1713	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	1230	-	-1713
2020	2943	2060	-	-883	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	2060	-	-883
2021	2943	560	-	-2383	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	560	-	-2383
2022	2943	2800	-	-143	-	-	-	-	-	-	-	-	2943	2800	-	-143
Общо:	29430	21180	-	-8250	-	-	-	-	-	-	-	-	29430	21180	-	-8250
%		72.0												72.0		
ОБЩО																
2013	24042	31995	7953	-	19529	12025	-	-7504	3885	3820	-	-65	47456	47840	384	-
2014	24042	31920	7878	-	19529	9280	-	-10249	3885	3670	-	-215	47456	44870	-	-2586
2015	24042	23080	-	-962	19529	18070	-	-1459	3885	4850	965	-	47456	46000	-	-1456
2016	24042	24990	948	-	19529	24230	4701	-	3885	1335	-	-2550	47456	50555	3099	-
2017	24042	15895	-	-8147	19529	18610	-	-919	3885	11400	7515	-	47456	45905	-	-1551
2018	24042	18730	-	-5312	19529	19790	261	-	3885	18210	14325	-	47456	56730	9274	-
2019	24042	17105	-	-6937	19529	27140	7611	-	3885	7125	3240	-	47456	51370	3914	-
2020	24042	15535	-	-8507	19529	19820	291	-	3885	5065	1180	-	47456	40420	-	-7036
2021	24042	13320	-	-10722	19529	14840	-	-4689	3885	1400	-	-2485	47456	29560	-	-17896
2022	24042	22600	-	-1442	19529	18620	-	-909	3885	100	-	-3785	47456	41320	-	-6136
Общо:	240420	215170	-	-25250	195290	182425	-	-12865	38850	56975	18125	-	474560	454570	-	-19990

Години	Възобновителна сеч				Отгледна сеч				Санитарна сеч				В с и ч к о			
	Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното		Планирано по ГСП	Отсечено	В сравнение с планираното	
			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко			в повече	в по-малко
	К у б и ч е с к и м е т р и с т о я щ а м а с а с к л о н и															
%		89.5				93.4				146.7				95.8		

Сортиментното разпределение на планираната за добив и добитата дървесина през десетилетието по видове сечи, група гори и сортименти е показано в таблици с №№ 52 и 53.

Таблица № 52
За размера на годишното ползуване и добитите материали по групи сортименти през ревизионния период

Година	Размер на годишното ползуване		Строителна дървесина - куб.м.				Дърва куб.м.	Използв. вършина
	Стояща маса	Лежаща маса	Едра	Средна	Дребна	Общо		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. От възобновителни сечи								
1. Иглолистни								
2016	790	586	100	314	9	423	163	-
2017	800	617	562	55	-	617	-	-
2020	150	119	72	21	1	94	25	-
Всичко:	1740	1322	734	390	10	1134	188	-
%	100.0	76.0	42.2	22.4	0.6	65.2	10.8	-
2. Широколистни високостъблени								
2013	2035	1795	341	92	24	457	1338	-
2014	805	745	92	56	-	148	597	-
2015	2200	1919	252	122	22	396	1523	-
2016	4280	3525	705	218	11	934	2591	-
2017	2620	2288	524	57	50	631	1657	-
2018	240	194	-	63	-	63	131	-
2019	980	719	122	60	12	194	525	-
2020	2360	1996	484	164	11	659	1296	41
2021	240	211	52	42	-	94	117	-
2022	4920	4260	604	192	44	840	3420	-
Всичко:	20680	17652	3176	1066	174	4416	13195	41
%	100.0	85.4	15.4	5.2	0.8	21.4	63.8	0.2
4. Издънкове за превръщане								
2013	27130	24100	3484	4242	510	8236	15864	-
2014	29435	26541	4870	3273	251	8394	18147	-
2015	18460	15181	2723	2613	169	5505	9676	-
2016	16360	12853	1686	2285	210	4181	8658	14
2017	10755	9141	1874	1036	49	2959	6139	43
2018	16170	13488	2109	2336	114	4559	8636	293
2019	14895	11952	1595	1732	91	3418	8334	200
2020	10965	8875	1917	2019	62	3998	4785	92
2021	12520	10826	2210	1753	75	4038	6718	70
2022	14880	12546	3734	2095	70	5899	6644	3
Всичко:	171570	145503	26202	23384	1601	51187	93601	715
%	100.0	84.8	15.3	13.6	0.9	29.8	54.6	0.4
5. Нискостъблени								
2013	2830	2391	25	537	209	771	1620	-
2014	1680	1517	31	327	96	454	1063	-
2015	2420	2141	32	988	265	1285	856	-
2016	3560	3047	96	945	194	1235	1812	-
2017	1720	1537	46	708	161	915	622	-
2018	2320	2028	88	353	92	533	1495	-
2019	1230	1046	27	350	122	499	547	-
2020	2060	1788	-	418	149	567	1221	-
2021	560	484	12	122	24	158	326	-
2022	2800	2441	12	822	197	1031	1410	-
Всичко:	21180	18420	369	5570	1509	7448	10972	-
%	100.0	87.0	1.7	26.3	7.1	35.2	51.8	-
Общо от възобновителни сечи								
Всичко:	215170	182897	30481	30410	3294	64185	117956	756
%	100.0	85.0	14.2	14.1	1.5	29.8	54.8	0.4
II. От отгледни сечи								
1. Иглолистни								

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Година	Размер на годишното ползване		Строителна дървесина - куб.м.				Дърва куб.м.	Използв. вършина
	Стояща маса	Лежаща маса	Едра	Средна	Дребна	Общо		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2013	4020	3469	468	1147	70	1685	1784	-
2014	1900	1650	127	646	75	848	802	-
2015	4210	3133	493	1195	50	1738	1395	-
2016	7540	4974	575	1889	131	2595	2379	-
2017	7930	5839	812	1841	99	2752	3085	2
2018	10770	8582	1501	1721	98	3320	5259	3
2019	11900	9322	1182	2599	183	3964	5358	-
2020	9000	7191	1040	2188	120	3348	3843	-
2021	8760	7014	906	2130	192	3228	3783	-
2022	10435	8522	1442	2534	141	4117	4405	-
Всичко:	76465	59696	8546	17890	1159	27595	32093	8
%	100.0	78.1	11.2	23.4	1.5	36.1	42.0	-
2. Широколистни високостъблени								
2013	1480	1268	148	356	34	538	730	-
2014	550	459	49	196	34	279	180	-
2016	5290	4467	396	1366	160	1922	2538	7
2017	1570	1221	172	222	11	405	811	5
2018	3500	2728	89	592	112	793	1854	81
2019	4930	4045	651	547	58	1256	2757	32
2020	1990	1557	152	294	29	475	1045	37
2021	810	638	112	177	7	296	342	-
2022	820	665	81	142	11	234	431	-
Всичко:	20940	17048	1850	3892	456	6198	10688	162
%	100.0	81.4	8.8	18.6	2.2	29.6	51.0	0.8
4. Издънкове за превръщане								
2013	6525	5897	319	1491	147	1957	3940	0
2014	6830	6161	496	1591	122	2209	3952	0
2015	13860	11044	905	2463	287	3655	7389	0
2016	11400	9028	538	2462	277	3277	5735	16
2017	9110	7251	463	1182	138	1783	5388	80
2018	5520	4515	356	904	90	1350	3097	68
2019	10310	8109	933	1847	244	3024	4944	141
2020	8830	7187	708	1672	145	2525	4553	109
2021	5270	4388	288	730	81	1099	3225	64
2022	7365	5879	568	1068	81	1717	4153	9
Всичко:	85020	69459	5574	15410	1612	22596	46376	487
%	100.0	81.7	6.6	18.1	1.9	26.6	54.5	0.6
Общо от отгледни сечи								
Всичко:	182425	146203	15970	37192	3227	56389	89157	657
%	100.00	80.1	8.8	20.4	1.8	30.9	48.9	0.4
III. От санитарни сечи								
1. Иглолистни								
2013	3590	3116	574	696	17	1287	1829	-
2014	3650	3263	544	722	8	1274	1989	-
2015	2110	1823	590	387	-	977	846	-
2016	815	575	96	120	-	216	359	-
2017	11400	9410	574	818	27	1419	7991	-
2018	17870	14581	2346	5074	81	7501	7080	-
2019	6755	5779	356	910	42	1308	4471	-
2020	4240	3727	526	441	7	974	2753	-
2021	1220	984	205	180	-	385	599	-
2022	100	79	7	12	2	21	58	-
Всичко:	51750	43337	5818	9360	184	15362	27975	-
%	100.0	83.7	11.2	18.1	0.4	29.7	54.1	-
2. Широколистни високостъблени								
2013	230	205	-	-	-	-	205	-
2014	20	9	-	-	-	-	9	-
2015	1290	1100	-	-	-	-	1100	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Година	Размер на годишното ползване		Строителна дървесина - куб.м.				Дърва куб.м.	Използв. вършина
	Стояща маса	Лежаща маса	Едра	Средна	Дребна	Общо		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2016	520	413	6	77	37	120	293	-
2020	505	416	2	18	3	23	385	-
2021	180	144	-	36	-	36	108	-
Всичко:	2745	2287	8	131	40	179	2100	-
%	100.0	83.3	0.3	4.8	1.5	6.5	76.5	0.3
4. Издънкове за превръщане								
2015	1450	1245	86	138	15	239	1006	-
2018	340	240	-	-	-	-	240	-
2019	370	316	11	40	6	57	259	-
2020	320	256	11	90	9	110	146	-
Всичко:	2480	2057	108	268	30	406	1651	-
%	100.0	82.9	4.4	10.8	1.2	16.4	66.6	-
Общо от санитарни сечи								
Всичко:	56975	47681	5934	9759	254	15947	31726	8
%	100.0	83.7	10.4	17.1	0.4	28.0	55.7	0.6
Общо от всички сечи								
Всичко:	454570	376781	52385	77361	6775	136521	238839	1421
%	100.0	82.8	11.5	17.0	1.5	30.0	52.5	0.3

Таблица № 53

за сортиментното разпределение на добитата през ревизионния период дървесина по група гори и видове сечи, в сравнение с предвиденото по ГСП

1	Размер на годишното ползване		Строителна дървесина - куб.м.				Дърва куб.м.	Използваема вършина
	2	3	4	5	6	7		
I. От възобновителни сечи								
1. Иглолистни								
По ГСП	2920	2210	1470	390	110	1970	180	60
%	100.0	76.9	50.3	13.4	5.0	68.7	6.2	2.1
Добито	1740	1322	734	390	10	1134	188	-
%	100.0	76.0	42.2	22.4	0.6	65.2	10.8	-
2. Широколистни високоствъблени								
По ГСП	29490	26200	9810	2760	730	13300	11750	1150
%	100.0	89.2	33.3	9.4	2.8	45.4	39.8	3.9
Добито	20680	17652	3176	1066	174	4416	13195	41
%	100.0	85.4	15.4	5.2	0.8	21.4	63.8	0.2
3. Издънкове за превръщане								
По ГСП	178580	151840	9825	55520	11275	76620	69165	6055
%	100.0	86.1	5.5	31.1	7.4	44.0	38.7	3.4
Добито	171570	145503	26202	23384	1601	51187	93601	715
%	100.0	84.8	15.3	13.6	0.9	29.8	54.6	0.4
4. Нискоствъблени								
По ГСП	29430	26410	1440	8650	3000	13090	11785	1535
%	100.0	87.4	4.9	29.4	11.4	45.6	40.0	5.2
Добито	21180	18420	369	5570	1509	7448	10972	-
%	100.0	87.0	1.7	26.3	7.1	35.2	51.8	-
Всичко от възобновителни сечи								
По ГСП	240420	206660	22545	67320	15115	104980	92880	8800
%	100.0	87.0	9.4	28.0	7.3	44.7	38.6	3.7
Добито	215170	182897	30481	30410	3294	64185	117956	756
%	100.0	85.0	14.2	14.1	1.5	29.8	54.8	0.4
II. От отгледни сечи								
1. Иглолистни								
По ГСП	100640	67250	6300	32655	14065	53020	5560	8670
%	100.0	66.8	6.3	32.4	14.0	52.7	5.5	8.6
Добито	76465	59696	8546	17890	1159	27595	32093	8

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

	Размер на годишното ползване		Строителна дървесина - куб.м.				Дърва куб.м.	Използваема вършина
	Стояща маса	Лежаща маса	Едра	Средна	Дребна	Общо		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
%	100.0	78.1	11.2	23.4	1.5	36.1	42.0	-
2. Широколистни високостъблени								
По ГСП	22050	18425	1335	5910	1710	8955	8065	1405
%	100.0	83.6	6.1	26.8	7.8	40.6	36.6	6.4
Добито	20940	17048	1850	3892	456	6198	10688	162
%	100.0	81.4	8.8	18.6	2.2	29.6	51.0	0.8
3. Издънкове за превръщане								
По ГСП	72600	60895	6995	20705	2295	29995	26910	3990
%	100.0	83.9	9.6	28.5	3.2	41.3	37.1	5.5
Добито	85020	69459	5574	15410	1612	22596	46376	487
%	100.0	81.7	6.6	18.1	1.9	26.6	54.5	0.6
Всичко от отгледни сечи								
По ГСП	195290	146570	14630	59270	18070	91970	40535	14065
%	100.0	75.1	7.5	30.3	9.3	47.1	20.8	7.2
Добито	182425	146203	15970	37192	3227	56389	89157	657
%	100.0	80.1	8.8	20.4	1.8	30.9	48.9	0.4
III. От санитарни сечи								
1. Иглолистни								
По ГСП	25240	16405	-	3790	2525	6315	7560	2530
%	100.0	65.0	-	15.0	10.0	25.0	30.0	10.0
Добито	51750	43337	5818	9360	184	15362	27975	-
%	100.0	83.7	11.2	18.1	0.4	29.7	54.1	-
2. Широколистни високостъблени								
По ГСП	7700	5000	-	1140	770	1910	2330	760
%	100.0	64.9	-	14.8	10.0	24.8	30.3	9.9
Добито	2745	2287	8	131	40	179	2100	8
%	100.0	83.3	0.3	4.8	1.5	6.5	76.5	-
3. Издънкове за превръщане								
По ГСП	5910	3865	-	875	600	1475	1780	610
%	100.0	65.4	-	14.8	10.2	25.0	30.1	10.3
Добито	2480	2057	108	268	30	406	1651	-
%	100.0	82.9	4.4	10.8	1.2	16.4	66.6	-
Всичко от санитарни сечи								
По ГСП	38850	25270	-	5805	3895	9700	11670	3900
%	100.0	65.0	-	14.9	10.0	25.0	30.0	10.0
Добито	56975	47681	5934	9759	254	15947	31726	8
%	100.0	83.7	10.4	17.1	0.4	28.0	55.7	-
Общо от всички сечи								
По ГСП	474560	378500	37175	132395	37080	206650	145085	26765
%	100.0	79.8	7.8	27.9	7.8	43.5	30.6	5.6
Добито	454570	376781	52385	77361	6775	136521	238839	1421
%	100.0	82.8	11.5	17.0	1.5	30.0	52.5	0.3

От таблиците е видно, че има много добро оползотворяване на дървесината при добива, като при планиран отпад 20,2% той е 17,2%. Има разминаване при изпълнението на предвидената по ГСП сортиментна структура, като при строителната дървесина по ГСП е 43,5%, а действително добитата е 30,0% за сметка на добитите дърва. Добивът на едра строителна дървесина е 11,5% при планирани 7,8%, което показва прилична сортиментната структура и добра грижа за дървостойките предното десетилетие. Добивът на средна строителна дървесина е намалял, като при предвидени 27,9% са отчетени 17,0%. Така е и при дребната строителна дървесина - при предвидени 7,8% са добити 1,5%. Това е за сметка на добива на дърва за огрев – 52,5% при планирани 30,6%. Това се дължи на съобразяване с пазарните тенденции - заниженото търсене на строителна дървесина и увеличеното търсене на дървата за огрев. Добитата дървесина от преизпълнените санитарни сечи е с влошена сортиментна структура. От използваемата вършина е бил предвиден добив от 5,6%, като са добити 0,3%. Причината е, че добивът от използвана вършина е причислен към сортимента дърва.

Диференциацията на добитите сортименти по видове сечи и групи гори е както следва:

Възобновителни сечи

– **Иглолистни гори** – сортиментното разпределение на добитата дървесина е близко до предвиденото по ГСП. Планирано е да се добият 68,7% строителна дървесина, а са добити 65,2%. Добивът на дърва е 10,8%, при планирани 6,2%. Добитите сортименти от дребна строителна дървесина са 0,6% при предвидени 5,0%, за сметка на средната - добив 22,4%, при планирани 13,4% - правилно е добит по-скъпия сортимент. Добивът от едра строителна дървесина е 42,2%, близък до планирания 50%.

– **Широколистни високоствъблени гори** – изпълнението на предвиденото по ГСП не е спазено. Планирано е било да се добият 45,4% строителна дървесина и 39,8% дърва. Процентът на добитата строителна дървесина е намалял с 24,0% за сметка на увеличения добив на дърва. Добивът от едра строителна дървесина е 15,4% при планирани 33,3%, на средна 5,2%, при планирани 9,4% и дребна 0,8%. Това може да се обясни с влошаване състоянието на дървостойките там, където е изведена сечта.

– **Издънкове гори за превръщане** – сортиментното разпределение от добивите е близко до това при високоствъблените, като и тук се наблюдава намаление при добива на строителна дървесина за сметка на дървата. Отчетена е в размер на 29,8%, при предвидени по ГСП 44,0%. Дървата са отчетени в размер на 54,6% при планирани 38,7%. При строителната дървесина тенденция е да се добива по-скъпия сортимент едра 15,3%, при планирани 5,5%. Добивът от средна и дребна строителната дървесина е 14,5% при планирани 38,5%. Тези данни показват леко влошаване на сортиментната структура в издънковите гори на стопанството. От друга страна в тях е съсредоточен основния добив на дърва за горене – сортимент, чието търсене е голямо. Това е довело до превишаване добива на дърва за сметка на строителната дървесина.

– **Нискоствъблени гори** – тук целта на производство е добив на средна строителна дървесина и дърва за отопление. Сортиментното разпределение от добивите е близко до планираното.

Отгледни сечи

– **Иглолистни гори** – добивите на строителна дървесина са 36,1% спрямо планираните по ГСП 52,7%. Добитата лежача маса е с 11,3% повече от предвиденото, което показва добро оползотворяване на дървесината. Сравнително добро е изпълнението при средната строителна дървесина – 23,4% при предвидени 32,4%, а най-слаб добив има при дребната 1,5% при планирани 14,0%. Сортиментът дърва е преизпълнен, като по ГСП се предвижда добив на 5,5%, а са добити 42,0%. Причината е, че този сортимент успешно се търгува в целулозната промишленост. Използваемата вършина е отнесена към сортимента дърва, поради което се отчита добив само на 8 куб.м.

– **Широколистни високоствъблени гори** – и тук има намаление на добива при строителната дървесина в сравнение с предвиденото. При планиран добив от 40,6% са добити 29,6%. От планираните 26,8% са отчетени 18,6% за средната и 7,8% при отчетени добиви 2,2% за дребната строителна дървесина. Изключение прави едрата строителна дървесина - при планирани по ГСП 6,1% са добити 8,8%. Данните отново показват, че през десетилетието акцента на добивната дейност е бил върху сортиментите едра строителна дървесина и дърва – от предвидени 36,6% са добити 51,0% дърва. От стопанството отчитат добив на използваема вършина 0,8% при планирани 6,4%, като останалите добиви са отнесени към дървата.

– **Издънкове гори за превръщане** – сравнявайки сортиментното разпределение на добитата дървесина, планирано – отчетено, отново установяваме отрицателната тенденция при добива на строителната дървесина. При предвидени 41,3% строителна дървесина са добити 26,6%. Процентът на добитата строителна дървесина е намалял спрямо предвидените с 14,7% за сметка на дървата. Увеличения добив на дърва през десетилетието възлиза на 54,5% спрямо предвидените по ГСП 37,1%. И тук главните причини за увеличения добив на дърва са липса на пазар за строителната дървесина и потребност на местното население от дърва за отопление.

Санитарни сечи

– **Иглолистни гори** – изпълнението на сортиментното разпределение на добитата дървесина спрямо ГСП е много добро, като при планиран добив на строителна дървесина 25,0% са добити 29,7%. Процентът на добитата лежача маса е с 18,7% повече, спрямо планираното за сметка на отпада. Това показва своевременно усвояване на масата, засегната от повреди и добро окачествяване при добива. Прогнозните проценти са близки до тези от добивите, отново с изключение на дребната строителна дървесина и дървата въпреки, че от повредената дървесина е трудно реализирането на голям процент строителна. Сортиментът дърва е с превишение от 24,1%.

– **Широколистни високоствъблени гори** – добивите на строителна дъвесина са 6,5%, а планираните по ГСП са 24,8%. Добитата лежаща маса е с 18,4% повече от предвиденото, което показва добро оползотворяване на дървесината. Сортиментът дърва е преизпълнен – от предвидени 30,3% са добити 76,5%.

– **Издънкови гори за превръщане** – в тези гори тенденцията е същата като при високоствъблените.

3.3. ВЪЗОбНОВЯВАНЕ И ЗАЛЕСЯВАНЕ

3.3.1. Естествено възобновяване

В по-голямата част от естествените насаждения на ТП “ДГС Омуртаг” съществуват добри условия за естествено възобновяване. Това са насаждения растящи на богати и средно богати, свежи и свежи до сухи месторастения.

3.3.2. Отглеждане на подраста и изсичане на подлеса

Било е предвидено след извеждане на осветителната фаза на постепенната сеч и след откриване на подраста в котлите и прозорците при постепенно-котловинната и групово-постепенната сеч на обща площ 2555,3 ха, но от стопанството не отчитат изпълнение. Изсичане на подлеса е отчетено на площ 1025,9 ха при планирани 1741,9 ха - изпълнение 58,9%, но трябва да се има предвид, че е извеждано предимно в котлите и прозорците.

3.3.3. Залесяване

Данни за размера на годишното залесяване по насоки и общо за периода 2013 – 2022 година са дадени в таблица № 54, сравнението на предвиденото и извършено залесяване по дървесни видове в таблица № 55, а за едни и същи подотдели в таблица № 55а.

Таблица № 54
за планираните по ГСП и извършени залесявания
по насоки и употребени фиданки и жълъд

Година	залесяване					Употребени фиданки	Употребен жълъд
	ново залесяване	попълване на редини	възстановяване на гори	в зрели насаждения	всичко		
	ха /редуцирана площ/					бр.	кг
2015	-	-	1.0	-	1	6700	-
2016	-	-	4.3	1.3	5.6	20800	195
2017	3.6	-	1.4	-	5	35500	-
2018	-	-	1.3	2.2	3.5	11402	425
2019	-	-	13.5	-	13.5	37400	-
2020	-	-	9.1	-	9.1	15910	260
2021	-	-	7.3	-	7.3	48060	-
2022	-	-	23.8	-	23.8	129996	-
Всичко:	3.6	-	61.7	3.5	68.8	305768	880
по ГСП	-	3.0	55.4	10.7	69.1	381800	-
В повече	3.6	-	6.3	-	-	-	880
В по-малко	-	3.0	-	7.2	0.3	76032	-

По ГСП 2013 г. е планирано залесяване на площ 69,1 ха, а стопанството отчита 68,8 ха - 99,6% от предвиденото - много добро изпълнение. Най-голяма площ за залесяване 55,4 ха е планирана по насока възстановяване на гори - след извеждане на санитарни сечи 100% - 39,2 ха и в сечища и пожарища - 16,2 ха. Стопанството отчита площ 61,7 ха или 111,4% от предвиденото. Причина за преизпълнението е залесяване на площи, които не са планирани, след изведени санитарни сечи 100% - отдели и подотдели (по ГСП 2023 г): **163:** ж; **192:** а; **210:** н; **212:** п, р; **265:** н; **269:** г, е; **270:** а, г, ж, м; **274:** к, н; **277:** х; **297:** м, у, д1, з; **298:** б, в, г, з; **299:** у; **301:** ж; **303:** т, у; **362:** п, с. Резултатът от залесяването е сравнително добър, като в някои от културите е предвидено попълване. От планираните подотдели са залесени: **187:** з; **190:** у; **329:** в, с обща площ 6,6 ха. Останалите не са залесени поради появата на естествено възобновяване. В зрели насаждения (след извеждане на гола сеч в тополови - 6,9 ха, акациеви култури - 1,5 ха и окончателна сеч в издънкови насаждения - 1,3 ха) залесяване е планирано на площ 10,7 ха, а е изпълнено на площ 3,5 ха (32,7%), в отдели и подотдели (по ГСП 2023 г): **19:** п, ю; **177:** п; **242:** д. Резултатът от залесяването е добър. В останалите култури и насаждения не е изведена сеч и не е извършено залесяване. Попълване на редини е планирано на площ 3,0 ха, но не е изпълнено, поради появата на подраст от местни

широколистни видове. Ново залесяване не е планирано, но стопанството отчита по тази насока залесяване в голини на площ 3,6 ха - отдели и подотдели (по ГСП 2023 г): - **10**: л; **78**: ф; **354**:ш. Резултатите от залесяването са добри.

За залесяванията са използвани 305768 бр. фиданки и 880 кг жълд при планирани 381000 бр. Ползвани са фиданки, добити в разсадниците на ТП “ДГС Търговище”, ТП “ДГС Върбица” и ТП “ДГС Горна Оряховица” и жълд от семепроизводствените насаждения.

Таблица № 55

сравнение на планираното и извършено залесяване по дървесни видове

Дървесни видове	Планирано по ГСП		Изпълнено		% от ГСП
	площ /ха/	%	площ /ха/	%	
I. ИГЛОЛИСТНИ					
Черен бор	0.2	0.3	0.4	0.6	200.0
Всичко иглолистни:	0.2	0.3	0.4	0.6	200.0
II. ШИРОКОЛИСТНИ					
Бук	21.2	30.7	0.8	1.2	3.8
Червен дъб	2.0	2.9	-	-	-
Зимен дъб	18.7	27.1	10.4	15.1	55.6
Благуна	8.1	11.7	5.2	7.6	64.2
Цер	2.6	3.8	48.5	70.5	1865.4
Космат дъб	-	-	0.9	1.3	-
Акация	1.7	2.5	-	-	-
Круша	0.3	0.4	-	-	-
Сребролистна липа	2.9	4.2	0.8	1.2	27.6
Череша	4.1	5.9	-	-	-
тп I 214	2.7	3.9	1.8	2.6	66.7
тп R-16 Robusta	0.1	0.1	-	-	-
тп Vernirubens	2.0	2.9	-	-	-
тп CV - 55/65	2.5	3.6	-	-	-
Всичко широколистни:	68.9	99.7	68.4	99.4	99.3
ОБЩО:	69.1	100.0	68.8	100.0	99.6

Според справката, предоставена от ТП “ДГС Омуртаг” става ясно, че от предвидените дървесни видове за залесяване не са използвани всички. С черен бор е планирано да се залесява на площ 0,2 ха, а е залесено на площ 0,4 ха (200,0% от ГСП) - **303**: у. При широколистните изпълнението е 99,3%. От широколистните местни видове най-използван е черът (70,5%), следван от зимния дъб (15,1%) и благуна (7,6%). Бук при залесяването е използван на малка площ (3,8% от ГСП) в смесени култури с преобладаване на цер и зимен дъб. Планираното участие на цера е било 48,5%, като с него е извършено залесяване най-вече в площи, освободени след санитарна сеч 100%. Правилно е използван, съобразно подходящия състав на месторастенето. Резултатите от залесяването са сравнително добри в отдели и подотдели: **269**: г, е; **270**: а, г, ж; **274**: к, н и др. За залесяване и попълване на културите с цер е използван и жълд. Залесяването с зимен дъб и благуна също има добри резултати, като е използван и жълд от космат дъб - отдели и подотдели: **192**: а; **210**: н; **270**: м; **299**: у и др. Планираното залесяване с I-214 е 2,7 ха, а са залесени 1,8 ха или 66,7% изпълнение в отдели и подотдели: **19**: п; **177**: п; **242**: д. С останалите планирани видове клонове топола не е залесявано поради това, че сечите не са изведени. С акация е планирано да се залесява на площ 1,7 ха след извеждане на гола сеч в култури с лошо санитарно състояние, но сечта не е изведена и залесяването не е извършено.

В горскостопанския план е препоръчано освен спътниците в новосъздадените смесени култури да се оставят 1-2 десети от естествената растителност. При извършените залесявания това е взето предвид. От спътниците и горскоплодните единственият използван дървесен вид е сребролистната липа с площ 0,8 ха (27,6% изпълнение). Резултатите са добри.

Създадените чисти култури са с площ 10,1 ха (14,8% от залесената площ), а смесените 58,3 ха (85,2%).

Таблица № 55а

сравнение на планираното и извършено залесяване по дървесни видове за едни и същи подотдели

Дървесни видове	Планирано по ГСП		Изпълнено		% от ГСП
	площ /ха/	%	площ /ха/	%	
Зимен дъб	4.5	37.2	6.0	49.6	133.3
Благун	4.3	35.5	2.8	23.1	65.1
Цер	1.0	8.3	1.0	8.3	100.0
Сребролистна липа	0.5	4.1	0.5	4.1	100.0
тп I 214	1.8	14.9	1.8	14.9	100.0
Всичко:	12.1	100.0	12.1	100.0	100.0

Сравнението в таблица № 55а е направено за планираните и залесени отдели и подотдели (по ГСП 2023 г): **19**:н, п; **177**:ф; **187**:л; **190**:у, ф; **242**:з; **329**:в. В посочените подотдели планираните дървесни видове и схемите за залесяване са спазени. Изключение правят два подотдела, където благунът е заменен със сходен дървесен вид подходящ за месторастенето - зимен дъб.

Планирано е било залесяването да се извършва чрез садене на стандартни фиданки, но от стопанството отчитат и залесяване с жълд от цер и космат дъб, най-вече при попълване на новосъздадените култури. Дадено е предимство на пролетното залесяване, което е показало най-добри резултати до сега.

В таблица № 56 е показана справка за изпълнение на предвидената по ГСП почвоподготовка.

Таблица № 56

разпределение на планираната и изпълнена почвоподготовка по вид

Вид на почвоподготовката	Планирано по ГСП		Изпълнено		% от ГСП
	площ /ха/	%	площ /ха/	%	
Ръчни тераси	61.8	89.4	30.5	44.3	49.4
Ръчни дупки	-	-	7.2	10.5	-
Всичко ръчна	61.8	89.4	37.7	54.8	61.0
Машинни тераси	-	-	31.1	45.2	-
Дупки с моторен свредел	4.8	6.9	-	-	-
Дупки с тракторен свредел	2.5	3.6	-	-	-
Всичко механизирана	7.3	10.6	31.1	45.2	426.0
Общо:	69.1	100.0	68.8	100.0	99.6

Планираната почвоподготовка е била съобразена с конкретните условия на предвидените за залесяване площи и според горскостопанския план е 69,1 ха, от която механизирана – 10,6% и ръчна – 89,4%. Механизираната почвоподготовка е предвидено да се извърши чрез дупки с моторен и тракторен свредел, като не е извършена, а е заменена с ръчни дупки на площ 7,2 ха.

По данни на ТП “ДГС Омуртаг” почвоподготовката е ръчна на площ 37,7 ха, което е 61,0% от предвиденото. Механизирана почвоподготовка - машинни тераси е извършена на площ 31,1 ха, като не е планирана по ГСП. Причината да се използва е, че са освободени големи площи след санитарна сеч 100% и е било икономически изгодно да се извърши пълна почвоподготовка.

На база на предоставената информация от горското стопанство може да се каже, че сроковете, повторемостта и начина на отглеждане са подбирани за всеки район и култура така, че да се създадат оптимални условия за растежа на фиданките. Процентът на прихващането им през годините е различен и много зависи и от климатичните условия. Редуване на продължителни валежи със сухи горещи дни оказва негативно влияние върху младите фиданки. Залесените площи са отглеждани и попълвани своевременно. Планираните за залесяване дървесни видове и схемите за залесяване приблизително са спазени. Книгата за залесяванията е попълвана своевременно и стриктно.

3.4. НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ

Реализираните и планираните ползвания от недървесни горски продукти за изтеклия ревизионен период са посочени в таблица № 57.

3.4.1. Паша

В горскостопанския план е бил изработен проект за пашата по горскостопански участъци и землища. Площта забранена за паша в ДГТ е била 7684,0 ха или 24,2% от общата площ. От стопанството не отчитат издадени разрешителни за паша.

3.4.2. Плодове, билки, гъби, сено

В района на ТП “ДГС Омуртаг” е било предвидено да се добиват средногодишно по 3,1 т. гъби, 3 т. различни билки (жълт кантарион, смрадлика, мента и др.), 6 т липов цвят, 0,2 т. сено, 2 пр. куб.м листник, както и изграждане на пчелини, за които е била необходима площ 0,4 ха средно годишно.

Добити са 176,7% от прогнозните количества билки и 117,1% от липов цвят. Добиви от горски плодове не са планирани, а са добити средногодишно 4960 кг. За добив на гъби са издадени 6 броя разрешителни и е предоставена площ за изграждане на пчелин 1,549 дка.

Таблица № 57

за ползването от недървесни горски продукти за периода 2013-2022 година

Недървесни горски продукти	мярка	години										Средно-годишно	по ГСП годишно	% спрямо ГСП	
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
1. Паша															
а) обща площ	ха	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
б) едър добитък	бр	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
в) дребен добитък	бр	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Сено	тон	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.2		
3. Гъби	бр. раз	1	1	1	-	-	1	-	-	1	1		3.1		
4. Горски плодове	кг	600	-	-	-	-	2000	40700	2500	3000	800	4960			
5. Билки	кг	200	2000	5100	6000	-	6000	23400	1000	6300	3000	5300	3000	176.7	
6. Липов цвят	кг	3000	13000	500	5250	7000	14000	11000	9500	7000	-	7025	6000	117.1	
7. Листн. фураж	пр.куб.м	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2		
8. Място за пчелин	дка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.549	0.2	4	3.9	

3.5. ПОСТРОЕНИ ПРЕЗ РЕВИЗИОННИЯ ПЕРИОД СГРАДИ И ПЪТИЩА

3.5.1. Сгради

Стопанството не отчита строеж и ремонт на сгради.

3.5.2. Пътища

По ГСП 2013 г. са планирани за ремонт автомобилни пътища с дължина 7430 м. От стопанството не отчитат строеж и ремонт на пътища. Те се ремонтират от фирмите ползватели на дървесина при дърводобив.

3.5.3. Противоерозионни съоръжения

В района на ТП “ДГС Омуртаг” ерозионните процеси са овладяни, така че превантивната работа в това отношение не е необходима. Било е предвидено поддръжка на старите такива при необходимост.

3.6. ОПАЗВАНЕ НА ГОРАТА

3.6.1. Противопожарни мероприятия

През изтеклия ревизионен период в ДГТ на ТП “ДГС Омуртаг” няма регистрирани големи горски пожари, с изключение на тези през 2022 г. Възникналите пожари своевременно са ограничавани и потушавани. Те са имали предимно низов характер и видими следи от тях в настоящия момент няма.

Държавните горски територии в ТП “ДГС Омуртаг” са отнесени към I, II, III и IV клас на пожарна опасност. Като най-малката единица за обособяване е приет отдела, затова при определяне класовете на пожарна опасност площта на дяловете е с големината на отдел. На територията на стопанството съществуват и са били планирани следните противопожарни съоръжения:

– **барьерни прегради** – като такива служат просеки, реки и пътища с обща дължина 162,3 км с минимална ширина 5,5 м. Съществуващите са 162,3 км. Нови не са били планирани.

– **главни и второстепенни лесокултурни прегради** – това са пътища и просеки с ширина 6-15 м. Предвидени са в по-големи комплекси от първи и втори клас на пожарна опасност. За целта

са използвани наличните автомобилни пътища и просеки, като са били планирани в ДГТ 29,5 км. От стопанството не отчитат изпълнение.

– **минерализовани ивици** – това са незалесени ивици с ширина 1,5-2 м, където горската покривка е отстранена до минералния почвен слой. Съществуващи са били 65,3 км и е била планирана направата на 211,8 км. Към момента на инвентаризацията от стопанството не отчитат направата на минерализовани ивици. При дърводобив пътищата се престъргват, но точна информация за дължината им не е подадена.

Съществуват 7 броя табели с противопожарно съдържание, които се поддържат. Места за палене на огън няма обособени. Планирано е било направата на 5 броя водоизточници, но не е изпълнено. Било е предвидено строеж на наблюдателен пункт, но също не е изпълнено. Поддържат се 3 депа за противопожарен инвентар, като имат нужда от до оборудване.

ТП “ДГС Омуртаг” не разполага със специализиран високопроходим автомобил за гасене на пожари. Сключени са договори с фирмите ползватели на дървесина и РСПБЗН гр.Антоново и гр.Омуртаг за оказване на техническа помощ и участие в гасене на пожари. С писма са предупредени кметствата в района.

3.6.2. Констатирани нарушения

Извършените нарушения през периода 2013–2022 година са показани в таблица № 58.

Таблица № 58

За извършените нарушения през периода 2013 - 2022 година

Година	Незаконна сеч		Незаконна паша		Недърв. горски продукти			П о ж а р и		Л о в	
	Брой нарушения	Общо отсечена маса	Брой нарушения	Общо брой на добитъка	рибно стопанство	Недърв. горски продукти	Гатери	Брой пожари	Общо опожарена площ дка	Брой нарушения	Общо убит дивеч
2013	56	5.00									
2014	38	4.10	2	60				1	12		
2015	107	57.00								2	
2016	80	3.70	1	6							
2017	50	12.15									
2018	26	2.90									
2019	33	16.36						3	205		
2020	36	19.60						5	47		
2021	42	72.70									
2022	24	77.30						4	1273		
Общо:	492	270.81	3	66				13	1537	2	

Прави впечатление, че най-много нарушения са регистрирани от незаконна сеч - около 49 броя средногодишно, като през последната година броят им значително намалява. Наблюдава се намаляване на всички регистрирани нарушения към края на изтеклия десетгодишен период, с изключение на пожарите, което може да се приеме, че е в резултат на по-засилен контрол от страна на стопанисващите органи.

3.6.3. Санитарно състояние

Общото санитарно състояние на горите в ТП ДГС “Омуртаг” е сравнително добро в резултат на правилната лесовъдска дейност в това отношение. При стопански значимите дървесни видове най-разпространени по площ и очакваеми загуби са повредите от суховършии в дъбовите дървостои и в иглолистните култури. Влияние върху здравословното състояние оказват застаряването на гората и други комплексни причини.

Състоянието на горите в района на ТП ДГС “Омуртаг” се вижда от таблица № 59, където е показано разпределението на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда.

Таблица № 59
Разпределение на залесената площ по видове насаждения
и степени на повреда

Държавни горски територии

Видове насаждения	Степени на повреда					Общо	Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	хектари			
Бял бор	1513.5	196.8	34.8	1.1	1746.2	-	0.2	
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.6	-	-	-	0.6	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	3.0	-	-	-	3.0	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	663.8	109.0	21.4	1.1	795.3	-	0.2	
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	141.2	23.8	-	-	165.0	-	0.1	
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	704.9	64.0	13.4	-	782.3	-	0.1	
Смърч	2.2	-	-	-	2.2	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	2.2	-	-	-	2.2	-	-	
Черен бор	765.1	40.6	-	-	805.7	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	361.1	20.8	-	-	381.9	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	117.8	10.5	-	-	128.3	-	0.1	
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	286.2	9.3	-	-	295.5	-	-	
Бук	1750.0	149.3	27.9	-	1927.2	-	0.1	
в.т.ч. Насаждения Чисти	614.1	106.6	18.1	-	738.8	-	0.2	
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	10.0	-	-	-	10.0	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1125.9	42.7	9.8	-	1178.4	-	0.1	
Червен дъб	184.7	-	-	-	184.7	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	135.2	-	-	-	135.2	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	11.4	-	-	-	11.4	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	38.1	-	-	-	38.1	-	-	
Зимен дъб	1122.2	9.7	-	-	1131.9	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	120.1	-	-	-	120.1	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	10.4	-	-	-	10.4	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	982.2	9.0	-	-	991.2	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	0.2	-	-	-	0.2	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	7.6	-	-	-	7.6	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.7	0.7	-	-	2.4	-	0.3	
Летен дъб	0.4	-	-	-	0.4	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.4	-	-	-	0.4	-	-	
Благун	1368.9	104.5	2.1	-	1475.5	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	270.3	76.6	2.1	-	349.0	-	0.1	
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	7.1	-	-	-	7.1	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1076.2	27.9	-	-	1104.1	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	3.4	-	-	-	3.4	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	11.9	-	-	-	11.9	-	-	
Цер	2175.6	3.4	-	-	2179.0	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	591.9	1.8	-	-	593.7	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	11.7	-	-	-	11.7	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1493.1	1.6	-	-	1494.7	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	14.8	-	-	-	14.8	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	64.1	-	-	-	64.1	-	-	
Габър	2184.7	49.5	0.8	-	2235.0	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	281.9	3.4	-	-	285.3	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	165.5	-	-	-	165.5	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1737.3	46.1	0.8	-	1784.2	-	-	
Бряст	12.5	-	-	-	12.5	-	-	

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове насаждения	Степени на повреда					Общо	Средна степен	
	Неповредени	I	II	III	хектари			
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.4	-	-	-	0.4	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	12.1	-	-	-	12.1	-	-	
Трепетлика	0.5	-	-	-	0.5	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.5	-	-	-	0.5	-	-	
Бреза	7.1	11.2	4.4	-	22.7	-	0.9	
в.т.ч. Култури Чисти	3.1	7.2	1.4	-	11.7	1	1.0	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	4.0	4.0	3.0	-	11.0	-	0.8	
Мъждрян	7.5	-	-	-	7.5	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.6	-	-	-	1.6	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	5.9	-	-	-	5.9	-	-	
Орех	2.5	-	-	-	2.5	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.2	-	-	-	0.2	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	2.3	-	-	-	2.3	-	-	
Акация	490.2	15.0	5.4	-	510.6	-	0.1	
в.т.ч. Насаждения Чисти	341.8	7.1	-	-	348.9	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	2.3	-	-	-	2.3	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	101.4	-	-	-	101.4	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	31.4	2.5	4.2	-	38.1	-	0.4	
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3.5	-	-	-	3.5	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	9.8	5.4	1.2	-	16.4	-	0.3	
Келяв габър	1734.2	-	-	-	1734.2	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	444.3	-	-	-	444.3	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	9.7	-	-	-	9.7	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1280.2	-	-	-	1280.2	-	-	
Върба	1.6	-	-	-	1.6	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.6	-	-	-	1.6	-	-	
Джанка	5.8	-	-	-	5.8	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	3.2	-	-	-	3.2	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.6	-	-	-	2.6	-	-	
Елша	3.3	-	-	-	3.3	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	3.3	-	-	-	3.3	-	-	
Клен	0.4	-	-	-	0.4	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.2	-	-	-	0.2	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.2	-	-	-	0.2	-	-	
Сребролистна липа	234.6	-	-	-	234.6	-	-	
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.5	-	-	-	0.5	-	-	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	157.1	-	-	-	157.1	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	18.3	-	-	-	18.3	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	5.8	-	-	-	5.8	-	-	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	52.9	-	-	-	52.9	-	-	
Люляк	2.8	-	-	-	2.8	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	2.8	-	-	-	2.8	-	-	
Махалебка	0.4	-	-	-	0.4	-	-	
в.т.ч. Култури Чисти	0.4	-	-	-	0.4	-	-	
Череша	3.0	0.8	4.5	-	8.3	-	0.8	
в.т.ч. Култури Чисти	-	-	4.5	-	4.5	2	2.0	

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен
	Неповредени	I	II	III	Общо	
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	3.0	0.8	-	-	3.8	0.3
Американски ясен	0.4	-	-	-	0.4	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.4	-	-	-	0.4	-
Планински ясен	19.2	1.0	-	-	20.2	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.7	-	-	-	0.7	-
в.т.ч. Култури Чисти	10.7	1.0	-	-	11.7	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	7.8	-	-	-	7.8	-
Полски ясен	0.7	-	-	-	0.7	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.7	-	-	-	0.7	-
тп Bachelieri	0.6	-	-	-	0.6	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.6	-	-	-	0.6	-
тп I-214	2.0	-	-	-	2.0	-
в.т.ч. Култури Чисти	2.0	-	-	-	2.0	-
тп Vernirubens	0.9	-	-	-	0.9	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.1	-	-	-	0.1	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.1	-	-	-	0.1	-
в.т.ч. Култури Чисти	0.7	-	-	-	0.7	-
Без преобладание	3958.3	77.5	5.4	-	4041.2	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	1.8	-	-	-	1.8	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	388.0	11.6	4.7	-	404.3	0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2877.7	63.3	-	-	2941.0	-
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	527.4	2.6	-	-	530.0	-
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	56.1	-	-	-	56.1	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	107.3	-	0.7	-	108.0	0.1
Всичко	17555.8	659.3	85.3	1.1	18301.5	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	2669.9	195.5	20.2	-	2885.6	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	4.8	-	-	-	4.8	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	604.7	11.6	4.7	-	621.0	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	10857.9	190.6	10.6	-	11059.1	-
в.т.ч. Култури Чисти	1253.0	140.5	31.5	1.1	1426.1	0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	259.0	34.3	-	-	293.3	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	1518.5	75.9	13.4	-	1607.8	0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	84.4	-	-	-	84.4	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	303.6	10.9	4.9	-	319.4	0.1

Става ясно, че 95,9% от дървостойките не са засегнати или броят на засегнатите дървета е до 10% от общия брой. При засегнатите дървостойки преобладава първа степен на повреда (3,6%), при която е достатъчно да се изведе санитарна сеч с интензивност до 10-15% или санитарно прочистване. Втора степен на повреда е констатирана само на 0,5% от залесената площ, а трета на 1,1 ха.

По-добра представа за здравословното състояние на насажденията може да се получи от таблица № 60, където са показани видовете повреди по дървесни видове и очакваните загуби. От таблицата е видно, че 11,4% от дървесните видове в ДГТ са засегнати от повреди, като очакваните загуби са 55245 куб.м. Най-много са повредите от суховършия (7,0% от засегнатата от повреди площ), следвани от тези от гниене (1,6%). Повредите от снеговал, снеголом, ветровал и корояди са в рамките на 0,6-0,7%. Останалите повреди са незначителни.

През десетилетието са взети сериозни мерки за подобряване на санитарното състояние на гората. Показателно в това отношение са изведените санитарни сечи (т.3.2.3 на тази глава).

Таблица № 60

Преглед на повредите по дървесни видове

Държавни горски територии

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
снеговал	121.7	0.7	25235	2982	11.8
в.т.ч. Бял бор	30.7	1.7	8425	984	11.7
в.т.ч. Бук	62.8	2.6	12440	1707	13.7
в.т.ч. Зимен дъб	2.5	0.1	390	13	3.3
в.т.ч. Благуи	15.6	0.7	2290	114	5.0
в.т.ч. Цер	4.9	0.2	830	27	3.3
в.т.ч. Габър	3.4	0.1	600	120	20.0
в.т.ч. Акация	1.8	0.3	260	17	6.7
ветровал	123.2	0.7	29510	2560	8.7
в.т.ч. Бял бор	16.4	0.9	5770	577	10.0
в.т.ч. Бук	104.7	4.4	23540	1970	8.4
в.т.ч. Акация	2.1	0.4	200	13	6.7
гниене	293.8	1.6	50705	7642	15.1
в.т.ч. Бук	200.8	8.5	40680	5783	14.2
в.т.ч. Зимен дъб	-	-	10	3	33.5
в.т.ч. Благуи	43.3	1.9	3425	688	20.1
в.т.ч. Габър	49.7	1.5	6590	1168	17.7
пожар	6.7	-	1880	125	6.6
в.т.ч. Бял бор	1.2	0.1	340	23	6.7
в.т.ч. Черен бор	4.6	0.5	1360	90	6.7
в.т.ч. Габър	0.9	-	180	12	6.6
клоносек	24.3	0.1	3485	751	21.5
в.т.ч. Бук	4.8	0.2	510	187	36.6
в.т.ч. Зимен дъб	0.1	-	10	2	19.8
в.т.ч. Благуи	7.0	0.3	1055	186	17.7
в.т.ч. Цер	0.4	-	50	8	16.5
в.т.ч. Габър	12.0	0.4	1860	368	19.8
снеголом	111.1	0.6	18440	1984	10.8
в.т.ч. Бял бор	20.0	1.1	5840	894	15.3
в.т.ч. Бук	25.1	1.1	3780	440	11.7
в.т.ч. Зимен дъб	8.3	0.5	1220	81	6.7
в.т.ч. Благуи	11.5	0.5	1500	87	5.8
в.т.ч. Цер	2.2	0.1	370	12	3.3
в.т.ч. Габър	41.9	1.3	5120	409	8.0
в.т.ч. Трепетлика	2.1	5.1	610	61	10.0
повреди от паша	0.7	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	0.5	-	-	-	-
в.т.ч. Цер	0.2	-	-	-	-
суховършия	1289.4	7.0	249435	33331	13.4
в.т.ч. Бял бор	492.8	27.3	142345	22684	15.9
в.т.ч. Черен бор	96.5	10.9	26390	2613	9.9
в.т.ч. Бук	17.0	0.7	2910	193	6.6
в.т.ч. Червен дъб	5.0	2.5	1740	57	3.3
в.т.ч. Зимен дъб	206.1	12.3	22975	1858	8.1
в.т.ч. Летен дъб	2.2	40.0	220	15	6.6
в.т.ч. Благуи	254.2	11.4	28645	3077	10.7
в.т.ч. Цер	138.8	4.8	15780	1306	8.3
в.т.ч. Габър	2.9	0.1	410	14	3.3
в.т.ч. Трепетлика	0.5	1.2	120	4	3.3
в.т.ч. Явор	1.6	13.0	185	102	55.0

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
в.т.ч. Бреза	19.6	54.0	2075	455	21.9
в.т.ч. Акация	38.9	7.5	3765	627	16.7
в.т.ч. Космат дъб	2.1	19.3	130	15	11.7
в.т.ч. Махалебка	0.4	44.4	20	1	3.3
в.т.ч. Череша	5.0	26.9	540	192	35.6
в.т.ч. Планински ясен	5.6	18.5	1180	118	10.0
корояди	110.5	0.6	27325	5870	21.5
в.т.ч. Бял бор	97.8	5.4	24195	5383	22.2
в.т.ч. Черен бор	12.7	1.4	3130	487	15.6
Всичко	2081.4	11.4	406015	55245	13.6
в.т.ч. Бял бор	658.9	36.5	186915	30545	16.3
в.т.ч. Черен бор	113.8	12.9	30880	3190	10.3
в.т.ч. Бук	415.2	17.5	83860	10280	12.3
в.т.ч. Червен дъб	5.0	2.5	1740	57	3.3
в.т.ч. Зимен дъб	217.5	13.0	24605	1957	8.0
в.т.ч. Летен дъб	2.2	40.0	220	15	6.8
в.т.ч. Благуи	331.6	14.8	36915	4152	11.2
в.т.ч. Цер	146.5	5.1	17030	1353	7.9
в.т.ч. Габър	110.8	3.3	14760	2091	14.2
в.т.ч. Трепетлика	2.6	6.3	730	65	8.9
в.т.ч. Явор	1.6	13.0	185	102	55.1
в.т.ч. Бреза	19.6	54.0	2075	455	21.9
в.т.ч. Акация	42.8	8.2	4225	657	15.6
в.т.ч. Космат дъб	2.1	19.3	130	15	11.5
в.т.ч. Махалебка	0.4	44.4	20	1	5.0
в.т.ч. Череша	5.0	26.9	540	192	35.6
в.т.ч. Планински ясен	5.6	18.5	1180	118	10.0

3.7. ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ

ТП “ДГС Омуртаг” е разделено на три горскостопански участъка(ГСУ) и 15 охранителни участъка (ОУ) със Заповед № 560/01.12.2022 г. на директора на стопанството.

Границите и големината на обособените охранителни участъци (ОУ) по необходимост могат да се оптимизират спрямо обема на водените мероприятия, опасността от повреди и нарушения с последващи заповеди на директора на ТП “ДГС Омуртаг”. През ревизионния период дърводобива се е извършвал чрез сключване на договори с частни фирми, в които работят както местни, така и хора от други райони. Работите по ЛКМ са извършвани с наети сезонни работници.

Щатното разписание на длъжностите е посочено в таблица № 61.

Таблица № 61
разписание на длъжностите на ТП “ДГС Омуртаг”
в сила от 15. 08. 2022 година

№ по ред	Структурни звена длъжностни наименования	Брой по щат	Брой заети
	Клас 1: Ръководители		
1	Директор	1	1
2	Заместник директор	2	2
3	Ръководител счетоводен отдел - главен счетоводител	1	1
4	Ръководител участък ГС	3	3
	Клас 2: Специалисти		
5	Лесничей	2	2
6	Специалист ловно стопанство	1	1
7	Юристконсулт	1	1
	Клас 3: Техници и приложни специалисти		
8	Специалист, лесовъдство	4	4
9	Счетоводител, оперативен	2	2
	Клас 4: Помощен административен персонал		
10	Касиер, домакин	1	1
11	Личен състав (служител човешки ресурси)	1	1

№ по ред	Структурни звена длъжностни наименования	Брой по щат	Брой заети
	Клас 5: Персонал, зает с услуги за населението, търговия и охрана		
12	Горски стражар - служител на мобилен контролен екип за опазване на горските територии	1	1
13	Горски стражар	15	15
	Клас 6: квалифицирани работници в селското, горското, ловно и рибно стопанство		
14	Резач, горски дървен материал	1	1
	Клас 8: Машинни оператори и монтажници		
15	Шофьор, лек автомобил до 9 места	2	2
16	Шофьор, товарен автомобил	1	1
17	Огняр	1	1
18	Оператор, машини за горско стопанство	1	1
	Клас 9: Професии, неизискващи специално образование		
19	Чистач	1	1
20	Пазач	1	1
21	Работник, товаро-разтоварна дейност	2	2
22	Сезонен работник, горско стопанство	10	10
23	Секач	1	1
	ОБЩО:	56	56

Незаети щатни бройки в момента няма. Всички служители са с достатъчно опит и образование за заеманите длъжности.

В таблица № 62 са посочени автомобилите, с които разполага ТП “ДГС Омуртаг” към 31.12.2022 година.

Таблица № 62
за автомобилите използвани в ТП “ДГС Омуртаг”

№	Наименование на машините и механизмите	Наличност броя
1	Нива ВАЗ 21214	3
2	Нива Урбан 4x4	1
3	Тойота Корола	1
4	УАЗ	2
5	Грейт Уолл Стрийд 5	2
6	Тойота Хайлюкс	1
7	Шевролет Каптива	1
8	Сузуки Джимни	1
9	УАЗ автобус	1
10	УАЗ 3303	1

4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

4.1. ПЛОЩ НА ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ИМ ПО КАТЕГОРИИ, СПОРЕД ОСНОВНИТЕ ИМ ФУНКЦИИ

Общата инвентаризирана площ **държавна собственост** е **19437,2 ха**. Горските територии държавна собственост са с площ 19268,5 ха, земеделските имащи характеристика на гора 165,7 ха и такива във водни територии 3,0 ха.

Разпределението на тази площ по вид на подотдела и група гори е посочено в таблици с №№ 63, 64 и 64а.

Направените следващи коментари в текстовете и таблиците са **само за държавни горски територии**.

Залесената площ на държавните горски територии е 18301,5 ха. Най-голям е делът на издънковите гори за превръщане – 54,2%, следват иглолистите – 16,9%, широколистните високостъблени – 15,5% и нискостъблените 13,5%.

Изредените насаждения и култури заемат 863,1 ха или 4,7% от залесената площ. Повечето (91,3%) са в групата гори широколистни високостъблени и издънкови за превръщане и са се получили в резултат от воденето на санитарни и възобновителни сечи.

Таблица № 63

разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Държавни горски територии

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	5.4	1956.1	9436.4	2378.5	13776.4	71.5
склопени култури	3031.0	462.7	5.8	58.1	3557.6	18.5
несклопени култури	-	104.4	-	-	104.4	0.6
естествен произход 0.1-0.3	-	295.0	474.8	24.3	794.1	4.1
изредени култури	49.5	18.0	-	1.5	69.0	0.4
всичко насаждения	3085.9	2836.2	9917.0	2462.4	18301.5	95.1
всичко залесена площ	3085.9	2836.2	9917.0	2462.4	18301.5	95.1
сечище	4.2	-	0.3	-	4.5	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	3.8	29.3	-	0.5	33.6	0.2
всичко незал.дървопр.	8.0	29.3	0.3	0.5	38.1	0.2
поляна	73.1	48.9	420.1	81.5	623.6	3.3
обработваема площ	4.5	0.5	4.1	3.7	12.8	0.1
дворно място	0.3	-	1.9	1.2	3.4	-
временен склад	-	0.3	0.1	-	0.4	-
просека	10.0	4.3	94.4	3.4	112.1	0.6
лесонепригодна голина	9.8	-	6.7	2.3	18.8	0.1
лесонепригодна площ	-	-	-	10.4	10.4	-
скали	0.1	-	2.1	4.8	7.0	-
сипей	-	-	1.7	0.2	1.9	-
кариера	-	-	4.2	-	4.2	-
гъл	-	-	0.3	-	0.3	-
прокар	0.4	-	-	-	0.4	-
дивечова нива	2.1	1.8	3.8	-	7.7	-
дивечова ливада	-	0.4	0.2	-	0.6	-

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
поляна с храсти	14.0	6.8	65.0	7.3	93.1	0.5
микроязовир	-	-	0.3	-	0.3	-
сметище	0.3	-	-	0.5	0.8	-
противопожарна просека	0.7	-	-	-	0.7	-
автомобилен път II категория	-	0.2	0.2	-	0.4	-
автомобилен път III кат.	0.3	1.6	3.3	-	5.2	-
автомобилен път IV кат.	4.7	3.2	16.3	0.6	24.8	0.1
всичко недървопр. площ	120.3	68.0	624.7	115.9	928.9	4.7
всичко инвентариз. площ	3214.2	2933.5	10542.0	2578.8	19268.5	100.0
в т.ч. дървопр. площ	3093.9	2865.5	9917.3	2462.9	18339.6	95.3

Таблица № 64

разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Държавна собственост, Земеделски територии

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	0.5	2.7	46.8	98.2	148.2	89.4
склопени култури	10.8	1.4	-	-	12.2	7.4
несклопени култури	-	-	-	-	-	-
естествен произход 0.1-0.3	-	0.5	4.8	-	5.3	3.2
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко насаждения	11.3	4.6	51.6	98.2	165.7	100.0
всичко залесена площ	11.3	4.6	51.6	98.2	165.7	100.0
всичко инвентариз. площ	11.3	4.6	51.6	98.2	165.7	100.0
в т.ч. дървопр. площ	11.3	4.6	51.6	98.2	165.7	100.0

Таблица № 64а

разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Държавна собственост, Водни територии

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	-	3.0	-	3.0	100.0
всичко залесена площ	-	-	3.0	-	3.0	100.0
всичко инвентариз. площ	-	-	3.0	-	3.0	100.0
в т.ч. дървопр. площ	-	-	3.0	-	3.0	100.0

Незалесената дървопроизводителна площ е 38,1 ха и е разпределена така: сечища – 4,5 ха и голини – 33,6 ха .

Недървопроизводителната площ на държавните горски територии е 928,9 ха или 4,7% от общата площ. Най-голям е делът на поляните, просеките и поляните с храсти – 828,8 ха (4,4%), следвани от авт. път, лесонепригодни голини, и др.

Една част от недървопроизводителната площ - поляни, просеки, дворни места, може да бъде използвана за реализиране на недървесни горски продукти. Друга част е необходима за провеждане на горскостопанските мероприятия – автомобилни пътища и противопожарни просеки. Неизползваемата за горскостопанска дейност площ е 42,3 ха (0,1%). Това са лесонепригодни площи и голини, скали, сипеи и др.

Горските територии държавна собственост на ТП “ДГС Омуртаг” при предишната инвентаризация са били разположени на площ **18802,5 ха**, от която:

	обща площ ха	%
залесена	17765.3	94.6
незалесена дървопроизводителна	47.0	0.3
недървопроизводителна	990.2	5.1
Общо	18802.5	100.0

При сегашната инвентаризация бе установена обща площ на ДГТ **19268,5 ха**, от която:

	обща площ ха	%
залесена	18301.5	95.1
незалесена дървопроизводителна	38.1	0.2
недървопроизводителна	928.9	4.7
Общо	19268.5	100.0

За изтеклия ревизионен период площта на горските територии държавна собственост **се е увеличила с 466,0 ха**, което представлява 2,4% от общата площ. Причините за тази промяна са следните:

А) Увеличение на площта

+ 453,4 ха със заповеди на МЗХГ за промяна на предназначението от земеделски в горски територии, като от тях 260, 9 ха са новоустроени;

+ 29,5 ха гори закупени от Държавното горско предприятие с нотариални актове от частни физически лица.

Всичко увеличение на площта: + 482,9 ха

Б) Намаление на площта

- 13,9 ха - посочени в ГСП 2013 като държавни горски територии, а по КК към момента са частна собственост на юридически лица;

- 3,0 ха - посочени в ГСП 2013 като държавни горски територии, а по КК към момента са държавна собственост във водни територии.

Всичко намаление на площта: - 16,9 ха

Общо увеличение на площта: + 466,0 ха

Промени настъпили в площта, вида територия и собственост по документи:

Държавни земеделски територии променени в горски територии частна държавна собственост през ревизионния период с различни заповеди:

Със Заповед № РД 49-286/26.08.2020 год. на МЗХГ на основание чл.81, ал.1, във връзка с ал.2, т.1 и чл.82, ал.1 и 2 от Закона за горите се променя предназначението от земеделски в горски територии на поземлени имоти частна държавна собственост с обща площ **1864,305 дка (186,4 ха)**.

Със Заповед № РД 49-251/17.06.2021 год. на МЗХГ на основание чл.81, ал.1, във връзка с ал.2, т.1 и чл.82, ал.1 и 2 от Закона за горите се променя предназначението от земеделски в горски територии на поземлени имоти частна държавна собственост с обща площ **250,712 дка (25,1 ха)**.

Със Заповед № РД 49-282/08.07.2021 год. на МЗХГ на основание чл.81, ал.1, във връзка с ал.2, т.1 и чл.82, ал.1 и 2 от Закона за горите се променя предназначението от земеделски в горски територии на поземлени имоти частна държавна собственост с обща площ **2418,858 дка (241,9 ха)**.

Всичко държавни земеделски територии променени в държавни горски територии през ревизионния период - 4533,875 дка (453,4 ха).

С нотариални актове за покупко-продажба на недвижими имоти през ревизионния период са закупени от държавата горски територии, собственост на частни физически лица с обща площ 295,270 дка (29,5 ха).

Настъпилите промени по документи през ревизионния период са подробно обяснени в Глава I, т. 4.1 на настоящата обяснителна записка.

Функционална принадлежност на държавните горски територии

При предишната инвентаризация от 2013 година разпределението на държавните горски територии по категории и функции е следното:

	обща площ ха	%
горски територии със защитни функции	502.1	2.7
горски територии със спец. функции	12373.6	65.8
горски територии със стоп. функции	5926.8	31.5
Общо	18802.5	100.0

При сегашната инвентаризация от 2023 година разпределението на ДГТ по категории и функции е следното:

	обща площ ха	%
горски територии със защитни функции	0.5	-
горски територии със спец. функции	13487.8	70.0
горски територии със стоп. функции	5780.2	30.0
Общо	19268.5	100.0

Общата площ на държавните горски територии със защитни функции намалява с 501,6 ха, но това намаление е фиктивно, което се дължи на преминаването на тези гори към ГВКС. Тези територии запазват и защитните си функции, но те вече не са с водеща функция, а с второстепенна (в това число).

Общата площ на държавните горски територии със специални функции се е увеличила с 1114,2 ха, което се дължи основно на новообособени държавни горски територии, определени като ГВКС.

Общата площ на държавните горски територии със стопански функции е намаляла със 146,6 ха, което се дължи основно на новообособени държавни горски територии, определени като ГВКС, както и на по-точното определяне на границите на защитените зони по Натура 2000.

Разпределението на площта и запаса (без клони) на държавните горски територии по групи гори, категории и водещи функции е дадено в таблица № 65.

Таблица № 65

Разпределение на горските територии по група гори, категории и функции

Държавни горски територии

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
вододайна зона пояс III	-	-	-	0.2	0.2	-	0.2	0.2	-
Всичко защита на водите	-	-	-	0.2	0.2	-	0.2	0.2	-
защитна ивица шосе	-	-	-	0.3	0.3	15	0.3	0.3	15
Всичко защита на сгради и инфраструктури	-	-	-	0.3	0.3	15	0.3	0.3	15
Общо защитни функции	-	-	-	0.5	0.5	15	0.5	0.5	15
защитена зона птици	18.7	14.0	3750	-	-	-	18.7	14.0	3750
защитена зона местообитания	159.4	158.7	38150	1507.9	1407.8	183865	1667.3	1566.5	222015
Всичко 33 Натура 2000	178.1	172.7	41900	1507.9	1407.8	183865	1686.0	1580.5	225765
Общо СпФ по т.1	178.1	172.7	41900	1507.9	1407.8	183865	1686.0	1580.5	225765

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
семепроизв.насаждение	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
Всичко семепроизв. насаждения и градини	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
Общо СпФ по т.2	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
зелена зона	-	-	-	2.9	2.9	740	2.9	2.9	740
курортна гора	28.5	26.3	7300	126.8	120.7	18925	155.3	147.0	26225
Всичко горски територии с рекреационно значение	28.5	26.3	7300	129.7	123.6	19665	158.2	149.9	26965
гори във фаза на старост	-	-	-	321.2	321.2	45905	321.2	321.2	45905
ГВКС 1	208.4	199.6	47935	854.6	811.0	116395	1063.0	1010.6	164330
ГВКС 2	1332.1	1305.4	339320	7645.2	7365.6	1081315	8977.3	8671.0	1420635
ГВКС 3	-	-	-	329.5	329.5	63880	329.5	329.5	63880
ГВКС 4	306.8	288.3	76385	518.3	482.4	56225	825.1	770.7	132610
представителни екосистеми	-	-	-	110.8	110.8	3180	110.8	110.8	3180
Всичко ГВКС	1847.3	1793.3	463640	9779.6	9420.5	1366900	11626.9	11213.8	1830540
Общо СпФ по т.3	1875.8	1819.6	470940	9909.3	9544.1	1386565	11785.1	11363.7	1857505
Общо СпФ по т.1+т.2+т.3	2053.9	1992.3	512840	11433.9	10968.6	1573900	13487.8	12960.9	2086740
Общо ЗСпФ	2053.9	1992.3	512840	11434.4	10969.1	1573915	13488.3	12961.4	2086755
Всичко стопански функции	1160.3	1093.6	280300	4619.9	4246.5	509300	5780.2	5340.1	789600
Всичко	3214.2	3085.9	793140	16054.3	15215.6	2083215	19268.5	18301.5	2876355

4.2. ТАКСАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАСАЖДЕНИЯТА

Общата площ на държавните горски територии на ТП "ДГС Омуртаг" е **19268,7 ха**, разпределена както следва: със защитни и специални функции са **13489,5 ха**, а тези със стопански функции са **5779,2 ха**. Категориите гори и земи са обособени съгласно нормативните документи, с които са обявени и Закона за горите.

Залесената площ на държавните горски територии е **18301,5 ха**. Разпределението ѝ, както и това на дървесния запас (без клони), по типове месторастения в границите на обособените условни стопанските класове е дадено в таблица № 66.

Таблица № 66
разпределение на залесената площ и общия дървесен запас (без клони)
по стопански класове и типове месторастения

Държавни горски територии

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
Условен стопански клас Бялборови култури - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	13.0	1.0	4715	1.4	-	-
M-I-2 D-1	13	30.1	2.4	6790	2.0	-	-
M-I-2 CD-2	14	152.8	11.9	42115	12.4	-	-
M-I-2 C-1	15	12.4	1.0	2285	0.7	-	-
M-I-3 CD-2	17	261.9	20.5	68555	20.2	-	-
M-I-3 C-1	19	80.3	6.3	19910	5.8	-	-
M-I-3 C-2.1	20	357.1	27.8	98190	28.8	-	-
M-I-3 B-1.2	21	23.4	1.8	5750	1.7	-	-
M-II-1 C-2	27	282.9	22.1	75785	22.3	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	8.0	0.6	2770	0.8	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	54.1	4.2	11850	3.5	-	-

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
T-I-3 B-1.2	66	0.7	-	155	-	-	-
M-I-3 BC-2	139	5.3	0.4	1460	0.4	-	-
Всичко		1282.0	100.0	340330	100.0	-	100.0
Условен стопански клас Черборови култури - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	1.9	0.6	690	0.9	-	-
M-I-2 D-1	13	11.3	3.6	3100	3.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	48.4	15.6	13190	16.2	-	-
M-I-2 C-1	15	53.4	17.1	12985	16.0	-	-
M-I-3 CD-2	17	36.1	11.6	9785	12.1	-	-
M-I-3 C-1	19	16.6	5.3	4460	5.5	-	-
M-I-3 C-2.1	20	62.6	20.1	16060	19.8	-	-
M-I-3 B-1.2	21	20.7	6.7	3950	4.9	-	-
M-II-1 C-2	27	16.7	5.4	3770	4.7	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	22.1	7.1	7260	8.9	-	-
T-I-2 B-1.2	61	14.0	4.5	3750	4.6	-	-
M-I-2 B-1	138	7.5	2.4	2150	2.6	-	-
Всичко		311.3	100.0	81150	100.0	-	100.0
Условен Смесен иглолистен-широколистен култури - ЗСпФ							
M-I-2 CD-2		14	30.7	7.7	6300	6.9	-
M-I-2 C-1		15	42.8	10.7	8990	9.8	10
M-I-3 CD-2		17	114.0	28.6	28030	30.7	-
M-I-3 C-1		19	15.8	4.0	3380	3.7	-
M-I-3 C-2.1		20	108.6	27.2	24980	27.3	-
M-II-1 C-2		27	75.2	18.8	17050	18.7	-
T-I-2 CD-2.3		60	6.3	1.6	1630	1.8	-
T-I-3 B-1.2		66	5.6	1.4	1000	1.1	-
Всичко			399.0	100.0	91360	100.0	10
Условен стопански клас Буков В – ЗСпФ							
M-I-2 CD-2	14	18.9	8.4	5180	8.3	-	-
M-I-3 CD-2	17	100.0	44.6	29480	47.1	20	100.0
M-I-3 C-2.1	20	16.1	7.2	3310	5.3	-	-
M-II-1 C-2	27	81.4	36.3	22210	35.5	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	6.4	2.9	1980	3.2	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	1.3	0.6	380	0.6	-	-
Всичко		224.1	100.0	62540	100.0	20	100.0
Условен стопански клас Буков Ср - ЗСпФ							
M-I-2 CD-2	14	66.2	15.8	15960	17.2	-	-
M-I-3 CD-2	17	257.4	61.8	57530	62.1	25	100.0
M-I-3 C-2.1	20	34.9	8.4	7350	7.9	-	-
M-II-1 C-2	27	58.2	14.0	11845	12.8	-	-
Всичко		416.7	100.0	92685	100.0	25	100.0
Условен стопански клас Габърров - ЗСпФ							
M-I-2 D-2.3	11	1.1	0.4	25	0.1	-	-
M-I-2 D-2	12	3.9	1.3	195	0.4	-	-
M-I-2 CD-2	14	42.5	13.7	6140	12.4	60	25.0
M-I-2 C-1	15	4.2	1.4	460	0.9	-	-
M-I-3 CD-2	17	104.5	33.7	23510	47.4	50	20.8
M-I-3 C-2.1	20	100.2	32.4	14220	28.7	130	54.2
M-I-3 B-1.2	21	20.3	6.6	160	0.3	-	-
M-II-1 C-2	27	32.6	10.5	4855	9.8	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	0.3	-	15	-	-	-
Всичко		309.6	100.0	49580	100.0	240	100.0
Условен стопански клас Дъбов СрН - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	0.8	0.1	-	-	-	-
M-I-2 CD-2	14	86.5	9.9	12150	10.8	-	-

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 C-1	15	9.9	1.2	1240	1.1	-	-
M-I-3 CD-2	17	159.5	18.3	26620	23.7	10	50.0
M-I-3 C-1	19	152.6	17.5	15685	14.0	10	50.0
M-I-3 C-2.1	20	275.0	31.5	37845	33.7	-	-
M-I-3 B-1.2	21	3.4	0.4	170	0.1	-	-
M-II-1 C-2	27	69.1	7.9	7410	6.6	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	0.7	0.1	40	0.1	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	20.9	2.4	1165	1.1	-	-
M-I-3 BC-2	139	93.8	10.7	9880	8.8	-	-
Всичко		872.2	100.0	112205	100.0	20	100.0
Условен стопански клас Церов - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	8.0	11.9	135	3.7	-	-
M-I-2 D-1	13	8.9	13.3	570	15.6	20	50.0
M-I-2 CD-2	14	23.0	34.3	1805	49.2	-	-
M-I-2 C-1	15	8.2	12.2	780	21.2	-	-
M-I-3 CD-2	17	3.2	4.8	-	-	-	-
M-I-3 C-1	19	4.5	6.7	-	-	-	-
M-I-3 C-2.1	20	11.3	16.8	380	10.3	20	50.0
Всичко		67.1	100.0	3670	100.0	40	100.0
Условен стопански клас Липов - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	5.6	2.2	1210	2.1	-	-
M-I-2 D-1	13	12.6	5.0	2140	3.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	157.4	62.3	41910	73.6	-	-
M-I-2 C-1	15	2.1	0.8	280	0.4	-	-
M-I-3 CD-2	17	20.3	8.0	3100	5.4	-	-
M-I-3 C-1	19	14.3	5.7	330	0.6	-	-
M-I-3 C-2.1	20	9.2	3.6	1830	3.2	-	-
M-II-1 C-2	27	7.6	3.0	1860	3.3	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	23.7	9.4	4310	7.6	-	-
Всичко		252.8	100.0	56970	100.0	-	100.0
Условен стопански клас Широколистен В - ЗСпФ							
M-I-2 D-2.3	11	5.0	4.0	915	3.5	-	-
M-I-2 D-2	12	23.2	18.8	3835	14.9	25	100.0
M-I-2 D-1	13	12.2	9.9	1540	6.0	-	-
M-I-2 CD-2	14	19.8	16.0	4060	15.7	-	-
M-I-2 C-1	15	0.6	0.4	70	0.3	-	-
M-I-3 D-2.3	16	1.8	1.5	70	0.3	-	-
M-I-3 CD-2	17	32.3	26.1	8650	33.5	-	-
M-I-3 C-2.1	20	17.3	14.0	4600	17.8	-	-
M-I-3 B-1.2	21	1.5	1.2	-	-	-	-
M-II-1 C-2	27	8.8	7.1	1655	6.4	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	1.2	1.0	410	1.6	-	-
Всичко		123.7	100.0	25805	100.0	25	100.0
Стопански клас Буков В П - ЗСпФ							
M-I-2 CD-2	14	47.0	4.5	11020	5.1	-	-
M-I-3 CD-2	17	530.8	50.3	102970	47.9	210	87.5
M-I-3 C-2.1	20	16.7	1.6	3510	1.6	-	-
M-II-1 C-2	27	276.9	26.3	57155	26.6	30	12.5
T-I-2 CD-2.3	60	73.4	7.0	17000	7.9	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	108.6	10.3	23360	10.9	-	-
Всичко		1053.4	100.0	215015	100.0	240	100.0
Условен стопански клас Буков СрН П - ЗСпФ							
M-I-3 CD-2	17	186.0	69.0	30340	68.9	-	-
M-I-3 C-2.1	20	5.7	2.1	880	2.0	-	-
M-II-1 C-2	27	54.5	20.2	9870	22.4	-	-

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
M-II-1 B-1	28	0.6	0.2	45	0.1	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	21.6	8.0	2700	6.2	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	1.3	0.5	190	0.4	-	-
Всичко		269.7	100.0	44025	100.0	-	100.0
Стопански клас Габъров В П - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	23.1	2.3	5100	2.5	-	-
M-I-2 CD-2	14	436.2	42.4	85455	41.7	10	66.7
M-I-3 CD-2	17	394.2	38.4	81980	40.0	5	33.3
M-I-3 C-1	19	1.2	0.1	190	0.1	-	-
M-I-3 C-2.1	20	103.2	10.0	17740	8.6	-	-
M-II-1 C-2	27	56.6	5.5	12510	6.1	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	13.7	1.3	2070	1.0	-	-
Всичко		1028.2	100.0	205045	100.0	15	100.0
Стопански клас Габъров СрН П - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	13.5	3.8	1790	4.0	-	-
M-I-2 CD-2	14	132.2	37.2	16845	37.3	140	71.8
M-I-2 C-1	15	5.3	1.5	540	1.1	-	-
M-I-3 CD-2	17	48.7	13.7	6360	14.1	40	20.5
M-I-3 C-1	19	21.2	6.0	2530	5.6	15	7.7
M-I-3 C-2.1	20	88.1	24.8	11180	24.7	-	-
M-II-1 C-2	27	18.2	5.1	2525	5.6	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	6.9	2.0	1310	2.9	-	-
M-I-2 B-1	138	5.1	1.4	450	1.0	-	-
M-I-3 BC-2	139	16.0	4.5	1670	3.7	-	-
Всичко		355.2	100.0	45200	100.0	195	100.0
Стопански клас Дъбов В П - ЗСпФ							
M-I-2 D-1	13	3.8	3.7	620	3.5	-	-
M-I-2 CD-2	14	4.1	4.0	790	4.6	-	-
M-I-2 C-1	15	12.3	12.1	2050	11.9	-	-
M-I-3 CD-2	17	15.8	15.5	2550	14.8	-	-
M-I-3 C-2.1	20	15.8	15.5	2250	13.0	-	-
M-II-1 C-2	27	1.6	1.6	350	2.0	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	11.5	11.3	1910	11.1	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	36.9	36.3	6750	39.1	-	-
Всичко		101.8	100.0	17270	100.0	-	100.0
Стопански клас Дъбов СрН П - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	35.7	3.1	2550	1.9	-	-
M-I-2 CD-2	14	116.4	10.1	20040	15.1	-	-
M-I-2 C-1	15	125.6	10.9	12715	9.6	-	-
M-I-3 CD-2	17	243.4	21.2	28435	21.5	-	-
M-I-3 C-1	19	138.5	12.1	16180	12.3	-	-
M-I-3 C-2.1	20	325.6	28.4	35205	26.6	10	100.0
M-I-3 B-1.2	21	3.7	0.3	180	0.2	-	-
M-II-1 C-2	27	59.0	5.1	7365	5.6	-	-
M-II-1 B-1	28	1.5	0.1	70	-	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	31.4	2.7	2250	1.7	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	43.2	3.8	4170	3.1	-	-
M-I-3 BC-2	139	24.9	2.2	3090	2.4	-	-
Всичко		1148.9	100.0	132250	100.0	10	100.0
Стопански клас Смесен В П - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	9.2	1.1	1520	1.0	-	-
M-I-2 D-1	13	0.1	-	5	-	-	-
M-I-2 CD-2	14	267.4	31.8	46045	29.6	25	45.4
M-I-2 C-1	15	8.8	1.1	1640	1.1	-	-
M-I-3 D-2.3	16	14.0	1.7	3880	2.5	-	-

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
M-I-3 CD-2	17	317.4	37.7	62395	40.2	30	54.6
M-I-3 C-1	19	19.8	2.3	2130	1.4	-	-
M-I-3 C-2.1	20	45.7	5.4	7695	4.9	-	-
M-II-1 C-2	27	106.5	12.7	19060	12.3	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	32.4	3.8	6280	4.0	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	20.2	2.4	4720	3.0	-	-
Всичко		841.5	100.0	155370	100.0	55	100.0
Стопански клас Смесен СрН П - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	10.6	1.2	1350	1.2	-	-
M-I-2 D-1	13	1.5	0.2	125	0.1	-	-
M-I-2 CD-2	14	226.9	25.4	33490	30.0	15	75.0
M-I-2 C-1	15	142.6	16.0	13700	12.3	-	-
M-I-3 CD-2	17	172.1	19.3	23245	20.9	5	25.0
M-I-3 C-1	19	30.5	3.4	2945	2.6	-	-
M-I-3 C-2.1	20	222.7	24.9	28225	25.3	-	-
M-I-3 B-1.2	21	15.4	1.7	820	0.7	-	-
M-II-1 C-2	27	33.9	3.8	3445	3.1	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	10.9	1.2	1780	1.6	-	-
T-I-2 B-1.2	61	3.9	0.4	230	0.2	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	1.7	0.2	235	0.2	-	-
M-I-3 BC-2	139	20.9	2.3	1990	1.8	-	-
Всичко		893.6	100.0	111580	100.0	20	100.0
Стопански клас Церов В П - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	8.9	2.5	1460	2.7	-	-
M-I-2 D-1	13	0.9	0.3	195	0.4	-	-
M-I-2 CD-2	14	223.0	62.2	34720	65.2	-	-
M-I-2 C-1	15	41.7	11.6	6600	12.4	-	-
M-I-3 CD-2	17	68.6	19.1	8030	15.1	-	-
M-I-3 C-1	19	6.9	1.9	1140	2.1	-	-
M-I-3 C-2.1	20	8.7	2.4	1105	2.1	-	-
Всичко		358.7	100.0	53250	100.0	-	100.0
Стопански клас Церов П - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	7.7	0.9	670	0.7	5	12.5
M-I-2 D-1	13	5.3	0.6	830	0.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	345.9	41.7	43630	43.7	-	-
M-I-2 C-1	15	332.5	40.0	40855	40.9	5	12.5
M-I-3 CD-2	17	27.9	3.4	1880	1.9	30	75.0
M-I-3 C-1	19	14.8	1.8	1460	1.5	-	-
M-I-3 C-2.1	20	23.6	2.9	2995	3.0	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	0.3	-	40	-	-	-
T-I-2 B-1.2	61	0.3	-	35	-	-	-
МТЮ-I B-1.12.2	131	5.0	0.6	330	0.3	-	-
M-I-2 B-1	138	67.2	8.1	7210	7.2	-	-
Всичко		830.5	100.0	99935	100.0	40	100.0
Стопански клас Акациев - ЗСпФ							
M-I-2 D-2.3	11	3.0	2.8	225	3.7	-	-
M-I-2 D-2	12	12.5	11.7	710	11.8	-	-
M-I-2 D-1	13	1.7	1.6	100	1.7	-	-
M-I-2 CD-2	14	26.7	25.0	955	15.9	70	77.7
M-I-2 C-1	15	5.0	4.7	325	5.4	-	-
M-I-3 CD-2	17	14.6	13.7	1605	26.6	15	16.7
M-I-3 C-1	19	5.8	5.4	250	4.1	-	-
M-I-3 C-2.1	20	27.6	25.9	1200	19.9	5	5.6
M-II-1 C-2	27	5.4	5.1	510	8.5	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	0.5	0.5	30	0.5	-	-

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
T-I-2 B-1.2	61	3.0	2.8	110	1.8	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	0.9	0.8	5	0.1	-	-
Всичко		106.7	100.0	6025	100.0	90	100.0
Стопански клас Келявгабърров - ЗСпФ							
M-I-2 D-2	12	1.4	0.1	50	0.1	-	-
M-I-2 D-1	13	3.2	0.2	130	0.1	-	-
M-I-2 CD-2	14	92.7	5.4	5845	6.9	-	-
M-I-2 C-1	15	168.3	9.8	8985	10.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	25.1	1.5	1325	1.6	-	-
M-I-3 C-1	19	174.7	10.2	7295	8.5	10	28.6
M-I-3 C-2.1	20	114.7	6.7	7960	9.3	15	42.9
M-I-3 B-1.2	21	273.8	16.0	12100	14.1	5	14.2
M-II-1 C-2	27	33.1	1.9	2195	2.6	-	-
M-II-1 B-1	28	28.8	1.7	1105	1.3	-	-
T-I-2 B-1.2	61	75.4	4.3	1330	1.6	-	-
T-I-3 B-1.2	66	3.3	0.1	200	0.2	-	-
МТЮ-I B-1.12.2	131	54.6	3.2	2730	3.2	-	-
МТЮ-I A-0.A-1	132	6.3	0.4	75	0.1	-	-
M-I-2 B-1	138	635.7	37.1	32775	38.3	-	-
M-I-3 BC-2	139	23.6	1.4	1395	1.6	5	14.3
Всичко		1714.7	100.0	85495	100.0	35	100.0
Стопански клас Бялборови култури - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	3.3	0.7	740	0.6	-	-
M-I-2 D-1	13	19.9	4.3	5750	4.7	-	-
M-I-2 CD-2	14	26.3	5.6	6335	5.1	-	-
M-I-2 C-1	15	2.7	0.6	610	0.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	71.7	15.4	17430	14.1	-	-
M-I-3 C-1	19	1.9	0.4	530	0.4	-	-
M-I-3 C-2.1	20	45.4	9.7	11670	9.4	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	218.3	46.8	59840	48.5	-	-
T-I-2 B-1.2	61	7.3	1.6	1710	1.4	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	69.6	14.9	18835	15.3	-	-
Всичко		466.4	100.0	123450	100.0	-	100.0
Стопански клас Черборови култури - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	15.5	3.1	4150	3.2	-	-
M-I-2 D-1	13	3.0	0.6	1010	0.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	0.8	0.2	170	0.1	-	-
M-I-2 C-1	15	2.5	0.5	620	0.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	62.0	12.6	18690	14.5	-	-
M-I-3 C-1	19	10.1	2.1	2570	2.0	-	-
M-I-3 C-2.1	20	35.3	7.1	9520	7.4	-	-
M-I-3 B-1.2	21	5.7	1.1	1370	1.1	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	217.3	43.9	53545	41.4	-	-
T-I-2 B-1.2	61	128.9	26.1	34545	26.7	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	9.5	1.9	2190	1.7	-	-
T-I-3 B-1.2	66	3.8	0.8	840	0.6	-	-
Всичко		494.4	100.0	129220	100.0	-	100.0
Стопански клас Смес. Игл.Шир.култури - Стопански функции							
M-I-2 CD-2	14	13.4	10.1	3160	11.5	-	-
M-I-2 C-1	15	6.0	4.5	540	1.9	-	-
M-I-3 CD-2	17	30.7	23.1	8300	30.0	-	-
M-I-3 C-2.1	20	8.7	6.5	1680	6.1	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	33.9	25.6	7990	28.9	-	-
T-I-2 B-1.2	61	40.1	30.2	5960	21.6	-	-
Всичко		132.8	100.0	27630	100.0	-	100.0

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
Стопански клас Габърров - Стопански функции							
M-I-2 CD-2	14	27.8	46.1	485	32.0	70	51.8
M-I-3 CD-2	17	20.4	33.8	490	32.3	65	48.2
M-I-3 C-2.1	20	10.6	17.6	460	30.4	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	1.5	2.5	80	5.3	-	-
Всичко		60.3	100.0	1515	100.0	135	100.0
Стопански клас Дъбов СрН - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	18.2	21.2	485	8.7	-	-
M-I-2 D-1	13	1.2	1.4	50	0.9	-	-
M-I-2 CD-2	14	14.8	17.3	620	11.2	-	-
M-I-2 C-1	15	7.5	8.7	1050	18.9	-	-
M-I-3 CD-2	17	1.9	2.2	260	4.7	-	-
M-I-3 C-2.1	20	4.1	4.8	570	10.3	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	35.1	41.0	2455	44.4	10	100.0
T-I-3 CD-2.3	65	2.6	3.0	-	-	-	-
M-I-3 BC-2	139	0.3	0.4	50	0.9	-	-
Всичко		85.7	100.0	5540	100.0	10	100.0
Стопански клас Липов - Стопански функции							
M-I-2 CD-2	14	0.8	1.7	180	2.4	-	-
M-I-2 C-1	15	12.6	27.7	1250	16.6	-	-
M-I-3 CD-2	17	16.6	36.4	3230	42.9	-	-
M-I-3 C-2.1	20	0.7	1.5	130	1.7	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	14.9	32.7	2740	36.4	-	-
Всичко		45.6	100.0	7530	100.0	-	100.0
Стопански клас Церов - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	1.2	0.9	180	2.9	-	-
M-I-2 D-1	13	5.7	4.4	660	10.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	48.7	37.6	2600	42.5	40	44.5
M-I-3 CD-2	17	16.4	12.7	1145	18.7	20	22.2
M-I-3 C-1	19	43.7	33.8	40	0.6	-	-
M-I-3 C-2.1	20	3.5	2.7	230	3.8	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	9.5	7.3	1240	20.3	30	33.3
T-I-3 CD-2.3	65	0.8	0.6	25	0.4	-	-
Всичко		129.5	100.0	6120	100.0	90	100.0
Стопански клас Широколистен В - Стопански функции							
M-I-2 D-2.3	11	0.6	0.2	90	0.2	-	-
M-I-2 D-2	12	4.9	2.0	820	1.7	-	-
M-I-2 D-1	13	20.0	8.0	2570	5.4	-	-
M-I-2 CD-2	14	31.6	12.7	5220	11.0	-	-
M-I-3 D-2.3	16	0.6	0.2	110	0.2	-	-
M-I-3 CD-2	17	95.5	38.4	18800	39.5	-	-
M-I-3 C-2.1	20	11.1	4.5	1575	3.3	-	-
M-I-3 B-1.2	21	1.3	0.5	-	-	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	55.0	22.1	13230	27.8	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	28.3	11.4	5200	10.9	-	-
Всичко		248.9	100.0	47615	100.0	-	100.0
Стопански клас Габърров В П - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	4.2	1.2	480	0.7	-	-
M-I-2 CD-2	14	129.9	35.1	23850	33.8	350	100.0
M-I-3 CD-2	17	76.2	20.6	13165	18.7	-	-
M-I-3 C-2.1	20	12.5	3.4	2585	3.7	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	146.9	39.7	30480	43.1	-	-
Всичко		369.7	100.0	70560	100.0	350	100.0
Стопански клас Габърров СрН П - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	7.1	4.2	755	3.7	-	-

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
M-I-2 CD-2	14	32.3	19.0	4625	22.3	-	-
M-I-3 CD-2	17	59.9	35.1	7740	37.4	-	-
M-I-3 C-1	19	3.4	2.0	460	2.2	-	-
M-I-3 C-2.1	20	25.8	15.2	2100	10.1	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	39.7	23.3	5025	24.3	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	2.0	1.2	-	-	-	-
Всичко		170.2	100.0	20705	100.0	-	100.0
Стопански клас Дъбов В П - Стопански функции							
M-I-3 CD-2	17	34.5	36.8	5880	37.9	-	-
M-I-3 C-2.1	20	29.9	31.9	5250	33.8	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	5.4	5.8	790	5.1	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	23.9	25.5	3610	23.2	-	-
Всичко		93.7	100.0	15530	100.0	-	100.0
Стопански клас Дъбов СрН П - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	25.7	3.7	2830	3.6	-	-
M-I-2 D-1	13	29.1	4.2	3715	4.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	33.6	4.9	3410	4.4	-	-
M-I-2 C-1	15	11.9	1.7	1680	2.2	-	-
M-I-3 CD-2	17	165.4	23.8	17925	23.2	20	100.0
M-I-3 C-1	19	34.4	4.9	3945	5.1	-	-
M-I-3 C-2.1	20	119.6	17.3	14510	18.7	-	-
M-I-3 B-1.2	21	0.2	-	30	-	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	235.1	33.8	25135	32.5	-	-
T-I-2 B-1.2	61	8.0	1.1	530	0.7	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	31.5	4.6	3720	4.8	-	-
Всичко		694.5	100.0	77430	100.0	20	100.0
Стопански клас Смесен В П - Стопански функции							
M-I-2 CD-2	14	33.6	10.2	6990	11.2	-	-
M-I-3 CD-2	17	42.5	12.8	7555	12.1	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	233.1	70.3	44240	70.7	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	22.3	6.7	3780	6.0	-	-
Всичко		331.5	100.0	62565	100.0	-	100.0
Стопански клас Смесен СрН П - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	17.7	3.1	1750	2.7	-	-
M-I-2 D-1	13	28.9	5.1	2970	4.5	-	-
M-I-2 CD-2	14	93.8	16.5	14695	22.5	-	-
M-I-2 C-1	15	16.8	2.9	1835	2.8	-	-
M-I-3 D-2.3	16	1.4	0.2	130	0.1	-	-
M-I-3 CD-2	17	173.3	30.4	19265	29.5	80	94.1
M-I-3 C-1	19	6.4	1.1	120	0.2	-	-
M-I-3 C-2.1	20	48.8	8.6	4160	6.4	5	5.9
T-I-2 CD-2.3	60	123.2	21.6	15200	23.2	-	-
T-I-2 B-1.2	61	38.6	6.8	2330	3.6	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	21.0	3.7	2920	4.5	-	-
Всичко		569.9	100.0	65375	100.0	85	100.0
Стопански клас Церов В П - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	17.3	5.1	2410	4.9	-	-
M-I-2 D-1	13	14.3	4.3	2055	4.2	-	-
M-I-2 CD-2	14	148.2	43.8	20460	42.0	10	100.0
M-I-2 C-1	15	11.0	3.2	1930	4.0	-	-
M-I-3 D-2.3	16	1.6	0.5	230	0.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	115.7	34.2	17095	35.1	-	-
M-I-3 C-2.1	20	19.6	5.8	2890	5.9	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	10.5	3.1	1645	3.4	-	-
Всичко		338.2	100.0	48715	100.0	10	100.0

Месторастене		Площ		Запас на			
означение	No	ха	%	основното насаждение		надлесните	
				куб.м	%	куб.м	%
Стопански клас Церов П - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	50.7	10.8	4390	8.8	-	-
M-I-2 D-1	13	30.9	6.6	2410	4.8	-	-
M-I-2 CD-2	14	131.9	28.2	15040	30.1	-	-
M-I-2 C-1	15	83.9	17.9	10310	20.7	-	-
M-I-3 CD-2	17	65.0	13.9	6320	12.6	10	100.0
M-I-3 C-1	19	4.1	0.9	415	0.8	-	-
M-I-3 C-2.1	20	44.7	9.6	5320	10.7	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	45.0	9.6	4645	9.3	-	-
T-I-2 B-1.2	61	8.6	1.8	555	1.1	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	3.0	0.7	545	1.1	-	-
Всичко		467.8	100.0	49950	100.0	10	100.0
Стопански клас Акациев - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	18.5	4.4	1430	6.3	-	-
M-I-2 D-1	13	31.2	7.5	1925	8.5	15	10.0
M-I-2 CD-2	14	14.7	3.5	850	3.8	-	-
M-I-2 C-1	15	0.6	0.2	5	-	-	-
M-I-3 CD-2	17	78.6	18.8	3750	16.5	10	6.7
M-I-3 C-2.1	20	84.4	20.3	5610	24.8	20	13.3
T-I-2 CD-2.3	60	151.9	36.4	7060	31.1	105	70.0
T-I-2 B-1.2	61	28.6	6.9	1870	8.2	-	-
T-I-3 CD-2.3	65	4.1	1.0	65	0.3	-	-
M-I-3 BC-2	139	4.3	1.0	110	0.5	-	-
Всичко		416.9	100.0	22675	100.0	150	100.0
Стопански клас Келявгабърров - Стопански функции							
M-I-2 D-2	12	0.5	0.2	5	0.1	-	-
M-I-2 D-1	13	0.8	0.4	15	0.2	-	-
M-I-2 CD-2	14	8.0	3.6	300	4.0	-	-
M-I-2 C-1	15	7.3	3.3	415	5.5	-	-
M-I-3 CD-2	17	2.5	1.1	185	2.5	-	-
M-I-3 C-2.1	20	1.5	0.7	125	1.7	-	-
M-I-3 B-1.2	21	15.8	7.0	600	8.0	-	-
T-I-2 CD-2.3	60	17.1	7.6	550	7.4	10	100.0
T-I-2 B-1.2	61	166.5	74.2	5105	68.3	-	-
МТЮ-I B-1.12.2	131	1.5	0.7	40	0.5	-	-
M-I-2 B-1	138	2.6	1.2	135	1.8	-	-
Общо		18301.5	100.0	2876355	100.0	1950	100.0

4.2.1. Гори със защитни и специални функции

Залесената площ на държавните горски територии със защитни и специални функции е 12961,4 хектара, което е 70,8% от общата залесена площ на ДГТ. В тази група гори са обособени условни стопански класове по същите критерии, както и в горите със стопански функции.

4.2.1.1. Условен стопански клас Бялборови култури (ЗСпФ)

(таблици с №№ 1– 7 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1282,0 ха – 7,0% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клоно е 340330 куб.м. Разположени извън естествената зона на разпространение до 800 м н.в.Разпределени са по - месторастения, така: среднобогати (54,9%), среднобогати до богати (39,2%), богати (3,7%) и бедни (2,2%). Включени са и две семенни насаждения от бял бор с площ 1,1 ха. Тук е причислена и една култура от обикновен смърч с площ 2,2 ха. Дървостойките са с производителност I - V бонитет.

Средната възраст на стопанския клас е 51 години. Средният бонитет е II (2,2). Средната пълнота е 0,68. Средният запас е 266 куб.м/ха. Средният прираст е 5,29 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 6782 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите в III клас (85,1% от площта), II клас (12,5%), IV клас (2,3%) и I клас (0,1%). Насаждения чисти 0,6 ха, чистите култури са 494,5 ха, смесени иглолистни 116,2 ха и култури смесени иглолистно-широколистни 670,7 ха.

Здравословното състояние на културите е от добро до лошо - 31,9% са засегнати от суховършии и корояди.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е белият бор – 80,0% от площта и 85,1% от запаса. На второ място е габърът – 8,0 % по площ и 5,1% по запас.

4.2.1.2. Условен стопански клас Черборови култури (ЗСпФ)

(таблици с №№ 8 – 14 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 311,3 ха – 1,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 81150 куб.м. Обособен е от чисти и смесени култури от черен бор, разположени извън естествената зона на разпространението им до 500 м н.в - 231,2 ха и такива в естествена зона на разпространение над 500 м н.в - 80,1 ха. Дървостойките са с производителност от I до V бонитет. Месторастенията са разпределени както следва: среднобогати (47,9%), среднобогати до богати (34,3%), богати (4,2%) и бедни (13,6%).

Средната възраст на този стопански клас е 51 години. Средният бонитет е II (2,4). Средната пълнота 0,67. Средният запас е 261 куб.м/ха. Средният прираст е 5,29 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1646 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите в III клас (70,0% от площта), II клас (16,3%) и IV клас (13,4%). Чистите култури са 157,5 ха, смесени иглолистни 50,4 ха и култури смесени иглолистно-широколистни 103,4 ха.

Здравословното състояние на културите в стопанския клас е от добро до лошо - 16,7% са засегнати от суховършии и корояди.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е черният бор – 84,6% от площта и 88,5% от запаса. На второ място е белият бор – 6,7% по площ и 7,1% по запас.

4.2.1.3. Условен стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури (ЗСпФ) (таблици с №№ 15 – 23 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 399,0 ха – 2,2% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 91360 куб.м. Надлесните без клони са 10 куб.м. Обособен е от смесени иглолистно-широколистни култури без преобладание на определен дървесен вид, но с водещо участие на бял (73,8%) и черен бор (26,2%), разположени извън естествената зона на разпространение (до 500 м н.в), с изключение на култури с преобладание на черен бор с площ 27,5 ха. Широколистните в сместа са предимно от издънков произход от естествената растителност, останала след залесяванията. Дървостойките са с производителност от I - V бонитет. Разположени са предимно върху среднобогати (60,8%) и среднобогати до богати (37,8%) месторастения.

Средната възраст на този стопански клас е 50 години. Средният бонитет е III (2,6). Средната пълнота 0,72. Средният запас е 229 куб.м/ха. Средният прираст е 4,57 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1824 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите в III клас (82,9% от площта), II клас (16,6%) и I клас (0,5%). Насажденията са смесени иглолистни 0,8 ха и култури смесени иглолистно-широколистни 398,2 ха.

Здравословното състояние на културите в стопанския клас е от добро до средно - 9,6 % от културите са засегнати от суховършии.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е белият бор – 40,2% от площта и 50,8% от запаса. На второ място е черният бор – 18,0% по площ и 22,1% по запас.

4.2.1.4. Условен стопански клас Буков високобонитен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 24– 32 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 224,1 ха – 1,2% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 62540 куб.м. Надлесните без клони са 20 куб.м. Обособен е от чисти и смесени семенни насаждения с производителност от I до III бонитет. По-голямата част от насажденията са разположени на среднобогати до богати месторастения (57,0%), следвани от среднобогатите. Чисти насаждения са 127,3 ха, смесени широколистни 96,8 ха. Площта е разпределена равномерно по класове на възраст.

Средната възраст на стопанския клас е 117 години. Средният бонитет е II (2,1). Средната пълнота е 0.67. Средният запас е 279 куб. м./ха. Средният прираст е 2,64 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 591 куб.м.

Санитарното състояние на насажденията е добро, като се наблюдават леки повреди от гниене на площ 5,8 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 85,9% от площта и 87,9% от запаса. На второ място е габърът – 8,7% по площ и 7,2% по запас.

4.2.1.5. Условен стопански клас Буков среднобонитен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 33– 41 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 416,7 ха – 2,3% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 92685 куб.м. Надлесните без клони са 25 куб.м. Обособен е от чисти и смесени с преобладание или с водещо участие на бук семенни насаждения с производителност от II до IV бонитет, като тези от II бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас и не могат да достигнат поставената цел. Най-голям е дялът на среднобогати до богати месторастения (85,2%).

Средната възраст на стопанския клас е 125 години. Средният бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0.58. Средният запас е 222 куб. м./ха. Средният прираст е 2,02 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 841 куб.м.

Площта е разпределена равномерно по класове на възраст. Чисти насаждения са на 185,2ха., смесени широколистни 231,5ха.

Санитарното състояние на горите в стопанския клас е добро до средно, като са установени леки повреди от: снеговал 7,6ха, гниене 88,2 ха и суховършии 9,6 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е източният бук – 81,8% от площта и 82,1% от запаса. На второ място е габъра – 8,5% по площ и 9,5% по запас.

4.2.1.6. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 42– 50 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 872,2 ха – 4,8% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 112205 куб.м. Надлесните са 20 куб.м. Обособен е от чисти и смесени семенни насаждения и култури (производителност I-V бонитет) от благун, летен дъб, зимен дъб. Месторастенията, които преобладават са среднобогати (68,8%) и среднобогати до богати (30,7%).

Средната възраст е 105 години. Средният бонитет е IV (4,2). Средната пълнота е 0.49. Средният запас е 129 куб. м./ха. Средният прираст е 1,46 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1271 куб.м.

Площта е разпределена равномерно по класове на възраст. Чистите насаждения са на площ 157,1 ха, смесени широколистно-иглолистни 3,4 ха. и смесени широколистни 672,5ха. Останалите насаждения са чисти култури (3,4 ха), смесени широколистно-иглолистни култури (5,1 ха) и смесени широколистни култури (30,7 ха).

Санитарното състояние на горите в стопанския клас е добро до средно, като са установени повреди от суховършии на площ от 69,3 ха и гниене на площ от 50,1 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е блага дъб – 51,5% от площта и 44,8% от запаса. На второ място е зимният дъб – 23,6 % по площ и 24,6% по запас и на трето място е габъра – 12,0% по площ и 16,3% по запас.

4.2.1.7. Условен стопански клас Церв (ЗСпФ)

(таблици с №№ 51– 59 от Приложение III.2.1)

Площта на стопанския клас е 67,1 ха, което е 0,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 3670 куб.м. Надлесните са 40 куб.м. Съставен е от чисти и смесени насаждения, чисти и смесени култури с преобладание на цер. Насажденията са с производителност I–V бонитет. Насажденията са разположени на среднобогати до богати (39,1%) месторастения, среднобогати (35,7%) и богати (25,2%) месторастения.

Средната възраст е 41 години. Средният бонитет е IV (3,6). Средна пълнота 0.62. Средният запас е 55 куб.м/ха. Средният прираст е 1,18 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 79 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в I клас (58,5% от площта), VI клас (16,1%) и II клас (12,2%). Чистите насаждения са 6,2 ха, насаждения смесени широколистни - 31,6 ха., чистите култури 3,5 ха, а смесените култури 25,8 ха.

Санитарното състояние на дървостойте е добро. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е черът – 69,9% по площ и 70,8% от запаса. На второ място е габъра – 9,0% по площ и 13,9% по запас.

4.2.1.8. Условен стопански клас Липов (ЗСпФ)

(таблици с №№ 60– 66 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 252,8 хектара, което е 1,4%. Запасът на основните насаждения без клони е 56970 куб.м.

Съставен е от чисти и смесени с преобладание и водещо участие на сребролистна липа насаждения и култури (61,6 ха) от I до IV бонитет. Месторастенията са предимно: среднобогати (13,1%) и среднобогати до богати (79,7%).

Средната възраст 64 години. Средният бонитет е II (2,4). Средната пълнота е 0.72. Средният запас е 225 куб.м/ха. Средният прираст е 3,44 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 870 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-голям дял заемат насажденията от IV клас (59,4%), III клас (21,3%) и IV клас (7,7%).

Санитарното състояние е добро. От дървесните видове с най-голямо участие са сребролистната липа с 63,4% от площта и габърът – 12,8%. По запас съотношението е: сребролистна липа – 70,3% и габър – 10,9%.

4.2.1.9. Условен стопански клас Габър (ЗСпФ)

(таблици с №№ 67– 75 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 309,6 хектара, което е 1,7% от залесената площ. Съставен е от чисти и смесени семенни дървостой с преобладание на габъра от I до IV бонитет. Запасът на основните насаждения без клони е 49580 куб.м. Надлесните без клони са 240 куб.м. Насажденията са: чисти 5,3%, смесени широколистно-иглолистни – 1,2%, смесени широколистни с преобладание на габър – 289,6 ха или 93,5% от общата площ. Месторастенията са предимно среднобогати до богати (47,4%) и среднобогати (44,3%) месторастения.

Средната възраст 97 години. Средният бонитет е IV (3,5). Средната пълнота е 0.72. Средният запас е 160 куб.м/ха. Средният прираст е 2,26 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 701 куб.м.

Площта е разпределена сравнително равномерно по класове на възраст.

Санитарното състояние на насажденията е добро до средно, като се наблюдават леки повреди от: гниене с площ от 38,6 ха, клоносек - 14,8 ха, снеголом - 40,6 ха и суховършия с площ 9,8 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът - 65,2% от площта и 69,8% от запаса, следван от букът - 18,0% от площта и 18,5% от запаса.

4.2.1.10. Условен стопански клас Широколистен високобонитетен (ЗСпФ)

(таблици с №№ 76– 84 от Приложение III.2.1)

Този условен стопански клас е с площ 123,7 ха или 0,7 % от залесената площ. Съставен е предимно от чисти и смесени насаждения и култури с преобладание или с водещо участие на: червен дъб, бряст, ясен, бреза, липа, клен, махалебка, елша и други широколистни видове. Тук са включени култури и насаждения от различни клонове тополи с площ 2,4 ха.

Запасът на основните насаждения без клони е 25805 куб.м. Насажденията са с производителност от I до III бонитет. Най-голям е делът на среднобогати до богати (61,1%), богати (37,8%), бедни (1,2%) месторастения.

Средната възраст е 46 години. Средният бонитет е II (1,8). Средната пълнота е 0,7. Средният запас е 209 куб.м/ха. Средният прираст е 4,24 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 525 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в IV клас (91,1% от площта), I клас (17,3%) и III клас (11,3%).

Санитарното състояние на горите в стопанския клас е добро.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е червеният дъб – 59,7% по площ и 83,3% по запас. На второ място е брезата – 8,3% от площта и 3,9% от запаса.

4.2.1.11. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 85– 93 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1053,4 ха, което е 5,8% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 215015 куб.м. Надлесните без клони са 240 куб.м. Съставен

е от издънкови букови насаждения, от които чисти 25,1% и смесени с преобладание на бук 74,9%. Насажденията са с производителност от I и II бонитет. Насажденията са разположени на среднобогати (27,9%) и среднобогати до богати (72,1%) месторастения.

Средната възраст е 77 години. Средният бонитет е I (1,3). Средната пълнота е 0,69. Средният запас е 204 куб.м/ха. Средният прираст е 2,76 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2911 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (22,4% от площта), XVIII клас (20,7%) и XVII клас (20,5%).

Санитарното състояние на горите в стопанския клас е добро.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 77,5% по площ и 80,3% по запас. На второ място е габърът – 13,2% от площта и 12,3% от запаса.

4.2.1.12. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 94– 100 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 269,7 ха, което е 1,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 44025 куб.м. Съставен е от издънкови букови насаждения, от които чисти 60,1% и смесени с преобладание на бук 39,9%. Насажденията са с производителност от I до IV бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I и II бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетен и не могат да достигнат поставената цел. Преобладават на среднобогати до богати (77,5%) месторастения, среднобогати (22,3%), и бедни месторастения (0,2%).

Средната възраст е 70 години. Средният бонитет е I (1,2). Средната пълнота е 0,56. Средният запас е 163 куб.м/ха. Средният прираст е 2,35 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 633 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (63,2% от площта), XVI клас (14,9%) и XII клас (14,6%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като има леки до средни повреди на площ 92,8 ха - от гниене 25,9 ха; снеговал 36,6 ха и от ветровал 30,3 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е букът – 86,5% по площ и 88,4% по запас. На второ място е габърът – 8,7% от площта и 8,0% от запаса.

4.2.1.13. Условен стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 101– 109 от Приложение III.2.1)

Площта на условния стопански клас е 1028,2 ха, което е 5,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 205045 куб.м. Съставен е от издънкови габърски насаждения, от които чисти 12,7% и смесени с преобладание на габър 87,3%. Насажденията са с производителност от I и II бонитет. Разположени са върху среднобогати до богати (82,1%), среднобогати (15,7%) и богати месторастения (2,2%).

Средната възраст е 67 години. Средният бонитет е II (1,7). Средната пълнота е 0,77. Средният запас е 199 куб.м/ха. Средният прираст е 3,15 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 3236 куб.м.

Площта е разпределена почти равномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (36,4% от площта), XII клас (9,0%) и XIII клас (7,5%).

Здравословното състояние на насажденията е добро. На площ 12,7 ха са описани леки повреди, в това число: снеговал (2,1 ха); гниене (8,0 ха); клоносек (0,2 ха) и суховършии (2,5 ха).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 70,6% по площ и 70,6% по запас, следван от букът – 10,6% от площта и 11,9% от запаса.

4.2.1.14. Условен стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 110– 118 от Приложение III.2.1)

Площта на условния стопански клас е 355,2 ха, което е 1,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 45200 куб.м. Надлесните са 195 куб.м. Съставен е от издънкови габърски насаждения, от които чисти 7,2% и смесени с преобладание на габър 92,8%, с производителност от I до V бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I до III бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетния габърски стопански клас за превръщане и не могат да достигнат поставената цел.

Средната възраст е 53 години. Средният бонитет е II (2,4). Средната пълнота е 0,66. Средният запас е 127 куб.м/ха. Средният прираст е 2,67 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 950 куб.м.

Площта е разпределена равномерно по класове на възраст.

Здравословното състояние на насажденията е добро, като на площ 3,8 ха са описани леки повреди както следва: гниене (0,6 ха); снеголом (3,0 ха) и суховършии (0,2 ха).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е обикновения габър – 72,4% по площ и 72,2% по запас, следван от бука – 8,2% от площта и 6,8% от запаса.

4.2.1.15. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен за бонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 119– 125 от Приложение III.2.1)

Този стопански клас е с площ 101,8 ха, което е 0,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 17270 куб.м. Обособен е от високопроизводителни чисти и с преобладание на зимен дъб и благун издънкови насаждения (II и част от III бонитет). Чистите насаждения заемат 9,2% от площта на стопанския клас, а смесените с преобладание на зимен дъб и благун 90,8%. Насажденията са разположени върху среднобогати до богати (67,1%) и среднобогати месторастения (28,2%).

Средната възраст е 75 години. Средният бонитет е II (2,4). Средната пълнота е 0,68. Средният запас е 170 куб.м/ха. Средният прираст е 2,29 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 233 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XVI клас (37,3% от площта), XV клас (13,5%) и XIII клас (12,1%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като на площ 0,4 ха са описани леки повреди от гниене 0,2 ха и суховършия 0,4 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е зимният дъб – 58,6% по площ и 56,1% по запас. На второ място е благунът – 16,2% по площ и 14,2% по запаса.

4.2.1.16. Условен стопански клас Дъбов средно и ниско бонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 126– 134 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 1148,9 ха, което е 6,3% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 132250 куб.м. Надлесните са 10 куб.м. Обособен е от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб, летен дъб и благун издънкови насаждения с производителност от III до V бонитет. Чистите насаждения заемат 12,1% от площта на стопанския клас, а смесените с преобладание на зимен дъб или благун 87,9%. Насажденията са разположени върху: среднобогати месторастения (56,6%), среднобогати до богати (37,7%), богати (3,1%), много бедни до бедни месторастения (2,2%) и бедни месторастения (0,4%).

Средната възраст е 74 години. Средният бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0,54. Средният запас е 170 куб.м/ха. Средният прираст е 1,59 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1826 куб.м.

Площта е разпределена почти равномерно по класове на възраст, като най-много попадат насажденията в XIV клас (31,1% от площта) и последователно намалят с увеличаване на възрастта.

Санитарното отношение на насажденията е средно до добро има леки повреди на площ 183,8 ха както следва: суховършия (153,5 ха), снеговал (22,1 ха); гниене (0,7 ха) и снеголом (7,5 ха).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благунът – 42,6% по площ и 40,4% по запас. На второ място е зимният дъб – 36,3% по площ и 35,6% по запаса.

4.2.1.17. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 135– 141 от Приложение III.2.1)

Площта на условия стопански клас е 358,7 ха, което е 2,0% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 53250 куб.м. Обособен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на цер издънкови насаждения с производителност от I и II бонитет. Чистите насаждения заемат 34,7% от площта на стопанския клас, а смесените с преобладание на цер 65,3%. Насажденията са разположени върху среднобогати до богати (81,3%), среднобогати (16,0%) и богати (2,7%) месторастения.

Средната възраст е 67 години. Средният бонитет е II (2,0). Средната пълнота е 0,62. Средният запас е 149 куб.м/ха. Средният прираст е 2,39 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 856 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XVI клас (33,2% от площта), XIV клас (31,1%) и XII клас (8,4%).

Здравословното състояние на насажденията е добро до средно, като има отчетени леки повреди на площ 54,6 ха от суховършия (100%).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 78,3% по площ и 79,3% по запас.

4.2.1.18. Условен стопански клас Церв за превръщане (ЗСпФ)

(таблици с №№ 142– 150 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 830,5 ха, което е 4,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 99935 куб.м. Надлесните без клони са 40 куб.м. Съставен е от издънкови церови насаждения, от които чисти 20,2% и смесени с преобладание на цер 79,8%. Насажденията са с производителност от I до V бонитет, като тези от I и II бонитет не отговарят на критериите за церовия високобонитетен стопански клас.

Разположени са на среднобогати (44,6%), среднобогати до богати (45,1%), богати 1,6% и бедни и ерозирани месторастения (8,7%).

Средната възраст е 70 години. Средният бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0,58. Средният запас е 120 куб.м/ха. Средният прираст е 1,76 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1461 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (38,4% от площта), XVI клас (28,6%) и XII клас (14,5%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като се наблюдават леки повреди на площ 10,7 ха, в това число от пожар 0,9 ха и от суховършия 9,8 ха. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 73,2% по площ и 74,0% по запас. На второ място е благуният – 15,2% по площ и 13,4% по запас. На трето място е габърът - 8,5% по площ и 9,8% по запас.

4.2.1.19. Условен стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 151– 159 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 841,5 ха, което е 4,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 155370 куб.м. Надлесните са 55 куб.м. Обособен е от смесени издънкови насаждения, от които смесени широколистно-иглолистни без преобладание – 24,4% ха и смесени широколистни без преобладание – 75,6% ха. Насажденията са разположени на среднобогати до богати (75,7%), среднобогати (21,5%) и богати (2,8%) месторастения.

Средната възраст е 69 години. Средният бонитет е II (1,9). Средната пълнота е 0,69. Средният запас е 185 куб.м/ха. Средният прираст е 2,86 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2409 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (22,1% от площта), XVI клас (18,2%) и XII клас (16,9%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като върху площ 34,6 ха са установени леки повреди както следва: от гниене 4,1 ха; от снеголом 24,9 ха и от суховършия 5,6 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 33,5% по площ и 33,5% по запас. На второ място е букът – 23,1% по площ и 24,9% по запас. На трето място е зимният дъб – 14,9% по площ и 12,2% по запас.

4.2.1.20. Условен стопански клас Смесен средно и ниско бонитетен за превръщане (ЗСпФ) (таблици с №№ 160– 168 от Приложение III.2.1)

Площта на този условен стопански клас е 893,6 ха, което е 4,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 111580 куб.м. Надлесните без клони са 20 куб.м. Съставен е от чисти и смесени насаждения с преобладание на клен и смесени издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид. Смесени издънкови насаждения, от които смесени широколистно-иглолистни без преобладание – 11,4% ха; и смесени широколистни без преобладание – 88,6%, с производителност от I до V бонитет, като тези от I до III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас. Насажденията от стопанския клас са разположени на следните месторастения: среднобогати – 48,1%; среднобогати до богати – 46,1%; бедни до среднобогати 2,3%; бедни 2,1% и богати 1,4%.

Средната възраст е 64 години. Средният бонитет е III (3,0). Средната пълнота е 0,65. Средният запас е 125 куб.м/ха. Средният прираст е 2,09 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1866 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (24,5% от площта), XVI клас (22,4%) и XII клас (11,8%).

Здравословното състояние на насажденията е добро до средно, като върху площ 57,7 ха са установени леки до средни повреди от суховършия.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 27,6% по площ и 27,6% по запас. На второ място е габърът – 22,2% по площ и 24,8% по запаса.

4.2.1.21. Условен стопански клас Акациев (ЗСпФ)

(таблици с №№ 169– 177 от Приложение III.2.1)

Площта на условния стопански клас е 106,7 ха, което е 0,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 6025 куб.м. Запасът на надлесните е 90 куб.м. Тук са отнесени всички акациеви насаждения и култури. Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури от акация. Чистите насаждения са 63,9 ха; смесени широколистно-иглолистни насаждения с преобладание на акация – 2,3 ха; смесени широколистни насаждения с преобладание на акация – 17,4 ха; чисти акациеви култури с площ 11,1 ха; смесени широколистно-иглолистни култури с преобладание на акация с площ 3,5 ха; смесени широколистни култури с преобладание на акация с площ 8,9 ха и смесени широколистни култури без преобладание 1,6 ха. Те са с производителност от I до V бонитет. Месторастенията са среднобогати (41,1%); среднобогати до богати (40,0%); богати (16,1%) и бедни (2,8%).

Средната възраст е 18 години. Средният бонитет е III (3,6). Средната пълнота е 0.65. Средният запас е 57 куб.м/ха. Средният прираст е 3,52 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 376 куб.м.

Санитарното състояние на насажденията е добро до средно, като върху площ 12,3 ха са установени леки до средни повреди от суховършии (10,2 ха) и ветровал (2,1 ха).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е акацията – 90,1% по площ и 78,2% по запас.

4.2.1.22. Условен стопански клас Келявгабър (ЗСпФ)

(таблици с №№ 178– 186 от Приложение III.2.1)

Площта на стопанския клас е 1714,7 хектара – 9,3% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 85495 куб.м. Запасът на надлесните е 35 куб.м. Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения. Чистите насаждения са с преобладание на мъждрян и келяв габър – 19,6%. Смесени издънкови насаждения, от които смесени широколистно-иглолистни с преобладание на мъждрян и келяв габър – 6,9 ха и без преобладание – 19,7 ха; смесени широколистни с преобладание на мъждрян и келяв габър – 69,2 % и без преобладание – 9,7%. Те са с производителност от III до V бонитет. Насажденията са разположени на бедни месторастения (59,3%); среднобогати (28,6%); среднобогати до богати (6,8%); бедни ерозиранни (3,2%); бедни до среднобогати (1,4%); много бедни до бедни (0,4%); и богати месторастения (0,3%).

Средната възраст е 73 години. Средният бонитет е IV (4,0). Средната пълнота е 0,77. Средният запас е 50 куб.м/ха. Средният прираст е 0,72 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1236 куб.м.

Санитарното състояние на насажденията е средно, като върху площ 6,7 ха са установени леки повреди от клоносек (0,2 ха); снеголом (4,3 ха) и от суховършии (2,2).

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XVI клас (39,0% от площта), XIV клас (22,6%). От дървесните видове с най-голяма площ и запас е келявият габър - 72,4% по площ и 30,0% по запас.

Общо за горите със защитни и специални функции

Средната възраст е 72 години, средната пълнота – 0,66, а средният бонитет – III (2,7).

Общият дървесен запас е 2086755 куб.м (без клони). Средният запас е 161 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е 33123 куб.м, а на един хектар – 2,56 куб.м.

4.2.2. Гори със стопански функции

Залесената площ на държавните горски територии със стопански функции е 5340,1 ха или 29,0% от залесената площ. По стопански класове тя се разпределя, както следва:

4.2.2.1. Стопански клас Бялборови култури (СтФ)

(таблици №№ 187 -193 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 466,4 ха – 2,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 123450 куб.м. Обособен е от чисти култури от бял бор (65,0%), смесени иглолистно-широколистни култури с преобладание на бял бор (35,0%). Дървостойките са с

производителност от I - IV бонитет. Има и две естествени насаждения от бял бор с площ 3,0 ха. Месторастенията са разпределени както следва: среднобогати (10,7%), среднобогати до богати (82,7%), богати (5,0%) и бедни (1,6%) месторастения.

Средната възраст на този стопански клас е 46 години. Средният бонитет е II (2,3). Средната пълнота 0,69. Средният запас е 265 куб.м/ха. Средният прираст е 5,80 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 2706 куб.м.

Санитарното състояние на културите е от добро до лошо - 42,5% от културите са засегнати от повреди - суховършии, върхов корояд, снеговал и др.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в III клас (63,4% от площта), II клас (35,4%) и IV клас (0,8%).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е белият бор –90,2% по площ и 92,8% по запас. На второ място е черният бор – 2,5% по площ и 3,0% по запас.

4.2.2.2. Стопански клас Черборови култури (СтФ)

(таблици №№ 194 -200 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 494,4 ха – 2,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 129220 куб.м. Обособен е от чисти и смесени култури от черен бор, разположени извън естествената зона на разпространението им до 500 м н.в – 427,7 ха и такива в естествена зона на разпространение над 500 м н.в – 66,7 ха. Месторастенията са разпределени както следва: среднобогати (9,7%), среднобогати до богати (58,6%), богати (3,7%) и бедни (28,0%) месторастения. Дървостойките са с производителност от II - IV бонитет.

Средната възраст на този стопански клас е 45 години. Средният бонитет е II (2,2). Средната пълнота 0,73. Средният запас е 261 куб.м/ха. Средният прираст е 6,10 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 3015 куб.м.

Здравословното състояние на културите е от добро до лошо - 7,7% от културите са засегнати от повреди - суховършии, върхов корояд, снеговал и др. .

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите във II клас (48,4% от площта), III клас (38,7%) и IV клас (12,1%).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е черният бор – 82,2% по площ и 87,8% по запас. На второ място е белият бор – 7,3% по площ и 7,0% по запас.

4.2.2.3. Стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури (СтФ)

(таблици с №№ 201 – 207 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 132,8 ха – 0,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 27630 куб.м. Обособен е от смесени иглолистно-широколистни култури без преобладаване на определен дървесен вид, но с водещо участие на бял (54,5%) и черен бор (45,5%), разположени извън естествената им зона на разпространение (до 500 м н.в). Широколистните видове в тези гори са предимно от издънков произход от естествената растителност, останала след залесяванията. Дървостойките са с производителност от I до V бонитет. Разположени са върху среднобогати (11,0%), среднобогати до богати месторастения (58,8 %) и бедни месторастения (30,2%).

Средната възраст на този стопански клас е 41 години. Средният бонитет е III (2,7). Средната пълнота 0,77. Средният запас е 208 куб.м/ха. Средният прираст е 5,22 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 693 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са културите в II клас (76,7% от площта), IV клас (14,0%) и III клас (8,6%).

Санитарното им състояние е добро до средно, като има установени леки и средни повреди от суховършии на 20,9% от площта им.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е черният бор – 36,6% от площта и 49,1% от запаса. На второ място е белият бор– 29,1% по площ и 33,5% по запас.

4.2.2.4. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен (СтФ)

(таблици с №№ 208– 216 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 85,7 ха – 0,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 5540 куб.м. Надлесните са 10 куб.м. Обособен е от чисти и смесени семенни насаждения и култури (производителност II-V бонитет) от благун, летен дъб, зимен дъб. Чистите насаждения са на площ 9,8 ха, смесени широколистно-иглолистни 7,3 ха. и смесени широколистни 62,1 ха. Останалите насаждения са чисти култури (0,2 ха), смесени широколистно-иглолистни култури (7,3 ха) и смесени широколистни култури (6,3 ха). Насажденията са

разположени на: бедни до средно богати (0,4%), среднобогати (13,5%), среднобогати до богати (63,5%) и богати (22,6%) месторастения.

Средната възраст е 65 години. Средният бонитет е IV (4,1). Средната пълнота е 0.49. Средният запас е 65 куб. м./ха. Средният прираст е 1,18 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 101 куб.м.

Площта е разпределена равномерно по класове на възраст. Санитарното състояние на насажденията е добро до средно, като са установени повреди от суховършии и снеговал на площ 23,7 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благуът – 50,1% от площта и 61,2% от запаса. На второ място е церът – 25,6 % по площ и 22,5% по запас и на трето място е зимният дъб – 9,8% по площ и 6,4% по запас.

4.2.2.5. Церов стопански клас (СтФ)

(таблици с №№ 217– 225 от Приложение III.2.1)

Площта на стопанския клас е 129,5 ха, което е 0,7% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 6120 куб.м. Надлесните без клони са 90 куб.м. Съставен е от семенни дървостои от I до V бонитет. В тях участват чисти насажденията от цер - 23,2 ха, смесени широколистни насаждения с участие на цер – 45,6 ха. Чисти култури от цер – 11,3 ха, смесени широколистни култури с участие на цер – 49,4 ха. Насажденията и културите са разположени на среднобогати (36,5%), среднобогати до богати (58,2%) и богати (5,3%) месторастения.

Средната възраст е 27 години. Средният бонитет е III (3,3). Средна пълнота 0.73. Средният запас е 165 куб.м/ха. Средният прираст е 1,24 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 160 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в I клас (79,6% от площта), VI клас (8,1%) и III клас (5,3%).

Санитарното състояние е добро. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 76,5% по площ и 79,7% от запаса. На второ място е зимният дъб – 11,2% по площ и 12,0% по запас.

4.2.2.6. Липов стопански клас (СтФ)

(таблици с №№ 226– 232 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 45,6 хектара, което е 0,2%. Запасът на основните насаждения без клони е 7530 куб.м. Съставен е предимно от смесени липови култури 87,9% и смесени с преобладание и водещо участие на сребролистна липа насаждения 12,1%. Културите и насажденията тук са от II до V бонитет. Разположени са на среднобогати (29,2%) и среднобогати до богати (70,8%) месторастения.

Средната възраст 41 години. Средният бонитет е III (3,0). Средната пълнота е 0.75. Средният запас е 165 куб.м/ха. Средният прираст е 4,06 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 185 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-голям дял заема насажденията от II клас (25,8%), III клас (18,9%) и IV клас (0,9%).

Санитарното състояние е добро. От дървесните видове с най-голямо участие са сребролистната липа с 63,4% от площта и габърът – 12,8%. По запас съотношението е: сребролистна липа – 70,3% и габър – 10,9%.

4.2.2.7. Габъров стопански клас (СтФ)

(таблици с №№ 233– 241 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 60,3 хектара, което е 0,3% от залесената площ. Съставен е от чисти и смесени семенни дървостои с преобладание на габър от I до IV бонитет. Запасът на основните насаждения без клони е 49580 куб.м. Надлесните са 135 куб.м. Насажденията са: смесени широколистни – 94,7% и чисти габърви 5,3%. От смесените широколистни - с преобладание на габър са 77,1% от общата площ. Месторастенията са предимно среднобогати до богати (82,4%) и среднобогати (17,6%).

Средната възраст 17 години. Средният бонитет е IV (3,6). Средната пълнота е 0.88. Средният запас е 25 куб.м/ха. Средният прираст е 1,41 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 85 куб.м.

Площта е разпределена равномерно по класове на възраст.

Санитарното състояние на насажденията е добро. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът 59,2% от площта и 75,2% от запаса, следван от церът 14,4% от площта и 12,2% от запаса.

4.2.2.8. Стопански клас Широколистен високоствъблен (СтФ)

(таблици №№ 242 - 248 от Приложение III.2.1)

Общата площ на стопанския клас е 248,9 ха или 1,4% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 47615 куб.м. Стопанския клас има сборен характер. Включва чисти и смесени култури от червен дъб, планински ясен, бреза, орех, череша, както и култури от хибридни тополоти. Тук са включени и смесени широколистни насаждения с преобладание на американски и планински ясен, трепетлика и др. Дървостойките са от I до V бонитет в добро здравословно състояние. Насажденията и културите в по-голямата си част попадат върху среднобогати до богати (84,6%), богати (10,4%), среднобогати (4,5%) и бедни месторастения (0,5%).

Средната възраст е 42 години. Средният бонитет е II (2,0). Средната пълнота е 0,76. Средният запас е 191 куб.м/ха. Средният прираст е 4,68 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1165 куб.м.

Санитарното състояние е добро.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Насажденията са разпределени във II клас (58,0% от площта), III клас (30,8%) и I клас (6,5%).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е червеният дъб - 49,8% от площта и 62,6% от запаса, следван от сребролистната липа 11,3% от площта и 10,1% от запаса.

4.2.2.9. Стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане (СтФ)

(таблици с №№ 249– 257 от Приложение III.2.1)

Площта на стопанския клас е 369,7 ха, което е 2,0% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 70560 куб.м. Надлесните са 350 куб.м. Съставен е от издънкови габърови насаждения, от които чисти 21,3% и смесени с преобладание на габър 78,7%. Насажденията са с производителност от I и II бонитет. Разположени са върху среднобогати до богати (95,5%), среднобогати (3,4%) и богати месторастения (1,1%).

Средната възраст е 68 години. Средният бонитет е II (1,6). Средната пълнота е 0,73. Средният запас е 191 куб.м/ха. Средният прираст е 2,93 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1084 куб.м.

Площта е разпределена почти равномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (30,5% от площта), XII клас (29,7%) и VXII клас (14,6%).

Здравословното състояние на насажденията е добро. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габърът – 73,9% по площ и 75,1% по запас, следван от бука – 7,5% от площта и 8,0% от запаса.

4.2.2.10. Стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 258– 264 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 170,2 ха, което е 0,9% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 20705 куб.м. Съставен е от издънкови габърови насаждения, от които чисти 7,7% и смесени с преобладание на габър 92,3%, с производителност от I до IV бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I до III бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетния габъров стопански клас за превръщане и не могат да достигнат поставената цел. Насажденията са разположени върху среднобогати до богати (78,7%) среднобогати (17,1%) и богати (4,2%) месторастения.

Средната възраст е 55 години. Средният бонитет е II (2,3). Средната пълнота е 0,61. Средният запас е 122 куб.м/ха. Средният прираст е 2,46 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 418 куб.м.

Площта е разпределена равномерно по класове на възраст. Здравословното състояние на насажденията е добро. От дървесните видове с най-голяма площ и запас е обикновения габър – 68,3% по площ и 69,6% по запас, следван от бука – 17,23% от площта и 16,3% от запаса.

4.2.2.11. Стопански клас Дъбов високобонитетен бонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 265– 271 от Приложение III.2.1)

Този стопански клас е с площ 93,7 ха, което е 0,5% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 15530 куб.м. Обособен е от високопроизводителни чисти и с преобладание на зимен дъб и благун издънкови насаждения (I, II и част от III бонитет). Чистите насаждения заемат 5,3% от площта на стопанския клас, а смесените с преобладание на зимен дъб и благун 94,7%. Насажденията са разположени върху среднобогати до богати (68,1%) и среднобогати месторастения (31,9%).

Средната възраст е 66 години. Средния бонитет е II (2,1). Средната пълнота е 0.68. Средният запас е 166 куб.м/ха. Средният прираст е 2,52 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 236 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIII клас (63,9% от площта), XIV клас (23,9%) и XII клас (6,3%).

Здравословното състояние на насажденията е добро – установени са леки повреди на площ 2,5 ха от снеговал.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благунът – 49,4% по площ и 49,5% по запас. На второ място е зимният дъб – 21,7% по площ и 17,9% по запаса.

4.2.2.12. Стопански клас Дъбов средно и ниско бонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 272– 280 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 694,5 ха, което е 3,8% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 77430 куб.м. Надлесните без клони са 20 куб.м. Обособен е от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб и благун издънкови насаждения с производителност от III до V бонитет. Чистите насаждения заемат 21,4% от площта на стопанския клас, а смесените с преобладание на зимен дъб или благун са 78,6%. Насажденията са разположени върху: среднобогати до богати (67%), среднобогати (23,9%), богати (7,9%) и бедни месторастения (1,2%).

Средната възраст е 69 години. Средния бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0,55. Средният запас е 112 куб.м/ха. Средният прираст е 1,65 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1145 куб.м.

Площта е разпределена почти равномерно по класове на възраст, като най-много попадат насажденията в XIV клас (42,0% от площта) и последователно намалят с увеличаване на възрастта.

Санитарното отношение на насажденията е средно до добро има леки повреди на площ 121,6 ха както следва: снеголом (7,0 ха) и суховършии (114,6 ха).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е благунът – 44,8% по площ и 43,6% по запас. На второ място е зимният дъб – 35,0% по площ и 33,7% по запаса.

4.2.2.13. Стопански клас Церов високобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 281– 289 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 338,2 ха, което е 2,0% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 53250 куб.м. Обособен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на цер издънкови насаждения с производителност от I и II бонитет. Чистите насаждения заемат 33% от площта на стопанския клас, а смесените с преобладание на цер са 67%. Насажденията са разположени върху среднобогати до богати (81,2%), среднобогати (9,0%), и богати (9,8%) месторастения.

Средната възраст е 59 години. Средният бонитет е II (1,8). Средната пълнота е 0,62. Средният запас е 144 куб.м/ха. Средният прираст е 2,63 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 891 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (42,3% от площта), VII клас (17,2%) и XIII клас (17,0%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като има установени леки повреди от суховършия на площ 9,8 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 79,0% по площ и 78,9% по запас.

4.2.2.14. Стопански клас Церов за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 290– 298 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 467,8 ха, което е 2,6% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 49950 куб.м. Надлесните без клони са 10 куб.м. Съставен е от издънкови церови насаждения, от които чисти 34,2% и смесени с преобладание на цер 65,8%. Насажденията са с производителност от I до V бонитет, като тези от I и II бонитет не отговарят на критериите за церовия високобонитетен стопански клас. Разположени са на среднобогати до богати (52,4%), среднобогати (28,4%), богати (17,4%) и бедни месторастения (1,8%).

Средната възраст е 69 години. Средният бонитет е III (3,1). Средната пълнота е 0,54. Средният запас е 107 куб.м/ха. Средният прираст е 2,78 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 774 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (24,2% от площта), XV клас (15,0%) и XII клас (13,8%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като се наблюдават леки повреди на площ 26,2 ха от суховършия.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 78,1% по площ и 77,1% по запас. На второ място е благуът – 10,9% по площ и 11,4% по запас. На трето място е габърът - 7,3% по площ и 9,0% по запас.

4.2.2.15. Стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 299– 306 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 331,5 ха, което е 1,8% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 62565 куб.м. Обособен е от смесени високобонитетни издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до III бонитет. Съставен е от смесени издънкови насаждения, от които смесени широколистно-иглолистни без преобладание – 1,1% ха и смесени широколистни без преобладание – 98,9 ха. Насажденията са разположени изцяло на среднобогати до богати месторастения.

Средната възраст е 69 години. Средният бонитет е II (1,8). Средната пълнота е 0,71. Средният запас е 189 куб.м/ха. Средният прираст е 2,78 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 923 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (41,3% от площта), XII клас (24,6%) и XV клас (16,6%).

Здравословното състояние на насажденията е добро, като върху площ 26,6 ха са установени леки повреди от пожар 0,9 ха и от суховършии 25,7 ха.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е габъра – 33,7% по площ и 35,0% по запас. На второ място е зимният дъб – 22,5% по площ и 23,3% по запас. На трето място е букът – 20,6% по площ и 19,1% по запас.

4.2.2.16. Стопански клас Смесен средно и ниско бонитетен за превръщане (СтФ) (таблици с №№ 306– 314 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 569,9 ха, което е 3,1% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 65375 куб.м. Надлесните без клони са 85 куб.м. Съставен е от чисти и смесени насаждения с преобладание на клен (0,2 ха) и смесени издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид. Смесени издънкови насаждения, от които смесени широколистно-иглолистни без преобладание – 8,9% ха; и смесени широколистни без преобладание – 91,1%, с производителност от I до V бонитет, като тези от I до III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас. Насажденията от стопанския клас са разположени на следните месторастения: среднобогати до богати – 72,2%; среднобогати – 12,6%; богати 8,4% и бедни 6,8%

Средната възраст е 59 години. Средният бонитет е III (2,9). Средната пълнота е 0,63. Средният запас е 115 куб.м/ха. Средният прираст е 2,06 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1174 куб.м.

Площта е разпределена неравномерно по класове на възраст. Най-много са насажденията в XIV клас (37,4% от площта), XIII клас (12,6%) и XII клас (10,6%).

Здравословното състояние на насажденията е добро до средно, като върху площ 52,9 ха са установени леки повреди от суховършии.

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е церът – 24,8% по площ и 26,1% по запас. На второ място е благуът – 21,8% по площ и 24,5% по запаса.

4.2.2.17. Акациев стопански клас (СтФ) (таблици с №№ 315– 323 от Приложение III.2.1)

Площта на този стопански клас е 416,9 ха, което е 2,3% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 22675 куб.м. Запасът на надлесните е 150 куб.м. Тук са отнесени всички акациеви насаждения и култури. Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури от акация. Чистите насаждения са 285,0 ха; смесени широколистно-иглолистни насаждения без преобладание 8,2 ха; смесени широколистни насаждения с преобладание на акция – 84,0 ха; смесени широколистни насаждения без преобладание 3,2 ха; чисти акациеви култури 27,0 ха; смесени широколистни култури с преобладание на акация 9,5 ха. Те са с производителност от I до V бонитет. Стопанският клас е разположен на среднобогати до богати месторастения (59,8%); среднобогати (20,4%); богати (11,9%); бедни (6,9%) и бедни до среднобогати (1,0%).

Средната възраст е 14 години. Средният бонитет е III (3,4). Средната пълнота е 0.84. Средният запас е 54 куб.м/ха. Средният прираст е 3,87 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е 1614 куб.м.

Санитарното състояние на насажденията е добро до средно, като върху площ 12,3 ха са установени леки до средни повреди от суховършии (10,2 ха) и ветровал (2,1 ха).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е акацията – 90,1% по площ и 78,2% по запас.

4.2.2.18. Условен стопански клас Келявгабърров (СтФ)

(таблици с №№ 324– 332 от Приложение III.2.1)

Площта на стопанския клас е 224,1 хектара – 1,2% от залесената площ. Запасът на основните насаждения без клони е 7475 куб.м. Запасът на надлесните е 10 куб.м. Съставен е от чисти и смесени издънкови насаждения. Чистите насаждения са с преобладание на келяв габър – 30,1%.. Смесени издънкови насаждения, от които смесени широколистно-иглолистни с преобладание на келяв габър – 1,3% и без преобладание – 2,5%; смесени широколистни с преобладание на мъждрян и келяв габър – 64,1 % и без преобладание – 2,0%. Те са с производителност от IV до V бонитет. Насажденията са разположени на бедни месторастения (82,5%); среднобогати до богати (12,3%); среднобогати (3,9%); бедни ерозиранни (0,7%); и богати (0,6%).

Средната възраст е 58 години. Средният бонитет е IV (4,2). Средната пълнота е 0,64. Средният запас е 33 куб.м/ха. Средният прираст е 0,66 куб.м/ха. Общият среден годишен прираст е

149

куб.м.

Здравословното състояние на насажденията е добро до средно, като върху площ 28,3 ха са установени леки до средни повреди от суховършии (26,5 ха) и снеговал (1,8 ха).

От дървесните видове с най-голяма площ и запас е келявият габър - 78,9% по площ и 28,0% по запас.

Общо за горите със стопански функции

Средната възраст е 54 години, средната пълнота – 0,67, а средният бонитет – III (2,6).

Общият дървесен запас е 789600 куб.м (без клони). Средният запас е 148 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е 16518 куб.м, а на един хектар – 3,09 куб.м.

Общо за държавните горски територии

Средната възраст е 54 години, средната пълнота е 0,67, а средният бонитет е III (2,6).

Общият дървесен запас е 2876355 куб.м (без клони). Средният запас е 157 куб.м/ха.

Общият среден годишен прираст е 49641 куб.м, а на един хектар – 2,71 куб.м.

В таблица № 67 са дадени средните таксационни показатели за горските територии държавна собственост при двете последователни инвентаризации. Всичките данни касаещи запаса и прираста са без клони.

Таблица № 67

Средни таксационни показатели при двете последователни инвентаризации

държавни горски територии

Показатели	Мярка	Година на инвентаризация		Разлика +/-
		2013	2023	
Залесена площ	ха	18090.1	18301.5	+211.4
Общ запас (без клони)	куб.м	2763940	2876355	+112415
Запас на 1 хектар	куб.м/ха	153	157	+4
Среден годишен прираст на 1 ха	куб.м/ха	3.31	2.71	-0.60
Общ среден годишен прираст	куб.м	59864	49641	-10223
Средна възраст	години	55	54	-1
Среден бонитет		III (2.7)	III (2.6)	-0,1
Средна пълнота		0.71	0.67	-0.04

Наблюдава се както увеличение, така и намаление на средните таксационни показатели. Увеличава се залесената площ поради промяна на предназначението на земеделски в държавни горски територии със заповеди на МЗХГ. Увеличението е и заради закупените частни имоти от Държавното горско предприятие с нотариални актове.

Средната възраст остава почти същата с 1 год. разлика. Увеличава се общият запас. Запаса на 1 ха се запазва почти същия .

Намалят общият среден годишен прираст, средният годишен прираст на 1 ха и средната пълнота. Намалението на тези показатели се дължи на застаряването на горите, както и на по-лошите таксационни показатели на новоустроените гори, провеждането на санитарни сечи.

В таблица № 68 са дадени средните таксационни показатели на отделните условни стопански класове и общо.

Таблица № 68
Средни таксационни показатели по функции, условни стопански класове и общо за гората

Държавни горски територии

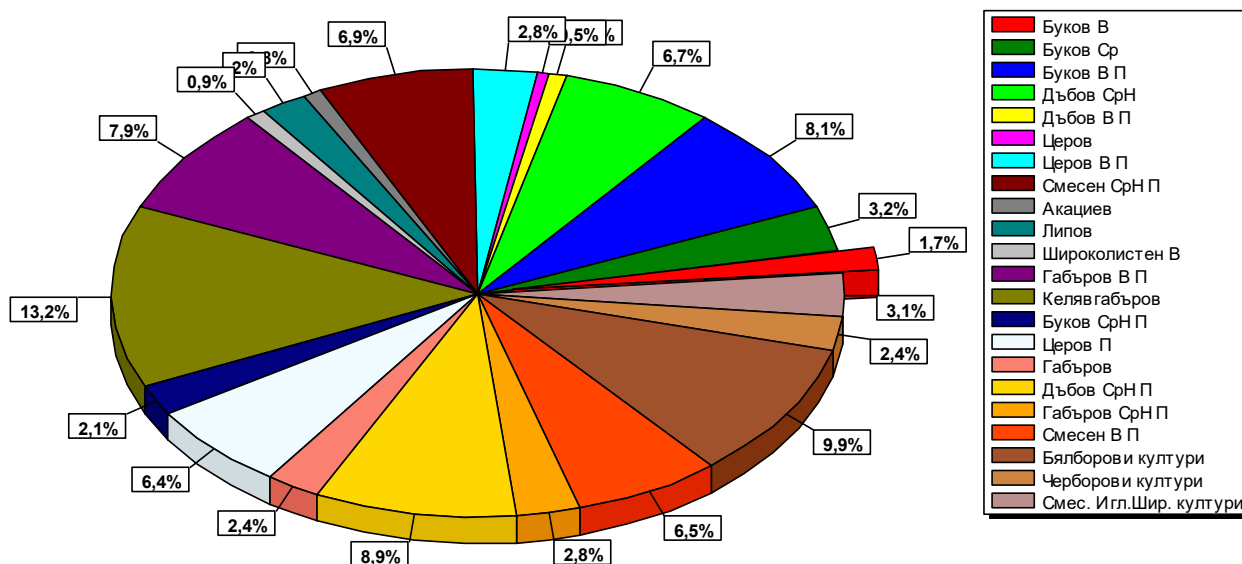
Условни стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%							без клони	с клони	без клони	с клони
	години	куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м					
А. Горски територии със защитни и специални функции												
Бялборови култури	1282.0	7.0	51	II (2.2)	0.68	266	5.29	6782	340330	413255	-	-
Черборови култури	311.3	1.7	51	II (2.4)	0.67	261	5.29	1646	81150	98425	-	-
Смес. Игл. Шир. култ.	399.0	2.2	50	III (2.6)	0.72	229	4.57	1824	91360	110990	10	10
Буков В	224.1	1.2	117	II (2.1)	0.67	279	2.64	591	62540	71180	20	20
Буков Ср	416.7	2.3	125	III (3.1)	0.58	222	2.02	841	92685	105225	25	30
Дъбов СрН	872.2	4.8	105	IV (4.2)	0.49	129	1.46	1271	112205	130155	20	30
Церов	67.1	0.4	41	IV (3.6)	0.62	55	1.18	79	3670	4545	40	40
Липов	252.8	1.4	64	II (2.4)	0.72	225	3.44	870	56970	64310	-	-
Габъров	309.6	1.7	97	IV (3.5)	0.54	160	2.26	701	49580	58895	240	240
Широколистен В	123.7	0.7	46	II (1.8)	0.66	209	4.24	525	25805	33735	25	25
Буков В П	1053.4	5.8	77	I (1.3)	0.69	204	2.76	2911	215015	249575	240	250
Буков СрН П	269.7	1.5	70	I (1.2)	0.56	163	2.35	633	44025	51885	-	-
Габъров В П	1028.2	5.6	67	II (1.7)	0.77	199	3.15	3236	205045	243045	15	20
Габъров СрН П	355.2	1.9	53	II (2.4)	0.66	127	2.67	950	45200	55945	195	220
Дъбов В П	101.8	0.6	75	II (2.4)	0.68	170	2.29	233	17270	19260	-	-
Дъбов СрН П	1148.9	6.3	74	III (3.1)	0.54	115	1.59	1826	132250	146775	10	10
Церов В П	358.7	2.0	67	II (2.0)	0.62	149	2.39	856	53250	59405	-	-
Церов П	830.5	4.5	70	III (3.1)	0.58	120	1.76	1461	99935	110770	40	50
Смесен В П	841.5	4.6	69	II (1.9)	0.69	185	2.86	2409	155370	181510	55	70
Смесен СрН П	893.6	4.9	64	III (3.0)	0.65	125	2.09	1866	111580	127260	20	35
Акациев	106.7	0.6	18	III (3.3)	0.77	57	3.52	376	6025	6495	90	105
Келявгабъров	1714.7	9.3	73	IV (4.0)	0.77	50	0.72	1236	85495	95885	35	45
Всичко ГТ със ЗСПФ	12961.4	71.0	72	III (2.7)	0.66	161	2.56	33123	2086755	2438525	1080	1200
Б. Горски територии със стопански функции												
Бялборови култури	466.4	2.5	46	II (2.3)	0.69	265	5.80	2706	123450	151090	-	-
Черборови култури	494.4	2.7	45	II (2.2)	0.73	261	6.10	3015	129220	160100	-	-
Смес. Игл. Шир. култ.	132.8	0.7	41	III (2.7)	0.77	208	5.22	693	27630	34615	-	-
Дъбов СрН	85.7	0.5	65	IV (4.1)	0.65	65	1.18	101	5540	6595	10	10
Церов	129.5	0.7	27	III (3.3)	0.73	47	1.24	160	6120	7705	90	105
Липов	45.6	0.2	41	III (3.0)	0.75	165	4.06	185	7530	8895	-	-
Габъров	60.3	0.3	17	IV (3.6)	0.88	25	1.41	85	1515	2145	135	135
Широколистен В	248.9	1.4	42	II (2.0)	0.76	191	4.68	1165	47615	61425	-	-
Габъров В П	369.7	2.0	68	II (1.6)	0.73	191	2.93	1084	70560	83425	350	400
Габъров СрН П	170.2	0.9	55	II (2.3)	0.61	122	2.46	418	20705	25030	-	-
Дъбов В П	93.7	0.5	66	II (2.1)	0.68	166	2.52	236	15530	17440	-	-
Дъбов СрН П	694.5	3.8	69	III (3.1)	0.55	112	1.65	1145	77430	85945	20	30
Церов В П	338.2	1.8	59	II (1.8)	0.62	144	2.63	891	48715	54415	10	10
Церов П	467.8	2.6	69	III (3.1)	0.54	107	1.65	774	49950	55525	10	20
Смесен В П	331.5	1.8	69	II (1.8)	0.71	189	2.78	923	62565	72040	-	-
Смесен СрН П	569.9	3.1	59	III (2.9)	0.63	115	2.06	1174	65375	74500	85	100
Акациев	416.9	2.3	14	III (3.4)	0.84	54	3.87	1614	22675	24090	150	195
Келявгабъров	224.1	1.2	58	IV (4.2)	0.64	33	0.66	149	7475	8340	10	10
Всичко ГТ със СТФ	5340.1	29.0	54	III (2.6)	0.67	148	3.09	16518	789600	933320	870	1015

Условни стопански класове	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас на 1 ха	Среден прираст на 1 ха	Общ среден прираст	Общ дървесен запас		Надлесни запас	
	ха	%							години	куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м
	ха	%	години			куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м
ОБЩО	18301.5	100.0	66	III (2.7)	0.66	157	2.71	49641	2876355	3371845	1950	2215

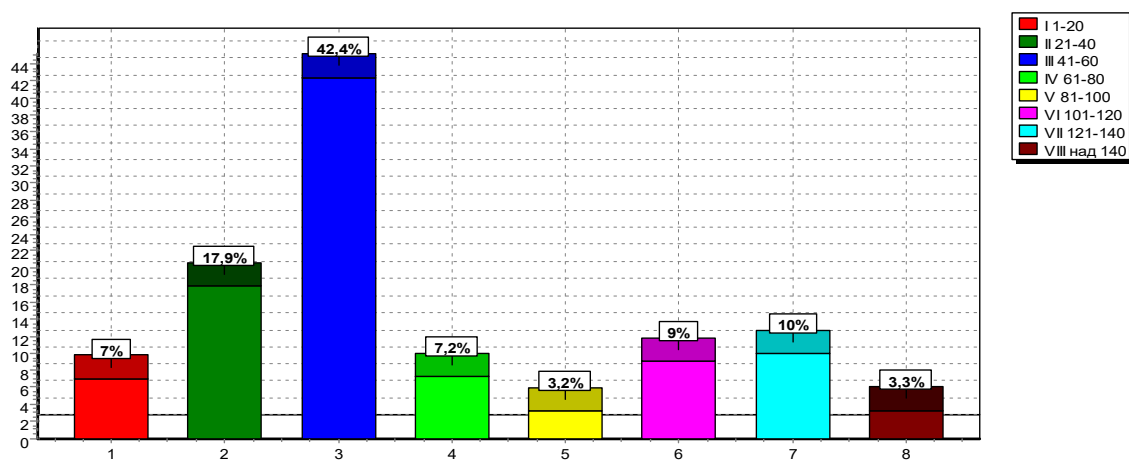
За онагледяване са изготвени и десет диаграми:

1. За разпределение на залесената площ по стопански класове в проценти.
2. За разпределение на залесената площ по класове на възраст във високостъблените гори.
3. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст във високостъблените гори.
4. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в издънковите гори за превръщане.
5. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в издънковите гори за превръщане.
6. За разпределение на залесената площ по класове на възраст в нискостъблените гори.
7. За разпределение на дървесния запас по класове на възраст в нискостъблените гори.
8. За разпределение на залесената площ по дървесни видове.
9. За разпределение на дървесния запас по дървесни видове.
10. За разпределение на залесената площ по видове гори в проценти.

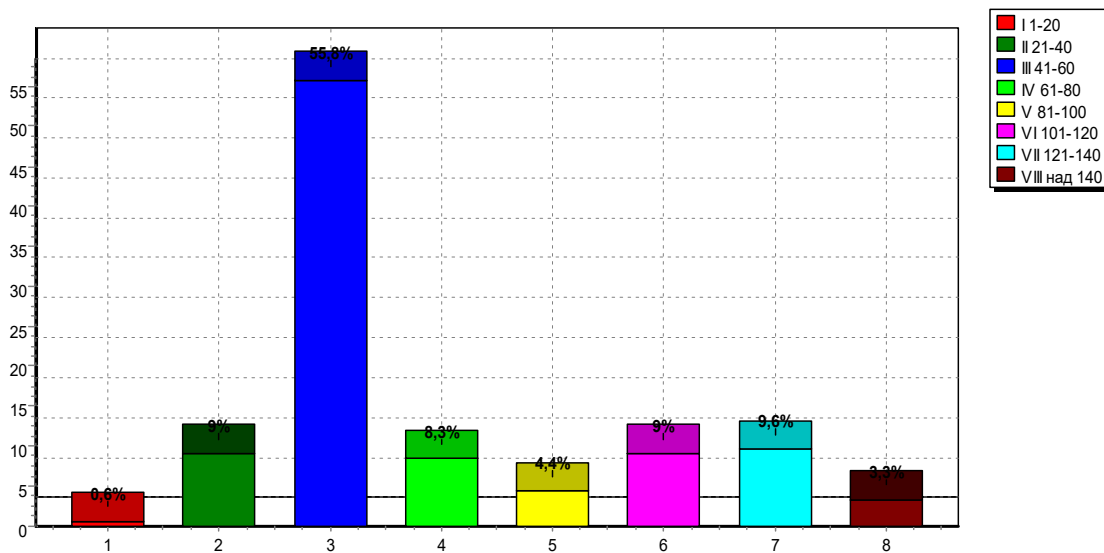
Диаграма № 1
 Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г. по стопански класове, изразено в проценти от залесената площ
 Държавни горски територии

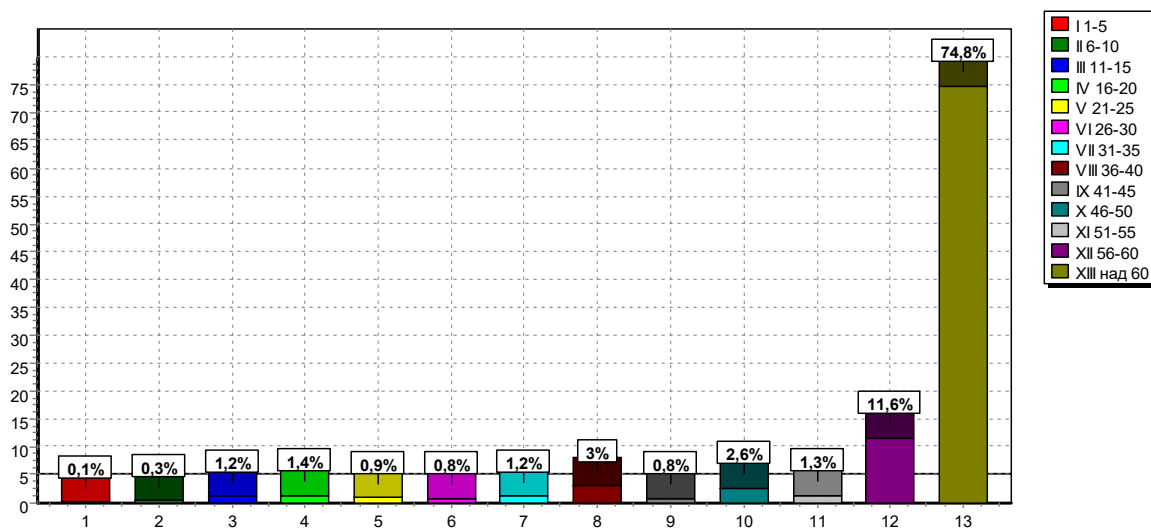
Диаграма № 2
 Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г. по класове на възраст във високостъблените гори
 Държавни горски територии

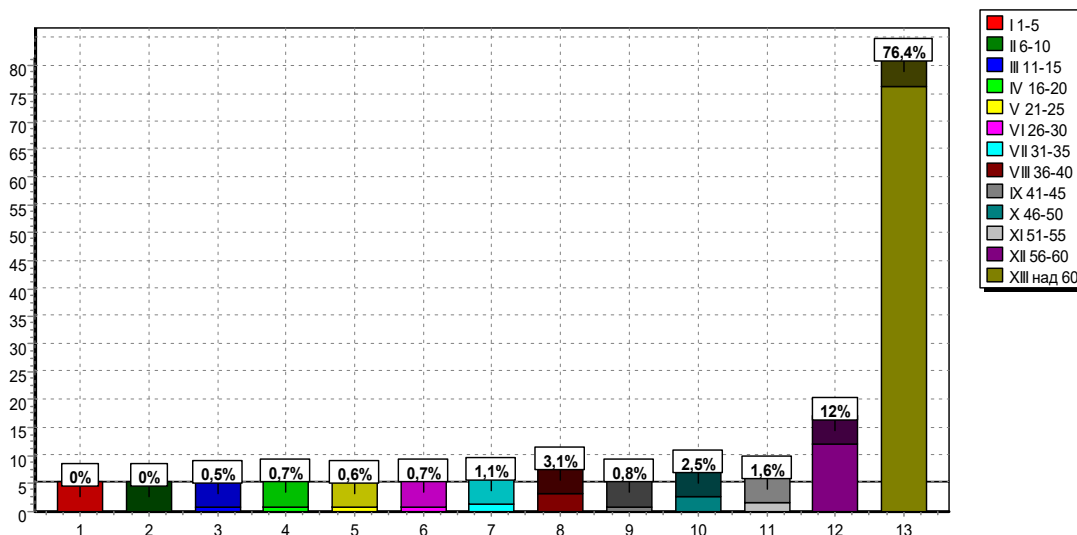
Диаграма № 3
 Разпределение на дървесния запас на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по класове на възраст във високостъблените гори
 Държавни горски територии

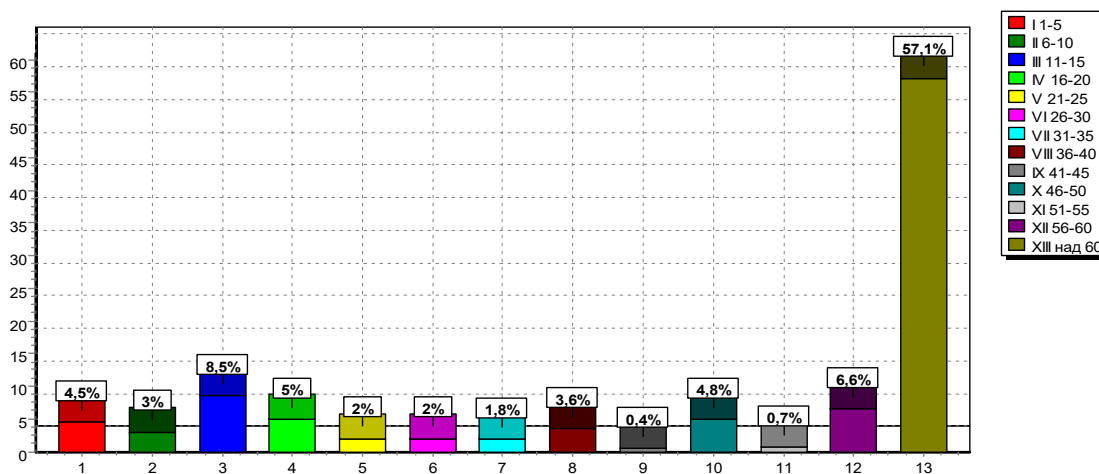
Диаграма № 4
 Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по класове на възраст в издънковите гори за превръщане – Държавни горски територии

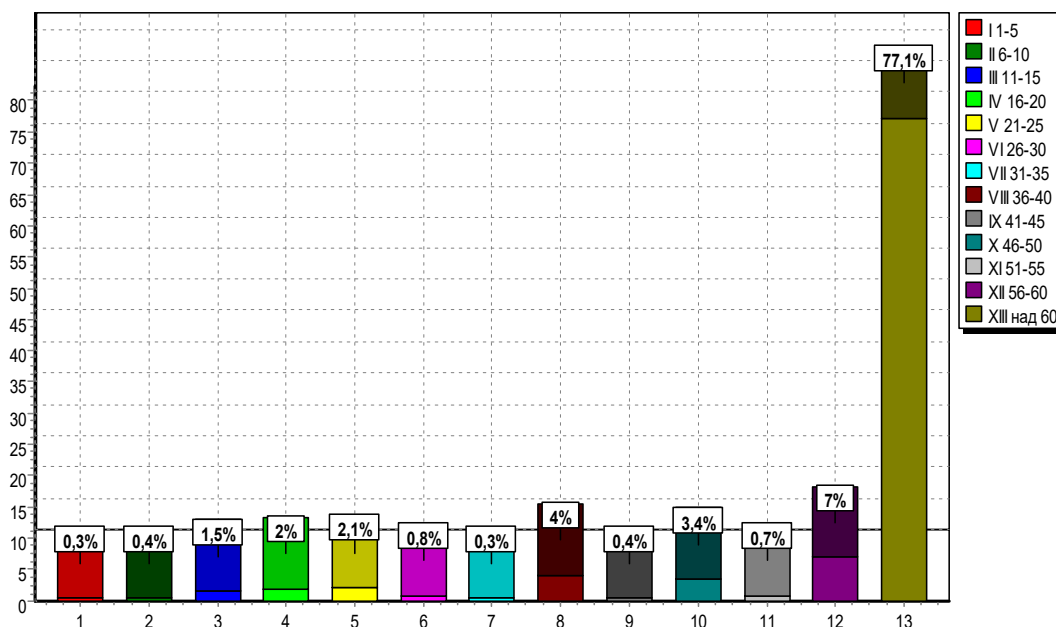
Диаграма № 5
 Разпределение на дървесния запас на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по класове на възраст в издънковите гори за превръщане
 Държавни горски територии

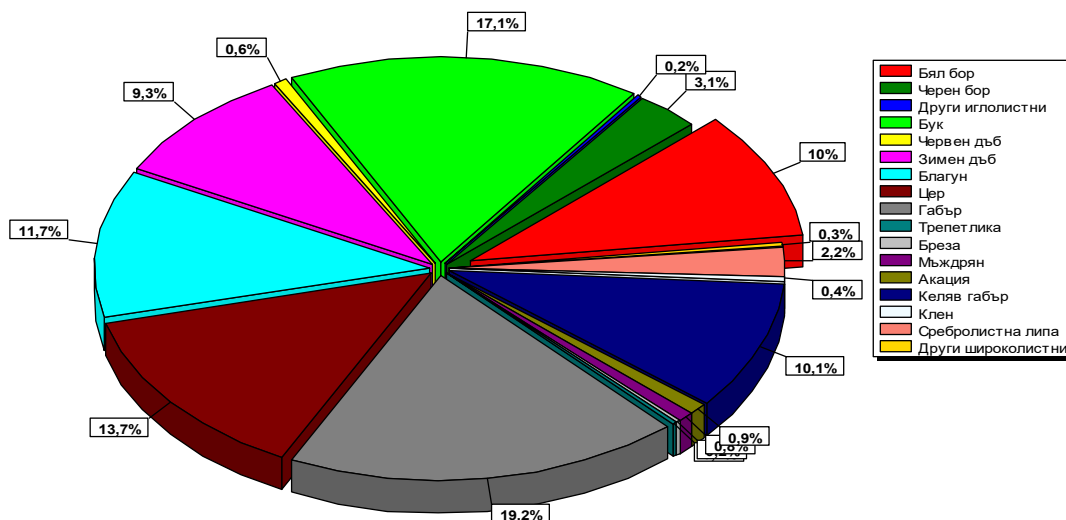
Диаграма № 6
 Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по класове на възраст в нискостъблените гори
 Държавни горски територии

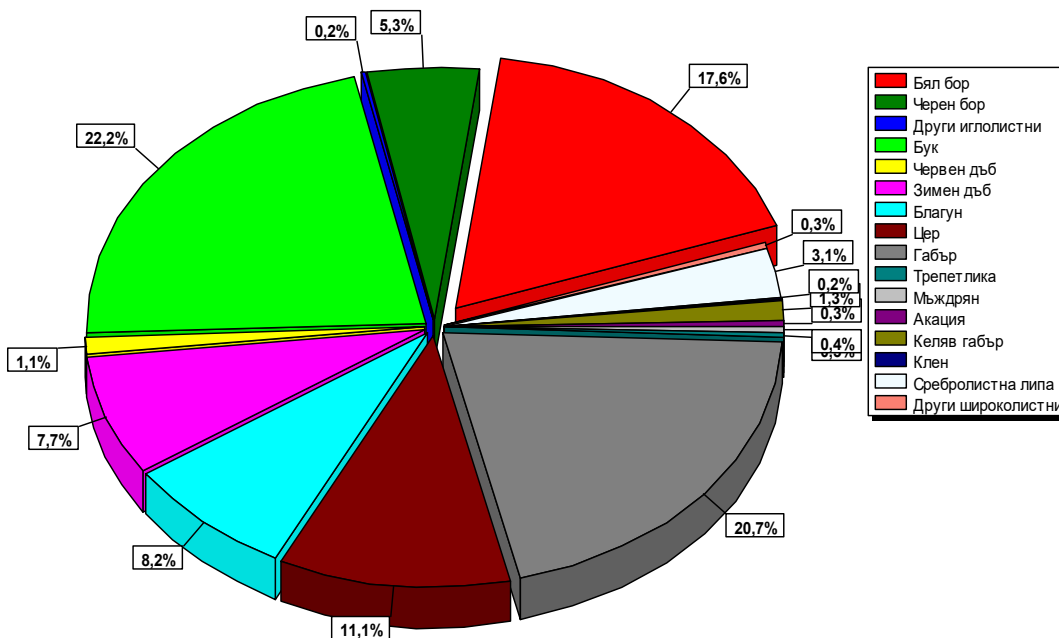
Диаграма № 7
 Разпределение на дървесния запас на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по класове на възраст в нискостъблените гори
 Държавни горски територии

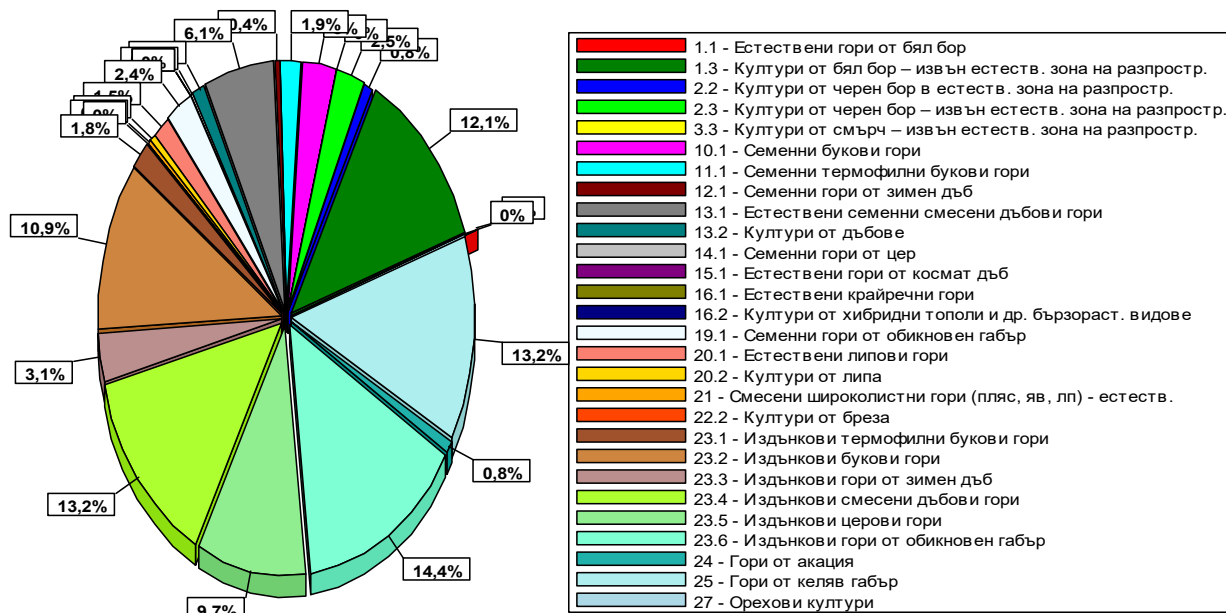
Диаграма № 8
 Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по дървесни видове
 Държавни горски територии

Диаграма № 9
 Разпределение на дървесния запас на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по дървесни видове
 Държавни горски територии

Диаграма № 10
 Разпределение на залесената площ на ТП “ДГС Омуртаг” 2023 г.
 по видове гори в проценти
 Държавни горски територии

5. ОСНОВНИ НАСОКИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА СТОПАНСТВОТО

5.1. НАПРАВЛЕНИЕ НА СТОПАНСТВОТО

Стопанисването на горите представлява провеждане на система от лесовъдски и горскостопански мероприятия за формирането на горските насаждения и увеличаване на тяхната продуктивност. Много важни са и други функции на горите и горските екосистеми – водорегулиращи, климатични, рекреационни, екологични, ландшафти.

От една страна горското богатство трябва да се използва рационално с цел максимално производство на строителна дървесина от единица площ, съчетано с усвояване на потенциалното плодородие на почвата в съществуващите месторастения и увеличаване защитните, водоохранните и други полезни функции на гората.

С оглед на това са планирани мероприятия съобразени със сегашното състояние на насажденията, от които по-важните са:

1. Естествено възобновяване на гората чрез извеждане на възобновителните сечи;
2. Максимално запазване и грижи за семенния подраст при възобновителните сечи;
3. Залесяване на невъзобновени сечнозрели насаждения;
4. Регулиране състава на дървостойките чрез извеждане на отгледни сечи;
5. Залесяване на голи дървопроизводителни площи и други.

От друга страна съчетаването на различните лесовъдски дейности винаги трябва да се съобразява със статута на тези гори като защитени и ще имат за цел запазване и повишаване на определените им специални функции. Дървопроизводството остава като основна дейност, но то трябва да заема подходящо място, а мероприятията ще се провеждат диференцирано за всяко насаждение, съобразно функциите му.

Насоките са както следва:

– В рекреационни гори и земи – охрана и поддържане на техния статус, повишаване на рекреационното им значение и влияние

– В защитените природни обекти – запазване на естествената първична горска обстановка и формираната биосфера

– В семепроизводствените насаждения – осигуряване на максимално производство на семена с високо качество и запазване на генетичния фонд

– В горите с ВКС - извършват се горскостопански дейности само съгласно Плановете за управление на защитените територии. Да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия на дейностите в горскостопанската единица върху ВКС на защитените територии.

Ползването на природните ресурси ще става в зависимост от настъпилите изисквания за устойчиво и природосъобразно стопанисване и ползване на горите. Освен това в горите на горското стопанство трябва да се създават и условия за развъждане и подходяща жизнена среда за дивеча, за да се достигнат допустимите му запаси. Това ще осигури по добри условия за развитие на лова в района.

5.2. РАЗДЕЛЯНЕ НА ТП “ДГС ОМУРТАГ” НА ГОРСКОСТОПАНСКИ УЧАСТЪЦИ

За създаване на правилна организация, стопанисване и управление ТП ДГС “Омуртаг” е разделено на **три горскостопански участъка: I ГСУ “Антоново”, II ГСУ “Омуртаг” и III ГСУ “Стеврек”**.

Участъците са обособени съобразно териториалното разположение на горите, особеностите на релефа, пътната мрежа и гравитацията на материалите, с оглед улесняване работата на ръководството по организация на работната ръка и провеждането на лесовъдските мероприятия.

I горскостопански участък “Антоново”

Общата площ на участъка е 5225,1 ха, от която 4853,5 ха залесена и 376,1 ха незалесена. Общата дървопроизводителна площ на участъка е 4872,4 ха. Запасът на насажденията (без клони) е 689115 куб. м.

В границите му влизат 122 броя отдели с №№: от 1 до 46, от 53 до 67, от 70 до 76, 125, 126; 181; 182; от 192 до 194, от 200 до 202, от 250 до 264, от 273 до 296, 371, 384, от 388 до 390.

Горските територии на участъка попадат в землищата на град Антоново и селата Вельово, Глашатай, Горна Златица, Девино, Добротица, Долна Златица, Изворово, Капище, Китино, Коноп, Кьосевци, Любичево, Малоградец, Милино, Моравица, Моравка, Орач, Пиринец, Пороино, Присойна, Пчелно, Разделци, Свирчово, Семерци, Стойново, Таймище, Трескавец, Черни бряг, Шишковица, Язовец и Ястребино от община Антоново, и село Долна Хубавка от община Омуртаг. Седалището му е в град Омуртаг.

II горскостопански участък “Омуртаг”

Общата площ на участъка 6735,7 ха, от която 6379,5 ха залесена и 356,2 ха незалесена. Общата дървопроизводителна площ на участъка е 6389,6 ха. Запасът на насажденията (без клони) е 1030765 куб.м.

В границите му влизат 145 броя отдели с №№: 187, 189, 191, от 195 до 199, от 203 до 249, от 265 до 272, от 297 до 370, от 373 до 375, 387, от 391 до 394.

Горските територии на участъка попадат в землищата на общините Антоново и Омуртаг. От община Антоново тук попадат землищата на селата Вельово, Изворово и Трескавец. От община Омуртаг тук попадат землищата на град Омуртаг и селата Беломорци, Българаново, Великденче, Величка, Веренци, Веселец, Висок, Врани кон, Голямо Църквище, Горна Хубавка, Горно Козарево, Горно Новково, Горско село, Долна Хубавка, Долно Козарево, Долно Новково, Железари, Зелена морава, Змейно, Звездица, Илийно, Камбурово, Кестеново, Козма презвитер, Красноселци, Могилец, Обител, Панайот Хитово, Паничино, Петрино, Плъстина, Птичево, Пъдарино, Първан, Росица, Рътлина, Станец, Тъпчилещово, Угледно, Царевци, Церовище и Чернокапци. Седалището на участъка е в град Омуртаг.

III горскостопански участък “Стеврек”

Общата площ на участъка е 7476,4 ха, от която 7237,4 ха залесена и 239,2 ха незалесена. Общата дървопроизводителна площ е 7246,3 ха. Запасът на насажденията (без клони) е 1167465 куб.м.

В границите му влизат 127 броя отдели с №№: от 47 до 52, 68, 69, от 77 до 124, от 127 до 180, от 183 до 186, 188, 190, 372, от 376 до 383, 385, 386.

Горските територии на участъка попадат в землищата на селата Банковец, Богомолско, Букак, Великовци, Длъжка поляна, Дъбравица, Крайполе, Крушолак, Къпинец, Малка Черковна, Малоградец, Мечово, Милино, Равно село, Свирчово, Свободица, Стара речка, Старчище, Стеврек, Стойново, Тиховец, Халваджийско, Черна вода и Яребично, всички от община Антоново.

Седалището на участъка е в град Омуртаг.

Площта на стопанските участъци е изчертана на горски карти (картни листове със съответните номера), както следва:

I ГСУ “Антоново”

- в М 1:10000 – 16 бр. - №№ от 1 до 16;
- в М 1:25000 – 3 бр. - №№ от 1 до 3;

II ГСУ “Омуртаг”

- в М 1:10000 – 20 бр. - №№ от 17 до 36;
- в М 1:25000 – 4 бр. - №№ от 4 до 7;

III ГСУ “Стеврек”

- в М 1:10000 – 10 бр. - №№ от 37 до 46;
- в М 1:25000 – 2 бр. - № 8 и № 9.

Цялата площ на ТП ДГС “Омуртаг” е изчертана на една карта в М 1:75 000.

Справка за площта на горскостопанските участъци

ГСУ	Обща площ	Държавни гори	% от общата площ
I ГСУ Антоново	10421.9	5225.1	26.8
II ГСУ Омуртаг	10947.5	6735.7	34.7
III ГСУ Стеврек	10864.4	7476.4	38.5
ОБЩО	32233.8	19437.2	100.0

5.3. СТОПАНСКИ КЛАСОВЕ

Съобразно определените функции на горите и насоките на стопанисването им, за по-добро използване възможностите на месторастенията и на видовото разнообразие, насажденията са групирани по таксационни показатели и са отнесени към съответни стопански класове.

Броят и площта на стопанските класове са променени в сравнение с тези от миналото инвентаризация. Това става поради променените виждания и насоки, за по-правилно в лесовъдско отношение стопанисване на горите, увеличение на залесената площ и досегашното стопанисване в горското стопанство.

Стопанските класове при предишното устройство са били 25 на брой (25 за горите държавна собственост). Съгласно Заданието за проектиране и действащите нормативни документи при сегашното устройство в горите са обособени 22 стопански класа. Организацията на залесената площ на стопанството при двете последователни инвентаризации е посочено в Таблица № 69. Поради голямата разлика в площите при предишното и сегашното устройство в горите със стопански функции, сравнението по стопански класове е направено общо независимо от функционалната принадлежност на горите.

Таблица № 69

За сравнение на залесената площ на ДГТ по условни стопански класове при двете последователни инвентаризации

№	Условни стопански класове	Съкращение	ДЪРЖАВНИ		
			2013 г	2023 г	разлика
			Площ - ха	Площ - ха	+/-
1	Бялборови култури	ББК	2143.7	1758.9	-395.3
2	Черборови култури	ЧБК	1008.7	806.5	-203
3	Смес.игл.шир.култури	СмиШК	309.3	531.8	222.5
4	Буков В	БВ	243.5	224.1	-19.4
5	Буков Ср	БСр	418.9	416.7	-2.2
6	Дъбов СрН	ДСрН	877.5	958.6	80.4
7	Церов	Ц	98.7	196.6	97.9
8	Липов В	Л В	132.3	-	-132.3
9	Липов СрН	ЛСрН	149.9	-	-149.9
1	Липов	Л	-	298.4	298.4
1	Габъров	Г	194.4	371.1	175.5
1	Широколистен В	ШВ	398.2	375.3	-25.6
1	Буков В П	БВП	1101.3	1054.8	-47.9
1	Буков СрН П	БСрНП	192.8	269.7	76.9
1	Габъров В П	ГВП	1394.9	1398.9	3
1	Габъров СрН П	ГСрНП	421.2	532.2	104.2
1	Зимендъбов В П	ЗдВП	488.8	-	-488.8
1	Зимендъбов Ср Н П	ЗдСрНП	587.4	-	-587.4
1	Благунов В П	БлВП	152.7	-	-152.7
2	Благунов Ср НП	БлСрНП	1077.6	-	-1077.6
2	Дъбов В П	ДВП	-	195.5	195.5
2	Дъбов СрН П	ДСрНП	-	1849.0	1843.4
2	Церов В П	ЦВП	794.4	697.2	-97.5
2	Церов П	ЦП	992.8	1316.9	305.5
2	Смесен В П	СмВП	1215.2	1178.5	-41.7
2	Смесен СрН П	СмСрНП	1038.8	1478.7	424.2
2	Акациев	А	562.1	523.6	-38.5
2	Келявгабъров	Кгбр	2095.0	2037.0	-156.2
	Общо		18090.1	18301.5	211.4

Промените в площта на обособените условни стопански класове в държавните горски територии са идентични с тези за стопанството, обяснени подробно в Глава I, т.4.3.

Функциите, които изпълняват държавните горски територии са предимно защитни и специални (70,8% от залесената площ), като 29,2% са със стопански функции. Разпределението на залесената площ по условни стопански класове и групи гори съобразно техните функции е посочено в таблица № 70.

Таблица № 70
разпределение на залесената площ по условни стопански класове
и групи гори съобразно техните функции

Държавни горски територии

Условни стопански класове	Защитни функции	Специални функции	Общо защитни и специални	Стопански функции	Всичко функции	%
	хектари					
Бялборови култури	-	1282.0	1282.0	466.4	1748.4	9.5
Черборови култури	-	311.3	311.3	494.4	805.7	4.4
Смес. Игл.Шир.	-	399.0	399.0	132.8	531.8	2.9
Буков В	-	224.1	224.1	-	224.1	1.2
Буков Ср	-	416.7	416.7	-	416.7	2.3
Дъбов СрН	-	872.2	872.2	85.7	957.9	5.2
Церов	-	67.1	67.1	129.5	196.6	1.1
Липов	-	252.8	252.8	45.6	298.4	1.6
Габъров	-	309.6	309.6	60.3	369.9	2.0
Широколистен В	-	123.7	123.7	248.9	372.6	2.0
Буков В П	-	1053.4	1053.4	-	1053.4	5.8
Буков СрН П	-	269.7	269.7	-	269.7	1.5
Габъров В П	-	1028.2	1028.2	369.7	1397.9	7.6
Габъров СрН П	-	355.2	355.2	170.2	525.4	2.9
Дъбов В П	-	101.8	101.8	93.7	195.5	1.1
Дъбов СрН П	-	1148.9	1148.9	694.5	1843.4	10.1
Церов В П	-	358.7	358.7	338.2	696.9	3.8
Церов П	-	830.5	830.5	467.8	1298.3	7.1
Смесен В П	-	841.5	841.5	331.5	1173.0	6.4
Смесен СрН П	-	893.6	893.6	569.9	1463.5	8.0
Акациев	0.3	106.4	106.7	416.9	523.6	2.9
Келявгабъров	0.2	1714.5	1714.7	224.1	1938.8	10.6
всичко	0.5	12960.9	12961.4	5340.1	18301.5	100.0

5.4. ТУРНУСИ НА СЕЧ

За постигане на поставените пред ТП "ДГС Омуртаг" цели, за всеки условен стопански клас са възприети турнуси на сеч съгласно действащата Наредба № 18, указан. на ИАГ за стопанисване на горите в НАТУРА 2000 и Заданието за проектиране.

Турнусите на сеч са приети от ЕС на ИАГ към МЗХ на 11.04.2023 год.

5.4.1 Група гори със защитни и специални функции

Залесената площ на групата гори със защитни и специални функции е 12961,4 ха или 70,8% от залесената площ. В тази група гори са обособени условни стопански класове по същите критерии, както и в горите със стопански функции.

5.4.1.1 Условен стопански клас Бялборови култури – ББК (ЗСпФ)

Обособен е предимно от чисти и смесени култури от бял бор, разположени извън естествената зона на разпространението им (до 800 м н.в).

Всички горски територии са със специални функции: защитени зони по Натура 2000 – 6,7%, ГВКС – 93,3% (в това число гори във фаза на старост и образци на основните екосистеми – 1,1 ха). При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213 / 28.06.2017 г. на ИАГ бялборовите култури се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	541.3
	Iб - влошено здравословно състояние	15.3
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	707.0
	IIб - влошено здравословно състояние	16.1
III – слабо рискови (751 - 1000 мн.в.)	IIIa - добро здравословно състояние	2.3
	IIIб - влошено здравословно състояние	-
Общо (хектари)		1282.0

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на културите. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при насока на стопанисване трансформация. Културите над 45 г. са с площ 950,1 ха.

5.4.1.2. Условен стопански клас Черборови култури – ЧБК (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени култури от черен бор, разположени извън естествената зона на разпространението им до 500 м н.в - 240,2 ха и такива в естествена зона на разпространение над 500 м н.в - 71,1 ха.

Всички горски територии са със специални функции: Защитени зони Натура 2000 – 9,3%, рекреация – 8,0%, ГВКС – 78,9%. Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213 / 28.06.2017 г. на ИАГ черборовите култури се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	196.0
	Iб - влошено здравословно състояние	44.2
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	71.1
	IIб - влошено здравословно състояние	-
Общо (хектари)		311.3

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на културите. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 80 години за културите в естествената им зона на разпространение. Културите достигнали турнусна възраст в тази група гори са с площ 55,9 ха. Културите извън естествената им зона, с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при ориентировъчен турнус 60 години и насока на стопанисване трансформация. Тези над 45 г. са с площ 164,4 ха.

5.4.1.3 Условен стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури – СмиШК (ЗСпф)

Обособен е от смесени иглолистно-широколистни култури без преобладание на определен дървесен вид, но с водещо участие на бял и черен бор, разположени извън естествената им зона на разпространение, с изключение на култури с преобладание на черен бор с площ 27,5 ха.

Всички горски територии са със специални функции: Защитени зони Натура 2000 – 14,6% и ГВКС – 85,4%.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/ 28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	345.9
	Iб - влошено здравословно състояние	25.6
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	27.5
	IIб - влошено здравословно състояние	-
Общо (хектари)		399.0

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на културите. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години и насока на стопанисване трансформация. Културите над 45 г. са с площ 314,9 ха.

5.4.1.4 Условен стопански клас Буков високобонитетен – БВ (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или с водещо участие на бук високоствъблени семенни насаждения с производителност I и II бонитет в добро санитарно състояние.

Всички горски територии са със специални функции: ГВКС – 100,0%(в това число гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми – 58,4 ха). При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 50 см при турнус на сеч 140 години. Зрелите гори са с площ 98,7 ха.

5.4.1.5 Условен стопански клас Буков среднобонитетен – БСр (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или с водещо участие на бук семенни насаждения с производителност от II до IV бонитет в сравнително добро санитарно състояние, като тези от II бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас и не могат да достигнат поставената цел.

Всички горски територии са със специални функции: защитени зони Натура 2000 – 4,9% и ГВКС – 95,1 % (в това число гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми – 84,0 ха). При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 30 см при турнус на сеч 120 години. Зрелите гори са с площ 269,6 ха.

5.4.1.6 Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен – ДСрН (ЗСпФ)

Съставен е от семенни дъбови високостъблени дървостои.

Всички горски територии в този стопански клас са със специални функции: защитени зони Натура 2000 – 6,4%, рекреация – 5,8%, ГВКС 87,8%, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 107,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 120 години. Зрелите гори са с площ 486,8 ха.

5.4.1.7 Условен стопански клас Церов стопански клас – Ц (ЗСпФ)

Съставен е от семенни церови дървостои в добро санитарно състояние.

Всички горски територии са със специални функции: Защитени зони Натура 2000 – 25,0% и ГВКС – 75,0%, като от тях гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми са 10,8 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години. Зрелите гори са с площ 7,0 ха.

5.4.1.8 Условен стопански клас Липов – Л (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на сребролистна липа насаждения и култури.

Всички горски територии са със специални функции: Защитени зони Натура 2000 – 4,1% и ГВКС – 85,9%, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 61,7 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години. Зрелите гори са с площ 29,5 ха.

5.4.1.9 Условен стопански клас Габъров – Г (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени семенни дървостои с преобладание на габър.

Всички горски територии са със специални функции: защитени зони Натура 2000 – 3,0% и ГВКС 97,0%, като от тях гори във фаза на старост и представителни образци на основните екосистеми са 8,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години. Зрелите гори са с площ 173,8 ха.

5.4.1.10 Условен стопански клас широколистен високостъблен – ШВ (ЗСпФ)

Съставен е предимно от чисти и смесени насаждения и култури с преобладание или с водещо участие на: червен дъб, бряст, ясен, бреза, липа, клен, махалебка, елша, топола и други широколистни видове.

Горските територии са със специални функции: защитени зони Натура 2000 – 7,0%, рекреация – 0,5%, ГВКС – 92,5%, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 3,2

ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията и културите. Целта на производство и турнусите на сеч са диференцирани в зависимост от дървесните видове, както следва:

- за насажденията и културите от червен дъб, ясен, бряст, клен е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години;
- за насажденията от трепетлика, бяла върба и черна елша е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 40 години за трепетликата и бялата върба и 90 години за елшата;
- за насажденията и културите от бреза е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 60 години;
- за културите от тополи е добив на средна и едра строителна дървесина при турнус на сеч 15 години.

5.4.1.11 Условен стопански клас Буков вискобонитетен за превръщане – БВП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови букови насаждения с производителност I и II бонитет.

Горските територии са със специални функции: ГВКС – 100,0 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 124,4 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години. Зрелите гори са с площ 478,8 ха.

5.4.1.12 Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане – БСрНП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови букови насаждения с производителност от I до IV бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I и II бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетния буков стопански клас за превръщане и не могат да достигнат поставената цел.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 1,0%, рекреационни - 5,4% и ГВКС – 100,0%, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 6,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване специалните функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва. Зрелите гори са с площ 264,7 ха.

5.4.1.13 Условен стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови габърови насаждения с производителност I и II бонитет.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 20,2%, рекреационни - 0,3% и ГВКС – 79,5 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 247,4 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години. Зрелите гори са с площ 142,8 ха.

5.4.1.14 Условен стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане – ГСрНП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкови габърови насаждения с производителност от I до V бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I до III бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетния габъров стопански клас за превръщане и не могат да достигнат поставената цел.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 14,0% и ГВКС – 86,0 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 18,2 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва. Зрелите гори са с площ 221,3 ха.

5.4.1.15 Условен стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане – ДВП (ЗСпФ)

Обособен е от високопроизводителни чисти и с преобладание на зимен дъб и благуни издънкове насаждения (част от II и III бонитет).

Всички горски територии са със специални функции ГВКС – 100,0 %. В този условен стопански клас няма гори във фаза на старост и представителни екосистеми..

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на специалните функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години. Зрелите гори са с площ 18,2 ха.

5.4.1.16 Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - ДСрНП (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб, летен дъб и благуни издънкове насаждения с производителност от II до V бонитет, като тези от II и III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас и не могат да достигнат поставената цел.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 0,3% и ГВКС – 99,7 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 21,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва. Зрелите гори са с площ 593,8 ха.

5.4.1.17 Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на цер издънкове насаждения с производителност от I и II бонитет.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 49,6%, рекреационни - 15,0% и ГВКС – 35,4 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 92,4 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина с дебелина на тънкия край 18 см при турнус на сеч 60 години. Зрелите гори са с площ 295,5 ха.

5.4.1.18 Условен стопански клас Церов за превръщане - ЦП (ЗСпФ)

Съставен е от издънкове церове насаждения с производителност от I до V бонитет, като тези от I и II бонитет не отговарят на критериите за церовия високобонитетен стопански клас.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 43,9%, рекреационни - 0,1% и ГВКС – 56,0 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 256,8 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни

месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва. Зрелите гори са с площ 765,0 ха.

5.4.1.19 Условен стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане – СмВП (ЗСпФ)

Обособен е от смесени високобонитетни издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до III бонитет.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 6,1%, рекреационни - 2,0% и ГВКС – 91,9 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 19,9 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години. Зрелите гори са с площ 320,7 ха.

5.4.1.20 Условен смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане - СмСрНП (ЗСпФ)

Съставен е от чисти и смесени насаждения с преобладание на клен и смесени издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до V бонитет, като тези от I до III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 12,8% и ГВКС – 87,2 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 60,0 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията и превръщането им в семенни. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. За насаждения с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е запазване на защитните им функции и добив на дърва. Зрелите гори са с площ 320,7 ха.

5.4.1.21 Условен стопански клас Акациев – А (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени акациеви насаждения и култури.

Горските територии със защитни функции са 0,3%, а останалите са със специални функции: Натура 2000 – 25,2% и ГВКС – 74,5 %.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на дървостойте. Целта на производство е добив на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см при турнус на сеч 20 години. Зрелите гори и тези, които ще станат зрели през десетилетието са с площ 67,9 ха.

5.4.1.22 Условен стопански клас Келявгабър – Кгбр (ЗСпФ)

Обособен е от чисти и смесени издънкови насаждения с водещо участие на келяв габър и мъждрян.

Горските територии са със специални функции: Натура 2000 – 17,2% и ГВКС – 82,8 %, като от тях ГФС и представителни образци от основните екосистеми са 550,7 ха. При последните целта на стопанисване е запазване на основния дървостой в естественото му състояние, като не се планира насока на стопанисване.

Целта на стопанисване е поддържане и подобряване на защитните и специални функции на насажденията, поддържане жизнеността на дървостойте, запазване на биологичното разнообразие и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 години.

5.4.2. Група гори със стопански функции

5.4.2.1 Стопански клас Бялборови култури – ББК (СтФ)

Обособен е предимно от чисти и смесени култури от бял бор, всички разположени извън естествената зона на разпространение - до 800 м н.в.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	214.2
	Iб - влошено здравословно състояние	145.8
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	54.1
	IIб - влошено здравословно състояние	52.3
Общо (хектари)		466.4

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при насока на стопанисване трансформация. Културите над 45 години са с площ 133,9 ха.

5.4.2.2 Стопански клас Черборови култури – ЧБК (СтФ)

Обособен е от чисти и смесени култури от черен бор, разположени извън естествената зона на разпространението им до 500 м н.в – 742,4 ха и такива в естествена зона на разпространение над 500 м н.в – 156,2 ха.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	398.2
	Iб - влошено здравословно състояние	29.5
II – рискови (501 - 750 мн.в.)	IIa - добро здравословно състояние	58.3
	IIб - влошено здравословно състояние	8.4
Общо (хектари)		494.4

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 80 години за културите в естествената им зона на разпространение. Зрелите гори са с площ 41,4 ха. За културите извън естествената им зона, с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при ориентировъчен турнус 60 години и насока на стопанисване трансформация. Културите над 45 години са с площ 133,9 ха.

5.4.2.3 Стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури – СмиШК (СтФ)

Обособен е от смесени иглолистно-широколистни култури без преобладание на определен дървесен вид, но с водещо участие на бял и черен бор, разположени извън естествената им зона на разпространение.

Съгласно Указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор №12213/28.06.2017 г. на ИАГ се разделят на следните групи:

Групи	Състояние	Площ - ха
I – силно рискови (до 500 мн.в.)	Ia - добро здравословно състояние	121.9
	Iб - влошено здравословно състояние	10.9
Общо (хектари)		132.8

Целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус 60 години, а за културите с влошено състояние и настъпило възобновяване, след преминаване на количествената зрялост за района 45 години при насока на стопанисване трансформация. Културите над 45 г. са с площ 30,0 ха.

5.4.2.4 Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас – ДСрН (СтФ)

Съставен е от семенни дъбови дървостои.

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 120 години. Естествените насаждения на по-бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина ще се стопанисват с цел запазване на семенния им произход и възможен добив на дребна дървесина и дърва за огрев. Зрелите гори са с площ 39,8 ха.

5.4.2.5 Церов стопански клас – Ц (СтФ)

Съставен е от семенни церови дървостои.

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години. Зрелите гори са с площ 18,4 ха.

5.4.2.6 Липов стопански клас – Л (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени липови култури и насаждения

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 години. Няма зрели гори.

5.4.2.7 Габъров стопански клас – Г (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени широколистни семенни дървостои с преобладание на габър.

Целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 100 години. Няма зрели гори.

5.4.2.8 Широколистен високоствъблен - ШВ (СтФ)

Стопанският клас има сборен характер.

Целта на стопанисване и турнусите на сеч са диференцирани в зависимост от дървесните видове, както следва:

- за насажденията и културите от ясен, бряст, клен е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус на сеч 100 години;
- за насажденията и културите от трепетлика, целта на стопанисване е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см, при турнус на сеч 40 години
- за насажденията и културите от бреза е добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 60 години;
- за културите от топола, стопанисване при турнус на сеч 15 години и цел добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см;
- за културите от орех, джанка, махалебка, череша и люляк не се поставя производствена цел;
- за всички останали дървесни видове целта на стопанисване е производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при ориентировъчен турнус на сеч 100 години.

5.4.2.9 Стопански клас Габъров високобонитетен за превръщане – ГВП (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови габърови насаждения с производителност I и II бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни високоствъблени и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 г. Зрелите гори са с площ 79,3 ха.

5.4.2.10 Стопански клас Габъров средно и нискобонитетен за превръщане – ГСрНП (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени издънкови габърови насаждения с производителност от I до IV бонитет. Към този стопански клас са отнесени насаждения от I до III бонитет, които не отговарят на критериите за високобонитетен стопански клас и не могат да достигнат поставената цел.

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни високоствъблени и добив на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 г. Зрелите гори са с площ 104,3 ха.

5.4.2.11 Стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане – ДВП (СтФ)

Обособен е от високопроизводителни чисти и с преобладание на зимен дъб и благун издънкови насаждения (I, II и част от III бонитет).

Целта на стопанисване е превръщането на насажденията в семенни високоствъблени и добив на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 90 г. Няма зрели гори.

5.4.2.12 Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане - ДСрНП (СтФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание на зимен дъб и благун издънкови насаждения с производителност от II до V бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни високоствъблени и производство на средна строителна дървесина при турнус на сеч 60 години. При насажденията с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта ще бъде добив на дърва. Зрелите гори са с площ 661,4 ха.

5.4.2.13 Стопански клас Церов високобонитетен за превръщане – ЦВП (СтФ)

Обособен е от чисти и смесени с преобладание или водещо участие на цер издънкови насаждения с производителност I и II бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни високоствъблени и производство на средна строителна дървесина с дебелина на тънкия край 18 см при турнус на сеч 60 години. Зрелите гори са с площ 242,4 ха.

5.4.2.14 Стопански клас Церов за превръщане - ЦП (СтФ)

Съставен е от издънкови церови насаждения с производителност от I до V бонитет, като тези от I и II бонитет не отговарят на критериите за церовия високобонитетен стопански клас.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни високоствъблени и производство на средна строителна дървесина при турнус на сеч 55 години. При насажденията с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта ще бъде добив на дърва. Зрелите гори са с площ 423,6 ха.

5.4.2.15 Стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане – СмВП (СтФ)

Обособен е от смесени високобонитетни издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до III бонитет.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения в семенни и производство на едра строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 18 см при турнус на сеч 80 години. Зрелите гори са с площ 20,5 ха.

5.4.2.16 Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане - СмСрНП (СтФ)

Съставен е от смесени издънкови насаждения без преобладание на дървесен вид с производителност от I до V бонитет, като тези от I до III бонитет не отговарят на критериите за високобонитетния стопански клас.

Целта на стопанисване е превръщането на издънковите насаждения във високоствъблени и производство на средна строителна дървесина при турнус 60 години. За насажденията с влошено състояние и на бедни месторастения, от които не може да се очаква строителна дървесина, целта е превръщането им в семенни и възможен добив на дърва. Зрелите гори са с площ 411,4 ха.

5.4.2.17 Стопански клас Акациев – А (СтФ)

Съставен е от чисти и смесени насаждения и култури от акация.

Здравословното състояние на насажденията е добро до средно, като върху площ 28,3 ха са установени леки до средни повреди от суховършия (26,5 ха) и снеговал (1,8 ха).

Целта на стопанисване е производство на средна строителна дървесина с диаметър на тънкия край над 8 см, запазване на издънковото им възобновяване, при турнус на сеч 20 години. Зрелите гори и тези, които ще станат зрели през десетилетието са с площ 297,8 ха.

5.4.2.18 Стопански клас Келявгабърров – Кгбр (СтФ)

Обособен е предимно от чисти и смесени издънкови насаждения с водещо участие на келявгабър и мъждряк.

Целта на стопанисване е поддържане жизнеността на дървостойките, запазване на биологичното разнообразие и добив на дърва за огрев при турнус на сеч 40 години.

5.5. ВИДОВЕ ГОРИ

За всички залесени площи е определен вида гора съгласно Приложение № 5 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии. В Таблица № 71 е посочено разпределението на залесената площ по видове гора и условни стопански класове.

В таблица № 72 са дадени средните таксационни показатели на отделните видове гори и общо за гората.

В Приложение III.2.2 са дадени в електронен вариант таблици за таксационна характеристика по видове гори с №№ 1 – 233.

Таблица № 71
Разпределение на залесената площ по вид на горите и по условни стопански класове

Държавни горски територии

Видове гори	Условни стопански класове																					Общо	%		
	ББК	ЧБК	СМИШк	БВ	БСр	ДСрН	Ц	Л	Г	ШВ	БВП	БСрНП	ГВП	ГСрНП	ДВП	ДСрНП	ЦВП	ЦП	СмВП	СмСрНП	А			Кгбр	
хектари																									
1. Гори от бял бор	1746.2	-	366.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2112.9	11.6
1.1 - естеств гори от бял бор	3.6	-	1.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.4	-
1.3 - Култ от бял бор – извън ест. зона	1742.6	-	364.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2107.5	11.6
2. Гори от черен бор	-	805.7	165.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	970.8	5.3
2.2 - Култури от черен бор в ест. зона	-	132.2	27.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	159.7	0.9
2.3 - Култури от черен бор – извън ест.зона	-	673.5	137.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	811.1	4.4
3. Гори от смърч	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	-
3.3 - Култури от смърч – извън ест. зона	2.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	-
10. Букови гори	-	-	-	154.7	238.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	392.8	2.1
10.1 - Семенни букови гори	-	-	-	154.7	238.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	392.8	2.1
11. Термофилни букови гори	-	-	-	69.4	178.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	248.0	1.4
11.1 - Семенни термофилни букови гори	-	-	-	69.4	178.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	248.0	1.4
12. Гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	47.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47.4	0.3

Видове гори	Условни стопански класове																						Общо	%	
	ББК	ЧБК	СМИШк	БВ	БСр	ДСрН	Ц	Л	Г	ШВ	БВП	БСрНП	ГВП	ГСрНП	ДВП	ДСрНП	ЦВП	ЦП	СМВП	СМСрНП	А	Кгбр			
	хектари																								
12.1 - Семенни гори от здб	-	-	-	-	-	47.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47.4	0.3
13. Смесени дъбови гори (здб. бл. цр)	-	-	-	-	-	910.5	90.0	-	-	251.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1252.1	6.8
13.1 - Ест. сем. смесени дъбови гори	-	-	-	-	-	857.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	857.5	4.6
13.2 - Култури от дъбове	-	-	-	-	-	53.0	90.0	-	-	251.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	394.6	2.2
14. Гори от цер	-	-	-	-	-	-	106.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106.6	0.6
14.1 - Семенни гори от цер	-	-	-	-	-	-	106.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106.6	0.6
15. Гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.6	-	-	2.6	-
15.1 - Ест. гори от космат дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.6	-	-	2.6	-
16. Крайречни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.8	-
16.1 - Естеств. крайречни гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.3	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.5	-
19. Гори от габър	-	-	-	-	-	-	-	-	369.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	369.9	2.0
19.1 - Семенни гори от габър	-	-	-	-	-	-	-	-	369.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	369.9	2.0
20. Гори от липи	-	-	-	-	-	-	-	298.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	298.4	1.6
20.1 - Естеств. липови гори	-	-	-	-	-	-	-	196.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	196.7	1.0
20.2 - Култури от липа	-	-	-	-	-	-	-	101.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	101.7	0.6
21. Смесени шир. гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.4	-	-	93.1	0.5

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Видове гори	Условни стопански класове																				Общо	%			
	ББК	ЧБК	СмИШк	БВ	БСр	ДСрН	Ц	Л	Г	ШВ	БВП	БСрНП	ГВП	ГСрНП	ДВП	ДСрНП	ЦВП	ЦП	СмВП	СмСрНП			А	Кгбр	
	хектари																								
(пляс. яв. лп)																									
22. Гори от бреза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.5	0.1
22.2 - Култури от бреза	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.5	0.1
23. Група издънкове за превръщане	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.2	1053.4	269.7	1397.9	525.4	195.5	1843.4	696.9	1298.3	1173.0	1460.5	-	-	9915.2	54.2	
23.1 - Изд. термофилни букови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	154.3	2.0	-	-	-	-	-	-	108.6	9.5	-	-	274.4	1.5	
23.2 - Изд. букови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	899.1	267.7	-	-	-	-	-	-	264.6	21.4	-	-	1452.8	7.9	
23.3 - Изд. гори от зимен дъб	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75.2	370.1	-	-	-	-	-	-	445.3	2.4	
23.4 - Изд. смес дъбови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120.3	1473.3	-	-	281.0	1168.5	-	-	3043.1	16.7	
23.5 - Изд. церови гори	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	696.9	1298.3	27.3	78.6	-	-	2101.1	11.5	
23.6 - Изд гори от габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1397.9	525.4	-	-	-	-	491.5	182.5	-	-	2597.3	14.2	
23.7 - Естеств гори от трп	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.2	-	
24. Гори от акация	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	523.6	523.6	2.9	
25. Гори от келяв габър	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1938.8	1938.8	10.6	
27. Орехови култури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8	-	
ВСИЧКО	1748.4	805.7	531.8	224.1	416.7	957.9	196.6	298.4	369.9	372.6	1053.4	269.7	1397.9	525.4	195.5	1843.4	696.9	1298.3	1173.0	1463.5	523.6	1938.8	18301.5	100.0	

Таблица № 72

Средни таксационни показатели по видове гори и общо за гората

Държавни горски територии

Вид гора	Залесена площ		Средна възраст	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас	Среден прираст	Общ среден	Общ дървесен		Надлесни	
	ха	%							без	с	без	с
	години	куб.м/ха	куб.м/ха	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м	куб.м				
1.1 - Естествени гори от бял бор	5.4	-	27	II (2.1)	0.73	99	3.70	20	535	690	-	-
1.3 - Култури от бял бор – извън естеств. зона на разпростр.	2107.5	11.5	50	II (2.3)	0.69	260	5.31	11194	547635	666825	-	-
2.2 - Култури от черен бор в естеств. зона на разпростр.	159.7	0.9	49	II (2.3)	0.69	251	5.42	865	40115	49065	-	-
2.3 - Култури от черен бор – извън естеств. зона на разпростр.	811.1	4.4	46	II (2.4)	0.72	251	5.63	4565	203755	250535	10	10
3.3 - Култури от смърч – извън естеств. зона на разпростр.	2.2	-	50	I (1.0)	0.90	500	10.00	22	1100	1360	-	-
10.1 - Семенни букови гори	392.8	2.1	120	III (2.7)	0.63	245	2.28	897	96105	109285	25	30
11.1 - Семенни термофилни букови гори	248.0	1.4	125	III (2.9)	0.59	238	2.16	536	59120	67120	20	20
12.1 - Семенни гори от зимен дъб	47.4	0.3	124	IV (4.4)	0.37	105	0.82	39	4975	5575	-	-
13.1 - Естествени семенни смесени дъбови гори	857.5	4.7	105	IV (4.3)	0.50	130	1.46	1256	111245	129095	30	40
13.2 - Култури от дъбове	394.6	2.2	31	II (2.1)	0.76	163	3.80	1500	64175	84705	55	55
14.1 - Семенни гори от цер	106.6	0.6	53	IV (3.6)	0.71	76	1.90	203	8100	10015	75	90
15.1 - Естествени гори от космат дъб	2.6	-	35	IV (4.3)	0.60	69	1.92	5	180	210	-	-
16.1 - Естествени крайречни гори	5.3	-	69	III (2.9)	0.36	80	1.70	9	425	465	-	-
16.2 - Култури от хибридни тополи и др. бързораст. видове	3.5	-	17	III (2.7)	0.57	93	4.86	17	325	360	-	-
19.1 - Семенни гори от обикновен габър	369.9	2.0	84	IV (3.5)	0.59	138	2.12	785	51095	61040	375	375
20.1 - Естествени липови гори	196.7	1.1	70	II (2.1)	0.77	248	3.54	696	48830	55010	-	-
20.2 - Култури от липа	101.7	0.6	43	III (3.2)	0.65	154	3.53	359	15670	18195	-	-
21 - Смесени широколистни гори (плас. яв. лп) - естеств.	93.1	0.5	41	III (2.7)	0.64	103	2.51	234	9620	11555	25	25
22.2 - Култури от бреза	15.5	0.1	52	III (2.8)	0.55	117	2.26	35	1815	2045	-	-
23.1 - Издънкови термофилни букови гори	274.4	1.5	74	II (1.5)	0.73	202	2.81	772	55540	64575	30	30
23.2 - Издънкови букови гори	1452.8	7.9	75	I (1.3)	0.66	191	2.68	3890	277420	323995	240	250
23.3 - Издънкови гори от зимен дъб	445.3	2.4	76	III (2.8)	0.55	131	1.76	783	58465	65055	-	-
23.4 - Издънкови смесени дъбови гори	3043.1	16.6	68	III (2.9)	0.60	123	1.86	5675	375285	420350	145	195
23.5 - Издънкови церови гори	2101.1	11.5	67	III (2.7)	0.59	127	2.03	4267	267660	298060	60	80
23.6 - Издънкови гори от обикновен габър	2597.3	14.2	63	II (2.0)	0.73	175	2.94	7634	455185	541470	575	660
23.7 - Естествени гори от трепетлика	1.2	-	39	II (2.3)	0.53	92	2.50	3	110	130	-	-
24 - Гори от акация	523.6	2.9	15	III (3.4)	0.83	55	3.80	1989	28700	30585	240	300
25 - Гори от келяв габър	1938.8	10.6	71	IV (4.0)	0.76	48	0.71	1385	92970	104225	45	55
27 - Орехови култури	2.8	-	57	IV (3.8)	0.44	71	1.43	4	200	250	-	-
ОБЩО	18301.5	100.0	66	III (2.7)	0.66	157	2.71	49641	2876355	3371845	1950	2215

6. ПЛАНИРАНИ МЕРОПРИЯТИЯ

6.1. ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ГОДИШНОТО ПОЛЗВАНЕ ОТ ВЪЗОБНОВИТЕЛНИ СЕЧИ (ДЪРЖАВНИ ГОРИ)

Всички мероприятия, предвидени в настоящата глава (сечи, залесявания и т.н.) са планирани само за **държавните горски територии**, стопанисвани от ТП “ДГС Омуртаг”, (без държавните в земеделски територии).

Планирането на сечите е извършено съгласно чл.101, 102, 103 и 104 от ЗГ и според изискванията на Наредба № 8 на МЗХ за сечите в Република България. Те са съобразени и със специфичните изисквания посочени в “Доклад за определяне на горите с висока консервационна стойност на ТП “ДГС Омуртаг”, одобрен от СИДП .

6.1.1. Гори със защитни и специални функции

67,9% от залесените държавните горски територии са със защитни и специални функции. Сечите в насажденията и културите в защитни и специални горски територии са предвидени съобразно техните специфични функции, както и според “Режими за устойчиво стопанисване на горите в Натура 2000” (ИАГ, 2011 год.). Същите са съобразени и със специфичните изисквания залегнали в “Доклад за определяне на горите с висока консервационна стойност” от 2019 г. на ТП “ДГС Омуртаг”, одобрен от ДП СИДП гр.Шумен.

При изчисляване **нормата на ползване** за всеки условен стопански клас **не са включени** насажденията определени по сертификационен доклад като **представителните образци на основните екосистеми** и насажденията от категорията “**гори във фаза на старост**”, както и тези от заповедта на министъра на МЗХ.

Същото важи и за горите във **СОЗ пояс 1** и тези на **ерозирани земи** и на **скални и урвисти терени**. Те са изключени от изчисленията при определяне нормата на ползване и не присъстват в коментара за площта, запаса и прираста на тези условни стопански класове. По тази причина в следващия коментар за ползването има разлика между тези цифри и посочените по-горе за съответния условен стопански клас. В Таблица №73 са посочени данни за средните таксационни показатели по условни стопански класове за всички държавни гори без гореизброените.

Таблица № 73

Средни таксационни показатели на държавните гори със ЗСпФ, без тези, в които задължително няма да се планират възобновителни сечи

Условни стопански класове	Залесена площ (ха)	Средна възраст (год.)	Среден бонитет	Средна пълнота	Среден запас/1ха куб.м/ха	Среден прираст/ 1ха куб.м	Общ среден год.прираст куб.м	Общ дървесен запас
ББК	1280.9	51	II (2.2)	0.68	265	5.29	6776	339990
ЧБК	311.3	51	II (2.4)	0.67	261	5.29	1646	81150
СМИШК	399.0	50	III (2.6)	0.72	229	4.57	1824	91360
БВ	165.7	118	II (2.1)	0.64	265	2.52	418	43900
БСр	332.7	121	III (3.1)	0.56	217	2.02	672	72145
ДСрН	765.2	101	IV (4.2)	0.50	126	1.47	1125	96145
Ц	56.3	27	IV (3.5)	0.66	31	0.83	47	1770
Л	191.1	61	III (2.7)	0.69	200	3.23	618	38160
Г	301.6	97	IV (3.5)	0.53	159	2.22	671	48050
ШВ	120.5	44	II (1.8)	0.67	212	4.33	522	25515
БВП	929.0	78	I (1.3)	0.68	198	2.67	2482	183585
БСрНП	263.7	70	I (1.2)	0.57	164	2.37	624	43225
ГВП	780.8	64	II (1.6)	0.77	196	3.25	2536	153095
ГСрНП	337.0	53	II (2.4)	0.65	127	2.64	889	42890
ДВП	101.8	75	II (2.4)	0.68	170	2.29	233	17270
ДСрНП	1127.9	74	III (3.1)	0.54	115	1.58	1785	129160
ЦВП	266.3	67	II (2.0)	0.59	146	2.31	614	38810
ЦП	582.0	68	III (3.1)	0.57	116	1.74	1010	67705
СмВП	821.6	69	II (1.9)	0.69	185	2.86	2350	152080
СмСрНП	832.8	63	III (3.0)	0.65	122	2.09	1742	101900
А	106.7	18	III (3.3)	0.77	57	3.52	376	6025
Кгбр	1201.8	72	IV (3.9)	0.78	53	0.77	931	63495
Общо	11275.7	70	III (2.7)	0.65	163	2.65	29892	1837425

В гори във фаза на старост (ГФС) и представителни образци на основните екосистеми(ПрЕКО) с обща залесена площ 1731,0 ха, не са планирани и за в бъдеще няма да се планират никакви сечи.

Гори във фаза на старост (ГФС) определени съгласно Приложение 3 към Заповед РД 49-421/02.11.2016 г. на министъра на МЗХГ – отдели и подотдели: 1:б, г, е, ж; 2:ж; 5:а, н; 9:и, л; 11:б; 17:ж1, к1; 27:а; 30:б, е; 135:г; 136:ж; 145:м; 170:д; 372:г; с обща залесена площ 226,9 ха.

Площта на тези гори по заповед е 226,3 ха, като по ГСП 2023 г. е с 0,6 ха в повече. Подотдел 150:з с площ 2,5 ха (намаление) по КК е частна собственост на юридически лица. Реално увеличението на площта на ГФС с 3,1 ха се дължи на по-точно картиране на тези гори. В Том I-A Приложение III.3.6 са посочени насажденията, определени като гори във фаза на старост по заповед (по ГСП 2013 г.), актуализирани по ГСП 2023 г.

Гори във фаза на старост (ГФС) определени съгласно актуализиран сертификационен доклад от 2019 г - отдели и подотдели: 1:б, г, д, е, ж; 2:д, ж, п, у; 3:е, з; 5:а, е, м, н; 9:а, и, л; 11:б; 15:в; 17:ж1, к1; 27:а; 30:б, е; 48:е; 49:о; 88:б; 90:у, ш, щ, ю; 91:с, я; 98:о; 99:в, г, ж; 100:г, д; 101:к, л, м, н; 102:щ; 108:б, в, д, е; 116:и; 117:г, е, ж; 118:а, б, в; 135:а, в, г; 136:ж; 137:а, и; 145:г, л, м, п; 149:а, е, ж; 150:м; 151:а; 153:а; 156:т; 158:б, о, р; 159:у; 160:а, л; 169:и, л; 170:д; 372:г; с обща залесена площ 931,0 ха.

Общата площ на ГФС, посочена в сертификационен доклад от 2019 г. по ГСП 2013 г е 956,3 ха, но при извършените изчисления за посочените в доклада подотдели се оказва, че площта е 934,5 ха или 21,8 ха по-малко. При тази площ причините за намалението на площта с 3,5 ха са следните: отдели и подотдели 148:а; 150:а, б, з, с обща площ 18,3 ха (намаление) по КК са частна собственост на юридически лица; по-точно картиране на насажденията, определени като ГФС - увеличение с 14,8 ха.

В Том I-A Приложение III.3.6 са посочени насажденията, определени като гори във фаза на старост, съгласно сертификационен доклад от 2019 г. по ГСП 2013 г, актуализирани с ГСП 2023 г.

Представителни образци на основните екосистеми (ПрЕКО) - отдели и подотдели: 1:б, г, д, е, ж; 2:д, ж, з, п, у; 3:е, з; 5:а, е, м, н; 6:д1, ж1; 9:а, и, л; 11:б, в; 12:б, г, м; 15:в; 17:ж1, к1; 27:а; 30:б, е; 47:а, б; 48:е; 49:о; 52:е; 77:ш, ю; 83:и, ж1; 85:в, е, з; 88:б; 90:у, ш, щ, ю; 91:с, я; 92:л; 94:г, у1; 98:о; 99:в, г, ж, з, и, к; 100:г, д; 101:а, к, л, м, н, о; 102:щ; 106:б; 107:з; 108:б, в, г, д, е; 116:в, и, л; 117:г, д, е, ж; 118:а, б, в; 122:а, д; 123:ж, и; 131:м; 135:а, в, г; 136:ж; 137:а, и; 139:с; 140:и; 141:д, ж, и; 142:а; 143:а; 145:г, л, м, п; 149:а, е, ж, и, к; 150:м; 151:а; 153:а; 156:т; 157:к; 158:б, о, р; 159:у; 160:а, л; 164:з; 165:а, б, в; 167:е; 168:с; 169:и, л; 170:д; 171:ж; 172:г, д, ж; 176:е; 179:з, п; 181:д; 184:ж; 186:р; 187:а, р; 188:е; 189:б; 191:м; 298:а; 299:а, б; 305:а, б, з; 309:б, в; 327:а; 332:и; 372:г; 374:а, в, г, д; 387:б, г; с обща залесена площ 1731,0 ха.

В Том I-A Приложение III.3.8 са посочени насажденията, определени като представителни образци на основните екосистеми, съгласно сертификационен доклад от 2019 г. по ГСП 2013 г, актуализирани с ГСП 2023 г. Общата им площ, посочена в сертификационен доклад от 2019 г. по ГСП 2013 г. е 1820,3 ха, но при извършените изчисления за посочените в доклада подотдели се оказва, че площта е 1718,1 ха или 102,2 ха по-малко. При тази площ причините за увеличението на площта с 12,9 ха са следните: отдели и подотдели 148:а; 150:а, б, з, с обща площ 18,3 ха (намаление) по КК са частна собственост на юридически лица; по-точно картиране на насажденията, определени като представителни образци - увеличение с 31,2 ха.

6.1.1.1 Условен стопански клас Бялборови култури (ББК - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 1280,9 ха и запас 339990 куб.м.

Всички култури са извън естествената зона на разпространение на белия бор, като планираните сечи са при насока на стопанисване Трансформация на горите чрез система от отгледни и възобновителни сечи. Възобновителните сечи могат да започнат след преминаване на количествената им зрелост, която за района на стопанството е около 45 годишна възраст. За зрели гори условно са приети тези надхвърлили 45 години, но в случаите когато те са в добро състояние и ниска механична устойчивост са планирани отгледни сечи и в по-възрастни култури.

Разпределение площта на културите над 45 г.
в **Условен стопански клас Бялборови култури**
по склопеност и естествено възобновяване
ориентиранъчен Т 60 г

ББК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.1	-	-	0.7	0.7
0.2	2.0	-	-	2.0
0.3	-	4.5	2.6	7.1
0.4	2.7	7.2	-	9.9
0.5	67.5	-	-	67.5
0.6	149.2	50.0	-	199.2
0.7	276.0	67.3	-	343.3
0.8	269.1	13.4	-	282.5
0.9	33.7	-	-	33.7
1.0	4.2	-	-	4.2
общо	804.4	142.4	3.3	950.1
%	84.6	15.0	0.4	100.0

Възобновяването е слабо (84,6%), средно (15,0%) и добро (0,4%), поради високата склопеност на културите и наличие на подлес.

Културите над 45 год. са с площ 950,1 ха и запас 260655 куб.м. Те са в средно санитарно състояние, като има установени леки, средни и необратими повреди на 42,5% от площта им. Съгласно “Обобщени указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор“ N12213/28.06.2017 на ИАГ в култури със склопеност 0,1-1,0 и възобновяване от местни широколистни видове от 20% до 80% покритие са планирани възобновителни сечи с насока на стопанисване трансформация. Площта им е 543,2 ха, при което ще се добият 40940 куб.м, което е 57,2% от площта и 15,7% от запаса на културите над 45 години. Планираните възобновителни сечи са както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 22,8 ха** по площ и **1860 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 7,2 ха** по площ и **970 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза – 5,1 ха** по площ и **420 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 508,1 ха** по площ и **37690 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** при насока на стопанисване трансформация от възобновителна сеч е **54,3 ха** по площ и **4095 куб.м.** по запас, което е 60,4% от средния годишен прираст (6776 куб.м) и 1,6% от запаса на този условен стопански клас.

6.1.1.2. Условен стопански клас Черборови култури (ЧБК - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 311,3 ха и запас 81150 куб.м.

В културите, които са извън естествената зона на разпространение на черния бор, с площ 231,2 ха и запас 61095 куб.м, всички сечи са планирани при насока на стопанисване Трансформация на горите чрез система от отгледни и възобновителни сечи. Възобновителните сечи могат да започнат след преминаване на количествената им зрелост, която за района на стопанството е около 45 годишна възраст. За зрели гори условно са приети тези надхвърлили 45 години, но в случаите когато те са в добро състояние и ниска механична устойчивост са планирани отгледни сечи и в по-възрастни култури.

Културите над 45 год. са с площ 164,4 ха и запас 45110 куб.м. Съгласно “Обобщени указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор N12213/28.06.2017 на ИАГ в култури със склопеност 0,4-1,0 и възобновяване от местни широколистни видове от 20% до 60% покритие са планирани възобновителни сечи с насока на стопанисване трансформация.

Разпределение площта на културите над 45 г.
в **Условен стопански клас Черборови култури**
по склопеност и естествено възобновяване
ориентиранъчен Т 60 г

ЧБК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.4	10.9	-	-	10.9
0.5	1.5	-	-	1.5
0.6	26.8	-	-	26.8
0.7	85.6	21.5	-	107.1
0.8	10.5	5.1	-	15.6
0.9	2.4	-	-	2.4
1.0	0.1	-	-	0.1
общо	137.8	26.6	-	164.4
%	83.8	16.2	-	100.0

Санитарното състояние на културите над 45 год. е добро до средно, като има установени леки и средни повреди от суховършия на 17,0% от площта им. Възобновяването е слабо (83,8%) и средно (16,2%), поради високата склопеност на културите и наличие на подлес.

Площта на възобновителните сечи е 85,4 ха, при което ще се добият 6095 куб.м, което е 52,0% от площта и 19,2% от запаса на културите над 45 години. Планираните възобновителни сечи са както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 5,0 ха** по площ и **405 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна –80,4 ха** по площ и **5690 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** при насока на стопанисване трансформация от възобновителна сеч е 8,5 ха по площ и 610 куб.м. по запас, което е 49,1% от средния годишен прираст (1242 куб.м) и 1,4% от запаса на тази група гори.

Културите, които са в естествената зона на разпространение на черния бор – над 500 м н.в. са с площ 80,1 ха и запас 20055 куб.м, като тези в турнусна възраст са с площ 55,9 ха и запас 15490 куб.м. Те са в добро до средно санитарно състояние, като има установени леки и средни повреди от суховършия на 15,7% от площта им.

*Разпределение на площта
в Условен стопански клас Черборови култури
по склопеност и естествено възобновяване*

Т 80 г

ЧБК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.3	1.3	-	-	1.3
0.4	-	2.8	-	2.8
0.5	9.7	-	-	9.7
0.6	7.5	-	-	7.5
0.7	2.1	15.6	-	17.7
0.8	16.0	-	-	16.0
0.9	0.9	-	-	0.9
общо	37.5	18.4	-	55.9

Възобновяването е слабо (83,8%) и средно (16,2%), поради сравнително високата склопеност на културите и наличие на подлес.

Площта на възобновителните сечи е 36,1 ха, при което ще се добият 2725 куб.м, което е 45,1% от площта и 13,6% от запаса на културите в турнусна възраст. Планираните възобновителни сечи са както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 2,6 ха** по площ и **230 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 1,7 ха** по площ и **245 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза (след залесяване) – 1,3 ха** по площ и **150 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 30,5 ха** по площ и **2100 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи е 3,6 ха по площ и 273 куб.м. по запас, което е 67,3% от средния годишен прираст (404 куб.м) и 1,8% от запаса на тази група гори.

Общото **годишно ползване** от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **12,2 ха** по площ и **882 куб.м.** по запас, което е 53,6% от средния годишен прираст (1646 куб.м) и 1,6% от запаса на този условен стопански клас.

6.1.1.3. Условен стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури (СМИШК - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 399,0 ха и запас 91360 куб.м.

Всички култури с преобладание на бял и черен бор са извън естествената им зона на разпространение, като планираните сечи са при насока на стопанисване Трансформация на горите чрез система от отгледни и възобновителни сечи, с изключение на култури с преобладание на черен бор с площ 27,5 ха. Възобновителните сечи могат да започнат след преминаване на количествената им зрелост, която за района на стопанството е около 45 годишна възраст. За зрели гори условно са приети тези надхвърлили 45 години, но в случаите когато те са в добро състояние и ниска механична устойчивост са планирани отгледни сечи и в по-възрастни култури.

Санитарното състояние на културите над 45 год. е добро до средно, като има установени леки и средни повреди на 13,0% от площта им от суховършия и корояд. Възобновяването е слабо (96,8%) и средно (3,2%), поради високата склопеност на културите и наличие на подлес.

Културите над 45 год. са с площ 314,9 ха и запас 76450 куб.м. Съгласно “Обобщени указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор“ N12213/28.06.2017 на ИАГ в култури със склопеност 0,5-0,9 и възобновяване от местни широколистни видове от 20% до 60%

покритие са планирани възобновителни сечи с насока на стопанисване трансформация. Площта им е 128,6 ха, при което ще се добият 8605 куб.м, което е 40,8% от площта и 11,3% от запаса на културите над 45 години.

*Разпределение площта на културите над 45 г.
в Условен стопански клас СМИШК
по склопеност и естествено възобновяване
ориентиран Т 60 г*

СМИШК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.5	2.6	-	-	2.6
0.6	33.0	-	-	33.0
0.7	113.4	1.0	-	114.4
0.8	131.2	-	-	131.2
0.9	33.7	-	-	33.7
общо	313.9	1.0	-	314.9
%	96.8	3.2	-	100.0

Планираните възобновителни сечи са както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 1,4 ха** по площ и **65 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 1,0 ха** по площ и **80 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 126,2 ха** по площ и **8460 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** при насока на стопанисване трансформация от възобновителна сеч е **12,9 ха** по площ и **860 куб.м.** по запас, което е 47,2% от средния годишен прираст (1824 куб.м) и 1,1% от запаса на този условен стопански клас.

6.1.1.4. Условен Буков високобонитетен стопански клас (БВ - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 165,7 ха и запас 43900 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е сравнително равномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 98,7 ха – 59,6% от площта и запас 23100 куб.м – 52,6% от запаса на този условен стопански клас. Дозряващите насаждения са с площ 31,3 ха (18,9%), а площта на най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения е 18,6 ха (11,2%).

Средният годишен прираст е 418 куб.м, а експлоатационният запас е 234 куб.м/ха.

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро, като са установени леки повреди от гниене на площ 1,6 ха. Възобновяването е слабо (65,7%), средно (29,7%) и добро 4,6%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Буков високобонитетен стопански клас
по склопеност и степен на естествено възобновяване*

БВ	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	-	-	1.8	1.8
0.5	8.1	-	-	8.1
0.6	37.8	13.1	-	50.9
0.7	-	8.0	-	8.0
0.8	19.0	8.2	2.7	29.9
общо	64.9	29.3	4.5	98.7
%	65.7	29.7	4.6	100.0

Планираното ползване от **групово-постепенни сечи** е 77,6 ха по площ и 4090 куб.м по запас, което представлява 17,7% от зрелия запас и 78,6% от площта на зрелите насаждения в този условен стопански клас.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи е **по състояние - 1,8 ха** по площ и **409 куб.м.** по запас, което е 97,8% от средния годишен прираст и 1,8% от запаса. По регламентираните формулни методи се вижда, че съвпада с това **по среден прираст – 1,8 ха** по площ и 418 куб.м. по запас.

6.1.1.5. Условен Буков среднобонитетен стопански клас (БСр - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 332,7 ха и запас 72145 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е неравномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 269,6 ха – 81,0% от площта и запас 52180 куб.м. – 72,3% от запаса на този условен стопански клас. Дозряващите насаждения са с площ 40,2 ха (12,1%), а площта на най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения е 9,4 ха (2,8%).

Средният годишен прираст е 672 куб.м, а експлоатационният запас е 194 куб.м/ха.

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Условен Буков среднобонитетен стопански клас по склопеност и степен на естествено възобновяване

БСр	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	2.0	-	-	2.0
0.3	0.5	-	-	0.5
0.4	14.7	30.5	2.7	47.9
0.5	33.3	31.5	-	64.8
0.6	38.9	51.0	-	89.9
0.7	37.1	-	-	37.1
0.8	18.9	3.6	-	22.5
0.9	4.9	-	-	4.9
общо	150.3	116.6	2.7	269.6
%	55.7	43.3	1.0	100.0

Санитарното състояние на зрелите насаждения е средно, като са установени леки и средни повреди от снеговал и гниене на 52,4% от площта. Възобновяването е слабо (55,7%), средно (43,3%) и добро (1,0%).

Планираното ползване от **групово-постепенни сечи** е 201,0 ха по площ 9140 куб.м по запас, което представлява 17,5% от зрелия запас и 74,6% от площта на зрелите насаждения в този условен стопански клас.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи е **по състояние - 4,7 ха** по площ и **914 куб.м** по запас, което е 135,8% от средния годишен прираст и 1,8% от запаса, като трябва да се има предвид, че 81,0% от насажденията са зрели. По регламентираните формулни методи се вижда, че е най-близко до изчисленото сечище **по възраст за 60 години - 5,3 ха** по площ и 1028 куб.м. по запас.

6.1.1.6. Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас (ДСрН - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 765,2 ха и запас 96145 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е неравномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 486,8 ха – 63,6% от площта и запас 57165 куб.м – 59,5% от запаса на този условен стопански клас. Дозряващите насаждения са с площ 102,3 ха (13,4%), а площта на най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения е 65,6 ха (8,6%).

Средният годишен прираст е 1125 куб.м, а експлоатационният запас е 117 куб.м/ха.

Санитарното състояние на зрелите насаждения е сравнително добро, като са установени леки и средни повреди от съхнене и снеголом на 14,1% от площта. Възобновяването е слабо (92,9%), средно (4,7%) и добро (2,4%), поради наличие на подлес.

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас по склопеност и степен на естествено възобновяване

ДСрН	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.1	1.1	-	-	1.1
0.2	5.9	8.2	-	14.1
0.3	95.6	-	-	95.6
0.4	74.2	5.0	-	79.2
0.5	108.7	8.7	-	117.4
0.6	71.5	1.0	11.9	84.4
0.7	57.6	-	-	57.6
0.8	37.4	-	-	37.4
общо	452.0	22.9	11.9	486.8
%	92.9	4.7	2.4	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 158,4 ха по площ и 5470 куб.м по запас, което представлява 9,6% от зрелия запас и 32,5% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 2,1 ха** по площ и **70 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 156,3 ха** по площ и **5400 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи в зрелите насаждения **по състояние** е **4,7 ха** по площ и **547 куб.м** по запас, което е 48,6% от средния годишен прираст и 1,0% от запаса. По регламентиранияте формулни методи се вижда, че не се доближава до никоя от изчислените стойности.

6.1.1.7. Условен Церов стопански клас (Ц - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 56,3 ха и запас 1770 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е неравномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 7,0 ха – 12,4% от площта и запас 760 куб.м – 42,9% от запаса на този условен стопански клас. Дозряващи насаждения няма, а площта на най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения е 1,9 ха (3,4%).

Средният годишен прираст е 47 куб.м, а експлоатационният запас е 109 куб.м/ха.

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро, като не са установени повреди. Възобновяването е слабо (100,0%), поради наличие на подлес.

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Церов стопански клас
по склопеност и степен на естествено възобновяване*

Ц	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.3	5.9	-	-	5.9
0.5	0.7	-	-	0.7
0.6	0.4	-	-	0.4
общо	7.0	-	-	7.0
%	100.0	-	-	100.0

Планираното ползване от **постепенно-котловинни сечи** е 0,7 ха по площ и 40 куб.м по запас, което представлява 5,3% от зрелия запас и 10,0% от площта на зрелите насаждения.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи в зрелите насаждения **по състояние** е **0,1 ха** по площ и **4 куб.м** по запас, което е 8,5% от средния годишен прираст. По регламентиранияте формулни методи се вижда, че не се доближава до никоя от изчислените стойности.

6.1.1.8. Условен Липов стопански клас (Л - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 191,1 ха и запас 38160 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е сравнително равномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 29,5 ха – 15,4% от площта и запас 6390 куб.м – 16,8% от запаса на този условен стопански клас. Дозряващите насаждения са с площ 100,3 ха (52,5%), а площта на най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения е 55,2 ха (28,9%).

Средният годишен прираст е 618 куб.м, а експлоатационният запас е 217 куб.м/ха.

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро, като не са установени повреди.

Възобновяването е слабо (55,9%) и добро (44,1%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Липов стопански клас
по склопеност и степен на естествено възобновяване*

Л	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.6	-	-	13.0	13.0
0.8	8.6	-	-	8.6
0.9	7.9	-	-	7.9
общо	16.5	-	13.0	29.5
%	55.9	-	44.1	100.0

Планираното ползване от **постепенно-котловинна сеч** е 13,0 ха по площ и 530 куб.м по запас, което представлява 8,3% от зрелия запас и 44,1% от площта на зрелите насаждения.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи в зрелите насаждения **по състояние** е **0,2 ха** по площ и **53 куб.м** по запас, което е 8,5% от средния годишен прираст. По регламентиранияте формулни методи се вижда, че не се доближава до никоя от изчислените стойности.

6.1.1.9. Условен Габъргов стопански клас (Г - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 301,6 ха и запас 48050 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е неравномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 173,8 ха – 57,6% от площта и запас 23690 куб.м – 49,3% от запаса на този условен стопански клас. Дозряващите насаждения са с площ 18,7 ха (6,2%), а площта на най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения е 36,3 ха (12,0%). Средният годишен прираст е 671 куб.м, а експлоатационният запас е 136 куб.м/ха.

Санитарното състояние на зрелите насаждения е средно, като са установени леки и средни повреди от снеголом и гниене на 33,4% от площта. Възобновяването е слабо (89,7%) и средно (10,3%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Габъргов стопански клас
по склопеност и степен на естествено възобновяване*

Г	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	2.9	-	-	2.9
0.3	0.5	-	-	0.5
0.4	16.8	-	-	16.8
0.5	59.2	0.4	-	59.6
0.6	5.1	14.1	-	19.2
0.7	30.8	3.4	-	34.2
0.8	40.6	-	-	40.6
общо	155.9	17.9	-	173.8
%	89.7	10.3	-	100.0

Планираното ползване от **групово-постепенни сечи** е 94,1 ха по площ и 3480 куб.м по запас, което представлява 14,7% от зрелия запас и 54,1% от площта на зрелите насаждения.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи **по състояние** е **2,6 ха** по площ и **348 куб.м** по запас, което е 51,9% от средния годишен прираст и 1,5% от запаса. По регламентираните формулни методи се вижда, че се доближава до **нормално площно сечище** - 3,0 ха по площ и 408 куб.м. по запас.

6.1.1.10. Широколистен високоствъблен стопански клас (ШВ - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 120,5 ха и запас 25515 куб.м. Средният годишен прираст е 522 куб.м.

В този условен стопански клас няма достигнали и преминали турнусна възраст насаждения (без тополовите гори).

В условията стопански клас са включени 2,2 ха тополови култури и насаждения, които имат запас 120 куб.м. От тях такива, които са достигнали и преминали турнусната възраст или ще навлязат в нея през десетилетието са с площ 0,7 ха и запас 75 куб.м.

Планираното ползване от **възобновителни (голи) сечи в тополовите гори** е **0,7 ха** по площ, при което ще се добият **75 куб.м**. Това е 0,3% от общия запас на условията стопански клас, а **годишното** ползване 8 куб.м. е 1,5% от прираста.

6.1.1.11. Условен стопански клас Буков високобонитетен за превръщане (БВП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 929,0 ха и запас 183585 куб.м. Насажденията са равномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 475,8 ха (51,2%) и запас 88530 куб.м (48,2%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Буков високобонитетен стопански клас за превръщане
по склопеност и естествено възобновяване*

Буков В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.3	-	-	29.2	29.2
0.4	-	1.3	19.6	20.9
0.5	-	46.8	0.0	46.8
0.6	78.3	61.1	15.7	155.1
0.7	35.8	48.6	13.1	97.5
0.8	67.2	6.7	-	73.9

0.9	52.4	-	-	52.4
общо	233.7	164.5	77.6	475.8
%	49.1	34.6	16.3	100.0

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (49,1%), средно (34,6%) и добро (16,3%).

Планираното ползване е от **групово постепенна** – 451,9 ха по площ и 21750 куб.м, по запас, което е 24,6% от зрелия запас и 95,0% от площта на зрелите насаждения.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **45,2 ха** по площ и **2175 куб.м** по запас, което е 87,6% от средния годишен прираст (2482 куб.м) и 2,5% от запаса.

6.1.1.12. Условен стопански клас Буков средно и нискобонитетен за превръщане (БСрНП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 263,7 ха и запас 43225 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 258,7 ха (98,1%) и запас 42445 куб.м (98,2%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро до средно - 35,9% от горите са засегнати от снеговал и ветровал. Възобновяването е слабо (41,9%), средно (48,5%) и добро (9,6%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Буков средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане
по склопеност и естествено възобновяване*

Буков СрНП	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.3	0.8	-	4.9	5.7
0.4	-	-	0.9	0.9
0.5	7.0	24.3	0.0	31.3
0.6	100.5	99.5	19.1	219.1
0.8	-	1.7	-	1.7
общо	108.3	125.5	24.9	258.7
%	41.9	48.5	9.6	100.0

Планираното ползване е от **групово постепенна** – 247,8 ха по площ и 9885 куб.м. по запас, което е 23,3% от зрелия запас и 95,8% от площта на зрелите насаждения.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **24,8 ха** по площ и **989 куб.м** по запас, което е 158,4% от средния годишен прираст (624 куб.м) и 2,3% от запаса, но трябва да се има предвид, че 98,1% от насажденията са достигнали и преминали турнусна възраст.

6.1.1.13. Условен стопански клас Габъргов високобонитетен за превръщане (ГВП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 780,8 ха и запас 153095 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 97,7 ха (12,5%) и запас 18050 куб.м (11,8%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (71,4%) и средно (28,6%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Габъргов високобонитетен стопански клас за превръщане
по склопеност и естествено възобновяване*

Габъргов ВП	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.5	-	3.3	-	3.3
0.6	16.7	3.0	-	19.7
0.7	25.8	15.9	-	41.7
0.8	26.1	5.7	-	31.8
0.9	1.2	-	-	1.2
Общо	69.8	27.9	-	97.7
%	71.4	28.6	-	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 74,1 ха по площ и 3925 куб.м. по запас, което е 21,8 от зрелия запас и 75,8% от площта на зрелите насаждения. То е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 3,1 ха** по площ и **190 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 3,8 ха** по площ и **255 куб.м.** по запас;
- **групово-постепенна сеч – 67,2 ха** по площ и **3480 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **7,4 ха** по площ и **392 куб.м** по запас, което е 15,5% от средния годишен прираст (2536 куб.м) и 2,2% от запаса.

6.1.1.14. Условен Габъров средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане (ГСрНП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 337,0 ха и запас 42890 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 162,8 ха (48,31%) и запас 23250 куб.м (54,21%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (60,2%), средно (34,4%) и добро (5,4%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Условен Габъров средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Габъров СрНП	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.3	0.8	-	-	0.8
0.4	6.0	-	-	6.0
0.5	24.7	22.9	0.0	47.6
0.6	47.8	2.7	0.0	50.5
0.7	9.8	30.4	8.8	49.0
0.8	4.2	-	-	4.2
0.9	4.7	-	-	4.7
общо	98.0	56.0	8.8	162.8
%	60.2	34.4	5.4	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 115,3 ха по площ и 4460 куб.м по запас, което е 19,2% от зрелия запас и 70,8% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 1,3 ха** по площ и **50 куб.м.** по запас;
- **групово-постепенна сеч – 114,0 ха** по площ и 4410 куб.м. по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **11,5 ха** по площ и **446 куб.м** по запас, което е 50,2% от средния годишен прираст (889 куб.м) и 1,9% от запаса.

6.1.1.15. Условен стопански клас Дъбов високобонитетен за превръщане (ДВП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 101,8 ха и запас 17270 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 18,2 ха (17,9%) и запас 2870 куб.м (16,6%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (100%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Условен Дъбов високобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Дъбов В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.6	9.0	-	-	9.0
0.7	9.2	-	-	9.2
общо	18.2	-	-	18.2
%	100.0	-	-	100.0

Планираното ползване е от **постепенно-котловинна сеч – 17,8 ха** по площ и 620 куб.м по запас, което е 21,6% от зрелия запас и 97,8% от площта на зрелите насаждения.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **1,8 ха** по площ и **62 куб.м** по запас, което е 26,6% от средния годишен прираст (233 куб.м) и 2,2% от запаса.

6.1.1.16. Условен стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 1127,9 ха и запас 129160 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 1098,6 ха (97,4%) и запас 126700 куб.м (98,1%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро до средно - 22,2% от насажденията са засегнати от суховършии. Възобновяването е слабо (71,3%), средно (26,2%) и добро (2,5%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане
по склопеност и естествено възобновяване*

Дъбов СрН П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	20.7	-	26.0	46.7
0.3	30.4	22.9	1.8	55.1
0.4	125.8	42.6	-	168.4
0.5	137.4	35.0	-	172.4
0.6	240.5	172.9	-	413.4
0.7	124.0	14.5	-	138.5
0.8	97.5	-	-	97.5
0.9	6.6	-	-	6.6
общо	782.9	287.9	27.8	1098.6
%	71.3	26.2	2.5	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 911,5 ха по площ и 29115 куб.м по запас, което е 23,0% от зрелия запас и 83,0% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 11,7 ха** по площ и **535 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 6,0 ха** по площ и **320 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза – 1,8 ха** по площ и **100 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 892,0 ха** по площ и **28160 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **91,2 ха** по площ и **2912 куб.м** по запас, което е 163,1% от средния годишен прираст (1785 куб.м) и 2,3% по запас, но трябва да се има предвид, че 97,4% от насажденията са достигнали и преминали турнусна възраст.

6.1.1.17. Условен стопански клас Церов високобонитетен за превръщане (ЦВП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 266,3 ха и запас 38810 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 226,8 ха (85,2%) и запас 33555 куб.м (86,5%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро - 9,1% от насажденията са засегнати от суховършии. Възобновяването е слабо (55,1%), средно (34,4%) и добро (10,5%).

Планираното ползване от възобновителни сечи е 203,6 ха по площ и 8645 куб.м по запас, което е 25,8% от зрелия запас и 89,8% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 2,5 ха** по площ и **130 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 4,7 ха** по площ и **305 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза – 0,4 ха** по площ и **35 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 196,0 ха** по площ и **8175 куб.м.** по запас.

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Церов високобонитетен стопански клас за превръщане
по склопеност и естествено възобновяване*

Церов ВП	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.3	0.4	14.5	20.3	35.2
0.4	33.6	-	3.5	37.1
0.5	2.3	8.4	-	10.7
0.6	1.6	7.4	-	9.0
0.7	25.7	25.6	-	51.3
0.8	54.8	22.1	-	76.9
0.9	6.6	-	-	6.6
общо	125.0	78.0	23.8	226.8
%	55.1	34.4	10.5	100.0

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **20,4 ха** по площ и **865 куб.м** по запас, което е 140,8% от средния годишен прираст (614 куб.м) и 2,6% от запаса, но трябва да се има предвид, че 85,2% от насажденията са достигнали и преминали турнусна възраст.

6.1.1.18. Условен стопански клас Церов за превръщане (ЦП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 582,0 ха и запас 67705 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 520,3 ха (89,4%) и запас 63190 куб.м (93,3%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро.

Възобновяването е слабо (83,4%), средно (16,3%) и добро (0,3%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Церов стопански клас за превръщане
по склопеност и естествено възобновяване*

Церов П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.1	0.6	-	-	0.6
0.2	-	0.6	-	0.6
0.3	11.9	26.9	0.3	39.1
0.4	23.0	1.6	1.1	25.7
0.5	56.6	28.2	-	84.8
0.6	106.7	8.2	-	114.9
0.7	153.4	15.7	-	169.1
0.8	79.6	0.4	-	80.0
0.9	2.3	3.2	-	5.5
общо	434.1	84.8	1.4	520.3
%	83.4	16.3	0.3	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 272,1 ха площ 8830 куб.м по запас, което е 14,0% от зрелия запас и 52,3% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 7,1 ха** по площ и **235 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 5,5 ха** по площ и **360 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза – 1,8 ха** по площ и **70 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 257,7 ха** по площ и **8165 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **27,2 ха** по площ и **883 куб.м** по запас, което е 87,4% от средния годишен прираст (1010 куб.м) и 1,4% от запаса.

6.1.1.19. Условен стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане (СмВП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 821,6 ха и запас 152080 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 320,7 ха (39,0%) и запас 54670 куб.м (35,9%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (50,8%), средно (43,6%) и добро (5,6%).

*Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения
в Условен Смесен високобонитетен стопански клас
за превръщане по склопеност и естествено възобновяване*

Смесен В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.3	-	-	17.9	17.9
0.4	-	19.8	-	19.8
0.5	-	16.5	-	16.5
0.6	19.0	43.8	-	62.8
0.7	41.8	59.6	-	101.4
0.8	63.9	-	-	63.9
0.9	38.4	-	-	38.4
общо	163.1	139.7	17.9	320.7
%	50.8	43.6	5.6	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 260,5 ха по площ и 11845 куб.м по запас, което представлява 21,7% от зрелия запас и 81,2% от от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенно-осеменителна фаза – 0,3 ха** по площ и **20 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 81,4 ха** по площ и **3720 куб.м.** по запас;
- **групово-постепенна – 178,8 ха** по площ и **8105 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **26,1 ха** по площ и **1185 куб.м** по запас, което е 49,8% от средния годишен прираст (2350 куб.м) и 2,2% от запаса.

6.1.1.20. Условен стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 832,8 ха и запас 101900 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 598,1 ха (71,8%) и запас 80855 куб.м (79,4%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро като са установени леки повреди от съхнене на 8,8% от площта. Възобновяването е слабо (74,4%) и средно (25,6%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Условен Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Смесен СрН П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	3.4	-	-	3.4
0.3	2.2	-	-	2.2
0.4	22.5	7.4	-	29.9
0.5	69.9	41.0	-	110.9
0.6	61.1	70.4	-	131.5
0.7	170.6	32.8	-	203.4
0.8	113.7	-	-	113.7
0.9	1.4	1.7	-	3.1
общо	444.8	153.3	-	598.1
%	74.4	25.6	-	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 370,4 ха по площ и 13875 куб.м по запас, което представлява 15,4% от зрелия запас и 56,6% от от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 11,2 ха** по площ и **405 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 9,3 ха** по площ и **625 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 318,9 ха** по площ и **11445 куб.м.** по запас;
- **групово-постепенна – 31,0 ха** по площ и **1400 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е 37,0 ха по площ и 1388 куб.м по запас, което е 79,7% от средния годишен прираст (1742 куб.м) и 1,7% от запаса.

6.1.1.21. Условен Акациев стопански клас (А - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 106,7 ха и запас 6025 куб.м. Разпределението на насажденията и културите по възраст е неравномерно, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 45,0 ха (42,2%) и запас 4285 куб.м (71,1%), а тези които ще достигнат турнусна възраст през десетилетието са с площ 22,9 ха (21,5%) и запас 1040 куб.м (17,3%).

Санитарното им състояние е средно до добро като са установени леки повреди от суховършии и ветровал на площ 9,6 ха.

Планираното ползване от голи сечи за издънково възобновяване е 57,5 ха по площ и 3840 куб.м. по запас, което представлява 72,1% от зрелия запас и 84,7% от площта на зрелите и тези, които ще достигнат турнусна възраст през десетилетието акациев гори.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **5,8 ха** по площ и **384 куб.м** по запас, което е 102,1% от средния годишен прираст (376 куб.м) и 1,7% от запаса.

6.1.1.22. Условен Келявгабъров стопански клас (Кгбр - ЗСпФ)

Този условен стопански клас е с площ 1201,8 ха и запас 63495 куб.м. Разпределението на насажденията и културите по възраст е неравномерно. Санитарното състояние на насажденията е лошо.

Планираното ползване от голи сечи за издънково възобновяване е 12,0 ха по площ и 240 куб.м. по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **1,2 ха** по площ и **24 куб.м** по запас, което е 2,6% от средния годишен прираст (931 куб.м).

6.1.2. Гори със стопански функции

В ТП “ДГС Омуртаг” през следващото десетилетие в държавните гори със стопански функции стопанските класове, в които ползването от възобновителни сечи ще се контролира по формулните методи са **Дъбов Средно и нискобонитетен и Церов**. В стопански класове **Липов, Габъров и Дъбов високобонитетен за превръщане** няма насаждения, достигнали турнусна възраст, а в Келявгабъров няма планирани сечи и затова няма да бъдат коментирани.

6.1.2.1. Стопански клас Бялборови култури (ББК - СтФ)

Този стопански клас е с площ 466,4 ха и запас 123450 куб.м.

Всички култури са извън естествената зона на разпространение на белия бор, като планираните сечи са при насока на стопанисване Трансформация на горите чрез система от отгледни и възобновителни сечи. Възобновителните сечи могат да започнат след преминаване на количествената им зрелост, която за района на стопанството е около 45 годишна възраст. За зрели гори условно са приети тези надхвърлили 45 години, но в случаите когато те са в добро състояние и ниска механична устойчивост са планирани отгледни сечи и в по-възрастни култури.

Възобновяването е слабо (96,9%) и средно (3,1%), поради високата склопеност на културите и наличието на подлес.

Културите над 45 год. са с площ 227,6 ха и запас 62705 куб.м. Те са в сравнително добро санитарно състояние, като има установени леки повреди от суховършии на 0,4% от площта им. Съгласно “Обобщени указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор“ N12213/28.06.2017 на ИАГ в култури със склопеност 0,4-1,0 и възобновяване от местни широколистни видове от 20% до 70% покритие са планирани възобновителни сечи с насока на стопанисване трансформация. Площта им е 111,0 ха, при което ще се добият 8210 куб.м, което е 50,3% от площта и 13,1% от запаса на културите над 45 години.

*Разпределение площта на културите над 45 г.
в стопански клас Бялборови култури
по склопеност и естествено възобновяване
ориентировъчен Т 60 г*

ББК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.4	11.7	-	-	11.7
0.5	4.9	-	-	4.9
0.6	58.8	1.3	-	60.1
0.7	72.7	4.1	-	76.8
0.8	52.8	-	-	52.8
0.9	19.6	1.7	-	21.3
1.0	11.7	-	-	11.7
общо	220.5	7.1	-	227.6
%	96.9	3.1	-	100.0

Планираните възобновителни сечи са както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 18,9 ха** по площ и **1545 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 7,1 ха** по площ и **785 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 85,0 ха** по площ и **5880 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** при насока на стопанисване трансформация от възобновителна сеч е **11,1 ха** по площ и **820 куб.м.** по запас, което е 30,3% от средния годишен прираст (2706 куб.м) и 1,3% от запаса на този стопански клас.

6.1.2.2. Стопански клас Черборови култури (ЧБК - СтФ)

Този стопански клас е с площ 494,4 ха и запас 129220 куб.м.

В културите, които са извън естествената зона на разпространение на черния бор, с площ 427,7 ха и запас 111010 куб.м, всички сечи са планирани при насока на стопанисване Трансформация на горите чрез система от отгледни и възобновителни сечи. Възобновителните сечи могат да започнат след преминаване на количествената им зрелост, която за района на стопанството е около 45 годишна възраст. За зрели гори условно са приети тези надхвърлили 45 години, но в случаите когато те са в добро състояние и ниска механична устойчивост са планирани отгледни сечи и в по-възрастни култури.

*Разпределение площта на културите над 45 г.
в стопански клас Черборови култури
по склопеност и естествено възобновяване
ориентиран към Т 60 г*

ЧБК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.4	19.1	-	-	19.1
0.5	49.5	-	-	49.5
0.6	8.4	-	-	8.4
0.7	30.3	-	-	30.3
0.8	22.2	-	-	22.2
0.9	4.4	-	-	4.4
общо	133.9	-	-	133.9
%	100.0	-	-	100.0

Културите над 45 год. са с площ 133,9 ха и запас 35075 куб.м. Съгласно “Обобщени указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор N12213/28.06.2017 на ИАГ в култури със склопеност 0,4-0,9 и възобновяване от местни широколистни видове от 20% до 40% покритие са планирани възобновителни сечи с насока на стопанисване трансформация.

Санитарното състояние на културите над 45 год. е добро до средно, като има установени леки и средни повреди от суховършия на 13,4% от площта им. Възобновяването е слабо (100,0%).

Площта на възобновителните сечи е 49,6 ха, при което ще се добият 3885 куб.м, което е 11,6% от площта и 11,1% от запаса на културите над 45 години. Планираните възобновителни сечи са както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 5,9 ха** по площ и **505 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 43,7 ха** по площ и **3380 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** при насока на стопанисване трансформация от възобновителна сеч е 5,0 ха по площ и 389 куб.м. по запас, което е 14,8% от средния годишен прираст (2629 куб.м) и 1,1% от запаса на тази група гори.

Културите, които са в естествената зона на разпространение на черния бор – над 500 м н.в. са с площ 66,7 ха и запас 18210 куб.м, като тези в турнусна възраст са с площ 41,4 ха и запас 11720 куб.м. В култури със склопеност 0,5-0,8 и възобновяване от местни широколистни видове от 20% до 60% покритие са планирани възобновителни сечи с насока на стопанисване възобновяване.

*Разпределение на площта
в стопански клас Черборови култури
по склопеност и естествено възобновяване
Т 80 г*

ЧБК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.5	3.4	-	-	3.4
0.6	2.2	-	-	2.2
0.7	11.2	4.4	-	15.6
0.8	20.2	-	-	20.2
общо	37.0	4.4	-	41.4
%	89.4	10.6	-	

Те са в добро санитарно състояние, като има установени леки повреди от суховършия на 8,3% от площта им. Възобновяването е слабо (89,4%) и средно (10,6%), поради сравнително високата склопеност на културите и наличието на подлес.

Планираното ползване е от **постепенно-котловинна сеч** – 11,0 ха по площ и 440 куб.м по запас, което е 26,6% от площта и 3,8% от запаса на културите в турнусна възраст.

Така полученото **годишно ползване** от възобновителни сечи е 1,1 ха по площ и 44 куб.м. по запас, което е 11,4% от средния годишен прираст (386 куб.м) и 0,4% от запаса на тази група гори.

Общото **годишно ползване** от възобновителни сечи при насока на стопанисване трансформация и възобновяване в този стопански клас е **6,1 ха** по площ и **433 куб.м.** по запас, което е 14,4% от средния годишен прираст (3015 куб.м) и 0,9% от запаса на този стопански клас.

6.1.2.3. Стопански клас Смесени иглолистно-широколистни култури (СМИШК - СтФ)

Този стопански клас е с площ 132,8 ха и запас 27630 куб.м.

Всички култури с преобладание на бял и черен бор са извън естествената им зона на разпространение, като планираните сечи са при насока на стопанисване Трансформация на горите чрез система от отгледни и възобновителни сечи. Възобновителните сечи могат да започнат след преминаване на количествената им зрелост, която за района на стопанството е около 45 годишна възраст. За зрели гори условно са приети тези надхвърлили 45 години, но в случаите когато те са в добро състояние и ниска механична устойчивост са планирани отгледни сечи и в по-възрастни култури.

Санитарното състояние на културите над 45 год. е добро, като има установени леки повреди на 6,0% от площта им от суховършия. Възобновяването е слабо (100,0%), поради високата склопеност на културите и наличието на подлес.

*Разпределение площта на културите над 45 г.
в стопански клас СМШК
по склопеност и естествено възобновяване
ориентираност Т 60 г*

СМИШК	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.7	26.6	-	-	26.6
0.8	3.4	-	-	3.4
общо	30.0	-	-	30.0
%	100.0	-	-	100.0

Културите над 45 год. са с площ 30,0 ха и запас 8560 куб.м. Съгласно “Обобщени указания за стопанисване на иглолистни култури от бял и черен бор“ N12213/28.06.2017 на ИАГ в култури със склопеност 0,7-0,8 и възобновяване от местни широколистни видове от 20% до 40% покритие са планирани възобновителни сечи с насока на стопанисване трансформация. Площта им е 23,1 ха, при което ще се добият 1720 куб.м, което е 77,0% от площта и 20,1% от запаса на културите над 45 години. Планираните възобновителни сечи са както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 1,9 ха** по площ и **170 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 21,2 ха** по площ и **1550 куб.м.** по запас.

Така полученото **годишно ползване** при насока на стопанисване трансформация от възобновителна сеч е **2,3 ха** по площ и **172 куб.м.** по запас, което е 24,8% от средния годишен прираст (693 куб.м) и 2,0% от запаса на този стопански клас.

6.1.2.4. Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас (ДСрН - СтФ)

Този стопански клас е с площ 85,7 ха и запас 5540 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е неравномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 39,8 ха – 46,4% от площта и запас 4415 куб.м – 79,7% от запаса на този условен стопански клас. Дозряващи насаждения и такива от най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения няма.

Средният годишен прираст е 101 куб.м, а експлоатационният запас е 111 куб.м/ха.

Санитарното състояние на зрелите насаждения е сравнително добро до средно, като са установени леки повреди от съхнене на 37,6% от площта. Възобновяването е слабо (69,3%) и средно (30,7%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас по склопеност и степен на естествено възобновяване

ДСрН	слабо- 0÷45%	средно- 46÷75%	добро- 76÷100%	общо
склопеност	хектари			
0.4	0.3	-	-	0.3
0.5	25.3	6.3	-	31.6
0.6	-	5.9	-	5.9
0.7	2.0	-	-	2.0
общо	27.6	12.2	-	39.8
%	69.3	30.7	-	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 27,3 ха по площ и 890 куб.м по запас, което представлява 14,7% от зрелия запас и 36,9% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осветителна фаза – 2,4 ха** по площ и **140 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 24,9 ха** по площ и **750 куб.м.** по запас.

Прието е **годишно ползване** от сечище изчислено по **формулата на Щоцер - 0,8 ха** по площ и **89 куб.м** по запас, което е 88,1% от средния годишен прираст и 1,6% от запаса.

6.1.2.5. Церов стопански клас (Ц - СтФ)

Този стопански клас е с площ 129,5 ха и запас 6120 куб.м.

Разпределението на насажденията по класове на възраст е неравномерно, като площта на достигналите и преминали турнусна възраст насаждения е 18,4 ха – 14,2% от площта и запас 2540 куб.м – 41,5% от запаса на този стопански клас. Дозряващи насаждения няма, а площта на най-възрастния клас от средновъзрастните насаждения е 6,8 ха (5,3%).

Средният годишен прираст е 160 куб.м, а експлоатационният запас е 138 куб.м/ха.

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро, като не са установени повреди.

Възобновяването е слабо (67,9%), средно (28,8%) и добро (3,3%).

Планираното ползване от **постепенно-котловинни сечи** е 11,0 ха по площ и 525 куб.м по запас, което представлява 20,7% от зрелия запас и 59,8% от площта на зрелите насаждения.

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Церов стопански клас по склопеност и степен на естествено възобновяване

Церов	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	0.2	-	-	0.2
0.3	1.1	-	-	1.1
0.4	5.3	-	-	5.3
0.5	0.8	-	-	0.8
0.6	3.3	5.3	-	8.6
0.7	1.4	-	-	1.4
0.9	0.4	-	0.6	1.0
общо	12.5	5.3	0.6	18.4
%	67.9	28.8	3.3	100.0

Прието е **годишно ползване** от сечище по **възраст за 60 години - 0,4 ха** по площ и **55 куб.м** по запас, което е 33,1% от средния годишен прираст и 2,1% от запаса.

6.1.2.6. Широколистен високоствъблен стопански клас (ШВ - СтФ)

Този стопански клас е с площ 248,9 ха и запас 47615 куб.м. Средният годишен прираст е 1165 куб.м.

В този стопански клас няма достигнали и преминали турнусна възраст насаждения (без тополовите гори).

В стопанския клас са включени 1,3 ха топови култури и насаждения, които имат запас 205 куб.м. От тях такива, които са достигнали и преминали турнусната възраст или ще навлязат в нея през десетилетието са с площ 1,0 ха и запас 135 куб.м.

Планираното ползване от **възобновителни (голи) сечи в тополовите гори** е 1,0 ха по площ, при което ще се добият 135 куб.м. Това е 0,3% от общия запас на условия стопански клас, а **годишното** ползване 14 куб.м. е 1,2% от прираста (1162 куб.м).

6.1.2.7. Стопански клас Габъръв високобонитетен за превръщане (ГВП - СтФ)

Този стопански клас е с площ 369,7 ха и запас 70560 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 79,3 ха (21,4%) и запас 13320 куб.м (18,9%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (68,7%) и средно (31,3%).

Планираното ползване от възобновителни сечи е 79,3 ха по площ и 3400 куб.м по запас, което е 25,5% от зрелия запас и 100,0% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 1,3 ха** по площ и **70 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 3,9 ха** по площ и **260 куб.м** по запас.;
- **групово-постепенна сеч – 74,1 ха** по площ и **3070 куб.м.** по запас.

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Габъръв високобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Габъръв В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.5	21.9	1.9	-	23.8
0.6	-	22.9	-	22.9
0.7	2.0	-	-	2.0
0.8	30.6	-	-	30.6
общо	54.5	24.8	-	79.3
%	68.7	31.3	-	100.0

Годишното ползване от възобновителни сечи в този стопански клас е 7,9 ха по площ и 340 куб.м по запас, което е 31,4% от средния годишен прираст (1086 куб.м) и 2,6% от запаса.

6.1.2.8. Габъръв средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане (ГСрНП - СтФ)

Този стопански клас е с площ 170,0 ха и запас 20685 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 104,3 ха (61,4%) и запас 13970 куб.м (67,5%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (72,9%) и средно (27,1%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Габъръв средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

ГСрНП	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	0.2	-	-	0.2
0.4	6.6	0.9	-	7.5
0.5	32.3	22.0	-	54.3
0.6	26.7	1.8	-	28.5
0.7	6.6	-	-	6.6
0.8	3.6	3.6	-	7.2
общо	76.0	28.3	-	104.3
%	72.9	21.7	-	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 57,0 ха по площ и 2140 куб.м по запас, което е 15,3% от зрелия запас и 5,5% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осветителна фаза – 2,4 ха** по площ и **140 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза – 0,2 ха** по площ и **10 куб.м.** по запас;
- **групово-постепенна сеч – 54,4 ха** по площ и **1990 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този стопански клас е 5,7 ха по площ и 214 куб.м по запас, което е 51,3% от средния годишен прираст (417 куб.м) и 1,5% от запаса.

6.1.2.9. Стопански клас Дъбов средно и нискобонитетен за превръщане (ДСрНП - СтФ)

Този стопански клас е с площ 694,5 ха и запас 77430 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 661,4 ха (95,2%) и запас 75245 куб.м (97,2%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро до средно - 17,5% от тях са засегнати от суховършия. Възобновяването е слабо (59,8%), средно 38,3% и добро (1,9%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Дъбов средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Дъбов СрН П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	1.3	-	-	1.3
0.3	4.3	-	2.8	7.1
0.4	61.2	29.6	1.1	91.9
0.5	91.3	117.2	1.3	209.8
0.6	114.3	95.3	7.4	217.0
0.7	69.7	5.6	-	75.3
0.8	38.4	5.6	-	44.0
0.9	14.7	0.3	-	15.0
общо	395.2	253.6	12.6	661.4
%	59.8	38.3	1.9	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 547,6 ха по площ и 18605 куб.м по запас, което е 24,7% от зрелия запас и 82,8% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 13,8 ха по площ и 500 куб.м. по запас;**
- **постепенна осветителна фаза – 28,4 ха по площ и 1405 куб.м. по запас;**
- **постепенна окончателна фаза – 5,3 ха по площ и 250 куб.м. по запас;**
- **постепенно-котловинна сеч– 500,1 ха по площ и 16450 куб.м. по запас.**

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **54,8 ха** по площ и **1861 куб.м** по запас, което е 162,5% от средния годишен прираст (1145 куб.м) и 2,5% от запаса, но трябва да се има предвид, че 95,2% от насажденията са достигнали и преминали турнусна възраст.

6.1.2.10. Стопански клас Церов високобонитетен за превръщане (ЦВП - СтФ)

Този стопански клас е с площ 338,2 ха и запас 48715 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 242,4 ха (71,7%) и запас 35335 куб.м (72,5%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро - 2,9% от тях са засегнати от суховършия. Възобновяването е слабо (54,2%), средно (44,6%) и добро (1,2%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Церов високобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Церов В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.4	27.1	34.0	-	61.1
0.5	4.8	22.8	1.5	29.1
0.6	20.4	23.5	1.3	45.2
0.7	51.2	11.9	0.2	63.3
0.8	27.0	14.6	-	41.6
0.9	0.9	1.2	-	2.1
общо	131.4	108.0	3.0	242.4
%	54.2	44.6	1.2	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 233,2 ха по площ и 9975 куб.м по запас, което е 28,2% от зрелия запас и 96,2% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 4,5 ха по площ и 190 куб.м. по запас;**
- **постепенна осветителна фаза – 23,5 ха по площ и 1580 куб.м. по запас;**

- **постепенна окончателна фаза** – **1,0 ха** по площ и **70 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна сеч** – **204,2 ха** по площ и **8135 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **23,3 ха** по площ и **998 куб.м** по запас, което е 112,0% от средния годишен прираст (891 куб.м) и 2,8% от запаса, но трябва да се има предвид, че 71,7% от насажденията са достигнали и преминали турнусна възраст.

6.1.2.11. Стопански клас Церов за превръщане (ЦП - СтФ)

Този стопански клас е с площ 467,8 ха и запас 49950 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 423,6 ха (90,6%) и запас 46735 куб.м (93,56%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро до средно - 5,6% от тях са засегнати от суховършии. Възобновяването е слабо (61,4%), средно (29,7%) и добро (8,9%).

Планираното ползване от възобновителни сечи е 338,5 ха площ и 12805 куб.м по запас, което е 27,4% от зрелия запас и 79,9% от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза** – **14,2 ха** по площ и **540 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза** – **21,1 ха** по площ и **1325 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза** – **5,7 ха** по площ и **380 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна сеч** – **297,5 ха** по площ и **10560 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **33,9 ха** по площ и **1280 куб.м** по запас, което е 165,4% от средния годишен прираст (774 куб.м) и 2,7% от запаса, но трябва да се има предвид, че 90,6% от насажденията са достигнали и преминали турнусна възраст.

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Церов стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Церов П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.2	19.6	-	-	19.6
0.3	26.1	1.6	16.8	44.5
0.4	5.9	29.4	5.9	41.2
0.5	20.0	34.1	11.4	65.5
0.6	49.0	43.9	2.7	95.6
0.7	82.9	16.6	0.5	100.0
0.8	40.6	0.4	0.3	41.3
0.9	15.9	-	-	15.9
общо	260.0	126.0	37.6	423.6
%	61.4	29.7	8.9	100.0

6.1.2.12. Стопански клас Смесен високобонитетен за превръщане (СмВП - СтФ)

Този стопански клас е с площ 331,5 ха и запас 62565 куб.м. Насажденията са сравнително равномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 88,4 ха (26,7%) и запас 16980 куб.м (27,1%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро. Възобновяването е слабо (23,2%) и средно (76,8%).

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Смесен високобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Смесен В П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.6	1.6	-	-	1.6
0.7	18.4	20.7	-	39.1
0.8	0.5	47.2	-	47.7
общо	20.5	67.9	-	88.4
%	23.2	76.8	-	100.0

Планираното ползване от възобновителни сечи е 86,8 ха по площ и 4420 куб.м по запас, което представлява 26,0% от зрелия запас и 98,2% от от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенно-осеменителна фаза** – **0,5 ха** по площ и **30 куб.м.** по запас ;

- **постепенно-котловинна – 26,7 ха** по площ и **1420 куб.м.** по запас;
- **групово-постепенна – 59,6 ха** по площ и **2970 куб.м.** по запас.

Годишното ползване от възобновителни сечи в този стопански клас е **8,7 ха** по площ и **442 куб.м** по запас, което е 47,9% от средния годишен прираст (923 куб.м) и 2,6% от запаса.

6.1.2.13. Стопански клас Смесен средно и нискобонитетен за превръщане (СмСрНП - СтФ)

Този стопански клас е с площ 569,9 ха и запас 65375 куб.м. Насажденията са неравномерно разпределени по класове на възраст, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 411,4 ха (72,2%) и запас 53970 куб.м (82,5%).

Санитарното състояние на зрелите насаждения е добро до средно - 10,4% от тях са засегнати от суховършия. Възобновяването е слабо (63,2%), средно (28,5%) и добро (8,3%).

Планираното ползване от възобновителни сечи е 297,7 ха по площ и 13090 куб.м по запас, което представлява 24,2% от зрелия запас и 72,4% от от площта на зрелите насаждения и е диференцирано по видове сечи, както следва:

- **постепенна осеменителна фаза – 7,9 ха** по площ и **285 куб.м.** по запас;
- **постепенна осветителна фаза – 5,6 ха** по площ и **420 куб.м.** по запас;
- **постепенна окончателна фаза – 1,4 ха** по площ и **85 куб.м.** по запас;
- **постепенно-котловинна – 246,8 ха** по площ и **10870 куб.м.** по запас;
- **групово-постепенна – 36,0 ха** по площ и **1430 куб.м.** по запас.

Разпределение площта на зрелите и презрели насаждения в Смесен средно и нискобонитетен стопански клас за превръщане по склопеност и естествено възобновяване

Смесен СрН П	слабо 0%-45%	средно 46%-75%	добро 76%-100%	общо
склопеност	хектари			
0.1	0.8	-	-	0.8
0.2	1.0	-	-	1.0
0.3	2.2	-	0.7	2.9
0.4	33.8	11.4	33.0	78.2
0.5	22.3	8.5	0.4	31.2
0.6	47.1	18.4	-	65.5
0.7	97.0	53.0	-	150.0
0.8	40.0	26.0	-	66.0
0.9	2.8	-	-	2.8
1.0	13.0	-	-	13.0
общо	260.0	117.3	34.1	411.4
%	63.2	28.5	8.3	100.0

Годишното ползване от възобновителни сечи в този условен стопански клас е **29,8 ха** по площ и **1309 куб.м** по запас, което е 111,5% от средния годишен прираст (1174 куб.м) и 2,4% от запаса, но трябва да се има предвид, че 72,2% от насажденията са достигнали и преминали турнусна възраст.

6.1.2.14. Акациев стопански клас (А - СтФ)

Този стопански клас е с площ 416,9 ха и запас 22675 куб.м. Разпределението на насажденията и културите по възраст е неравномерно, като тези достигнали и преминали турнусна възраст са с площ 267,6 ха (64,2%) и запас 16995 куб.м (75,0%), а тези които ще достигнат турнусна възраст през десетилетието са с площ 30,2 ха (7,2%) и запас 2645 куб.м (11,7%). Санитарното им състояние е средно до добро като са установени леки повреди от суховършия и снеговал на площ 28,3 ха.

Планираното ползване от **голи сечи за издънково възобновяване** е 262,3 ха по площ и 19695 куб.м. по запас, което представлява 100,3% от зрелия запас (19640 куб.м.) и 88,1% от площта на зрелите и тези, които ще достигнат турнусна възраст през десетилетието акациев гори (297,8 ха).

Годишното ползване от възобновителни сечи в този стопански клас е 26,2 ха по площ и **1970 куб.м** по запас, което е 122,0% от средния годишен прираст (1614 куб.м).

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” общото планираното ползване в държавните горски територии е 10108,7 ха по площ и 410605 куб.м по запас (без клоно).

Освен възобновителни и отгледни сечи за **подпомагане на естественото възобновяване в зрелите насаждения** са планирани и следните мероприятия: изсичане на подлеса – на редуцирана площ **844,9 ха** и отглеждане на подраста – на редуцирана площ **1571,2 ха**.

Таблица № 74

За изчисляване размера на годишното ползване от възобновителна сеч по условни стопански класове

Условен стопански клас	Възприет турнус на сеч	Обща залежена площ	Площ на зрели и презрели насаждения	Площ на дозряващи насаждения	Площ на най-възраст. клас на средно-възрастни насаждения	Запас на зрелите и презр. насаждения	Среден експлоатационен запас	Изчислени варианти на годишно сечище												Възприето сечище между изчислените		
								По среден прираст		По зрелост		По възраст за 40 години		По възраст за 60 години		Нормално площно сечище		По формулата на Щоцер				
								площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ	запас	площ
год.	х е к т а р и				м ³	м ³ /ха	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м	ха	куб.м		
Група гори със защитни и специални функции																						
БВ	140	165.7	98.7	31.3	18.6	23100	234	1.8	418	4.9	1147	3.3	772	2.5	585	1.2	281	2.0	468	по състояние	1.8	409
БСр	120	332.7	269.6	40.2	9.4	52180	194	3.5	672	13.5	2619	7.7	1494	5.3	1028	2.8	543	5.6	1086	по състояние	4.7	914
ДСрН	120	765.2	486.8	102.3	65.6	57165	117	9.6	1125	24.3	2843	14.7	1720	10.9	1275	6.4	749	10.7	1252	по състояние	4.7	547
Ц	100	56.3	7.0	-	1.9	760	109	0.4	47	0.4	44	0.2	22	0.1	11	0.6	65	0.3	33	по състояние	0.1	4
Л	90	191.1	29.5	100.3	55.2	6390	217	2.8	618	1.5	326	3.2	694	3.1	673	2.1	456	2.9	629	по състояние	0.2	5.3
Г	100	301.6	173.8	18.7	36.3	23690	136	4.9	671	8.7	1183	4.8	653	3.8	517	3.0	408	5.9	802	по състояние	2.6	348
Група гори със стопански функции																						
ДСрН	120	85.7	39.8	-	-	4415	111	0.9	101	2.0	222	1.0	111	0.7	78	0.7	78	0.8	89	по Щоцер	0.8	89
Ц	100	129.5	18.4	-	6.8	2540	138	1.2	160	0.9	124	0.5	69	0.4	55	1.3	179	0.7	97	по възр. 60 г	0.4	55

6.2. ПЛАНИРАНИ СЕЧИ В ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Всички мероприятия в настоящия горскостопански план са съобразени със: Закон за горите от 2015 г, Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии от 2015 година; Наредба № 8 за сечите в горите от 2011 г, “Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение №1 от ЗБР”, утвърдена на основание чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 8 / 05.08.2011 г. за сечите в горите от ИД на ИАГ.

При изработването на ГСП на ТП ТП “ДГС Омуртаг” стриктно са спазени всички условия, които са предвидени в **Решение № ... ОС/2023 г. на МОСВ**, с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

Съгласно нормативната уредба в РБългария - Наредба № 8 / 05.08.2011 г. за сечите в горите – чл.65, ал.2 и 3, сертификационния доклад, **Решение №ОС/2023 г. на МОСВ** и одобрени протоколи, касаещи изготвянето на ГСП на ТП “ДГС Омуртаг”, при маркиране и извеждане на планираните сечи да се спазват следните изисквания:

1. При маркиране в природните местообитания да се оставят при наличност от 8 да 10 куб.м мъртва и/или гниеца дървесина от запаса на насажденията.

2. При маркиране да се оставят при наличност от 3 до 5 броя биотопни дървета на хектар, които да бъдат обозначени на терена с траен знак.

3. При маркиране да се оставят дървета с храсти и единични и групи стари дървета, с цел опазване местообитанията на дивите птици.

6.2.1. Възобновителни сечи

Съобразно биологическите особености на дървесните видове, типовете месторастения, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването е предвидено да се водят следните видове възобновителни сечи: краткосрочно-постепенна, постепенно-котловинна, групово-постепенна и гола.

Възобновителни сечи са планирани да се водят на обща площ **6468,1 ха**, което е 64,0% от всички планирани сечи. Разпределението на площта по вид на възобновителната сеч и условни стопански класове е дадено в таблица № 75.

Таблица № 75
Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта

Вид на възобновителната сеч											
Условни стопански класове	ПФ1	ПФ2	П ОФ	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за акация	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%
Гори със ЗСпФ											
Бялборови култури	22.8	7.2	5.1	507.4	-	-	-	-	-	542.5	8.4
Черборови култури	7.6	1.7	1.3	110.9	-	-	-	-	-	121.5	1.9
Смес.Игл.Шир .култури	1.4	1.0	-	126.2	-	-	-	-	-	128.6	2.0
Буков В	-	-	-	-	77.6	-	-	-	-	77.6	1.2
Буков Ср	-	-	-	-	201.0	-	-	-	-	201.0	3.1
Дъбов СрН	2.1	-	-	156.3	-	-	-	-	-	158.4	2.5
Церов	-	-	-	0.7	-	-	-	-	-	0.7	-
Липов	-	-	-	13.0	-	-	-	-	-	13.0	0.2
Широколист В	-	-	-	-	-	0.7	-	-	0.7	0.7	-
Габъров	-	-	-	-	94.1	-	-	-	-	94.1	1.4
Буков В П	-	-	-	-	451.9	-	-	-	-	451.9	7.0
Дъбов В П	-	-	-	17.8	-	-	-	-	-	17.8	0.3
Церов В П	2.5	4.7	0.4	196.0	-	-	-	-	-	203.6	3.2
Смесен СрН П	11.2	9.3	-	318.9	31.0	-	-	-	-	370.4	5.7
Габъров В П	3.1	3.8	-	-	67.2	-	-	-	-	74.1	1.2
Буков СрН П	-	-	-	-	247.8	-	-	-	-	247.8	3.8

Вид на възобновителната сеч												
Условни стопански класове	ПФ1	ПФ2	П ОФ	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за топола	гола за акация	гола за изд.възобн.	общо гола	ОБЩО	%	
Церов П	7.1	5.5	1.8	257.7	-	-	-	-	-	272.1	4.2	
Дъбов СрН П	11.7	6.0	1.8	892.0	-	-	-	-	-	911.5	14.1	
ГабъровСрНП	1.3	-	-	-	114.0	-	-	-	-	115.3	1.8	
Смесен В П	0.3	-	-	81.4	178.8	-	-	-	-	260.5	4.0	
Акациев	-	-	-	-	-	-	57.5	-	57.5	57.5	0.9	
Келявгабъров	-	-	-	-	-	-	-	12.0	12.0	12.0	0.2	
Всичко ЗСФ	71.1	39.2	10.4	2679.0	1463.4	0.7	57.5	12.0	70.2	4333.3	67.1	
Гори със стопански функции												
Бялборови култури	18.9	7.1	-	85.0	-	-	-	-	-	111.0	1.7	
Черборови култури	5.9	-	-	54.7	-	-	-	-	-	60.6	0.9	
Смес.Игл.Шир .култури	1.9	-	-	21.2	-	-	-	-	-	23.1	0.4	
Дъбов СрН	-	2.4	-	24.9	-	-	-	-	-	27.3	0.4	
Церов	1.8	0.6	-	8.6	-	-	-	-	-	11.0	0.2	
Широколист В	-	-	-	-	-	1.2	-	-	1.2	1.2	-	
Церов В П	4.5	23.5	1.0	204.2	-	-	-	-	-	233.2	3.6	
Смесен СрН П	7.9	5.6	1.4	246.8	36.0	-	-	-	-	297.7	4.6	
Габъров В П	1.3	3.9	-	-	74.1	-	-	-	-	79.3	1.2	
Церов П	14.2	21.1	5.7	297.5	-	-	-	-	-	338.5	5.2	
Дъбов СрН П	13.8	28.4	5.3	500.1	-	-	-	-	-	547.6	8.5	
ГабъровСрНП	-	2.4	0.2	-	54.4	-	-	-	-	57.0	0.9	
Смесен В П	0.5	-	-	26.7	59.6	-	-	-	-	86.8	1.3	
Акациев	-	-	-	-	-	-	262.3	-	262.3	262.3	4.0	
всичко СтФ	70.7	95.0	13.6	1469.7	224.1	1.2	260.5	-	261.7	2134.8	32.9	
ОБЩО	141.8	134.2	24.0	4148.7	1687.5	1.9	318.0	12.0	331.9	6468.1	100.0	
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)	8115	9285	1570	179890	75410	245	23435	240	23920	298190		
ПОЛЗВАНЕ (С КЛОНИ)	9320	10325	1775	206015	85560	270	24595	270	25135	338130		

6.2.1.1. Краткосрочно-постепенна сеч

Планирана е на площ **300,0 ха**, което е 4,6% от всички планирани възобновителни сечи, основно в насаждения до 2,0 ха, където ще се изведе върху цялата площ. Възобновителният период е не по-кратък от 15 години и не по-дълъг от 20 години. Съобразно състоянието на насажденията, пълнотата, количеството и разположението на подраства, са планирани съответните фази на постепенната сеч. Фазата на сечта и процента на ползване за ревизионния период, за отделните насаждения са посочени в работния план на сечите и залесяванията. Прилага в иглолистни култури, в широколистни високоствъблени, в издънкови букови, габърови, дъбови и церови насаждения със сравнително равномерен строеж по пълнота, както и в насаждения с неравномерен строеж, но с достатъчно подраст по цялата площ, нуждаещ се от осветляване и освобождаване.

През десетилетието постепенната сеч в държавните горски територии на ТП ДГС "Омуртаг" ще се извежда на три фази – осеменителна, осветителна и окончателна.

– **осеменителна фаза** - планирана е на площ **141,8 ха**. Предвидено да се води в насаждения при склопеност 0,7-0,8 и нагоре, (по възможност в семеносна година), в които възобновяването не е започнало или е слабо (0% до 30%). Интензивността на сечта при тази фаза е до 30% от запаса на насаждението и склопеността се намалява до 0,5-0,6 в зависимост от дървесния вид. Задължително се изсичат подтиснатите дървета и подлесът от келяв габър и мъждрян, които пречат на възобновяването.

Ако след осеменителна фаза на постепенната сеч възобновяването има групов характер, сечта може да продължи като постепенно-котловинна.

През ревизионния период краткосрочно-постепенна сеч осеменителна фаза е планирана да се изведе в следните отдели и подотдели: **6:е1;з1; 19:з; 20:а, ж; 23:е; 25:о; 28:к, б1, з1; 58:ч, и1; 59:б, е, и, д2, е2, м2, п2, ч2; 61:к; 62:ж, и, у, б1, д1, л1; 64:щ; 68:е, к; 69:б2; 72:п; 73:т, х; 74:ш; 76:в; 84:у; 226:а; 230:г; 233:с; 253:ц; 254:а1; 256:к; 257:п1; 270:л, ф; 275:б, г, п, с; 280:и; 281:л; 282:п; 293:о; 294:и; 295:ж1; 297:ц; 311:л, м; 317:е; 318:к; 320:х, ш; 323:ж; 325:б; 332:б, р; 334:к; 348:ж; 359:г; 371:к, м, н;**

– **осветителна фаза** – планирана е на площ **134,2 ха**. Предвидена е в онези насаждения, на които в резултат на изведената в миналото осеменителна фаза, пълнотата е сведена до 0,5-0,7 и имат надеждно възобновяване с покритие над 50% от площта. След сечта е предвидено отглеждане на подраства под склопа, което включва водене на борба с появяващата се издънкова растителност. Тази сеч ще се изведе в подотдели; **6:и, п; 7:ю, я, а1; 17:п1; 20:к; 20:л; 21:ж, з, п, с; 22:б,в; 23:б, и, х, ц, ш, а2, и2; 23:ю; 24:т, ф; 25:м; 26:г; 28:ш, и1, л1, р1, ч1, с2; 32:р, ж1, з1; 33:а; 34:ш; 39:ж, м; 40:и, л; 59:р, с1, у2, ф2, щ2, ю2, я2, г3, д3; 62:о, п; 63:д1, о1, п1; 64:д, е, н, у, б1; 65:л, н; 66:ж; 69:п, м1; 74:б, е1; 95:з; 125:к; 142:д; 155:и, л, м; 175:з; 208:б; 213:ц; 216:з; 224:г; 235:з; 251:д, ч, и1, м1; 252:а; 253:с, у; 255:л; 257:р, н2; 258:с, ф, ш; 261:к; 266:п; 267:з, л; 268:р, у; 271:о; 279:ж; 282:г, е, м, с; 283:а; 284:е, р; 292:р; 293:з, н, ф, ч; 295:ц, е1; 299:в; 300:е; 306:и; 308:г; 311:и; 313:е; 315:д, и; 320:ж1; 329:д; 336:р; 354:ц; 371:з;**

– **окончателна фаза** – планирана е на площ **29,2 ха**. Предвидена е в онези насаждения, на които в резултат на изведената в миналото осеменителна фаза, пълнотата е сведена до 0,1-0,3 и имат надеждно възобновяване с покритие над 70% от площта. След сечта е предвидено отглеждане на подраства под склопа, което включва водене на борба с появяващата се издънкова растителност. Тази сеч ще се изведе в подотдели - **7:щ; 23:н; 28:я, а1; 36:з; 42:к; 69:ю1; 187:п; 209:г; 236:ц; 248:с; 255:н; 266:е, н; 270:е,з, р; 273:г; 276:в; 283:д; 285:к; 292:д; 310:б; 315:н; 316:м; 337:л1; 341:р.**

6.2.1.2. Постепенно- котловинна сеч

Постепенно-котловинната сеч е на първо място по площ възобновителна сеч, като е планирана на площ **4148,7 ха** и е 64,1% от всички предвидени възобновителни сечи с ползване 179895 куб.м (60,3%). Този вид сеч ще се извежда с възобновителен период не по-малко от 30 г, а периодът между отделните лесовъдски намеси е не по-малък от 5 години, а за горите в зоните по Натура 2000 – 8 години. Планирана е в иглолистни култури, издънкови и семенни дъбови насаждения с неравномерен строеж или групово разположение на подраства, както и в зоните за защита на природните местообитания.

В насаждения със склопеност по-голяма от 0,6 и липса на възобновяване, първите сечи се провеждат по правилата на подготвителната и осеменителната фаза на краткосрочно-постепенната сеч.

Интензивността на сеч е 20-30%. Сечищата се залагат според местоположението, формата и големината на възобновените петна.

При наличие на възобновяване на 80-100% от площта и започнала възобновителна сеч преди 30 г. сечта е планирана да се изведе с интензивност от 50% до 90% на два пъти през десетилетието.

Едновременно със сечта, във възобновените участъци трябва да се провеждат и съответните отгледни сечи, като е планирано и отглеждане на подраства.

През ревизионния период постепенно-котловинна сеч е планирана да се изведе в следните отдели и подотдели: **2:е, к, р; 3:ж; 4:г; 5:б; 29:а, б, н; 30:а; 31:м, о; 32:н, к1; 33:з, л, п; 34:г, д, е, ц; 35:г, д; 36:и, к; 38:и; 39:а, д, и; 40:х, ш; 41:б, в, д; 42:а, в, о, п, ш; 43:д; 48:р; 51:а, д, е, з, к, л, м; 57:а, б, ж, к, м, н, п, т, ц, щ, п1; 77:е1, и1; 78:б, ж, л, м; 79:ш, г1, е1; 82:ф, г1, к1; 86:в, г, п; 87:г, з, и; 89:м; 90:к; 91:е, з; 92:б; 93:б, г, ж; 94:а, н; 96:з, ф, х, ц; 102:р; 107:г; 123:з; 124:д, е, ж; 125:г, ж; 127:ш; 128:г, т, х; 129:а, ю; 130:а, г, о; 131:п1, с1, ф1; 135:е, ж; 136:а, д; 139:в; 143:г; 148:е1, щ1; 150:з1; 154:з, и, к; 155:а; 164:ж; 168:б, ж, к, р, а1; 169:д, р; 170:ж, и; 171:а, б, р, с; 172:а; 173:б; 175:к; 176:и; 178:м, о; 180:и, ф; 181:и; 182:ж, л; 183:к, л, н; 184:к; 187:в, и, л, н; 188:к; 189:г; 190:в, е; 191:г, к; 192:и; 196:п; 197:з, н, о; 198:м1; 202:а1, м1, п1; 203:б, т, ф, ц; 204:л, ю; 205:к, с, т, у; 207:ф; 208:г, и, ф; 209:в, з, м; 210:и, м; 211:а, г, ж; 212:г; 213:ф; 214:е, л; 215:ф, ч; 216:д, ж; 217:и, к, л; 219:в; 220:а, е, к; 223:а; 224:п, р, ф, ц; 376:с, ц, щ; 377:о, ч, ш; 378:г; 379:в, д, и, м, п; 380:а, и; 382:в, ж, п.**

6.2.1.3. Групово-постепенна сеч

Групово постепенната сеч се планира на площ **1687,5 ха**, което е 26,1% от всички предвидени възобновителни сечи. Планираното ползване е 75410 куб.м (25,3%). Този вид сеч е предвидена в семенни и издънкови букови насаждения с неравномерен строеж или групово разположение на подраства, там където може да се разчита на естествено възобновяване. Провежда се с цел формиране и поддържане на неравномерна възрастова, хоризонтална и вертикална структура с възобновителен период не по-малък от 40 години.

Интензивността на сеч е 20 - 25%. Сечищата се залагат според местоположението, формата и големината на възобновените петна. Планирано е и отглеждане на подраства.

През ревизионния период групово-постепенна сеч е планирана да се изведе в следните отдели и подотдели: **51:и; 77:к1; 82:и; 83:л1; 89:д; 95:а; 107:и, м; 120:в, е; 121:а, л; 123:с; 124:а, и, к; 125:л; 126:и; 127:б; 129:н; 130:м; 131:е; 134:и, о; 138:в, и; 142:п; 146:б; 147:у; 148:о, а1, в1, с1, ч1; 150:г, д, б1; 151:н; 155:д; 156:щ; 157:у, я; 158:ж; 159:а, з; 161:в; 164:и; 165:к; 167:д; 168:в, м, о, б1; 170:б, з; 171:м; 172:б, к, л; 174:з, п; 175:м; 176:з, р; 177:д; 180:л; 181:е, з, к; 182:б, з, к; 183:с; 184:д, и, л, о; 185:к, н; 186:е, з, л, н, щ; 187:к, м, ф; 188:в, и; 189:в, д; 190:и, п; 191:з, и, л; 192:е, л, н; 193:в, г, д, ж; 194:л, м, х; 196:о; 199:в, е; 203:н; 204:у, х, ц; 208:з, л; 209:ж, с; 211:б; 212:ж; 215:щ; 216:г, и, м; 217:в; 218:а, д, н; 219:б; 377:щ; 384:з, р, т.**

6.2.1.4. Гола сеч

Планирана е на площ **331,9 ха** (5,2%) с общо ползване 23920 куб.м (8,0%).

Гола сеч за тополата с последващо залесяване на обща площ **1,9 ха** в следните отдели и подотдели: **62:м2; 256:и; 257:и, п2, р2, я2; 309:з.**

Гола сеч за акацията с издънково възобновяване на обща площ **318,0 ха** в следните отдели и подотдели: **3:и; 19:ж, н; 23:я1; 24:в; 25:г; 28:в; 30:л; 58:к1, о1; 59:д, н, е1, к1, н1; 60:е, и, к; 63:я; 67:л; 69:и1; 73:л, о; 76:д, м; 78:о, у; 79:ж; 80:м; 129:у; 134:п; 182:и; 196:р, с; 201:б, а1; 202:я, н1; 203:у; 204:п; 205:н; 211:в; 215:ц; 230:б, в, ж, и; 240:ж; 247:д; 253:н; 254:ц, в1; 257:м2; 258:н; 267:м; 269:ж; 276:л; 279:ф; 281:ю; 284:н; 291:ж; 297:м1; 299:з; 300:б; 302:г; 306:б; 308:н, о, р, т; 310:к, ч; 311:д; 316:а, д; 317:б; 320:р1; 323:о; 325:д; 327:б, ч, ш, я, а1, б1; 329:а; 330:р; 331:щ; 333:ж; 334:е; 348:г, п; 364:г, и; 371:а, в; 388:о. .**

Гола сеч за издънково възобновяване в келявгабъррови гори на сечища до 2 ха на площ **12,0 ха** в отдел и подотдели: **161:б, д.**

Таблица № 75а
Размер на ползването по площ и вид на сечта

ВИДОВЕ СЕЧИ										
Условни стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осв.	про-чист.	прореж-дане	пробирка	селек-ционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%
ИГЛОЛИСТНИ										
Бялборови култури	ха	111.0	-	-	94.4	71.9	-	166.3	277.3	2.7
	куб.м	8210	-	-	4110	3255	-	7365	15575	3.8
Бялборови култури ЗСпФ	ха	543.2	-	-	64.4	309.4	-	373.8	917.0	9.1
	куб.м	40940	-	-	2785	14300	-	17085	58025	14.1
Черборови култури	ха	60.6	-	-	179.9	73.1	-	253.0	313.6	3.1
	куб.м	4325	-	-	7650	3420	-	11070	15395	3.7
Черборови култури ЗСпФ	ха	121.5	-	-	31.0	56.7	-	87.7	209.2	2.1
	куб.м	8820	-	-	1415	1965	-	3380	12200	3.0
Смес. Игл.Шир. култури	ха	23.1	-	-	88.8	1.5	-	90.3	113.4	1.1
	куб.м	1720	-	-	2925	40	-	2965	4685	1.1
Смес. Игл.Шир. култури ЗСпФ	ха	128.6	-	-	49.8	76.0	-	125.8	254.4	2.5
	куб.м	8605	-	-	1490	2220	-	3710	12315	3.0
всичко иглол. СтФ	ха	194.7	-	-	363.1	146.5	-	509.6	704.3	7.0
	куб.м	14255	-	-	14685	6715	-	21400	35655	8.7
всичко иглол. ЗСпФ	ха	793.3	-	-	145.2	442.1	-	587.3	1380.6	13.7
	куб.м	58365	-	-	5690	18485	-	24175	82540	20.1
всичко иглолистни	ха	988.0	-	-	508.3	588.6	-	1096.9	2084.9	20.7
	куб.м	72620	-	-	20375	25200	-	45575	118195	28.8
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ										
Буков В ЗСпФ	ха	77.6	-	-	9.0	9.0	7.6	25.6	103.2	1.0
	куб.м	4090	-	-	390	440	540	1370	5460	1.3
Буков Ср ЗСпФ	ха	201.0	-	-	22.4	35.2	-	57.6	258.6	2.6
	куб.м	9140	-	-	460	1445	-	1905	11045	2.7
Дъбов СрН	ха	27.3	6.8	1.2	-	-	-	8.0	35.3	0.3
	куб.м	890	-	-	-	-	-	-	890	0.2
Дъбов СрН ЗСпФ	ха	158.4	40.2	8.4	10.6	17.6	-	76.8	235.2	2.3
	куб.м	5470	-	-	80	470	-	550	6020	1.5
Церов	ха	11.0	141.6	2.9	0.7	5.8	-	151.0	162.0	1.6
	куб.м	525	-	-	30	175	-	205	730	0.2
Церов ЗСпФ	ха	0.7	53.8	-	-	1.9	-	55.7	56.4	0.6
	куб.м	40	-	-	-	45	-	45	85	-

ВИДОВЕ СЕЧИ										
Условни стопански класове	мерни единици	ВЪЗОбН. СЕЧИ	осв.	про-чист.	прореж-дане	пробирка	селек-ционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%
Липов	ха	-	-	-	22.1	18.9	-	41.0	41.0	0.4
	куб.м	-	-	-	360	660	-	1020	1020	0.2
Липов ЗСпФ	ха	13.0	28.6	1.1	2.6	125.6	-	157.9	170.9	1.7
	куб.м	530	-	-	80	3900	-	3980	4510	1.1
Широколистен В	ха	1.2	-	-	135.3	47.3	-	182.6	183.8	1.8
	куб.м	170	-	-	4510	2310	-	6820	6990	1.7
Широколистен В ЗСпФ	ха	0.7	-	-	1.0	56.7	-	57.7	58.4	0.6
	куб.м	75	-	-	25	2400	-	2425	2500	0.6
Габъров ЗСпФ	ха	94.1	-	-	2.7	31.0	1.6	35.3	129.4	1.3
	куб.м	3480	-	-	30	660	90	780	4260	1.0
всичко шир. високостъблени СтФ	ха	39.5	148.4	4.1	158.1	72.0	-	382.6	422.1	4.2
	куб.м	1585	-	-	4900	3145	-	8045	9630	2.3
всичко шир. високостъблени ЗСпФ	ха	545.5	122.6	9.5	48.3	277.0	9.2	466.6	1012.1	10.0
	куб.м	22825	-	-	1065	9360	630	11055	33880	8.3
всичко шир. високостъб.	ха	585.0	271.0	13.6	206.4	349.0	9.2	849.2	1434.2	14.2
	куб.м	24410	-	-	5965	12505	630	19100	43510	10.6
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ										
Буков В П ЗСпФ	ха	451.9	-	-	39.8	219.4	3.3	262.5	714.4	7.1
	куб.м	21750	-	-	1230	6940	180	8350	30100	7.3
Дъбов В П	ха	-	-	-	-	52.9	-	52.9	52.9	0.5
	куб.м	-	-	-	-	1030	-	1030	1030	0.3
Дъбов В П ЗСпФ	ха	17.8	-	-	-	18.9	-	18.9	36.7	0.4
	куб.м	620	-	-	-	480	-	480	1100	0.3
Церов В П	ха	233.2	-	-	54.8	0.2	-	55.0	288.2	2.9
	куб.м	9975	-	-	1345	5	-	1350	11325	2.8
Церов В П ЗСпФ	ха	203.6	-	-	25.0	9.0	-	34.0	237.6	2.4
	куб.м	8645	-	-	450	215	-	665	9310	2.3
Смесен СрН П	ха	297.7	-	-	21.6	1.7	-	23.3	321.0	3.2
	куб.м	13090	-	-	515	35	-	550	13640	3.3
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	370.4	1.2	-	30.2	24.1	-	55.5	425.9	4.2
	куб.м	13875	-	-	660	410	-	1070	14945	3.6
Габъров В П	ха	79.3	-	2.8	17.0	212.6	-	232.4	311.7	3.1
	куб.м	3400	-	-	435	6665	-	7100	10500	2.6
Габъров В П ЗСпФ	ха	74.1	-	-	59.2	324.3	14.9	398.4	472.5	4.7
	куб.м	3925	-	-	1605	10200	510	12315	16240	4.0
Буков СрН П ЗСпФ	ха	247.8	-	-	-	5.0	-	5.0	252.8	2.5
	куб.м	9885	-	-	-	120	-	120	10005	2.4
Церов П	ха	338.5	-	-	8.0	0.6	-	8.6	347.1	3.4
	куб.м	12695	-	-	100	15	-	115	12810	3.1
Церов П ЗСпФ	ха	272.1	-	-	-	4.2	-	4.2	276.3	2.7
	куб.м	8830	-	-	-	90	-	90	8920	2.2
Дъбов СрН П	ха	547.6	-	-	-	1.7	-	1.7	549.3	5.4
	куб.м	18605	-	-	-	30	-	30	18635	4.5
Дъбов СрН П ЗСпФ	ха	911.5	-	-	0.5	2.9	-	3.4	914.9	9.1
	куб.м	29115	-	-	5	50	-	55	29170	7.1
Габъров СрН П	ха	57.0	-	-	20.9	-	-	20.9	77.9	0.8
	куб.м	2140	-	-	620	-	-	620	2760	0.7
Габъров СрН П ЗСпФ	ха	115.3	-	-	6.4	43.1	-	49.5	164.8	1.6
	куб.м	4460	-	-	55	1110	-	1165	5625	1.4
Смесен В П	ха	86.8	-	-	3.3	134.8	-	138.1	224.9	2.2
	куб.м	4420	-	-	60	3605	-	3665	8085	2.0
Смесен В П ЗСпФ	ха	260.5	-	-	34.0	270.6	25.6	330.2	590.7	5.8
	куб.м	11845	-	-	780	7420	980	9180	21025	5.1
всичко изд за превр. СтФ	ха	1640.1	-	2.8	125.6	404.5	-	532.9	2173.0	21.5
	куб.м	64325	-	-	3075	11385	-	14460	78785	19.2
всичко изд. за превр. ЗСпФ	ха	2925.0	1.2	-	195.1	921.5	43.8	1161.6	4086.6	40.4
	куб.м	112950	-	-	4785	27035	1670	33490	146440	35.7
всичко изд за	ха	4565.1	1.2	2.8	320.7	1326.0	43.8	1694.5	6259.6	61.9

ВИДОВЕ СЕЧИ										
Условни стопански класове	мерни единици	ВЪЗОбН. СЕЧИ	осв.	про-чист.	прореж-дане	пробирка	селек-ционна	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%
	куб.м	177275	-	-	7860	38420	1670	47950	225225	54.9
НИСКОСТЪБЛЕНИ										
Акациев	ха	260.5	-	-	-	-	-	-	260.5	2.6
	куб.м	19595	-	-	-	-	-	-	19595	4.8
Акациев ЗСпФ	ха	57.5	-	-	-	-	-	-	57.5	0.6
	куб.м	3840	-	-	-	-	-	-	3840	0.9
Келявгабъров ЗСпФ	ха	12.0	-	-	-	-	-	-	12.0	0.1
	куб.м	240	-	-	-	-	-	-	240	0.1
всичко нискоств. СтФ	ха	260.5	-	-	-	-	-	-	260.5	2.6
	куб.м	19595	-	-	-	-	-	-	19595	4.8
Всичко нискоств. ЗСпФ	ха	69.5	-	-	-	-	-	-	69.5	0.7
	куб.м	4080	-	-	-	-	-	-	4080	1.0
всичко нискоств. б.	ха	330.0	-	-	-	-	-	-	330.0	3.3
	куб.м	23675	-	-	-	-	-	-	23675	5.8
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	6468.1	272.2	16.4	1035.4	2263.6	53.0	3640.6	10108.7	100.0
	куб.м	297980	-	-	34200	76125	2300	112625	410605	100.0

6.2.2. Отгледни сечи

Отгледните сечи (наричани още сечи за промеждутъчно ползване) са лесовъдските системи за сеч, провеждани от възникването или създаването на насажденията до навлизането им във възобновителна зрелост. Мероприятията се реализират посредством периодично изваждане на дървета с определени размери и качества с оглед подобряване растежните условия на останалата част от дървостоя, регулиране състава на насажденията, подобряване на състоянието им, бонитета, сортиментна структура, а от тук и увеличаване количеството и качеството на продукцията от единица площ, както и засилване на защитните и специални функции на насажденията.

Отгледни сечи са планирани в млади, средновъзрастни и дозряващи насаждения и култури по състояние, на обща площ **3640,6 ха** (36,0% от всички сечи) с планирано ползване **112 625** куб.м (27,4%). Разпределението на тази площ по условни стопански класове и вид на сечта е дадено в таблица № 75а.

В средновъзрастните и дозряващи насаждения с пълнота 0,7, за които не са планирани отгледни сечи, както и в средновъзрастните и дозряващи насаждения, в които планираните отгледни сечи ще се проведат през първите три години от изпълнението на плана, в края на десетилетието в тях може да се проведе отгледна сеч с интензивност, отговаряща на разликата в пълнотите на насаждението и изискващата се съобразно Наредба № 8 / 05.08.11 год. за сечите в горите.

Предвидени са следните видове отгледни сечи:

6.2.2.1. Осветление е планирано на площ **272,2 ха** (2,7% от всички сечи), като това е удвоената площ, поради повторемостта им (2 пъти за десетилетието). Те са без материален добив в несклопени култури на възраст 1-10 години и в млади насаждения оформили се след извеждане на окончателна сеч, с цел отстраняване на нежелани дървесни и храстови видове. През ревизионния период са планирани осветления в отдели и подотдели: **4:д; 10:л; 19:ю; 24:р; 36:е; 78:ф; 163:ж; 187:з; 190:у; 192:а; 212:п, р; 244:а; 265:н; 269:г; 270:а, г, ж; 269:е; 270:м; 291:е; 295:т; 297:м, у, д1; 299:у; 274:н; 277:х; 301:ж; 298:б, в, г, з; 303:т, у; 329:в; 354:ш; 362:п, с.**

6.2.2.2. Прочистка без материален добив е планирана на площ **16,4 ха** (0,2 % от всички сечи). Интензивността варира от 10 до 15% в зависимост от пълнотата, склопеността, дървесния вид, бонитета и месторастенето. През ревизионния период е планирана в отдели и подотдели: **21:л; 23:к1; 41:а; 68:з, в; 334:л; 334:м.**

6.2.2.3. Прореждане е планирано на площ **1035,4 ха** (10,2% от всички сечи) с планирано ползване **34 200** куб.м (8,3%). Интензивността им варира от 10 до 30% в зависимост от пълнотата, склопеността, дървесния вид, типа месторастене и схемата на залесяване. При интензивност над 25% сечта следва да се изведе на два пъти, за да не се разстройат дървостоеите. В дървостои с пълнота ≤ 0.8 е подхождано индивидуално за всяко насаждение, отчитайки особеностите на функциите, които то изпълнява и месторастенето.

През ревизионния период са планирани прореждания:

С материален добив в отдели и подотдели: 3:м, о; 4:з; 11:е; 16:а; 22:л, р; 23:ч1; 32:в1; 33:ч; 34:о; 39:з; 57:е159:р1; 62:ч, я1, л2; 63:ч, ш, б1; 66:л; 67:г, и1; 68:л; 69:б, ж1; 76:з; , т1; 77:п, т, л1; 80:л; 91:л; 123:б; 125:в, е; 128:о1; 131:р1; 135:з; 137:ж; 139:д; 141:с; 142:е, о; 146:п; 147:и; 148:ж, я, ф1; 150:е; 152:с; 154:г, ж; 155:г; 157:ф; 159:в, т; 160:з, и; 164:г, д; 165:г; 168:е1; 170:л; 174:а, г, е, ж; 176:р; 178:д; 179:д, ж, к; 180:к, р; 185:б, ф; 186:ф; 187:г, е, ж; 190:к, м, ц; 192:б, г; 193:з, о; 194:а, к, о, р; 196:м; 197:д; 199:б, г, д; 204:я; 207:е; 209:р; 210:д; 211:е; 212:н, о; 213:а; 215:в, д, з, к, ю; 216:л; 217:б, р; 220:б, о; 224:х; 231:в; 232:г, д; 246:б; 247:е; 248:т; 250:т; 251:а, г1, ф1; 252:з, и; 254:ю; 268:и; 271:в, г; 272:л, н; 276:г; 279:к, л; 280:д, ж; 281:б, г; 282:х; 292:в; 296:с, т; 299:д; 300:р, х; 310:т, у, ф, ц; 317:в; 319:ж, и, к, л, м, о; 320:р, с, у, ч, я, к1, п1; 321:п; 323:з, к, н; 324:б, в, з; 326:ж, з; 327:ц; 328:м; 331:а, д, к, п; 333:а, з, к; 336:т; 337:е, з, х, ч; 338:п; 340:д, и, н; 341:е, к; 343:м, п, ф; 344:л, м; 346:е, з, к, м, с, у; 348:з, н; 353:з; 356:е, ж; 358:в, г; 359:в; 364:а, д; 365:в, и; 393:б, г, ж, л, м, с.

Без материален добив са планирани на площ 11,2 ха в отдели и подотдели: 168:е; 174:а; 193:о.

6.2.2.4. Пробирка е планирана на площ 2263,6 ха (22,4% от всички сечи) с планирано ползване 76125 куб.м (18,5%) в насаждения и култури от 41 години до зряла възраст (при семенния бук, дъб - от 61 години) с пълноти 0.8-1.0. Интензивността им варира от 10 до 25% в зависимост от пълнотата, склопеността, дървесния вид, бонитета и типа месторастене. В дървостои с пълнота ≤ 0.8 са спазени същите принципи, както при прорежданията.

През ревизионният период са планирани пробирки в отдели и подотдели: 2:г, и; 27:д; 29:д, к; 30:г, д; 31:и; 35:в, ж; 38:е; 41:г; 42:я; 47:в, г; 48:м; 50:в; 52:л; 55:д, е; 57:б1; 77:б1, д1; 78:в, к, п, т; 83:о; 89:в, е, ж; 90:х, ч, а1; 91:ж; 92:к; 93:д, е, и; 96:ж, и, к, л, р, с; 102:м, п; 107:л; 117:з; 120:б; 122:м; 123:а, д, е; 125:р, у; 126:з; 127:п, ф; 130:д; 134:е; 137:в; 141:а, о; 142:б, л; 143:и; 147:к, л; 148:б1; 150:в, п, ш; 151:в, и, к, л; 152:и, о, р; 153:в, м, р, у; 154:а; 155:в, е, о; 156:ч, ю, я, а1; 157:ж, р, ч, а1; 158:г; 159:л; 161:в, г; 162:и, к, л; 163:в; 164:е; 165:н; 166:б, в, г; 167:м; 168:н, х; 169:е, з, к; 170:в; 172:в, и, о; 173:д, е, з, к; 174:в, д, и, н, о, р; 175:д, е, и, л, н, о, т; 176:в, д, п; 177:и, т; 178:б, в, г, н, п, р, т, у; 179:и, л, м; 180:м, н; 181:а, ж; 182:д; 184:б; 185:о; 186:а; 189:в; 190:б1; 191:д, н, о; 192:в, д, ж, з; 193:а, л; 194:д, ж, и, н, с, у, ц; 196:т; 197:а, б, в, г, е, ж, и, п; 199:а; 200:ж, з; 201:с; 202:ю, б1; 203:х, ч; 210:г, з, к, л, о; 211:д, з; 212:в, д, е, з, и; 213:б, р; 214:и; 217:е; 220:г, м, н; 376:р; 379:ч; 380:в, з, м, п.

6.2.3. Селекционна сеч е планирана в семепроизводствени насаждения на площ 53,0 ха (0,5% от всички сечи) с планирано ползване 2300 куб.м. – отдели и подотдели 144:д; 157:ш; 163:г; 175:ж; 226:д; 233:е; 304:в. Планираните мероприятия са съгласувани с Горска семеконтролна станция гр.София.

6.2.4. Технически сечи

6.2.4.1. За прочистване на горски автомобилни пътища, съгласно чл.36, т.7 от Наредба № 8 за сечите в горите от 2011 г. - отдели и подотдели: 9:7, 9; 10:4; 12:1, 3; 15:8; 23:4; 31:2; 32:1, 2; 39:2, 3, 4; 52:3; 59:5; 64:4; 73:2, 4, 7; 78:2; 96:3; 124:4; 127:1, 4; 130:4, 7, 8; 138:3; 140:2; 141:1, 2; 142:3, 4; 146:1; 147:2, 3; 148:2, 4, 5, 6, 9; 151:2; 173:3; 178:2; 185:3, 5; 186:1; 187:2, 4, 5, 10; 189:2; 190:1; 191:6; 192:4, 5, 10, 11; 193:1, 2; 194:1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; 195:4; 196:3; 198:17; 199:1; 203:3; 204:1; 209:2; 212:1, 2; 213:2, 3; 217:3, 10, 13; 218:4, 5, 7; 219:1; 220:1, 3; 233:1; 235:3; 236:2; 261:2; 262:5; 269:1, 2; 282:3; 284:11; 297:2; 298:1; 314:6; 315:3; 323:1, 6; 346:3, 5; 353:2, 3; 354:1, 12; 378:1, 2, 7, 8; 381:2; 390:5; с **обща незалесена площ 30,4 ха**. Тази площ не е отчетена в таблица № 75а към техническите сечи, защото това са голи площи без ползване и без стопански клас.

6.2.4.2. За прочистване сервитути на въздушни електропроводи, съгласно чл.36, т.8 от Наредба № 8 за сечите в горите от 2011 г. – отдели и подотдели: 6:1, 2, 6, 7, 17, 18, 19, 20; 7:1, 2, 3, 5, 7; 8:1, 2; 9:10, 11; 10:5, 6; 11:4, 5; 12:4; 14:7, 8, 9; 15:9, 10, 11, 12, 19, 24; 17:11; 20:4; 21:1; 23:2, 10, 11; 24:4, 5, 6; 25:3; 28:6, 7, 11; 30:3, 4, 5, 7; 33:1, 2; 34:1; 41:1; 57:2, 3; 58:2; 59:1, 2, 3, 6, 7; 62:1, 2, 5; 63:2, 4, 6, 9, 10; 65:1; 73:5; 75:3, 4; 77:5; 79:2, 5; 84:1; 85:1; 86:2, 3, 4, 5, 8; 96:1, 2; 101:4; 102:5; 105:1; 127:7, 8, 9, 10; 128:3, 8; 129:9; 139:1, 2; 140:4; 146:2, 3; 154:1, 2, 3, 4; 156:1; 161:1, 3, 5; 165:1; 166:1, 2; 182:1; 192:8; 198:5, 6, 16; 206:7; 207:2; 214:4; 215:1, 2; 217:7, 9, 12; 218:2; 223:2; 225:2; 226:3; 229:4; 230:2, 4; 231:1; 232:2, 5; 234:1; 238:2, 3, 4, 5, 6, 7; 243:3; 246:2; 249:3; 251:1, 2; 253:1, 4; 254:3; 259:1, 4; 260:2, 3, 4; 261:1; 262:1, 10, 12, 14, 19; 267:2, 4, 15; 268:4, 5; 270:11; 275:3; 279:1; 280:1, 2, 3, 5; 281:2; 282:4; 284:3, 8, 10; 286:2, 3; 287:1, 2; 289:1, 2, 8, 9; 296:2; 297:5, 7; 299:5; 308:9; 310:2; 319:2; 321:1; 329:4; 339:5, 8, 9, 10, 11; 342:5, 6, 7, 9; 354:4, 5, 8, 10; 365:2; 366:1; 367:3; 368:2; 369:6; 371:2; 372:1; 374:1; 376:2, 3, 4, 7, 8, 9, 11; 378:3, 4, 5; 379:3; 382:1; 386:8, 10; 389:2; 390:2, 3, 6; с **обща незалесена площ 111,5 ха**. Тази площ не е отчетена в таблица № 75а към техническите сечи, защото това са голи площи без ползване и без стопански клас.

6.3. АНАЛИЗ НА РАЗМЕРА НА ПЛАНИРАНОТО ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА ОТ ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Общият размер на планираното ползване в държавните горски територии през десетилетието е **410605 куб.м** (без клони) или средногодишно по **41060 куб.м**.

Сравнение на планираното годишно ползване по ГСП 2013 г. и 2023 г. е направено в таблица № 76.

Таблица № 76
сравнение размера на предвидения годишен добив на дървесина (без клони) по видове сечи и групи гори за двете последователни инвентаризации в държавните горски територии

Вид на сечта	Предвидено по ГСП				Разлика + / - куб.м.
	2013 г. куб.м.	%	2023 г. куб.м.	%	
Възобновителни сечи в иглолистни	255	0.6	7260	17.7	7005
Възобновителни сечи в шир. високостъблени	2700	6.5	2440	5.9	-260
Възобновителни сечи в изд.гори за превръщане	15980	38.8	17730	43.2	1750
Възобновителни сечи в нискостъблени гори	2790	6.8	2370	5.8	-420
Общо възобновителни сечи	21725	52.7	29800	72.6	8075
Отгледни сечи	16115	39.1	11260	27.4	-4855
Санитарни сечи	3395	8.2	-	-	-3395
Общ размер на годишното ползване	41235	100.0	41060	100.0	-175

В държавните горски територии на ТП “ДГС Омуртаг” годишното ползване по ГСП от 2013 год. е било **41235 куб.м** (без клони), което е **68,9%** от **средния годишен прираст 59864 куб.м**. В сравнение с общия запас на държавните гори, който е **2763940 куб.м**, размерът на годишното ползване е **1,49%**, а ползването на **1 ха** при 18090,1 ха залесена площ е **2,28 куб.м/ха**.

Общият размер на планираното годишното ползване в държавните горски територии на ТП “ДГС Омуртаг” по ГСП от 2023 год. е **41060 куб.м** (без клони), което е **82,7%** от **средния годишен прираст 49640 куб.м**. В сравнение с общия запас (без клони) на държавните гори, който е **2876335 куб.м**, размерът на годишното ползване е **1,43%**, а ползването на **1 ха** при залесена площ 18301,5 ха е **2,24 куб.м**.

Сечи по ГСП от 2023 година в държавните горски територии на ТП “ДГС Омуртаг” са планирани на обща площ **10108,7 ха**, което е **55,2%** от залесената им площ.

От таблицата се вижда, че по ГСП 2023 год, планираното годишно ползване от държавните гори сравнено с това по ГСП 2013 год. е намаляло минимално със **175 куб.м** или с **0,4%**.

По ГСП 2023 г. най-голямо е ползването от **възобновителни сечи**, както е било и по ГСП 2013 г. Годишното ползване от тях се увеличава с **8075 куб.м** или с **37,2%**.

При планирането на възобновителни сечи в иглолистните гори (предимно при насока трансформация) се наблюдава увеличение със **7005 куб.м** годишно. Това се дължи на поява на възобновяване, в следствие на изведни санитарни сечи и намаляване пълнотата на дървостойте като се пристъпва към трансформация на тези гори чрез извеждане на възобновителни сечи.

При планирането на възобновителни сечи в зрелите широколистни високостъблени дървостой се наблюдава намаление с **260 куб.м** годишно поради включване на част от горите към категорията “гори във фаза на старост”.

При планирането на мероприятията в зрелите издънкови дървостой се наблюдава увеличение на годишното ползване в размер на **1705 куб.м**, което се дължи на увеличената им площ, в следствие на преминаването им в турнусна възраст.

При планирането на мероприятията в зрелите нискостъблени дървостой се наблюдава намаление на годишното ползване в размер на **420 куб.м**, поради изсичане на голяма част от зрелите дървостой през ревизионния период.

Планираното годишно ползване по ГСП 2023 г. от **отгледни сечи** е в размер на **11260 куб.м** и в процентно изражение намалява от **39,1%** на **27,4%**. Това намаление (- 4855 куб.м) се дължи на намалението на площта на иглолистните култури за отгледна сеч – през 2013 г. са на площ **2039,6 ха** и годишно ползване **8635 куб.м**, а през 2023 г. са **1096,9 ха** и годишно ползване **4560 куб.м** (почти два пъти), като голяма част от тях са планирани за възобновителна сеч, в друга част

за последните 4-5 години са изведени принудителни и санитарни сечи и склопеността и средната им пълнота е намаляла значително.

Санитарни сечи не са планирани.

В таблица № 77 е посочено ползването по насоки на стопанисване и условни стопански класове. В Приложение III.3.9 на Том I-A е даден списък на подотделите с планирана насока на стопанисване.

Таблица № 77

Разпределение на залесената площ и планираното ползване (без клони) по насока на стопанисване и условни стопански класове

Държавни горски територии

Условни стопански	Мерни единици	Насока на стопанисване				ВСИЧКО	%
		Възобновяване	Отглеждане	Селекционна	Трансформация		
Иглолистни							
Бялборови култури	ха	1.8	-	-	1192.5	1194.3	12.0
	куб.м	110	-	-	73490	73600	18.0
Черборови култури	ха	45.4	58.9	-	418.5	522.8	5.2
	куб.м	3065	2335	-	22195	27595	6.7
Смес. Игл.Шир. култури	ха	-	9.4	-	358.4	367.8	3.7
	куб.м	-	290	-	16710	17000	4.1
Всичко иглолистни	ха	47.2	68.3	-	1969.4	2084.9	20.9
	куб.м	3175	2625	-	112395	118195	28.8
Широколистни високостъблени							
Буков В	ха	77.6	18.0	7.6	-	103.2	1.0
	куб.м	4090	830	540	-	5460	1.3
Буков Ср	ха	201.0	45.2	-	-	246.2	2.5
	куб.м	9270	1775	-	-	11045	2.8
Дъбов СрН	ха	186.4	61.3	-	-	247.7	2.5
	куб.м	6360	550	-	-	6910	1.7
Церов	ха	11.7	109.0	-	-	120.7	1.2
	куб.м	565	250	-	-	815	0.2
Липов	ха	13.0	184.6	-	-	197.6	2.0
	куб.м	530	5000	-	-	5530	1.3
Широколистен В	ха	1.9	240.3	-	-	242.2	2.4
	куб.м	245	9245	-	-	9490	2.3
Габъров	ха	98.3	26.7	1.6	-	126.6	1.3
	куб.м	3560	610	90	-	4260	1.0
Всичко широколистни	ха	589.9	685.1	9.2	-	1284.2	12.9
	куб.м	24620	18260	630	-	43510	10.6
Издънкове за превръщане							
Буков В П	ха	451.9	259.2	3.3	-	714.4	7.2
	куб.м	21750	8170	180	-	30100	7.3
Дъбов В П	ха	17.8	71.8	-	-	89.6	0.9
	куб.м	620	1510	-	-	2130	0.5
Церов В П	ха	436.8	89.0	-	-	525.8	5.3
	куб.м	18620	2015	-	-	20635	5.0
Смесен СрН П	ха	668.1	78.7	-	-	746.8	7.5
	куб.м	26965	1635	-	-	28600	7.0
Габъров В П	ха	153.4	615.9	14.9	-	784.2	7.9
	куб.м	7325	18905	510	-	26740	6.5
Буков СрН П	ха	247.8	5.0	-	-	252.8	2.5
	куб.м	9885	120	-	-	10005	2.4
Церов П	ха	621.3	12.8	-	-	634.1	6.4
	куб.м	21525	205	-	-	21730	5.3
Дъбов СрН П	ха	1459.1	5.1	-	-	1464.2	14.6
	куб.м	47720	85	-	-	47805	11.7
Габъров СрН П	ха	172.3	70.4	-	-	242.7	2.4
	куб.м	6600	1785	-	-	8385	2.0
Смесен В П	ха	347.3	442.2	25.6	-	815.1	8.2
	куб.м	16265	11850	980	-	29095	7.1
Всичко издънкове за	ха	4575.8	1650.1	43.8	-	6269.7	62.9
	куб.м	177275	46280	1670	-	225225	54.8
Нискостъблени							
Акациев	ха	319.8	-	-	-	319.8	3.2
	куб.м	23535	-	-	-	23535	5.7
Келявгабъров	ха	12.0	-	-	-	12.0	0.1

Условни стопански	Мерни единици	Насока на стопанисване					
		Възобновяване	Отглеждане	Селекционна	Трансформация	ВСИЧКО	%
	куб.м	240	-	-	-	240	0.1
Всичко нискоствълбени	ха	331.8	-	-	-	331.8	3.3
	куб.м	23775	-	-	-	23775	5.8
ОБЩО							
ОБЩО НАСОКИ	ха	5544.7	2403.5	53.0	1969.4	9970.6	100.0
	куб.м	228745	67165	2300	112395	410605	100.0

6.4. ДОБИВИ И СОРТИМЕНТИ ОТ ПЛАНИРАНАТА ЗА ПОЛЗВАНЕ ДЪРВЕСИНА

Разпределението на предвидената за отсичане през десетилетието стояща маса (с клони) по вид на сечта, дървесни видове, видове гори и сортименти е дадено в таблица № 78.

Таблица № 78
Разпределение на планираната за отсичане стояща маса по дървесни видове, видове сечи и основни групи сортименти

Държавни горски територии

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					използв. вършина
	без	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	52240	62760	12525	50235	15715	14455	745	30915	18765	555
Смърч	120	150	25	125	70	40	-	110	15	-
Черен бор	17725	21185	4230	16955	6305	5300	265	11870	4895	190
Дуглазка	130	160	25	135	85	30	5	120	15	-
Веймутов бор	210	250	50	200	75	60	5	140	60	-
иглолистни	70425	84505	16855	67650	22250	19885	1020	43155	23750	745
проценти	83.3	100.0	20.0	80.0	26.3	23.5	1.2	51.0	28.1	0.9
Възобновителна в широколистни										
Бук	175	215	20	195	35	40	10	85	110	-
Зимен дъб	40	40	-	40	20	-	-	20	20	-
Благун	30	30	-	30	10	5	-	15	15	-
Цер	230	250	30	220	70	15	-	85	125	10
Габър	1170	1420	200	1220	100	340	20	460	745	15
Трепетлика	100	110	15	95	30	20	-	50	45	-
Акация	150	160	20	140	-	45	10	55	80	5
Клен	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Сребролистна липа	280	310	30	280	50	105	-	155	110	15
Планински ясен	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	2195	2555	315	2240	320	575	40	935	1260	45
проценти	85.9	100.0	12.3	87.7	12.5	22.5	1.6	36.6	49.3	1.8
Общо възобновителна	72620	87060	17170	69890	22570	20460	1060	44090	25010	790
проценти	83.4	100.0	19.8	80.2	25.9	23.5	1.2	50.6	28.7	0.9
Възобновителна в широколистни високоствълбени										
Бук	13280	14860	1480	13380	4465	1495	335	6295	6770	315
Зимен дъб	2040	2300	335	1965	705	115	65	885	1050	30
Благун	3800	4290	650	3640	1085	185	60	1330	2280	30
Цер	765	860	95	765	305	25	5	335	430	-
Габър	3970	4430	575	3855	910	330	90	1330	2455	70
Трепетлика	35	40	5	35	10	5	-	15	15	5
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Сребролистна липа	300	330	40	290	65	110	5	180	100	10
широколистни	24200	27120	3185	23935	7545	2265	560	10370	13105	460
проценти	89.2	100.0	11.8	88.2	27.8	8.3	2.1	38.2	48.3	1.7

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Общо възобновителна	24200	27120	3185	23935	7545	2265	560	10370	13105	460
проценти	89.2	100.0	11.8	88.2	27.8	8.3	2.1	38.2	48.3	1.7
Възобновителна в издънкови за превръщане										
Бял бор	370	450	90	360	120	105	-	225	135	-
Черен бор	110	130	30	100	35	35	-	70	30	-
иглолистни	480	580	120	460	155	140	-	295	165	-
проценти	82.8	100.0	20.7	79.3	26.7	24.1	-	50.8	28.5	-
Бук	36135	41345	4890	36455	6225	7495	1300	15020	20630	805
Зимен дъб	24965	27445	3200	24245	4275	3600	660	8535	15240	470
Благуи	27430	30040	3395	26645	4855	3915	865	9635	16580	430
Цер	49990	55075	6190	48885	13900	5370	485	19755	27845	1285
Габър	34415	39830	5930	33900	2820	8125	915	11860	21405	635
Трепетлика	445	485	70	415	130	80	-	210	190	15
Мъждрян	230	250	35	215	-	5	15	20	190	5
Акация	380	390	45	345	-	110	30	140	195	10
Космат дъб	60	70	10	60	-	-	-	-	60	-
Клен	95	105	5	100	30	10	-	40	60	-
Сребролистна липа	2630	2950	385	2565	355	660	145	1160	1330	75
Планински ясен	20	20	-	20	5	5	-	10	10	-
широколистни	176795	198005	24155	173850	32595	29375	4415	66385	103735	3730
проценти	89.3	100.0	12.2	87.8	16.5	14.8	2.2	33.5	52.4	1.9
Общо възобновителна	177275	198585	24275	174310	32750	29515	4415	66680	103900	3730
проценти	89.3	100.0	12.2	87.8	16.5	14.9	2.2	33.6	52.3	1.9
Възобновителна в нискоствъблени										
Акация	23385	24545	3190	21355	240	6400	1720	8360	12270	725
Келяв габър	240	270	105	165	-	-	-	-	150	15
Гледичия	50	50	5	45	-	15	5	20	25	-
широколистни	23675	24865	3300	21565	240	6415	1725	8380	12445	740
проценти	95.2	100.0	13.3	86.7	1.0	25.8	6.9	33.7	50.0	3.0
Общо възобновителна	23675	24865	3300	21565	240	6415	1725	8380	12445	740
проценти	95.2	100.0	13.3	86.7	1.0	25.8	6.9	33.7	50.0	3.0
Възобновителна в топови										
тп Bachelieri	90	100	15	85	10	45	5	60	20	5
тп I-214	15	15	5	10	-	5	-	5	5	-
тп Vernirubens	105	115	15	100	10	50	10	70	25	5
широколистни	210	230	35	195	20	100	15	135	50	10
проценти	91.3	100.0	15.2	84.8	8.7	43.5	6.5	58.7	21.7	4.4
Общо възобновителна	210	230	35	195	20	100	15	135	50	10
проценти	91.3	100.0	15.2	84.8	8.7	43.5	6.5	58.7	21.7	4.4
Всичко възобновителни сечи										
	297980	337860	47965	289895	63125	58755	7775	129655	154510	5730
проценти	88.2	100.0	14.2	85.8	18.7	17.4	2.3	38.4	45.7	1.7
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	8800	11085	1980	9105	1670	3435	225	5330	3345	430
Черен бор	10595	13690	2455	11235	2040	4265	270	6575	4110	550
иглолистни	19395	24775	4435	20340	3710	7700	495	11905	7455	980

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
проценти	78.3	100.0	17.9	82.1	15.0	31.1	1.9	48.0	30.1	4.0
Бук	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Зимен дъб	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Благуи	30	30	-	30	-	10	-	10	20	-
Цер	40	40	10	30	-	5	-	5	25	-
Габър	545	725	110	615	-	180	60	240	360	15
Акация	230	230	30	200	-	65	20	85	115	-
Келяв габър	10	10	5	5	-	-	-	-	5	-
Сребролистна липа	105	115	10	105	-	45	-	45	60	-
широколистни	980	1170	170	1000	-	310	80	390	595	15
проценти	83.8	100.0	14.5	85.5	-	26.5	6.9	33.4	50.8	1.3
Общо прореждане в	20375	25945	4605	21340	3710	8010	575	12295	8050	995
проценти	78.5	100.0	17.8	82.2	14.3	30.9	2.2	47.4	31.0	3.8
Прореждане в широколистни високоствъблени										
Бял бор	150	190	30	160	25	60	10	95	55	10
Черен бор	90	120	20	100	20	35	5	60	35	5
иглолистни	240	310	50	260	45	95	15	155	90	15
проценти	77.4	100.0	16.1	83.9	14.5	30.7	4.9	50.1	29.0	4.8
Бук	500	650	100	550	15	160	50	225	305	20
Червен дъб	2805	3895	465	3430	115	1170	70	1355	2045	30
Благуи	190	215	30	185	-	35	30	65	110	10
Цер	220	245	25	220	-	50	30	80	130	10
Габър	435	560	90	470	-	145	50	195	265	10
Бряст	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Трепетлика	355	385	65	320	50	35	10	95	215	10
Акация	430	450	65	385	5	115	30	150	225	10
Сребролистна липа	715	805	140	665	5	255	5	265	400	-
Планински ясен	40	40	5	35	-	15	-	15	20	-
тп Vachelieri	25	30	5	25	5	15	-	20	5	-
широколистни	5725	7285	990	6295	195	2000	275	2470	3725	100
проценти	78.6	100.0	13.6	86.4	2.7	27.4	3.8	33.9	51.1	1.4
Общо прореждане в	5965	7595	1040	6555	240	2095	290	2625	3815	115
проценти	78.5	100.0	13.7	86.3	3.2	27.6	3.8	34.6	50.2	1.5
Прореждане в издънкови за превръщане										
Бял бор	420	535	85	450	75	170	15	260	160	30
Смърч	50	70	15	55	15	20	-	35	15	5
Черен бор	85	110	15	95	15	30	10	55	30	10
иглолистни	555	715	115	600	105	220	25	350	205	45
проценти	77.6	100.0	16.1	83.9	14.7	30.8	3.4	48.9	28.7	6.3
Бук	990	1340	235	1105	10	310	90	410	670	25
Червен дъб	20	20	-	20	-	10	-	10	10	-
Зимен дъб	110	120	30	90	-	10	5	15	75	-
Благуи	255	275	20	255	-	65	10	75	180	-
Цер	1880	2065	325	1740	-	260	145	405	1295	40
Габър	3435	4695	840	3855	40	1085	305	1430	2335	90
Трепетлика	340	380	65	315	50	35	5	90	220	5
Акация	155	155	20	135	-	40	10	50	80	5
Келяв габър	15	15	5	10	-	-	-	-	10	-
Сребролистна липа	95	95	10	85	-	35	-	35	50	-

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Полски ясен	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
широколистни	7305	9170	1550	7620	100	1855	570	2525	4930	165
проценти	79.7	100.0	16.9	83.1	1.1	20.2	6.2	27.5	53.8	1.8
Общо прореждане в	7860	9885	1665	8220	205	2075	595	2875	5135	210
проценти	79.5	100.0	16.9	83.1	2.1	21.0	6.0	29.1	51.9	2.1
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	17555	21225	3845	17380	4670	3845	225	8740	7985	655
Смърч	260	320	55	265	145	80	5	230	30	5
Черен бор	6375	7725	1390	6335	1720	1390	70	3180	2920	235
Дуглазка	40	50	10	40	25	10	-	35	5	-
иглолистни	24230	29320	5300	24020	6560	5325	300	12185	10940	895
проценти	82.6	100.0	18.1	81.9	22.4	18.2	1.0	41.6	37.3	3.0
Пробирка в широколистни високоствъблени										
Бук	110	130	15	115	35	15	-	50	65	-
Червен дъб	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Зимен дъб	30	30	-	30	-	15	-	15	15	-
Благун	40	40	-	40	-	20	-	20	20	-
Цер	75	80	25	55	5	5	-	10	45	-
Габър	610	755	170	585	95	70	-	165	410	10
Бреза	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Мъждряк	5	5	-	5	-	-	-	-	5	-
Сребролистна липа	85	85	10	75	10	30	-	40	35	-
широколистни	970	1140	220	920	150	155	-	305	605	10
проценти	85.1	100.0	19.2	80.8	13.2	13.6	-	26.8	53.1	0.9
Общо пробирка в	25200	30460	5520	24940	6710	5480	300	12490	11545	905
проценти	82.7	100.0	18.1	81.9	22.0	18.0	1.0	41.0	37.9	3.0
Пробирка в широколистни високоствъблени										
Бял бор	320	385	65	320	95	65	-	160	155	5
Черен бор	90	100	20	80	25	20	-	45	30	5
иглолистни	410	485	85	400	120	85	-	205	185	10
проценти	84.5	100.0	17.5	82.5	24.8	17.5	-	42.3	38.1	2.1
Пробирка в издънкови за превръщане										
Бук	1655	1850	250	1600	495	155	40	690	890	20
Червен дъб	4070	5440	700	4740	2180	795	85	3060	1645	35
Зимен дъб	520	600	95	505	160	30	10	200	295	10
Благун	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Цер	570	685	95	590	185	40	-	225	350	15
Габър	1560	1860	300	1560	320	190	55	565	975	20
Трепетлика	100	110	15	95	30	20	-	50	45	-
Явор	30	40	5	35	10	5	-	15	20	-
Бреза	200	220	35	185	5	50	-	55	130	-
Акация	90	90	10	80	-	30	5	35	45	-
Сребролистна липа	3050	3450	410	3040	625	1035	45	1705	1265	70
Планински ясен	210	235	25	210	40	75	-	115	90	5
Полски ясен	30	30	5	25	5	10	-	15	10	-
широколистни	12095	14620	1945	12675	4060	2435	240	6735	5765	175
проценти	82.7	100.0	13.3	86.7	27.8	16.7	1.6	46.1	39.4	1.2
Общо пробирка в	12505	15105	2030	13075	4180	2520	240	6940	5950	185
проценти	82.8	100.0	13.4	86.6	27.7	16.7	1.6	46.0	39.4	1.2

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Бял бор	2830	3430	620	2810	745	620	45	1410	1290	110
Черен бор	40	50	10	40	10	10	-	20	20	-
иглолистни	2870	3480	630	2850	755	630	45	1430	1310	110
проценти	82.5	100.0	18.1	81.9	21.7	18.1	1.3	41.1	37.6	3.2
Селекционна в широколистни високоствъблени										
Бук	8760	10470	1375	9095	1675	1485	75	3235	5625	235
Зимен дъб	1725	1845	225	1620	120	525	5	650	940	30
Благун	1275	1375	180	1195	75	390	10	475	705	15
Цер	1785	1950	320	1630	115	205	-	320	1270	40
Габър	19415	23570	4035	19535	3040	2365	165	5570	13475	490
Трепетлика	1790	2000	295	1705	495	345	20	860	805	40
Бреза	20	20	-	20	-	10	-	10	10	-
Мъждряк	40	40	10	30	-	-	-	-	30	-
Клен	90	90	15	75	-	25	-	25	50	-
Сребролистна липа	620	680	90	590	65	175	25	265	315	10
Шестил	30	40	5	35	5	5	-	10	20	5
широколистни	35550	42080	6550	35530	5590	5530	300	11420	23245	865
проценти	84.5	100.0	15.6	84.4	13.3	13.1	0.7	27.1	55.2	2.1
Общо пробирка в изд.	38420	45560	7180	38380	6345	6160	345	12850	24555	975
проценти	84.3	100.0	15.8	84.2	13.9	13.5	0.8	28.2	53.9	2.1
Селекционна в широколистни високоствъблени										
Бук	450	500	50	450	150	50	10	210	230	10
Зимен дъб	20	20	5	15	5	-	-	5	10	-
Габър	90	100	15	85	20	5	5	30	55	-
Трепетлика	70	80	10	70	20	15	-	35	30	5
широколистни	630	700	80	620	195	70	15	280	325	15
проценти	90.0	100.0	11.4	88.6	27.9	10.0	2.2	40.1	46.4	2.1
Общо селекционна в	630	700	80	620	195	70	15	280	325	15
проценти	90.0	100.0	11.4	88.6	27.9	10.0	2.2	40.1	46.4	2.1
Селекционна в издънкови за превръщане										
Бук	410	470	60	410	75	65	-	140	260	10
Зимен дъб	150	170	20	150	10	45	5	60	85	5
Благун	50	60	10	50	5	15	-	20	30	-
Цер	120	140	20	120	10	15	-	25	90	5
Габър	900	1060	175	885	140	105	15	260	605	20
Трепетлика	40	40	5	35	10	5	-	15	15	5
широколистни	1670	1940	290	1650	250	250	20	520	1085	45
проценти	86.1	100.0	15.0	85.0	12.9	12.9	1.0	26.8	55.9	2.3
Общо селекционна в	1670	1940	290	1650	250	250	20	520	1085	45
проценти	86.1	100.0	15.0	85.0	12.9	12.9	1.0	26.8	55.9	2.3
Всичко отгледни	112625	137190	22410	114780	21835	26660	2380	50875	60460	3445
проценти	82.1	100.0	16.4	83.6	15.9	19.4	1.7	37.0	44.1	2.5
ОБЩО от всички сечи										
Бял бор	82685	100060	19240	80820	23115	22755	1265	47135	31890	1795
Смърч	430	540	95	445	230	140	5	375	60	10
Черен бор	35110	43110	8170	34940	10170	11085	620	21875	12070	995
Дуглазка	170	210	35	175	110	40	5	155	20	-
Веймутов бор	210	250	50	200	75	60	5	140	60	-
иглолистни	118605	144170	27590	116580	33700	34080	1900	69680	44100	2800

вид на сечта и дървесен вид	предвидена за отсичане стояща маса		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
проценти	82.3	100.0	19.1	80.9	23.4	23.6	1.3	48.3	30.6	2.0
Бук	62475	71840	8475	63365	13180	11275	1910	26365	35560	1440
Червен дъб	6905	9365	1165	8200	2300	1975	155	4430	3705	65
Зимен дъб	29610	32580	3915	28665	5295	4340	750	10385	17735	545
Благуи	33110	36365	4285	32080	6035	4640	975	11650	19945	485
Цер	55675	61390	7135	54255	14590	5990	665	21245	31605	1405
Габър	66545	79005	12440	66565	7485	12940	1680	22105	43085	1375
Бряст	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Трепетлика	3275	3630	545	3085	825	560	35	1420	1580	85
Явор	30	40	5	35	10	5	-	15	20	-
Бреза	225	245	35	210	5	60	-	65	145	-
Мъждряи	275	295	45	250	-	5	15	20	225	5
Акация	24920	26130	3395	22735	245	6835	1835	8915	13060	760
Космат дъб	60	70	10	60	-	-	-	-	60	-
Келяв габър	275	305	120	185	-	-	-	-	170	15
Гледичия	50	50	5	45	-	15	5	20	25	-
Клен	195	205	20	185	35	35	-	70	115	-
Сребролистна липа	7880	8820	1125	7695	1175	2450	225	3850	3665	180
Шестил	30	40	5	35	5	5	-	10	20	5
Планински ясен	280	305	30	275	45	100	-	145	125	5
Полски ясен	40	40	5	35	5	15	-	20	15	-
тп Vachelieri	115	130	20	110	15	60	5	80	25	5
тп I-214	15	15	5	10	-	5	-	5	5	-
тп Vernirubens	105	115	15	100	10	50	10	70	25	5
широколистни	292100	330990	42800	288190	51260	51365	8265	110890	170920	6380
проценти	88.3	100.0	13.0	87.0	15.5	15.5	2.5	33.5	51.6	1.9
ВСИЧКО	410605	475050	70375	404675	84960	85415	10155	180530	214970	9175
проценти	86.4	100.0	14.8	85.2	17.9	18.0	2.2	38.1	45.2	1.9

При реализирането на определеното за десетилетието ползване от 475 050 куб.м (с клони), би следвало да се добие 180 530 куб.м строителна дървесина или 38,1%, от която едра – 84 960 куб.м (17,9%), средна – 85 415 куб.м (18,0%) и дребна – 10 155 куб.м (2,2%). Освен това ще се добият дърва за огрев – 214 970 (45,2%) и използваема вършина – 9 175 куб.м (1,9%).

Предполагаемият отпад при сечта ще бъде 70 375 куб.м (14,8%).

Сортиментната структура на ползването през отделните години ще се променя в зависимост от структурата и санитарното състояние на насажденията, от които ще се набира годишното ползване.

Необходимо е да се полагат системни грижи за най-рационалното разкрояване на стъблата, с оглед да се добива повече строителна дървесина.

В Приложение III.3.1 е посочено планираното ползване по горскостопански участъци.

Разпределението на очакваният общ добив по сортименти е направено по възприетите проценти за сортиментиране по видове сечи и основни групи сортименти. Процентното съотношение е направено на база на реализираната през ревизионния период сортиментна структура при добива на дървесина площи.

В таблица № 79 са посочени прогнозните проценти за сортиментиране по видове сечи, група гори и основни групи сортименти.

Таблица № 79
За възприетите проценти за сортиране на предвидената
за отсичане стояща маса с клони по видове сечи и дървесни видове

Държавни горски територии

вид на сечта дървесен	предвидена за отсичане стояща		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Възобновителна в иглолистни										
Бял бор	83	100	20	80	25	23	1	49	30	1
Смърч	81	100	16	84	47	25	1	73	10	1
Черен бор	83	100	20	80	30	25	1	56	23	1
Здгл	80	100	14	86	65	2	1	68	16	2
Бук	77	100	12	88	15	18	3	36	50	2
Зимен дъб	90	100	12	88	15	18	2	35	56	2
Цер	90	100	11	89	25	10	1	36	51	2
Габър	77	100	15	85	7	20	2	29	54	2
Възобновителна в широколистни високоствъблени										
Бук	89	100	10	90	30	10	2	42	46	2
Зимен дъб	86	100	15	85	30	5	2	37	46	2
Цер	86	100	10	90	35	3	1	39	50	1
Габър	91	100	13	87	20	7	2	29	56	2
Трепетлика	91	100	15	85	25	17	1	43	40	2
Липа, яс	90	100	12	88	20	32	2	54	31	3
Възобновителна в издънкове за превръщане										
Бук	77	100	12	88	15	18	3	36	50	2
Зимен дъб	90	100	12	88	15	13	2	30	56	2
Цер	90	100	11	89	25	10	1	36	51	2
Габър	77	100	15	85	7	20	2	29	54	2
Възобновителна в нискоствъблени										
Акация	95	100	13	87	1	26	7	34	50	3
Келяв габър	11	100	40	60	0	0	0	0	55	5
Възобновителна в топове										
тп	85	100	15	85	10	45	5	60	20	5
Прореждане в иглолистни										
Бял бор	79	100	18	82	15	31	2	48	30	4
Черен бор	79	100	18	82	15	31	2	48	30	4
Бук, габър	75	100	18	82	1	23	6	30	50	2
Зимен дъб	90	100	14	86	0	13	7	20	64	2
Прореждане в широколистни високоствъблени										
Бук, габър	65	100	17	83	1	25	8	34	47	2
Червен дъб	62	100	12	88	2	30	2	34	53	1
Благун, цер	62	100	12	88	0	15	15	30	56	2
Трепетлика		100	16	84	13	10	2	24	57	2
Липа, яс	88	100	17	83	2	30	2	34	48	1
Прореждане в издънкове за превръщане										
Бук	73	100	18	82	15	14	1	30	55	2
Цер	90	100	13	87	8	12	1	21	64	2
Габър	73	100	17	83	13	10	1	24	57	2
Трепетлика	91	100	15	85	25	17	1	43	40	2
Пробирка в иглолистни										
Бял бор	83	100	18	82	22	18	1	41	38	3
Черен бор	83	100	18	82	22	18	1	41	38	3
Дуглазка	80	100	16	84	52	20	1	73	10	1
Бук, габър	83	100	13	87	15	14	1	30	55	2
Червен дъб	74	100	13	87	40	15	1	46	30	1
Зимен дъб	90	100	13	87	7	26	1	34	51	2
Пробирка в широколистни високоствъблени										
Бук	82	100	18	82	22	18	1	41	38	3
Червен дъб	74	100	13	87	40	15	1	56	30	1
Зимен дъб	74	100	15	85	26	5	2	33	50	2
Цер	74	100	15	85	26	5	0	31	52	2
Габър	82	100	15	85	17	10	3	30	53	2
Трепетлика	85	100	15	85	25	17	1	43	40	2
Липа	88	100	12	88	18	30	1	49	37	2
Пробирка в издънкове за превръщане										
Бук	83	100	13	87	15	14	1	30	55	2
Зимен дъб	90	100	13	87	7	26	1	34	51	2

вид на сечта дървесен	предвидена за отсичане стояща		отпад	лежаща дървесна маса	вероятен добив сортименти					
	без клони	с клони			строителна дървесина				дърва за огрев	използв. вършина
					едра	средна	дребна	общо		
Цер	90	100	13	87	8	12	1	21	64	2
Габър	83	100	17	83	13	10	1	22	57	2
Липа	88	100	13	87	12	24	3	39	45	3
Селекционна в широколистни високостъблени										
Бук	89	100	10	90	30	10	2	42	46	2
Зимен дъб	86	100	15	85	30	5	2	37	46	2
Габър	89	100	13	87	20	7	2	29	56	2
Трепетлика	85	100	15	85	25	17	1	43	40	2
Селекционна в издънкови за превръщане										
Бук	83	100	13	87	15	14	1	30	55	2
Зимен дъб	90	100	13	87	7	26	1	34	51	2
Цер	90	100	13	87	8	12	1	21	64	2
Габър	83	100	17	83	13	10	1	24	57	2

6.5. ВЪЗОбновяване и планирано залесяване в държавните горски територии

6.5.1. Естествено възобновяване

Както през изминалия така и през настоящия ревизионен период, в насажденията на ТП “ДГС Омуртаг” ще се разчита основно на естественото възобновяване. От направените проучвания по време на теренните работи за хода на естественото възобновяване беше установено, че върху залесената площ на стопанството, особено в определени райони, съществуват добри условия за естествено възобновяване. Затова то трябва да бъде и занапред основен вид възобновяване в стопанството.

Успешното естествено възобновяване зависи много от правилно извеждане на горскостопанските мероприятия. Това се отнася за възобновителните сечи, изсичане на подлеса и храстите, своевременно откриване на подраста, оптимално разпределяне на извозните пътища, почистване на сечищата, изрязване на пънче на повредения подраст, разрохкване под склопа и др. Необходимо е също при наличие на семенно сношение в буковите, дъбовите и церовите насаждения, събрания жълъд да се използва при подпомагане на възобновяването. Това може да става още през същия сезон, като се внася жълъд на копки под склопа на насажденията.

6.5.2. Отглеждане на подраста

Това мероприятие е заложено в насаждения със склопеност по-малка от 0.7 и планирана постепенно-котловинна, краткосрочно постепенна и групово-постепенна сеч, понеже при извеждането на тези сечи се отварят котли и прозорци. Заложено е и в подотделите, в които е предвидено извеждането на окончателна фаза. В таксационните описания на всеки от подотделите е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва подпомагане на естественото възобновяване чрез отглеждане на подраста, като площта е съобразена с интензивността на планираната сеч. Отглеждането има за цел отстраняване на нежелани издънки от дървесни видове, както и изрязване на пънче на повреден при извеждането на възобновителната сеч широколистен подраст. Планирано е да се изведе на **редуцирана площ 1571,2 ха**. Материален добив не е начислен.

В Приложение III.3.10, Том I-A, е даден списък на подотделите, в които ще бъде извършено това мероприятие.

6.5.3. Изсичане на подлеса

Предвидено е мероприятието да се изпълни в зрели дървостои в случаите, когато подлесната растителност (кгбр, мжд и храсти) затруднява естественото възобновяване. В таксационните описания на всеки от подотделите е отразена редуцираната площ, върху която ще се извършва подпомагане на естественото възобновяване чрез изсичане на подлеса, като площта е съобразена с интензивността на планираната сеч. Препоръчваме това да стане в семеносна година, а планираното изсичане на подлеса да се извърши не по-малко от два пъти през десетилетието. Планирано е да се изведе на **редуцирана площ 844,9 ха**. Материален добив не е начислен.

В Приложение III.3.11, Том I-A, е даден списък на подотделите, в които ще бъде извършено това мероприятие.

В посочените по-долу данни се вижда разпределението на двете мероприятия за подпомагане на естественото възобновяване (отглеждане на подраста и изсичане на подлеса) по условни стопански класове и редуцирана площ спрямо интензивността на планираната сеч.

Условни стопански класове	мерни единици	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
Бялборови култури СтФ	ха	21.6	6.5
Бялборови култури ЗСпФ	ха	124.8	40.9
Черборови култури СтФ	ха	11.9	4.9
Черборови култури ЗСпФ	ха	22.7	12.2
Смес. Игл.Шир. Култури СтФ	ха	5.1	-
Смес. Игл.Шир. култури ЗСпФ	ха	25.1	8.1
всичко иглолистни СтФ	ха	38.6	11.4
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	172.6	61.2
всичко иглолистни	ха	211.2	72.6
Буков В ЗСпФ	ха	18.7	-
Буков Ср ЗСпФ	ха	48.9	2.5
Дъбов СрН СтФ	ха	7.1	13.0
Дъбов СрН ЗСпФ	ха	37.5	35.0
Церов СтФ	ха	2.7	2.3
Церов ЗСпФ	ха	0.2	-
Липов ЗСпФ	ха	3.9	-
Габъров ЗСпФ	ха	20.4	8.7
всичко шир. високостъблени СтФ	ха	9.8	15.3
Всичко шир. високостъблени ЗСпФ	ха	129.6	46.2
всичко широкол. високостъблени	ха	139.4	61.5
Буков В П ЗСпФ	ха	125.7	15.4
Дъбов В П ЗСпФ	ха	4.0	4.0
Церов В П СтФ	ха	63.3	29.7
Церов В П ЗСпФ	ха	53.8	25.1
Смесен СрН П СтФ	ха	88.0	51.3
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	82.0	78.0
Габъров В П СтФ	ха	19.4	0.9
Габъров В П ЗСпФ	ха	16.7	2.3
Буков СрН П ЗСпФ	ха	61.8	5.2
Церов П СтФ	ха	120.2	58.4
Церов П ЗСпФ	ха	59.4	64.1
Дъбов СрН П СтФ	ха	150.3	116.4
Дъбов СрН П ЗСпФ	ха	239.8	207.0
Габъров СрН П СтФ	ха	13.9	4.0
Габъров СрН П ЗСпФ	ха	27.5	13.3
Смесен В П СтФ	ха	23.3	-
Смесен В П ЗСпФ	ха	71.5	48.7
всичко изд. за превръщане СтФ	ха	478.4	260.7
Всичко изд. за превръщане ЗСпФ	ха	742.2	450.1
всичко издънкови за превръщане	ха	1220.6	710.8
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	1571.2	844.9

6.5.4. Залесяване

Общо залесяване е предвидено на площ 45,2 хектара (таблици с №№ 80, 81 и 82).

Таблица № 80

Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване по насоки и стопански участъци

Държавни горски територии

Насоки на залесяване	1 участък		2 участък		3 участък		Общо	
	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
попълване на редини	1.1	11.6	13.5	47.5	2.0	27.4	16.6	36.7
възстановяване на гори	3.0	31.6	13.8	48.6	-	-	16.8	37.2
в зрели гори	5.4	56.8	1.1	3.9	5.3	72.6	11.8	26.1
ВСИЧКО ЗА ЗАЛЕСЯВАНЕ	9.5	100.0	28.4	100.0	7.3	100.0	45.2	100.0

Попълване на редини е предвидено на площ 16,6 хектара. Тук са отнесени залесяванията в млади и средновъзрастни насаждения и култури с пълнота 0.4 – 0.6.

Залесяване за възстановяване на гори е планирано на площ 16,8 хектара. Тук са отнесени залесяванията след изведени санитарни и принудителни сечи.

Залесяване в зрели гори е предвидено да се извършва на площ 11,8 хектара след извеждане на възобновителни сечи.

Таблица № 81

Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване по почвоподготовка и стопански участъци

Държавни горски територии

Почвоподготовка	1 участък		2 участък		3 участък		Общо	
	ха	%	ха	%	ха	%	ха	%
ръчни тераси	8.6	90.5	24.2	85.2	7.3	100.0	40.1	88.7
общо РЪЧНА	8.6	90.5	24.2	85.2	7.3	100.0	40.1	88.7
орни пояси тракторна тяга	-	-	4.2	14.8	-	-	4.2	9.3
дупки моторен свредел	0.9	9.5	-	-	-	-	0.9	2.0
общо МЕХАНИЗИРАНА	0.9	9.5	4.2	14.8	-	-	5.1	11.3
общо	9.5	100.0	28.4	100.0	7.3	100.0	45.2	100.0

Ръчни тераси са планирани на площ 40,1 хектара.

От данните в таблица № 81 се вижда, че през ревизионния период ще доминира ръчната почвоподготовка – 88,7%, пред механизиранията – 11,3%. Ръчната почвоподготовка ще се извърши чрез оформяне на ръчни тераси. Машинна почвоподготовка ще се извърши чрез машинни тераси и пълна оран с тракторна тяга.

Таблица № 82

Разпределение на предвидената през десетилетието площ за залесяване и необходимия посадъчен материал по дървесни видове

Държавни горски територии

Дървесен вид	залесяване							Посадъчен	
	след	ново	попълване	възстано-	в зрели	ВСИЧКО	%	фиданки	фиданки
	хектари							хиляди броя	
Зимен дъб	-	-	5.3	5.3	3.6	14.2	31.4	6.7	95.1
Благун	-	-	0.2	1.0	3.2	4.4	9.7	6.7	29.5
Цер	-	-	11.1	10.1	2.8	24.0	53.1	6.7	160.8
Акация	-	-	-	-	1.0	1.0	2.2	3.3	3.3
Сребролист. липа	-	-	-	0.4	0.3	0.7	1.6	3.3	2.3
тп Bachelieri	-	-	-	-	0.6	0.6	1.3	0.8	0.5
тп Vernirubens	-	-	-	-	0.3	0.3	0.7	0.6	0.2
всичко	-	-	16.6	16.8	11.8	45.2	100.0	-	291.7

Ще се залесява предимно с местни широколистни видове. Следва използваният семенен материал да се добива от наличните обявени семепроизводствени насаждения или да бъде доставян от съседни стопанства. При избора на дървесни видове за залесяване са взети предвид условията на месторастене и стопанската изгода, като е използван подходящият за конкретните месторастения видов състав. Препоръчва се пролетното залесяване, което е дало най-добри резултати през ревизионния период.

Най-голям е делът на залесяванията с цер - 53,1% и зимен дъб – 31,4%.
 Необходимият посадъчен материал за десетилетието е 291 700 броя фиданки.
 Схемите на залесяване на използваните дървесни видове са следните:

цер, дъбове	2.0x0.75 м
топола	4.0x4.0 м

Необходимият посадъчен материал за десетилетието е 291700 броя фиданки.

Наличието на тревна и плевелна растителност, както и за борба срещу летните засушавания прави задължително окопаването на създадените култури - три пъти през първата година, два пъти през втората и един път през третата, а за тополовите култури – съгласно Наредбата. При опасност от заглушаване да се провежда осветление дори да не е предвидено по горскостопанския план.

В Приложение III.3.2, Том I-A е посочено планираното залесяване по горскостопански участъци.

В таблична форма е даден списък на подотделите с планирано залесяване:

Държавни горски територии

отде	подотдел	насоки	подготовка	залесяване по видове
10	л	пр 0.2	рт 0.2	цр 0.2
22	м	взг 1.1	рт 1.1	бл 0.7. цр 0.4
42	к	взг 0.2	рт 0.2	цр 0.2
62	м2	взг 0.6	дмс 0.6	бах 0.6
92	е	взг 0.2	рт 0.2	цр 0.2
176	и	взг 3.3	рт 3.3	бл 2.0. здб 1.0. срлп 0.3
180	ф	взг 1.8	рт 1.8	здб 1.8
182	и	взг 0.3	рт 0.3	ак 0.3
187	з	пр 0.2	рт 0.2	здб 0.2
190	у	пр 2.0	рт 2.0	здб 2.0
201	б	взг 0.7	рт 0.7. рт 0.0	ак 0.7
207	ж	вг 0.3	рт 0.3	здб 0.3
210	н	пр 0.2	рт 0.2	здб 0.1. цр 0.1
212	р	пр 0.2	рт 0.2	цр 0.1. здб 0.1
236	ц	взг 0.8	рт 0.8	здб 0.8
244	а	пр 0.2	рт 0.2	бл 0.2
256	и	взг 0.3	дмс 0.3	верн 0.3
257	п2	взг 0.1	рт 0.1	цр 0.1
257	р2	взг 0.1	рт 0.1	цр 0.1
257	я2	взг 0.2	рт 0.2	цр 0.2
273	в	вг 1.8	рт 1.8	цр 1.8
273	г	взг 1.8	рт 1.8	цр 1.3. бл 0.5
274	н	пр 0.7	рт 0.7	цр 0.7
277	х	пр 0.2	рт 0.2	здб 0.2
296	ц	вг 1.2	рт 1.2	бл 1.0. цр 0.2
297	у	пр 0.8	рт 0.8	цр 0.5. здб 0.3
297	д1	пр 8.4	рт 8.4	цр 6.0. здб 2.4
298	б	вг 4.3	рт 4.3	цр 4.3
298	в	пр 0.5	рт 0.5	цр 0.5
298	г	пр 0.6	рт 0.6	цр 0.6
298	з	пр 0.3	рт 0.3	цр 0.3
298	м	вг 4.2	оп 4.2	цр 3.8. срлп 0.4
301	ж	пр 0.5	рт 0.5	цр 0.5
303	т	пр 0.8	рт 0.8	цр 0.8
303	у	пр 0.7	рт 0.7	цр 0.7
309	з	взг 0.3	рт 0.3	цр 0.3
329	в	пр 0.1	рт 0.1	цр 0.1
334	о	вг 5.0	рт 5.0	здб 5.0

6.6. ПАША

Общата площ на държавните горски територии, върху която се забранява паша е 18975,5 ха. В таблица № 83 е показано как тя се разпределя по горскостопански участъци.

Таблица № 83
Размер на площта, забранена за паша

Държавни горски територии

Горскостопански участъци	Обща площ ха	Забранена за паша площ	% от общата площ
ГСУ 1	10427.6	5631.5	17.5
ГСУ 2	10954.1	6315.8	19.6
ГСУ 3	10873.7	7028.2	21.8
всичко	32255.4	18975.5	58.9

В приложение III.3.3. са дадени списъци на забранените за паша подотдели по землища.

6.7. ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ

В района на ТП “ДГС Омуртаг” като се имат предвид добивите през изминалото десетилетие, могат да се добиват 3 т гъби (в т.ч. и трюфели), 5 т горски плодове, 5,3 т различни билки (жълт кантарион, смрадлика, мента и др.), 7 т липов цвят, кори от мъждрян, сено, листников фураж, дрянови клони.

Тези количества имат характер на прогноза, тъй като добивът им зависи от годишните промени в климатичните условия, особеностите на климатичната среда, антропогенните фактори и други.

6.8. СТРОЕЖ НА СГРАДИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО, ВЪЗПРОИЗВОДСТВОТО, ПОЛЗВАНЕТО И ОПАЗВАНЕТО НА ГОРИТЕ

6.8.1. Сгради

През десетилетието в държавните горски територии на ТП “ДГС Омуртаг” не е планирано строителство и ремонт на сгради.

6.8.2. Пътища

Планираните за ремонт автомобилни пътища в 3 ГСУ “Стеврек”, които са и за противопожарна техника са с обща дължина **2,0 км**, както следва:

- подотдел **138: 3** – започва от подотдел **138: а** и завършва до подотдел **138: 3** и е с дължина 1,0 км;
- подотдел **173: 3** – започва от подотдел **173: а** и завършва в подотдел **173: д** и е с дължина 1,0 км.

6.8.3. Техничко-укрепителни мероприятия

Няма планирано строителство на нови или ремонт на съществуващи противоерозионни съоръжения.

6.9. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА НАСАЖДЕНИЯТА

Санитарното състояние на гората е един от определящите фактори за нейната производителност.

Състоянието на държавните гори в района на ТП “ДГС Омуртаг” се вижда от таблица № 84, където е показано разпределението на залесената площ по видове насаждения и степени на повреда.

От таблицата става ясно, че 95,9% от дървостойките не са засегнати или броят на засегнатите дървета е до 10% от общия брой. При засегнатите дървостойки преобладава първа степен на повреда (3,6%), при която е достатъчно да се изведе санитарна сеч с интензивност 10-25%. Втора степен на повреда е констатирана на площ 85,3 ха (0,45%) и трета степен е на минимална площ 1,1ха.

Таблица № 84
Разпределение на залесената площ по видове насаждения
и степени на повреда

Държавни горски територии

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен
	Неповредени	I	II	III	Общо	
	хектари					
Бял бор	1513.5	196.8	34.8	1.1	1746.2	- 0.2
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.6	-	-	-	0.6	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	3.0	-	-	-	3.0	- -
в.т.ч. Култури Чисти	663.8	109.0	21.4	1.1	795.3	- 0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	141.2	23.8	-	-	165.0	- 0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	704.9	64.0	13.4	-	782.3	- 0.1
Смърч	2.2	-	-	-	2.2	- -
в.т.ч. Култури Чисти	2.2	-	-	-	2.2	- -
Черен бор	765.1	40.6	-	-	805.7	- -
в.т.ч. Култури Чисти	361.1	20.8	-	-	381.9	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	117.8	10.5	-	-	128.3	- 0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	286.2	9.3	-	-	295.5	- -
Бук	1750.0	149.3	27.9	-	1927.2	- 0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	614.1	106.6	18.1	-	738.8	- 0.2
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	10.0	-	-	-	10.0	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1125.9	42.7	9.8	-	1178.4	- 0.1
Червен дъб	184.7	-	-	-	184.7	- -
в.т.ч. Култури Чисти	135.2	-	-	-	135.2	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	11.4	-	-	-	11.4	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	38.1	-	-	-	38.1	- -
Зимен дъб	1122.2	9.7	-	-	1131.9	- -
в.т.ч. Насаждения Чисти	120.1	-	-	-	120.1	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	10.4	-	-	-	10.4	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	982.2	9.0	-	-	991.2	- -
в.т.ч. Култури Чисти	0.2	-	-	-	0.2	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	7.6	-	-	-	7.6	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	1.7	0.7	-	-	2.4	- 0.3
Летен дъб	0.4	-	-	-	0.4	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.4	-	-	-	0.4	- -
Благун	1368.9	104.5	2.1	-	1475.5	- -
в.т.ч. Насаждения Чисти	270.3	76.6	2.1	-	349.0	- 0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	7.1	-	-	-	7.1	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1076.2	27.9	-	-	1104.1	- -
в.т.ч. Култури Чисти	3.4	-	-	-	3.4	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	11.9	-	-	-	11.9	- -
Цер	2175.6	3.4	-	-	2179.0	- -
в.т.ч. Насаждения Чисти	591.9	1.8	-	-	593.7	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	11.7	-	-	-	11.7	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1493.1	1.6	-	-	1494.7	- -
в.т.ч. Култури Чисти	14.8	-	-	-	14.8	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	64.1	-	-	-	64.1	- -

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен
	Неповредени	I	II	III	Общо	
Габър	2184.7	49.5	0.8	-	2235.0	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	281.9	3.4	-	-	285.3	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	165.5	-	-	-	165.5	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1737.3	46.1	0.8	-	1784.2	-
Бряст	12.5	-	-	-	12.5	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.4	-	-	-	0.4	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	12.1	-	-	-	12.1	-
Трепетлика	0.5	-	-	-	0.5	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.5	-	-	-	0.5	-
Бреза	7.1	11.2	4.4	-	22.7	- 0.9
в.т.ч. Култури Чисти	3.1	7.2	1.4	-	11.7	1 1.0
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	4.0	4.0	3.0	-	11.0	- 0.8
Мъждрян	7.5	-	-	-	7.5	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.6	-	-	-	1.6	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	5.9	-	-	-	5.9	-
Орех	2.5	-	-	-	2.5	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.2	-	-	-	0.2	-
в.т.ч. Култури Чисти	2.3	-	-	-	2.3	-
Акация	490.2	15.0	5.4	-	510.6	- 0.1
в.т.ч. Насаждения Чисти	341.8	7.1	-	-	348.9	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	2.3	-	-	-	2.3	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	101.4	-	-	-	101.4	-
в.т.ч. Култури Чисти	31.4	2.5	4.2	-	38.1	- 0.4
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	3.5	-	-	-	3.5	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	9.8	5.4	1.2	-	16.4	- 0.3
Келяв габър	1734.2	-	-	-	1734.2	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	444.3	-	-	-	444.3	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	9.7	-	-	-	9.7	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	1280.2	-	-	-	1280.2	-
Върба	1.6	-	-	-	1.6	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	1.6	-	-	-	1.6	-
Джанка	5.8	-	-	-	5.8	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	3.2	-	-	-	3.2	-
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	2.6	-	-	-	2.6	-
Елша	3.3	-	-	-	3.3	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	3.3	-	-	-	3.3	-
Клен	0.4	-	-	-	0.4	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.2	-	-	-	0.2	-
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.2	-	-	-	0.2	-
Сребролистна липа	234.6	-	-	-	234.6	-
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.5	-	-	-	0.5	-

Видове насаждения	Степени на повреда					Средна степен
	Неповредени	I	II	III	Общо	
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	157.1	-	-	-	157.1	- -
в.т.ч. Култури Чисти	18.3	-	-	-	18.3	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	5.8	-	-	-	5.8	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	52.9	-	-	-	52.9	- -
Люляк	2.8	-	-	-	2.8	- -
в.т.ч. Култури Чисти	2.8	-	-	-	2.8	- -
Махалебка	0.4	-	-	-	0.4	- -
в.т.ч. Култури Чисти	0.4	-	-	-	0.4	- -
Череша	3.0	0.8	4.5	-	8.3	- 0.8
в.т.ч. Култури Чисти	-	-	4.5	-	4.5	2 2.0
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	3.0	0.8	-	-	3.8	- 0.3
Американски ясен	0.4	-	-	-	0.4	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	0.4	-	-	-	0.4	- -
Планински ясен	19.2	1.0	-	-	20.2	- 0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.7	-	-	-	0.7	- -
в.т.ч. Култури Чисти	10.7	1.0	-	-	11.7	- 0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	7.8	-	-	-	7.8	- -
Полски ясен	0.7	-	-	-	0.7	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.7	-	-	-	0.7	- -
тп Bachelieri	0.6	-	-	-	0.6	- -
в.т.ч. Култури Чисти	0.6	-	-	-	0.6	- -
тп I-214	2.0	-	-	-	2.0	- -
в.т.ч. Култури Чисти	2.0	-	-	-	2.0	- -
тп Vernirubens	0.9	-	-	-	0.9	- -
в.т.ч. Насаждения Чисти	0.1	-	-	-	0.1	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	0.1	-	-	-	0.1	- -
в.т.ч. Култури Чисти	0.7	-	-	-	0.7	- -
Без преобладание	3958.3	77.5	5.4	-	4041.2	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	1.8	-	-	-	1.8	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	388.0	11.6	4.7	-	404.3	- 0.1
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	2877.7	63.3	-	-	2941.0	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	527.4	2.6	-	-	530.0	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	56.1	-	-	-	56.1	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	107.3	-	0.7	-	108.0	- 0.1
Всичко	17555.8	659.3	85.3	1.1	18301.5	- -
в.т.ч. Насаждения Чисти	2669.9	195.5	20.2	-	2885.6	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Игл-Шир.	4.8	-	-	-	4.8	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Шир-Игл.	604.7	11.6	4.7	-	621.0	- -
в.т.ч. Насажд.Смес.Широкол.	10857.9	190.6	10.6	-	11059.1	- -
в.т.ч. Култури Чисти	1253.0	140.5	31.5	1.1	1426.1	- 0.2
в.т.ч. Култ.Смес.Иглолистни	259.0	34.3	-	-	293.3	- 0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Игл-Шир.	1518.5	75.9	13.4	-	1607.8	- 0.1
в.т.ч. Култ.Смес.Шир-Игл.	84.4	-	-	-	84.4	- -
в.т.ч. Култ.Смес.Широкол.	303.6	10.9	4.9	-	319.4	- 0.1

По-добра представа за здравословното състояние на насажденията може да се получи от таблица № 85, където са показани видовете повреди по дървесни видове.

Таблица № 85
Преглед на повредите по дървесни видове

Държавни горски територии

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
снеговал	123.7	0.7	25885	2994	11.6
в.т.ч. Бял бор	32.7	1.8	9075	996	11.0
в.т.ч. Бук	62.8	2.6	12440	1707	13.7
в.т.ч. Зимен дъб	2.5	0.1	390	13	3.3
в.т.ч. Благун	15.6	0.7	2290	114	5.0
в.т.ч. Цер	4.9	0.2	830	27	3.3
в.т.ч. Габър	3.4	0.1	600	120	20.0
в.т.ч. Акация	1.8	0.3	260	17	6.7
ветровал	123.2	0.7	29510	2560	8.7
в.т.ч. Бял бор	16.4	0.9	5770	577	10.0
в.т.ч. Бук	104.7	4.4	23540	1970	8.4
в.т.ч. Акация	2.1	0.4	200	13	6.7
гниене	293.8	1.6	50705	7642	15.1
в.т.ч. Бук	200.8	8.5	40680	5783	14.2
в.т.ч. Зимен дъб	-	-	10	3	33.5
в.т.ч. Благун	43.3	1.9	3425	688	20.1
в.т.ч. Габър	49.7	1.5	6590	1168	17.7
задушаване от плевели	0.3	-	30	8	26.7
в.т.ч. Бреза	0.3	0.8	30	8	26.7
пожар	6.7	-	1880	125	6.6
в.т.ч. Бял бор	1.2	0.1	340	23	6.7
в.т.ч. Черен бор	4.6	0.5	1360	90	6.7
в.т.ч. Габър	0.9	-	180	12	6.6
клоносек	24.3	0.1	3485	751	21.5
в.т.ч. Бук	4.8	0.2	510	187	36.6
в.т.ч. Зимен дъб	0.1	-	10	2	19.8
в.т.ч. Благун	7.0	0.3	1055	186	17.7
в.т.ч. Цер	0.4	-	50	8	16.5
в.т.ч. Габър	12.0	0.4	1860	368	19.8
снеголом	113.2	0.6	18910	2001	10.6
в.т.ч. Бял бор	20.7	1.1	6030	883	14.6
в.т.ч. Бук	25.1	1.1	3780	440	11.7
в.т.ч. Зимен дъб	8.3	0.5	1220	81	6.7
в.т.ч. Благун	11.5	0.5	1500	87	5.8
в.т.ч. Цер	2.2	0.1	370	12	3.3
в.т.ч. Габър	41.9	1.3	5120	409	8.0
в.т.ч. Трепетлика	2.1	5.1	610	61	10.0

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
в.т.ч. Сребролистна липа	1.4	0.3	280	28	10.0
повреди от паша	0.7	-	-	-	-
в.т.ч. Зимен дъб	0.5	-	-	-	-
в.т.ч. Цер	0.2	-	-	-	-
суховършия	1289.1	7.0	249405	33308	13.4
в.т.ч. Бял бор	492.8	27.3	142345	22684	15.9
в.т.ч. Черен бор	96.5	10.9	26390	2613	9.9
в.т.ч. Бук	17.0	0.7	2910	193	6.6
в.т.ч. Червен дъб	5.0	2.5	1740	57	3.3
в.т.ч. Зимен дъб	206.1	12.3	22975	1858	8.1
в.т.ч. Летен дъб	2.2	40.0	220	15	6.6
в.т.ч. Благун	254.2	11.4	28645	3077	10.7
в.т.ч. Цер	138.8	4.8	15780	1306	8.3
в.т.ч. Габър	2.9	0.1	410	14	3.3
в.т.ч. Трепетлика	0.5	1.2	120	4	3.3
в.т.ч. Явор	1.6	13.0	185	102	55.0
в.т.ч. Бреза	19.3	53.2	2045	432	21.1
в.т.ч. Орех	-	-	5	-	6.6
в.т.ч. Акация	38.9	7.5	3765	627	16.7
в.т.ч. Космат дъб	2.1	19.3	130	15	11.7
в.т.ч. Келяв габър	0.2	-	-	-	-
в.т.ч. Махалебка	0.4	44.4	20	1	3.3
в.т.ч. Череша	5.0	26.9	540	192	35.6
в.т.ч. Планински ясен	5.6	18.5	1180	118	10.0
корояди	110.5	0.6	27325	5870	21.5
в.т.ч. Бял бор	97.8	5.4	24195	5383	22.2
в.т.ч. Черен бор	12.7	1.4	3130	487	15.6
Всичко	2085.5	11.4	407135	55259	13.6
в.т.ч. Бял бор	661.6	36.6	187755	30546	16.3
в.т.ч. Черен бор	113.8	12.9	30880	3190	10.3
в.т.ч. Бук	415.2	17.5	83860	10280	12.3
в.т.ч. Червен дъб	5.0	2.5	1740	57	3.3
в.т.ч. Зимен дъб	217.5	13.0	24605	1957	8.0
в.т.ч. Летен дъб	2.2	40.0	220	15	6.8
в.т.ч. Благун	331.6	14.8	36915	4152	11.2
в.т.ч. Цер	146.5	5.1	17030	1353	7.9
в.т.ч. Габър	110.8	3.3	14760	2091	14.2
в.т.ч. Трепетлика	2.6	6.3	730	65	8.9
в.т.ч. Явор	1.6	13.0	185	102	55.1
в.т.ч. Бреза	19.6	54.0	2075	440	21.2
в.т.ч. Орех	-	-	5	-	-
в.т.ч. Акация	42.8	8.2	4225	657	15.6
в.т.ч. Космат дъб	2.1	19.3	130	15	11.5
в.т.ч. Келяв габър	0.2	-	-	-	-
в.т.ч. Сребролистна липа	1.4	0.3	280	28	10.0
в.т.ч. Махалебка	0.4	44.4	20	1	5.0

Видове повреди и дървесни видове	Засегнати гори		Запас куб.м	Очаквани загуби	
	ха	%		куб.м	%
в.т.ч. Череша	5.0	26.9	540	192	35.6
в.т.ч. Планински ясен	5.6	18.5	1180	118	10.0

Най-много са повредите от суховършия – 7,0% от общата залесена площ на държавните гори (горска територия), следвани от тези, предизвикани от гниене – 1,6%. Другите повреди са с малък процент на участие.

Списък на подотделите, в които са констатирани повреди е даден в Приложение III.3.12.

6.10. ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ

ТП "ДГС Омуртаг" е разделено на три горскостопански и петнадесет охранителни участъка, съгласно Заповед № 560/01.12.2022 г. на директора на стопанството, както следва:

№ на ОУ	Отдели по ГСУ и ОУ	Площ (ха)	в т.ч. ДГТ
I	252; 254-264; 273-296;	2560.4	850
II	1-20; 26; 27; 30; 63; 64; 390;	2648.4	1486.4
III	21-25; 28; 29; 31-46; 55-59; 65; 66; 371; 388;	2678.3	1403.1
IV	53; 54; 60-62; 67; 70-76; 125; 126; 181; 182; 192-194; 200-202; 250 ;251; 253; 384;	2534.8	1485.6
Всичко I ГСУ "Антоново"		10421.9	5225.1
V	206; 207; 238; 272; 297-300; 302-318; 339; 387; 391; 392; 394	2033	1114.5
VI	205; 225-237; 239-249; 265-271; 301; 338; 375;	2560.2	1327.7
VII			
VIII	187; 189; 191; 195-199; 203; 204; 208-220; 224;	2066.2	1623.5
IX	221-223; 333-337; 340 - 368; 373; 374;	2900.4	1684.3
X	319-332; 369; 370; 393;	1387.7	985.7
Всичко II ГСУ "Омуртаг"		10947.5	6735.7
XI	68; 69;77-82; 96-98; 100; 118-124; 385; 386;	1975.3	1398.6
XII	47-52; 83-95; 99; 101-108; 116; 372;	2572.5	1847.2
XIII	109-115; 117; 128-149; 381; 383;	2704.4	1495.0
XIV	150-171;	1720.4	1295.4
XV	127; 172-180; 183-186; 188; 190; 376-380; 382;	1891.8	1440.2
Всичко III ГСУ "Стеврек"		10864.4	7476.4
Общо за ТП "ДГС Омуртаг"		32233.8	19437.2

Сегашният щат на ТП "ДГС Омуртаг" е 56 души към 31.12.2022. Щатното разписание на стопанството е посочено в Глава III, т.3.7, таблица № 61.

За опазване на горите от болести и вредители следва да се извършват редовно лесопатологични обследвания в различни райони на стопанството съвместно с Лесозащитна станция Варна. Основни средства за борба остават редовното и навременно извеждане на заложените сечи, както и своевременно провеждане на лесозащитни мероприятия. Предимство следва да се дава на биологичните и механични методи за борба с вредителите пред химическите такива. За опазване на новосъздадените култури те следва да се оградят, по възможност с ограда, а по изключение с вършина и клони.

6.11. ДЕЙНОСТИ ПО ОПАЗВАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ

ОБЩИ ДАННИ

Тази точка представлява извадка от **специализирания план** за дейностите по опазване от пожари в държавните горски територии в обхвата на дейност на ТП "ДГС Омуртаг".

Всички мероприятия за защита на горските територии от пожари са планирани съгласно чл. 136 от Закона за горите от 08.03.2011 г. (влязъл в сила от 09.04.2011 г.), Наредба № 18 от 5.02.2004 г. (ДВ бр.7 от 2004 г.) и са спазени изискванията на **Наредба № 8/11.05.2012 год. на МЗХ** при планирането на дейностите по опазване на горите от пожари.

Противопожарните дялове са обособени от участъци с еднакъв клас на пожарна опасност и са показани на стопанска карта в мащаб 1:25000 – съществуващите противопожарни мероприятия с черен цвят и новопланираните със син цвят. На същите карти са оцветени и класовете на пожарна опасност: със тъмночервен цвят – I клас, със светлочервен цвят – II клас, със зелен цвят –

III клас, както и пътищата за движение на противопожарна техника – с червена непрекъсната линия. Всички водни площи са оцветени със светлосин цвят. На картите са нанесени и всички съществуващи и планирани противопожарни мероприятия: бариерни прегради, лесокултурни прегради, минерализовани ивици, водоизточници за противопожарни нужди, места за палене на огън, места за паркиране и почивка и други.

Държавните горските територии, стопанисвани от ТП “ДГС Омуртаг” са разделени според степента на пожарен риск в три класа. Като най-малката единица за обособяване на клас на пожарна опасност се приема отдела, затова при определяне класовете на пожарна опасност, площта на дяловете е с големината на отдел. Класът на пожарна опасност в дяла се определя за всяко насаждение поотделно, а общо за дяла според преобладаващата пожарна опасност на насажденията в него.

При определянето на класовете са спазвани следните изисквания:

1. Към първи клас на пожарна опасност са отнесени всички иглолистни култури с височина до 8 м и незалесени площи, в които тревната покривка е гъста и висока, на много сухи, сухи и сухи до свежи месторастения.

2. При определяне класовете на пожарна опасност са взети предвид следните таксационни характеристики:

– **за иглолистни** – височина на дървостоя; пълнота; процент на покритие на площта с подлес и храсти от следните видове – драка, келяв габър, трънка, шипка, мъждрян, месторастене.

– **за широколистни** – процент на покритие с подлес и храсти, като изброените по-горе видове, и месторастенето.

– **за незалесени площи** – покритие и големина на тревната покривка и месторастенето.

Таблица № 86

разпределение на площта според класовете на пожарна опасност по ГСУ

Държавни горски територии

Териториален обхват		Класове на пожарна опасност			Всичко
		I клас	II клас	III клас	
		хектари			
ГСУ 1	площ	125.9	1711.6	3329.4	5166.9
	процент	0.7	8.9	17.3	26.9
ГСУ 2	площ	357.3	1397.6	4887.6	6642.5
	процент	1.9	7.3	25.2	34.4
ГСУ 3	площ	159.1	2458.3	4841.7	7459.1
	процент	0.8	12.8	25.1	38.7
ВСИЧКО	площ	642.3	5567.5	13058.7	19268.5
	процент	3.4	29.0	67.6	100.0

Разпределение площта на държавните горски територии по класове на пожарна опасност и по ГСУ е показано в таблица № 86.

Най-честите причини за възникване на пожари в горите са следните:

- Изгаряне на треви и храсти при почистване на ливади и ниви, които граничат непосредствено с гора;
- Изхвърляне на неизгасени клечки кибрит и фасове;
- Небрежно боравене с огън от работници, пастири, туристи;
- Техническа неизправност на машини и превозни средства, работещи в гората;
- Самозапалване на лесно запалими вещества и материали;
- Късо съединение и аварии на електрически далекопроводи, които минават над и в близост до горите;
- Умисъл;
- Самозапалване на сухи треви или дървета при природни явления (мълнии).

ПЛАНИРАНИ ПРОТИВОПОЖАРНИ МЕРОПРИЯТИЯ

6.11.1. БАРИЕРНИ ПРОТИВОПОЖАРНИ ПРЕГРАДИ

Съществуващи бариерни прегради: като такива се явяват по-широки шосета, просеки, поголеми реки, язовири, водоеми (Стара река, Голяма Камчия, Голяма река) и прокари, които отговарят на изискването средната им ширина да е 20-25 метра или повече. Общата им дължина на територията на ТП “ДГС Омуртаг” е **162,3 км**.

Проектирани бариерни прегради: нови бариерни прегради не са проектирани, като ще се използват съществуващите.

6.11.2. ЛЕСОКУЛТУРНИ ПРОТИВОПОЖАРНИ ПРЕГРАДИ

Съществуващи лесокултурни прегради – за такъв тип прегради ще бъдат използвани съществуващите просеки и автомобилни пътища и по-тесни шосета на които средната им ширина е 10-15 метра, а също и някои по-големи, постоянно течащи дерета. Общата им дължина е **58,6 км**.

Проектирани лесокултурни прегради - проектирани са по основните била, по коларски пътища и пътеки, които трябва да се разширят с цел да могат да се използват при евентуални сечи. Общата им дължина е **2,7 км**.

Особено внимание трябва да се обърне на вече създадените противопожарни просеки. Ако се допусне тяхното обрастване, то тогава те не могат да изпълняват функциите, за които са създадени. Всички противопожарни просеки (включително и новосъздадените) следва на няколко години (минимум два пъти през периода на действие на ГП) да се почистват, като за целта се заделят средства в годишните разчети.

6.11.3. МИНЕРАЛИЗОВАНИ ИВИЦИ

Съществуващи минерализовани ивици - те са в комбинация с лесокултурните прегради. Като такива самостоятелно се явяват някои коларски пътища по периферията на горските територии с дължина **45,3 км**.

Проектирани минерализовани ивици – **18,6 км**

6.11.4. САНИТАРНИ ИВИЦИ

Това са ивици, почистени от суха маса, паднали дървета и други растителни отпадъци по краищата на горските територии и от двете страни на републикански пътища и ж. п. линии. В иглолистни гори се прилага и окастряне на клоните на височина до 2 метра. В незалесени площи санитарните ивици представляват окосени и почистени площи.

Широчината на санитарните ивици е не по-малка от 10 м.

Съществуващи санитарни ивици: дължина **42,6 км**

Планирани санитарни ивици: дължина **140,1 км**

6.11.5. ПЪТИЩА ЗА ДВИЖЕНИЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНА ТЕХНИКА

В държавните горски територии **съществуващите пътища** за движение на противопожарна техника са с обща дължина **36,9 км** - съществуващи асфалтирани пътища и част от автомобилните пътища с макадамова настилка.

Предвидени за ремонт са **2,0 км**. На всеки 3 – 5 км са проектирани подходящи площадки за обръщане. Препоръчва се ежегодно поддържане на тези пътища. Просветът на пътищата за движение на противопожарна техника следва да бъде минимум 4 метра.

6.11.6. ВОДОИЗТОЧНИЦИ ЗА ПРОТИВОПОЖАРНИ НУЖДИ

В държавните горски територии съществуват **11 бр.** водоизточници и площадки към тях пригодени за противопожарни цели. Не се предвижда изграждане на нови.

6.11.7. СТАЦИОНАРНИ НАБЛЮДАТЕЛНИ ПУНКТОВЕ

В държавните горски територии няма съществуващи наблюдателни пунктове.

6.11.8. ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ ТАБЕЛИ И ПЛАКАТИ

Поставят се покрай пътищата водещи към горските масиви, на местата за почивка и палене на огън, край паркингите, на по-важните кръстовища и на други места. Общият им брой в държавни горски територии **7 бр.** Плакатите да се подменят ежегодно. Предупредителните табели трябва да се обозначат съгласно Наредба № 8 от 11.05.2012 година. При тяхното захабяване, повреда или изчезване следва да бъдат своевременно подменени.

6.11.9. МЕСТА ЗА ПАРКИРАНЕ ИЛИ ПАЛЕНЕ НА ОГЪН

Няма обособени и не се предвижда обособяване на места за палене на огън в горските територии или в съседство на тях.

6.11.10. ДЕПА ЗА ПРОТИВОПОЖАРЕН ИНВЕНТАР

Оборудването им е съгласно наредбата по чл.138, ал.1 от Закона за горите. Броят и местата им се съобразяват с броя гасачи, които трябва да бъдат обезпечени, но за всеки стопански участък трябва да има минимум едно депо.

Депата се устройват в седалищата на ДГС/ДЛС, УОГС, общински и други структури, горски пунктове, стопански и жилищни сгради, по възможност в близост до пожароопасните насаждения. Където няма подходящи за целта помещения се предвижда изграждането на специализирани противопожарни депа.

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” има обособени три депа държавна собственост: в гр. Антоново, гр. Омуртаг и едно специализирано в с. Великовци. При необходимост следва да се дооборудват съгласно наредбата.

6.11.11. ПЛОЩАДКИ ЗА КАЦАНЕ НА АВИАЦИОННА ТЕХНИКА

В държавните горски територии няма съществуващи площадки за кацане на авиационна техника.

6.11.12. БАРИЕРИ НА ГОРСКИ АВТОМОБИЛНИ ПЪТИЩА

На всички горски автомобилни пътища в държавните горски територии, които не са за обща употреба и водят в горски масиви от първи клас на пожарна опасност, могат да се планират и поставят бариери за ограничаване достъпа във вътрешността на горите при висока текуща пожарна опасност. В момента няма съществуващи бариери в горските територии.

6.11.13. МЕСТА ЗА ОБРЪЩАНЕ НА ПРОТИВОПОЖАРНИ АВТОЦИСТЕРНИ

В държавните горски територии съществуват общо **11 бр.** места за обръщане на противопожарна техника. Поради това, че тези пътища преминават през горски територии с различна собственост ежегодното им поддържане трябва да се извършва съвместно със собствениците.

6.11.14. ПРЕВЕНЦИЯ СРЕЩУ ПОЖАРИ

В гр. Омуртаг има подразделение “Противопожарна безопасност и защита на населението” (“ПБЗН”). През пожароопасния сезон връзката с тях се осъществява чрез денонощни дежурства, давани от служители на стопанството, снабдени с мобилни телефони, МПС и съответния оперативен план. Всички предвидени противопожарни мероприятия ще се реализират само в горите държавна собственост. При установяване на пожар незабавно да се информират противопожарните служби. Организацията на гасене да става по **ежегодно изготвян план**.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от Наредба № 8 от 11.05.2012 г. ръководството на ТП “ДГС Омуртаг” трябва **ежегодно**, преди обявяването на пожароопасния сезон, да изготви план за защита на горските територии от пожари, които освен посочените по-горе методи и средства за предотвратяване, наблюдение и борба с пожари в горските територии, да съдържа описание на конкретните действия, насочени към предотвратяване на факторите, създаващи опасност от пожари (както е посочено в Наредба № 8).

Необходимо е всички служители и горски работници на ТП “ДГС Омуртаг” периодично да се инструктират и запознават с Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари.

Набелязаните мероприятия са достатъчни за предотвратяването, а при нужда и за бързото потушаване на евентуално възникнали пожари, но трябва да се изпълнят през първите пет години от влизане в сила на ГСП.

На основание чл. 136, ал. 3 от Закона за горите, изпълнението на противопожарните мероприятия в горските територии различни от държавните е за сметка на собствениците на горските територии.

6.12. ЕКОЛОГО-ИКОНОМИЧЕСКИ ЕФЕКТ

Мероприятията, планирани в този горскостопански план имат за цел да подобрят състоянието и повишат продуктивността и другите полезни функции на гората.

Средният защитно-водоохранен клас на горите е **2,71** и е изчислен по таблица № 87.

Таблица № 87

определяне на защитно-водоохранния клас на горските екосистеми

Държавни горски територии

Фактори	Защитно-водоохранен клас					Среден клас (показател)
	I	II	III	IV	V	
	хекрати					
Възраст	<i>над 100</i>	<i>81-100</i>	<i>61-80</i>	<i>21-60</i>	<i>до 20</i>	3.24
	1393.4	1675.5	7631.7	6342.7	1258.2	
Пълнота	<i>0.7-0.8</i>	<i>0.9-1.0</i>	<i>0.5-0.6</i>	<i>0.3-0.4</i>	<i>0.1-0.2</i>	2.06
	8889.5	1675.6	5640.6	1906.9	188.9	
Форма	<i>тип.изборна</i>	<i>нетип.изборна</i>	<i>постеп.сечищна</i>	<i>голосечна на м.п.</i>	<i>голос.на гол.пл.</i>	2.84
	-	5915.1	9915.2	1938.8	532.4	
Общо:						2.71

Средният клас на рекреационна ценност на горите е **1.61** и е изчислен по таблица № 88.

Таблица № 88

определяне на класа на рекреационна ценност на горските екосистеми

Държавни горски територии

Фактори	Клас на рекреационна ценност			Среден клас (показател)
	I	II	III	
	хекрати			
Бонитет	<i>I+II+III</i>	<i>IV</i>	<i>V</i>	1.31
	13613.8	3611.8	1075.9	
Възраст	<i>над 100</i>	<i>41-100</i>	<i>до 40</i>	2.10
	1393.4	13746.6	3161.5	
Вид гори	<i>игл+ше</i>	<i>издънкови</i>	<i>нискостъблени+Тополи</i>	1.81
	5919.2	9917.0	2465.3	
Форма	<i>изборна</i>	<i>постеп.сечищна</i>	<i>голосечна</i>	1.81
	5915.1	9915.2	2471.2	
Степен на устойчивост	<i>неповредени</i>	<i>I+II степен</i>	<i>III степен</i>	1.04
	17555.8	744.6	1.1	
Общо:				1.61

В таблица № 89 са показани направленията и показателите за оценка на общото състояние и екологическите функции на горите при двете последователни инвентаризации общо и за държавните горски територии .

Таблица № 89
Направление и показатели за оценка на общото състояние и екологичните функции на горите

№	Показатели	Мярка	ГСП 2013 г.	ГСП 2023 г.	В т.ч. ДГТ	№	Показатели	Мярка	ГСП 2013 г.	ГСП 2023 г.	В т.ч. ДГТ
A	Състояние на горските ресурси					II.	Гори със силни увреждания	ха	712.4	140.2	100.8
I.	Обща горска площ	ха	31768.7	32233.8	19268.5	1.	Иглолистни	ха	108.6	54.5	41.7
1.	Залесена	%	95.6	96.2	95.0	1.1	Биотични	%	1.8	93.0	90.9
2.	Незалесена дървопр.	%	0.5	0.2	0.2	1.2	Абиотични	%	98.2	7.0	9.1
3.	Недървопроизводителна	%	3.9	3.6	4.8	1.3	Антропогенни	%	-	-	-
3.1	Поляни	ха	1006.0	780.0	623.6	2.	Широколистни	ха	603.8	85.7	59.1
3.2	Храсти	ха	-	121.6	93.1	2.1	Биотични	%	17.6	88.9	86.8
4.	Иглолистни гори	ха	5040.6	4422.7	3085.9	2.2	Абиотични	%	82.4	6.8	9.8
5.	Широколистни гори	ха	25325.9	26599.5	15215.6	2.3	Антропогенни	%	-	4.3	3.4
5.1	Семенни	%	17.4	18.1	18.6	B.	Запазване на биол. разнообразие				
5.2	Издънкови за превръщане	%	65.4	65.4	65.2	1.	Естествени гори	ха	24362.6	25749.6	14570.5
5.3	Нискостъблено стопанисване	%	17.2	16.5	16.2	2.	Изкуствени гори	ха	6003.9	5272.6	3731.0
5.4	За реконструкция	%	-	-	-	3.	Гори за възобновяване	ха	8842.2	14847.7	9816.0
6.	Гори до 40 години	%	30.9	26.6	17.2	3.1	Естествено възобновяване	%	98.7	99.7	99.5
7.	Дозряващи гори	%	49.1	29.1	23.2	3.2	Изкуствено възобновяване	%	1.3	0.3	0.5
8.	Зрели и презрели	%	29.1	47.9	53.6	4.	Гори с природозащитен статус	ха	2596.6	2585.4	1582.3
II.	Запас – общо (без клоно)	м ³	4075350	4102110	2876355	4.1	Представителни екосистеми	%	-	-	-
1.	Иглолистни	%	28.7	25.8	27.6	4.2	Застрашени от изчезване екосистеми	%	-	-	-
2.	Широколистни гори	%	71.3	74.2	72.4	4.3	Защитени горски територии	%	100.0	100.0	100.0
2.1	Семенни	%	17.9	21.5	22.7	5.	Защитени зони	%	-	105.4	106.6
2.2	Издънкови за превръщане	%	76.1	71.9	71.5	5.1	в т.ч. местообитания	%	97.5	97.4	99.0
2.3	Нискостъблено стопанисване	%	6.0	6.6	5.8	5.2	в т.ч. птици	%	2.3	2.4	1.0
2.4	Реконструкция	%	-	-	-	5.	Дървесна растителност	бр.	44	47	42
III	Средни показатели		-	-	-	5.1	Редки и защитени от изчезване видове	бр.	-	-	-
1.	Среден запас	м ³ /ха	133	132	157	5.2	Защитени и ендемични	бр.	-	-	-
2.	Среден прираст	м ³ /ха	2.79	2.54	2.71	6.	Смесени насаждения /ест. + изк./	ха	21559.7	23380.5	13989.8
3.	Средна възраст	г.	53	60	66	7.	Генетични ресурси	ха	90.2	104.9	102.7
4.	Среден бонитет		2.8	2.8	2.7				-	-	-
5.	Среден пълнота		0.70	0.65	0.66	7.1	Семенни бази	%	-	-	-
IV	Недърв горски продукти - общо	т.	-	-	-	7.2	Семепроизводствени градини	%	97.6	97.9	100.0
1.	Горски плодове и гъби (год.)	т.	-	-	-	7.3	Географски култури	%	2.4	2.1	-

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

№	Показатели	Мярка	ГСП 2013 г.	ГСП 2023 г.	В т.ч. ДГТ	№	Показатели	Мярка	ГСП 2013 г.	ГСП 2023 г.	В т.ч. ДГТ
2.	Сено	т.	-	-	-		Горски разсадници	%	-	-	-
3.	Площ забранена за паша	ха	-	18968.8	12788.2	Г.	Показатели за защ. и рекр. функции				
4.	Ловно стопанство	т.	-	-	-	1.	Среден защитно-водоохранен клас		1.87	2.86	2.71
5.	Рибовъдство	т.	-	-	-	2.	Ср. клас на рекреационна ценност		1.30	1.65	1.61
6.	Технически и лечебни растения	т.	-	-	-	3.	Ерозиранни горски площи	ха	467.4	208.4	70.5
Б	Здравосл. състояние на горите					3.1	Площна ерозия	%	100.0	100.0	100.0
1.	Гори със слаби увреждания	ха	1128.7	843.1	643.3	3.2	Стуйчеста и браздова ерозия	%	-	-	-
1.	Иглолистни	ха	227.7	316.1	249.4	3.3	Ровинна и дълбочинна ерозия	%	-	-	-
1.	Биотични	%	0.5	96.0	96.5	4.	Гори за изборно стопанисване	ха	-	-	-
1.	Абиотични	%	99.5	4.0	3.5	5.	Защитни гори	ха	564.1	2149.4	1650.8
2.	Антропогенни	%	-	-	-	6.	Специални гори	ха	22793.6	24476.9	23184.3
2.	Широколистни	ха	901.0	527.0	393.9	7.	Рекреационни гори	ха	621.0	624.7	503.4
2.	Биотични	%	43.0	82.7	81.6						
2.	Абиотични	%	56.5	12.2	12.6						
2.	Антропогенни	%	0.5	5.1	5.8						

Таблица № 90
показатели за поддържане и подобряване
на социално-икономическите функции на горите

№ по ред	Направления и показатели	Мярка	За обекта на планиране	
			Преди 10 г.	Нов план
1.	Лесистост	%	36.4	35.3
2.	Население - общо	бр.	38735	25692
3.	Неувоени гори	ха	-	-
3.1.	Временно недостъпни гори	ха	-	-
3.2.	Труднодостъпни гори	ха	-	-
4.	Ползване на дървесина – общо (с клони)	куб.м	461455	475050
4.1.	Ползване от възобновителни сечи	%	50.9	71.1
4.2.	Ползване от отгледни сечи	%	40.5	28.9
4.3.	Ползване от санитарни сечи	%	8.6	-
4.4.	Ползване от 1 ха залесена площ	куб.м	26.0	26.0
4.5.	Ползване от възобн. сечи към общия запас	%	7.5	7.1
5.	Сортиментна структура на горите с клони	куб.м	3148495	3371845
5.1.	Едра строителна	куб.м	160573	603560
5.2.	Средна строителна	куб.м	676927	606932
5.3.	Дребна строителна	куб.м	122791	74181
5.4.	Дърва	куб.м	1627772	1588139
5.5.	ОБЩО (лежаща маса)	куб.м	2588063	2872812

6.13. ОБЕМ НА ПЛАНИРАНИТЕ ЛЕСОКУЛТУРНИ И ТЕХНИЧЕСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

Планираните лесокултурни и технически мероприятия в държавните горски територии са посочени в натурални показатели, както следва:

1.Залесяване	45.2 ха
2.Отглеждане на млади насаждения	299.8 ха
- в т.ч. осветление/двукратно/	272.2 ха
- в т.ч. сеч без материален добив	27.6 ха
3.Подпомагане на възобновяването (изсичане на подлеса)	844.9 ха
4.Подпомагане на възобновяването (отглеждане на подраства)	1571.2 ха
5.Поддръжка на автомобилни пътища	38.9 км
- в т.ч. за противопожарна техника	38.9 км
6.Поддръжка на линейни обекти за противопожарни мероприятия (общо)	146.5 км

6.14. ОБЕМ И СТОЙНОСТ НА ИЗВЪРШЕНАТА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ ОБЩО ЗА СТОПАНСТВОТО И ПЛАНИРАНЕТО В ДЪРЖАВНИТЕ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

За база при изчисление на тази стойност е послужил обемът в хектари на извършената инвентаризация общо за стопанството и планирането в държавните горски територии, дадени в таблица № 91. Самото изчисление е извършено съгласно Заповед № 35/15.01.2020 г. на изпълнителния директор на ИАГ за определяне на цените и видовете дейности на основание чл.63, ал.8, чл.117, ал.5 и чл.134, ал.3 от Наредба №18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии.

Освен посочените в таблицата стойности, на площ **21,6 хектара** са инвентаризирани гори попадащи под разпоредбите на **чл.83** от ЗГ.

Таблица № 91

**Разпределение на площта на стопанството
по категории на сложност и категории на трудност**

№	Видове дейност	Категории на трудност				Общо
		I	II	III	IV	
		хектари				
Горски територии за инвентаризация						
1 а	Пълно клупиране пълнота 0.1-0.5	-	-	-	-	-
1 б	Пълно клупиране пълнота 0.6-1.0	-	-	-	-	-
2 а	Зрели гори по Битерлих	-	-	-	-	-
2 б	Млади гори по Битерлих	-	-	-	-	-
3	Гори по опитни таблици	4256.8	14375	10775.6	1504.6	30912
4	Семепроизводствени нас. и др.	14.9	28.1	64.8	2.4	110.2
5	Други голи площи	481.4	603	106.6	20.6	1211.6
Общо горски територии за инвентаризация		4753.1	15006.1	10947	1527.6	32233.8
В т.ч. държавни горски територии за планиране						
1 а	Пълно клупиране пълнота 0.1-0.5	1.9	22.9	2.5	4.6	31.9
1 б	Пълно клупиране пълнота 0.6-1.0	-	1.2	3.2	-	4.4
2 а	Зрели гори по Битерлих	-	147.8	420.1	27.4	595.3
2 б	Млади гори по Битерлих	-	-	-	-	-
3	Гори по опитни таблици	1846.4	7524.9	7087.1	1108.8	17567.2
4	Семепроизводствени нас. и др.	14.9	25.9	61.9	-	102.7
5	Голи площи	385.6	479.5	88.5	13.4	967.0
Общо държавни ГТ за планиране		2396.6	8202.2	7663.3	1154.2	19268.5

ГЛАВА IV

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПЛАНИРАНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗАКОНА ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

УВОД

Тази глава представлява извадка от Горскостопанския план на ТП “ДГС Омуртаг” и е изработена за да представи необходимите данни за извършване на “Оценка за съвместимост на горскостопанските планове с предмета и целите на защитените територии, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие”.

Главата е разработена в съответствие, както с Писмо № 33-05-08/18.04.2008 г. на ДАГ относно: Оценка за съвместимост на горскостопанските планове (ГСП) с предмета и целите на защитените зони по чл.3, ал.1, т.1 от Закона за биологичното разнообразие (защитени зони по Натура 2000), така и със **”Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания”** от Приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие, утвърдена на основание чл. 4, ал. 1, т. 2 от Наредба № 8 от 05.05.2011 г. за сечите в горите от Изпълнителният Директор на Изпълнителната Агенция по горите и с **Постановление № 93 от 10.05.2012 г.** за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, приета с Постановление № 139 на МС от 2004 г. Тази разработка ще бъде цитирана по-долу в текста като “Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000”.

Защитените територии, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие, попадащи на територията на ТП “ДГС Омуртаг” са категоризирани като **”гори в защитени територии”**, съгласно чл. 5, ал. 3 от Закона за горите от 08.03.2011 година (изм. и доп., бр. 72 от 18.09.2015 г).

В границите на защитените зони са включени всички горски територии, независимо от вида на собствеността им.

Планирането на лесовъдските мероприятия е съобразено, както с предмета и целите на защитената зона и ограничителните режими на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, описани в стандартния формуляр или в заповедта за обявяването на всяка зона, така и с “Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000”.

Целите, които трябва да се имат предвид при стопанисването и при планиране на лесовъдските мероприятия в защитените зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992., за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна, които ще бъдат наричани за кратко **защитени зони за местообитанията** (Директива за местообитанията), както и в защитените зони, обявени по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, които ще бъдат наричани за кратко **защитени зони за птиците**, са следните:

- запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;

- запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;

- възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Всяка защитена зона в Натура 2000 (както за *местообитанията*, така и за *птиците*), попадаща на територията на ТП “ДГС Омуртаг” е разработена поотделно, представена е информация за наименованието на защитената зона, код, по която от директивите е обявена, обща площ, таксационни показатели, планирани лесовъдски мероприятия и др.

В **защитените зони за местообитанията** подробно са показани и планираните възобновителни сечи за всяко отделно местообитание и общо, докато в **защитените зони за птиците** са показани предвидените сечи общо за зоната.

1. ОБЩА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ПОПАДАТ В ГРАНИЦИТЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР (ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ПО НАТУРА 2000)

Горските територии със статут защитени зони по ЗБР се намират в общините Антоново и Омуртаг.

В община Антоново попадат в землищата на: гр. Антоново, с. Богомолско, м. Великовци, с. Горна Златица, с. Добротица, с. Долна Златица, с. Изворово, с. Крайполе, с. Любичево, с. Мечово, с. Моравица, с. Пиринец, с. Присойна, м. Равно село, с. Разделци, с. Семерци, м. Стара речка, с. Стеврек, м. Черна вода, с. Язовец и с. Ястребино. Общата площ на горите, в които са разположени защитените зони по ЗБР в община Антоново е 2660.7 ха.

В община Омуртаг попадат в землищата на: с. Величка, с. Врани кон, с. Голямо църквище и с. Звездица. Общата площ на горите, в които са разположени защитените зони по ЗБР в община Омуртаг е 64.9 ха.

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” попадат 5 части от различни защитени зони по **Натура 2000**.

1.1. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ МЕСТООБИТАНИЯ

Защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в частта ѝ по директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992 година, за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията)

1.1.1. Защитена зона ”Котленска планина” с код BG0000117 (част)

1.1.2. Защитена зона ”Твърдишка планина” с код BG0000211 (част)

1.1.3. Защитена зона “Стара река” с код BG0000279 (част)

1.1.4. Защитена зона “Голяма река” с код BG0000432 (част)

1.2. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ПТИЦИ

Защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в частта ѝ по директива 79/409/ЕЕС за съхранение на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците)

1.2.1. Защитена зона “Котленска планина” с код BG0002029 (част)

Общата площ (припокрита) на всички защитени зони по **Натура 2000**, разположени върху територията на ТП “ДГС Омуртаг” е **2733,5 ха**, което представлява 8,5% от площта на стопанството.

2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ ПО ЗЗТ

На територията на ТП “ДГС Омуртаг” са обособени следните защитени горски територии по ЗЗТ(Закона за защитените територии):

2.1. Защитени местности

2.1.1. Защитена местност “Римският мост” (с код в регистъра: 369) - не попада в горски територии.

2.2. Природни забележителности

2.2.1. Природна забележителност “Костадин тепе” (с код в регистъра: 285)

2.2.2. Природна забележителност “Гърбавата чешма” (с код в регистъра: 270)

2.3. Защитени вековни дървета – не попадат в горски територии

2.3.1. Дъб (*Quercus spp.*); (Код в регистъра: 1180) Зап. №235/4.4.1980; ДВ/35/06.05.1980; в землището на с. Величка, (на площада) – общ.Омуртаг

2.3.2. Дъб (*Quercus spp.*); (Код в регистъра: 1180) Зап. №235/4.4.1980; ДВ/35/06.05.1980; в землището на с. Величка, (на площада) – общ.Омуртаг

2.3.3.Дъб(зимен); (*Quercus daleshampii*); (Код в регистъра: 1727);Зап. №1241/22.11.1985; ДВ/94/06.12.1985; в землището на с. Добротица, мах.Две къщи; община Антоново

2.3.4.Дъб(зимен); (*Quercus daleshampii*); (Код в регистъра: 1728);Зап. №1241/22.11.1985; ДВ/94/06.12.1985; в землището на с. Добротица, мах.Две къщи; община Антоново

3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

3.1. Дренаж "Веренци"

Намира се в землището на село Веренци, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **14,3 ха**. Те попадат в СОЗ - пояси 1, 2 и 3, обявени за със заповед № 28/22.06.2007 на БДЧР.

СОЗ пояс 1 - обхваща отдел и подотдел **342** ч; **с площ 0,8 ха**.

СОЗ пояс 2 - обхваща отдел и подотдели: **342** ф, х, ц, ш, щ, е1, ж1; **с обща площ 7,3 ха**.

СОЗ пояс 3 - обхваща отдел и подотдели: **342** ф, х, ш, ю, я, г1, д1, 7; **с обща площ 7,7 ха**.

3.2. Дренаж "Долно Новково"

Намира се в землищата на селата Рътлина и Долно Новково, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **12,0 ха**. Те попадат в СОЗ - пояси 2 и 3, обявени със заповед № 27/22.06.2007 БДЧР.

СОЗ пояс 2 - обхваща отдел и подотдели: **328** ц, ч, ш; **с обща площ 4,0 ха**.

СОЗ пояс 3 - обхваща отдел и подотдели: **328** в, щ, ю; **с обща площ 8,0 ха**.

3.3. Каптаж "Чортлен" ВС"Паничино-2

Намира се в землището на село Паничино, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **(0,3 ха)**. Те попадат в СОЗ - пояси 2 и 3, обявени за със заповед № 4/21.03.2013 на БДЧР, Вик Търговище.

СОЗ пояс 2- обхваща отдел и подотдел: **337** о1; **с площ 0,1 ха**.

СОЗ пояс 3 - обхваща отдел и подотдел: **337** н1; **с площ 0,2 ха**.

3.4. Каптаж "Боба пунар" ВС "Паничино-1"

Намира се в землището на село Паничино, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **(0,4 ха)**. Те попадат в СОЗ - пояси 2 и 3, обявени за със заповед № 4/21.03.2013 на БДЧР, В и К Търговище.

СОЗ пояс 2 - обхваща отдел и подотдел: **338** ш; **с площ 0,2 ха**.

СОЗ пояс 3 - обхваща отдел и подотдели: **338** ш, 3; **с площ 0,4 ха**.

3.5. Дренаж "Веренци" - ВС "Веренци"

Намира се в землището на село Веренци, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **0,5 ха**. Те попадат в СОЗ - пояси 2 и 3, обявени за със заповед № 3/20.03.2013 на БДЧР, В и К Търговище.

СОЗ пояс 2 - обхваща отдел и подотдел: **362:** х, 1; **с площ 0,5 ха**.

СОЗ пояс 3 - обхваща отдел и подотдели: **362:** х, 1; **с площ 0,5 ха**.

3.6. Дренаж "Рътлина - Г.Новково"

Намира се в землищата на селата Рътлина и Горно Новково, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **2,0 ха**. Те попадат в СОЗ - пояс 3, обявен със заповед № 25/04.06.2007 на БДЧР.

СОЗ пояс 3 - обхваща отдели и подотдели: **326**: я, а1; **327**: д; **с обща площ 2,0 ха**.

Общата площ на горите, обявени за водоайни (санитарно-охранителни) зони, е **29,7 ха**, от която залесената площ е 29,2 ха, а 0,5 ха е недървопроизводителна горска площ

Тези СОЗ са разработени в отделна глава. Тук са дадени само за информация

По подробно горските територии за защита на водите ще бъдат разгледани за всяка защитена зона поотделно.

4. ЛОВНОСТОПАНСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

В защитените зони на територията на ТП “ДГС Омуртаг” няма планирани технически сечи за ловностопански мероприятия и няма планирани за изграждане бази за интензивно стопанисване на дивеч.

Предвидените ловностопански мероприятия не противоречат на режима за устойчиво управление на горите, няма антропогенна фрагментираност на територията. На територията на ловностопанските райони на ловните дружини, на ключови места за размножаване, сватбуване, почивка и хранене на дивеча са предвидени зони на спокойствие на дивеча съгласно чл. 12 от ЗЛОД.

По-долу е показана фуражната ведомост свързана с изпълнението на ловностопанските мероприятия в района на ТП “ДГС Омуртаг”.

5. СТРОИТЕЛСТВО И РЕМОНТ НА СГРАДИ И ПЪТИЩА

През десетилетието в защитените зони по Natura 2000 **не е планирано** строителство или ремонт на сгради и пътища.

Фуражна ведомост по отдели, подотдели, ловностопански райони и ловища

Карта № в М	Отдел- подотдел, територия	Вид	Име на площта	Обща площ:	Използв. площ:	Оране общо:	Фуражи за засяване						Лив. сено	Бръст	Горс.- плод.	Неизпол- зваеми				
							Овес	Сорго	Ф.грах	Трит.	Пшен.	Царев.					Карт.			
1:10 000							Д е к а р и :													
ЛР на Дивечовъдни участъци (ДУ) :																				
1.Ловност. райони (ЛР) на ДУ "Голямо Доляне":																				
Ловище 1"Кабакаин"																				
10	192/3	д.нива	дн 1	12	12	12	4	1	1	1	3	1	1							
36	ЗТ(до отд.195/ш)	д.нива	дн 2	13	13	13	5	1	1	1	3	1	1							
11	ЗТ(до отд.194/х)	д.нива	дн 3	9	9	9	3	1	1	1	2	1								
Всичко дивечови ниви:				34	34	34	12	3	3	3	8	3	2							
Ловище 2"Планинка"																				
42	184/1	д.нива	дн1	2	2	2		1			1									
42	184/2	д.нива	дн2	7	7	7	3	1	1	1	1									
42	185/2	д.нива	дн3	1	1	1	1													
42	185/6	д.нива	дн4	15	15	15	3	2	2	2	2	2	2							
36	187/1	д.нива	дн5	2	2	2			1	1										
36	187/3	д.нива	дн6	10	10	10	2	1	1	3	1	1	1							
36	187/11	д.нива	дн7	3	3	3	1			1	1									
36	189/1	д.нива	дн8	3	3	3			1	1	1									
36	191/8	д.нива	дн9	4	4	4	1	1	1	1										
Всичко дивечови ниви:				47	47	47	11	6	7	10	7	3	3							
42	179/1	д.лив.	дл1	2	2								2							
42	179/3	д.лив.	дл2	2	2								2							
42	184/3	д.лив.	дл3	2	2								2							
42	184/4	д.лив.	дл4	4	4								3		1					
42	185/1	д.лив.	дл5	2	2								2							
36	191/1+2	поляна	дл6	5	5								3		2					
Всичко дивечови ливади:				17	17								14		3					
Ловище 3 ОП "Планинка"																				
43	174/3	поляна	дн1	2	2	2	1				1									
43	ЗТ(до отд.175/р)	поляна	дн2	71	71	48	15	9	5	5	10	2	2	20		3				
Всичко дивечови ниви:				73	73	50	16	9	5	5	11	2	2	20		3				
Всичко ДУ "Голямо Доляне" дивечови ниви:				154	154	131	39	18	15	18	26	8	7	20		3				
Всичко ДУ "Голямо Доляне" дивечови ливади:				17	17									14		3				
Общо ДУ "Голямо Доляне" :				171	171	131	39	18	15	18	26	8	7	34		6				
ЛР на ЛС "Хан Кубрат" гр.Омуртаг :																				
1.ЛР на Ловна дружина (ЛД) „Беломорци“																				
Ловище 1"Козманово"																				
19	392/13	браб.пло	дн 1	2	2	2					2									
19	312/3	браб.пло	дн 2	5	5	5	2				3									
Всичко дивечови ниви:				7	7	7	2				5									

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Карта № в М	Отдел- подотдел, територия	Вид	Име на площта	Обща площ:	Използв. площ:	Оране общо:	Фуражи за засяване						Лив. сено	Бръст	Горс.- плод.	Неизпол- зваеми			
							Овес	Сорго	Ф.грах	Трит.	Пшен.	Царев.					Карт.		
1:10 000							Д е к а р и :												
Ловище 2 "Бостан"																			
18	307/1	браб.пло	дн 3	10	10	10	5					5							
18	307/3	браб.пло	дн 4	11	11	11						11							
18	308/1	браб.пло	дн 5	4	4	4						4							
18	308/6	браб.пло	дн 6	4	4	4						4							
Всичко дивечови ниви:				29	29	29	5					24							
Общо 1. ЛР на ЛД "Беломорци":				36	36	36	7					29							
3.ЛР на ЛД „Висок“																			
Ловище 1"Врани кон"																			
25	335/7	браб.пло	дн 1	5	5	5						5							
25	336/1	браб.пло	дн 2	1	1	1						1							
Всичко дивечови ниви:				6	6	6						6							
5.ЛР на ЛД „Зелена морава“																			
Ловище 3 "Пъдарино"																			
34	367/ 7	браб.пло	дн 1	16	16	16						16							
Всичко дивечови ниви:				16	16	16						16							
6.ЛР на ЛД „Змейно“																			
Ловище 2 "Орта борун"																			
36	196/2	д.нива	дн 1	2	2	2						2							
Развъдник "Чрталъка"																			
23	206/1	браб.пло	дн 2	1	1	1						1							
Всичко дивечови ниви:				3	3	3						3							
7.ЛР на ЛД „Камбурово“																			
Ловище 1 "Калето"																			
22	244/8	браб.пло	дн 1	5	5	5						5							
Ловище 2 "Илийно"																			
23	248/2	браб.пло	дн 2	1	1	1						1							
Развъдник "Черната гора"																			
22	301/1	браб.пло	дн 3	1	1	1						1							
22	301/2	браб.пло	дн 4	1	1	1						1							
22	301/3	браб.пло	дн 5	1	1	1						1							
22	301/9	браб.пло	дн 6	1	1	1						1							
Всичко дивечови ниви:				4	4	4						4							
Общо 7.ЛР на ЛД „Камбурово“ дивечови ниви:				10	10	10						10							
8.ЛР на ЛД „Обител“																			
Ловище 1"Лещака"																			
27	329/2	браб.пло	дн 1	10	10	10						10							
Ловище 2"Изгорелите борчета-лозята"																			
27	329/3	браб.пло	дн 2	1	1	1						1							
31	369/1	браб.пло	дн 3	5	5	5						5							

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Карта № в М	Отдел- подотдел, територия	Вид	Име на площта	Обща площ:	Използв. площ:	Оране общо:	Фуражи за засяване						Лив. сено	Бръст	Горс.- плод.	Неизпол- зваеми			
							Овес	Сорго	Ф.грах	Трит.	Пшен.	Царев.					Карт.		
1:10 000							Д е к а р и :												
31	369/13	браб.гло	дн 4	5	5	5						5							
31	369/14	браб.гло	дн 5	29	29	29						29							
Всичко дивечови ниви:				40	40	40						40							
Общо 8.ЛР на ЛД „Обител“ дивечови ниви:				50	50	50						50							
9.ЛР на ЛД „Омуртаг -1“																			
Ловище 1"Козманово"																			
20	309/6	браб.гло	дн 1	4	4	4						4							
20	310/3	браб.гло	дн 2	1	1	1						1							
Всичко дивечови ниви:				5	5	5						5							
Ловище 2"Бостан"																			
26	319/3	браб.гло	дн 3	3	3	3						3							
Общо 9.ЛР на ЛД „Омуртаг -1“ дивечови ниви:				8	8	8						8							
10.ЛР на ЛД "Омуртаг - 2"																			
Ловище 1"Карадирик"																			
24	233/5	браб.гло	дн 1	2	2	2						2							
Развъдник "Фермата"																			
20	339/12	браб.гло	дн 2	3	3	3						3							
20	339/13	браб.гло	дн 3	2	2	2						2							
Всичко дивечови ниви:				7	7	7						7							
11.ЛР на ЛД „Омуртаг -3“																			
Ловище 1 "Калето"																			
21	304/2	браб.гло	дн 1	7	7	7						7							
12.ЛР на ЛД „Плъстина“																			
Ловище 2 "Айкуза-червената пръст"																			
27	326/1	браб.гло	дн 1	6	6	6						6							
ЛР на ЛС "Хан Кубрат" гр.Омуртаг - Дивеч. ниви				149	149	149	7					142							
ЛР на ЛС "Сокол 2001" гр.Антоново:																			
1(13). ЛР на ЛД „Антоново -1“																			
Ловище 2 "Еревиш"																			
	256/1	браб.гло	дн 1	4	4	4						4							
	256/2	браб.гло	дн 2	2	2	2						2							
Всичко дивечови ниви:				6	6	6						6							
6.(18) ЛР на ЛД „Изворово“																			
Ловище 1 "Данаолу"																			
5	40/3	браб.гло	дн 1	3	3	3						3							
5	40/4	браб.гло	дн 2	1	1	1						1							
12	252/3	див.нива	дн 3	18	18	18						18							
12	252/5	див.нива	дн 4	20	20	20						20							
12	256/1	див.нива	дн 5	4	4	4						4							
12	256/2	див.нива	дн 6	2	2	2						2							

ТП "ДГС ОМУРТАГ" – ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Карта № в М	Отдел- подотдел, територия	Вид	Име на площта	Обща площ:	Използв. площ:	Оране общо:	Фуражи за засяване						Лив. сено	Бръст	Горс.- плод.	Неизпол- зваеми
							Овес	Сорго	Ф.грах	Трит.	Пшен.	Царев.				
1:10 000	територия						Д е к а р и :									
	Всичко дивечови ниви:			48	48	48					48					
	Развъдник "Караорман"															
18	300/2	браб.пло	дн 7	2	2	2					2					
	Общо дивечови ниви:			50	50	50					50					
ЛР на ЛС "Сокол 2001" гр.Антоново:																
	Всичко дивечови ниви:			56	56	56					56					
	ТП ДГС Всичко дивечови ниви:			359	359	336	46	18	15	18	224	8	7	20		3
	ТП ДГС Всичко дивечови ливади:			17	17									14		3
	Общо ТП ДГС "Омуртаг":			376	376	336	46	18	15	18	224	8	7	34		6

6. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ПО ФУНКЦИИ

Площта на защитените зони по Натура 2000 с водещо предназначение в таксационните описания е **2725,6 ха**, което представлява 8,5% от площта на на ТП “ДГС Омуртаг”.

Подробното разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции общо за ТП ДГС “Омуртаг” е показано в таблица № 92 , а в Таблица № 92^А е показано опростеното разпределение на горските територии в защитените зона по Натура 2000.

Сумарната площ на всички пет защитените зони по Натура 2000, на територията на ТП “ДГС Омуртаг” е **2733,5 ха**, като има припокриване на площ 7,9 ха.

Таблица № 92

Подробно разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции

Общо ТП “ДГС Омуртаг”

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
200 м край язовир	1.1	1.1	240	10.2	9.9	610	11.3	11.0	850
вододайна зона пояс II	-	-	-	6.3	6.3	405	6.3	6.3	405
вододайна зона пояс III	-	-	-	6.0	6.0	850	6.0	6.0	850
Всичко защита на водите	1.1	1.1	240	22.5	22.2	1865	23.6	23.3	2105
скално-урвест терен	-	-	-	0.7	0.7	35	0.7	0.7	35
ерозирани земи	-	-	-	18.6	18.6	185	18.6	18.6	185
наклон над 30 градуса	-	-	-	264.3	264.3	23620	264.3	264.3	23620
Всичко защита на почвите	-	-	-	283.6	283.6	23840	283.6	283.6	23840
защитна ивица шосе	7.2	6.8	1495	2.7	2.7	370	9.9	9.5	1865
Всичко защита на сгради и инфраструктури	7.2	6.8	1495	2.7	2.7	370	9.9	9.5	1865
Общо защитни функции	8.3	7.9	1735	308.8	308.5	26075	317.1	316.4	27810
природна забележителност	-	-	-	5.3	5.3	725	5.3	5.3	725
Всичко природни заб.	-	-	-	5.3	5.3	725	5.3	5.3	725
защитена зона птици	48.1	42.5	11830	11.2	11.2	1075	59.3	53.7	12905
защитена зона местооб.	251.0	248.4	54515	2415.3	2270.6	269605	2666.3	2519.0	324120
Всичко ЗЗ Натура 2000	299.1	290.9	66345	2426.5	2281.8	270680	2725.6	2572.7	337025
Общо СпФ по т.1	299.1	290.9	66345	2431.8	2287.1	271405	2730.9	2578.0	337750
семепроизв.насаждение	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
Всичко семепр. насаждения и градини	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
географска култура	2.2	2.2	830	-	-	-	2.2	2.2	830
Всичко геогр. култури	2.2	2.2	830	-	-	-	2.2	2.2	830
база за инт.стоп.дивеч	-	-	-	1.0	1.0	140	1.0	1.0	140
Всичко БИСД	-	-	-	1.0	1.0	140	1.0	1.0	140
Общо СпФ по т.2	2.2	2.2	830	17.7	17.7	3610	19.9	19.9	4440
зелена зона	27.7	27.7	5845	3.2	3.2	800	30.9	30.9	6645
курортна гора	53.7	51.0	13120	137.1	130.5	20175	190.8	181.5	33295
Всичко горски територии с рекреационно значение	81.4	78.7	18965	140.3	133.7	20975	221.7	212.4	39940
гори във фаза на старост	-	-	-	321.2	321.2	45905	321.2	321.2	45905
ГВКС 1	208.4	199.6	47935	858.6	815.0	116810	1067.0	1014.6	164745
ГВКС 2	1332.8	1306.1	339405	7699.3	7419.7	1084000	9032.1	8725.8	1423405
ГВКС 3	-	-	-	329.9	329.9	63915	329.9	329.9	63915
ГВКС 4	308.1	289.6	76535	576.9	540.0	58025	885.0	829.6	134560
представителни екосистеми	-	-	-	119.1	119.1	3770	119.1	119.1	3770

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
Всичко ГВКС	1849.3	1795.3	463875	9905.0	9544.9	1372425	11754.3	11340.2	1836300
Общо СпФ по т.3	1930.7	1874.0	482840	10045.3	9678.6	1393400	11976.0	11552.6	1876240
ОбщоСпФ по т.1+т.2+т.3	2232.0	2167.1	550015	12494.8	11983.4	1668415	14726.8	14150.5	2218430
Общо ЗСпФ	2240.3	2175.0	551750	12803.6	12291.9	1694490	15043.9	14466.9	2246240
Всичко СтФ	2354.7	2247.7	508840	14835.2	14307.6	1347030	17189.9	16555.3	1855870
Всичко	4595.0	4422.7	1060590	27638.8	26599.5	3041520	32233.8	31022.2	4102110

Таблица № 92^А

Опростено разпределение на горските територии защитени зони Натура 2000

Общо ТП "ДГС Омуртаг"

Горски територии по категории и функции	Водеща функция	%	В не водеща функция	Обща площ
	ха		ха	
защитена зона птици	59.3	0.2	7.9	67.2
защитена зона местообитания	2666.3	8.3		2666.3
Всичко защитени зони Натура 2000	2725.6	8.5		2733.5

Площта на защитените зони по Натура 2000 с водещо предназначение в държавни горски територии е 1686,0 ха, което представлява 5,2% от площта на ДГТ, данни за което са показани в таблица № 93.

Сумарната площ на всички 5 защитените зони по Натура 2000, в държавните горски територии на територията на ТП "ДГС Омуртаг" е **1688,3 ха**, като има припокриване на площ 2,3 ха.

Подробното разпределение на горските територии и запаса без клони по категории и функции общо за ТП ДГС "Омуртаг" е показано в таблица № 93, а опростеното разпределение на горските територии в защитените зона по Натура 2000 е представено в Таблица № 93^А

Таблица № 93

Разпределение на общата площ и запаса без клони по категории и функции

Държавна собственост, Горски територии

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
вододайна зона пояс III	-	-	-	0.2	0.2	-	0.2	0.2	-
Всичко защита на водите	-	-	-	0.2	0.2	-	0.2	0.2	-
защитна ивица шосе	-	-	-	0.3	0.3	15	0.3	0.3	15
Всичко защита на сгради и инфраструктури	-	-	-	0.3	0.3	15	0.3	0.3	15
Общо защитни функции	-	-	-	0.5	0.5	15	0.5	0.5	15
защитена зона птици	18.7	14.0	3750	-	-	-	18.7	14.0	3750
защитена зона местооб.	159.4	158.7	38150	1507.9	1407.8	183865	1667.3	1566.5	222015
Всичко 33 Натура 2000	178.1	172.7	41900	1507.9	1407.8	183865	1686.0	1580.5	225765
Общо СпФ по т.1	178.1	172.7	41900	1507.9	1407.8	183865	1686.0	1580.5	225765
семепроизв.насаждение	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
Всичко семепр. насаждения и градини	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
Общо СпФ по т.2	-	-	-	16.7	16.7	3470	16.7	16.7	3470
зелена зона	-	-	-	2.9	2.9	740	2.9	2.9	740
курортна гора	27.2	25.0	7150	115.3	109.2	17995	142.5	134.2	25145
Всичко горски територии с рекреационно значение	27.2	25.0	7150	118.2	112.1	18735	145.4	137.1	25885
гори във фаза на старост	-	-	-	321.2	321.2	45905	321.2	321.2	45905
ГВКС 1	208.4	199.6	47935	854.6	811.0	116395	1063.0	1010.6	164330
ГВКС 2	1332.1	1305.4	339320	7645.2	7365.6	1081315	8977.3	8671.0	1420635
ГВКС 3	-	-	-	329.9	329.9	63915	329.9	329.9	63915
ГВКС 4	308.1	289.6	76535	530.4	493.5	57120	838.5	783.1	133655
представителни екосистеми	-	-	-	110.8	110.8	3180	110.8	110.8	3180
Всичко ГВКС	1848.6	1794.6	463790	9792.1	9432.0	1367830	11640.7	11226.6	1831620
Общо СпФ по т.3	1875.8	1819.6	470940	9910.3	9544.1	1386565	11786.1	11363.7	1857505
Общо СпФ по т.1+т.2+т.3	2053.9	1992.3	512840	11434.9	10968.6	1573900	13488.8	12960.9	2086740
Общо ЗСпФ	2053.9	1992.3	512840	11435.4	10969.1	1573915	13489.3	12961.4	2086755
Всичко стопански функции	1160.3	1093.6	280300	4618.9	4246.5	509300	5779.2	5340.1	789600
Всичко	3214.2	3085.9	793140	16054.3	15215.6	2083215	19268.5	18301.5	2876355

Таблица № 93^А

Опростено разпределение на горските територии защитени зони Natura 2000
Държавна собственост, Горски територии

Горски територии по категории и функции	Водеща функция		В не водеща функция	Обща площ
	ха	%		
защитена зона птици	18.7	0.1	2.3	21.0
защитена зона местообитания	1667.3	8.7	-	1667.3
Всичко защитени зони Natura 2000	1686.0	8.8	-	1688.3

ПОДРОБНА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ, ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН И ПЛАН ЗА ЗАЩИТА НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР

ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯ

I. ЗАЩИТЕНА ЗОНА "КОТЛЕНСКА ПЛАНИНА" BG0000117

1. Площ и статут на зоната

Обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал.1, т.2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията, РМС № 661 от 16.10.2007 год. (ДВ бр. 85 от 2007 год.), изменено с РМС № 52 от 05.02.2008 год. (ДВ бр.14 от 2008 год.) и РМС № 615 от 02.09.2020 год. (ДВ бр.79 от 2020 год.) и заповед № РД-986 от 10.12.2020 г. на МОСВ (ДВ, бр.5 от 2021 г) – отдел и подотдел: **394**; г ; с **обща залесена площ 5,6 ха**.

Разположена е в землището на с.Звезда. Площта на защитената зона представлява и защитена зона птици. Не е планирана сеч и залесяване. Пашата в зоната е разрешена. На територията на защитената зона не са планирани противопожарни мероприятия. Класа на пожарна опасност е I. През десетилетието в защитената зона не е планирано строителство и

ремонт на сгради и пътища. Няма планирани технически сечи за ловностопански мероприятия. Не е предвидено изсичане и изкореняване на насаждения за създаване на фуражни площи.

II. ЗАЩИТЕНА ЗОНА "ТВЪРДИШКА ПЛАНИНА" BG0000211

1. Площ и статут на зоната

Обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал.1, т.2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията, РМС № 661 от 16.10.2007 год. (ДВ, бр.85 от 2007 год.), изменено с РМС № 52 от 05.02.2008 год. (ДВ бр.14 от 2008 год.) и РМС № 615 от 02.09.2020 год. (ДВ бр.79 от 2020 год.) и Заповед № РД-326 от 31.03.2021 г. на МОСВ (ДВ, бр.52 от 2021 г) - отдели и подотдели: **156:** т, х, ц; **158:** р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю; с **обща залесена площ 67,9 ха** (в т.ч. **ДГТ 44,2 ха**).

Разположена е в землището на с. Стеврек, община Антоново

Разпределението на общата площ на защитената зона по вид на подотдела и група гори общо за стопанството е показано в таблица № 94, а в таблица № 94а за ДГТ.

Таблица № 94

Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Общо, Зона Натура 2000: BG0000211 (Твърдишка планина)

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превр.	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	-	47.3	20.1	67.4	99.3
естествен произход 0.1-0.3	-	-	0.5	-	0.5	0.7
всичко залесена площ	-	-	47.8	20.1	67.9	100.0
всичко инвентариз. площ	-	-	47.8	20.1	67.9	100.0
в т.ч. дървопр. площ	-	-	47.8	20.1	67.9	100.0

Таблица № 94а

Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000211 (Твърдишка планина)

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превр.	Нискостъб- лени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	-	29.2	15.0	44.2	100.0
всичко залесена площ	-	-	29.2	15.0	44.2	100.0
всичко инвентариз. площ	-	-	29.2	15.0	44.2	100.0
в т.ч. дървопр. площ	-	-	29.2	15.0	44.2	100.0

Разпределение на горските територии по категории и функции в защитената зона е показано в таблица № 95, а в таблица № 95а за държавните горски територии.

Таблица № 95

Разпределение на горските територии по категории и функции

Общо, Зона Натура 2000: BG0000211 (Твърдишка планина)

Горски територии по категории и функции	Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	67.9	67.9	9665
Общо защитни и специални функции	67.9	67.9	9665
Всичко	67.9	67.9	9665

Таблица № 95а

Разпределение на горските територии по категории и функции

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000211 (Твърдишка планина)

Горски територии по категории и функции	Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	44.2	44.2	6740
Общо защитни и специални функции	44.2	44.2	6740
Всичко	44.2	44.2	6740

2. Установени природни местообитания

Защитена зона местообитания “Твърдишка планина” с код **BG 0000211** с помощта на “Ръководство за определяне на местообитания с европейска значимост” са установени местообитания с площ **47,8 ха**, което е показано в таблица № 96. В таблица № 96а е показано разпределението на местообитанията в държавните горски територии, които са с площ **29,2 ха**.

Таблица № 96

Разпределение на площта по местообитания и група гори

Общо, Зона Натура 2000: BG0000211 (Твърдишка планина)

Местооб	иглол	шир. вис	изд.за превр	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
						ха	% от пл местооб	ха	% от пл местооб
общо 91G0	-	-	47.8	47.8	100.0	21.6	45.2	-	-
ВСИЧКО	-	-	47.8	47.8	100.0	21.6	45.2	-	-

Таблица № 96а

Разпределение на площта по местообитания и група гори

Държавна собственост, Горски територии, Зона Натура 2000: BG0000211 (Твърдишка планина)

Местообитания	иглол	шир. вис	изд.за превръщане	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
						ха	% от пл местооб	ха	% от пл местооб
общо 91G0	-	-	29.2	29.2	100.0	21.6	74.0	-	-
ВСИЧКО	-	-	29.2	29.2	100.0	21.6	74.0	-	-

91G0 - Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus - отдели и подотдели: **156:ц; 158:р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю; с площ 47,8 ха.**

В местообитание **91G0** са обособени **гори във фаза на старост** в подотдел **158:р; с площ 21,6 ха** или 45,2 % от площта на местообитанието.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: **156:ц; 158:р, щ; с площ 29,2 ха**, като ГФС са 74,0% от площта на местообитанието в ДГТ.

3. Планирани лесовъдски мероприятия

3.1. Сечи

В защитена зона местообитания “Твърдишка планина” с код **BG 0000211** не е предвидено през десетилетието да се изведат сечи.

3.2. Залесявания

В защитена зона местообитания “Твърдишка планина” с код **BG 0000211** не е предвидено през десетилетието да се извършат залесявания.

3.3 Паша в горските територии на защитената зона

Съгласно чл. 124, т. 1 до 5 от Закона за Горите от 08.03.2011 год. **се забранява пашата** на площ 45,8 ха или 67,5% от площта на зоната. В ДГТ тази площ е 36,6 ха или 82,8% от площта им – отдели и подотдели:

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000211 (Твърдишка планина)		
Землище 41: с. СТЕВРЕК		
отдел	подотдели	площ (ха)
156	т	15.0
158	р	21.6
	общо	36.6

4. Оптимален подходящ състав

В защитена зона “Твърдишка планина” с код **BG 0000211** целта на стопанисване на горите е възстановяване на характерната за района широколистна дървесна растителност, както показва таблица № 97.

Таблица № 97

Сравнение на площта по дървесни видове в сегашния и подходящия състав

Дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	Залесена площ		Залесена площ		Дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Благун	8.0	11.8	11.1	16.4	11.1	16.4
Цер	6.9	10.2	6.9	10.2	6.9	10.2
Габър	41.5	61.1	38.6	56.8	38.6	56.8
Келяв габър	10.8	15.9	10.6	15.6	10.6	15.6
Клен	0.7	1.0	0.1	0.1	0.1	0.1
Сребролистна липа	-	-	0.6	0.9	0.6	0.9
Всичко	67.9	100.0	67.9	100.0	67.9	100.0

5. План за защита на горските територии от пожари в защитена зона местообитания “Твърдишка планина” с код BG 0000211

На територията на защитената зона не са планирани противопожарни мероприятия.

В таблица № 98 е показано разпределението на площта на представената зона по класове на пожарна опасност.

Таблица № 98

Разпределение по класове на пожарна опасност

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
“Твърдишка планина” с код BG 0000211	хектари			
	-	20.1	47.8	67.9
проценти	-	29.6	70.4	100.0

6. Строителство и ремонт на сгради и пътища

През десетилетието в защитената зона **не е планирано** строителство и ремонт на сгради и пътища..

7. Санитарно-охранителни (вододайни) зони

На територията на защитената зона не попадат горски територии за защита на водите.

8. Ловностопански мероприятия

На територията, попадаща в границите на защитената зона няма планирани технически сечи за ловностопански мероприятия. Не е предвидено изсичане и изкореняване на насаждения за създаване на фуражни площи. На територията на ловностопанските райони на ловните дружини, на ключовите места за размножаване, сватбуване, почивка и хранене на дивеча са предвидени зони на спокойствие на дивеча, съгласно чл. 12 от ЗЛОД.

III. ЗАЩИТЕНА ЗОНА "СТАРА РЕКА" BG0000279

1. Площ и статут на зоната

Обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал.1, т.2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията, РМС № 122 от 02.03.2007 год. Решение №122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-279-122-2007 г, отдели и подотдели: **49:**о, п, р, т; **88:**б, н; **90:**е1; **99:**а, г, з, и, к; **100:**г, 4, 5, 6, 7; **101:**а, б, и, к, л, м, н, о, 8, 10, 11, 12, 13, 17; **102:**ю, 6, 7; **105:**б, в, 6; **109:**м, о, р, с, т, у, 1; **110:**а, б, в; **111:**в, ж, 1; **113:**б1; **115:**а; **116:**в, п; **133:**п, р, с, т, у, ч, 2; **135:**г; **136:**ж; **145:**г, л, м, н, о, п, с, 1; **148:**а; **149:**а, е, ж, з, 1; **150:**а, б, з; **153:**а; **154:**в, е, з, 4; **155:**а; **158:**б, в; **159:**т, у, ф; **165:**н; **166:**т, у, 3; **169:**и, к, л; **170:**г, д, 3; **372:**в, г, д, е, и, ю, я, 1; **с обща площ 621,0 ха**, от която залесена 606,3 ха и незалесена 14,7 ха, (в т.ч. **ДГТ 436,0 ха**).

Разположена е следните землища на община Антоново:

№ по ред	Землище	площ ха
3	с. БОГОМОЛСКО	184.4
5	м. ВЕЛИКОВЦИ	36.6
18	с. КРАЙПОЛЕ	29.0
25	с. МЕЧОВО	3.2
34	м. РАВНО СЕЛО	26.2
39	м. СТАРА РЕЧКА	42.3
41	с. СТЕВРЕК	263.5
47	м. ЧЕРНА ВОДА	35.8

Разпределението на общата площ на защитената зона по вид на подотдела и група гори общо за стопанството и за държавните горски територии е показано в таблици №№ 99, 99 а.

Таблица № 99

Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Общо, Зона Натура 2000: BG0000279 (Стара река)

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превр.	нискостъб- лени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	140.4	146.5	261.5	548.4	88.3
склопени култури	53.4	0.4	-	-	53.8	8.7
естествен произход 0.1-0.3	-	4.1	-	-	4.1	0.7
всичко насаждения	53.4	144.9	146.5	261.5	606.3	97.7
всичко залесена площ	53.4	144.9	146.5	261.5	606.3	97.7
поляна	-	0.2	2.3	4.6	7.1	1.1
просека	-	-	0.1	0.1	0.2	-
лесонепригодна голина	-	-	-	1.2	1.2	0.2
скали	-	-	1.0	0.4	1.4	0.2
сипей	-	-	1.1	-	1.1	0.2
поляна с храсти	-	-	-	3.7	3.7	0.6
всичко недървопр. площ	-	0.2	4.5	10.0	14.7	2.3
всичко инвентариз. площ	53.4	145.1	151.0	271.5	621.0	100.0
в т.ч. дървопр. площ	53.4	144.9	146.5	261.5	606.3	97.7

Таблица № 99а

Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Държавна собственост, Горски територии, Зона Натура 2000: BG0000279 (Стара река)

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превр.	нискостъб- лени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	85.0	98.7	185.7	369.4	84.7
склопени култури	53.4	0.4	-	-	53.8	12.3
несклопени култури	-	-	-	-	-	-
естествен произход 0.1-0.3	-	3.2	-	-	3.2	0.7
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко насаждения	53.4	88.6	98.7	185.7	426.4	97.7
всичко залесена площ	53.4	88.6	98.7	185.7	426.4	97.7
поляна	-	0.2	0.9	2.2	3.3	0.8
просека	-	-	0.1	0.1	0.2	0.1
лесонепригодна голина	-	-	-	0.9	0.9	0.2
скали	-	-	-	0.4	0.4	0.1
сипей	-	-	1.1	-	1.1	0.2
поляна с храсти	-	-	-	3.7	3.7	0.9
всичко недървопр. площ	-	0.2	2.1	7.3	9.6	2.3
всичко инвентариз. площ	53.4	88.8	100.8	193.0	436.0	100.0
в т.ч. дървопр. площ	53.4	88.6	98.7	185.7	426.4	97.7

Разпределение на горските територии по категории и функции в защитената зона е показано в таблица № 100, а в таблица № 100а за държавните горски територии.

Таблица № 100

Разпределение на горските територии по категории и функции

Общо, Зона Натура 2000: BG0000279 (Стара река)

Горски територии по категории и функции	Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	621.0	606.3	79940
Общо защитни и специални функции	621.0	606.3	79940
Всичко	621.0	606.3	79940

Таблица № 100а

Разпределение на горските територии по категории и функции

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000279 (Стара река)

Горски територии по категории и функции	Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	436.0	426.4	59410
Общо специални функции по т.1	436.0	426.4	59410
Общо защитни и специални функции	436.0	426.4	59410
Всичко	436.0	426.4	59410

2. Установени природни местообитания

Защитена зона местообитания “Стара река” с код BG 0000279 с помощта на “Ръководство за определяне на местообитания с европейска значимост” са установени местообитания с площ **291,0 ха**, което е показано в таблица № 101. В таблица № 101а е показано разпределението на местообитанията в държавните горски територии, които са с площ **186,9 ха**.

Таблица № 101

Разпределение на площта по местообитания и група гори

Общо, Зона Натура 2000: BG0000279 (Стара река)

Местообитания	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС 3	
	ха					ха	% от пл местооб	ха	% от пл местооб
общо 91E0	-	5.5	-	5.5	1.9	3.2	58.2	4.8	87.3
общо 91G0	-	28.1	93.6	121.7	41.8	77.6	63.8	-	-
общо 91M0	-	77.3	52.9	130.2	44.8	80.0	61.4	-	-
общо 91W0	-	30.1	-	30.1	10.3	17.7	58.8	20.4	67.8
общо 91Z0	-	3.5	-	3.5	1.2	-	-	-	-
ВСИЧКО	-	144.5	146.5	291.0	100.0	178.5	61.3	25.2	8.7

Таблица № 101а

Разпределение на площта по местообитания и група гори

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000279 (Стара река)

Местообитания	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
	ха					ха	% от пл местооб	ха	% от пл местооб
общо 91E0	-	4.9	-	4.9	2.6	3.2	65.3	4.8	98.0
общо 91G0	-	7.3	70.3	77.6	41.5	77.6	100.0	-	-
общо 91M0	-	55.6	28.4	84.0	45.0	80.0	95.2	-	-
общо 91W0	-	20.4	-	20.4	10.9	17.7	86.8	20.4	100.0
ВСИЧКО	-	88.2	98.7	186.9	100.0	178.5	95.5	25.2	13.5

91E0 - Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae) – отдели и подотдели: 88:н; 159:у; 372:ю, я; с площ 5,5 ха.

В местообитание **91E0** са обособени гори във фаза на старост в отдели и подотдели: 159:у; с площ 3,2 ха или 58,2 % от площта на местообитанието.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: 88:н; 159:у; 372:я; с площ 4,9 ха, като ГФС са 65,3% от площта на местообитанието в ДГТ.

91G0 - Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus* - отдели и подотдели: 88:б; 101:м; 109:м, с, т; 111:ж; 133:ч; 145:г, л, м, н, о, п; 149:ж, з; 150:б; 153:а; 154:е; 158:б, в; 169:л; с площ 121,7 ха.

В местообитание **91G0** са обособени гори във фаза на старост в подотдели - 88:б; 101:м; 145:г, л, м, п; 149:ж; 153:а; 158:б; 169:л; с площ 77,6 ха или 63,8 % от площта на местообитанието.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: 88:б; 101:м; 145:г, л, м, п; 149:ж; 153:а; 158:б; 169:л; с площ 77,6 ха, като ГФС са 41,5% от площта на местообитанието в ДГТ.

91M0 - Балкано-панонски церово-горунови гори (*Pannonian-Balkan turkey oak – sessile oak forests*) – отдели и подотдели: 49:о; 99:г; 101:а, б; 102:ю; 105:б; 109:п; 113:б1; 133:у; 136:ж; 149:е; 169:и; 170:г, д; 372:г, д, и; с площ 130,2 ха.

В местообитание **91M0** са обособени гори във фаза на старост в подотдели - 49:о; 99:г; 136:ж; 149:е; 169:и; 170:д; 372:г; с площ 80,0 ха или 61,4 % от площта на местообитанието.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: 49:о; 99:г; 101:а; 136:ж; 149:е; 169:и; 170:г, д; 372:г; с площ 84,0 ха, като ГФС са 95,2% от площта на местообитанието в ДГТ.

91W0 - Мизийски букови гори (South-Eastern Moesian Beech Forests and Balkan Range Beech Forests) – отдели и подотдели: 135:г; 145:с; 148:а; 150:а, з; с площ 30,1 ха.

В местообитание **91W0** са обособени гори във фаза на старост в подотдел - 135:г; с площ 17,7 ха или 58,8 % от площта на местообитанието.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: 135:г; 145:с; с площ 20,4 ха, като ГФС са 86,8% от площта на местообитанието в ДГТ.

91Z0 - Мизийски гори от сребролистна липа – отдел и подотдел: 372:в; с площ 3,5 ха.

В местообитание **9120** няма обособени гори във фаза на старост, няма и държавни гори.

3. Планирани лесовъдски мероприятия

3.1. Сечи

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването в защитена зона местообитания **"Стара река" с код ВГ 0000279** е предвидено да се изведат възобновителни сечи, съобразени както с **Наредба №8 на МЗХ от 05.08.2011г.** за Сечите в горите (обн. ДВ, бр. 64 от 19.08.2011г.; изм. и доп., бр. 72 от 18.09.2015г.), със **Закона за горите** (обн. ДВ, бр. 19 от 08.03.2011г., в сила от 09.04.2011г., изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2015г. в сила от 07.08.2015г.), така и с **"Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000"**.

При извеждане на възобновителните сечи е планирано да се оставят единични хралупести или групи от стари дървета – подходящи за укрития на птици и бозайници, както и да се поддържа мъртва дървесина от 8 до 10 на сто от запаса на насажденията, с изключение на насажденията от първи и втори клас на пожароопасност. Също така се запазват най-малко 3 – 5 бр. дървета на хектар с диаметър над 20 см на височина 130 см с цел осигуряване на биотопна дървесина.

За десетилетието на територията на защитена зона местообитания **"Стара река" с код ВГ 0000279** са планирани възобновителни сечи на обща площ 26.7 ха (4.4% от залесената площ на зоната). Планираното ползване е 1460 куб.м.

В таблица № 102 е показано разпределението на възобновителните сечи през десетилетието по вид на сечта за държавните гори. Няма планирани сечи в определените местообитания.

Таблица № 102

Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и местообитания

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: ВГ 0000279 (Стара река)			
Вид на възобновителната сеч			
Условни стопански класове	постепенно котловинна	ОБЩО	%
Бялборови култури	26.7	26.7	100.0
ОБЩО	26.7	26.7	100.0
ПОЛЗВАНЕ (БЕЗ КЛОНИ)			
	1460	1460	

В таблица № 103 е показан размера на ползването в защитената зона по площ, запас и вид на сечта за държавните гори, както и за тези с определени местообитания.

Таблица № 103

Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: ВГ 0000279 (Стара река)

ВИДОВЕ СЕЧИ									
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПОДРАСТА	ИЗСИЧАНЕ НА ПОДЛЕСА
ИГЛОЛИСТНИ									
Бялборови култури	ха	26.7	-	6.4	6.4	33.1	66.9	5.6	4.7
	куб.м	1460	-	220	220	1680	75.3	-	-
Смес. Игл.Шир. култури	ха	-	16.4	-	16.4	16.4	33.1	-	-
	куб.м	-	550	-	550	550	24.7	-	-
Всичко иглолистни	ха	26.7	16.4	6.4	22.8	49.5	100.0	5.6	4.7
	куб.м	1460	550	220	770	2230	100.0	-	-
ОБЩО									
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	26.7	16.4	6.4	22.8	49.5	100.0	5.6	4.7
	куб.м	1460	550	220	770	2230	100.0	-	-

В държавните гори на защитена зона местообитания **"Стара река" с код ВГ 0000279** общото ползване по ГСП от 2023 год. е **49,5 ха** по площ и **2230 куб.м** по запас.

3.2. Залесявания

През ревизионния период **не е планирано** да се извършват залесявания в държавните гори на територията на **ЗЗМ “Стара река” с код BG 0000279**.

Ще се разчита предимно на естествено възобновяване. За подпомагането му е планирано при извеждане на възобновителните сечи **изсичане на подлеса** на площ 4,7 ха и **отглеждане на подраста** на площ 5,6 ха.

3.3 Паша в горските територии на защитената зона

Съгласно чл. 124, т. 1 до 5 от Закона за Горите от 08.03.2011 год. **се забранява пашата** на площ 409,3 ха или 65,9% от площта на зоната. В ДГТ тази площ е 330,5 ха или 75,8% от площта им – отдели и подотдели:

Държавни горски територии, Зона Natura 2000: BG 0000279 (Стара река)

Землище 3: с. БОГОМОЛСКО		
отдел	подотдели	площ (ха)
99	з	21.1
100	г	18.1
101	а, к, л, м, н	25.3
108	б, в, б	50.4
общо		114.9
Землище 18: с. КРАЙПОЛЕ		
отдел	подотдели	площ (ха)
99	а, г	23.1
общо		23.1
Землище 34: м. РАВНО СЕЛО		
отдел	подотдели	площ (ха)
159	у, ф	5.3
165	н	4.5
общо		9.8
Землище 39: м. СТАРА РЕЧКА		
отдел	подотдели	площ (ха)
49	о, п, р	2.8
88	б, н	26.0
372	г, е, я	3.8
общо		32.6
Землище 41: с. СТЕВРЕК		
отдел	подотдели	площ (ха)
135	г	17.7
136	ж	14.2
145	г, л, м, п, с	16.3
149	а, е, ж	28.9
153	а	17.5
154	з	23.6
155	а	3.1
158	б	2.4
общо		123.7
Землище 47: м. ЧЕРНА ВОДА		
отдел	подотдели	площ (ха)
169	и, к, л	18.3
170	д	8.1
общо		26.4

4. Оптимален подходящ състав

В защитена зона “Стара река” с код **BG 0000279** целта на стопанисване на горите е възстановяване на характерната за района широколистна дървесна растителност, както показва таблица № 104.

Таблица № 104

Сравнение на площта по дървесни видове в сегашния и подходящия състав

Общо, Зона Натура 2000: BG0000279 (Стара река)

дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	35.2	5.8	0.9	0.1	0.9	0.1
Черен бор	0.2	-	0.5	-	0.5	-
Бук	31.2	5.1	35.9	5.9	35.9	5.9
Зимен дъб	20.0	3.3	35.1	5.8	35.1	5.8
Благун	82.2	13.6	107.5	17.7	107.5	17.7
Цер	63.6	10.5	64.1	10.6	64.1	10.6
Габър	143.0	23.6	138.1	22.8	138.1	22.8
Мъждрян	18.3	3.0	18.3	3.0	18.3	3.0
Орех	0.4	0.1	0.4	0.1	0.4	0.1
Акация	2.9	0.5	2.2	0.4	2.2	0.4
Келяв габър	188.3	31.1	174.4	28.8	174.4	28.8
Върба	2.7	0.4	3.4	0.6	3.4	0.6
Джанка	0.1	-	0.1	-	0.1	-
Елша	2.7	0.4	2.7	0.4	2.7	0.4
Клен	2.8	0.5	2.8	0.5	2.8	0.5
Сребролистна липа	12.7	2.1	18.8	3.1	18.8	3.1
Череша	-	-	1.1	0.2	1.1	0.2
всичко	606.3	100.0	606.3	100.0	606.3	100.0

5. План за защита на горските територии от пожари в защитена зона местообитания "Стара река" с код BG 0000279

На територията на защитената зона не са планирани противопожарни мероприятия.

В таблица № 105 е показано разпределението на площта на представената зона по класове на пожарна опасност.

Таблица № 105

Разпределение по класове на пожарна опасност

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
"Стара река" с код BG 0000279	хектари			
	23.0	378.1	219.9	621.0
проценти	3.7	60.9	35.4	100.0

6. Строителство и ремонт на сгради и пътища

През десетилетието в защитената зона не е планирано строителство и ремонт на сгради и пътища.

7. Санитарно-охранителни (вододайни) зони

На територията на защитената зона не попадат горски територии за защита на водите.

8. Ловно стопански мероприятия

На територията, попадаща в границите на защитената зона няма планирани технически сечи за ловно стопански мероприятия. Не е предвидено изсичане и изкореняване на насаждения за създаване на фуражни площи. На територията на ловно стопанските райони на ловните дружини, на ключовите места за размножаване, сватбуване, почивка и хранене на дивеча са предвидени зони на спокойствие на дивеча, съгласно чл. 12 от ЗЛОД.

IV. ЗАЩИТЕНА ЗОНА "ГОЛЯМА РЕКА" BG0000432

1. Площ и статут на зоната

Обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8, ал. 1, т. 2 на ЗБР, РМС № 122 от 02.03.2007 год. (бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-432-122-2007) - отдели и подотдели: **1; 2:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 1, 2; **3; 4:** а, б, в, г, е, ж, з, 1, 2, 3, 5, 6; **5:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2; **6:** щ, а1, б1, в1, з1, и1, к1, л1, м1, п1, 20; **7:** о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ж1, 5; **8:** б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11; **9:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, л1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **10:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **11:** а, б, в, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, 1, 2, 3, 5, 6; **12; 13; 14:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; **15:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, ф1, я1, а2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 22, 23, 25, 26; **16:** г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; **17:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, м1, н1, о1, п1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15; **18:** к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2; **22:** а, б, г, д; **25:** з, и, к, л, щ, 1, 2; **26:** а, б, е, ж, 1; **27:** а, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6; **28:** а, б, н2, о2, п2; **29:** а, б, в, д, е, ж, о, х, ц, ч, ш, 1, 2, 3, 4, 5; **31; 32:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 2; **64:** д1, е1; **262:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, е1, ж1, з1, и1, 1, 2, 6; **275:** т; **277:** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5; **278; 279:** а, б, в; **390:** а, д, ш, щ, 1, 10; **с обща площ 1971,8 ха**, от която залесена 1839,2 ха и незалесена 132,6 ха (в т.ч. **ДГТ 1187,1 ха**).

Разположена е в следните землища:

№ по ред	Землище	площ ха
1	гр. АНТОНОВО	19.3
8	с. ГОРНА ЗЛАТИЦА	196.9
11	с. ДОБРОТИЦА	331.2
12	с. ДОЛНА ЗЛАТИЦА	440.0
14	с. ИЗВОРОВО	14.2
22	с. ЛЮБИЧЕВО	154.4
27	с. МОРАВИЦА	129.9
30	с. ПИРИНЕЦ	131.3
32	с. ПРИСОЙНА	102.4
35	с. РАЗДЕЛЦИ	268.0
38	с. СЕМЕРЦИ	100.5
50	с. ЯЗОВЕЦ	20.8
52	с. ЯСТРЕБИНО	62.9

Разпределението на общата площ на защитената зона по вид на подотдела и група гори общо за стопанството е показано в таблица № 106, а в таблица № 106а за ДГТ.

Таблица № 106
Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Общо, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Вид на подотдела	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	нискостъблени	Всичко	Процент
естествен произход 0.4-1.0	-	55.3	1198.2	207.9	1461.4	74.1
склопени култури	175.3	18.7	-	3.5	197.5	10.0
несклопени култури	-	0.7	-	-	0.7	-
естествен произход 0.1-0.3	-	12.9	147.6	4.0	164.5	8.4
изредени култури	14.1	1.0	-	-	15.1	0.8
всичко насаждения	189.4	88.6	1345.8	215.4	1839.2	93.3
всичко залесена площ	189.4	88.6	1345.8	215.4	1839.2	93.3
сечище	1.3	1.1	-	-	2.4	0.1
голина	-	1.3	-	-	1.3	0.1
всичко незал.дървопр.	1.3	2.4	-	-	3.7	0.2
поляна	1.0	0.2	73.3	18.5	93.0	4.7
просека	0.1	0.4	15.1	0.8	16.4	0.8
лесонепригодна голина	-	-	4.8	-	4.8	0.2

Вид на подотдела	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	нискостъблени	Всичко	Процент
лесонепригодна площ	-	-	-	3.3	3.3	0.2
скали	-	-	1.7	-	1.7	0.1
сипей	-	-	0.9	-	0.9	-
гьол	-	-	0.3	-	0.3	-
поляна с храсти	-	-	7.0	-	7.0	0.4
автомобилен път III кат.	-	-	0.1	-	0.1	-
автомобилен път IV кат.	0.2	-	1.2	-	1.4	0.1
всичко недървопр. площ	1.3	0.6	104.4	22.6	128.9	6.5
всичко устроена площ	192.0	91.6	1450.2	238.0	1971.8	100.0
в т.ч. дървопр. площ	190.7	91.0	1345.8	215.4	1842.9	93.5

Таблица № 106а
Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Вид на земите	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	нискостъблени	Всичко	Процент
естествен произход 0.4-1.0	-	6.9	774.4	114.2	895.5	75.4
склопени култури	105.3	10.6	-	3.5	119.4	10.1
несклопени култури	-	0.7	-	-	0.7	0.1
естествен произход 0.1-0.3	-	11.5	66.3	2.5	80.3	6.8
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко насаждения	105.3	29.7	840.7	120.2	1095.9	92.4
всичко залесена площ	105.3	29.7	840.7	120.2	1095.9	92.4
сечище	-	-	-	-	-	-
пожарище	-	-	-	-	-	-
голина	-	1.3	-	-	1.3	0.1
всичко незал.дървопр.	-	1.3	-	-	1.3	0.1
поляна	0.4	-	42.4	17.1	59.9	5.1
просека	0.1	0.4	14.7	-	15.2	1.3
лесонепригодна голина	-	-	4.8	-	4.8	0.4
лесонепригодна площ	-	-	-	0.8	0.8	0.1
скали	-	-	1.7	-	1.7	0.1
сипей	-	-	0.6	-	0.6	-
гьол	-	-	0.3	-	0.3	-
поляна с храсти	-	-	5.1	-	5.1	0.4
автомобилен път III категория	-	-	0.1	-	0.1	-
автомобилен път IV категория	0.2	-	1.2	-	1.4	0.1
всичко недървопр. площ	0.7	0.4	70.9	17.9	89.9	7.5
всичко устроена площ	106.0	31.4	911.6	138.1	1187.1	100.0
в т.ч. дървопр. площ	105.3	31.0	840.7	120.2	1097.2	92.5

Разпределение на горските територии по категории и функции в защитената зона е показано в таблица № 107, а в таблица № 107а за държавните горски територии.

Таблица № 107
Разпределение на горските територии по категории и функции

Общо, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ,ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	192.0	189.4	39035	1779.8	1649.8	194070	1971.8	1839.2	233105
Всичко	192.0	189.4	39035	1779.8	1649.8	194070	1971.8	1839.2	233105

Таблица № 107а

Разпределение на горските територии по категории и функции

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	106.0	105.3	24080	1081.1	990.6	131785	1187.1	1095.9	155865
Всичко	106.0	105.3	24080	1081.1	990.6	131785	1187.1	1095.9	155865

2. Установени природни местообитания

Защитена зона местообитания “Голяма река” с код **BG0000432** с помощта на “Ръководство за определяне на местообитания с европейска значимост” са установени местообитания с площ **1412,6 ха**, което е показано в таблица № 108. В таблица № 108а е показано разпределението на местообитанията в държавните горски територии, които са с площ **859,1 ха**.

Таблица № 108

Разпределение на площта по местообитания и група гори

Общо, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Местообитания	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
						ха	% от пл местооб	ха	% от пл местооб
общо 91E0	-	1.9	-	1.9	0.1	-	-	-	-
общо 91G0	-	3.5	309.7	313.2	22.2	12.6	4.0	-	-
общо 91M0	-	61.4	1033.2	1094.6	77.5	270.9	24.7	-	-
общо 91W0	-	-	2.9	2.9	0.2	-	-	-	-
ВСИЧКО	-	66.8	1345.8	1412.6	100.0	283.5	20.1	-	-

Таблица № 108а

Разпределение на площта по местообитания и група гори

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Местообитания	иглолистни	широкол. високостъблени	изд.за превръщане	Всичко	%	в т.ч. ГФС		в т.ч. ГВКС.3	
						ха	% от пл местооб	ха	% от пл местооб
общо 91E0	-	0.5	-	0.5	0.1	-	-	-	-
общо 91G0	-	1.8	153.6	155.4	18.1	12.6	8.1	-	-
общо 91M0	-	16.1	687.1	703.2	81.8	270.9	38.5	-	-
ВСИЧКО	-	18.4	840.7	859.1	100.0	283.5	33.0	-	-

91E0 - Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae) – отдели и подотдели: 4:в; 262:з1; с площ **1,9 ха**.

В местообитание **91E0** не са обособени гори във фаза на старост.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: 262:з1; с площ **0,5 ха**.

91G0 - Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus* - отдели и подотдели: 2:в; 3:в, г, о; 5:г, д, к, м, о, п; 6:щ; 9:д, е; 10:д, н, о, п, р; 12:б, в, г, е, ж, з, и, к, м; 13:а, п; 14:г, е, ж, з, к, н, п; 15:о, п, ц, ф1; 17:м1; 18:о; 25:з, и, к; 28:а, б, н2, о2, п2; 29:д, е, ж; 30:г, д, о; 31:ж, з, и; 262:е1; 277:д, е; 278:е, к, л, м, н, т; с площ **313,2 ха**.

В местообитание **91G0** са обособени гори във фаза на старост в подотдели - 5:м; с площ **12,6 ха** или 4,0 % от площта на местообитанието.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: 3:в, о; 5:г, м, о, п; 6:щ; 9:д; 10:д, н, о, п; 12:б, г, ж, к, м; 15:ц; 18:о; 25:и; 28:а, б, п2; 29:д, е, ж; 30:г, д; 31:и; 278:л; с площ **155,4 ха**, като ГФС са 8,1% от площта на местообитанието в ДГТ.

91M0 - Балкано-панонски церово-горунови гори (*Pannonian-Balkanic turkey oak – sessile oak forests*) – отдели и подотдели: 1:б, в, г, д, е, ж, з; 2:ж, л, м, н, о, п, у, ф, ц, ч, ш, щ, ю, я; 3:б, е, ж, з, м; 4:б, г, е, з; 5:а, б, в, е, и, н, р, с, т, у, ф, х; 6:а1, б1, в1, з1, и1, к1, л1, м1, п1; 7:о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ж1; 8:в, г, ж, з, и, к, л, м, н, п, р, с, т, у, ф, х, ч, ш; 9:г, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, я, а1, г1, д1, е1; 10:в, з; 11:а, б, ж, з, и, л, м, о, п, р, с, т, у; 12:а, д, л; 13:е, и, н; 14:д, и, м, р, с, т; 15:а, б, в, г, д, е, ж, з, л, н, с, т, у, х, ч, ш, щ, я, а1, б1, я1, а2; 16:е, з, и, к, л, м, н, о, п, р, т,

ф, х, ц, ч, ш, щ; **17:**а, б, в, к, о, с, ф, х, ц, ч, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, е1, ж1, з1, и1, к1, л1, н1, о1, п1; **18:**к, л, м, н, п, р, с; **22:**а, б, г, д; **25:**л; **26:**а, б, е, ж; **27:**а, ж; **29:**а, б, в; **30:**а, б, е, ж; **31:**а, б, в, г, д, е, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф; **32:**а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п; **64:**д1, е1; **262:**г, и, к, ж1; **277:**а, б, в, г, ж, н, о, п, р, с; **278:**а, б, в, г, о, п, с; **279:**а, в; **390:**а, д, ш, щ; с площ **1094,6 ха**.

В местообитание **91M0** са обособени **гори във фаза на старост** в подотдели - **1:**б, г, д, е, ж; **2:**ж, п, у; **3:**е, з; **5:**а, е, н; **9:**л; **11:**б; **15:**в; **17:**ж1, к1; **27:**а; **30:**б, е; с площ **270,9 ха** или 24,7 % от площта на местообитанието.

В това число в държавни горски територии – отдели и подотдели: **1:**б, в, г, д, е, ж, з; **2:**ж, н, п, у, ц, ч, ш, щ, ю, я; **3:**е, ж, з, м; **4:**б, г, е, з; **5:**а, б, е, н, р, с, т, у, ф, х; **6:**з1, п1; **7:**о, р, с, у, х, ц, ч, ж1; **8:**ж, з; **9:**л, у, ш, ю; **10:**з; **11:**б, ж, з, и, м, р, с, т, у; **12:**а, д, л; **13:**н; **14:**и, т; **15:**а, б, в, г, л, с, т, х, щ, б1, а2; **16:**е, з, и, л, м, н, п, р, ч; **17:**а, ц, ч, а1, б1, г1, е1, ж1, и1, к1, л1; **18:**л, м, н, п, р, с; **22:**б, д; **26:**а, б; **27:**а, ж; **29:**а, б, в; **30:**а, б, е, ж; **31:**а, д, к, л, м, о, р, с, т; **32:**д, н; **64:**е1; **262:**г, и, к; **277:**а, ж, н, о, п, р, с; **278:**п, с; **390:**а, д, ш, щ; с площ **703,2 ха**, като ГФС са 38,5% от площта на местообитанието в ДГТ.

91W0 - Мизийски букови гори (South-Eastern Moesian Beech Forests and Balkan Range Beech Forests) – отдели и подотдели: **8:**о; с площ **2,9 ха**.

В местообитание **91W0** не са обособени **гори във фаза на старост** и тук няма държавни горски територии.

3. Планирани лесовъдски мероприятия

3.1. Сечи

Съобразно биологичните особености на дървесните видове, състоянието на насажденията, хода на възобновителния процес и целта на стопанисването в защитена зона местообитания **“Голяма река” с код BG0000432** е предвидено да се изведат възобновителни сечи, съобразени както с **Наредба №8 на МЗХ от 05.08.2011г.** за Сечите в горите (обн. ДВ, бр. 64 от 19.08.2011г.; изм. и доп., бр. 72 от 18.09.2015г.), със **Закона за горите** (обн. ДВ, бр. 19 от 08.03.2011г., в сила от 09.04.2011г., изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2015г. в сила от 07.08.2015г.), така и с **“Режимите за устойчиво управление на горите в Natura 2000”**.

При извеждане на възобновителните сечи е планирано да се оставят единични хралупести или групи от стари дървета – подходящи за укрития на птици и бозайници, както и да се поддържа мъртва дървесина от 8 до 10 на сто от запаса на насажденията, с изключение на насажденията от първи и втори клас на пожароопасност. Също така се запазват най-малко 3 – 5 бр. дървета на хектар с диаметър над 20 см на височина 130 см с цел осигуряване на биотопна дървесина.

За десетилетието на територията на защитена зона местообитания **“Голяма река” с код BG0000432** са планирани възобновителни сечи на обща площ 348,7 ха (17,7% от залесената площ на зоната). Планираното ползване е 13495 куб.м. Постепенна сеч осеменителна и осветителна фаза са планирани в иглолистни култури и издънкови гори в подотдели с малки площи - до 1 ха, в които не е удачно да се води постепенно-котловинна сеч.

В таблица № 109 е показано разпределението на възобновителните сечи през десетилетието по вид на сечта за държавните гори. Всички планирани сечи в определените местообитания са с удължен възобновителен период. Ще се изведат на площ 309,3 ха: в местообитание 91G0 – 12.3% от площта му в ДГТ и в местообитание 91M0 – 87.7%.

Таблица № 109
Разпределение на площта на насажденията за възобновителна сеч през десетилетието по вид на сечта и местообитания

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Вид на възобновителната сеч								
Стопански класове	пост Ф1	пост Ф2	постепенно котловинна	групово постепенна	гола за акация	общо гола	ОБЩО	%
Бялборови култури	-	-	29.1	-	-	-	29.1	8.3
Черборови култури	-	-	1.9	-	-	-	1.9	0.5
Смес. Игл.Шир. култури	1.1	-	-	-	-	-	1.1	0.3
Церов В П	1.2	-	81.0	-	-	-	82.2	23.6
Смесен СрН П	-	-	23.9	13.6	-	-	37.5	10.7
Церов П	2.5	-	130.5	-	-	-	133.0	38.2
Дъбов СрН П	-	0.4	2.9	-	-	-	3.3	1.0
Габъров СрН П	-	-	-	24.5	-	-	24.5	7.0
Смесен В П	-	-	28.8	-	-	-	28.8	8.3
Акациев	-	-	-	-	7.3	7.3	7.3	2.1
ОБЩО	4.8	0.4	298.1	38.1	7.3	7.3	348.7	100.0
ПОЛЗВ (БЕЗ КЛОНИ)	165	15	11145	1690	480	480	13495	
В т.ч. местообитания								
всичко 91G0	-	-	-	38.1	-	-	38.1	12.3
всичко 91M0	3.7	0.4	267.1	-	-	-	271.2	87.7
ОБЩО местооб.	3.7	0.4	267.1	38.1	-	-	309.3	100.0

В таблица № 110 е показан размера на ползването в защитената зона по площ, запас и вид на сечта за държавните гори, както и за тези с определени местообитания.

Таблица № 110
Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

ВИДОВЕ СЕЧИ										
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осветл.	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	отгл. подраст	изсич. подлес
ИГЛОЛИСТНИ										
Бялборови култури ЗСпФ	ха	29.1	-	0.5	-	0.5	29.6	6.5	3.0	5.9
	куб.м	1790	-	25	-	25	1815	11.2	-	-
Черборови култури ЗСпФ	ха	1.9	-	5.2	-	5.2	7.1	1.6	-	0.4
	куб.м	140	-	175	-	175	315	1.9	-	-
Смес. Игл.Шир. култури ЗСпФ	ха	1.1	-	7.5	19.1	26.6	27.7	6.1	-	0.2
	куб.м	40	-	110	440	550	590	3.7	-	-
Всичко иглолистни	ха	32.1	-	13.2	19.1	32.3	64.4	14.2	3.0	6.5
	куб.м	1970	-	310	440	750	2720	16.8	-	-
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ										
Церов ЗСпФ	ха	-	1.4	-	1.9	3.3	3.3	0.7	-	-
	куб.м	-	-	-	45	45	45	0.3	-	-
Липов ЗСпФ	ха	-	-	-	3.0	3.0	3.0	0.7	-	-
	куб.м	-	-	-	260	260	260	1.6	-	-
Всичко шир. високост. ЗСпФ	ха	-	1.4	-	4.9	6.3	6.3	1.4	-	-
	куб.м	-	-	-	305	305	305	1.9	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ										
Церов В П ЗСпФ	ха	82.2	-	13.6	-	13.6	95.8	21.1	13.5	14.3
	куб.м	3050	-	160	-	160	3210	19.9	-	-
Смесен СрН П ЗСпФ	ха	37.5	-	-	-	-	37.5	8.3	9.4	0.3
	куб.м	1840	-	-	-	-	1840	11.4	-	-
Габъров В П ЗСпФ	ха	-	-	4.8	36.1	40.9	40.9	9.0	-	-
	куб.м	-	-	100	1115	1215	1215	7.5	-	-
Церов П ЗСпФ	ха	133.0	-	-	4.2	4.2	137.2	30.3	26.0	30.7
	куб.м	3895	-	-	90	90	3985	24.7	-	-
Дъбов СрН П ЗСпФ	ха	3.3	-	0.5	-	0.5	3.8	0.8	0.7	-

ВИДОВЕ СЕЧИ										
Стопански класове	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осветл.	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	отгл. подраст	изсич. подлес
	куб.м	100	-	5	-	5	105	0.6	-	-
Габъргов СрН П ЗСпФ	ха	24.5	-	-	-	-	24.5	5.4	6.1	2.9
	куб.м	1020	-	-	-	-	1020	6.3	-	-
Смесен В П ЗСпФ	ха	28.8	-	6.1	0.6	6.7	35.5	7.8	7.2	3.1
	куб.м	1140	-	120	15	135	1275	7.9	-	-
Всичко изд. за превръщане ЗСпФ	ха	309.3	-	25.0	40.9	65.9	375.2	82.8	62.9	51.3
	куб.м	11045	-	385	1220	1605	12650	78.3	-	-
НИСКОСТЪБЛЕНИ										
Акациев ЗСпФ	ха	7.3	-	-	-	-	7.3	1.6	-	-
	куб.м	480	-	-	-	-	480	3.0	-	-
Всичко нискоостъблени ЗСпФ	ха	7.3	-	-	-	-	7.3	1.6	-	-
	куб.м	480	-	-	-	-	480	3.0	-	-
ОБЩО										
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	348.7	1.4	38.2	64.9	104.5	453.2	100.0	65.9	57.8
	куб.м	13495	-	695	1965	2660	16155	100.0	-	-
В т.ч. местообитания										
Местообитания	мерни единици	ВЪЗОБН. СЕЧИ	осветл.	прореждане	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%	отгл. подраст	изсич. подлес
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ										
91M0	ха	-	-	-	1.9	1.9	1.9	0.5	-	-
	куб.м	-	-	-	45	45	45	0.4	-	-
Всичко шир. високоостъблени	ха	-	-	-	1.9	1.9	1.9	0.5	-	-
	куб.м	-	-	-	45	45	45	0.4	-	-
ИЗДЪНКОВИ ЗА ПРЕВЪРЪЩАНЕ										
91G0	ха	38.1	-	4.8	36.1	40.9	79.0	20.9	9.5	3.2
	куб.м	1690	-	100	1115	1215	2905	22.9	-	-
91M0	ха	271.2	-	20.2	4.8	25.0	296.2	78.5	53.4	48.1
	куб.м	9355	-	285	105	390	9745	76.8	-	-
Всичко издънкови за превръщане	ха	309.3	-	25.0	40.9	65.9	375.2	99.5	62.9	51.3
	куб.м	11045	-	385	1220	1605	12650	99.6	-	-
ОБЩО										
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ В МЕСТООБИТАНИЯ	ха	309.3	-	25.0	42.8	67.8	377.1	100.0	62.9	51.3
	куб.м	11045	-	385	1265	1650	12695	100.0	-	-

В държавните гори на защитена зона местообитания “Голяма река” с код BG0000432 общото ползване по ГСП от 2023 год. е **453,2 ха** по площ и **16155 куб.м** по запас.

3.2. Залесявания

През ревизионния период в държавните гори на територията на **ЗЗМ “Голяма река” с код BG0000432** е планирано да се извърши попълване на култура в подотдел **10**: л. Общата площ на залесяването е **0,2 ха**. Насоката е “попълване на редини”,. Почвоподготовката ще се извърши ръчно (ръчни тераси), ще са необходими **1300 броя** фиданки от цер.

3.3 Паша в горските територии на защитената зона

Съгласно чл. 124, т. 1 до 5 от Закона за Горите от 08.03.2011 год. **се забранява пашата** на площ **1220,5 ха** или **61,9%** от площта на зоната. В ДГТ тази площ е **815,7 ха** или **68,7%** от площта им в защитената зона – отдели и подотдели:

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

Землище 1: гр. АНТОНОВО		
отдел	подотдели	площ (ха)
25	и	12.8
28	б	3.0
общо		15.8
Землище 8: с. ГОРНА ЗЛАТИЦА		
отдел	подотдели	площ (ха)
1	ж, з	5.4
6	п1	1.1
26	а, б	11.1
27	а, в, д, ж	55.5
30	а, б, е, ж	63.0
общо		136.1
Землище 11: с. ДОБРОТИЦА		
отдел	подотдели	площ (ха)
8	ж	5.6
9	а, д, и, л, у	20.5
10	д, ж, з, и, к, л, н, п, т, у	78.1
11	и, к, у	10.3
15	р, с, т, ф, х	18.0
16	г, е, з, и, л, м, н, я	28.4
общо		160.9
Землище 12: с. ДОЛНА ЗЛАТИЦА		
отдел	подотдели	площ (ха)
1	б, в, г, д, е	71.1
2	д, е, ж, и, к, н, п, р, с, у	66.1
3	е, ж, з, и, к	42.1
4	б, г	19.0
5	а, б, е, м, р, с, х	50.6
6	з1	2.5
390	а, ш, щ	10.7
общо		262.1
Землище 14: с. ИЗВОРОВО		
отдел	подотдели	площ (ха)
262	а, г, и, к, з1, 1, 2, 6	6.5
общо		6.5
Землище 22: с. ЛЮБИЧЕВО		
отдел	подотдели	площ (ха)
275	т	7.0
277	а, ж, н, о, п, р, с	23.8
278	л, п	4.7
общо		35.5
Землище 27: с. МОРАВИЦА		
отдел	подотдели	площ (ха)
28	а	10.6
29	а, б, ж	29.5
31	а, к, л, м, о, т	13.2
32	н	0.3
общо		53.6
Землище 30: с. ПИРИНЕЦ		
отдел	подотдели	площ (ха)
5	н	5.0
11	б, ж, з	39.6
12	а, д	5.6
390	д	2.4

		общо	52.6
Землище 32: с. ПРИСОЙНА			
отдел	подотдели		площ (ха)
16	п, р, с		3.8
17	ч, ш, б1, ж1, и1, к1, л1		11.0
		общо	14.8
Землище 35: с. РАЗДЕЛЦИ			
отдел	подотдели		площ (ха)
13	н		0.6
14	т		0.3
15	а, б, в, г, л, щ, б1, а2		20.0
		общо	20.9
Землище 38: с. СЕМЕРЦИ			
отдел	подотдели		площ (ха)
7	о, р, у, х, ц, ч		6.1
		общо	6.1
Землище 50: с. ЯЗОВЕЦ			
отдел	подотдели		площ (ха)
9	ш, ю		0.6
17	а		6.2
22	б, д		2.5
		общо	9.3
Землище 52: с. ЯСТРЕБИНО			
отдел	подотдели		площ (ха)
18	л, м, н, п		41.5
		общо	41.5

4. Оптимален подходящ състав

В защитена зона “Голяма река” с код **BG0000432** целта на стопанисване на горите е възстановяване на характерната за района широколистна дървесна растителност, както показва таблица № 111.

Таблица № 111

Сравнение на площта по дървесни видове в сегашния и подходящия състав

Общо, Зона Натура 2000: BG0000432 (Голяма река)

дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	86.0	4.7	-	-	-	-
Черен бор	60.2	3.3	8.4	0.5	8.4	0.5
Бук	18.5	1.0	24.0	1.3	24.0	1.3
Червен дъб	9.4	0.5	4.6	0.3	4.6	0.3
Зимен дъб	16.6	0.9	33.5	1.8	33.5	1.8
Благун	128.0	7.0	262.9	14.3	264.0	14.3
Цер	876.9	47.7	923.4	50.2	926.0	50.3
Габър	367.9	20.0	344.9	18.7	344.9	18.7
Бряст	0.2	-	0.8	0.1	0.8	0.1
Трепетлика	0.6	-	0.6	0.1	0.6	0.1
Явор	-	-	1.0	-	1.0	-
Бреза	1.0	-	1.0	-	1.0	-
Мъждрян	8.6	0.5	2.5	0.2	2.5	0.1
Акация	61.3	3.3	55.6	3.0	55.6	3.0
Келяв габър	139.7	7.6	90.6	4.9	90.6	4.9
Брекина	-	-	0.4	-	0.4	-
Върба	0.8	0.1	0.8	0.1	0.8	0.1

Елша	0.4	-	0.6	-	0.6	-
Клен	20.1	1.1	17.0	0.9	17.0	0.9
Сребролистна липа	36.2	2.0	49.8	2.7	49.8	2.7
Мекиш	0.4	-	-	-	-	-
Череша	0.4	-	10.1	0.6	10.1	0.6
Американски ясен	0.1	-	-	-	-	-
Планински ясен	1.8	0.1	2.5	0.1	2.5	0.1
Полски ясен	0.9	-	1.0	-	1.0	-
тп Vernirubens	3.2	0.2	3.2	0.2	3.2	0.2
всичко	1839.2	100.0	1839.2	100.0	1842.9	100.0

5. План за защита на горските територии от пожари в защитена зона местообитания “Голяма река” с код BG0000432

На територията на защитената зона са планирани противопожарни мероприятия, които не са в разрез с целите, за които е създадена тази зона.

В таблица № 112 е показано разпределението на площта на представената зона по класове на пожарна опасност.

Таблица № 112

Разпределение по класове на пожарна опасност

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
“Голяма река” с код BG0000432	хектари			
	25.3	653.8	1292.7	1971.8
проценти	1.3	33.2	65.5	100.0

5.1. Барьерни противопожарни прегради

– общата дължина на съществуващите барьерни противопожарни прегради възлиза на 15,4 км. Нови не са планирани.

5.2. Лесокултурни противопожарни прегради

– съществуващи – общата им дължина за защитената зона е 6,3 км. В проект не са планирани.

5.3. Минерализовани ивици

– Няма съществуващите минерализовани ивици. В проект са планирани 1,9 км.

5.4. Пътища за движение на противопожарни автоцистерни

– на територията на защитената зона има съществуващи пътища с обща дължина 2,7 км. Нови не са планирани.

5.5. Водоизточници за противопожарни нужди и площадки към тях

– съществува 1 бр. водоизточник и площадка към него, пригодена за противопожарни цели. Нови не са планирани.

5.6. Противопожарни табели

– в защитената зона има 1 брой такива табели. Нови не са планирани.

5.7. Пожарозащитни ивици

– на територията на защитената зона има съществуващи пожарозащитни ивици с обща дължина 1,9 км. В проект са планирани 9,1 км.

5.8. Барieri на горски автомобилните пътища

– на територията на защитената зона няма изградени барieri и не са планирани такива.

6. Строителство и ремонт на сгради и пътища

През десетилетието в защитената зона не е планирано строителство и ремонт на сгради и пътища.

7. Санитарно-охранителни (вододайни) зони

На територията на защитената зона не попадат горски територии за защита на водите.

8. Ловностопански мероприятия

На територията, попадаща в границите на защитената зона няма планирани технически сечи за ловностопански мероприятия. Не е предвидено изсичане и изкореняване на насаждения за създаване на фуражни площи. На територията на ловностопанските райони на ловните дружини, на ключовите места за размножаване, сватбуване, почивка и хранене на дивеча са предвидени зони на спокойствие на дивеча, съгласно чл. 12 от ЗЛОД.

ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПТИЦИТЕ

I. ЗАЩИТЕНА ЗОНА "КОТЛЕНСКА ПЛАНИНА" BG0002029

1. Площ и статут на зоната

Обявена за опазване и съхранение на дивите птици и техните популации съгласно чл.6, ал.1, т.3 и 4 от ЗБР, РМС № 122 от 02.03.2007 год. (ДВ бр.21 от 2007 год.), одобрена със Заповед № РД-910 от 11.12.2008 г. на МОСВ (ДВ, бр.15 от 2009 г.) и промяна на режима със Заповед № РД-72 от 28.01.2013 г. на МОСВ (ДВ, бр.10 от 2013 г.) – отдели и подотдели: **166**:у, З; **370**:и, к, л, м, н, о, п, р, с, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21; **394**; с **обща площ 67,2 ха**, от която залесена 61,1 ха и незалесена 6,1 ха (в т.ч. **ДГТ 21,0 ха**).

Разположена е в следните землища:

ЗЕМЛ. 47: м. ЧЕРНА ВОДА	2.3 ха
ЗЕМЛ. 56: с. ВЕЛИЧКА	9.7 ха
ЗЕМЛ. 60: с. ВРАНИ КОН	38.6 ха
ЗЕМЛ. 61: с. ГОЛЯМО ЦЪРКВИЩЕ	9.5 ха
ЗЕМЛ. 69: с. ЗВЕЗДИЦА	7.1 ха

Разпределението на общата площ на защитената зона по вид на подотдела и група гори общо за стопанството е показано в таблица № 113, а в таблица № 113а за държавните горски територии.

Таблица № 113

Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Общо, Зона Натура 2000: BG0002029 (Котленска планина)

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
хектари						
естествен произход 0.4-1.0	-	7.0	1.5	1.8	10.3	15.3
склопени култури	48.1	-	-	-	48.1	71.6
несклопени култури	-	-	-	-	-	-
естествен произход 0.1-0.3	-	-	2.7	-	2.7	4.0
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко насаждения	48.1	7.0	4.2	1.8	61.1	90.9
всичко залесена площ	48.1	7.0	4.2	1.8	61.1	90.9
поляна	3.8	-	-	0.5	4.3	6.4
просека	0.2	-	-	-	0.2	0.3
лесонепригодна голина	1.0	-	-	-	1.0	1.5
скали	0.5	-	-	-	0.5	0.8
сметище	0.1	-	-	-	0.1	0.1
всичко недървопр. площ	5.6	-	-	0.5	6.1	9.1
всичко инвентаризирана площ	53.7	7.0	4.2	2.3	67.2	100.0
в т.ч. дървопр. площ	48.1	7.0	4.2	1.8	61.1	90.9

Таблица № 113а

Разпределение на общата площ по вид на подотдела и група гори

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0002029 (Котленска планина)

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превръщане	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	-	-	1.8	1.8	8.5
склопени култури	14.0	-	-	-	14.0	66.7
несклопени култури	-	-	-	-	-	-
естествен произход 0.1-0.3	-	-	-	-	-	-
изредени култури	-	-	-	-	-	-
всичко насаждения	14.0	-	-	1.8	15.8	75.2
всичко залесена площ	14.0	-	-	1.8	15.8	75.2
поляна	3.5	-	-	0.5	4.0	19.0
лесонепригодна голина	1.0	-	-	-	1.0	4.8
скали	0.1	-	-	-	0.1	0.5
сметище	0.1	-	-	-	0.1	0.5
всичко недървопр. площ	4.7	-	-	0.5	5.2	24.8
всичко инвентаризирана площ	18.7	-	-	2.3	21.0	100.0
в т.ч. дървопр. площ	14.0	-	-	1.8	15.8	75.2

Разпределение на горските територии по категории и функции в защитената зона е показано в таблица № 114, а в таблица № 114а за държавните горски територии.

Таблица № 114

Разпределение на горските територии по категории и функции

Общо, Зона Натура 2000: BG0002029 (Котленска планина)

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	53.7	48.1	13240	13.5	13.0	1205	67.2	61.1	14445
Всичко	53.7	48.1	13240	13.5	13.0	1205	67.2	61.1	14445

Таблица № 114а

Разпределение на горските територии по категории и функции

Държавни горски територии, Зона Натура 2000: BG0002029 (Котленска планина)

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
защитени зони Натура 2000	18.7	14.0	3750	2.3	1.8	130	21.0	15.8	3880
Всичко	18.7	14.0	3750	2.3	1.8	130	21.0	15.8	3880

2. Планирани лесовъдски мероприятия

2.1. Сечи

В защитена зона за защита на птиците “Котленска планина” с код BG 0002029 не е предвидено през десетилетието да се изведат сечи.

3.2. Залесявания

В защитена зона птици ЗЗП “Котленска планина” с код BG 0002029 не е планирано през десетилетието да се извършат залесявания.

3.3 Паша в горските територии на защитената зона

Съгласно чл. 124, т. 1 до 5 от Закона за Горите от 08.03.2011 год. **се забранява пашата** на площ 11,2 ха или 16,7% от цялата площ на зоната. В ДГТ няма площи забранени за паша и цялата площ ДГТ от 21,0 ха е разрешена.

4. Оптимален подходящ състав

В защитена зона птици - ЗЗП “Котленска планина” с код **BG 0002029** целта на стопанисване на горите е възстановяване на характерната за района широколистна дървесна растителност, както показва таблица № 115.

Таблица № 115

Сравнение на площта по дървесни видове в сегашния и подходящия състав

дървесни видове	СЕГАШЕН СЪСТАВ		ПОДХОДЯЩ СЪСТАВ			
	залесена площ		залесена площ		дървопр. площ	
	ха	%	ха	%	ха	%
Бял бор	3.4	5.6	-	-	-	-
Черен бор	44.7	73.2	42.5	69.6	42.5	69.6
Благун	-	-	3.4	5.6	3.4	5.6
Цер	1.3	2.1	3.0	4.9	3.0	4.9
Габър	7.6	12.4	7.6	12.4	7.6	12.4
Келяв габър	1.1	1.8	1.1	1.8	1.1	1.8
Клен	2.7	4.4	2.7	4.4	2.7	4.4
Сребролистна липа	-	-	0.5	0.8	0.5	0.8
Полски ясен	0.3	0.5	0.3	0.5	0.3	0.5
всичко	61.1	100.0	61.1	100.0	61.1	100.0

5. План за защита на горските територии от пожари в защитена зона местообитания “Котленска планина” BG0002029

На територията на защитената зона не са планирани противопожарни мероприятия.

В таблица № 116 е показано разпределението на площта на представената зона по класове на пожарна опасност.

Таблица № 116

Разпределение по класове на пожарна опасност

Териториален обхват	Класове на пожарна опасност			Всичко
	I клас висока	II клас средна	III клас ниска	
“Котленска планина” с код BG 0002029	хектари			
	53.7	1.8	11.7	67.2
проценти	79.9	2.7	17.4	100.0

6. Строителство и ремонт на сгради и пътища

През десетилетието в защитената зона **не е планирано** строителство и ремонт на сгради и пътища..

7. Санитарно-охранителни (вододайни) зони

На територията на защитената зона не попадат горски територии за защита на водите.

8. Ловностопански мероприятия

На територията, попадаща в границите на защитената зона **няма планирани** технически сечи за ловностопански мероприятия. Не е предвидено изсичане и изкореняване на насаждения за създаване на фуражни площи. На територията на ловностопанските райони на

ловните дружини, на ключовите места за размножаване, сватбуване, почивка и хранене на дивеча са предвидени зони на спокойствие на дивеча, съгласно чл. 12 от ЗЛОД.

7. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, СТАТУТЪТ НА КОИТО Е УРЕДЕН СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

7.1. Защитени местности

7.1.1. Защитена местност “Римският мост” (с код в регистъра: 369) - не попада в горски територии. Намира се до отдел 145-1 в землището на с. Стеврек, общ. Антоново. Защитената местност е обявена със Заповед №3817/28.08.1975г. на МГОПС като Историческо място. Прекатегоризирана е в Защитена местност със Заповед № РД-961/25.07.2003г. на МОСВ.

7.2. Природни забележителности

7.2.1. Природна забележителност “Костадин тепе” – скално образувание в землищата на селата Черни бряг и Малоградец - общ. Антоново, обявено със Заповед №1635/27.05.1976 г. на МГГП – отдели и подотдели: 53:а; 54-б; с обща залесена площ 5,0 ха.

7.2.2. Природна забележителност “Гърбавата чешма” – скално варовиково образувание в землището на с. Стара речка - общ. Антоново, обявено със Заповед № 1187 от 9.04.1976 г. на МГГП – подотдел 49-б; с обща залесена площ 0,3 ха.

В тези природни забележителности обявени по смисъла на Закона за защитените територии, *няма планирани горскостопански, ловностопански и мероприятия по плана за защита на горите от пожари.*

8. ПРОУЧВАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ КОЛИЧЕСТВОТО МЪРТВА ДЪРВЕСИНА И БИОТОПНИТЕ ДЪРВЕТА В ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО НАТУРА 2000

Тази точка е разработена на база Методика за измерване на количеството и характеристиките на мъртвата дървесина и биотопните дървета в горските екосистеми, приета със Заповед №910/09.10.2018 г. на ИАГ.

Конкретните измервания са посочени във файл (формат EXCEL) приложен към записката. За всяка пробна площ има самостоятелен sheet, а при наличие на биотопни дървета, същите са посочени в отделна таблица в същия sheet.

Калкулациите са направени като са групирани по Зони и Местообитания, а не по последователност на залагане.

Измерването на мъртвата дървесина включва залагане на кръгови пробни площи по предварителна зададена схема, която да осигури представителност на резултатите. За измерването на количествата мъртва дървесина, се прилага равномерна мрежа съвпадаща с Европейската геодезична референтна мрежа ETRS89 (European Terrestriale Referense Sistem 1989). Посочените координати са в WGS84 / UTM 35N.

Пробни площи за измерване на мъртва дървесина (ППМД) са номерирани по последователност на залагане и са заложени в “горите фаза на старост” (ГФС) по заповедта на МЗХ, в “горите фаза на старост” по сертификационен доклад(ВКСЗ) както и в местообитанията установени при инвентаризацията през 2021 г. на територията на ТП ДЛС “Омуртаг” за всяка защитена зона по Натура 2000.

Местоположението на пробните площи е показано и на стопанските карти в мащаб 1:10000.

Средният запас (куб.м/ха) на стоящата и лежащата мъртва дървесина за всяка ППМД е изчислен на базата на утвърдена методика на ИАГ със Заповед №910 от 09.10.2018 г.

8.1. Определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитена зона “Голяма река“ BG0000432

8.1.1. ППМД 1 – отдел и подотдел 10: з; местообитание 91M0 ; защитена зона “Голяма река“ BG0000432

X	Y
435500	4782250

- Стояща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
цер	36	0.5	0.0509	5.9	2
цер	40	0.5	0.0628	6.8	3
цер	38	0.5	0.0567	5.5	2
благун	20	0.5	0.0157	6.6	3
цер	28	0.5	0.0308	7.7	2
цер	50	0.5	0.0982	6.5	2
цер	46	0.5	0.0831	6.6	3
благун	30	0.5	0.0353	3.4	2
цер	44	0.5	0.0760	4.8	3
			0.5095		

$V_{\text{ср}} = 6,37$ куб.м/ха

- Лежаща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
цер	20	400	2
цер	18	324	1
цер	18	324	1
		1048	

$V_{\text{ср}} = 8.29$ куб.м/ха

8.1.2. ППМД 2 – отдел и подотдел 11: б; ; местообитание 91M0 ; (ГФС); защитена зона "Голяма река" BG0000432

X	Y
435000	4784750

- Стояща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
цер	16	12.0	0.2413	4.1	2
кгбр	10	6.0	0.0471	3.0	2
бряст	16	11.0	0.2212	6.9	1
цер	22	21.0	0.7983	6.9	1
цер	24	7.0	0.3167	2.8	2
цер	22	8.0	0.3041	4.6	1
клен	18	8.5	0.2163	0.5	2
клен	16	4.0	0.0804	8.0	1
клен	12	2.5	0.0283	7.3	2
клен	14	7.0	0.1078	7.3	2
цер	12	6.0	0.0679	5.7	2
кгбр	16	6.0	0.1206	3.9	1
кгбр	12	6.0	0.0679	4.1	1
мъждрян	14	10.0	0.1539	7.4	2
кгбр	12	1.5	0.0170	4.1	2
кгбр	12	1.5	0.0170	4.3	3
кгбр	16	1.5	0.0302	4.5	2
			2.8360		2

$V_{cp} = 35,45$ куб.м/ха

- Лежаща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
цер	18	324	3
благун	14	196	3
цер	14	196	1
цер	34	1156	1
цер	16	256	2
цер	12	144	3
клен	10	100	2
цер	20	400	2
клен	10	100	3
		2872	

$V_{cp} = 22,72$ куб.м/ха

8.1.3. ППМД 3 – отдел и подотдел 12: ж; местообитание 91G0; защитена зона "Голяма река" BG0000432

X	Y
434750	4785000

- Стояща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
габър	16	15.0	0.3016	1.0	2
габър	14	6.0	0.0924	3.9	2
мъждрян	14	13.0	0.2001	6.6	2
мъждрян	10	1.5	0.0118	7.0	2
габър	10	2.0	0.0157	4.6	2
габър	10	2.0	0.0157	5.6	2
габър	12	6.0	0.0679	6.8	2
габър	12	14.0	0.1583	7.6	1
габър	16	8.0	0.1608	5.6	2
цер	14	13.0	0.2001	2.7	1
цер	18	1.0	0.0254	1.8	2
цер	16	2.0	0.0402	8.0	3
цер	32	2.1	0.1689	5.8	1
габър	16	3.5	0.0704	7.2	2
габър	10	3.5	0.0275	7.2	2
			1.5568		

$V_{cp} = 19,46$ куб.м/ха

- Лежаща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
габър	10	100	2
габър	10	100	3
габър	12	144	2
габър	18	324	2
		668	

$V_{\text{ср}} = 5,13$ куб.м/ха

8.1.4. ППМД 4 – отдел и подотдел **12**: г; местообитание 91G0; защитена зона "Голяма река" BG0000432

X	Y
434500	4785000

- Стояща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
габър	16	7.5	0.1508	8.0	2
габър	10	8.0	0.0628	4.8	2
габър	10	4.0	0.0314	7.9	2
габър	10	12.0	0.0942	4.5	1
габър	10	6.0	0.0471	0.5	2
габър	24	0.5	0.0226	7.8	3
габър	24	0.5	0.0226	8.0	3
габър	16	7.0	0.1407	6.0	1
габър	30	0.5	0.0353	8.6	3
габър	10	8.5	0.0668	8.0	2
габър	24	0.5	0.0226	4.5	3
габър	10	8.0	0.0628	3.0	2
габър	10	2.0	0.0157	3.6	3
цер	14	4.0	0.0616	6.8	2
габър	10	5.0	0.0393	2.1	2
габър	14	15.0	0.2309	7.5	1
			1.1072		

$V_{\text{ср}} = 13,52$ куб.м/ха

- Лежаща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
габър	12	144	3
цер	10	100	1
габър	10	100	2
габър	10	100	3
габър	10	100	2
габър	10	100	2
габър	10	100	2
габър	18	324	2
		1068	

$V_{\text{ср}} = 8,45$ куб.м/ха

8.1.5. ППМД 7 – отдел и подотдел **277**: н; местообитание 91M0, защитена зона "Голяма река" BG0000432

X	Y
440750	4779250

- Стояща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
бл	32	0.8	0.0643	10,4	3
			0.0643		

$V_{\text{ср}} = 0,23$ куб.м/ха

- Лежаща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
цер	16	256	2
		256	

$V_{\text{ср}} = 2,03$ куб.м/ха

8.2. Определяне количеството мъртва дървесина и биотопните дървета в защитена зона "Стара река" BG0000279

8.2.1. ППМД 5 – отдел и подотдел 169: и; местообитание 91M0, (ГФС); защитена зона "Стара река" BG0000279

X	Y
437000	4757750

- Стояща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
благун	60	19.0	5.3720	8.5	2
благун	52	0.5	0.1062	5.5	3
круша	42	3.5	0.4849	6.5	3
благун	32	15.0	1.2063	9.5	2
благун	32	11.0	0.8846	11	2
благун	42	7.5	1.0391	10.5	2
благун	50	18.0	3.5342	8.5	2
благун	46	0.5	0.0831	4.5	2
благун	40	16.0	2.0106	12.5	2
			14.7210		

$V_{\text{ср}} = 58,59$ куб.м/ха

- Лежаща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
благун	10	100	3
благун	68	4624	2
благун	10	100	2
		4824	

$V_{\text{ср}} = 38,16$ куб.м/ха

8.2.2. ППМД 6 – отдел и подотдел 150: г; (ГФС); защитена зона "Стара река" BG0000279

X	Y
430000	4759500

- Стояща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Височина, м	Кубатура, куб.м	Отстояние, м	Степен на разлагане
бук	34	6.0	0.5447	5,2	3
			0.5447		

$V_{\text{ср}} = 6,81$ куб.м/ха

- Лежаща мъртва дървесина:

Дървесен вид	Диаметър, см	Диаметър на квадрат, см ²	Степен на разлагане
бук	56	3136	1
бук	26	676	3
габър	26	676	2
бук	28	784	1
бук	18	324	1
бук	44	1936	3
бук	28	784	2
		8316	

$V_{\text{ср}} = 65,78$ куб.м/ха

В табличен вид са посочени обобщените резултати за мъртвата дървесина по местообитания и зони на база направените по-горе изчисления:

ОБОБЩЕНИ РЕЗУЛТАТИ за МЪРТВАТА ДЪРВЕСИНА по МЕСТООБИТАНИЯ и ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

зона	местообитание	пробна площ	мъртва дървесина (куб.м)/ха	
			стояща	лежаща
BG0000432 "Голяма река"	91M0	ППМД 1	6.37	8.29
		ППМД 2	35.45	22.72
		ППМД 7	0.23	2.03
	Средно:		21.025	
	16.52			
	91G0	ППМД 3	19.46	5.13
		ППМД 4	13.52	8.45
Средно:		16.49		
6.79				
BG0000279 "Стара река"	91M0	ППМД 5	58.59	38.16
	91W0	ППМД 6	6.81	65.78

ГЛАВА V

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА ВОДИТЕ

1. МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ И ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ

Предмет на настоящата разработка са залесените и незалесени горски площи, включени във вододайните зони (санитарно-охранителните зони) на територията на ТП „Държавно горско стопанство Омуртаг“, които представляват **защитни горски територии за защита на водите**, обявени съгласно чл.5, ал.2 от Закона за горите.

Защитните горски територии за защита на водите са обявени със заповеди и приведени в съответствие с Наредба № 3/16.10.2000 год. на Министерство на околната среда и водите, Министерство на земеделието и храните и Министерство на регионалното развитие и благоустройството за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Целта на стопанисването е чрез поредица от мероприятия да се подобрят защитните и водоохранните функции на насажденията, както и да се запазят от замърсяване водоизточниците и водоемите, които снабдяват населените места с питейна вода.

1. На базата на съответни заповеди на БДЧР (Басейнова дирекция черноморски регион) в инвентаризираните територии на ТП "ДГС Омуртаг" са обявени следните обекти за водоснабдяване с обща площ 29,7 ха:

1.1. Дренаж "Веренци"

Намира се в землището на село Веренци, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **14,3 ха**. Те попадат в СОЗ - пояси I, II и III, обявени за със заповед № 28/22.06.2007 на БДЧР.

СОЗ пояс I - обхваща отдел и подотдел: **342 ч; с площ 0,8 ха**.

СОЗ пояс II - обхваща отдел и подотдели: **342 ф, х, ц, ш, щ, е1, ж1; с обща площ 7,3 ха**.

СОЗ пояс III - обхваща отдел и подотдели: **342 ф, х, ш, ю, я, г1, д1, 7; с обща площ 7,7 ха**.

1.2. Дренаж "Долно Новково"

Намира се в землищата на селата Рътлина и Долно Новково, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **12,0 ха**. Те попадат в СОЗ - пояси II и III, обявени със заповед № 27/22.06.2007 БДЧР.

СОЗ пояс II - обхваща отдел и подотдели: **328 ц, ч, ш; с обща площ 4,0 ха**.

СОЗ пояс III - обхваща отдел и подотдели: **328 в, щ, ю; с обща площ 8,0 ха**.

1.3. Каптаж "Чортлен" ВС"Паничино-2"

Намира се в землището на село Паничино, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **(0,3 ха)**. Те попадат в СОЗ - пояси II и III, обявени за със заповед № 4/21.03.2013 на БДЧР, Вик Търговище.

СОЗ пояс II- обхваща отдел и подотдел: **337 о1; с площ 0,1 ха**.

СОЗ пояс III - обхваща отдел и подотдел: **337 н1; с площ 0,2 ха**.

1.4. Каптаж "Боба пунар" ВС "Паничино-1"

Намира се в землището на село Паничино, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **(0,4 ха)**. Те попадат в СОЗ - пояси II и III, обявени за със заповед № 4/21.03.2013 на БДЧР, В и К Търговище.

СОЗ пояс II - обхваща отдел и подотдел: **338 ш; с площ 0,2 ха**.

СОЗ пояс III - обхваща отдел и подотдели: **338 ш, 3; с площ 0,4 ха**.

1.5. Дренаж "Веренци" - ВС "Веренци"

Намира се в землището на село Веренци, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **0,5 ха**. Те попадат в СОЗ - пояси II и III, обявени за със заповед № 3/20.03.2013 на БДЧР, В и К Търговище.

СОЗ пояс II - обхваща отдел и подотдел: **362: х, 1; с площ 0,5 ха**.

СОЗ пояс III - обхваща отдел и подотдели: **362: х, 1; с площ 0,5 ха**.

1.6. Дренаж "Рътлина - Г.Новково"

Намира се в землищата на селата Рътлина и Горно Новково, община Омуртаг. Общата площ на инвентаризираните територии на обекта е **2,0 ха**. Те попадат в СОЗ - пояс 3, обявен със заповед № 25/04.06.2007 на БДЧР.

СОЗ пояс III - обхваща отдели и подотдели: **326: я, а1; 327: д; с обща площ 2,0 ха**.

Общата площ на горите, обявени за санитарно-охранителни зони е **29,7 ха**, от която залесена 29,2 ха, а незалесена 0.5 ха – табл. № 117.

Таблица № 117
Разпределение на ОБЩАТА площ по вид на земите и група гори

Вид на подотдела	Група гори					%
	иглолистни	широколистни високостъблени	издънкови за превр.	нискостъблени	Всичко	
	хектари					
естествен произход 0.4-1.0	-	3.3	10.8	1.3	15.4	51.8
склопени култури	12.5	1.2	-	-	13.7	46.1
естествен произход 0.1-0.3	-	-	-	0.1	0.1	0.4
всичко насаждения	12.5	4.5	10.8	1.4	29.2	98.3
всичко залесена площ	12.5	4.5	10.8	1.4	29.2	98.3
просека	-	-	0.2	-	0.2	0.7
поляна с храсти	-	-	0.3	-	0.3	1.0
всичко недървопр. площ	-	-	0.5	-	0.5	1.7
всичко инвентар. площ	12.5	4.5	11.3	1.4	29.7	100.0
в т.ч. дървопр. площ	12.5	4.5	10.8	1.4	29.2	98.3

Разпределението на горските територии за защита на водите в санитарно-охранителните зони, по видове гори и функции е показано в Таблица № 118.

Таблица № 118
Таблица за разпределение на ОБЩАТА ПЛОЩ и ЗАПАСА без клони по групи гори и ФУНКЦИИ

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
водод. зона пояс II	-	-	-	6.3	6.3	405	6.3	6.3	405
водод. зона пояс III	-	-	-	6.0	6.0	850	6.0	6.0	850
защита на водите	-	-	-	12.3	12.3	1255	12.3	12.3	1255
Общо ЗФ	-	-	-	12.3	12.3	1255	12.3	12.3	1255
ГВКС 4	12.5	12.5	4110	4.9	4.4	745	17.4	16.9	4855
Общо СпФ по т.3	12.5	12.5	4110	4.9	4.4	745	17.4	16.9	4855

Горски територии по категории и функции	Иглолистни			Широколистни			Всичко		
	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м	Обща площ, ха	Залесена площ, ха	Запас, куб.м
Общо ЗСпФ	12.5	12.5	4110	17.2	16.7	2000	29.7	29.2	6110
Всичко	12.5	12.5	4110	17.2	16.7	2000	29.7	29.2	6110

От таблицата се вижда, че 12,3 ха или 41,4 % от площта на горските територии за защита на водите във вододайните (санитарно-охранителните) зони са с водещо предназначение водоайна зона пояс 1, 2 или 3. Останалите 17,4 ха или 58,6 % са с водещо предназначение ГВКС 4.

В горските територии за защита на водите (вододайни зони) няма гори в защитените зони по Закона за биологичното разнообразие – Натура 2000.

Общият размер на планираното ползване в горите за защита на водите санитарно-охранителните зони за десетгодишния период се равнява на 580 м3 от отгледни сечи – табл № 119.

Таблица № 119
Размер на ползването по площ, запас и вид на сечта

ВИДОВЕ СЕЧИ					
Условни стопански класове	мерни единици	пробирка	ВСИЧКО ОТГЛЕДНИ	ОБЩО	%
ИГЛОЛИСТНИ					
Бялборови култури ЗСпФ	ха	11.3	11.3	11.3	90.4
	куб.м	520	520	520	89.7
Всичко иглолистни ЗСпФ	ха	11.3	11.3	11.3	90.4
	куб.м	520	520	520	89.7
ШИРОКОЛИСТНИ ВИСОКОСТЪБЛЕНИ					
Широколистен В ЗСпФ	ха	1.2	1.2	1.2	9.6
	куб.м	60	60	60	10.3
Всичко широколистни високостъблени ЗСпФ	ха	1.2	1.2	1.2	9.6
	куб.м	60	60	60	10.3
ВСИЧКО ПОЛЗВАНЕ	ха	12.5	12.5	12.5	100.0
	куб.м	580	580	580	100.0

Различните пояси на санитарно-охранителните зони имат за цел:

- за **пояс I** - строга охрана на водата и водовземните съоръжения от замърсяване.
- за **пояс II** - охрана на водата от замърсяване с биологични, бързо разпадащи се лесно разтворими и силно сорбируеми вещества, както и дейности водещи до намаляване дебита на водоизточника.

Площите от **пояс I** се стопанисват от експлоатиращата водоайната зона организация. В тях се забраняват всички дейности, които не са свързани с експлоатацията на обекта или с изпълнението на противоерозионни, залесителни и други горскостопански мероприятия, и които могат да доведат до влошаване качеството на водата.

В **пояс II** се допуска извеждането на отгледни и санитарни сечи, залесителни и други противоерозионни мероприятия, а при необходимост и за благоустрояване на терена.

Горските площи от **пояс II** се стопанисват, опазват и охраняват от държавното горско стопанство съгласно планираните мероприятия предвидени в този горскостопански план.

При провеждането на горскостопанските мероприятия горското стопанство следва да съгласува дейността си с организацията, стопанисващи водоснабдителните съоръжения - “В и К” и с тези контролиращи чистота на водоизточниците от органични, неорганични и биологични замърсители - РИОКОЗ, с оглед спазване на санитарните изисквания на Наредбата.

При повърхностните водоизточници в **пояс II** са забранени дейностите изграждане на сондажи; използване на терена за гробища; създаване и разширяване на вилни зони и зони за вилен отдих; полагане на тръбопроводи, пренасящи нефт или вредни и токсични вещества; изграждане на автомивки, сервизи, паркинги, съоръжения и промишлени дейности водещи до повишаването на вредни вещества във водата; подземни резервоари и хранилища за вредни вещества; складиране на торове и пестициди; животновъдни ферми; наторяване с течен оборски тор; изграждане на силажни ями; напояване и наторяване с отпадъчни води; използване на самолети за разпръскване на торове и пестициди; промишлено риборазвъждане; къмпинги и ваканционни лагери; почивни станции и други.

Под режим на ограничение са дейностите разработване на полезни изкопаеми; изграждане на строителни съоръжения; прокарване на пътища; лични животновъдни стопанства; орни земи и пасища; наторяване с оборски и неорганични торове; използване на препарати за растителна защита; хидромелиоративна дейност; къпане, спортен лов и риболов; туристически пътеки.

При подземни водоизточници в **пояс II** – заедно с гореизброените, са забранени и дейностите на предприятия за нефтопродукти; предприятия добиващи и използващи радиоактивни и силно токсични вещества и отпадъци; дейности водещи до инфилтриране на отпадъчни води; напояване с такива води и складиране на утайки; нагнетяване на отпадъчни води в земята; създаване на хвостохранилища и лагуни; създаване на горски насаждения на по-малко от 15 метра от водовземните съоръжения; измиване на съдове и средства за прилагане на препарати за растителна защита и заустване на отпадъчни води; магистрални съоръжения и водотвеждащи канали, облицовани с хидроизолационни материали; складиране и използване на луга за зимно поддържане на пътища; всички други дейности, засягащи защитния слой и водоносните хоризонти; добив на инертни материали; открит добив на полезни изкопаеми; нагнетяване на битови и отпадъчни води в сондажни кладенци; подземно добиване на метали чрез разтваряне.

Под режим на ограничения са дейностите наторяване с органични и неорганични торове при съдържание на нитрати в подземните води от 30 до 50 мг/л; орни земи и пасища; използване на препарати за растителна защита; прокарване на пътища, жп линии, електротелферни и телефонни проводни; дейности по минно дело.

След извеждане на сечите (дърводобива) се извършват възстановителни мероприятия, съобразно уврежданията на терена, които включват рекултивация на почвата; разхвърляне на вършината и почистване на доловете от нея; направа на оттокоизвеждащи канавки и други.

Всички санитарни мероприятия следва да се разгласят и доведат до знанието на заинтересованите и имащи отношение към вододайните зони организации и лица, а границите на поясите им да се обозначат и сигнализируют с предупредителни надписи и табели, съгласно наредбата за СОЗ, което е задължение на ползващата вододайната зона организация.

Пояс I се огражда с тройна ограда и площта му се благоустроява, озеленява и устройва за предпазване от повърхностни скатни води и опазване чистотата на водата.

За всички дейности неспоменати до тук, забранителният режим е уточнен и конкретизиран в индивидуалната заповед за обособяване на санитарно-охранителна зона на всяка вододайна зона.

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Този горскостопански план е изработен от колектива на лесоустройствените групи при “Агролеспроект” ЕООД – гр.София, филиал гр.Бургас, филиал гр.Велинград и гр.София, с ръководители водещи лесоинженери инж.Жечо Милев, инж.Стоянка Дановска и инж.Борислав Димитров.

Теренната работа е извършена от 31.05.2022 година до 16.09.2022 година, а камералната - от 12.12.2022 година до 31.05.2023 година.

По време на теренната и камерална работа при инвентаризацията и разработката на горскостопанския план, участваха следните специалисти: инж.Жечо Милев, инж.Борислав Димитров, инж.Стоянка Дановска, инж.Веселин Каров, инж.Николай Колев, инж.Явор Пенков, инж. Славей Димитров, инж.Петър Атанасов, инж.Михаил Александров, инж.Виталий Гил, инж.Юсуф Калъч, инж.Али Али, инж.Салих Хасанузун, инж.Вайдин Осман, инж.Мехмед Онбаши, Кирил Тодоров, Димитър Вълчанов и Иван Велев.

При картирането на гората за картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000 (от 1972 година), горскостопанските карти от миналото устройство в мащаб 1:10 000, векторизирани сателитни изображения (мащаб 1:10 000) от 2016 година.

Планиметрирането на площите и изработването на необходимите карти са извършени от Виргиния Милкова.

Използваните бонитетни и растежни таблици са следните:

Бял бор (култури)	-	Кръстанов, Беляков, Шиков
Бял бор (насаждения)	-	Тюрин
Черен бор (култури)	-	Цаков
Черен бор (насаждения)	-	Недялков
Смърч	-	Тюрин
Ела	-	Герхард
Бук (семенен)	-	Недялков
Бук (издънков)	-	Недялков, Кръстанов, Беляков
Дъб (семенен)	-	Вименауер
Дъб (издънков)	-	Шустов
Липа (семенна)	-	Армашеску, Тома, Децей, Дорин
Липа (издънкова)	-	Матвеев, Мотин
Ясен	-	Вименауер
Тополи	-	Кръстанов, Беляков, Попски
Трепетлика	-	Тюрин
Бреза	-	Тюрин
Акация	-	Ж. Георгиев
Върба	-	Ж. Георгиев
Елша	-	Давидов
Келяв габър	-	Ж. Георгиев

За дървесните видове, за които няма опитни таблици, запасът е определен по таблиците на сходен дървесен вид.

Запасът на зрелите насаждения е установен чрез: пълно клупиране и по метода на Битерлих, в зависимост от допустимите изисквания за площ, пълнота и форма. В Приложение III.3.4 са дадени списъци на насажденията и културите клупирани по съответния метод.

Границите на зрелите насаждения са означени на терена с ивица бяла боя от вътрешната страна на насажденията. Границите със съседните стопанства и границите между отделите са затвърдени на терена със съответните знаци.

Настоящият горскостопански план влиза в сила от момента на утвърждаването му от изпълнителния директор на ИАГ при МЗХ.

Продължителността на действието му е 10 години.